

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

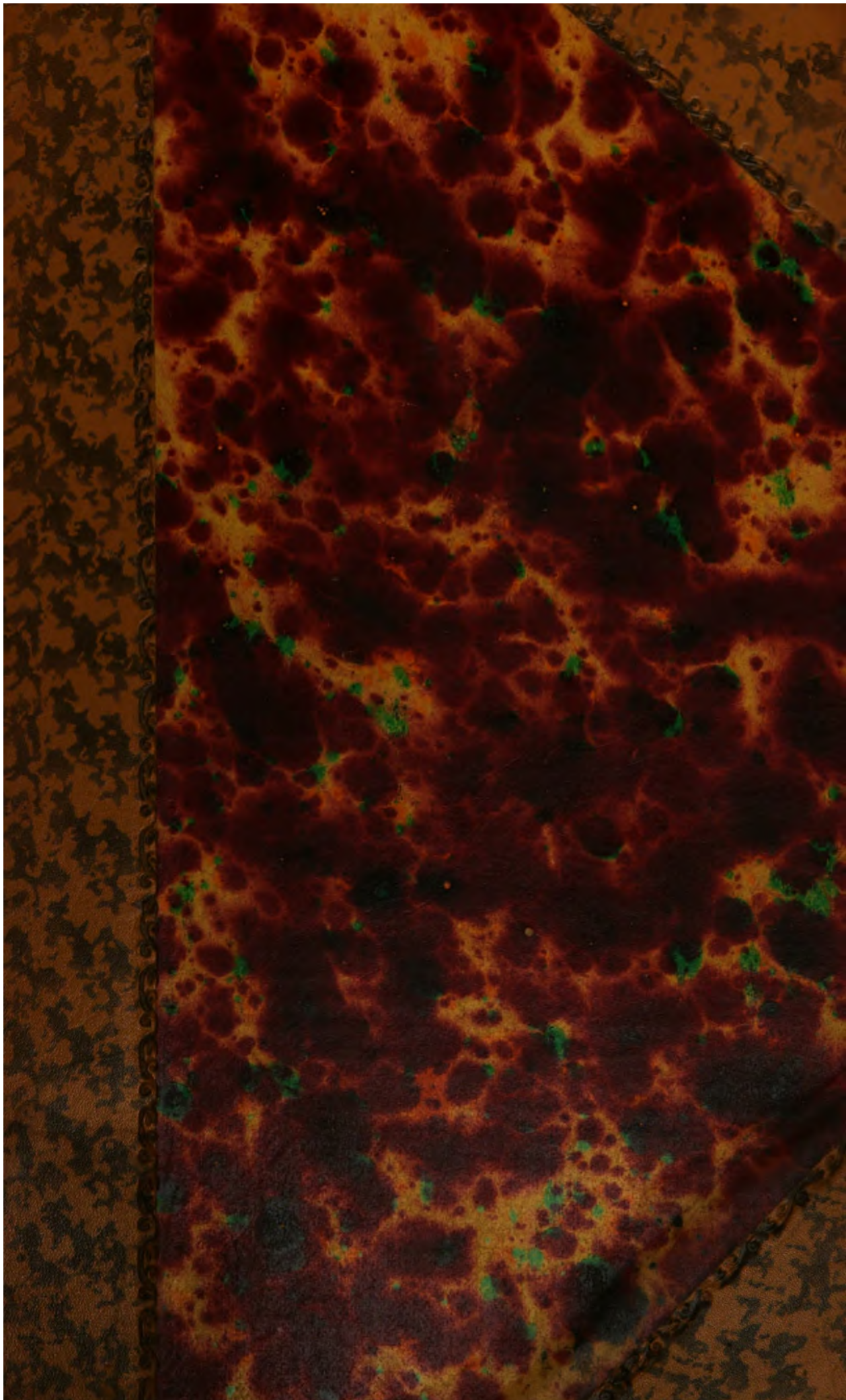
This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

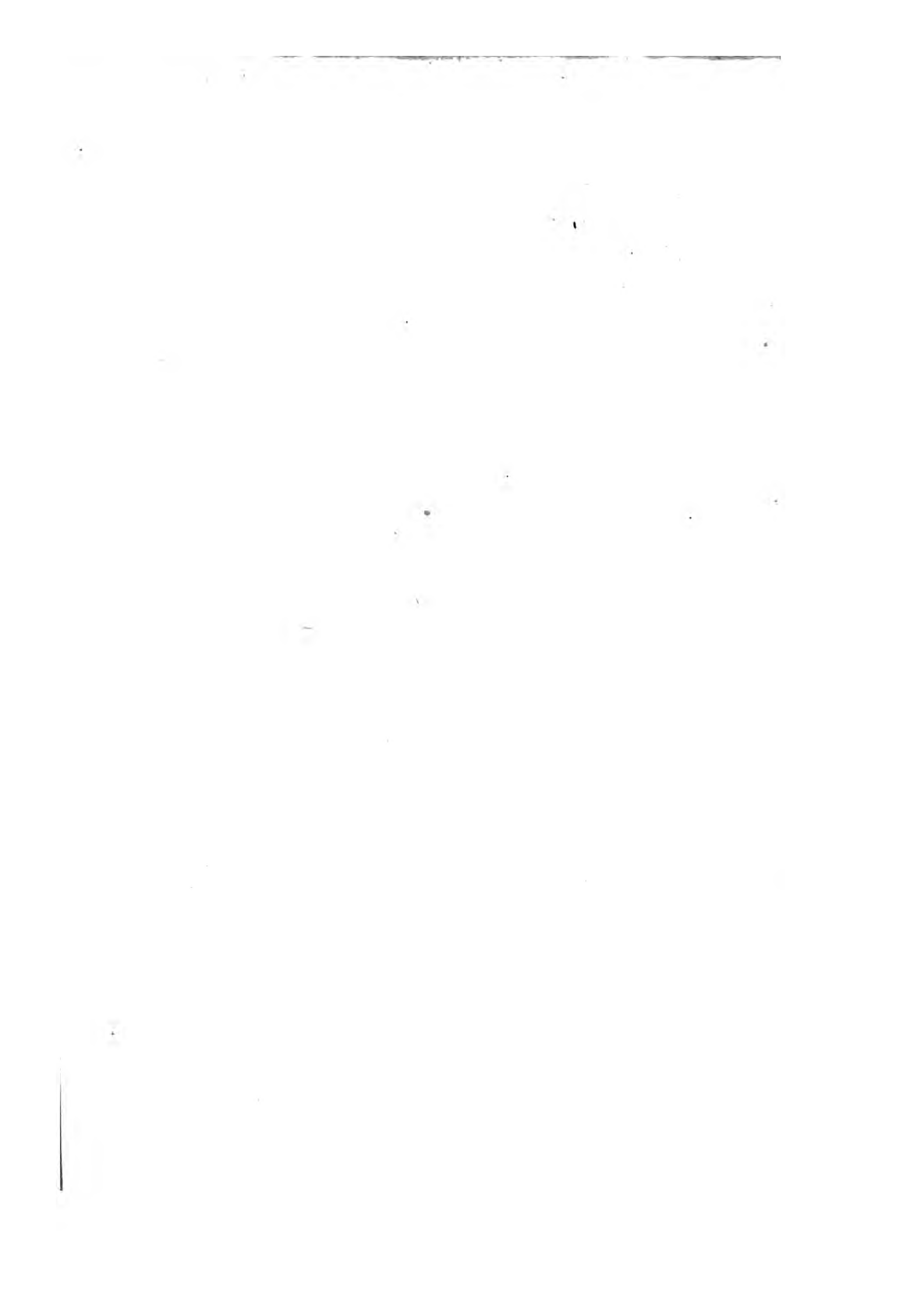
This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

107. b. 13

3

Oehlenschlägers
Poetiske Skrifter.

Udgivne

af

F. L. Liebenberg.

Tredie Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedcommissionair: Th. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 6.

1858.

Verlt hos J. G. Schulz.

Oehlenschlägers
Tragiske Dramaer.

Udgivne

af

F. L. Liebenberg.

Første Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedcommissionair: L. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 6.

1858.

Ervt hos J. S. Schulz.

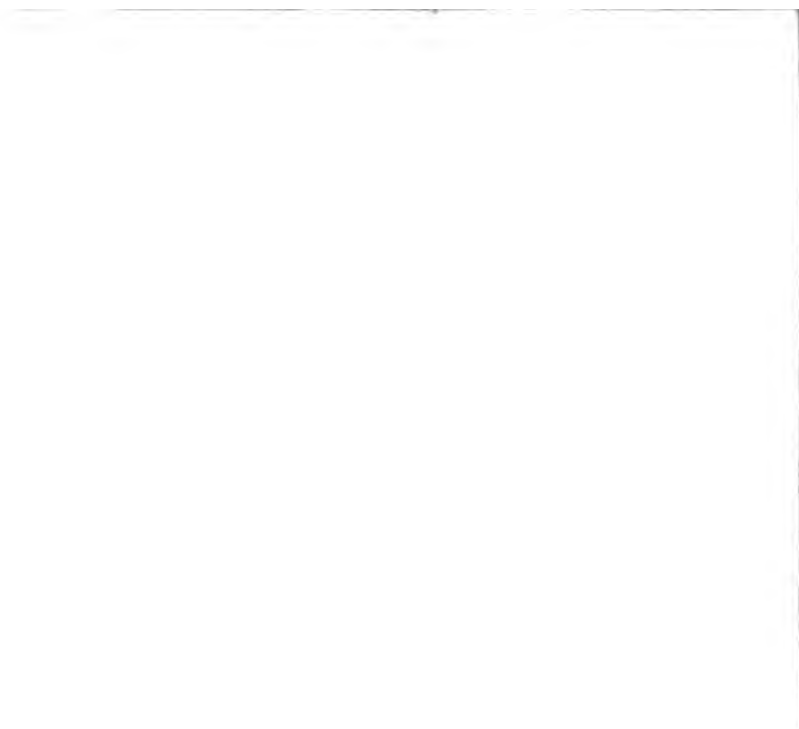
Indhold.

Hakon Jarl	Side.
Salbur him Gode..	1.
	159.

Dramatiske Digte.

Tragiske Dramaer.

Første Deel.

-

1

11

Sakon Jarl hin Rige.

Et Sorgespil.

Personerne.

Olaf Trygvesøn, Konge i Dublin.
Hakon Glade-Jarl, hiin Rige kaldet, Norges Behersker.
Erling, hans Søn.
Thorer Klake, Kiøbmand.
Carls hoved, } Olafs Frænder.
Jostein, }
Einar Tambeskiælver, en ung Bueskytte.
Bergthor, Smed, Trøndernes Laugmand.
Gudrun, } hans Døttre.
Astrid, }
Orm, } deres Fæstemænd.
Thorvald, }
Thora, Jarlens Kiæreste.
Tangbrand, Præst.
Auden, en gammel, eensøiet Mand.
Grib, Thoreris Træl.
Karker, } Jarlens Trælle.
Stein, }
Leif, }
Et Bud.
Inger, Thoras Pige.
Præster, Kæmper, Bønder og Trælle.

Første Act.

Plads.

En Plads med Træer, uden for Hakon Jarls Gaard, hvortil en Deel af Bygningen vender ud med aabne Vinduer. Karfer og Grib sidde under et Træ ved et Madfad og et Olbæger. Man hører Larm og Lystighed inde i Høisalen.

Karfer.

Hør, hvor de støie! hvilken Lystighed!
Jeg hører Thorer Klakes Røst, din Herre,
han taler om sin udenlandske Reise.

Grib.

Det gjør han vel i; den er værd at høre,
hvordan han snildt har tustet sine Barer
Rundtom paa hver en Kyst, i alle Stæder,
Dg faaet Guld og Sølv derfor i Mængde.
Et listigt, fløgtigt Hoved er min Husbond,
han burde levet under Harald Graafeld.

Karfer.

Hvorfor just under ham?

Grib.

Det var en Konning,
Som hjalp paa Riibmandskab og Landets Opkomst;

En Konning, som til Nytte for sit Land
 Afslagde Purpurkaaben med dens Guld,
 Og svøbte sig i ydmygt Faareskind.

Karfer.

Dg derfor har man kaldt ham Harald Graafeld?

Grib.

Til evig Ære; ja, naturligviis.
 En Høfer-Konning! al hans hele Flaade
 Var Pæreskuder, Sceptret var en Allen.
 En herlig Helt!

Karfer.

Men tag dig vel i Agt,
 At ei du roser ham just alt for meget;
 Nu raader Jarlen, og han lider ei,
 At man for meget taler om de Andre.

Grib.

Tag for dit Raad, min snilde Ven!

Karfer.

Selv Tag!

Men hør, fortæl mig ogsaa Noget nu!
 Vi hører Ingenting; her maae vi sidde
 Dg kuffelure i vor Gensomhed.

Grib.

Ha, hvo der turde nu gaae ind og sætte
 Ved Bordet sig, og med ulænkfet Haand
 Guldhornet gribe blandt de andre Frimænd!

Karfer.

Bewares! hvilke høist forvorpne Ord!
 Tag dig kun Vare, find dig i din Skiebne;
 Vi er nu eengang født i Trællestand.

Grib.

Dg dermed dødsfer du din Siæl i Dvale?

Karker.

Hvorfor ei det? Det, som man ei kan ændre,
Det faaer at blive, som det er.

Grib.

Ja vist!

Karker.

Hvad mangler os? har vi ei bragt det vidt?
Dig lider Thorer Klake, Hakon mig.
Nu, det forstaaer sig selv, jeg har det bedre,
End du: din Husbond er en Kiøbmand kun,
Min derimod er meer, han er en Jarl,
Dg den fornemste Jarl i hele Landet,
Har hele sexten andre under sig,
Saa han er færdig ved at være Konge.
Nu, er min Skiebne ikke god? Tilforn
Jeg maatte fiøre Plougen, stange Møg,
Dg sove mangan Nat i Svinestien;
Nu har jeg gode Klæder, herlig Mad,
Lidt at bestille, Vinterstuen luun,
Faaer fielden Brygl.

Grib.

Du fødtes til din Stand.

Karker.

Det samme har min Herre Hakon sagt.
Han ledte længe, før hun fandt en Svend,
Som jeg. Han har sit eget Lune, seer du!
Han siger, som er sandt, en Træl maa lyde,
Maa være tro, men uden Stolthed selv,
Maa være stærk og værge for sin Herre.

Grib.

Kort Alt, hvad man forlanger af en Hund.

Karfer.

Saasnart Jarl Hakon saae mig første Gang,
 Fandt han mig saadan, som jeg burde være;
 Han saae min brede, lave Bænde, saae
 Paa mine korte, tykke Fingre, paa
 Min platte Næse, paa mit satte Bæsen,
 Og Alt var netop, som han ønskede det.
 Nu er jeg daglig om ham; der er Faa,
 Der veed saa god Bæst, som jeg, om Alting,
 Hvad han forretter mellem Aar og Dag.

Grib.

Tys! stille! tys! Nu tale de derinde
 Igien om Olaf Trygvesson.

Karfer.

Hvad er'

Det for en Olaf?

Grib.

Alt, en herlig Helt!
 Har været Træl, som jeg; nu er han Svoger
 Til Kongen i Dublin, ja Konning selv.

Karfer.

En født og baaren Træl?

Grib sukker.

Født var han ei,

Han var en Kongesøn.

Karfer.

Ja, paa det Lav!

Saa er det ingen Sag at blive Konge.

Grib.

Som Olaf blev det, var det ingen let Sag;
 Thi baaret under Moderherttet var
 Ham Skiebnen allerede fiendtlig findet.

Karker.

De reise sig. Staa op! der kommer Jarlen
 Fra Davrebordet alt med sine Mænd.

Hakon Jarl og hans Kæmper gaae over Skuepladsen.

Grib.

En herlig gammel Helt er Hakon Jarl,
 Han kneiser vældigt, som en knudret Teg
 Blandt alt det andet Smaafrat.

Karker.

See, nu gaaer han

Nok sin sædvanlige Spadseregang.
 Nu maa jeg ind at rødde Bordene,
 Og have Opfigt med de andre Trælle.
 Vil du gaae med?

Grib.

Nei, jeg vil blive her,
 Her i den store Høisal, som er bygget
 Saavel for mig, som for den bedste Helt.

Gaaer ind imellem Træerne.

Karker.

Stort skal det være! Snap du efter Lusten,
 Saa slikker jeg Tallerknerne; lad Thor saa
 Bedømme, hvem af os der var fornuftigst!

Gaaer.

En Offerland

med de tolv store Gunders Billeder af udhugne Graastene;
i Midten Odins. Solen gaaer ned, og kaster sine sidste
Straaler hen over dem. Gudrun og Astrid komme ind i
Lunden, den Første med en Blomsterkrands.

Astrid.

Gudrun! Gudrun! hvor fører du mig hen?
Hvad vove vi? De høie Gunders Lund,
Hvor ingen uindviet Fod tør træde!

Gudrun.

O! den, som elsker trofast og oprigtigt,
Er viet ind; og det gjør du, som jeg.

Astrid.

Mit Hierte banker. Søster! seer du, seer du
De store Guder, hvor de staae alvorligt,
Dg skue strengt og truende herved?
Fortørn ei Guderne, min Søster! kom.

Gudrun.

Ei see de alle lige strengt herved;
Den høie Frigga smiler moderlig.
Dg seer du hist den smekke, skønne Freia?
O! ei blot moderlig, men elskovsfuld
Hun smiler hid til sine unge Døttre.

Astrid.

Hun frydes ved din fieldne Skønhed, Gudrun!
Dg veed, som hver en Norges Ungersvend,
At du est Lunde=Sol.

Gudrun.

Min gode Astrid!

Gaf du nu ikkun hiem foran, og lav

Bor Fader Nadveren til Rette smukt.
 Han smedder paa Jarl Hakons Kongekrone,
 Og naar han holder inde med sit Arbeid,
 Da er han træt og hungrig, som den Bedste.
 Gaf du foran, jeg følger dig, saasnart jeg
 har faaet færdig denne Blomsterkrands.

Astrid.

Forgieves Arbeid kun! Svortil den Bynt?
 Dm kommer, veed du jo, dog ei i Aften.
 I Morgen er den visfen.

Gudrun.

Gaa foran,

Og lad mig ene!

Astrid.

Nu, du est forelsket,
 Forelskte søger Gensomhed. Naturligt!
 D, see, hvor Solen hist gaaer deiligt ned,
 Og titter med sin purpurrøde Lue
 Ind i det sorte Krat! Saaledes titter
 Den ene Lunde=Sol hen paa den anden.

Hun gaaer.

Gudrun.

Nu er jeg ene. Store, hellige Guder!
 Fortørnes ei, at en uskyldig Mø
 Indtriner med en bange, frygtsom Fod
 I eders hemmelige, dunkle Lund.
 D, skønne Freia! min Gudinde, min!
 Siig, tør jeg vove det? Her har jeg flettet
 En Krands af dine hulde Blomster; sødt,
 Som lyse Alfser, stode de og leged
 I Sommersolens Aftenrøde. Freia!

Tilgiv din Mø, at hun med bange Fied
 Sig nærmer her din høie Billedstøtte,
 Og at hun slynger let sin Blomsterkrands
 Om dine hvide Loffer.

Hun stiger op paa Foden af Billedstøtten, og sætter Krandsen
 om Freias Hoved. I det samme komme Hakon Jarl og
 Thorer Klake. Gudrun bliver staaende frygtfuld og stille
 paa Billedstøtten.

Hakon.

Her er vi ene. Her i denne Lund
 Løer Ingen træde, uden Odins Præster
 Og Hakon.

Thorer.

Edle Herre Jarl! din Tillsid
 Gjør Thorer stolt.

Hakon.

Du troede altsaa, Thorer!
 At hvad der blev fortalt ved Dørebord
 Om Olaf Trygvesson, var ganske nyt
 I mine Dren?

Thorer.

Efter din Forundring
 Og din Opmærksomhed at dømme, kort,
 Hvis jeg skal troe, hvad mig dit Ansigt sagde,
 Saa var det nyt.

Hakon.

Stol ikke paa mit Ansigt!
 Mit Ansigt hører mig til, det maa lystre
 Sin Herre. Derfor, hvad jeg tyktes,
 Det tyktes jeg; det nødtes jeg at tykkes
 Imellem Sværmen. Her vi er alene.

Bid altsaa, at jeg kiendte Trygvesson,
Før du i Dag opmærksom mig har giort.

Thorer.

Det er heel rimeligt, at Heltens Rygte
Er ogsaa naaet til dine Dren, Herre!
Men, som mig synes, taer du denne Sag
Meer end almindelig høitidelig.

Hakon.

Ræk mig din Haand paa, at du est mig tro!

Thorer.

Det veedst du, Herre! Al min hele Belfærd
Fik jeg fra dig, du gavst mig Skibe, dig
Jeg ene takke maa for al min Lykke.

Hakon.

Du est af mine Folk, min gode Thorer!
Dig har jeg længtes efter. Du est snild
Til at udføre, hvad du har i Sinde,
Dg kommer en uventet voldsom Hindring,
Da est du fiæk, og bruger Sværd og Dge
Saa godt, som nys du brugte din Forstand.
Saaledes bør det være.

Thorer.

Ddin gav os

Særskilte Kræfter, hver maa bruges, ei
Den ene maa forsømmes for den anden.

Hakon.

Hvad Mennesket er skabt til, føler han,
Dg medfødt Drift udvikler medfødt Kraft;
Han sætter det igiennem, som han kan,
Dg anden Grund behøver ei hans Daad.

Thorer.

Du taler snildt, min vakkre Herre!

Hakon.

Jeg

Har altid følet Lyst til at beherske;
At styre Norges gamle Rige, var
Min høieste, min største Tanke.

Thorer.

Herre!

Den var dig værdig; og hvad du har ønsket,
Det har du naaet.

Hakon.

Ei ganske, gode Ven!

Ei ganske; mestendeels, men dog ei ganske.
Endnu dog kaldes jeg kun Hakon Jarl;
Til Jarlen er jeg født og baaren, den
Behøved ei saa strengt at strides for.

Thorer.

Det kommer an paa dig, naar selv du vil,
Saa nævne Alle dig med Kongenavn.

Hakon.

Jeg haaber selv, at mine stolte Normænd
Vil føle, det er mere værdigt at
Beherskes af en Konning, end en Jarl.
Paa første Thing, som nu jeg sammenstævner,
Jeg bære vil mit stolte Dnske frem.
Den gamle, vakkre Kæmpe, Bergthor Smed,
Arbejder flittig paa min Kongekrone;
Naar den er færdig, vorder Thinget sat.

Thorer.

Det gaae, hvordan det vil, du est dog Konge.

Hakon.

Dig rører ifkun Fordeel som en Kiøbmand;
 Den ydre Glands maa heller ei foragtes.
 Den har jeg kæmpet til med Vist og Magt.
 En Møes Dmfavnelse er ei saa salig,
 Som Kronens om den kongelige Tinding.
 Fast har jeg naaet mit Maal; men Dagen graaner,
 Og Urten bugner under Aftenduggen,
 Som Givind Skaldaspilders Bise lyder.
 Mit sorte Haar afbrydes hist og her
 Med hvide Loffer. Ræk mig hid din Haand!

Thorer rækker ham den, Hakon klemmer, og siger derpaa
 nedslaaet:

Før klemte jeg, saa Blodet flux sprang ud
 Af Neglerødderne, som Most af Frugt.
 Siig mig oprigtig, følte du mit Haandtryk?

Thorer.

En Mand bør aldrig ømmes ved et Haandtag,
 Om det er nok saa strengt.

Hakon.

Mit var ei strengt;
 Det vil du bilde mig kun ind. Seer du
 Min Bænde, hvor den alt er giennempløiet
 Af Rynker?

Thorer.

Rynker pryde jo en Mand.

Hakon.

Men Norges Møer kan ikke lide dem.
 Kort sagt, min Ven! jeg ældes, jeg blier gammel,
 Det mærker jeg; og derfor vil jeg nyde
 Min Aftenstund. Min Sol skal synke ned

J rolig og i herlig Purpurrødme,
Dg Bee den Sky, som vil fordunkle den!

Thorer.

Ret saa, min Drot! men hvor er den?

Hakon.

J Besten

Naturligviis; der, hvor den ei skal være.

Thorer.

Du mener Olaf i Dublin?

Hakon.

Han stammer

J lige Vinie fra Harald hiin
Haarfagre. Ven! du kiender Norges Bønder:
Et herligt, trofast, tappert Kæmpesfolk;
Men fuldt af Dvertro og Fordom dog.
Jeg vedder, at mit hele Bærd, min Magt
Forglemtes over Olafs Kongesødsel,
J Fald det blev bekiendt, at han var til.

Thorer.

Det troer du kun.

Hakon.

Troer? troer kun? Thorer Alafe,

Jeg kiender mine Folk. Dg skulde nu
Den vilde Sværmer, denne Landsforræder
Bestige Thronen?

Thorer.

Landsforræder, Herre?

Hakon.

Jeg stod med mine Mænd ved Danevirke,
Dg mine Mænd var Normænd; ned vi droge
At hielpe Harald Gormsøn. Olaf stod
Paa Fiendens Side, hialp den christne Otto

At brænde Nordens Fæstning. Landsforræder?
 Det undrer dig? Og er da den ei saa,
 Som bliver sine Fædreguder troløs?

Thorer.

Ei troløs. Trygvesson har aldrig troet
 Paa Nordens Guder.

Hakon.

Og en Gudsbespotter,
 Han skulde sætte sig paa Norges Stol?

Thorer.

Hvo tænker sig en Tanke?

Hakon.

Jeg, min Ven!

Og Olaf maaskee med. Al Haralds Æt,
 Naar han undtages, reent var røddet ud.
 Min Jarleæt er gammel, stor, som den;
 Fra Arilds Tid har Glade-Jarlen været
 Den Mægtigste næst Kongen, Kronen nærmest.
 Nu var der Ingen meer; en Sværmer kun,
 Som har fornegtet nordisk Tro og Sæd,
 En frikøbt Træl, født i en Skov paa Reisen,
 Da Faderen var død, midt i en Udørf —
 Hvor saare let at vorde Kongesøn
 Paa saadan Viis! Ved alle Valhals Guder,
 Han skal ei hindre mig. I høie Æser!
 Han skal ei fræf bestorme eders Magt.
 Du vise Odin! stærke Aukathor!
 Og Freia!

Han gaaer hen i Baggrunden mod hendes Billedstøtte, og bliver
 i det samme Gudrun vaer.

Ha, hvad seer jeg? hvad er dette?

Gudrun.

Åh, ædle Herre Jarl! tilgiv mig. Åh,
Jeg plar forgaaer af Blusel og af Skræk.
Jeg veed, det er forbudt at nærme sig
De store Guders dunkle Helligdom.
Tilgiv mig, ædle Herre!

Hakon forundret.

Vakkre Mø!

Hvad gør du her i Lunden? Komst du hid
At lytte til min Tale? Jeg forfærdes:
En Speider du?

Gudrun.

Ved Freia, ved min Ufskyld,
Jeg har ei hørt et Ord! Jeg alt forlængst
Var sprunget ned; men Frygten for at falde,
At røbe mig —

Hakon.

Hvad vilde du da her?

Gudrun.

Åh, Nøden twinger mig at sige alt:
Jeg er din Smeds, den gamle Bergthors Datter,
Orm Lyrgias Fæstemø, og, Herre! derfor
Jeg bundet har en Blomsterkrands til Freia,
Og voved mig i Lunden. Åh, tilgiv!
Jeg vilde smykke min Gudindes Jøse.

Hakon.

Ha, lykkelige, skønne Sammenkomst!
Du est den fagreste blandt Møer i Lunde,
Som derfor de forelskte Ungersvende
Har givet Navn af Lunde-Sol?

Gudrun.

Alt, Herre!

Lad mig nu stige ned. Jeg lover helligt,
 At aldrig meer jeg sætter her min Fod.

Hakon til Thorer.

Bed Freia i Folkvangur, hun er skøn! —
 Kom, vakke Slut! kom, lad mig hielpe dig.

Han løfter hende paa sin Arm, og bærer hende saaledes frem
 paa Skuepladsen.

Let som en Fiaer, og dog et frodigt Blomster,
 En svulmende, en sluttet Lilielknap!
 Siig mig, mit Godt! hvad synes dig vel om
 Dit Sæde paa Jarl Hakons Kæmpearms?

Gudrun.

Jor Alting, ædle Herre! sæt mig ned,
 Banær ei dine Gunders Helligdom.

Hakon

sætter hende ned med et forvirret Sideblik til Guderne.

Banær? Min skønne Pige! siig, hvordan
 Kan dine søde Læber tale saa
 Barnagtigt? Hvilke trinde, hvide Hænder!

Han kysser dem.

Gudrun.

Bed Alt, hvad helligt er, lad mig nu gaae!

Hakon

slnger sin Arm om hendes Liv.

Dg dig har gamle Bergthor listig giemt,
 Dg naar jeg vilde see dig, var du borte,
 Var i Besøg — Thor veed det — hos din Møster
 I Gudbrandsdalen!

Gudrun.

Hvad var der at see
Paa mig, en stakkels Bondes Fæstemø?
Uf, han er nidkær, Herre! Hvis han kom —
D, slip mig!

Hakon.

Hvis han kom? o, hvilken Rædsel!
Jeg skulde bede selv mig flux til Giest
Bed eders Bryllup, og i Sandhed ei
Forglemme Brudegaven.

Gudrun.

Lad mig gaae!

Hakon.

Du slipper ikke ud af Freias Lund,
Før du har givet mig et Kys.

Gudrun.

D, Himmel!

Hakon.

D, Himmel? hvad? hvordan? den stolte Hakon,
Snart Norges Konning, negter du et Kys?
Dg skal han længe trygle?

Gudrun.

Jeg forgaaer!

Han aftvinger hende et Kys. Hun undsiger.

Hakon.

Du flygter, Hind? Den gamle Biørn formaaer
Ei længer rask at gribe dig i Flugten.
Men bi! men bi!

Thor er.

Jarl Hakon!

Hakon.

Hvilken Skønhed!

Saaest du de lange, gule Haar, hvor de
 Var slynget rundt i store Fletninger
 Med røde Baand? Saaest du de runde Arme?
 De blaae, de elskovsfulde Himmelsøine?
 Den hvide, fulde Barm, som trued med
 At sprænge Sølvrelænten?

Thorer.

Kiære Herre!

Hakon.

O, hvad var Berglioths Skønhed, hvad er selv
 Thora fra Rimols Skønhed imod denne?

Thorer.

Bed Odin, hun er smuk. Men, ædle Herre!
 Glem ei, hvorfor vi kom, erindre dig,
 Du havde Ting af større Vigtighed
 Her at betroe din Tiener.

Hakon.

Vigtighed?

Fastfrosne Fjéstap! ulmer ingen Glød
 Af Elskovs Lue længer i dit Hierte?
 Ha, føl da mit! det slaaer med Ungdoms Slag.
 Og hvorfor skulde jeg da ønske mig
 At være Herre til et udstrakt Land,
 Hvis ei det var min Attraa, som min Ret,
 At plukke Blomsten, hvor den voxte frem?

Thorer.

Men Olaf, kiære Herre!

Hakon.

Det er sandt.

Vel var det, at jeg strax blev hende vaer.
 Hun svor, hun havde Intet hørt. Jeg troer det;
 Hun er uskyldig, svor det ved sin Uskyld.
 Der komme Jostein og Carlshoved; dem
 Har jeg kun ventet.

Jostein og Carlshoved komme.

Hakon

gaaer dem i Møde.

Nu, velkommen hid!

Her har jeg tre af mine bedste Benner;
 Hvi kan jeg ikke række hver en Haand
 Paa een Gang?

Carlshoved.

Edle Jarl! vor største Stolthed
 Er, at du har os kjær.

Hakon.

J vide begge

Hvad der har længe ligget mig paa Hjertet,
 Og hvi jeg kaldte eder hid i Genrum.
 Den snilde Thorer, som jeg kun har ventet
 For flux at rette ud mit Anslag, veed
 Det kun saa halvskiels. Nu, saa hør mig da:
 Mit Liv er svundet hen i Kamp og Uro,
 Og mange Stene, meget vildsomt Krat
 Først maatte giennembrydes, luges, røddes,
 Før denne Gran var mægtig frem at skyde
 Med Kraften, som Alfader skienkte den.
 J ere mine Benner, eder kan

Jeg tillidsfuld betroe mit Hjertes Hensigt.
 Mit Navn er agtet vidt og bredt i Nord,
 Jeg stridt mig har til Norges første Mand,
 Kun mine Fiender kan miskiende mig.
 Den svage Harald Graafeld og hans Brødre
 Fordarved Landet; uden Kraft og Styrke
 Var Ingen mægtig til at hævde sig
 Den Ret, som var ham medfødt. Som en Leg
 Af Trolde boltred de sig blandt hverandre,
 Og sank for veyelsidig Morderhaand.
 Kun Harald Graafeld var en Modstand. Jeg
 Tilstaaer det, jeg lod Listen veie op
 Mod det, som Skiebnen skienkte ham af Lykke.
 Med Danerkongens Broder, siger man,
 At jeg har handlet slemt. Og hvordan det?
 Den feige Kiøbmand, kied af Guld, fik Lyst
 Til og engang at faae en Part i Riget
 Fra Broderen, betroede sig til mig.
 Jeg sveg hans nedrige Fortrolighed,
 Jif Harald Graafeld loffet did; og Alt
 Bed Haab om Binding kun. Han, som Guldharald,
 Fortiente ei at bære Kongekrone.
 Ved Liimfjord faldt de begge, Halse blev
 Den fælles Grav for sløv Begierlighed,
 Og Harald Blaatand havde nu sit Rige
 Udeelt og ubeskaaret, og ved mig.
 At jeg har undsagt ham, da siden han
 Forlangte Hylдинг, Skat og Lydighed,
 Det kan vist ingen Norges Mand fortryde.
 Mit hele Liv, især mit sidste Bærf
 Bed Hjøringsvaag, da Jomsborgs Vælde svandt,

Da Bue sprang fortvivlet over Bord
 Med Armens Stump i Pengeskrinets Hank,
 Har viist, at jeg besidder Kraft, som Snildhed.
 Nu daler Solen; kun en liden Stund
 Er end tilbage af min Aftenrøde,
 Og den skal ei fordunkles. Trygvesson
 Er kun tilovers af den gamle Stamme.
 Han sidder roligt, mener du, i Bretland?
 Hvad siger du, forsigtigsnilde Thorer!
 Naar jeg fortæller dig, at han er her?

Thorer.

Her?

Carls hoved.

Her i Norge?

Jostein.

Olaf? er det muligt?

Hakon.

Jeg maatte lee, da du ved Davrebord
 Fortalte, Thorer! med en klogtig Mine,
 Som vidned Vigtighed og Nyhed, om
 Din kongelige Ven hist i Dublin,
 Den fromme Olaf; som om ikke længst
 Jeg havde havt et vaagent Die med ham.
 Da taug jeg; nu er Tiden til at tale.
 Saa vid! i Morges bragtes mig et Budskab
 Fra en af Snekkerne, som Dag og Nat
 Bevogte Kysten: Olaf drager med
 En Flaade til Kong Baldemar i Rusland,
 Men har paa Veien lagt sig ind ved Moster,
 For at besøge, som han kalder det,
 Sit Fædreland.

Thorer.

Kong Olaf? er det muligt?

Hakon.

Om nu han virkelig paa sværmerst Biis
 Er standset midt paa Veien, for at fylde
 Sin Lunge med et Par Drag Klippeluft,
 Veed ikke jeg, og vil ei vide det.
 Men dette vil jeg vide, som du indseer,
 Om under det uskyldige Besøg
 Gi Andet stikker. Jeg har Die med ham.
 Du est hans Giesteven; hvor høist naturligt,
 At du besøger ham, naar du faaer høre
 Hans Ankomst. Binden er fortræfflig, Thorer!
 I Morgen est du der, naar Dagen gryer.
 Vil du da nu bevise mig det Venstak,
 At seile ned til ham? Og medens du
 Fortæller ham som Ven, hvad helst du vil,
 Saa holder du de andre Rygter borte.

Thorer.

Hvad er din Hensigt, Herre?

Hakon.

Som jeg siger,
 At vide Olafs Hensigt; overalt
 At komme ham til Livs. Du est en snild,
 En vittig Mand, vant til at omgaaes Folk;
 Hvor let for dig at faae ham til at dvæle,
 Til selv jeg kommer did med mine Skibe.
 Han har jo og en Flaade; Kraft mod Kraft,
 Det er paa gammel nordisk Biis. Mod dette
 Kan Intet siges, mener jeg.

Carlshoved.

Slet Intet.

Thorer.

Dg hvormed skal jeg da forsinke ham?

Hakon.

Slaa paa de Strænge, som han bedst kan lide,
 Syng ham den Bise, som han gider høre!
 Fortæl — hvordan, det veed du bedst, min Thorer!
 At Landet langt fra er tilfreds med Hakon;
 At hist og her der mumles høit; at Bonden
 Paa flere Steder venter kun et Vink
 Dg en Hærfører. Faa ham op i Land!
 Der møder jeg ham helst; jeg bliver gammel,
 Dg kan ei taale Søren. Blier han ei,
 Men reiser, som han først var findet, reiser,
 Uagtet Kronen vinker huldt fra Landet;
 Saa er han brav, saa har jeg gjort ham Uret,
 Saa seiler han sin Raas, og jeg er rolig.

Thorer.

Du taler viseligt, min Jarl! Jeg følger
 Dit Bud, udretter det saa godt som muligt.

Hakon.

For Intet skal du ikke have tient mig,
 Min gode Ven!

Thorer.

Det veed jeg vel, min Herre!

Jarl Hakon lønner altid kongeligt.

Dog kiender du min Troskab —

Hakon

ryster hans Haand.

Vakkre Thorer!

Carlshoved.

Kom Dlat, som kan være, for at hærge
 Paa Kysterne, saa finder strax han Modstand,
 Og kom han for at speide Landet ud,
 Saa falder han kun i sin egen Snare.

Hakon.

Vil I da følge med som Dlaf's Frænder,
 For at stadfæste Thorer's Ord?

Jostein.

Han er
 Vor Frænde, men du est vor Herre, Hakon!
 Vor Ben; og hele vort Bedrag gaaer ud paa
 At prøve Dlaf's Uskyld.

Thorer.

Rigtig, Jostein!

Hakon

drager sit Sværd.

Saa sværger da paa denne blanke Glavind
 I Odins, i de store Guders Lund,
 At I vil trolig rette ud mit Bud!

Alle Tre.

Det sværge vi ved Odin, Thor og Freir!
 Odins Billedstotte styrter ned i Baggrunden.

Jostein.

Ha, hvad var det?

Carlshoved.

As Odins Billed faldt!

Thorer.

Reent styrtet ned i Gruus!

Hakon

fatter sig, og gaaer hen til Stedet.

Den skjøre Graasteen

Har længe havt en dyb, en aaben Revne.
 Kom, seer J? Det er mørkt; men seer J? Bruddet
 Er gammelt, kun en liden Stump holdt fast,
 Som kunde brydes ved den mindste Vind.
 Nu ikke meer for denne Gang; i Aften
 Ved Bordet kan vi tales bedre ved.
 Gaaer nu, Enhver til Sit, og lad mig ene!
 Før Farten samles vi ved Nadveren.

Thor, Carlshoved og Jostein gaae.

Hakon

staaer længe taus og betragter Bruddet.

Ha, det er ikke gammelt, det er nyt!
 Hellige Odin! hvorfor faldt dit Billed?
 Var det af Mishag? var det mig et Barsel?
 Du ligger dybt i Gruus; med friske Blomster
 Staaer Freia smilende. Betyder det,
 At Sydens kælne Elskov skal betvinge
 Nordboens Kraft? Odin, forlad os ei!
 Hielp mig at rødde snart den Fiende ud,
 Som hader og som spotter kun din Magt,
 Der, den formasteligste Jothun liig,
 Vil styrte dig fra Hlidstjalf, fra dit høie,
 Eldgamle Sæde! Odin, vredes ei!

Han knæler.

Jeg lover dig et stort, et herligt Offer:
 Mi og halvfemsfindstøve sorte Dvæg
 Og mine Fiender skal jeg slagte dig
 I Medelhuus, i Fald du skaffer mig

Den gyldne, skønne, dyrefiobte Krone.
 Blautbollerne skal ryge til din Priis,
 Med blodneddypte Leigner skal dit Huus
 Bestryges, Stolperne skal males røde
 Med lunkent Blod. Jeg selv vil støde Sværdet
 I Dafs Bryst. Af Dovres faste Marmor
 Skal atter reise sig dit Billed frem,
 Og trodse Evigheden.

Han reiser sig.

Mørket falder

hen over Jorden med sit sorte Slør.

Han staaer nogle Dieblit i stille Betragtning, derpaa siger han:
 Jeg vil besøge Bergthor og min Krone.

Gaaer.

Bergthors Smedde.

Bergthor kommer ind med en Krone og en Hammer i Haand;
 Grib med et Lys.

Bergthor.

Sæt Lyset der, og bring saa hid min Ambolt!
 Skøndt Dagen længes, er det mørkt i Aften,
 Og Noget maa der endnu gøres færdigt.

Grib.

Hvad I forstaaer at bruge eders Hænder!

Bergthor.

I Falld det er dig kiært, som selv du siger,
 Saa kan du gierne komme hid om Dagen,
 Og træde Blæsebælgen, hielpe mig,
 Saalænge som din Husbond er paa Glade.

Grib.

Jeg har ei andet Arbeid, fiære Herre!
 Og Tiden falder tidt mig grusomt lang.
 At leve med de andre Trælle, er mig
 Kun liden Fryd; hvad anden Dmgang er der
 For mig? Thor signe jer i Thrudvang, Herre!
 At I foragter ei en stakkels Træl.
 Skal jeg nu træde Bælgen?

Bergthor.

Nei, vist ikke!

Slip Bælgen, Dreng! lad staae. Tag mig min Fiil.

Grib.

Hvor det gaaer flink fra Haanden!

Bergthor.

Flink fra Haanden?

Forstaaer du dig paa det? Du skulde seet,
 Dengang jeg smedded i min Ungdoms Tid
 Dværnbider til Kong Hakon Athelstein;
 Det gif! Det var et Sværd, der kunde bide
 I Stene, som i Kiød. Men denne Krone
 Blier langsomt færdig — altid tidlig nok!

Grib.

Den er jo næsten færdig, Herre!

Bergthor.

Færdig?

Nu snaffer min Gaas. Disse Edelstene
 Skal først indsættes.

Gudrun kommer.

Bergthor.

Hvad? min Datter Gudrun?

Hvi kommer du saa hidseblæsende?

Gudrun.

Åh, kære Fader! Hakon Jarl har seet mig.

Bergthor.

Hvor da?

Gudrun.

I Lunden.

Bergthor.

Har jeg ikke sagt,

At jeg vil Intet vide af den Kenden

I Lunden efter Urter, efter Blomster?

De milde Guder være takket, at

Du nu blier gift, saa er jeg dog befriet

Fra den Besværlighed at passe paa dig!

Samret paa Kronen.

Hør, Dreng! det kan du troe, jeg smedder heller

Ti Kroner, end jeg vogter tvende Døttre;

Det Malm er skrøbeligt at handle med.

Gudrun.

Åh, kære Fader! jeg er bange for,

Han kommer efter mig. Hvad vil min Drøm

Da sige?

Bergthor.

Efter dig? Min gode Jarl!

Der bliver Intet af; jeg kiender dig.

Kom, Pige! ned med dig i Kielderen.

Gudrun.

Åh, skal jeg atter sluttet inde der?

Bergthor.

Maaskee du vilde heller sluttet inde

I Hakons Arme?

Gudrun.

Himmel! kære Fader!

Bergthor.

Jeg kender ham; der er jo ingen Mand,
Som har i Fred og Ro for ham sin Hustru,
Sin Dotter, Søster, Moder, Bedstemoder!
Med med dig, siger jeg, i Kielderen!
Jeg er ei rolig, før jeg har dig vel
Der under Laas og Luffe. Vil du gaae?
Hvor er din Søster?

Gudrun.

Astrid dækker Bordet.

Bergthor.

Det kan jeg selv; men holde paa jer Ere,
Det kan knap Laas og Jern mod Hakon Jarl.
Afsted! afsted! I Morgen sender jeg
Jer bort; dig til din Drm, til Thorvald hende.
Saa maae de tage Skade selv for Hiemgiæld,
I Fald I komme Noget til fra den Tid.

De gaae.

Grib

betrakter med stille Forundring Kronen, som ligger paa
Ambolten.

Saaledes seer en Krone ud. Saaledes
Blier Kroner gjort. Og naar den nu er færdig,
Saa sætter Hakon Jarl den paa sit Hoved;
Saa sværger Folket, og saa er han Konge.
Det er dog ret besynderligt.

Tager den i sin Haand.

Hvor den

Er rød! den er af drevet ægte Guld.

Dg tung! hvor mange Pund monstro den veier?
 Mon jeg kan passe den?

Sætter den paa sit Hoved.

Den er for stor,
 Dog kan jeg bære den, naar ned jeg læer den
 I Raffen glide. See, nu gaaer det an. —
 En Krone er dog ei saa let at bære,
 Som jeg har tænkt; den bøier fast mit Hoved.

Gaaer op og ned ad Gulvet.

Nu er jeg Konge.

Tager Silen.

Dette er mit Scepter.

Sætter sig paa Ambolten.

Dg dette er min kongelige Throne.

Nu sidder jeg blandt mine Mænd paa Thinge.

Hakon Jarl er usformærkt kommen ind under dette Dptrin;
 han holder sig i Baggrunden, og betragter opmærksom
 Grib's Udfærd.

Grib.

Det lover jeg jer, mine stolte Normænd!
 At jeg vil være jer en naadig Herre,
 I Fald I kaare mig til eders Drot;
 Men hvis I med Dpsætsighed og Bold
 Modstaae, hvad jeg med Billighed forlanger,
 Da faaer I Last og Skam —

Bliwer Hakon vaer, og forstummer af Skræk.

Hakon rolig.

Det gaaer jo herligt.

Grib.

At, strenge Herre! harmes ei.

Hakon.

Du skælver

Paa Thronen, Dreng! Det bør en Konning aldrig.
Om det saa stormer om ham rundt omkring,
Dg truer ham med Død og Undergang,
Saa maa han sidde rolig med sit Spiir.
Et dristigt, kongeligt, et værdigt Blik —
Saa lægger Stormen sig igien, og Himlen
Er blaa, og Solen skinner paa hans Guld.

Grib.

Af, J har Ret. Jeg føler alt for vel,
At jeg er ikke skabt til slig en Ære.

Bergthor kommer ind med et stort Rogleknippe, som han
putter i Lommen, da han seer Hakon.

Hakon.

God Aften, Gubbe!

Bergthor.

Hil dig hid, min Jarl!

Bliver Grib vaer, som sidder frygtsom og tør ikke røre sig.
Hielp, Baulund! hvad betyder dette her?

Hakon.

Han leger Konge.

Bergthor halv affides.

Det blier Brug i Landet. —

Af med den! Est du gal?

Hakon.

Jeg kom for tidlig,

Fik halv kun hørt, hvad der blev lovt paa Thinge.
Er det din Svend?

Bergthor.

Det er min Smededreng

Og Thorer Klafes Træl.

Hakon.

Og til en Træl

Betroer du Hakons Krone?

Bergthor.

Jeg fik Forfald,

Jeg maatte løbe lige fra mit Arbeid

Og luffe begge mine Døttre ned

I Kielderren. Imidlertid har Knekten

Sig understaaet —

Hakon.

Kiære! dine Døttre?

Bergthor.

Ja, Herre! I har nylig seet den Gne,

Nu er hun bange, og det er jeg selv,

At I sjaer tiere Lyst at see det Syn.

Nu er hun under Laas og Luff. I Morgen

Jeg sender Bud til hendes Fæstemand,

Og holder Brylluppet, saasnart han kommer;

Saa maa han selv tae Vare paa sit Gods.

Hakon.

Ei, Fader Bergthor! hvad er det for Griller?

Veedst du, at du fornærmer mig?

Bergthor.

Ei stille!

Det er jert ømme Sted, Herr Jarl! det veed I;

Lad os ei røre meer ved denne Stræng.

Bil I nu prøve Kronen? Jeg har fundet

En gammel Jernring, som blev gravet op
I Offerhuset hist i Medelhuus.

Den gik i Arv fra Søn til Søn. Min Farfar
Har derom smeddet Halsdan Svartes Krone.
Skøndt denne Ring er rusten, er den kostbar,
Ihi den er Kronens gamle Maal. Prøv nu!

Hakon

tager Kronen paa; den falder ham ned over Dinene.

Bergthor.

Den er for stor. Naar I den sætter paa,
Saa sortner det for Diet.

Hakon vred.

Skaldepande!

Gav jeg dig ei mit Maal? hvor har du det?

Bergthor.

Ihor veed det! det er kommen bort. Jeg tænkte,
Du skulde været Halsdans Krone voksen.

Hakon.

Ha, Bergthor! Bergthor! du est gammel, du
Est snild og kunsterfaren, ærlig, diærv;
Jeg skaaner dig, men misbrug ei min Godhed!
Smed Kronen om igien! Den skal ei passe
En uddøet Kongeslægt, men mig. Jeg giver
Dig endnu trende Dage. Vee dig, Bergthor!
Hvis Kronen passer da ei Hakons Hoved.

Gaaer.

Bergthor

seer efter ham stolt og rørt.

Hvad vil du gjøre mig? Mit Haar er hvidt,
Tre, fire Timer har jeg end tilbage —

Dem vil du røve mig, og mener, at
Jeg derfor skulde skielve for din Brede?
Nei, før skal Bergthor falde i sit Sværd,
Før om igien han smedder Norges Krone.
Den bære Kronen, som er Kronen voren!

Gaaer.

Jeg maatte flygte fra mit Fædreland.
 Saa regner I jer da i Slægt med Astrid?
 Carlshoved.

Din Moder Astrid var vor Fæster, Herre!
 Vor Fader hendes ældste Broder, Halsdan.
 Jostein.

Saa er det, Herre!

Dlaf.

Altsaa Søskindbørn!

I ligne Astrid. Af, det kan jeg see,
 Skøndt tidlig alt jeg mistede min Moder.
 Du, Jostein! har, som hun, et Hul i Kinden,
 Carlshoved! du har hendes vakre Loffer.

Carlshoved.

Det glæder os, at du kan finde Liighed.

Dlaf.

Nu, siger mig da, mine gode Venner!
 Hvordan staaer Hoven nu i Norges Land?
 Jeg drog, som I maaskee har hørt, fra Irland
 Til Rusland; Baldemar, min Fostorfader,
 Er død, og Landet i Urolighed.
 Ivan, hans Søn, min Ven, er christensindet;
 Jeg iler ham til Hielp med Herreskiold,
 Med Raad og Daad, med Kæmper og med Præster.
 Jeg drog forbi — jeg tænkte ei paa Norge;
 Men da jeg fiernt blev Klippens Graner vaer,
 Da svulmede mit Bryst, da blev jeg heel
 Forunderlig til Mode, og det var mig,
 Som om jeg pludselig igien erindred
 En længst forglemt og selsom Kæmpevise
 Fra mine Barndoms Dage. Taaren brændte

Paa mine Kinder; Seilet slappedes,
 Som skulde føre længer bort, og Bimplen
 Udspændte som en Fugl sin røde Binge,
 Ret som den vilde rive sig fra Masten
 Og slagre hen i Vand. Da blev det mig
 Umulighed, at ile det forbi.

Jeg vilde see den Søn, som kunde vende
 Sin Moder Ryggen kold, naar kærligt hun
 Udstrakte mod ham sine hulde Arme.

Før at forhindre Mistvib, lander jeg
 Paa Odkanten her af denne D,
 Hvor Ingen boer, hvor nogle Hyrdehytter
 Kun titter eensomt frem bag Fjeldene.

Men Noget vilde jeg dog gierne vide
 Om gamle Norrig, før jeg reiser længer.
 Hvo veed, om mine Dine atter skue
 Det kære Fædreland. Thi sig mig, Thorer!
 Hvor staaer det? godt og vel?

Thorer.

Ja, Herre! Norrig

Staaer endnu fast paa sine haarde Klipper.
 Det er en dygtig Grund, som rokker ei
 Saa let.

Olaf.

Det troer jeg nok, det troer jeg nok!
 Om det saa er den skæggehvide Odin,
 Saa kan han med sin hele Virksomhed
 Gi bringe eders Bierge til at knage,
 Skiondt han har prøvet det i mange Aar.

Thorer.

Vel sandt, min Herre! Landet selv staaer fast,

Dg frodig blander Birken sig med Granen,
 Mens Solen bryder sine varme Straaler
 Paa Klipperne, og modner Dalens Korn;
 Dg frugtesløst endnu, som hidindtil,
 Slaaer Bølgen imod Landets Marmorfod.
 Men, Herre! medens al Naturen blomstrer
 I fredelig og stille Rolighed,
 Saa æder sig en stærk og voldsom Gift
 Dog daglig meer igiennem Landets Indvold.

Dlaf.

Hvad mener du? Jarl Hakon sidder jo
 Heel rolig paa sin Stol i Trondelagen.

Ihorer.

Saa har han siddet alt en Stund, min Herre!
 Men endelig har Norges Bønder fundet
 Det usfelt at beherskes af en Jarl.

Dlaf.

Hvi give de ham ei da Kongenavn?

Ihorer.

Dg derom spørger Halfdan Svartes Æt?

Dlaf.

Hvad ændse Norges Bønder Halfdan Svarte?

Ihorer.

Meer, end du troer. De brave Norges Mænd
 Har altid havt en indgroet Kiærlighed
 Til den retmæssige, den sande Konge.

Dlaf.

Dog styrer Glade-Jarlen Riget alt
 I atten Aar.

Ihorer.

Hvordan ved List og Magt

Han kommen er til sliq Besiddelse,
 Det veed I selv, saa godt som Een af os.
 Hvo negter Hakon Jarl vel Tapperhed?
 Hvo negter ham Forstand og fielden Kløgt?
 I veed, hvorledes alle Sager stod;
 Hvorledes Gunhilds Sønner hærjed om,
 Og spildte, ved at vise idel Svaghed,
 Den sidste Rest af Landets Urefrygt.
 Jarl Hakon overvandt dem kiækt i Strid;
 Dertil det Benskab kom, som han forstod
 At skaffe sig i Danmark hos Kong Harald.
 Naar man vil vinde Noget, maa man vide,
 Hvorledes Alting staaer; det vidste Hakon,
 Og uformærkt, ret som en snedig Riibmand,
 Der veed at vende Alting til sin Fordeel,
 Sit Jarlen Norges Land i sine Hænder.
 Ried af at stride, ønskte Bonden Ro;
 Saaledes sad han roligt i sit Sæde.
 Hvad fuldeligt befæsted ham deri,
 Bar Jomsborgs Tog, da han til Norges Ure
 Red slog den overgivne Ungdomsvælde,
 Som rundtom havde Jorden fylt med Skræk.

Olaf.

Og nu i Glandsen af sin Herlighed
 Foragtes han?

Thorer.

Hvor høist naturligt, Herre!
 Tilforn var Hakon klog; han vidste, Kløgskab
 Bar ene det, som sammenholdt hans Magt.
 Nu blev hans Navn beundret overalt;
 Jarl Hakon, hed det nu, det er en Helt,

Han Jomsborg fældet har ved Hjøringsvaag,
 Hvad modstaaer ham? hvad rokker nu hans Magt?
 Ved denne Roes, ved sliq Berømmelse
 Fast hovedsvimmel, glemte han sin Klogskab,
 Forglemte han, at Bondens Kiærlighed
 Er Thronens allerførste Hovedpille.
 Han trodsed med sin Magt, og meente, nu
 Behøvedes ei meer Forsigtighed.
 Hver Higen i sit Hierte gav han Tøilen,
 Dg hver en Lidenstak fik frit sit Spil.
 Da var han ikke længer fredegod,
 Men stolt og herskesyg; da æred han
 Ei længer hver Mands Eiendom, men gjorde
 Bestandig mere Bold paa Bondens Ret,
 Hans Gods, hans Odelskab; ja, endnu værre:
 Hans Biv, hans Døttre tog han til sin Gaard,
 Dg lod dem gaae, som Dffre for sin Lyst.
 Hvad skal jeg sige mere? Uformærkt
 Begyndte Oprørsluen rundt at ulme.
 Han frygted ikke for en fremmed Fiende,
 Dg mærkte ei, at Fienden var i Landet,
 At Kræften havde gnavet sig til Hiertet.
 Nu lever han i evige Skiermydsler,
 Snart faldes fra ham hist, snart atter her,
 Dg Norge venter kun med Længsel efter
 En tapper og retmæssig Drot, for reent
 At styrte Hakon fra sit Herresæde.

Dlaf.

Ha, Thorer! er det Sandhed, som du taler?

Thorer.

Der stander eders egen Slægt; lad den
 Stadfæste mine Ord!

Dlaf.

Min vakkre Jostein!

Hvor bliver Gullet af i dine Kinder?
Du smiler ei. Saa fryder det dig ikke,
At Norrig kaster af sin Slavelænke?

Jostein forvirret.

Jeg er for ung til at forstaae mig ret
Paa Landets sande Fordeel, Herre! men
Hvad Thorer siger, har sin Rigtighed.

Thorer.

Behøver jeg at sige dig, Kong Dlaf!
Hvordan jeg blev til Mode, da jeg horte,
At du var draget hid? Da troede jeg,
Du havde faaet Nys om Landets Tilstand,
Og nytted Diebliffet; derimod
Nu, du har talt, erkiender jeg forundret
I denne Hændelse et Bink fra Himlen.

Dlaf.

Ha, Thorer! du har giort min Siæl urolig.

Thorer.

Som Frøet, naar det giærer under Jorden,
For snart i Baarens Tid at skyde Blomster.
Du har dog ikke glemt, fra hvem du stammer?

Dlaf

i dybe Tanker.

Siig, var det ei fra Harald hiin Haarfagre?

Thorer.

I lige Linie paa Sværdets Side.

Dlaf.

Hvis Moder Ragnhild drømte om et Træ.

Hun hviled nemlig i en Urtegaard,

Dg tog en frodig Qvist ud af sin Tasse;
 Dg som hun holdt den i sin høire Haand,
 Da blev den voksen, blev den til en Green,
 Hvis ene Ende raged ned til Jorden,
 Dg fæsted Rødder, men den grønne Top
 Steg høit til Himlen, blev saa svarlig høi,
 At neppe hun den kunde sine meer.
 Dg Stammen den var rund og saare tyk;
 Med imod Jorden var den rød som Blod,
 Men opad var den glat og sommergrøn
 Med hvide Qviste, og den bredte sig
 Med fine Arme over hele Norrig —
 Var det ei saa?

Ihorer.

Saa siger Sagnet, Herre!

Olaf.

Var det ei Harald med de fagre Haar,
 Der drømte underligt om sine Loffer,
 Hvorledes nogle bølged sig til Jorden,
 En Part til Anæet, en til Skuldrene,
 Dg nogle krused sig i spæde Krøller
 Om Heltens Tinding?

Ihorer.

Ganske rigtig, Herre!

Da spaaede alle vise Mænd i Landet:
 Det vidned om den store Kongeslægt,
 Som skulde herske efter ham i Norden.

Olaf

staaer taus henstunken.

Ihorer.

Hvad nye Tanker vaagne i din Siæl?

Dlaf.

Hvad nye Tanker! ingen nye Tanker,
Kun fiære gamle Tanker, Ungdoms Drømme
Og Manddoms Forsæt.

Thorer.

Dig, din Fødsel værd.

Forlad mig, fiære Herre! men hvorfor
Har du tilforn dog yttret kun saa lidet
Din Attraa og din Ret til Norges Throne?

Dlaf.

Den stod for langt fra Haanden, Thorer! den
Var alt besat, og andre Tanker dengang
Indtog mit Hierte. Siælens fromme No
Er mere værd, end alle Jordens Throner;
Min Higen drev mig hidindtil mod Syden,
Til Steder, hvor den christne Tro blev lært.
Dog har ei Lykken hidindtil forfulgt mig;
Alt anden Gang jeg hersker i et Rige.
I Benden bød mig Elskov lægge Sceptret,
I Island gav mig Elskov det tilbage.
Men dog end aldrig i mit Liv, med al
Min Tumlen og min Flakken og mit Dphold
Blandt fremmed Folk, har jeg forglemmt min Fødsel,
Og at jeg var en Kongesøn fra Norge.
Lidt har naturligviis den Tanke vaakt mig:
Grib Sværdet og forfølg din Fødselsret!
Men overalt jeg hørte, Norges Bønder
Var glade ved at styres af Jarl Hakon.
Hvad var min Magt? Der skal en vældig Magt
Til ind at trænge i et fremmed Rige;
Og kunde jeg ei vorde Norges Konning,

Dets blotte Roligheds=Forstyrer havde
Jeg ingen Attraa, ingen Lyst at vorde.

Thorer.

Nu derimod staaer Sagen anderledes.
Naar Trønderne faaer høre, at der lever
En Sonne=Sonne=Sønnesøn af Harald
Haarfager, da vil Intet holde dem
Fra strax at træde over paa din Side,
Saasnart du seiler ind i Trondhiems Fiord.
Om mit og dine Fættres Venskab har
Jeg vel ei nødig at forsikre dig.
Men det kan jeg dig helligen forsikre,
At mange flere Mænd af Magt i Landet
Kun vente paa at vise dig der' Venskab.
At bringe flux dig dette glade Budskab,
Er, hvad som egentlig os hid har drevet.
Hvis derfor du vil følge Venskabs Raad,
Saa drag ei nu paa fierne Eventyr,
Men følg din Skiebnes og din Lykkes Bink!
Den har ei vinket dig herhid for Intet.

Dlaf

efter et Dieblis Ophold.

Din Tidende har overrasket mig.
Forlader mig et Dieblis, I Venner!
Hist under Træet har man reist et Telt;
Der qvæger, hviler eder efter Reisen!
Jeg kommer efter. Følger mine Kæmper!

Thorer, Carlshoved og Jostein gaae med Dlafs Mænd. Dlaf
og Tangbrand blive tilbage.

Olaf.

Au, Tangbrand! du har staaet taus og stille?

Tangbrand.

Og glædet mig kun ved din Lykke, Herre!
Du bliver Konning til et herligt Land.

Olaf.

Men over Hedninger, som spotte Gud.

Tangbrand.

Desstørre vil din Hæder worde, Herre!
Naar du har bragt dem paa den rette Bei.

Olaf.

Ja, Tangbrand! ja, jeg følger Himlens Bink.
Vel havde jeg besluttet først at drage
Til Garderike.

Tangbrand.

Du har Intet lovet.

Løst var det Rygte kun, som drev dig, Olaf!
Vant til Bedrifter, kieded dig din Ro,
Du søgte Daad, som sømte sig en Christen;
Du følte i din Barm en medfødt Kraft
Til at stadfæste Himlens Magt paa Jorden.

Olaf.

Og tænk dig, Tangbrand! i mit Fædreland.

Tangbrand.

Som Norges Konning kan du bedre hielpe
Den garderikske Iwan, hvis han trænger.

Olaf.

Det bør sig Hielpen først vor Slægt og Venner.
At christne Norge — store, skionne Tanke!

Tangbrand.

For Norge Garderike staaer tilbage.

Olaf.

Men, Tangbrand! — thi jeg skjuler Intet for dig —
 Ei blot af Fromhed glæder sig mit Hierte;
 Det svulmer ved den skionne, muntre Udsigt
 At kunne hævde sig sin Ret. Jeg fødtes
 Til Norges Krone. Siig mig, er det syndigt,
 At Olaf ønsker sig den Lykke, som
 Han fødtes til?

Tangbrand.

Saa vist Gud er en Fader,

Dg elsker sine Børn, nei, Olaf! nei.
 At nyde Livets Lyst i al sin Fylde,
 Naar fromt den nydes i Uskyldighed,
 Det er at giennemskue Herrens Godhed.
 Held den, som altid seer i Livets Fryd
 Et Gienstkin af den fjerne Herlighed!
 Held dig, i Fald det lykkes dig som Hyrde
 At lede faderligt din christne Hiord!

Olaf.

Forlad mig, fromme Fader! af, forlad mig!
 Jeg trænger til at være ene nu.

Tangbrand.

Christ styrke dig, min ædle unge Helt!

Gaaer.

Olaf

brister i Graad, og kaster sig paa Knæe med foldede Hænder.
 Mit Hierte smelter ved den store Tanke.
 O, gode Gud! er jeg det svage Redskab,
 Som du har faaret til at brede ud

Din Herlighed paa Jorden? Fader! see,
Jeg stander i din Haand, din Billie see!

Reiser sig begejstret.

Ja, ja! jeg føler det, jeg føler det.
Min Arm er stærk, Kraft luer i mit Bryst.
Ja, jeg skal være din Apostel, Herre!
Med dette Sværd, Forløser! som er giort
I Korsets Lignelse, med dette Sværd
Skal jeg bestride al den Frækheds Magt,
Som vil modsætte sig din Herlighed.
Og som en Hyrde i sit elskte Nord
Skal Olaf styre sin betroede Hiord.
Hvor Odins Tempel mørkt og skummelt stod,
Hvor ofte flød uskyldigt Hjerteblod,
Skal Røgelse og Myrrha nu kun ryge;
Ein Afgud skal ei Præsten blodbestryge.
Gi Raab af Dffret, ei de vilde Skrig
Af Odins Præster om de blege Liig,
Uskyldig Harpeleg og Sang skal tone,
Og lyde imod Evighedens Throne.
Med hellig Andagt skal de samle sig
For hist, Forklarede! at see kun dig.
Nødtørstighedens Trang skal da forglemmes,
Med Giestebud dit Tempel ei bestømmes;
Ikkun det tause, store Giestebud
Forkynde skal: Alt lever i sin Gud.
Bort, Had og Bold og Mord og vilde Leire!
Uskyldighed og Kiærlighed skal seire.
Han gaaer.

Glade.

Giennemgang i Skoven. Hakon Jarl kommer gaaende bevæbnet med Sværd, Skjold og Bue. Thora møder ham.

Hakon

standsér forlegen.

Hvad seer jeg her? Min Thora! lokker ogsaa
Det smukke Sommerveir dig i det Grønne?

Thora.

Hvad lokker dig? Vist ikke Thora. Vil du
Besøge mig? Jeg seer, du est bevæbnet.

Hakon.

Til Orlog, Thora! Jeg staaer færdig til at
Bestige Skibene med mine Mænd.
Jeg gaaer i Søen mod en Røver, som
Har hiemsøgt Kysterne.

Thora.

Ha, hvilken Lykke
Maa jeg da takke Gændelsen ei for,
At jeg endnu engang faaer see dig, førend
Du seiler bort!

Hakon.

Jeg havde givet Karfer,
Min Svend, Bested at bringe dig.

Thora.

Din Træl!

Hakon.

Min Tid var knap, det var mig selv ei muligt.

Thora.

O, Hakon! Hakon!

Hakon.

Piin mig ei med Mistviol!

Thora.

Du elsker mig ei meer.

Hakon.

Dg var det saa,

Troer du da vel, at din Bebreidelse
Var mægtig til at tænde Luen atter,
hvis den var slukt?

Thora.

Dg saa tiltales jeg —

Jeg, som du elskte over Alt i Verden?
Troløse! hvilke søde Smigersord
Opfandt din Tunge: Jeg var ene den,
Som kunde gjøre Hakon Livet fiært!
Jeg var den Eneste, som var i Stand til
At smelte Jernet i hans Krigerbryst,
At vænne det til huld Bestandighed!
Ha, jeg Enfoldige! jeg troede dig,
Forlod mit Huus og Hiem, og oversaae
Mit Rygte, fulgte dig, og gav mig hen —
Dg nu — Ha, jeg fortjener denne Skændsel!

Hakon.

Hvad Skændsel? Thora! blandt de Undigheder
Dg blandt de Fortrin, som jeg fandt hos dig,
Var det, at du varst suild og fordomsfri.
Du taler om min Ubestandighed,
Dg gjør dig skyldig i den samme Feil.
Hvor er dit før saa frie Blik paa Livet?
Du siger, at du gavst dig hen til mig?
Du siger sandt; du gjorde mig lykkelig.

Og hvad nu meer? Var det en Ungersvend,
 Af dem, hvis Hierter Nattens Maane smelter,
 Som vandt din Elskov? Sagde du ei selv,
 Du elskte mig, fordi jeg var en Mand,
 Og mellem Mænd den første, som du kiendte?
 Hvad er da Mandens Daad? Er Mandens Daad
 At sukke evig i den Elsktes Arme?
 Du varst en deilig Enke. Paa din Gaard
 Henrandt dit Liv kiedsommeligt og tomt.
 Hvad offred du? Velbyrdig Norges Qvinde,
 Og rig, selvstændig, kanst du, hvis du vil,
 Foragte Alt, hvad Nygterne formaae.
 To Maaneder har vi tilsammen nydt
 Saa sødt, som noget Bar i Freias Sal.
 Nu fængsler anden Gienstand Heltens Blik.
 Forvovne Bønder vove hist og her
 At knurre, tale høit; man giester Landet
 Selv med Søroverfibe. Det maa standses.
 Det bør sig Norges første Mand at tænke
 Paa Alt i Tide. I de første Uger
 Vil neppe vorde nogen ledig Time
 For Elskovs søde Spøg. Vær god, min Thora!
 Drag atter til din Gaard, din Eiendom,
 En liden Stund. Fraværelsen forstærker
 Den matte Kiærlighed. Vi sees igien,
 Og da er Hakon dobbelt elskovsfuld.

Thora.

Og dermed er det giort, er det forbi!
 Og med den matte, usle Strøm af Ord
 Er Thoras Tro og Kiærlighed betalt!
 Jeg har fortient det, ja, ved Asa Løke!

Jeg har fortient din lave Troløshed.
 Du siger, jeg er klog og snild? O ja,
 Saa klog og snild jeg altid er, at vist
 Jeg veed, den Tale var kun spildt,
 Som vilde bringe den forsvundne Elskov
 Tilbage i dit grumme, kolde Hierte.
 Men at du med saa flink og færdig Frækhed
 (Ghvervet ved utallig Troløshed)
 Dig viser uden Skaansel, uden Blu,
 Og uden al Bekymring for min Smerte,
 Det knuser og det dræber mig.

Hun græder.

Hakon.

Bed Freia!

Du est mig kjær, min Thora! Hvis det var
 Min Hensigt, som du troer, at svige dig,
 Da kom jeg ei, og bar ei frem mit Dnske
 Med denne Rolighed, som du miskiender.

Thora opbragt.

Du lyver, Boler! ja, ved Syn! du lyver.
 Du kalder Freia til dit Bidne? Ha,
 Sværg ei ved Freia! Freia vender bort
 Sit rene Blik fra dit fortrufne Aasyn.
 Skiorlevner! at jeg kunde elske dig!
 Thi jeg har elsket dig. Den Gneste,
 Som drog til dig af sanddru Kiærlighed,
 Var Thora. Thi hvad rørte mig din Høihed?
 Min Slægt er gammel og berømt, som din.
 Forvildet, som jeg var, jeg drømte om
 At kunne bringe Reenhed i dit Hierte,
 Og Trostab. Ddin! naar var Lofe tro?

Du kan ei sætte Priis paa sielden Skionhed;
 Kun drevet af en lav og dyrisk Drift,
 Er ene Nydelsen, hvad du attraaer,
 Forandring ikkun, hvad dit Hierte onsker.
 En trivelig, rødmutset Bondepige
 Med stærke, drøie Lemmer, uden Tvivl
 En iblandt Thoras Terner, har maaskee
 Indtaget dig, og overtalet dig,
 Enfoldig som du est, at glemme mig.
 Men hevnes vil jeg! Jeg har Brødre, Hakon!
 Og Frænder; bedre Kæmper vel, end du.
 Ved Asa Ddin, de skal hevne mig!

Hakon

med opbragt Kulde.

Du taber Beiret, Thora! Giv dig Tid!
 Han kalder; Karfer kommer.

Hakon.

Hvis du har endnu meer at sige, see,
 Der staaer min Træl; fortæl du Resten ham!
 Det semmer sig Jarl Hakon ei at høre
 Paa matte Skieldsord af en opbragt Qvinde.

Han gaaer.

Thora.

Hvad vil du, usle Slave?

Karfer.

Skieldes ud.

Det hørte du jo at min Herre bød.

Thora staaer ham.

Forvorpne Træl!

Karfer.

Skaan dig, min ædle Frue!
Du støder dine Hænder paa min Ryg.

Thora fatter sig.

Ha, Thora! du fornedrer dig. Hvor blev
Din Høihed og din Stolthed? Træl! forlad mig.

Karfer.

Det har min Herre ei befalet mig.

Thora.

Hvad har han da befalet dig?

Karfer.

At jeg

Skal sige eder, ædle Frue! Karmen
Staaer færdig, for at føre jer til Rimol.

Thora.

Det var da den Bæst, du skulde bringe,
hvortil din Herre havde selv ei Tid?
Vel, Karfer! vel; han er vor fælles Herre,
Jeg lyder ham, og reiser strax afsted.

Hun gaaer.

Karfer kalder paa de andre Trælle; de komme.

Karfer.

Nu gif Fru Thora hjem, nu skal der flyttes.
Nu bærer jer fornuftigt ad! Hun er
Lidt vred i Hovedet. I Fald I lade,
Som Noget gif itu, saa er det muligt,
At hun slaaer ogsaa jer i Næs og Mund.
Saa gif det mig; det kribled mig i Siælen.
Hun har to deilig bløde, hvide Hænder;
Det kom mig for, som om hun havde trykt mig
I Næsen med en Silkepude.

Leif.

Gi!

Karler.

Hun vilde gierne blevet længer, seer du!
 Det troer jeg nok, men det gaaer ikke an.
 De Andre maae ei heller være Stedbørn.
 For nylig gif en Flok af vore Trælle
 Til Lunde efter Gudrun, Bergthors Datter;
 Hun træder ind igien i Thoras Blads.

Leif.

Alt nu en Ny?

Karler.

Alt nu? Man hører strax,
 At du har ikke længe været her;
 Thi ellers vilde du vist sagt: Først nu?
 To fulde Maaneder var Thora her;
 Det gaaer ei an, som selv du kan begribe,
 Naar det skal ordentlig gaae Landet rundt.

Leif.

Gaae Landet rundt?

Karler bevisende.

Ja, det maa være, seer du!

Bor Jarl, som har saa mange Ting i Hov'det,
 Dg som maa passe paa os allesammen,
 Dg som maa altid være, hvor det kniber,
 Dg — som maa passe paa os allesammen,
 Dg har saa mange Ting i Hov'det, seer du!
 Ham kan man ei fortænke jo deri,
 At han — som har saa mange Ting i Hov'det,
 Dg som maa altid være, hvor det kniber,
 At han

Leif.

Ja, jeg forstaaer dig nok for saavidt.

Karfer.

Desuden siig du mig, min gode Leif!
 Paa din Samvittighed, hvis du var Jarl,
 Og kunde giøre, hvad du fandt for godt,
 Om du ei gjorde, hvad for godt du fandt.

Leif.

Vel, hvad jeg fandt for godt, men ikke derfor
 Det, som jeg fandt for slet.

Karfer.

Hielp Thor! for slet?

Man hører strax, at du er kommen nylig,
 Og har ei hørt paa vise Herrers Tale;
 Thi ellers vidste du, at sliig en Mand,
 Der har saa mange, mange Ting i Hov'det,
 Og som maa altid være, hvor det kniber,
 Og som maa passe paa os allesammen,
 At han —

Leif.

Ja, Karfer! jeg forstaaer dig nok.

Karfer

fortrydelig over at blive afbrudt.

Saa lad mig høre da, hvad du forstaaer!

Leif.

Du mener, at en saadan herlig Helt,
 Som vaager over alle Landets Mænd,
 Maa sove ud igien hos Landets Qvinder.

Karfer.

Det giver jo naturlig sund Forstand.

De gaae.

Einar Tambeskiælver er under det forrige Optrin kommen ind, og har sat sig paa Stubben af et Træ i Baggrunden, for at gjøre sin Bue i Stand; i det Trællene gaae, reiser han sig, og seer hen til den modsatte Side.

Einar.

Hvo stander hisset der paa Veien? Gi!
 Det er vor Husbond, det er Hakon Jarl,
 Som kommer op igien fra Skibene.
 Nu skal jeg spille ham et Puds. Man siger,
 At ingen Ting kan gjøre ham forfærdet.

Han lægger an, og skyder ud af Scenen.

Ha, ha! der skød jeg Busken af hans Hielm.

Hakon

løber i Harmen mod Einar med opløftet Sværd, griber ham
 i Brystet, og siger:

Ha, købte Stimand, flux bekiend! siig frem,
 Hvad har man lovet dig for Hakons Liv?

Einar rolig.

Slet Intet, Herre! Jeg behøver Intet.
 Jeg er ei heller Stimand, jeg er kommen
 Af ædel Byrd; du kiender mine Frænder.

Hakon.

Hvo est du, Riding! og hvo er din Slægt?

Einar.

Min Fader hedder Manddom, Herre Jarl!
 J kiender ham. Det er en gammel Anark,
 Men rørig af sin Alder; Skægget tykt,
 Og Armen stærk. Han har alt længe boet
 Paa Norges Klipper.

Hakon.

Manddom, Riding? dø!

Einar

holder hans Arm fast tilbage.

Laf være Guderne, som gav mig Kraft
 At holde Hakons Arm tilbage! Det
 Var ellers ude med mig.

Hakon.

Hvilken runken

Endkone laante dig sin Hexekraft,
 At holde denne Ræmpearm?

Einar.

Ja rigtig!

Min Moder, Herre! hun har lært mig det.
 Hun er en Hex, som ganske ret du siger,
 Dog er hun ikke runken, hun er rød
 Og hvid, som Melk og Blod; hun hedder Sundhed,
 Og er, som du, af gammel nordisk Slægt.

Hakon.

Nu skalst du døe!

Einar.

Det er for tidlig, Herre!

Jeg er kun lidet over tyve Aar.
 Du komst til kort, min ædle Herre! hvis
 Du dræbte Norges bedste Ungerævende.

Hakon.

Glendige! og vilde du ei dræbt mig?

Einar.

Bed Odin og ved Norges Freia, nei!
 Jeg vilde skyde Busken af din Hielm,
 Og intet Andet.

Hakon.

Dg til Skive for
Din Dvelfe du vælger Hakons Hoved?

Einar.

Hans Hielmbuff, Herre! ene kun hans Hielmbuff.
Det mored mig at giøre Hakon bange.
Man sagde, det var svart at skræffe dig,
Dg derfor fkiød jeg Fiæren af din Hielm.
Det Saar kan heles snart, det koster dig,
I Fald det kommer høit, en Hanesvands.
For Resten, hvis du holder i din Haand
En Søilverpenning, og jeg fkyder den
Gi bort, og giør dig ingen Fingør Skade,
Saa maa du falde mig en Mareminde,
Dg hænge mig op i det første Træ.

Hakon.

Jeg troer dig, Dreng! dit Die lyver ei.
Hift henne fiddør i den grønne Birk
En Plet i Barken, fort og liden; kan
Du træffe den, saa Pilen borer fig
I Pletten ind, og fiddør fast, saa vil
Jeg troe din Tale.

Einar

figter, og fkyder.

Altsaa troer du mig.

Hakon.

Du est en prægtig Skytte. Du skal være
Beständig om mig; vel, at her jeg traf dig!
Her Rygtet gaaer i Landet om en Yngling,
Som være skal den bedste Bueskytte,
Dg jeg har stævnet ham op til min Kongsgaard;

Naar nu han kommer, skal han see, at vi
 har ogsaa Bueskytter her paa Glade.

Einar.

Lad ham kun komme! Jeg skal skyde med ham.
 Hvad kalder han sig?

Hakon.

Einar Tambeskiælver.

Einar.

Det hedder ogsaa jeg. Lad ham kun komme!
 Jeg mærker, jeg kan veie op mod ham
 I alle Ting, om saa det er i Navnet.

Hakon.

Hvad? du est Einar Tambeskiælver?

Einar.

Herre!

Den ene. Bring mig flux nu til den anden,
 Saa skal vi nappes om den første Rang.

Hakon.

Ha, raske, overgivne Ungersvend!
 Saa est du kommen nu til Hakons Hof?

Tager ham under Hagen.

Hvor ung og stærk og smuk! hvor overmodig!
 Nu, slige Svende er det just, jeg ønsker.
 Siig, har du Lust at tiene Hakon Jarl?

Einar.

Hvis jeg kan tiene dig i Et og Andet,
 Saa skal det glæde mig ind i mit Hierte;
 Men her er jo saa roligt nu i Norrig,
 Som i en gammel Kærrings Krog bag Dønen.

Hakon.

Ei overalt saa roligt, som du tænker;
 Jeg bruger stærke, troe og kiække Mænd.
 Endnu i Dag gaaer jeg med mine Skibe
 At dække den sydvestre Kyst af Landet
 Imod en fremmed, maaskee farlig Fiende.
 Vil du gaae med og spænde Buen til
 Mit Gavn og Forsvar og din egen Ære?

Einar.

Ja, Herre! gierne. Hielp mig Thor i Thrudvang.
 Hvad har du der en deilig Bue, Herre!
 Indlagt med Guld og Sølv; min, som du seer,
 Er kun af Granerod og Bjørnesener.

Hakon

tager den af sin Skulder, og giver ham den.

Tag denne Bue, Einar! og behold den
 Til Pant paa Hakons Vensteb.

Einar

prøver Strængens Stramhed.

Uf! for veg,

For veg er Jarlens Bue. Herre! tag den
 Igien. Den er for tung, den er for slap;
 Min egen her er meget bedre.

Hakon.

Ha,

Du stolte Ugersvend! foragter du
 Min Gave? hvad?

Einar.

Jarl Hakon eier Noget,
 Som Einar ei foragted, blev det budt ham.

Hakon.

Og hvad er det?

Einar.

Du har en Datter, Jarl!

En Rose paa en Lilevaand var ikke
Saa bold; dog derom kan vi altid tale.

Hakon.

Saa troer du —

Einar.

At jeg skal fortiene Berglioth.

Hakon.

Du sigter til et fiernt, ophøiet Maal.

Einar.

Saa bør det sig en vaffer Bueskytte.
Min Piil indhenter fierne Maal, det veedst du;
Men Diets kælne Blik har ogsaa Pile.

Hakon.

Er Skytten skudt?

Einar.

Det skal han sige dig,

Naar han har dræbt en Flok af dine Fiender.
Til Stranden, Herre!

Hakon.

Est du færdig alt?

Einar

flaaer paa sit Rogger.

Jeg har mit Huusgeraad paa Ryggen med mig.
Til Stranden, Herre! hurtig.

Hakon.

Raske Gut!

Jeg lider dig, fast som du varst en Dvinde.

Ginar.

Det var det Sidste, som jeg vilde være.

De gaae.

Bondestue.

Orm sidder med sin Brud Gudrun øverst ved Brudebordet;
Bergthor hos hende. Paa den anden Side Astrid med sin
Fæstemand Thoroald. Flere Bønderfolk.

Bergthor.

Saa, lystig, Børn! lad Hornet gaae omkring,
Spar ikke Miøden; den er god og gammel.
Den Tid, jeg holdt mit Bryllup med Gundløde,
Da lagde selv jeg Tønden i min Kielder,
Dg svor en Ged, at ei den skulde brydes,
Før jeg fik holdt min første Datters Bryllup,
Dg hvad jeg svor, seer I, det har jeg holdt.
Jeg nyder Glæde paa min gamle Alder.
Er Pigen ikke brav, min gode Orm?
Ni Maaneder hun yngre er, end Miøden;
Det vared hverken mere eller mindre,
Før min Gundløde bragte mig en Datter.
Jeg husker end, den første Gang jeg saae dig,
Da blev jeg vred, jeg nærvæd havde bandt dig.
Jeg sliendte paa Gundløde i sin Seng;
Jeg sagde: Qvinde! hvad er det for Streger?
Hvad skal jeg med de Døttre? Skaf mig Sønnen,
Som jeg kan lære føre Stang og Skiold! —
Dg dermed smed jeg Tøsen ned igien
I Buggen.

Orm.

Men med Tiden, Fader Bergthor!
 Sigt du dog Pigen fiær.

Bergthor.

Da hun blev større,
 Saa veed jeg ei, hvordan det var, hun frøb
 Omkring mig, vimsed om, og naar de Piger
 Blier saadan henved femten, sexten Aar,
 Saa maa man holde af dem, om man vil,
 Og om man ikke vil; man nødes til det.

Orm.

Den Gamle er i Aften ganske lystig.
 Nu, Thorvald! lad dog Hornet gaae omkring;
 Der bliver ikke druffet her i Lauget.

Thorvald.

Ei druffet, Orm? Min Gut! hvor vil du hen?
 Det er fast gaaet mig, som Konning Fjølner,
 Der drukned i et Miodfar.

Bergthor.

Stille, Børn!

Hvad er det for en Larm derude?

Thorvald.

Sikkert

Fleer Benner, som vil giestes ved dit Bryllup.

Han gaaer til Døren; Stein og en flok bevæbnede Trælle
 træde ind.

Thorvald.

Hvad vil I, Børn? og hvorfor kommer I?

Stein.

Vi er Jarl Hakons Trælle, vi er sendte
 At melde eder Herrebud.

Orm.

Har Jarlen

Faaet Nys om, vi er alle samlet her,
Dg nytter derfor denne Sammenkomst,
Saa tal! Vi stande rede til at høre.

Stein.

At J var her saa mange samlet sammen,
Det just formoded Jarlen ei, skiondt vel
Han vidste, her blev holdt dit Bryllupsgilde.

Orm.

Hvad er da eders Grund? sig det frem!

Stein.

Nu, kort og godt, vor Jarl har sendt os hid
At hilse dig med Venlighed, Orm Lyrgia!
Han kender dig, og veed, du est en Mand,
Som er din Overherre tro og lydig.
Vor Jarl har nylig seet din skionne Brud,
Dg hun har flammert op hans Bryst til Elskov;
Han kan ei leve uden hendes Gie.
Han har forgieves kæmpet mod sin Attraa;
Den Tanke, at en Undersaat skal nu
Besidde det, hvorefter han forsmægter,
Er ham utaalelig. Han haaber derfor,
Du afstaaer ham din Fæstemø.

Bergthor reiser sig.

Hvordan?

Orm.

J komme for at røve mig min Brud?

Stein.

Ei for at røve, hvis du, som vor Jarl
Ei tvivler paa, gier hende med det Gode.

En søie Tid du ifkun vente skal,
Saa sender venligt han din Brud tilbage,
Ledsaaget af Foræringer og Guld.

Orm.

Dg sliqe Ord, forvorpne Træl! dem tør
Du forebringe mig? og sliq en Fordring
Tør Jarlen giøre frie og stolte Normænd?

Stein.

heel mangen Brudgom, fri og stolt som du,
har anseet Jarlens Fordring for en Lykke.
Vi haabed her at træffe dig alene
Med nogle faa udsøgte Benner, Orm!
At dette Budskab kommer noget brat,
har tvende Grunde: først, at Jarlen alt
Er steget paa sit Skib, og reist fra Glade;
Dernæst, at saa du haster med dit Bryllup.
Det tvinger Jarlen, som du selv kan indsee,
At gribe til et kort og syndigt Middel.
Derfor han har udtryffeligg befalet,
At vi skal bringe Gudrun til hans Gaard,
Dg vogte hende, til han kommer hjem.
Hvad det angaaer, at dømme om hans Daad,
Dertil formaster Ingen sig af os;
Han er ophøiet over Alles Dadel.

Almindeligt Bulder.

Bergthor.

Det gaaer for vidt. Afsted! afsted paa Stand,
Forvorpne Trælle!

Thorvald

griber et Drikkehorn.

Hilser eders Jarl

Dg sig, at Thorvald drak hans Urvesøl!

Flere Stemmer.

Bort, Hakons Trælle! bort.

Stein

til de andre Trælle.

Til Vaaben, Svende!

Thorvald.

J vover at forsøge eders Afmagt?

Alle.

Slaaer dem ihjel!

Bergthor.

Her har jeg smeddet mig

En Hammer nylig af det bedste Jern;

Hvorhen den falder, styrte fire Trælle.

Stein.

Slaaer, Svende! slaaer.

Bønderne.

Hug ned den Dgleæt!

Strid. Efter nogen Modstand flygte Hakons Trælle; Mændene forfølge dem. Gudrun, som er falden i Afmagt, omringes af de forsamlende Qvinder, som søge at bringe hende til sig selv igjen.

Astrid.

Min Søster! elskte Gudrun! kom til Live.

De er alt slagne, her er ingen mere;

Seer du igiennem Bindvet, hvor de flye?

Mændene komme tilbage. Drm, som bliver sin Bruds Tilstand vaer, styrter sig for hendes Fodder.

Drm.

Skaf Livet i min Brud! Hvad staae J her

Dg klynke, Qvinder? Hvor er eders Kunst?

Skaf mig min Brud igjen!

Thorvald.

Nu, ved den store
 Odin paa Hlidskialf, som beskuer Alt!
 Her hæver jeg mit blodbestænkte Sværd,
 Besmuurt med Trælleblod, med Blod, som flød
 Af Hakons Venner; jeg undsiger ham!
 Ved Odin, Vil' og Bee! ved Alt, hvad helligt!
 Jeg er ei rolig, før jeg blande kan
 Hans Blod med Trællenes, og hevner saadan
 Den Skændsel, som min Broder var bestemt.

Bergthor.

Og skøndt jeg alt er gammel, stiv og rynket,
 Saa sværger jeg paa Hamrens røde Næb,
 At jeg vil hevne sliq Forsmædelse.
 Han vilde have sig en Krone hamret?
 Ha, vi skal hamre ham! Jeg er den Ældste
 I dette Lag, og jeg er Pigens Fader.
 See, hvor hun ligger her, den stakkels Mø,
 En falmet Blomst i hendes Veilers Arme!
 Forsamlers eder om mig, Bondemænd!
 Og sværger paa min store, tunge Hammer
 Hakon den Ondes Fald.

Orm.

Gudrun! min elskte Mø!

Du aabner Diet?

Alle Bønderne

paa Hammeren.

Hakon Jarl skal døe!

Tredie Act.

En Møster.

Carls hoved. Jostein. Grib.

Grib.

Ja, som jeg siger eder, kære Herrer!
 Jarl Hakon er alt landet her paa Møster,
 Han ligger med sin Skibsfloot under D
 I Fiorden, paa den anden Kant, bag Skoven.

Carls hoved.

Og har ei Olaf mødt, da ud han seiled
 At hente sine Skibe ind i Havn?
 Besynderligt! thi om et Dieblif
 Kan vi alt vente Kongen her tilbage.

Grib.

Jarl Hakons Kløgt og Ratten var ham gunstig.

Jostein.

Saa staaer den norske Drot vel færdig alt
 At hilse Olaf dicært, saasnart han prøver
 At gaae i Land? En stor og værdig Holm
 For denne store Tvekamp!

Grib.

Olaf har man
Bestemt en Hilsen; men til Kampen, som
Er valgt, behøves ingen vældig D.
En aaben Kæmpeplads var plat ubrugbar;
Vi trænge til en mørk og skummel Skov,
Og den har vi jo her paa begge Sider.

Carlshoved.

Forklar dig tydeligt! hvad mener du?

Grib.

En hellig Styrelse af Guderne
Har gjort min Herres hele Løgn til Sandhed;
Men denne Sandhed har naturligviis
Forandret hans, saavel som Jarlens Forsæt.

Jostein.

Forvovne Træl! hvor vover du at føre
Et saadant Sprog?

Grib.

Det samme diærve Sprog
Jeg haaber J vil føre, naar J kiende
Den rette Sammenhæng.

Carlshoved.

Tal ei forblommet!

Grib.

Saa vider da, at neppe var Jarl Hakon
Lagt ud fra Glade, før en hurtig Baad
Indhented ham, da seent han maatte frydse
Om Nerne. Den bragte ham det Budskab,
At der var skeet et Oprør og et Forbund
Blandt Trondhiems Bønder for en Piges Skyld,
Som efter Sæd han vilde ladet hente.

Af Bælden, hvormed Bredden udbrød, saae man,
 At Gnisten havde ulmet lang Tid alt.
 Hvad var at gjøre nu? J veed, at Jarlen
 Beslutter hurtigt; da han havde grundet
 En liden Stund, fandt han det mere vigtigt
 At drage mod en vældig fiendtlig Konge,
 End mod en Bønderflok. Han meente, Toget
 Forøge skulde diært hans Krigerhæder,
 Og strække Bønderne. Men da han kom nu
 Paa Dybet ud, og sendte Speidere,
 Da fik han til sin store Sorg at høre,
 At Olafs Flaade var langt mere talrig,
 End Rygtet havde nævnet ham paa Glade.
 Hvad var at gjøre nu? Han søgte Moster;
 Her fandt han Thorer strax, sin høire Haand.
 Fortvivle er ei Jarlens Sag, det veed man;
 Hvis Gæt ei lykkes, maa det Andet prøves.
 Det Forslag, som min ædle Herre gjorde,
 Blev samtykt. „Nøden tvinger mig! det er
 De høie Guders Sag!“ saa var hans Ord;
 Men sikkert ogsaa for sin egen Skyld
 Han ønskede nu den nye Giest af Halsen.
 Jarlen var ilde stedt, blev det bekiendt,
 Som Sagen stod, at Trygvesson var landet;
 Saa vilde Riærlighed til Kongestammen,
 Og Had mod Jarlen, begge to forenet,
 End gjøre Faren meget mere farlig.
 Hvad skete da? Han taug; lod sine Mænd
 Strax telte over sig. De kiende alle
 Kun lidt til Sagen; han har bildt dem ind,
 Det er en Røver, som han krydser efter.

Jostein.

Og hvad er hans Beslutning nu?

Grib.

Jeg tidt

I mangen søvnløs Nat med Graad i Diet
 Har spurgt de høie Guder paa mit Straa,
 Hvi dog de havde sat mit friske Liv
 I den foragtelige Trællestand.

Laf være de alvise, store Guder!

Ihi uden dette var først Thorer's Anslag
 For sildig aabenbaret, uden dette
 Svam Olaf i sit unge Adelsblod.

Jostein.

Spænd længer vor Forventning ei, men tal!

Grib.

Jeg hørte Alt, jeg var tilstede ved det.

Jeg er hans Træl; en stakkels, ringe Træl

Han følger ubemærket med, som Elabet

I Herrens Skarlagskind; hvad dølges ham?

I denne Skov da, for at være kort,

Skal Olaf loffes hen af Thorer Klake

Huldt under Benklabs Skin — og myrdes der.

Jarl Hakon venter i en Bondehytte

Paa Thorer's Ankomst med det blege Hoved.

Saa gaaer han op i Fastland. Rogaland

Er huldt og tro; der samler han en Hær,

Og splitter Irrerne, saafremt de vove

Paa Land at hevne deres Konges Død.

Jostein.

Det har du hørt?

Grib.

Ja, ved den fromme Baldur,
Saa sandt mit Hierte er uskyldigt, Herre!

Jostein.

Dg dertil skulde vi ham række Haand?

Carls hoved.

Dg vi har hjulpet til en saadan Daad?

Jostein.

Ja, Grib! jeg skammer mig, jeg rødmer for dig.

Grib.

Det har slet ingen Ting at sige, Herre!

Naar først man kommen er saa vidt, at rigtig

Man skammer sig, saa har man meer ei nødig

At skamme sig. Hvo havde vel formodet

En saadan Handling af en saadan Helt?

Jarl Hakon har to stærke Luesine,

Som byde blot med deres Blik; de bød,

J lod. Hvor stort at være Hakons Kæmper,

At have den Bevidsthed i sit Bryst:

Vi hjalp den Helt, den store Mand paa Thronen!

Det drev jer, ikke sandt?

Jostein.

Fra Thronen skal han!

Carls hoved.

Saa vist som Olaf er en værdig Helt

Dg Astrids Søn: Jarl Hakon skal fra Thronen!

Grib.

Nu, Grunden den er god, det kan jeg mærke.

Men stille! Skibet nærmer sig til Stranden.

Nu lander Kongen. Seer J Snekken alt?

Hvad nu skal gøres, det maa gøres snart.

Naar J har Olaf ene, sig ham Sagen!
 Min Husbond er i Skoven hist med Jarlen;
 Naar Olaf skynder sig med sine Kæmper,
 Da fanger han i Buret begge let.
 Hvordan det gaaer, saa er dog Magten Olafs.
 Maaskee skal Noget alt da være giort.
 Men stille! Hører J de skionne Toner
 fra Skibet? hører J den fromme Sang?
 Af, hvor det lyder deiligt over Vandet!
 Farvel! nu maa jeg ile til min Herre
 i Skoven. Glemmer ei, hvad J har lovet!
Han gaaer.

Jostein.

Nei, sikkert ei.

Carlshoved.

Nu standser Skibet. See,
 Nu stiger Kongen ud med sine Mænd
 Og Munkene. Seer du, de række ham
 Det røde Banner med det hvide Kors?

Jostein.

Det Røde skal betyde Heltemodet,
 Det Hvide Christendommens Fred og Uskyld.
 De nærme sig. Kom, lad os gaae tilside!

Konning Olaf træder frem med det store Banner i Haand,
 fulgt af sine Mænd og Munkene. De Sidste synge følgende

Chor:

Cæli deus sanctissime,
 Qui lucidas mundi plagas
 Candore pingis igneo,
 Augens decoro lumine!

Infunde nunc, piissime!
 Donum perennis gratiæ,
 Fraudis novæ ne casibus
 Nos error atterat, vetus.

Expelle noctem cordium!
 Absterge sordes mentium!
 Resolve culpæ vinculum!
 Everte moles criminum!

O tu, sole serenior,
 Et balsamo suavior,
 Veni, veni, rex optime,
 Pater immensæ gloriæ!*)

Dlaf

hæver sit Banner høit, og støder det fast ned i Jorden.
 Her planter jeg det christne Banner dybt
 I Norges Grund. Igiennem Fjeldets Stene
 Det, som et Træ, skal skyde stærkt sin Rod,
 Og det skal blomstre frem og bære Frugter,

*) Ved Opførelsen bruges følgende danske Vers:

Forjages skal den dunkle Nat,
 O, Himmel! af din Straale brat.
 Den sidste sorte Dæmringsfy
 Med Jorden fra din Bue flye!

Opvarmes skal det kolde Nord,
 O, Almagt! af dit Kraftens Ord.
 Din Helt du skienkte Magtens Sværd,
 Han fælde Mørkets Trolddomshær!

Ja, syvfold qvægende, livsalig Frugt.
 Med Langsels og Bodsærdighedens Taarer
 Dets Rødder vandes skal, og fromme Suk
 Skal komme bølgende, som lune Binde,
 Og modne Saften i det fulde Bæger.
 Som Fuglesang skal Menighedens Røst
 Til Himlen quiddre i den høie Hvalving,
 Og som en gammel, hundredaarig Steen=Ceg,
 Skal Træet brede fine stærke Grene
 Ud over Fædrelandet. I dets Ly
 Skal Venskab, Rikærlighed og Fromhed boe,
 Og stirre fra den moderlige Stamme
 Med andagtsfulde Blik i Aftenrøden.
 Og i dets hellige, dets rene Bark
 Skal Norges Konger skære deres Navne.
 Ustyldighedens Blomster trindt omkring
 Skal holde Vagt, som lyse Engle smaae,
 Og støde Mattens Spøgelse tilbage.
 Forsædet bort fra Christendommens Træ
 Skal Odin med sit ene, lumskede Die
 Gåe bort til Orknerne, til nøgne Fjeld,
 Og prøve der vanmægtige Forsøg
 Paa at erhverve sig sin tabte Magt.
 Der skal han hyle, som en saaret Ulv;
 Men Træets Blade skal, som Englevinger,
 Bortviske Troldens græsselige Glam,
 At de ei skrække Landets fromme Søn,
 Som tillidsfuld sødt under Lovet blunder.
 Choret.

Amen!

Dlaf.

Tak, at J fromt bekræfte mine Ord,
 J gode Brødre! Tak! O, mindes J,
 Da Skibet nys drog Den Stord forbi?
 Der Hakon Athelstein, min Formand, sad,
 Da han blev kaldet fra sit Giestebud
 Til Slaget, hvor han døde Heltedød.
 O, Hakon! ædle Hakon! fromme Hakon!
 Athelsteins Fostre! gode, blide Frænde!
 Du visned som en alt for tidlig Blomst
 J Nattefrosten, og din fromme Rod
 Var ikke mægtig til at trænge sig
 J Nordens stolthardnakkete kolde Fjeld;
 Men du har lagt den første Spire ned,
 Ewig velsignet være du i Himlen!
 Der est du sikkerligt, skøndt ei du mægted
 At kæmpe mod Bildfarelsen. De tvang dig
 At smage Hestelever; tvang din Læbe,
 Som vilde klæbe sig til Pagtens Kalk,
 At røre deres Dfferbollers Rand.
 Da var ei Tiden kommen, ædle Hakon!
 Nu smiler du fra Himlen ned til Dlaf,
 Som triner kæl i dine fromme Spor.

Choret.

Amen!

Dlaf.

Tak, Brødre! Tak! Og vender atter nu
 Tilbage, styrker eder efter Reisen;
 Thi vore Baadsmænd har alt teltet Skibet,

Dg J har viet Landet ind med Sang.
 Gaaer, fromme Brødre! gaaer med Himlens Fred.
 Choret gaaer bort. Olaf bliver tilbage med sine Kæmper.

Olaf

til Carlshoved og Jostein, som nærme sig.

Nu, mine fiære Frænder, vakkre Brødre!
 Vil J nu staae mig bi, som sanddrue Benner?
 Jostein.

hert Konge!

Carlshoved.

Konning Olaf!

Olaf.

Nu, hvad er det?

Jostein knæler.

Tag vore Hoveder!

Carlshoved ligesaa.

Ja, tag dem, Herre!

Olaf.

Hvad vil den underlige Udfærd sige?

Jostein.

Vi har bedraget dig.

Carlshoved.

Bedraget dig.

Olaf.

Umuligt! hvad? bedraget mig? hvorledes?

Var Alting Paafund? har J loffet mig

J Jarlens Snare?

Carlshoved.

Spar din Frygt, min Herre!

Olaf.

Jeg frygter ei for Helved, endnu mindre
 For Hakon Jarl. Stat op! hvortil den Aenlen?
 Kast jer i Aen for Gud, hvis I har syndet
 Og staaelver for Retfærdighedens Arm.

Carls hoved.

Min ædle Herre! Thorer Aake løi,
 Men Alt, hvad han fortalte dig, er Sandhed.

Jostein.

Thi Hakons Tyrannie har nylig giort
 Til Sandhed, hvad der digtedes for dig.

Olaf.

Saa Landet er i Oprør?

Carls hoved.

Herre! ja.

Olaf.

Og Hakon?

Jostein.

Her.

Olaf.

Her?

Carls hoved.

Med et ringe Tal

Af Skibe; Intet mod din Flaade, Herre!

Olaf.

Hvad vil han da?

Jostein.

I Lumskhed giøre, hvad
 Han havde haabet offentlig at kunne.
 Thorer er en Forræder; han skal løffe

Dig hen i Skoven mellem Træerne,
Dg give dig dit Banesaar.

Dlaf.

Er Hakon

I Skoven? Kommer Thorer Klake ene?
Hvor stor er Jarlens Magt?

Jostein.

Ei stor som din.

Allt skal gaae af i allerstørste Stilhed,
Thi Hakon frygter næsten meer, Kong Dlaf!
For sine egne, end for dine Kæmper.
De Norske maae ei vide, du est her;
Det vilde bringe Saaret til at buldne.
Hakon er ene i en Bondehytte,
I Skoven vil du finde Thorer Klake,
Dg for at være sikker i din Sag,
Lad alle dine Kæmper følge dig,
Saa har du Styrke nok mod Hakons Styrke.

Dlaf.

Hvordan forstaaer jeg sliq forvirret Sag?
Dg hvad forviøfer mig, at denne Gang
I tale Sandhed, I, som nylig har
Tilstaaet mig et sliqt Forræderi?

Jostein.

Just at vi har tilstaaet det, maa vise,
At vi har ingen Deel i denne Daad.
Jarl Hakon havde Lyst at kæmpe med dig;
Han bad os følge Thorer hid, for at
Opbolde dig, til selv med Magt han kom.
At søge Kamp og Strid, er nordist Sæd;
Han var vor Herre, og hans List og Snildhed

Forstod at loffe lettelig vor Ungdom.
 Du var vor Slægt; men kun vi fiendte dig,
 Som den, der gjorde Hakon Freden tvivlsom.
 Vi gif. Nu har sig Sagen midlertid
 Forandret, og med den Jarl Hakons Forsæt.
 Saasnart vi vidste det, fik du det vide;
 Med Taushed havde vi dig let forraadt.
 Bort Digt for dig, vor Tillid til en Riding
 Fortiener Straf. Jeg bød dig nys mit Hoved;
 Det kanst du tage, men mistænk mig ei!

Olaf.

Hvad skal jeg med dit Hoved, raske Evend!
 Behold det selv! du har det nødigt, mig
 Det vilde lidt kun nytte.

Carls hoved.

Wdle Olaf!

Jostein.

Saa tro mig paa mit Ord, og følg os flux;
 Hvis ei, saa drag igien paa dine Skibe!
 Men sniger sig ei Thorer hist med Grib
 Imellem Træerne?

Olaf.

Jeg øiner hisset

Den anden Flok af mine Mænd. De lande.
 Dem vil jeg underrette først, saa skal de
 Omringe Den; om en liden Stund
 Er Hakon fanget med sin hele Yngel.

Til sine Mænd.

Følger med dragne Sværd igiennem Skoven,
 Og gjør jer rede til en Rossfejagt!

De gaae.

Thorer Klakke og Grib komme hurtig ind fra en anden Kant;
den Første med en Kurb og en Daggert i Haand.

Thorer.

Der gif han! see, der gif han med sit Følge,
At hvile sig i Norges Sommergræs!
Ha, Dlaf! skynd dig ei saa stærkt; den kommer,
Den lange Hvile, før du venter den.
Nu, Grib? forstaaer du vel, hvad jeg har sagt?

Grib.

Hvert Ord, min ædle Herre! saare vel.

Thorer.

Du løber til, og støder Daggerten
I Brystet paa ham, mens han sidder hos mig.

Grib.

Vel, fiære Herre!

Thorer.

Naar han nu er død,
Saa hugger du hans Hoved af, og lægger
Det ned i denne Kurb, og følger mig
Til Hytten, hvor Jarl Hakon venter os.
Saa giver han dig Frihed strax, og binder
En Glavind ved din Lænd.

Grib.

Vel, vakfre Herre!

Thorer.

Begrib den Ure, som du nyder, Grib!
Lænk dig, du vorder Dlaf's Banemand;
Ham, som vil rødde Odins Lære ud,
Ham dræber du! Om nogle hundred Aar
I Krøniken man finde vil dit Navn,
Dg sige: denne Daad har Grib fuldbragt.

Grib.

Jeg længes inderligt, min vakkre Herre!
 Alt længe har jeg ønsket mig en Daad,
 Som kunde hæve mig fra Trællestanden.

Thorer.

Det veed jeg; og den faaer du nu, min Grib!
 See! seer du denne skionne, slebne Daggert,
 Saa glimtende, som Nattens Lys i Vandet?
 Seer du, hvor den er spids, hvor den er skarp?

Grib.

En herlig Aniv!

Thorer.

Det er ei nok med det;
 Du seer kun halvt dens gode Egenskaber,
 Thi mærker du i Staalet denne Rende,
 Som løber ned mod Odden?

Grib.

Ja, min Herre!

Thorer smiler lumsk.

Saa liden, som den er, saa er den dog
 Veien til Helheim, Grib!

Seer sig om.

Her er dog Ingen?

Grib.

Slet Ingen. Det var kun en sulten Ravn,
 Som skreg paa Fjeldet hist.

Thorer.

Den skriger efter

Sit Bytte, Grib! Thi, seer du, denne Rende,
 Som løber ned fra Hialtet — seer du, Hialtet
 Er huult, og denne Fjæder — du forstaaer mig!

Grib.

Nei, Herre!

Thorer.

Det er sandt; saa skionne Sager,
Saa kunstige, dem kiender man kun lidt til
Her i det plumpe Nord. I Velskland har
Jeg paa min Reise kiøbt mig denne Dolk;
Jeg tænkte nemlig, som det var i Sandhed:
Hvo veed, hvortil vel den kan bruges?

Grib.

Rigtig!

Thorer.

Altsaa, min Grib! har du ei ofte seet
En saaret Kæmpe, som med samt sit Saar
Er kommen sig igien, og bleven karst?

Grib.

Heel ofte, Herre!

Thorer.

Men naar nu et Stød
Skal være vist og sikkert, seer du selv,
Hvor lidt man stole kan paa Armens Kraft.

Grib.

Jeg veed dog ei; naar Armen kun er stærk —

Thorer.

Hvad stærk? hvad er da menneskelig Styrke?
Men, seer du, denne Dolk er fyldt i Hialtet
Med en heel kraftig, sielden Saft, som flyder
I Saaret flux, og blander sig med Blodet,
Og lærer det.

Grib.

Ha, nu forstaaer jeg først:

Gift!

Ihorer.

Lys! raab ei saa høit. Der har du Dolken,
Bær dig forsigtig og fornuftig ad!

Du est ei vant at bruge Vaaben.

Grib

vugger den i Haanden.

Herre!

Jeg faaer en selsom Lyst. Beed J, hvortil?

Ihorer.

Nei, Grib! Dit Die flammer. Nu, hvortil?

Grib.

At støde den i eders eget Bryst.

Ihorer.

Grib! est du rasende?

Grib.

Staa stille, Herre!

J kan jo vel begribe, det var Spøg.

Ihorer.

Men saadan Spøg!

Grib.

J mener, for en Spøg

Var det for grovt?

Ihorer.

Ja, Grib! det var for grovt,

Og nu er ikke Tiden til at spøge.

Grib.

Saa vil vi gaae alvorlig da til Bærks —

Du skriger atter, Ravn? saa tag dit Bytte!

Han stoder ham Dolken i Brystet.

Thorer styrter.

Troløse! du har giennemstødt mit Hierte.

Grib.

Det er ei sandt. Hvad kalder du dit Hierte?

Den kolde Kjødflump i din venstre Side

Gier du dog ikke dette Hædersnavn?

Den sølte aldrig, hvordan skulde den

Da føle dette Stød? Umuligt, Thorer!

Thorer.

Fjortæder!

Grib.

Du har nævnt dit eget Navn.

Thorer.

Ja, det er sandt!

Doer.

Grib.

Det skulde du betænkt

En Kiende før; nu er det alt for sild.

Betragter ham.

Der ligger han og svømmer i sit Blod.

Hvor er nu dine Rænker og din Snildhed?

Kan du ei finde paa et vittigt Indfald,

At stille Blodet med? Enfoldig nu

Med Næsen op i Beiret ligger han,

Og ei hans hele Livs Forslagenhed

Formaaer at hindre Veien ham til Rastrond.

Olaf, Carlshoved, Jostein og følge komme.

Olaf

til Grib, med hævet Sværd.

Hvor er din Herre, Træl?

Grib

peger rolig paa Eget.

Der ligger han.

Dlaf.

Hvad! Thorer Klake i sit eget Blod?

Grib.

Han seiler ned ad Glivagas Bølger
Til Niflheim.

Dlaf.

Hvo har dræbt ham?

Grib.

Høie Konge!

Han selv har dræbt sig med sit Nidingsværk.

Dlaf.

Forkynd!

Grib.

Han vilde overtale mig
At støde denne Daggert i dit Bryst;
Thor veed, hvorfor! han har formodentlig
Vel havt en indre Ufælsked for selv
At bløde sine Hænder.

Dlaf.

Dg hvad saa?

Grib.

Jeg Dolken fik, forsynet vel med Gift;
Jeg skulde støde den i Trygvesson,
Men jeg tog feil, og stødte den i Thorer.
Nu ligger han halsstarrig her paa Jorden,
Dg taler ei et Ord. Før løb hans Tunge
Med samt hans lille sledske, røde Die.
Ustadigt skotted det snart her, snart der,

Kun aldrig roligt, fiækt; nu seer det roligt,
Men dumt og døstigt, som igiennem Horn.
Ak, Herre! J kan ikke troe, hvor hurtig
Min Husbond har forandret sin Natur.

Dlaf.

Du brave Træl!

Grib.

Hvis Thorer kunde tale,
Saa skulde han bekræfte mine Ord:
han loved mig at blive Hakons Mand,
At vorde fri, at føre Stang og Skiold,
At drikke Miod paa Bænk i Kæmpesalen,
Hvis jeg forretted vel min Dont; men, Herre!
Det kom mig for, som det var alt for dyrt,
At kiøbe Hakons Miod med Dlaf's Blod.

Dlaf.

Ha, vakkre Ungersvend! sig, vil du heller
Da være Dlaf's Mand, og vil du trofast
Beständig stride for ham, som din Konge,
Og sidde, til et Mærke paa hans Vensteb,
Iblandt hans bedste Kæmper?

Grib

med Taarer i Øinene.

Ak, Herr Konge!

Ku smelter J min Stolthed med jer Godhed.
Sligt bydes mig? Saa er da Timen kommen,
At jeg skal bryde mine Trællebaand?
Ak, jeg maa græde som et Barn. Tilgiv mig!

Dlaf.

Dig var jo lovet Frihed af din Jarl.

Grib.

Ak, hvilken Frihed! hvilken Frihed, Herre!
Jeg skulde købe Kroppens usle Frihed
Med Siælens; skulde miste Trællenavnet,
For først at blive til en rigtig Træl.

Dlaf.

Du christne Hedning! kom, giv mig din Haand.
Hvad hedder du?

Grib.

Grib var mit Trællenavn.

Dlaf.

Saa kald dig Grif, og lad en vældig Grif
Med stærke Farver male paa dit Skjold,
Som slaaer en Edderslange ned til Jorden!

Grif.

Ha, jeg forstaaer jer: denne Edderslange
Er Thorer Klake. Odin! det er prægtigt.
O, Herre! I belønner kongeligt.

Dlaf.

Kald Odin ei! vanmægtig er hans Magt,
Du seer hans Aand i hans Tilbedere.
Hvor er nu Hakon?

Grif.

Her i Skoven, Herre!

Skjult i en Bondehytte med sin Træl;
Der venter han paa Thorer med jert Hoved.
Men jeg vil hugge Thorer's Hoved af,
Og lægge det i Kurven, Herre Konge!
Saa bringer I Jarl Hakon Thorer's Hoved,
I Stedet for han skulde bringe eders.

Dlaf.

Nei, Grif! nei; død er død. Gaaer, mine Mænd!
Dg jorder dette døde Legem hisset.

Grif.

Bag Nelderne i Grøften!

Dlaf.

Jorder det
Bag Hyldebussen hist, at den kan strøe
Eit hvide, sørgelige Blomster ned
Paa Graven. Grif! du maa ei være grum,
Du maa ei hade efter Døden.

Grif.

Herre!

Siig mig kun, hvad der sømmer sig og bør sig,
Saa skal J see, at jeg skal bedre mig.

Dlaf.

Følg mig i Stilhed nu til Hakon Jarl!

Grif.

Saa maae vi om ad denne Bei, min Konge!

De gaae.

En Bændestue.

Hakon Jarl. Karker.

Hakon.

Har du nu vel forrettet, hvad jeg sagde?

Karker.

Ja, Herre Jarl! Jeg sagde dem paa Skibet,
At du var gaaet op i Landet, for
At trække Veiret blandt de kolde Træer,

Fordi det var for hedt paa Søen nu
 I Middagsstunden, hvilket kommer af,
 At Solen skinner ned med Glands paa Vandet,
 Og saa fra Vandet atter op igien,
 Saa man har ondt at giøre, thi paa Søen
 Er altid tvende Sole, det vil sige:
 Kun een paa Himmelen, men een paa Søen.
 Paa Landet er man plaget kun af een,
 Og derfor var du gaaet op i Land.

Hakon.

Og at jeg vilde holde Maaltid her,
 Det sagde du vel ogsaa?

Karfer.

Herre Jarl!

Det kan I sagtens tænke. Naar forglemmer
 Jeg Maden, og hvad der vedkommer Maden?
 Det er det Allerbedste her i Verden;
 Skiondt rigtig nok man paa den anden Side
 Vel kunde vende ind, at ogsaa Driften
 Kan hae sin store Nytte. Det forstaaer sig,
 Jeg sagde: Jarlen æder her sin Døvre.
 Paa Vandet skulper Skibet op og ned,
 Saa faaer man Maden i den gale Hals;
 Hvad kan det hielpe?

Hakon.

Ret, min Karfer! ret!

Du est en vittig Gut. Gaa nu og hielp
 Risping at syde. Jeg vil være ene.
 Naar Thorer kommer, eller Thorer's Svend,
 Saa lad dem frit kun træde flux herind.

Karker.

Godt, Herre Jarl! det alt skal efterkommes.

Gaaer.

Hakon.

Gid kun jeg havde flere slige Svende,
Saa var jeg sikker, hvor jeg gif og stod.
En Hund er ikke nær saa tro og stærk,
Og dertil kommer dog, at han kan tale.
Et Redskab og et Baaben, uundværlig!
Jeg bytted ham ei for det bedste Sværd.

Sætter sig.

De Andre med de skarpe Blik og med
De floge Ord, de staae ei til at troe.
Stiøndt Thorer — Thorer! har du hilset Olaf?
Har du alt sendt ham bort til sine Guder
I Luften hist?

Stotter sit Hoved til Haanden, og grunder.

Det var ei min Beslutning,

Den kom fra Thorer. Thorer maa forsvare
Sin Daad for Odin. Odin vil ei vrede.
Hvad? skulde denne Banvid ei forhindres,
Som truer med at styrte Guderne
Fra deres gamle Stole? Olaf vilde
Gi blot tilrane sig min Kongemagt,
Men endnu meer, Balsaudurs. Lad ham falde!
Thi brat, thi hurtig maa den hele Sag
Forandre sig, hvis Alt skal end gaae godt.
Det er den høie Tid at standse Stormen,
Det er den høie Tid, den høie Tid!
I graane, mine Haar! men, hvide Lokker!
I snart skal vorde gule, giver Tid kun!

De skielmske Møer spotted mig tilforn,
 Fordi mit Haar var sort, og ikke guult;
 Giv Tid, J Børn! guult, guldguult skal det vorde,
 Det skal forgyldes af den gyldne Ring. —
 Hvo kommer der? Ha, sikkert Thorer Klake.
 Han loved mig at bringe Olafs Hoved;
 Mit Blik sig vægrer ved at skue did.

Han bliver siddende i sin forrige Stilling.

Olaf Trygvesson træder ind, hyllet i en graa Kappe, med en sid
 Hat paa Hovedet.

Hakon

uden at vende sig.

Min vakkre Thorer Klake! er det dig?
 Er Alting lykkedes, og bringer du,
 Hvad du har lovet? Svar mig, Thorer Klake!

Olaf.

Alting er gaaet, som det burde, Herre!
 Men undskyld Thorer, at han selv ei kommer
 Og bringer eder hid Kong Olafs Hoved!
 Det faldt ham vanskeligt. Thor veed, han havde
 En Slags Modbydelighed for at bringe
 Det selv, og sendte mig.

Hakon.

Vel, vel! saa gaa,

Og grav det dybt i Jordens Mørke ned.
 Jeg vil ei see det selv. Mit Die taaler
 Ei slikt et Syn, det staaer for mig i Drømme.
 Grav Liget ned, og siig din Herre, Træl!
 At strax han kommer.

Olaf.

Thorer Klake sover.

Hakon.

Han sover?

Olaf.

Middagsføvn; stivt har han strakt sig
 Hen under nogle dunkle Hyldebuske.

Hakon.

Gaa væk ham da!

Uffides.

Nu sove, efter sig
 En Gierning? Thorer! jeg beundrer dig,
 Du har et fieldent Mod.

Høit.

Gaa, væk ham, Træl!

Olaf.

Men vil I ikke først see Olafs Hoved?

Hakon.

Nei, har jeg sagt! nei!

Olaf.

Herre Jarl! I troer,
 At det seer skrækkeligt og hæsligt ud;
 Men intet mindre, Herre! Olafs Hoved
 Seer ud saa sundt, som noget her i Landet.

Hakon.

Gaa, siger jeg!

Olaf.

Nu har jeg aldrig seet!
 Jeg havde hørt, at Jarlen var en Helt,
 Som Gaa i Norden, og han frygter for
 At see et livløst og afhugget Hoved!
 Hvor vilde I da skælve, Herre! hvis
 I saae det end paa Kroppen.

Hakon

vender sig forbitret.

Træl! du vover —

Hvor har du det?

Olaf

tager Hatten af, og slaaer Rappen tilside.

Paa mine Skuldre, Herre!

Tilgiv mig, at jeg bringer eder det
Paa denne Viis; den faldt mig mageligst.

Hakon.

Hvorledes? Olaf? Ha, Forræderi!

Olaf.

Min Gubbe! spar dit raske Heltetmod.
Bov ingen Dyst med Olaf; husk, at endnu
Han har sit Hoved heelt og ubeskaaret,
Og at din svagelige Oldingskraft
Er ifkun for den hovedløse Olaf.

Hakon.

Ha, Niflheim!

Kalder ind imod Olaf.

Olaf

slaaer Sværdet tilside, og siger med torbrende Stemme:

Saa vær rolig, siger jeg,
Og stik dit Sværd i Balgen! Mine Mænd
Omringe Huset; mine Skibe veie
Vel op mod dine. Jeg er kommen for
At vinde Landet i en ærlig Feide.
Du selv har loffet mig med Rænker til det.
Nu staaer du som en Træl, foragtelig,
Indviklet i din egen Snare. Jeg
Vil ei benytte mig af denne Fordeel,

Som Skiebnen skienker mig. Jeg stoler paa,
 At jeg kan dristig gaae dig under Diet.
 Dit Anslag, som du seer, er gaaet ilde,
 Din Thorer svømmer i sit eget Blod.
 Du seer, det var mig let at gribe dig;
 At slaae dig ned var endnu mere let.
 Men jeg bekiender mig til Christi Være,
 Og jeg foragter denne usle Fordeel.
 Thi vælg imellem tvende Aaar: bliv Jarl
 Paa Glade, som du varst, og sværg mig Trostak,
 Hvis ei, da fly! Hvor vi da sees igien,
 Det gielder blodige og røde Pander.

Hakon stolt og rolig.

Det Sidste vælger jeg, det Sidste, Olaf!
 Du kalder mig en Riding og en Træl?
 Det lokker høit et Smil paa mine Læber.
 Man hører, at du est en Yngling, Olaf!
 Raadmundethed og Dvermod er det,
 Hvormed din Alder melder sig. See mig
 I Diet, Olaf! og betragt min Pande:
 Har du hos Trælle fundet slikt et Blik?
 Og finder du, at Feighed og at Lumskhed
 Har smaalig foldet denne Pandes Rynker?
 Jeg lod dig lokke; ja naturligviis,
 Jeg vidste, du behøved kun et Bink,
 For strax at slagre efter Loffemaden,
 At i din floge Siæl du agted mere
 Dit Slægtstak med en uddøet Kongeæt,
 End Hakon Jarls beundrede Bedrifter,
 At kun du ventede paa en Veilighed,
 For at forstyrre Gubben i sin No.

At denne Færd jeg ønskede overstaaet
 Jo før jo heller, kan det undre dig?
 At jeg bedrog en Sværmer, som foragter
 De høie Guder, kan det undre dig?
 Og kan det undre dig, at jeg tillod
 Min Kæmpes Anslag, da en fiendtlig Skiebne
 Lod til at ville styrte — mig ei blot,
 Men Balhals Guder?

Dlaf.

Hakon! mindes du,
 Grindrer du dig, Hakon! at du selv
 Har været Christen, at du lod dig døbe
 Af Biskop Popo, at du siden svog
 Din Ed? Hvor mange Eder har du sveget?

Hakon.

Forbandet være dette Dieblif,
 Da, ført bag Lyset af den sledste Munk,
 Jeg lod mig daare ved en ussel Kunst:
 Han kunde bære ildrødt Jern i Haand,
 Naar først den vel var overstrøgen med
 En Hexesalve!

Dlaf.

Gamle, blinde Gubbe!
 Jeg ynkes over dine sølvgraae Haar.

Hakon.

Ha, spar din Ynk! Saa som du seer mig her,
 Seer du det sidste Glimt, den sidste Gnist
 Af gammel nordisk Kraft og Helteliv.
 Den skalst du ikke slukke, Ungersvend!
 Med dine sygelige Feberdrømme.
 Jeg veed det vel, det er de Christnes Sæd,

At ynke, at omvende, at forbedre;
Vor Sæd er den: dybt at foragte eder,
At pønse paa jer Undergang og Død,
Som Gudernes og Heltelivets Fiender.
Det Hakon gjør, og derudi bestaaer
hans Nidingsfærd. Ved Odin og ved Thor!
Du skalst ei slukke Norges Kæmpeild
Med dine fromme, vaade Drømmeskjer.

Dlaf.

Belan! det kommer an derpaa. Vi skilles.
Bee dig, naar næste Gang vi atter sees!

Hakon.

Bee mig, om jeg da ikke knuser dig!

Dlaf.

Himlen vil træffe-dig med sine Flammer!

Hakon.

Nei, Thor skal splintre Korset med sin Hammer!

De gaae hver til sin Side.

Fierde Act.

Glade.

Dfferlunden.

Hakon Jarl. Et Bud.

Hakon.

Forkynd dit Budskab, siig det uden Frygt
 Og uden Forbeholdenhed! Hvor gaaer det?
 Har Bondehæren samlet sig?

Budet.

Ja, Herre!

Forbittrelsen har sammenstimlet dem.
 Drm har paa fire Beie fra sin Gaard
 Sendt Hærorf rundt omkring, og budt Enhver,
 At han bevæbnet skulde drage hid
 Og faae dig dræbt. Han sendte Bud til Haldor
 Paa Skierdingstad, og han har atter sendt
 Budstikken længer om. Med ham har Sigurd,
 Den skønne Bryniolfs, for din Frilles, Husbond,
 Forenet sig, samt Alf og Skialm fra Rimol,
 Der komme for at hevne deres Søster.
 De føre Hæren an med Drm og Haldor;
 Den sammensamler sig i Drkedalen.

Hakon.

Jeg stoler paa min gode Kæmpefare;
Med faa, men vel bevæbnede, med frække,
Krigsvante Mænd det bliver let at splitte
En sammenløbet Bønderflok.

Budet.

Men, Herre!

Den er alt stor, den bliver daglig større,
Forbittrelsen har vel bevæbnet dem.

Hakon.

Med øieblikligt Mod, som svinder bort,
Saa snart jeg kommer med mit Sværd. Hvad mere?
Har Olaf nærmet sig med sine Skibe?

Budet.

Ja, han er løbet ind i Trondhiems Fiord.

Hakon.

Hvordan? i Fiorden her? og uden Modstand?
Har Erland, har min Søn da ikke mødt ham,
Og hindret Veien ham?

Budet.

Ik, Herre Jarl!

Hakon.

Hvi sukker du? Tal frit! hvad er der skeet?

Budet.

I Morges lagde Olaf ind i Fiorden
Med fem skjoldhængte, lange Kriger-skibe.
Da var din Søn, din Erland, der med tre;
De andre laae i Bigen, dybest inde.
Der faldt en Taage; Erland mægted ei
I denne Skynding dem et Bink at give.
Først meente han, at det var dine Snekker;

Men da de nærmed sig, da saae han vel,
 Han havde taget feil, og vilde vende
 Mod Landet; men det var for silde. Olaf
 Gik med sit Følge hurtig ind i Fiorden.
 Han troede, du varst selv, hvor Erland var,
 Og bød enhver af sine Mænd roe flink.
 Da Erland og hans Mænd nu kom mod Land,
 Og da hans Seiler løb paa Grund, da sprang han
 Med sine Kæmper overborde; thi
 Hvad skulde han udrette vel med tre
 Smaasnekker, uden synderlig Bemanding,
 Mod fem, som vrimled af staalklædte Mænd?
 Han svømmed under Vandet, og forsøgte
 Paa denne Viis igien at naae til Land.
 Men Olaf havde tabt ham ei af Sigte:
 Han saae den lyse Brynie, saae hans Skiold,
 Som overgik i Skionhed alle Andres;
 Beständig troede han, at det var dig,
 Og raabte: „Hakon! denne Gang undgaaer du
 Ei Døden. Husker du, da sidst vi taltes?
 Da svor vi, at det giældte røde Bander.“
 Med disse Ord greb Kongen til en Korpind,
 Og skød den hen — O, Herre! skaan mig for
 At sige meer, og skaan dig for at høre.

Hakon.

Tal! tal! Han skød Korpinden af sin Haand?

Budet.

Og traf din Søn mod Hovedskallen, saa
 Hans Linding brast, og Hiernen vælted sig
 I Havet.

Hakon

skiuler sin Smerte.

Har du meer at sige?

Budet.

Olaf

Fortrød det, at det ei var dig, han traf.
 Hans Kæmper dræbte mange Mænd; endeel
 Gav han dog Fred. Af dem erfared han,
 hvor Bondehæren staaer, og hvordan den
 Er findet mod dig, Herre!

Hakon.

Er der mere?

Budet.

Nei, Herre Jarl!

Hakon.

Saa gaa!

Budet gaaer.

Dg du blev vred,

Jordi du ikke trafft mig, Olaf? Ha!
 Du kunde aldrig truffet bedre. Ham,
 Ham trafft du ei, min Erland trafft du ei;
 Han tog ham i sin moderlige Favn,
 Dg hæved ham, den fagre Ungersvend,
 Til Balhal. Men hans Fader har du truffet,
 Dybt har du truffet Hakon i sit Hierte.
 O, Erland! Erland! o, min Søn! min Søn! —
 Bevæget, Hakon? Taarer paa din Kind?
 Ha! det er længe siden. Hakon Jarl!
 Du bliver gammel, græder som en Qvinde.
 Han var mig fiær, han var min Alders Haab,
 Thi Grik stormer om paa egen Haand;

Jeg havde seet i ham min Eftermand.

Hvor er J alle svundne, mine Drømme?

Han grubler et Dieblif, derpaa siger han forfærdet:

Det gaaer tilbage! ha, det gaaer tilbage!

Hvorledes? hylle Taager sig om Balhal?

Blev Odins gyldne Stol i Hlidskialf rusten?

Har den alt tabt sin Glands? Du grønne Frigga,

Ha, est du visnet hurtig, Moder! som

En Birk i Høst? Har atter Lofe stiaalet

Dit Guldkar, Idun! med den røde Frugt?

Hvor er din Hammer, Thor? hvor, Asatyr!

Din stærke, drabelige venstre Haand?

Siig, høie Skare! har du hyllet dig

J Mulm, og fulgt til Hel den fromme Baldur? —

Op, Hakon Jarl! op, gamle norske Kæmpe!

De kalde dig en Hedning? Hædersnavn!

Ja, vel en Hedning, Hakon! thi du strider

For Hedenold. Til Baaben og til Seir!

Tilgiver Hakon, store, høie Guder!

At han har glemt Balhalla over sig.

J høre det, J høre det: Fra nu af

Er dette Liv for evig offret eder.

Den skionne Drøm, at Aftensolen skulde

Forgylde denne Tinding, før den sank,

Er svundet hen; en Storm har hævet sig

Med Rust og Slud, og hyllet Solen ind,

Og inden Himlen bliver atter blaa,

Nedblinke Stierne paa Hakons Høi.

Ran tog min Søn, min Erland; Erling har jeg

Vel end tilbage — men hvor kan jeg haabe,

At denne spæde Spire skulde trodse

Dceanens Magt? — Saa være det da svoret
 Ved Edelstenene i Odins Krone,
 De blanke Stierner; Auktthor! ved din Bogn,
 Som vender ned sin lyse Stang hver Midnat:
 Fra nu af lever jeg for Balhals Guder.
 Hvis Stolthed rev mig hen, tilgiv mig da,
 Du skønne Saga! du fortrylled mig.
 Og var det Mishag over min Idræt,
 Som fik dig til at rynke Panden, Odin!
 Da kræv et Dffer, kræv, hvad helst du vil,
 Og du skal faae dit Krav.

Stein kommer ind med et stort Guldhorn.

Hakon.

Hvad bringer du?

Stein.

Et Bytte fra din Fiende, Herre Jarl!
 Du veedst, at Olaf havde sendt endeel
 Bygmestere til Land, for nær ved Stranden,
 I Skoven hist ved Fiorden, op at mure
 Et Huus, et, som de kalde det, en Kirke
 For deres nye Guder. Du befol,
 Som billigt, strax en Flok af dine Mænd
 At gaae derhen og hindre deres Daad.
 Det skete, som du bødst. Men før vi kom,
 fandt Olafs Svende, ved at grave dybt
 I Jorden, dette Horn. Det har vi nu
 Erobrat, Herre Jarl! og bringe dig det.

Hakon.

Vel, Stein! Har flere bragt det hid, end du?

Stein.

Vi er en Flok.

Hakon.

Saa lad jer vel beverte
 I Borgestuen! Hver skal have sig
 Saa stort et Horn med Misd, som dette her.

Stein.

Det skal vi tømme paa din Sundhed, Herre!

Gaaer.

Hakon.

Et herligt gammelt Dfferhorn af Guld,
 Af drevet Guld; et fieldent gammelt Horn!
 Paa denne Plads har uden Tvivl tilforn
 Et Tempel staaet for de høie Guder.
 Der skulde du nu bygge dine Kirker
 Og dine skumle Munkeceller, Olaf?
 Ret, mine Mænd! at I fordrev dem; ret,
 At I tilvandt mig denne gamle Skat,
 Saa skøn, som hellig. — Der er skrevet Runer
 Om Hornets Rand; lad see! hvad er der skrevet?

Læser:

Brøster for din Brøde
 Din Lykke, Bonde!
 Gaf til høie Guder,
 Giv dem det Bedste!

Hakon staaer længe truffen og forbauset; derpaa gientager han
 Verset langsomt og med Vægt.

— Giv dem det Bedste! —

Det vil I altsaa, Burs og Børes Børn?
 Det Bedste vil I, saa vil I formildes?
 Ha, jeg forstaaer dit Vink, du høie Skuld!
 Jeg seer dig, hyllet i dit hvide Liin,
 At sidde under Asten Ygdrasil;

Døbt stirrer du i Urdurs Kilde. Siig,
 Er Bandet rødt, forlanger Bølgen Blod?
 Det Bedste? — Dg hvad er det Bedste da?
 Min Erland faldt; J har jo alt det Bedste!
 Men det har Hakon ikke offret eder,
 Dg han skal give selv det Bedste hen,
 For at erhverve sig den svundne Lykke,
 Som brast ham for hans Brøde, thi han glemte
 Valhalla over sig. — Giv dem det Bedste!
 Jeg har endnu en lille, vakker Gut
 Med gule Haar, og Dine blaae som Gimle,
 Uskyldig som den klare Morgenstjerne,
 Dg rast og vælig som en Buß paa Fjeldet,
 Den sidste Draabe af mit Manddoms Blod.
 Ham kræver J dog ei? Du lyse Freia!
 Du kræver dog ei, hvad du selv har skienket?

Grunder.

De høie Aser kræve to Slags Dffer:
 Get for at hævde deres Pragt og Herskab;
 Da falder Dvæg, da falde fangne Fiender,
 Da hvirvle Glædesflammerne fra Jorden,
 Dg Odin smiler i sit Fadersæde.
 Det andet Dffer ryger til Forsoning,
 Dets Rue dæmper ifkun Valhals Brede;
 Da bløder Hjertet, medens Dffret bløder;
 Det skeer i Stilhed, uden Sang og Klang,
 Det er til Straf, det bringer Guderne
 Til Mistundhed, naar de har vendt os Ryggen.

Betragter Hornet.

Her staaer det roligt gravet ind i Guldet
 Med tydelige Træk: Giv dem det Bedste!

Dg hvorfor bragtes det mig netop nu,
 I Diebliffet, da jeg svor Valfadur
 At virke kun for ham? i Diebliffet,
 Da jeg tilstod — Fy, Hakon! ingen Svaghed.
 Thorgierdur Horgabrud, du gridste Skioldmø,
 Som følger Kæmperne i Striden paa
 Den hvide Ganger, med et Klæde farvet
 I lunkent Blod om dine brede Skuldre,
 Med Dødens Glavind i din stærke Haand!
 Dit sorte Die gløder efter Kov,
 Du strækker ud din Haand, din Daggert blinker —
 Bel! Hakon lyder, Hakon skælver ei.

Han gaaer.

Sk u.

Tangbrand. Grif.

Tangbrand.

Bel, at jeg finder dig, min Grif! Hvor er
 Kong Olaf? Hvad vil dette Bæsen sige?
 Hvor blev han med den gamle Mand?

Grif.

De gaae

Endnu bestandig her i Skoven sammen,
 Dg tale snart om dette, snart om hiint.
 Sær udelader sig den Gamle tidt
 Paa en utydelig, forblommet Maade
 Om Olafs Daad.

Tangbrand.

Jeg var der ei. Hvad har
 Da Gubben sagt, og hvordan er han kommen?

Grif.

Vi sad just over Pindseastens-Gildet,
 Jorndøiet, muntre omkring Egebordet,
 Kong Olaf var ret overgivet oprømt;
 Da treen en Gubbe langsomt ind i Hallen.
 Et Die har han kun. Han satte sig
 Ved Døren; men Kong Olaf, som er altid
 Saa vennetæl og gjestfri, bad ham komme
 Og sætte sig hos ham. Derpaa begyndte
 De To at tale klogt og længe sammen.
 Den Gamle vidste god Besked om Alt,
 Hvad der er skeet i Landet rundt omkring.
 Han gantedes, men paa en egen Maade,
 Som plat ud ei var efter Olafs Sind;
 Han sagde: Som jeg mærker, helligholder
 I her Forvirrelsernes Fest; I mindes
 Den Aften, da de fromme Brødre hver
 Sif Lyst at snakke paa sin egen Viis,
 I Munden paa hverandre. Mener du,
 At de fra den Tid har forstaaet hinanden? —
 Tilfaldt det faldt den gamle Mand for lummert
 I Salen, og da Sommernatten var
 Saa luun og varm, saa bad han Olaf gaae
 En Vandring med ham giennem Skoven. Kongen
 Gav efter for hans Bøn. Jeg fulgte dem
 Beständig i en Afstand. Af, Herr Bisp!
 I kan ei troe, hvor vidt de vandred om.
 Den Gamle førte Kongen stundom ud
 Paa Fjeldkanterne, og pegte langt
 Ud over Landet, mens han talte. Maanen
 Redskinte klar. Det var ret underligt;

Thi naar man stod kun nogle Skridt derfra,
 Da saae den Gamle i sin sorte Kappe
 Ud som en Trolde. Jeg vilde ønske, Kongen
 Nu vilde sig begive hiem til Sengs,
 Thi det er seent, og Natteduggen falder.

Langbrand.

Hvor er han? Før mig hen til Kongen, Grif!
 Forlængst gif Solen alt i Vesten ned;
 I Morgen, naar den stiger, smiler den
 Med helligt Blik paa Bindses Sommerfest,
 Og end er Aftenmesssen ikke siungen.
 Hvorledes skal jeg dog forstaae min Olaf?
 Saaledes før han pleied aldrig glemme
 Sin fromme Bligt. Kom, lad os søge ham!

De gaae.

Olaf kommer vandrende ind fra den anden Side med Auden.
 Denne har en sort Kappe paa, og en Hætte over Hovedet.

Auden.

Ja, jeg forstaaer dig nok, min Ungersvend!
 Den skønne Sang i disse hvalte Kirker,
 Den smeltede dit Hierte, og dit Blik
 Henreves af de smukke Billeder.
 Du troede vist, det maatte være Sandhed
 Alt, hvad du følte; og hvad nu du følte,
 Skal alle Nordens Lande føle med,
 Hvis ikke, smage Kraften af dit Sværd.
 Er det ei saa?

Olaf.

Du est en sølvgraa Gubbe,
 Du est nu eengang stivnet i din Tro,

Dig kan jeg ei fortænke i, at du
 Kun kalder min Bedrift Forvildelse.

Uden.

Du siger, jeg er stivnet i min Tro;
 Det er et godt, et saare velbrugt Udtryk.
 Og sig mig, Olaf: hvad du mener her
 At jeg skal være, kunde man ei sige
 Om Alt, at det var ligesaa? Thi Tro
 Kan dog vel ikke kaldes Andet end
 En egen, synderlig Tilbøilighed,
 En Drift, som driver Kraften i vor Siæl
 Mod det usynlige, det store Udspring;
 En Drift, som er forskiellig efter Bæsnen,
 Den virker paa; forskiellig efter Tiden,
 Den virker i; forskiellig, som Naturen.
 Saaledes stræbe disse Graner, Olaf!
 Og dette høie Fjeld. Den frække Viis,
 At have deres Rakker stolt i Beiret,
 Er, saa at sige, deres Tro. Du seer,
 De har den samme Tro tilfælles; thi,
 Som du begriber, er det ei for Intet,
 At overalt, saa vidt dit Øie rækker
 Og overseer det frie Norden, Alt
 Bær Præget af en egen Aand, eet Bæsen.
 I Sydens Dal, der er det anderledes;
 Der flade sig de stive, smekke Løv
 I runde, bløde Blade. Stammen kneiser
 Gi længer der med ranke Skud fra Jorden,
 Den bukker sig i fromme Krumninger
 Mærkt under Hvælvingen, omtrent saaledes
 Som dine Munke, naar de holde Messe.

Dlaf.

Beskynderlige Gubbe!

Auden.

Hvor nu Himlen
 Er altid blaa, hvor Solen daler rød
 Hver Aften, hvor de vellystfulde Lunde
 Indbyde kun til Elskov og til Sang,
 Der vaagner Strængelegens, Sangens Kunst,
 Man griber Farver, for at efterligne
 Den smukke Straaleglæds og Blomstervrimmel,
 Og Kiærlighed, som spøger overalt,
 Blier Præget, som sig trykker paa det Hele.
 Hvor derimod Naturen, mere streng,
 Frembyder flere Steen end Blomster; hvor
 Den faldne Snee indhyller Aaret halvt
 Med sine hvide Lagen, men hvor ogsaa
 De haarde Sener stramme sig bestandig
 Med mere Styrke; hvor det blier en Dyd,
 Naturen lærer, at undvære, og at
 Forsvare vel med Kraft den sparsomt givne,
 Indhegnte Fryd — der toner ingen Sang,
 Der glimrer ingen skionne Billeder;
 Men i de lange Vinternætter aabner
 Sig Siælen taus med høie Manddomstanker.
 Der voxer frem den indre Blomst, og lukker
 Sig som en Rose trindt om Qvindens Hierte,
 Og som en skion og reen og dristig Lilie
 Om Mandens Hierte. Ei paa strammet Lærred
 Med snart forsvundne, skyggeblandte Farver,
 Af Fjeldet selv, det Uforgængeligste,
 Sig reise Guderne fra Jordens Skiod,

Dg skue roligt og med Tankeblif
 Ned over Dalen. Den medfødt Kraft
 Blier drevet af en medfødt Trang, til mandigt
 At øve sig; da triner Kraft mod Kraft,
 Og Tapperhed og Manddom bliver Præget
 I Nord, som hist i Syden Kiærlighed.

Dlaf.

Forunderligt!

Auden.

Naar nu en Ungling, som
 Af Hændelsen var kastet ned til Syden,
 Tilbagekom, og bragte med en Kurb fuld
 Af spæde velske Blomster, og fik Lyst til
 At plante dem i Norges Klipperister;
 Naar Granen og naar Birken overalt
 Stod ham i Veien, og han fældte nu
 De gamle, store Skove kiæft, og staaente
 Selv ei det vældigste, det bedste Træ,
 Paa det hans Roser skulde have Plads
 At voxe — Dlaf! hvis du saae hans Daad,
 Hvad vilde du da kalde ham?

Dlaf.

Big fra mig!

Auden.

En Helt, ei sandt? en Kæmpe for den gode,
 Den skionne Sag. Dg Gubben derimod,
 Som sagde: Dreng! lad mine Graner staae,
 Din spæde Urt ei trives paa mit Fjeld —
 Hvad vilde du vel kalde ham?

Dlaf.

Som dig.

Auden

seer ham stibt i Dinene.

Dg hvem er jeg?

Dlaf.

Auden har du jo kaldt dig.

Hvem er du?

Auden.

Ja, hvem er jeg? Vise Yngling!

Du veedst jo Alt, du maa vel kiende mig.

Dlaf.

Du har eet Die kun.

Auden.

Har Lyset flere?

Natten var klar med samt sit ene Die;
I Morgen skinner Dagen med det andet.
Erindre dig, hvad du har hørt! Erindre
Det Maanskin, som i denne Sommernat
Helbredende har trængt sig i dit Hierte!

Dlaf.

Gud! giv mig Kraft. For allerførste Gang
Har Tvivl og Angest spændt sig om mit Bryst.

I det Dlaf vender sig fra Auden, gaaer denne bort med hurtige
Skridt, og forsvinder imellem Træerne.

Tangbrand og Gris komme.

Tangbrand.

Ha, træffer jeg dog endelig dig her,
Min Konge! Jeg har søgt dig overalt.
Hvordan skal jeg forstaae det, fromme Dlaf!
At du forglemte Aftenbønnen reent?
Det har du endnu aldrig hidindtil,

Dg mindst paa en saa høi og hellig Aften,
Som denne.

Dlaf.

Tangbrand!

Bender sig.

Hvor blev Gubben af?

Tangbrand.

Jeg veed det ei. Men glem den gamle Hedning,
Som har forvildet dig med sine Taler!

Dlaf.

Ha, Tangbrand! er alt Aftenmessen holdet?

Tangbrand.

Da Sol gik ned, da var jo Tiden; men
Du hørte ei, du mærkte ei mit Bink,
Den Gamles Tale loffede dit Dre,
Ret som Sirenesang.

Dlaf.

Hvem er den Mand?

Grif.

Slet Ingen fiender ham blandt dine Kæmper.
Mig kommer han heel sær og selsom for;
Han ligner Ddin hist i Jarlens Lund.

Dlaf.

Han kaldte Auden sig.

Grif.

Nu: Auden, Ddin,
Det kommer ud paa Get.

Tangbrand.

Min Dlaf! sikkert
Har en af Ddins Præster giestet dig,

Dg søgt ved vildsom og forblommet Tale
Paa Hakons Bink at vende dine Tanker.

Olaf.

Han være, hvo han være vil, saa er han
Et Nattespøgelse fra Mørkets Engle.
Han søgte at bevise mig, hvor stor
Den Uret var, at rive Folket fra
Sin gamle Tro.

Tangbrand.

Dg til Beviis derpaa
Saa malte han dig vel med stærke Farver,
Hvor skjønt den gamle Lære tog sig ud
I dette kolde Nord? At ogsaa den
Engang blev indført af en fremmed Helt
Fjernt fra et andet østligt Land, derom
Blev der vist Intet ymtet under Talen.

Olaf.

Ha, Tangbrand! du har Ret, den gamle Lære
Den blev jo ogsaa indført. Hvad er da
Hans hele Tale værd om Kæmpetroen,
Som Norden selv har avlet, selv har givet
Sit Præg!

Tangbrand.

Slet Intet, Olaf! thi saa lidet
I Norden, som paa noget andet Sted,
Det tilladt er at offre Broderblod,
Dg at forglemme alle milde Dyder.
Hvad skulde vel modstaae den vilde Strøm
Dg den Fordærvelse, som Liden avler,
Hvis ikke Liden ogsaa stundom avled

En Helt, som kiæk forjog den tykke Taage,
Og brød Sædvanens Lænker?

Dlaf.

Vel, min Tangbrand!

Tangbrand.

Det være langt fra mig, her at fordømme
Den gamle Lære i sit dunkle Udspring.
For Intet har ei Gud forundet den
At virke vidt udbredt og diærvt paa Jorden;
Nu er den kun en mærkelig Ruin.
Da var endnu ei Christi Lære hørt.
Det bør sig Mennesket at gribe efter
Det Bedre; nu at hænge ved den gamle
Halv misforstaaede, halv forglemte Lære,
Var sandt Afgudereri.

Dlaf.

Nu taler Sandhed.

Tangbrand.

Giv dig i Herrens Haand, og lad dit Hierte
Bedaares ei af underfundig Tale!
Du har paataget dig et herligt Bærk,
Udfør det, som en Helt, saa vil dit Navn
Belsignes eengang vidt og bredt i Norden.
Du seer, hvordan det gamle Hedenskab
Alt gisper mat; det raller alt i Døden.
Jarl Hakon yttreer Intet uden Afmagt;
Hvad mægter han?

Dlaf.

I Morgen haaber jeg

At hellige den høie Pindsedag
En Seier over Hakons Hedninger

Dg over ham. Alt Dagen graaner hisset,
 Min Hær alt færdig staaer. Kun først en Bøn,
 Saa flux til Slag!

Tangbrand.

Hans Trælle rante mig
 Det Offerhorn, som jeg i Jorden fandt,
 Dg som jeg vilde ladet smedde til
 En Alterkalk. Der stod et gammelt Sprog
 Paa Hornet, som jeg fuldvel kunde lide;
 Der stod: I Fald dig brøster for din Brøde
 Din Lykke, Bonde! gaf til høie Guder,
 Giv dem det Bedste. Denne Indskrift skulde
 Min Kalk beholdt; hvad kan vel gives bedre,
 End et uskyldigt og taknemligt Hierte?
 De rev det af min Haand; men lad dem det!
 Gud Herrens Straf vil følge dem saavel
 For dette Ran, som for hver anden Synd.

Dlaf.

See, Solen pibler alt bag Havet frem!
 Snart lyser den med sine røde Straaler
 Paa Norges første, skionne Pindsedag.
 End har vi ingen Kirke; o, men kommer
 Dg lad os ile til Capellet, som
 Naturen gravet har i Klippen hisset!
 Der skal de høie Hymner stige fromt
 I Morgenrøden, og forjage fiækt
 Med Nattens Mørke alle Hiertets Tvivl.

Tangbrand.

Nu taler du dig værdigt, fromme Konge!

Tangbrand og Dlaf gaae.

Grif,

som har staaet i Tanker hidtil.

En Præst, et Sendebud fra Jarlen? Ja,
 Heel rimeligt — men jeg veed nok, hvad jeg troer.

Gaaer.

Offerlunden.

Hakon Jarl kommer med sin Søn Erling ved Haanden.

Erling.

Det er saa koldt, min Fader!

Hakon.

Kiære Søn!

Det kommer af, at det er end saa tidligt.

Du fryser, Barn!

Erling.

Det er det samme, Fader!

Jeg er saa glad, fordi du loved mig,

At jeg skal Solen see, naar den staaer op;

Det har jeg endnu aldrig seet tilforn.

Hakon.

Seer du de røde Straaler hist, som bryde
 I Østen frem?

Erling

flaaer Hænderne sammen.

At, hvilke skønne Roser!

At, hvilke skønne Roser! hvor de blusse!

Men, kiære Fader! siig mig dog engang,

Hvor kommer alle disse Perler fra,

Hvorned den hele Dal er overstrøet?

O, hvor de glimter imod Roserne!

Hakon.

Det er ei Berler, det er Morgenduggen;
Det, som du kalder Roser hist, er Solen.
Seer du, den reiser sig?

Erling.

O, hvilken Kugle!

Hvor purpurrod! O, fiære Fader! kan vi
Gi reise hen engang til Morgensolen?

Hakon.

Mod Solen stræber hele Livet hen.
Ihi, seer du, denne skionne, røde Glands,
Som straaler hisset, det er Odins Die;
Det andet, som du seer om Natten skinne
Med mere mat og mere hvidlig Lue,
Har han nu sat i Pant i Mimers Brønd,
For at erhverve sig den Drif, som gjør
Hans Die mere friskt og mere skarpt.

Erling.

Hvor er da Mimers Brønd?

Hakon.

Det store Hav

Derneede, dybt, som vælter imod Klippen,
Det er den gamle Mimers dybe Brønd,
Der styrker Odins Die. Dobbelt skion
Sig hæver Solen, liflig vederqvæget
Af køle Morgenbølger.

Erling.

O! nu stiger

Den alt for høit; nu kan jeg ikke taale
At see derhen, det brænder mig i Diet.

Hakon.

Alfader stiger paa sin Stol i Hlidskialf,
 Snart overskuer han den hele Verden.
 Den gyldne Throne blænder Jordens Die;
 Hvo tør formaste sig at skue Livets
 Og Dagens Konge i sin Middagsglands?

Erling

seer sig frygtsom om.

Hu! hu! min Fader! hvad er det for fæle
 Og gamle hvide Mænd, der staaer i Skyggen
 Bag Træerne?

Hakon.

Tal ikke saa, min Søn!

Det er de høie Guders Billeder,
 Af Mennesker i Stenen gravet ind.
 De blinker ei med stærke Sommerflammer,
 For dem kan Askurs Sønner knæle roligt,
 Og see med Urefrygt i deres Blik.
 Kom, lad os nærmere betragte dem!

Erling.

O nei, min Fader! jeg er bange. Seer du
 Den gamle Gubbe med det lange Skiæg?
 Han seer saa grumt og hæsligt paa mig. Af,
 Han gjør mig ganske bange!

Hakon.

Erling! Erling!

Det er Gud Odin. Frygter du for Odin?

Erling.

Nei, Odin frygter jeg slet ikke for;
 Den rette Odin, som er højt i Himlen,

Han gjør mig Intet, han er god og skøn.
 Han kalder Blomsterne af Jordens Skød;
 Han skinte nylig selv jo som en Blomst.
 Men denne blege, hvide Trolde, han stirrer,
 Som om han stod mig efter Livet.

Hakon.

Ha!

Erling.

Min Fader! lad mig hente mig min Krands,
 Som jeg lod hænge hist paa Busken, da
 Du vilde vise mig, hvor Solen opstod;
 Og lad os saa gaae hjem igien, min Fader!
 Fra disse fæle, gamle Billedstøtter,
 Thi du kan troe, den gamle, grimme Mand,
 Han mener det ei heller godt med dig.

Hakon.

Hent Krandsen, Barn! og kom saa flux tilbage.

Erling gaaer.

Et Offerlam maa være festligt smykket.
 Hellige Guder! seer fra Valaskjalf
 Jarl Hakons Tro og Tillid af hans Daad.

Erling

kommer tilbage med en hvid Blomsterkrands om sine Loffer.
 Her er jeg, kære Fader! med min Krands.

Hakon.

Ræd nu, min Søn! for Odin, før du gaaer,
 Ræk begge dine Hænder høit mod Himlen,
 Og siig: Alfader! hør den lille Erling,
 Og tag ham i din milde Baretægt.

Erling

kaster sig paa Knæ imod Solen, strækker sine Arme ud,
og siger barnligt og uskyldigt:

Alfader! hør den lille Erlings Bøn,
Og tag ham i din milde Baretægt.

Hakon, som staaer bag ved ham, hæver sin Daggert under
Bønnen, og vil støde til; men han taber den af Haanden.
Erling vender sig tillidsfuldt og roligt om, tager den op,
og siger, i det han reiser sig:

Der tabte du din Daggert, fiære Fader!
Hvor den er skarp og blank! Naar jeg blier stor,
Saa faaer jeg ogsaa slige Baaben, for
At hielpe dig mod dine Fiender, Fader!

Hakon.

Ha, hvilken Trolld nedlægger slige Ord
Beständig i din Mund, for at forfærde,
At skrække mig?

Erling.

Hvad feiler dig, min Fader?
Hvad har da Erling gjort? hvi est du vred?

Hakon.

Kom, Erling! følg mig bag ved Billedstøtten.

Erling.

Uf, bag den flemme Mand!

Hakon.

Følg mig, og lyd!

Der voxer Roser bag ved Billedstøtten,
Men ingen hvide Roser, røde Roser,
Blodrøde Purpurroser! Ha, det er
En Lyst at see, hvor flux de voxer frem!
Følg, siger jeg, og lyd!

Erling græder.

Åh, fædere Fader!

Jeg er saa bange for de røde Roser.

Hakon.

Afsted! hist galer Heimdals Hane lydt.

Det er paa Tiden nu, det er paa Tiden!

De gaae bag Skuepladsen.

Einar Tambeskiælver

kommer hurtig ind, bevæbnet med Sværd og Bue.

Hvor er han da? Man sagde mig, han var

i Dfferlund. Her er ingen Jarl.

Hvor er han da? Hvad vil han her? Det gielder

Nu om at slaae, og ei at holde Bøn.

Han lytter; man hører Barnets Skrig bag Skuepladsen.

i Guder! hvad var det? Jarl Hakon! Hakon!

Hakon

kommer med blodige Hænder.

Hvo kalder mig?

Einar bestyrtet.

Ha! hvad vil dette sige?

Hakon.

Hvad vil du?

Einar.

Hakon! kalde dig til Strid.

Kong Olaf hurtig har forenet sig

Med Bondehæren. Alle drage nu

Op mod din Kongsgaard. Dine Mænd staae færdig;

Jeg har forenet dem. Nu søges du;

Men du varst ingensteds at finde. Har du

Nu atter offret?

Hakon.

Ja.

Ginar.

Hvad har du offret?

Hakon.

Mit Offer ligger bag ved Odins Billed.

Ginar.

Det skal vel hielppe stort.

Gaaer hen at see det.

Hakon.

Nu er det skeet;

Nu Mod og Kraft!

Ginar

kommer forfærdet og forbittret tilbage.

Ha, gamle, runkne Seidmand!

Hvad har du gjort?

Hakon.

Formildet Odins Brede,

Offret min egen Fryd, mit eget Haab
for Norges Held.

Ginar.

Saa knuse Nither mig

Med Koller og med Steen i Nislheim, hvis

Jeg end et Dieblif skal spænde Buen

for dig og for din Skiebne, skiondt jeg elsker

Din Dotter Berglioth!

River en Guldkæde af sin Hals.

Der har du din Kæde!

Som den, jeg river hver en Lænke bort,

Der bandt mig for til dig, du blege Blodmand!

Jeg gaaer at tiene Olaf Trygvesson.

Din Tid er kommen. Du har lært mig gyse
 For dine Guder. Nafs Gud skal feire.
 Hvad holder mig derfra, at med mit Sværd
 Jeg styrter dig paa Stand til Hel? Men nei!
 Meer offentligt og skiændigt vorde skal
 Dit Fald; thi fange, fange vil jeg dig,
 Og hielpe Naf til at hænge dig
 Op i den høieste, den værste Galge.

Han gaaer.

Hakon.

Det maa jeg høre!

Man hører Lurer langt borte. Der raabes: Hakon! Hakon!

Hakon

drager sit Sværd.

Nu er Timen kommen,
 Som vælger mellem Odin eller Kristus.
 Hør, hvor det toner! Det er lutter Skioldmøer,
 Lutter Valkyrier, som flagre hen
 I Lufsten, og med frygtelige Raab
 Til Kampen kalde. Rædsomt svulmer Naren
 I Heimdals Pande, saadan blæser han
 Af alle Kræfter i sit Giallerhorn.
 Thorgierdur Horgabrud! giv Tid! jeg kommer.
 Min Erling har jeg offret dig; ham skal
 En talrig Flok af dine Fiender følge!

Han gaaer.

Femte Act.

Sal paa Himol.

Nat. Thora og Inger sidde ved et Bord ved noget Haandarbeide. Enfene paa Bordet ere næsten brændt ned i Stagerne.

Thora.

Inger! du est nok søvrig, som jeg mærker.

Inger.

Det er alt længe over Midnat, Frue!

Men stille! banker det ei nu paa Porten?

Der er de!

Thora.

Det var Stormens Tag. Den dunderer,
Som om den vilde rive Huset ned.

En rædsom Nat! der pidsker Hagl og Regn

Beständig ned; og ret et Vintermørke!

Hør kun, hvordan det slaaer paa Vindverne!

Inger.

Uf, Frue! skulde eders Brødre nu

Vel ride hjem i dette Veir? De bie,

Til det er Dag, og til det klarer op.

Vær uden Frygt!

Thora.

Hvis du est søvrig, Inger!

Saa gik du kun til Sengs. Mig undflyer Sønnen.

Jeg veed, at Elaget stod i Morges alt,

Og Skialm og Alf har lovet mig forvist,

At komme hjem, saasnart det var dem muligt,

Før at fortælle mig, hvad der er skeet.

Gik du til Sengs, min Inger! gik til Sengs.

Inger.

Saa vil jeg hvile mig da lidt, i Fald du

Lillader det, min ædle Frue! — Tys!

Det rusker stærkt i Porten. Det kan neppe

Dog være Stormen.

Thora.

Hadding aabner den.

Jeg hører Trin af Mænd igiennem Gaarden.

Inger.

O, det er dem! o, det er dem! Jeg strag

Bil lyse. Glæd dig, Thora! det er dem.

Sun gaaer ud.

Thora.

Hvor jeg er angest og beklemmt om Hjertet!

Min Alf og Skialm mod Hakon! Hvo der vinder,

Saa har den arme Thora tabt.

Einar Tambeskiæloer

kommer.

God Morgen!

God Morgen, ædle Thora! thi hvis ei

Jeg feiler, er det Morgen alt; derude

Høit Hanen gol paa Hald. Jeg kommer før at

Forkynde dig, hvad der er skeet i Striden.

Mit Navn er Einar Lambeskælver. Frygt
 Kun ei, at en af Hakons Benner kommer;
 Thi siden han har slagtet grumt i Lunden
 Ein Søn i Raseri til Guderne
 For Held i Strid, saa har jeg vendt ham Ryggen.

Thora.

I Guder!

Einar.

Du har Ret, den gamle Synder
 Fortiener Affky; Alting vækker den.
 Du Marsag har at hade ham, som jeg,
 Thi ogsaa dig han dybt fornærmet har.
 I Morges gif jeg til Kong Olafs Hær;
 Kort var mit Kiendskab kun til dine Brødre,
 Dog blev vi Benner i en Haandevending.
 Vi lærte snart at kiendes; man behøver
 En Time kun i Striden, for at see det,
 Hvortil man bruger al sin Levetid
 I Freden. Nu, de stred som Mænd, det gjorde
 Den hele Skare. Konning Olaf seired;
 Han splitted som et Lyn Jarl Hakons Hær.
 Varmt gif det under blodbestærkte Skiolde,
 Hedt brændte Sværdet i de røde Saar.
 Valkyrierne vare med i Kampen.
 De fordred Blod. Det fik de; Odin skienker
 Gi mere gavmild Miød i Valaskialf.
 De fleste faldt. Men Hakon og hans Træl
 Er flygtet, og man søger dem endnu.

Thora.

Og mine Brødre, Einar? mine Brødre?

Du kommer, ædle Helt! en fremmed Kæmpe,
 I Ratten her — jeg skælver — mine Brødre?

Ginar.

Fik Forfald; de kan ikke komme selv.
 Glæd dig, min ædle Thora! Alf og Skialm
 Red under Solens Dpgang til Valhalla.
 Alt længst de fiddet har paa Bænk med Odin,
 Og stuffet ud de store Horn til Velkomst.

Thora.

O, Freia!

Ginar.

Glæd dig, ædle Thora! glæd dig!
 Det er ei siunget just for hver Mand's Bugge,
 At døe paa sliq en herlig Viis. Bestandig
 De forrest var i Slaget; vi stod sammen.
 Jarl Hakon raste som en Biørn i Kampen,
 Og Kampen den var haard, thi store Skarer
 Bevægede med Kraft sig mod hverandre.
 Det halve Norge slog for Hakon Jarl,
 Den halve Deel for Olaf, thi hans Rygte
 Fløi som en Ild i visnet Sommergræs
 Til Landets Ende. Skialm og Alf bestandig
 Henstævned opbragt imod Jarlen selv;
 De svor hans Død, de vilde hevne dig —
 Da sank de begge for hans Manddomsværd.
 Det falder haardt, især naar han er bister.
 Hvad er det meer? Det er en Banemand,
 Som er dem værd; thi man maa sige, hvad
 Man vil, saa er Jarl Hakon dog en Kæmpe,
 Som Faa i Nord. Det viste han i Slaget.

Thora.

O, Alf! o, Skialm! o, mine elskte Brødre!
O, mine Brødre!

Einar.

Jeg misunder dem.

De er Einheriar. De straale nu
I lyse Brynier; alt til deres Lænd
Baulundur hist har smeddet blanke Sværd.
I Morgen blier de nedlagt i en Høi,
Som trodser Evigheden, og om Høien
Vil Olaf lægge store Bautastene.
Hils Thora! hils vor Søster! raabte de,
Det var de sidste Ord af deres Munde.
Jeg lovede det; nu har jeg holdt mit Løfte.
Jeg rider med en Flok af Olafs Mænd,
At søge Hakon; Olaf med en anden.
Bed Gaulaa skal vi atter træffes. Olaf
Har støvnet Thing; men jeg veed ikke, hvor.
Nu har jeg gjort en lille Omvei, Thora!
For dine Brødres Skyld. — Jeg troer, det regner;
Min Hielmbugt drypper. Snarlig, haaber jeg,
At vi faae Jarlen fat, og hevne dig.
Nu, Frigga glæde dig! Farvel! jeg haster.
Han gaaer.

Thora.

Hellige Guder! til hvad rædsom Skiebne
Har I bestemt den arme Thora? Hvormed
Har hun fortient de bittre Qualer, som
Afvegle med at martre hendes Hierte?

En Mand træder ind, hyllet i en Kappe, med tilbækket Ansigt.

Thora.

Ha, hvad er dette? Fremmede! hvad vil du?

Den Ubekiendte.

Er vi alene her? i Sikkerhed?

Thora.

Hvad taler du om Sikkerhed, som trænger
Dig i et fremmed Huus, og ængster mig?
Siig dog, hvad vil du?

Den Ubekiendte

flaaer Skappen tilside.

Kiender du mig, Thora?

Thora.

I Guder! Hakon —

Hakon.

Ja, ham selv, ham selv.

Thora.

Du flyer til mig?

Hakon.

Bed alle Balhals Aser,

Du undrer dig med Ret. Men jeg vil see

Det ædle Bildt, som ikke søger Skiul

Selv under det urimeligste Læ,

Naar det forfølges skrappt af lutter Hunde.

Thora.

Du blegner, Hakon! og dit Blik er mat.

Hakon.

Odin har seet det, jeg har kæmpet som

En Ulv, der vil forsvare sine Unger.

Med dette Sværd har jeg til Balhal sendt

En talrig Skare Mænd. Nu er jeg træt.

Min Hær er slagen, Lykken svigted mig,

Dg Olaf døved med sin christne Trolddom
 De norske Sværd. En Skare blev mig troløs.
 Nu har jeg Ingen meer at stole paa.
 Valkyriens, den høie Rotas Haand,
 har tungt og iiskoldt lagt sig om min Tinding.
 Jeg red igiennem Natten med min Træl,
 forladt og træt af Dagens haarde Kamp.
 Af Ildtørst har jeg længe været plaget.
 Siig, er det Vand, som staaer i dette Bæger?

Thora.

O, Hakon! bi dog, lad mig hente dig —

Hakon drikker.

Bist ikke! bliv. Ha, det har lædsket alt! —
 Ved Gaulaa styrted endelig min Ganger;
 Jeg dræbte den, og trak min Kiortel af,
 Dg væded den i Blodet, for at skuffe
 De Fiender, som forfølge mig.

Thora.

O, Hakon!

Hakon.

Da kom jeg just din Gaard forbi, min Thora!
 Dg jeg erindred mig, hvor tidt og helligt
 Du havde svoret henrykt, at du varst
 Den Eneste, som elskte mig af Hiertet.
 Vel vidste jeg, at Elskov kan forvandles
 Til Had. Jeg lod det komme an derpaa.
 Her er jeg, Thora! Vil du huse mig
 For Olafs og hans Penners Efterstræben,
 Laf være da din Kiærlighed, som jeg
 Saa lidt har vidst at skionne paa! I Fald,

J Fald du negter det — det koster, Thora!
 Det koster Hakon Jarl at trygle, Thora! —
 Saa vandrer han igien i Natten ud.
 Op vil jeg stige paa det største Fjeld,
 Og skue sidste Gang hen over Norge,
 Hen over Riget, som har hylde mig,
 Og derpaa falde rolig i mit Sværd.
 Da skal den vilde Storm paa sine Binger
 Rast hæve Hakons Aand til Seiersfader,
 Og Sol skal finde Heltens Liig paa Klippen,
 Og sige: Høi i Døden, som i Livet!

Thora.

O, Hakon! Hakon! tal ei saa. Nei, Hakon!
 Jeg hader ei, jeg hader dig ei meer,
 Og jeg vil huse dig og giemme dig,
 Og tro bevare dig mod dine Fiender.

Hun griber hans Haand.

Hakon.

Veedst du, at jeg har dræbt med denne Haand
 Min Søn, den lille Erling, som bestandig
 Var dig saa kjær?

Thora.

Jeg veed det. Du har offret
 Ham hen til Guderne. Det vidner om
 Den Yderlighed, hvortil Skiebnen bragte
 Din ualmindelige Siæl.

Hakon.

Og veedst du,
 At jeg med denne Haand, som nu du trykker,
 Har — ha, det smerter mig, at —

Thora.

Ja, jeg veed,

At du har mine Brødre dræbt i Striden.

Hakon.

Og dog?

Thora.

Er Thora endnu altid Thora.

Ja, Hakon! du har handlet haardt imod mig,
Du har forstødt min Elskov med Foragt,
Dræbt mine gode Brødre — men i Striden
Gaaer det jo Liv mod Liv, og Ginar paastod,
De var i Balhal, i Lyksalighed.

Hun skjuler sit Ansigt i sine Hænder, og græder; derpaa hæver
hun atter sit Hoved, og stirrer paa Jarlen.

Ha, siig mig, Hakon! er det dig, som staaer
I Thoras Kammer, i det mørke Skovhuus,
Langt fra den lyse Kongesal paa Glade,
I Nattens gyselige Dunkelhed,
Her, hvor om Gaardens Mure Stormen støder,
Som i mit Bryst? Siig, Hakon! er den blege,
Den taus Mand i Hallen hisset dig,
Som mat sig uden Hielm og Purpurkaabe
Har støttet til sit Sværd?

Hakon.

Den blege Skygge,

Du seer, var eengang Norges Herre, mægtig;
De stærke Normænd lod hans Bink. Han faldt
I Striden, i en Strid, som stod paa Glade.
Ha, det er længe siden, fast forglemt!
Nu gaaer hans Gienfærd kun omkring og spøger
Bed Nattetide. Hakon var hans Navn.

Thora.

Ha, jeg er hevnet, hevnet grædseligt!
 Bort, usle Nag! Kom atter, Kiærlighed!
 Jeg var en Ulv i Ekoven, ingen Qvinde,
 Hvis nu hvert Nag ei af mit Bryst forsvandt
 Ved sigt et Syn. — O, hvil dig ved mit Hierte!
 Kom, lad mig tørre Sveden af din Paude,
 Kom, lad mig bringe Livet i dit Blik!

Hun omfavner ham.

Hakon vild.

Hvad er dit Navn, min vakre Norges Dotter!

Thora.

Kiærminde kaldtes jeg blandt Dalens Piger.
 Jeg var en lille blaa, en kiærlig Blomst,
 Som op var voget i din Egerod,
 Som suged Liv og Farve kun fra den,
 Som maatte gaae til Grunde, da den ei
 Fik Lov at spire i sin lille Krog,
 I Skyggen af sin Stamme.

Hakon.

Hm! Kiærminde!

Et venligt Navn!

Thora.

O, Himmel! hvad er dette?
 En Feber ryster dig i mine Arme.
 Du græder, Hakon? Store Balhals Guder!
 Det er en farlig, ny, en rædsom Tilstand.
 Naar saae jeg forhen Taarer paa din Kind?

Hakon

med en vild Venlighed.

Kiærminde! vakre lille blege Blomst
 Paa Rømpens Grav! min Taare undrer dig?

Har du ei før seet haarde Etene græde,
 Naar de fra Kulden bragtes ind i Barmen?
 Det er en Viigsved, blege Dødens Blomst!
 Lad den ei undre dig.

Thora.

Ha, gode Freia!

Hakon.

Bjergsneen smelter, det er snart forbi,
 Den frække Vinter flyder hen i Taarer,
 Og viger for den vellystfulde Baar,
 For Dlaf's Blomster. Hakon Jarl er borte.
 Det blege Spøgels gaar igjen. Men nærmer
 Jer Liget uden Frygt, og støder kiæft
 En Pæl igiennem det dybt ned i Jorden —
 Saa spøger det ei meer; saa er han rolig.

Thora.

Fat dig, min Hakon! tal ei længer vildt!
 Den største Siæl, hvor høi og stærk den er,
 Naturen yde maa sin Ret tilsiðst.
 Alt længe var dit store Hierte spændt
 Blandt lutter Fiender, lutter Harm og Modstand;
 Nu løser det sig op i milde Taarer.
 Kom, følg mig! Under Huset er en Hvalving,
 Eldgammel, hugget ud i Klippens Grund,
 Som Ingen kiender, uden jeg; der vil
 Jeg skjule dig, til Faren er forbi.
 Snart vil en bedre Lykke atter smile.

Hakon.

Siig mig oprigtig: troer du, Dagen smiler
 Hift paa den anden Side Hvalvingen?

Thora.

Jeg tvivler ei derpaa, min elskte Herre!

Hakon.

Dg ned i denne hule, dybe Hvælving,
Den mørke Kielder, ukiendt under Jorden,
Hvor Fienden standser, Faren er forbi,
Ned i den skumle Borg, men sikke Tilflugt —
Did vilst du bringe mig?

Thora.

Ja, elskte Ven!

Hakon

rækker hende hoitidelig sin Haand.

Kom, min Valkyrie! min vakre Hel!

Jeg følger fiæf.

Thora.

O, alle milde Guder!

Hakon.

Troer du, jeg skiælver for dit bistre Afsyn?
Bel est du bleg, og dine Læber blaae;
Du dræber ei som dine Søstre raft,
Som Hildur og den vilde Geierskøgul,
Med Diebliffets Heltespyd paa een Gang;
Du qvæler langsomt, fælt, med Angstens Tis,
Først Mandens Mod, du Grumme! siden ham.
Men lige meget! lad os ile, kom!
End har du ei min Stoltheds Funke slukt;
Jeg følger dig med faste Skridt i Graven.

Thora.

O, alle milde Guder! staaer ham bi.

De gaae.

Skoufuld Egn ved Gaulaa.

Olaf Trygvesson. Carlshoved. Jostein. Grif. En Flok Krigsmænd.

Grif.

Det dages, Herre Konge! Himlen blåaner.
 Det lader til, at Dagen blier saa smuk,
 Som Natten før var fæl. Est du ei træet?
 Vilst du ei hvile under Træet her,
 Mens Hestene faaer Hø?

Olaf.

Nei, ingen Hvile!

Jeg er ei rolig — jeg har svoret det —
 Jeg er ei rolig, før jeg finder Hakon.
 Den skændige Misgierning med hans Søn
 Skal straffes, den skal koste ham hans Liv.
 Hvor findes Mæge til en saadan Daad?
 Et helligt Sagn fortæller om en Dding,
 Som med et sorgfuldt, knuset Faderhierte
 Gif hen at lyde Himlens Bud; men det
 Var kun en Prøve — og hvo veed, om ei
 Det skarpe Jern var faldet af hans Haand,
 Hvis ikke Himlen havde standset den?
 Men Hakon —

Jostein.

Herre Konge! du har Ret,
 Det var en græsfelig, en rædsom Daad.

Olaf.

Hans Hær er adspredt, den er ikke slagen.
 Den unge Ginar triumpherer alt,
 Men endnu er han mindre viis end fiæl.
 Faaer Hakon atter Tid, og redder han sig,

Saa samle sig de spredte Strømme atter
 Snart til et Hav. Jeg er ei kommen for
 At ødelægge Landet med Skiermydsler;
 Jeg vil hufvalse det med Fred og Fromhed.
 Sin Synd maa Hakon sone med sit Blod.
 Imens han lever, er der intet Haab
 Om Rolighed; imens den Hedning aander,
 Kan ei den christelige Rose trives.

Einar Tambeskiælver

kommer med Hakons blodige Klæder.

Vi har ei nødig at gaae længer, Dlaf!
 Ved Naen hisset ligger Jarlens Ganger,
 Nedhugget ligger den, og tæt ved Siden
 Jeg fandt hans Silkekiortel. See, her er den,
 Bestænkt med Blod! Der en af dine Kæmper
 Maa have truffet ham; der fandt han Døden.

Dlaf.

Ha! er det sandt, du taler? Eiger, Benner!
 Er dette Jarlens Kiortel?

Grif.

Kiortlen er der;

Men hvor er Jarlen? Ligger Jarlen ogsaa
 Ved Naen?

Einar.

Nei! ifkun hans Ganger og
 Hans Kiortel; begge sudlet til med Blod.

Grif.

Bring Jarlen selv, saa slaae vi os til Ro,
 Før ikke. Kiender du ei Hakon bedre?
 Forstaaer jeg ret, saa stikker Jarlen sikkert
 Nu i en anden Kiortel. Herre! bryd dig

For Alting ei om dette Kneb. Det ligner
Den flogte Jarl. Det har han ene gjort
For at forlokke dig; jeg kiender ham.

Olaf.

Afsted! Nu er vi ikke langt fra Rimol.
Der har jeg støvnet Thing; der vil jeg høre,
Om mine Sendebud paa Spor er komne.

Grif.

Der Thora boer, hans Kiæreste.

Einar.

Tilforn!

Men Hakon har fornærmet hende blodigt,
Og hendes Brødre var de værste Halse
Mod Jarlen.

Grif.

Nu, det kommer an derpaa.

En Undersøgelse kan aldrig skade;
Man siger, gammel Elskov ruster ei.

Olaf.

Det dages meer og meer. Til Hest! afsted!

De gaae.

En underjordisk Klippehuelving.

Hakon og Karfer komme ind, den Sidste med en Lampe
og et Madfad.

Karfer

Indser omkring.

Saa det er Hulen, vi skal være i?
Her er ei nogen Leilighed. Hvor skal
Jeg sætte Lampen?

Hakon.

Hæng den hen i Krogen,
Paa Bæggen der!

Karfer.

Det kan jeg, det er sandt.
Dg her er hugget Sæder ud i Klippen;
Her kan man hvile sig. Herr Jarl! vil I
Nu spise lidt? I har jo Intet nydt
Den hele Nat og Dag.

Hakon.

Jeg er ei hungrig.

Spiis du!

Karfer.

Det vil jeg da, hvis I saa synes.

Han sætter sig ned, og spiser. Hakon vandrer frem og tilbage
med lange Skridt.

Herr Jarl! hu, det er ret en hæsliq Hule.
Saae I den sorte Kiste, som der stod
I Gangen, strax som vi kom ind ad Døren?

Hakon.

Hold Mund, og spiis!

For sig.

I denne mørke Hvalving
Har Thora vandret mangan søvnløs Nat,
Dg grædt i Gensomhed. Til hendes Grav
Var denne Hal bestemt. Den sorte Kiste
Hun tomre lod i Løn. Her, vilde hun,
Det skionne Legem udstrakt skulde vente
Forraadnelsen.

Seer paa Karfer.

Hvi spiser du ei, Træl?

Du griber ellers graadig efter Maden.
Hvad fattes dig?

Karler.

Uf, Herre Jarl! jeg har
Slet ingen Madlyst.

Hakon.

Ingen Lyst? hvorfor?
Spis, Træl! vær glad og munter, stol paa mig,
Din Herre.

Karler.

Uf, min Herre Jarl! J er
Jo selv modfalden og beflemt om Hjertet.

Hakon.

Beflemt om Hjertet? Træl! hvad vover du?
Vær lytig! Hvis du, ei kan spise just,
Saa syng, syng mig en Vise!

Karler.

Hvad for en?

Hakon.

Syng, hvad du vil; dog syng mig helst en saadan,
hvor Sangen buldrer vildt og voldsomt hen,
Som Regn og Hagleld i en Vinterstorm!
En Buggevise, Træl! en Buggevise.

Karler.

En Buggevise?

Hakon.

At det gamle Barn
Kan slumre ind i Ratten uden Skræk.

Karler.

Jeg kan en prægtig Kæmpedise, Herre!

Hakon.

Faaer den en rædsom Ende? Vader det
Først, som det skulde gaae fortræffligt, vel,
Men ender sig tilsidst med Mord og Død?

Karler.

Nei, Herre! den begynder strax bedrøvet.

Hakon.

Det kan jeg lide. Dette Sving, at Alting
Saa roligt og saa muntert aabner sig,
For desto meer at stifte af tilsidst,
Er et til Ufælsbed gientaget Kneb
Uf vore Skjalde. Morgenhimlen graa,
Saa veed man strax, hvad man kan vente sig.
Begynd din Sang!

Karler synger.

Ronning Harald og Erling de seiled en Nat
Bed Maanskin og sagte Binde,
Og der de komme til Dglogaard,
Der brændte de Jarlen inde.

Hakon.

Karler! est du forrykt?
Min Faders Dødsfang synger du mig for?

Karler.

Var Sigurd Jarl da eders Fader, Herre!
Det har jeg aldrig vidst. Ja, I har Ret,
Med ham fik det en daarlig Ende.

Hakon.

Ti!

Karler.

Her findes ei engang et Stykke Maatte,
Hvorpaa man kunde hvile, eller Straa.

Hakon.

Hvis du est træt, saa stræf dig hen ad Jorden!
Saa har jeg meer end eengang giort.

Karfer.

Det vil jeg,

herr Jarl! hvis J tillader det.

Hakon.

Sov! sov!

Karfer lægger sig ned paa Jorden, og sover ind. Hakon be-
tragter ham.

Dorste Natur! du est indslumret alt.

Den smule Gnist, som vidned, at du varst

Et Dyr, og ingen Blok, den ulmer dødt

Dybt under Afledyngen. Vel dig, vel dig!

Her flammer det, her stormer det i meer

Ubændig Kraft. — Sangst du min Faders Drapa

I denne Time, for at give mig

Et Vink fra Nornerne? Blier Hakons Ende

Som Sigurds? Sigurd var, som jeg, en Blodmand,

En vældig Dyrker af de gamle Guder.

Han tæmmed under Benslafs Skin den fromme

Kong Athelstein; han hindred ham hans Daad.

Urolig.

Hvorledes? Har da virkelig i Sandhed

Den hvide Kristus overvundet Odin,

Og bliver den et Offer for sin Jdræt,

Som standser Sydens Tro? — Det falder køligt

I denne Hule; her er koldt og fugtigt.

Han gaaer en Tidlang frem og tilbage, derpaa standser han,
og betragter Karfer.

Han drømmer. Fæle Miner tegne sig

Paa Trællens Ansyn. Hu! han ligger der
Dg griner under Lampen, som en Trolde.

Ruster i ham.

Vaagn, Træl! vaagn, Karler! Hvad betyde disse
Afskyelige Smil?

Karler.

At! ha! Jeg drømte.

Hakon.

Hvad drømte du?

Karler.

Jeg drømte —

Hakon.

Stille! tyst!

Hvad er det for en Larm her over os?

Karler.

En Sværm af Krigsfolk, Herre! Jeg kan høre,
Hvorledes deres Pandserplader rasle.

Det er vist Konning Olafs Mænd, Herr Jarl!
Som lede efter dig.

Hakon.

Den gamle Hvalving
Er ubekjendt, og Thora gav mig Nøglen;
Med Jern og stærke Laase sluttes Døren.
Her er vi sikke; hid kan Ingen trænge.

Karler lytter.

Hør, Herre! hører J, hvad Kæmpen raaber
Her lige over Hovedet paa mig?

Hakon.

Hvad raaber han?

Karler.

At Konning Olaf vil

Belønne den med Hæder og med Guld,
Som bringer eders Hoved.

Hakon

betragter ham stibt.

Det vilst du

Dog ei fortjene? Hvorfor ryster du?
Hvi est du bleg og blaa om Læberne?

Karfer.

At, jeg er endnu angst af min Drøm.
Siig, Herre Jarl! hvad den betyder; J
forstaaer jer jo derpaa, J raader Drømme.

Hakon.

Hvad drømte du?

Karfer.

Det Allerførste var,
At vi var begge paa en Baad i Søen,
Jeg sad ved Roret.

Hakon.

Det betyder, Karfer!

Du raader for mit Liv og mine Dage.
Vær tro, og staa mig bi i Nødens Time,
Saa skal jeg bedre lønne dig, end Dlaf.

Karfer.

Jeg drømte meer.

Hakon.

Hvad var det, Karfer? tal!

Karfer.

Jeg drømte, at en sort og forlig Mand
Kom ned fra Fieldet, og fortalte mig,
At nu var alle Sunde lukte.

Hakon.

Karfer!

Du drømmer ikke godt; det vidner om
Et kort og stakket Liv kun for os begge.
Bær tro! vær tro! Som selv du har fortalt mig,
Saa er vi begge født i samme Nat;
Der bliver heller ikke langt imellem
Vor Død.

Karfer.

Saa drømte jeg, jeg var paa Glade,
Dg at Kong Olaf lægge lod en Ring
Af Guld omkring min Hals.

Hakon.

Ha, det betyder,
Han lægger dig en Ring af tvunden Hamp
Omkring din Hals, i Fald du troløs sviger
Din Husbond. Gaa, sæt dig i Krogen der!
Jeg selv vil sætte mig i denne Krog,
Saa vil vi sove.

Karfer.

Som J vil, Herr Jarl!

Hakon.

Hvor skalst du hen?

Karfer.

Jeg først vil pudse Lampen.

Hakon.

Gaa, sæt dig, siger jeg; lad Lampen brænde!
Du kunde slukke den, saa sad vi her
I Mulm og Mørke. Jeg begriber ei,
Hvor Folk saa rolig hver en Aftenstund
Kan slukke Lyset, før de gaae til Sengs.
Det er et hæsligt Billede paa Døden,

Langt mere fort og fælt, end Sønnen selv.
 Hvad blusser stærkt og kraftigt, som et Lys?
 Hvor bliver Lyset af, naar det er slukt?
 Lad Lampen staae! Den brænder døsig; men
 Den brænder dog endnu. Saa længe der
 Er Liv, saa er der Haab. Gaa, sæt dig, sov!
 De sidde begge stille en Tidlang.

Hakon.

Nu, Karfer! sover du?

Karfer.

Ja, Herre Jarl!

Hakon.

Ha, dumme, stumpe Slave!

Reiser sig, og gaaer frem og tilbage.

Hakon! Hakon!

Er dette Dyr den hele sidste Rest
 Af din forsvundne Magt? — Jeg troer ham ei;
 Thi hvad Begreb har vel en saadan Hierne
 Om Pligt og Troskab? Som en Rænkeshund
 Han kommer logrende til den, som byder
 Det bedste Suul. — Giv mig din Daggert, Karfer!
 En Træl maa ikke føre Baaben.

Karfer.

Herre!

J har jo skienket mig den selv. Der er den.

Hakon.

Sov nu!

Karfer.

Ja strax.

Lægger sig ned.

Hakon.

En døsig Feberuus

Omsuser i mit Hoved. Jeg er træt
 Og mat af Dagens Strid og Nattens Flugt.
 Men slumre tør jeg ei; thi denne Træl —
 Nu, jeg vil hvile lidt, men vogte mig
 For Sønnen dog.

Sætter sig ned, og slumrer ind.

Karfer

reiser sig sagte.

Nu sover han. Han troer
 Mig ikke ret. Han frygter, som jeg vel
 Kan mærke, at jeg skal forraade ham.
 Kong Olaf byder Guld og Hæder for
 Hans Liv. Hvad kan jeg vente meer af ham?
 Han rører sig. Hielp, Thor! han gaaer i Søvn.

Hakon

reiser sig i Søvn, gaaer med stive Skridt frem, og standser
 midt i Hulen.

Guldharald! Graafeld! nu, hvad vil J mig?
 Lad mig i Ro! J har fortient jer Død.
 Jeg svog jer ei med løiet Benskab. — Nu,
 Hvad vil J, Pigebørn? Gaaer hjem, gaaer hjem!
 Nu har jeg ingen Tid at gantes længer,
 Og eders Fæstemænd — Og Odins Billed
 Det sank i Gruus. — Du bedst paa Krogen, Olaf!
 Nu vilst du have Hakon til at bide
 Paa Dødens Krog. — Hvad græder hist bag Busken?
 Det er det Værste. Erling! bløder du?
 Stak jeg for dybt? Der triller Purpurdraaber
 Ud af dit Bryst imellem Roserne.

Raaber hoit.

Ha, Karfer! Karfer!

Karfer kommer.

Herre Jarl! — Han gaaer
Beständig end i Søvn.

Hakon.

Det er fuldbragt!
Der er din Daggert; stød den i mit Hierte!

Karfer.

Det vil J angre, naar J vaagner, Herre!

Hakon.

Jeg har fortient det, Karfer! stød kun til.

Karfer tager Dolken.

Han er min Herre, jeg maa lyde ham.

Hakon.

Ha, skynd dig! skynd dig, Karfer! før jeg vaagner.

Du eller jeg maa døe.

Karfer

støder Dolken i hans Bryst.

Saa dø da du!

Hakon styrter.

Der traf mig Himlens Hevn med sine Flammer!

Nu er din Spaadom opfyldt, Trygvesson!

Jeg føler, Lynet brænder i mit Bryst.

Han døer.

Karfer.

Nu er det giort, nu hjælper ingen Klage;

Om nu jeg skreg og tuded nok saameget,

Saa tuded jeg dog ikke Livet i ham.

Nu vil jeg tage Nøglen af hans Lomme,

Dg bære ham i Gangen op til Døren,

Dg aabenbare Alting for Kong Olaf;

Saa skienker han mig baade Sølv og Guld.

Skæet er nu skæet. Han vilde selv sin Død;
Jeg har kun adlydt, hvad min Herre bød.

Han løfter Liget paa sine Skuldre, og gaaer.

En rummelig Plads uden for Thoras Gaard.

Olaf Trygvesson staaer bevæbnet med Skjold og Spyd paa
en høi Steen, omringet af Folket paa Thinge.

Grif.

Der komme Trønderne, Herr Konge! Nu
Er Thinget fuldt, nu mangler ingen mere.
Af alle Dalens Sendebud og Laugmænd.
Der kommer Bergthor Smed, den ældste Trønder;
Han stred med dig i Gaar, men saae dig ei,
Thi Nat faldt paa, før Slaget var forbi.
Det er en Mand! Du skulde see hans Døttre;
Dem fik han med sin tredie Hustru, da han
Var over treds.

Bergthor kommer, fulgt af en Skare Bønder.

Bergthor.

Der staaer han, Brødre! seer I,
Der staaer han kongelig paa Thingets Steen,
Ret som Haarfager, ret som Uthelstein!

Tager sin Hue af.

Est du Kong Trygves Søn af Bigen, du?

Olaf.

Ja, jeg er Olaf, Trygves ægte Søn.

Bergthor.

En fager Mand! Man kiender Uppen strax.
Nu, Olaf! du har støvnet os til Thing.

Jeg Laugmand er for Trondelagens Bønder,
 Thi jeg er ældst. Velkommen her i Landet!
 Vi stred med dig i Gaar, vi see dig ret først
 I Dag; i Gaar var ingen Tid til Syn.
 Hver Norges Mand har længtes efter dig.
 Med Glæde vil vi faare dig til Konge,
 Dertil est du med Gren født. See her,
 Her er en Krone, Olaf! Hakon bød mig
 At smedde den; men jeg har hamret Kronen
 Omkring en Jernring, Halsdan Svartes Maal.
 Den passede ikkun slet til Hakons Hoved,
 Den faldt ham over Dinene. Nu kommer
 Det an derpaa, om du kan passe den.

Olaf sætter den paa.

Den passer ham, som den var støbt om Jøsen.
 Slaaer nu paa eders Skiolde, Bondemænd!
 Og keiser ham.

Baabengny.

Almuen.

Hil Olaf Trygvesson,
 Vor Konning! hil vor Konning Olaf! Trostak
 Og Mandskab sværges ham. Vi sværge helligt
 Ved Odin, Vil' og Bee, ved alle Guder!

Olaf.

En Gud er nok, I vakkre Norges Mænd!
 Thi sværger ved den ene, sande Gud,
 Som hører og som skuer Alt i Himlen.

Almuen.

Bed Olafs Gud, ved Olafs Gud! vi sværge.

Baabengny og Glædesraab. Man hører en Larm uden for
 Skuepladsen.

Dlaf.

Hvad er det for et Dpløb hisset?

Einar kommer.

Herre!

Din Sol har brudt sin mørke Tordenstj;
 Den tordner og den lyner ikke længer.
 Man bringer hist Jarl Hakons Liig paa Skjolde.
 Hans gamle Kiæreste, Fru Thora, har,
 Som Grif forsikfred, ikke glemt sin Elskov.
 Hun havde skiult ham i en ukiendt Hvalving;
 Der er han myrdet af sin egen Træl,
 Som havde hørt Heroldens Ord og Løfter.

Dlaf.

Har du seet Hakons Liig, og est du vis paa,
 At det er ham?

Grif.

Ja, nu er det ham selv,
 Og ei hans Kiortel; som han gif og stod,
 Saaledes ligger han nu bleg og udstrakt,
 Og Blodet qvælder af et Dolkestif
 Fra Brystet.

Dlaf.

Nu, Fred med hans Siæl i Døden!
 Man bringe Liget, hvor man tog det fra,
 Hvor man har fundet det! Hans Død forsoner
 Mit Had; nu er det slukt. Den arme Qvinde,
 Trofast og elskovsfuld! Giv hende hen
 Det kiære Støv. Men den troløse Træl,
 Som sveg sin Herre, bringe man til Galgen!

Grif.

Vel, vel! min Konge!

Olaf stiger ned.
Nu afsted til Glade!

Hvo følger mig?

Bergthor.
Det hele Norrig, Konge!

Olaf.

Vel! I skal alle være mine Gæster.
Middagen vidner om en venlig Aften.
Guldhornene skal vandre lystigt Bænk om
I Trondhiems Lunde; dem skal Alle tømme
Paa Olafs Velkomst.

Mængden.
Hil vor Konning Olaf!
Baabengny. De følge ham.

Den underjordiske Hvælving.

Lampen brænder endnu paa sit forrige Sted. Tvende Svende
komme bærende med en sort Kiste; de sætte den tause ned
midt i Gulen, og gaae. Thora kommer langsomt med et
draget Sværd og en stor Krands af Granløv i Haand.
Hun staaer længe og betragter Kisten; endelig siger hun:

Saa est du nu da skriinlagt, Hakon Jarl!
I Thoras Kiste, i den Kiste, Thora
Bestemte sig! Det havde mindst jeg ventet.
Nu Fred med dine trætte Been i Graven!
Hvis du har syndet, har du bødet for det,
Og Ingen spilde meer et frækt og grusomt
Letfindigt Ord til Ekiændsel for dit Rygte!
Jeg elsker dig i Døden, som i Livet.
For kort Tid siden glimred du i Nord,

Som Solen, hvorved Alting faaer sin Varme.
 Nu har den hele store Helteflaar
 Forglemt dig, hylde nu et fremmed Lys.
 Et blysoomt, qvindligt Hierte ene slaaer
 Endnu af stille Veemod ved dit Minde.
 Saa lad da hende yde dig den Hæder,
 Som dine Mænd har glemt i Glædens Ruus.

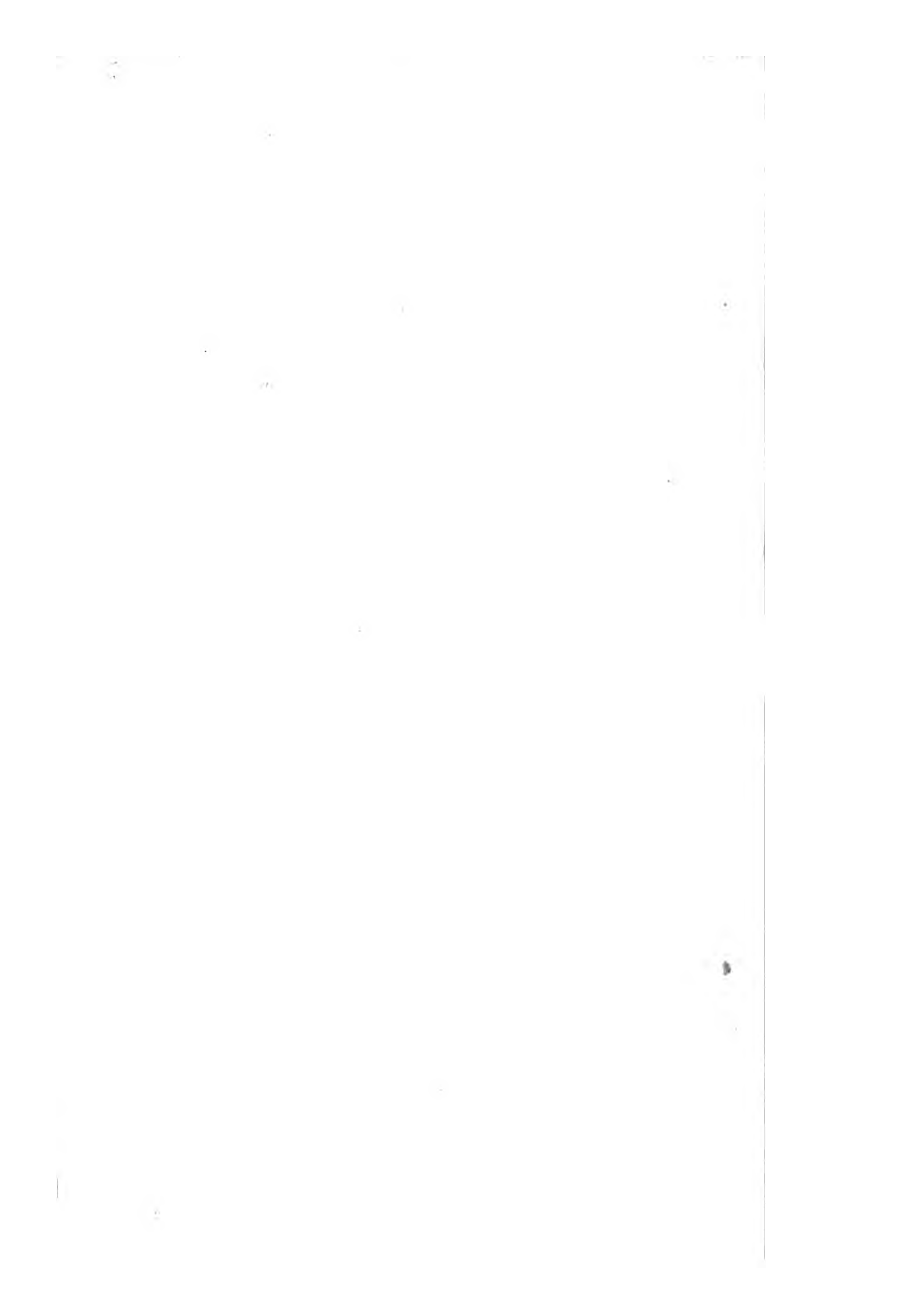
Hun lægger Krandsen og Sværdet paa hans Kiste.

Tag af din Thoras Haand en frodig Krands!
 En Krands af Norges stolte Graner slynge
 Sig om dit brede Heltesværd; den siige:
 Du varst en nordisk og en fielden Drot,
 En Blomst, som qvaltes af en Vinterfrost!
 Engang vil Nordens Krønike fortælle,
 Naar Tidens Haand har slettet Farven ud,
 Og kun de store Omrids staae tilbage:
 Han var en ond, en grusom Afgudsdyrker!
 Med Gysen vil man nævne da dit Navn.
 Jeg gysen ikke; thi jeg kiendte dig.
 De bedste Kræfter og det største Hierte
 Blev Dffret for sin Tids Bildfarelser.
 Saa sov da vel, min Hakon! sov da vel!
 Tusind god Nat! Hist glæde Seiersfader
 Din Kæmpesæl! — Nu gaaer jeg bort, og luffer,
 Og naar man atter aabner denne Dør,
 Da bringe Thoras Svende hendes Liig,
 Og sætte det ved hendes Hakons Side.

Hun gaaer langsomt bort. Lampen bliver endnu en liden Stund
 ved at brænde mat og døsig; pludseligt flammer den, og
 gaaer ud. Liigkisten forsvinder i Gravhælvingens Mørke.

Baldur hinn Gode.

Et mythologisk Sörgespil.

Personerne.

Odin.

Frigga.

Freia.

Ægir.

Baldur.

Bragi.

Heimdalf.

Hermod.

Mimer.

Hødur.

Asa-Loke.

Utgarde-Loke.

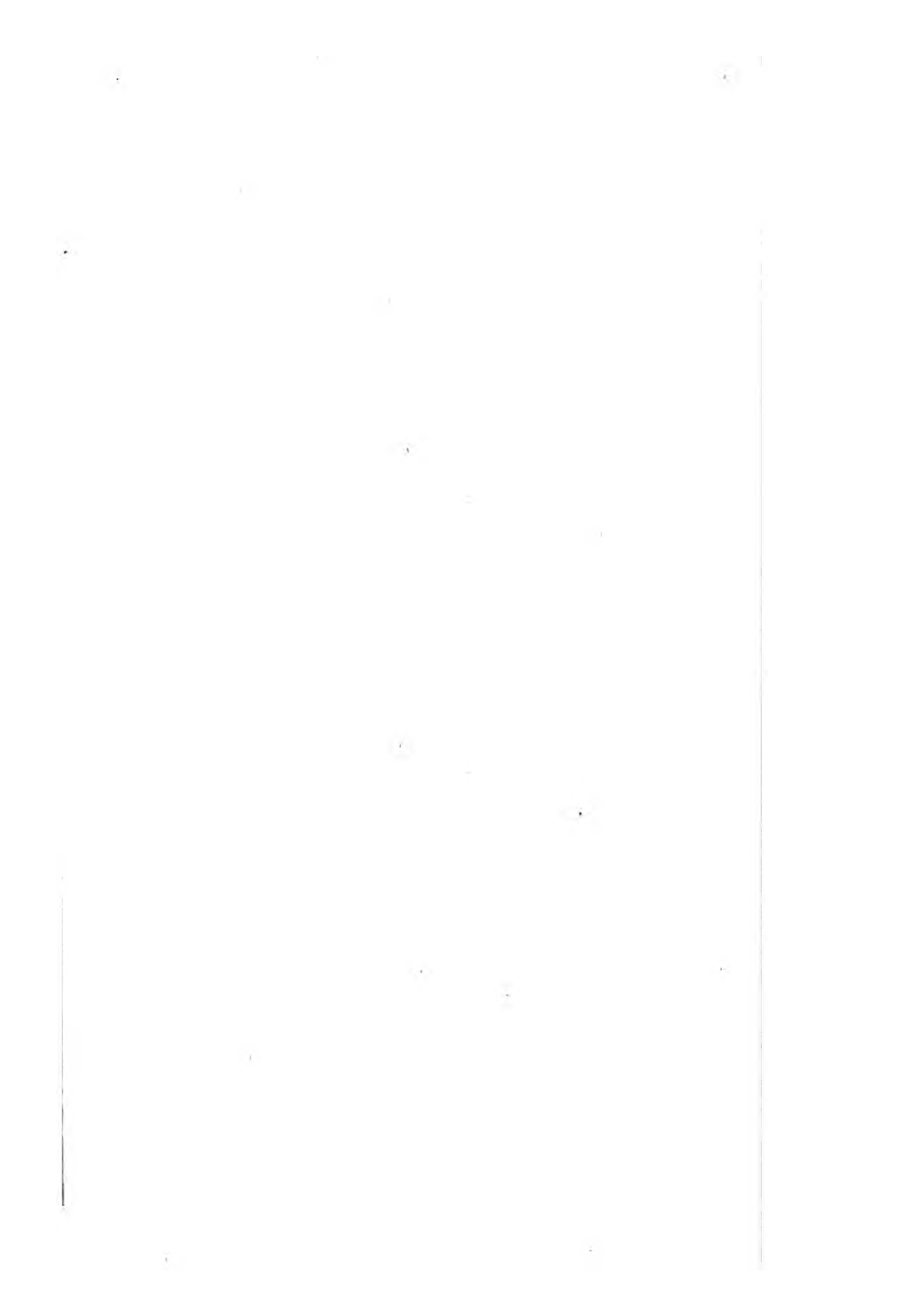
Hel.

Modgudur.

En Offerpræst.

Et Bud.

Chor af Alfer, Mennesker og Stygger.

Mimers Land.

Frigga. Baldur.

Frigga.

Har hilset i den aarle Morgen, elskte Søn!
Har Blomsterflokkens Vinken i den dunkle Skov
Med jordist Rølning loffet dig fra Breidablik,
Som mig fra Fensal? Føler stundom ogsaa du
En Bellyst iblandt Jordens stille Skygger her
At føle Guddomsflammen?

Baldur.

Breidablik, det veedst
Du, Moder! skinner vældigt ei med Straalers Glands;
Dets Mure lue med et køligt Stierneflær,
Som Ormen under Træet i en Sommernat.
Hvad altsaa dig har loffet fra din gyldne Stol,
Har ikke virket paa din Søn; den Gnist af Ild,
Der tændte sig med Livet inderst i hans Bryst,
Langt for de andre Guders Kraft tilbagestaaer.
Mig kalder Jorden, som en taus, fortrolig Ven;
Det qvæger mig at vandre her blandt dine Børn,
De Dødelige, Moder! Ofte — vredeš ei! —
Det tykkes mig, som var jeg mere hjemme her
Blandt disse dunkle Skygger, end i Valhals Glands.

Frigga.

O, Baldur! elskte Ugersvend! hvo kunde vel
 Blandt alle Guder vredes, vredes over dig?
 Du, som med venlig Godheds Magt og Blidhed huldt
 Forener al den egensindig stolte Kraft;
 Som yttrex, taus og stille, daglig meer og meer
 Din Guddom uden Glimmerpragt, dog herlig, thi
 Du est det Baand, som sammenholder Valhals Krands,
 Et farveløst, bestedent Baand, som holder sig
 Forborgent under Lovets friske Blomsterpryd,
 Ja, som vil overtale Diet til at troe,
 At det er Krandsens Urter selv, som holde sig.

Baldur.

Du est min Moder, Frigga! moderlig din Dom.

Frigga.

Saa siig mig, du, som Frigga elsker mere høit
 End hendes og Valhallas Stolthed, Asathor:
 Hvad driver dig blandt Skovens mørke Skygger ned?
 Dg har med skumle Kummersblik de smittet dig?
 Thi nylig saae jeg — Søn! fordølg det ei — jeg saae,
 Du vandred under Bøgens Hang med tunge Skridt;
 I dybe Tanker gikst du, slynged Arm i Arm,
 Dg mærked ei, at Stormen slagred i din Lok.
 Bildt bølged den; du dækker ei det gule Haar
 Med Hielmen, Sværdet pryder heller ei din Lænd,
 Ifkun paa Thinget møder du med Dommersværd.
 Da standsed du ved Rosen hist, som bøier hen
 Ud over Bækfens Bover rød sin Blomsterqvist;
 Dens Bølger sig i Kruser hæved mod dit Blik,
 Dg uformærkt, som havde Bølgen trængt sig did,
 Dit store, luftblaa Die blev med Taarer fyldt.

De faldt i Bækfens Bover ned, de faldt som Bly
 Igiennem Vandet dybt til Bunds; men Hanen gol.
 Da lagde taus du Haanden paa dit Bryst, og saae
 Til Himlen, og din Taare som en Perle stod
 Med blaalig Dirren paa den liliehvide Kind.
 Imellem Skovens Bøgestammer svandt du da;
 Bekymret, som en Moder, fulgte jeg dit Fied.

Baldur.

Hvordan kan vilde Jettens vaklende Natur,
 Ustadiq, uden Maal og Maade, virke paa
 En Hierne, blomstret moden frem af Bures Blod?
 Siig, hvad forbinder toileløs forødet Kraft
 Da med en Afsas høie Siæl? hvad er hans Aand,
 Hvis den er giennemsiqtig ei, og rolig, klar,
 Som Bækken hist, der viser Grundens mindste Steen?

Frigga.

Forblommet er din Tale, Søn! Selv Odin ei,
 Som raader Runer, mægtig var at raade den.

Baldur.

Hvo raader Drømme? Hvad er Drømmenes Natur?
 Er det en igientaget Leg af Fordumstid,
 Før Gudernes og Tidens Fødsel, da med Gru
 De vilde Kræfter uden Orden spildte sig;
 Før Blodets Purpurvarme sprang af kolde Steen;
 Før Skionhed kom med Hensigt og Besindighed,
 Og tvang den glubfke Bælde til at danne sig,
 Og jog den slette Raahed i det mørke Fjeld?
 Ha, eller er de meget meer et Barsel om,
 Hvad forestaaer?

Frigga.

Du har da havt en Drøm; men som
Din Tale noksom viser: skion var Drømmen ei.

Baldur.

Naar var en Drøm, min Moder! da i Sandhed skion?
Kun det er skiont, som stemmer venligt overeens;
Men denne hensigtsløse Leg af Lummel fun,
Naar var den qvægende? Naar vidned Feberild
Om Sundheds Barme, naar det hidfighede Blik
Om mandig Kraft? Hvad er et broget Giøglelys,
Om det er nok saa farverigt og luerigt?
Et evigt Dyrer, lutter dunkle Billeder!
Alt kommer, og forsvinder; hvad tilbagebliver
Er Træthed, Uro, Misfornøielse og Tviol.

Frigga.

Saa var din Drøm, guldløfte Baldur! fæl og mørk?

Baldur.

Som alle Drømme. Alle Drømme springer ud
Af Jmers Hjerne, Troldens hist, som Guderne
Paa Himlen kasted, og forvandlede der til Skyer.

Frigga.

Ængst med et saadant dunkelt Sprog mig længer ei!

Baldur.

Og vil da Drømmen, Moder! mindre ængste dig?

Frigga.

Ha! skal da Lyset frygte for det skumle Mulm?

Baldur.

Var Mørket ei, hvad slutte da vel Lysets Glands?

Frigga.

Kun der er mørkt, hvor Dagens Blik ei straalere hen.
Kraft springer ud af Livet; hvad er Dødens Kraft?

Baldur.

Hvad jeg har drømt — omstændelig at give dig,
 Af hvad der hænger sammen ei, en Sammenhæng,
 Staaer ei selv i Balfaders Magt. Det mindes jeg,
 At mellem hvide Lilier jeg i Balhal sad,
 Og sang ved Bragis Harpe; men som nu jeg sang,
 Det var om fiærlig Enighed, da knytted sig
 Fast alle Hænder i hinanden meer og meer.
 En hellig Blidhed dulmed Odins Herskerlands.
 Den Egefrands, du slynger om dit brune Haar,
 Blev mere grøn, o Moder! Freias Klædebon
 Blev mere blaat, og Skuldren mere melkehvid.
 Selv Afathor, min ældre Broder, sænkte, som
 Det lod, sin Hammer lidet. Alle Balhals Møer
 Stod lyttende. Ved Tømmens Magt tvang Niord sin
 Storm.

Paa stille Bover Hgir risled langsomt did.
 Men midt i Sangen — pludselig, som bedst jeg sang —
 Brast Bragis Harpe. Fenris-Ulv, som fort tilforn
 Læs, lænkebunden, skummel lured, hyled lydt;
 Og Gulvet brast, og styrtet, som et Stiernefud,
 Redsanf jeg hurtigt imod Jorden. Som jeg sank,
 Da rakte Midgardsormen, Lokes fæle Søn,
 Der vinder sig om Jorden, frem sin Hovedknub,
 Og hvisled fælt med Braadden; og den knugte sig
 Med Krampetræk om Jordens Sider. See, da brast
 De haarde Klipper høit med Gny, og rædsom foer
 Af hver en Revne, ligerviis som Ormens Braad,
 En skummel, røgfuld, blaaligflammet, blodig Ild.
 Da rakte flux den gustne Hel af Biergets Kløst
 Sit blege Hoved, sortbehaaret, frem, og skreg:

„Et skjult Naturens Bærktøi volder Baldurs Død!“
 Men her i Skoven, Moder! her i denne Skov
 Sank jeg til Jorden iiskold ned. — Det var min Drøm.

Frigga.

Og, Baldur! hvad betyder, troer du, denne Drøm?

Baldur.

Hvad selv du troer; hvad dine Blik ei dølge kan.

Frigga.

Og skulde da dit fromme Liv i Fare staae?

Baldur.

Hvad tyder Drømmen, dersom ei den tyder Sligt?

Frigga.

Ha! hvo vil sig formaste mod en Asas Liv?

Baldur.

Hvad Nornen skuer, hindrer selv ei Odins Magt.

Frigga.

Og skal da Døden trænge sig i Himlen ind?

Baldur.

En selsom Skiebne lyder ei Sædvanens Lov.

Frigga.

Hvad skulde saare dette fromme Guddomsbryst?

Baldur.

Et skjult Naturens Bærktøi, Moder! var min Drøm.

Frigga.

Jeg skuer Odin, fulgt af Freia. Hisset seer

Jeg Ugir; af sin Muslingskal i Vand han steg.

Din Fader raader over Ufsets høie Kraft,

Min Bælde styrer Jordens Dale, vidt og bredt,

Som Freia Luften, Ugir Havets dybe Svælg.

Dem vil jeg flux kundgiøre nu, o Søn! din Drøm,

Og hver skal sværge helligt mig ved Ygdrasil,

At tæmme vel, med sindig Wiisdom, givne Kraft.
Naar Lys og Jord og Vand og Luft adlyde, hvor
Er da endnu et jordiff Værktøi mod dit Liv?

Baldur.

I Ragnarokur trænger Valhals Straaler ei,
Den dunkle Frygt udspringer af et dunkelt Hiem.
Dog skælver Asa=Baldur ei; er Blomstens Tid
Forbi, og aabner Ralken mat sig uden Lugt,
Dg løsner dødt fra Stikken sine visne Løv,
Belan, saa følger Skiebnens Bud han villig, thi
Aun Daarskab strider kraftløs mod Nødvendighed.

Han gaaer ind i Skoven.

Odin, Ægir, Freia komme.

Odin.

Hvad sær Bekymring ængster Friggas hvide Siæl?
Seg saae min Søn, min Baldur; hvi undgaaer han mig?

Frigga.

For ham, Hærfader! ængster sig din Friggas Siæl.

Odin.

Friggas Bekymring Odins er og Valastialfs.

Frigga.

Vor Baldur, som hiin Gode Jorden gav til Navn —

Odin.

Med større Ret fortiener ingen Asa sit.

Frigga.

Har høvt en svar, en saare skrækfuld Nattedrøm.

Odin.

Siig mig hans Drøm; thi Drømme varsle selv en Gud.

Frigga.

Paa en forblommet Maade drømte han sin Død.

Odin.

Før maatte Fenrisulven sluge Valaskialf.

Frigga.

Det har bespændt mit Hierte med urolig Frygt.

Odin.

Og gav tilkiende Drømmen, hvad der trued ham?

Frigga.

Et skjult Naturens Vaaben, kun en jordist Kraft.

Odin.

Kan Jorden virke uden Villien af en Gud?

Frigga.

Det, vældige Baleigur! er mit Hiertes Trøst.

Odin.

Jeg vilde smile, Hustru! ved din Drøm, hvis ei —

Frigga.

Du standser, Seierfader! og dit mørke Blik —

Odin.

Jeg red paa Sleipner over Himlens hvalte Bro,
Da drog forbi ved Ygdrasil jeg Nornerne.

Frigga.

De skue dybt i Tidens sølverklare Strøm.

Odin.

I Dag var Urdur giennemsigtig længer ei.

Frigga.

Den Klareste, den Hvideste, som Alt gjør hvidt —

Odin.

Bar rød af Blod, som drypped ned af Ygdrasil.

Frigga.

Ha, forestaaer en rædsom Skiebne Guderne?

Odin.

Og meer end ellers brændte Buen vældig rød.

Frigga.

Det sammenstemmer alt for godt med Baldurs Drøm.

Odin.

Im Baldur hvissed Ravnene mig i Dret tidt,

Men heel utydelige var dens hæse Skrig.

Dog — paa et jordisk Redskab tyded kun hans Drøm?

Frigga.

Det trøster mig; thi Jorden lyder Balhals Vink.

Odin.

Jeg styrer hele Verden vældigt paa min Stol,

Dog har især jeg Lysets Kraft mig forbeholdt.

Frigga.

Mig lyder alle Jordens Stene, Dyr og Træer.

Ugir.

Mig Havet med sit Bølgeslag, sit hvide Skum.

Freia.

Min Mande sødt bevæger Luftens klare Strøm.

Frigga.

Saaledes lystrer hver en Grundkraft da vort Bud.

Odin.

Saa vidt som Lyset rækker med sin Middagsglands,

Det skinne skal til Baldurs Held. Fra Gudens Blik

Skal Straalen med fordoblet Kraft tilbagegaae.

Barmt skal den sig forene med hans Ungdomsblod,

Dg blusse frem i barnlig Manddom paa hans Kind.

Eg Solens Glimt skal blande med hans gule Lof,

Dg give den en saadan Glands, at Jordens Børn

Skal ikke kunne sjielne mellem Haar og Lys.

Dg straale mildt for ham skal Maanen, Nattens Sol,

Hvergang i Nattens Gensomhed han vanfer hen;

Med kjærlig Bøven i hans Blik hun svømme skal,

Dg avle fromme Tanker i den Aenes Bryst.
 Den Ild, som Trolden hungrig stræler af min Sol,
 Dg som i Biergets haarde Hal han fængsler dybt,
 Dg blander først med Svovelbeg og Røg og Blod,
 At det kan skrække Natten med sit Giøglelys —
 Forfærdet skal det vige fra den Elsktes Fied
 Som matte, kolde, sørgelige Nytemænd.
 Det sværger jeg ved Hlidskialf, alle Straalers Bæld!

Han gaaer.

Wgir.

Dg jeg, hvis Bælde rækker over Jorden hen,
 Saa vidt som Havet bruser, ferske Floder gaae —
 Saa vist som evigt Skummet fraader om min D,
 Saa vist skal Smil af Baldur mildne Bølgen tam,
 Dg Havblik overalt, som i hans fromme Siæl,
 Med Glimt ham venligt møde skal. Heel kærligt Han
 Skal i sin Arm ham favne, naar blyfærdig hist
 I Bad han gaaer, bag dunkle Lundes føle Flod;
 Havfruer der ham elskovsfuldt omboltre skal,
 Dg svale Hiertets Lue, tvætte Haarets Guld.
 Med hvide Fingre stænke skal de paa hans Bei
 Dugdraaber, at ei Jordens Afte smitte kan
 Den rene Fod. I Slummer Solverbækken tidt
 Ham dylse; ja, paa hvert et Blomster, Baarens Skjød
 Ham aarle byder, klare Solvertaarer lee!
 For ham skal altid Lædskedrikken kølig staae.
 Men stiger han paa Skibet med de hvide Seil,
 Paa Hringhorn, paa det bedste Skib, som Havet bar,
 Skal flux en Kuling brase gunstig Flugt fra Land,
 Dg flyde Riølen lynsnar giennem Vandets Skum.
 Det sværges ved Gifthirners Taffer, Havets Bæld!

Han gaaer.

Freia.

Og jeg, som hersker over lyse Alfes Hiem,
 Som med en kjærlig Elskovsaande følger hen
 Den lune Luft — Ved hellig Elskovs søde Fryd!
 Ved unge Pigers halvforborgne Nattesuk!
 Med brede Svanevinger mine Alfer skal
 Bortvifte Alt, som truer Livet; milevidt
 Skal Pest og Lummerhede, Kuld og Taager staae,
 Og kælent jeg med datterlige Bønner skal
 Tilbageholde Stormen i min Fader Niords
 Krigsvilde Bryst, at ei den truer Baldurs Liv.
 Men som et kælent Elskovsuk skal Freia selv
 Opsulme Baldurs Barm, forvandle sig til Røst,
 Og tolke Nanna trofast al hans Kjærlighed.
 Og fierne Harpers Klingen, fierne Blomsters Lugt
 Skal Aftenpust henvifte mod hans Breidablif.
 Derfor, o Moder! glem da nu dit Hjertes Qual.
 Jeg søger ham bag Skovens Ly, og bringer Trøst.

Hun gaaer.

Frigga.

Nu staaer tilbage Frigga kun. Behøver vel
 En Moder Lydt med Høitid at forsikre, selv
 Blandt Alfes Børn, at hun bevare vil sin Søn?
 Med opsøksom Lyt, du Biergets Gran, du Dalens Bøg,
 Redvinker ham i Skyggers Hal, i bløden Græs!
 Da springe frem Kjærminde flux og Tusindskion!
 Skovlilier og Altidkær, omslynger ham!
 I Træets Grene! hænger ned med saftig Frugt!
 Og dobbelt skiont da fløite, Fugl! dit Fiæderbryst.
 I Dyr, I Stene, hvert et Malm, og hvert et Træ!
 Husvaler Balbur! Giftblomst du, som blaalig bruun

Med søvniq Feberblussen eensom, skummel staaer!
 Hans Aande dræbe din Forgift, og gyde Blod
 Af Roser i dit Legem, for den sure Saft.
 Til Nastrond alle Snoge, hvor han træder, flyer! —
 Men Get end fordrer moderlig Forsigtighed:
 Jeg raader over Jorden med en Dronnings Magt;
 Dog denne Lund tilhører Mimer, Odins Ven.
 Han sidder dybt i Tanker, Gubben, ved sin Brønd.

Hun kalder.

Du vise Olding! staffet glem din Grublen. Vil
 Du med et Løfte, Mimer! glæde Friggas Siæl?

Mimer

nærmer sig.

Kan Frigga ønske, hvad der staaer i Mimers Magt?

Frigga.

Selv Odin trænger daglig til din vise Hielp.

Mimer.

Siig, Guders Moder! hvad din høie Siæl attraaer.

Frigga.

En natlig Drøm har ængstet Baldurs fromme Liv.

Mimer.

Har ogsaa du fornummet den forborgne Skræk?

Frigga.

En jordist Kraft ham truer fræk, den ædle Gud.

Mimer.

Hvad Guders Billie fremmer, det er Jordens Kraft.

Frigga.

Dg ingen Gud i Valhal ønsker Baldurs Død.

Mimer.

Var Surtur selv saa grusom, at han ønskede den?

Frigga.

Ru har i Ed vi taget hele Verdens Kreds.

Mimer.

Saa svinder i sit eget Mørke Gudens Drøm.

Frigga.

Men, Mimer! over denne Skov kun raader du.

Mimer.

Troer Frigga, disse Bøge true Baldurs Liv?

Frigga.

Hvor findes Grændsestenen i en bælmørk Nat?

Mimer.

Saa sig da, hvad du fordrer, Odins stolte Biv!

Frigga.

Først paa den anden Side Skoven raader jeg.

Mimer.

Dg mig er Alt til Bredden hidsjet underlagt.

Frigga.

Vilst du da tage denne Bøgeskov i Ed,

At den ei lumst vil efterstræbe Baldurs Liv?

Mimer.

Skov! vilst du efterstræbe Gudens fromme Liv?

En dump Brusen gaaer igiennem Træerne; Uglerne hyle.

Mimer.

Skov! vilst du elske Baldur, som en trofast Ven?

Bladene vifte, Blomsterne dufte stærkere, Fuglene synge lydt i
alle Grene.

Mimer.

Ru, Gunders Dronning! frygter du endnu min Skov?

Frigga.

Taf være dig, du vise Olding, Odins Ven!

Mimer gaaer.

Frigga.

Jeg glemte Floden. Bandet raader Ugir for;
 Men midt i Strømmen skuer jeg en liden Holm,
 Hvorpaa sig smidig bøier et afmægtigt Skud,
 En bladløs Baand, en vandig, rast opløben Piiil,
 Som kraftløs hen for Binden svaier, hid og did.
 Den gielder Mimers Løfter ei. — Men er Balhal
 Saa dybt nedsiunken? Skulde selv en Asas Liv
 Da trues af et ringe, smidigt Pilestød?
 Nei! nu har al Naturen svoret Baldur Tro,
 Den tier og adlyder; Gudens mørke Drøm
 Svandt hen, som Mattens Laager for den lyse Sol,
 Og roligt aander atter Friggas Moderbryst.

Hun gaaer.

Chor af Skovens Alfer.

Lidet, o straalende Frigga!
 Uttred sig her din Forsigtighed.
 Skiondt din Viisdom i hellige Fensal
 Klækker Blomster, Urter og Frugter frem,
 Skiondt din evige Livskraft
 Smidig i Dyret bevæger sig,
 Svulmer i frodige Abildgaard,
 Udruger Kornet i Markens Skjød —
 Maa jeg dog, nødes jeg dog til
 Her at bebreide din Sorgløshed.
 Veed ei Balsaudurs hellige Biv:
 Meget springer af Lidet ud?
 Blier ei Kiærnen til Bul,
 Frø til en bølgende Hvedemark?
 Sniger sig Tusmørket ei
 Uformærkt lumst over Jorden,

Til med dæmrende Svælg det sluger
Dagen i blødende Himmelglands?

Asa-Loke.

Hvor flygter jeg, Uhyre! for din lumste Magt?
 Hæx! værste Hæx fra Niflheim! dorste Riedsømhed!
 Ha, hvi forfølger evig paa min Bei du mig,
 I Biergene, paa Jorden, i Valhalla selv?
 Hvad vil — hvad driver uden Maal mig vildt omkring?
 Og hviler da Forbandelser vel over mig?
 Thi uden Rist og uden Ro er min Bedrift
 En Leg af Diebliffet kun, en Tidsfordriv.
 Skiondt mere viis og mere flog jeg føler mig,
 End Bures Søner, maa jeg dog misunde dem
 Enfoldighedens Glæder; tidt, mens jeg beleer
 Den plumpe Thor, mens snedig jeg bedrager ham,
 Misunder jeg sin stolte Ro ham dog, sin Kraft.
 Hvad er jeg! Gud? Af Jetters Blod randt Guder ei.
 En Jothun da? Men giefter Jetter Odins Bord?
 Hvad vil, hvem er jeg? Er det hadske Jetters Drift
 At slutte sig til Asers Selskab, saa som jeg?
 Og havde nogen Asa været vel i Stand
 At drive Bolskab med en Hæx? Letfindighed,
 Lyst til et selfomt Eventyr var ene det,
 Der drev til Angerbod i Hulen mig. Og nu
 Den fæle Frugt! Ha, ret beseet, hvad er mit Liv?
 Og hvad min Viisdom? Surtur! thi jeg føler vel,
 At Lokes Hierne fatter smidig mere let,
 End disse Valhals Guder. Men den Rolighed,
 Men denne Stolthed, denne Hensigt, dette Liv,

At hver med Kraft og Iver retter ud sin Dont,
 Maa jeg misunde. Dflest midt i al min Kløgt
 De ringeagte, ja end meer, foragte mig;
 Lee ad mit Bid, foragte taust dog ligesuldt,
 Dg tænke: hvad er Jndfald imod Oversigt? —
 Derfor jeg mig en Fiende føler mellem dem,
 Dg blander hver en Lystighed med Spot og Gift.
 Tidt skyer jeg dem; men borte da blandt Jettens Flok
 Jeg føler Utgards Trældom hart, og længes did
 Til Glandsen, som forfængelig mig vinfer fiern.
 Saadan hentumler evig jeg et kiedsomt Liv,
 Dg sfiuler det forgieves, snart med bitter Spøg,
 Snart overgiver Raadhed. Ha, men stille! ths!
 Jeg hører Biergets Jndvold knage dumpt i Nord.
 Det brister, og en blodrød Kugle ruller let
 Ned over Klippens Kanter — selv i Søen ned;
 Men Havet sluffer ikke Fioldets Burpurild,
 Med selsom Lyd den suser over Bølgerne,
 Dg triller op paa Stranden, boltrex sig mod mig.
 Nu løser den i Damp sig op; men giennem Damp
 Jeg seer et sort og svarligt Skygebilled staae.
 Ha, det er Utgard=Lofe selv! i Nattens Pragt
 Han nærmer sig; jeg kiender Diets røde Gnist.

Utgarde=Lofe.

Jeg hørte under Jorden dine Klagesuf,
 De rørte til Medlidenhed min Faderbarm;
 Thi kom jeg, for at trøste dig i Nattens Stund.

Ufa=Lofe.

Du hørte mig?

Utgarde=Lofe.

I Korthed, Laufeis fagre Søn!
 Hør mine Raad; thi Morgenhanen galer snart.

Asa=Lofe.

Hvad er din Trøst? Hvad kan du raade mig? Siig frem!

Utgarde=Lofe.

Først: at du ikke kalder sindrig dig og viis,
Thi tydeligt dit Levnet har imod dig sagt.

Asa=Lofe.

Siig mere, hvad din Skarpsind dybt har ruget ud
I Mørkets Huler, bag det granbevorne Fjeld!

Utgarde=Lofe.

Kun den er viis, som har en Hensigt; som med No
Til Maalet stræber Dag og Nat; som taber det
Beständig ei af Sigte. Ikkun den er viis,
hvis ydre Liv afpræger, hvad det indre vil.
Kun den er viis, som har en Villie; men kun den
En Villie har, som Noget ret alvorligt vil,
Som klart erkjender Gøt for godt og Gøt for ondt.
Thi Noget maa han agte; han maa kæmpe mod
Fiendskab for Venstabs Skyld. Men denne Barneleg,
Der springer, som en Boble, frem af Egensind,
Er Røgløshed; thi Tanken driver om som Røg,
Og styres af et Indfalds hensigtsløse Pust.
Bildfarende! du skuer med et spotfuldt Smil
Paa Guder som paa Jetter, har til bedste hver;
Saa troer du. Men du mærker ei, at den, som kun
I Sandhed taber, Lofe! det er ene dig.
Du kjober dyrt et flygtigt Spøg med Bæmmelse,
Som Drankeren sin forte Ruus. Thi uden Maal
Du slænger om, som Barnet, der uartigt blier,
Naar det er fied af Legen, og veed ei hvorhen.

Asa=Lofe.

Brødft du dit Fiend, for vigtigt at fortælle, hvad
Jeg selv har sagt, saa spildte du kun nu din Gang.

Utgarde=Lofe.

Jeg kommer for at give dig som Ven et Raad.

Asa=Lofe.

Saa tal; men qvæl med Forekastelser mig ei!

Utgarde=Lofe.

Est du en Asa? sprangst du frem af Asablod?

Asa=Lofe.

Forbout, min Fader, var en Jothun, saa som du,
Dg saa min Moder Laufei; men det veedst du jo.

Utgarde=Lofe.

En Jothun altsaa fødtes du, og ei en As.

Asa=Lofe.

Balfadur har mig knæsat, han har skrevet mig
I Guders Tal.

Utgarde=Lofe.

Jeg veed det vel; thi Ddin ei
For Jntet kaldes Biisdoms Gud: hans Die saae,
Hvor meget, frem i Tiden, Laufeis Søn! din Kløgt
Ham skade kunde. Derfor stumped han din Braad,
Dg smigred din Forfænglighed. Nu, som en Urt,
Dmplantet i en fremmed, unaturlig Grund,
Du spilder al din hele Kraft i vilde Skud,
Dg gaaer til Grunde. Thi kun derudi bestaaer
Dit Banheld, at du est en Jothun, og dog vil
Du være Gud. Saaledes vorder du tilsidst
Glet Jntet.

Asa=Lofe.

Ha! jeg føler Styrken i dit Ord.

Utgarde=Lofe.

Det har du, svage Søn af Forbout! ofte følt;
 Men Hurtighed og Sledskhed er ei sindrig Kraft.
 Et Dieblif dit Hierte blier i Flammer bragt;
 Men Feberblus er ingen stadig Sundheds Ild.
 Derfor er og bestandig Veirlys din Bedrift.
 Du brænder eller fryser.

Asa=Lofe.

Nu, ved Nattens Mulm!

Og ved din røde Rue, Utgards Drot! du skalst
 Ei længe føre sligt et Sprog; snart skalst du see,
 At Lofe kan, hvad Lofe vil.

Utgarde=Lofe.

Hvad vil han da?

Bil han gienfødes? vil han snild forvandle sig
 Til Intet først, og derpaa vittig fødes om
 Af en Asynie? Neppe lykkes det hans Kløgt.
 En Gothun est du altsaa, Lofe! hør mit Ord.
 At ei du est din Stamme tro, det hevner sig.
 Kan Odin selv bekæmpe sin Natur? du din?
 Du seer, hvordan en selsom Loffen i din Barm
 Bestandig vinker dig fra Valhal, blander selv
 Med Uro dine bedste Guddomsglæder der.
 Hvad var det vel, som bragte dig til, med en skarp
 Og bitter Tunge, fordum paa Hler=Ugirs D
 At spille Festens Glæde? Var det ei et dybt
 Og indgroet Had mod Guderne, som svulmed meer
 I denne Glands, der købtes kun med Undergang
 Af Jetter, dine Brødre? Driftig varst du da,
 Men dog ved Hammergudens Harm forstummed du.
 Da jeg en Gothun sendte did til Usgard, for

Som Kunstner ved et Beddemaal at skade dem —
 Han skulde bygge Borgen til en fastsat Tid,
 Da spotted de, og loved til Belønning ham
 Den skønne Freia, hvis han færdig blev; og det
 Bar skeet, hvis du ei havde snildt forvandlet dig,
 Og loffet som en Hoppe Jettens Ganger vild.
 Da Thor i Utgard sidste Gang besøgte mig,
 Da svæved du for Veiret mellem ham og mig,
 Som Sivet, feigt og smidigt i en Nattestorm.
 Ha, usle Svaghed! Saadan svaier Galgens Søn
 I tvundne Hamp, vil undgaae Nordens Vinterblæst,
 Og mærker ei, at hvad som netop hjælper ham
 Til feige Flugt, det blev hans Bøddel. Selv engang
 Ved Trusler du mig Odun skaffed med sit Kar.
 Alt falmed Odins Lokker, Freias Rosenfind;
 Da rørtes hurtig angerfuld din ømme Siæl:
 Du laante Freias Falkeham, og tøved ei,
 Før du med Vist den første Vist forstyrret fik,
 Og skaffed til Forsoning Balhal Gullinbørst,
 Skydbladner, Mislner; lutter Vaaben imod os.
 Som Asa Jothun, og som Jothun atter As,
 Fortærer du i evig Tvivl og Uvished
 Dit Liv, og mener, denne hensigtsløse Leg
 Dig hæver over begge Magter. Arme Trolld!
 Den mindste Dverg i Utgards Fjeld er meer, end du.

Asa=Lofe.

Ha, bland ei mere Galde med mit Blod!

Utgarde=Lofe.

Belan!

Saa viis din Vt dig værdig. Hvad har Odin bragt
 Med al sin Slægt til denne Hæder? Hvad har gjort

Det muligt ham at undertvinge Biergets Magt,
 Om ikke Enighed og Orden? Hver som Een,
 Og Een som Alle, kæmped til det samme Maal,
 Og dette bragte frem dem; medens Jetten, stolt
 Af medfødt Kæmpestyrke, ødsler Kraften hen,
 Vil være selv en Bælde, vil ei broderlig
 Forene sig, begriber ei, at netop kun
 En saadan Kiæde tvinger Fenrisulvens Magt.
 Thi hvad er, uden Hensigt, Styrke? hvad er Kraft,
 Naar vild den mangler Retning? Fødes nu en snild,
 Udmærket Gothun, da behøver Odin kun
 At lokke Daaren med et Glimmer-Vegetoi,
 Og han forglemmer Sine, sig, og flagerer did.
 Lad saa Naturen daglig kraftigt minde ham;
 Lad Elskov til en Biergets Mø selv kalde ham;
 Ja, lad ham avle Jetter, hver langt mere grum,
 End nogen før; lad Balhals Guder martre dem,
 Som Hel, som Fenrisulven, og som Midgardsormen —
 Han seer det ei, den blinde Taabe! kun han seer
 Det Biøgleri, som pirrer hans Forfænglighed.
 En Lystigmager iblandt Guder — hvilket Kald!
 At taales mellem Aserne, med Spøg og Tant
 At vække Latter, saa de ret fordoie kan
 Sæhrimmer — hvilken Hæder! Jeg beundrer dig.

Asa=Lofe.

Ha, jeg fortienner denne græsfelige Spot!
 Men stand's, min Fyrste! — thi du est min Fyrste; ja!
 End aldrig hidtil skuet har jeg det saa klart.
 Straf mig ei længer grusom! Byd! og du skalst see,
 At jeg din Roes fortienner, din Beundring, Drot!

Utgarde=Lofe.

Før sidste Gang jeg sætter Lid til dig og Haab.
Snart — Tiden er alt kommen — kanst du vise det.

Asa=Lofe.

Siig mig hvordan, og trofast lyder jeg dit Bud.

Utgarde=Lofe.

Jeg har alt sagt, at Enighed og Fromhed var
De Traade, hvormed bundet blev Balhallas Arands.

Asa=Lofe.

Opmærksom jeg fornummet har ethvert dit Ord.

Utgarde=Lofe.

Alt truer fiernt en dunkel Skiebne dette Baand.

Asa=Lofe.

Vil Tvedragt, troer du, blande sig blandt Gunders Hær?

Utgarde=Lofe.

Gendrægtighedens Riade kunde løsnes vel.

Asa=Lofe.

Som Nattens Mørke dunkelt er dit Glædesord.

Utgarde=Lofe.

Saaest du Balhals Befymring nys for Baldurs Liv?

Asa=Lofe.

Hvo saae ei den, o Mørkets Drot! i Balastialf?

Utgarde=Lofe.

Bed Baldur ene sammenholdes Balhals Kraft.

Han er den stille, fromme Barme, hvorudi

De stolte Blomster trives.

Asa=Lofe.

Balhals Frygt er endt.

Utgarde=Lofe.

Jeg veed det: al Naturen er i Vænker lagt;

Kun een Ting gif den sorgeløse Frigg forbi.

Asa=Lofe.

Hvad er det, Fyrste! Trues endnu Gudens Liv?

Utgarde=Lofe.

Det trues — saa vidt har mit Blik i Mørket seet;
Hvorned? det sluttet hemmeligt i Friggas Bryst.

Asa=Lofe.

Jeg har en Dirf til dette Gjemme, kaldet List.

Utgarde=Lofe.

Jeg sætter Utgards sidste Haab da til din Kløgt.

Asa=Lofe.

Snart skal du agte og beundre, stolte Drot!

Utgarde=Lofe.

Du est en Gothun, saa din Biv, saa dine Børn.

Asa=Lofe.

Jeg har fortient at mindes oftere derom.

Utgarde=Lofe.

Hist glimter Dagen. Nattens Virkning er forbi.

Han synker i Jorden.

Asa=Lofe.

Hvor blev han? Smuttet hurtig alt i Jordens Skød?

Hans Jøse taaler Solstik ei. — Han taler sandt.

Naar Asgard styrter, hæver Utgards Rige sig.

Da taales Lofe blot ei meer, da blier han ei

En Giest i Glæden; øverst staaer han i sit Folk.

Ha, Utgards skumle Fyrste! du har Ret. Vel est

Du hæslig; stridt dig luer Haarets røde Busk,

Og Diet skeler, grønt og lidet. Sandhed dog

Var hvært dit Ord. Jeg mærker det, jeg er den Kraft,

Der, naar den vil, kan styrte Balhal. Utgards Drot!

Du skalst ei meer foragte mig. Hvordan? Foragt?

Beundre skalst du, frygtende beundre mig.

Kan Noes og kan Beundring kjøbes vel for dyrt?
 Han skued altid halv foragtelig og halv
 Med naadig Ynk paa Lofe; Asianerne
 Gjør ligesaa. Men tøver, Stolte! giver Tid,
 Kun Tid. Jeg styrter Balhal. Ha, men tro kun ei,
 At du skalst høste Frugten af mit Arbeid, du!
 Selv vil jeg være Konning i min nye Stat,
 Selv vil jeg mig paa Hlidstials sætte, Odins Stol,
 Og løsne Midgardsormen, Fenris-Ulv og Hel,
 Og bryde hver en Lænke. Frihed i min Stat!
 Uhindret Stormen bryde skal i Skoven ind,
 Og Havet lystig blande sig med Bوندens Gruus,
 Sin Hunger uforstyrret daglig Flammen skal
 Paa Dalens Hytter stille. Frihed i min Stat!
 Har Bierget ikke Lyst at staae, da styrte det,
 Om saa det knuser hele Jorden i sit Fald;
 Thi Frihed! Frihed! ingen Lænker, intet Baand! —
 Men nu til Sagen! Hisset staaer af Biergets Steen
 Et Alter, bygt for Frigga; flux forvandle vil
 Jeg nu mig til en jordist Mo, og lokke Frigg
 Til Jorden med min fromme Bøn. Hun pleier tidt
 At nærme sig de Bedende.

Han forvandler sig til en fager Mo, gaaer hen for Alteret,
 kaster sig paa Knæ med oprakte Arme, og raaber:

O, Frigga! du,
 Som hersker over Jordens skovbeflædte, græs-
 Beflædte Land! lad en uskyldig Piges Bøn
 Hidkalde dig. O, let en Elskerindes Bryst!

Frigga

aabenbarer sig.

Hvad vilst du, Pige? Arme! du anraaber mig?
 En Elskerinde? Frigga raader, veedst du, ei

For Elskovs Magt. Til Freia maa du vende dig.
Men Freia tidt er grusom. Halvparten af
De Slagne, veedst du, deler med Valfadur hun.

Loke.

Til Jordens Moder ene jeg mig vende kan.

Frigga.

Saa siig din Nød! Hvi skælver du? Jeg har dig fær;
Ufkyldigheden smiler i dit lyse Blik.

Loke.

En selsom Skiebne truer, Guders Dronning! mig.
Min Beiler ligger udstrakt, bleg paa Leiets hist,
Hans Hoved brænder, vældigt Feberen raser. See,
Da gif jeg hid i Lunden at raadføre mig
Med Mimer, visest iblandt alle Jordens Mænd.
Han raadte mig at tage det Ufkyldigste
Paa Jorden, hvorved ingen Frygt og Tvivlen hang,
Hvorved var aldrig hidindtil Mistanke vaft;
Det bød han offere Luens Kraft. „For denne Røg,
Saa var hans Ord, „vil Svendens Feber snarlig flye.“
Men hvad er det Ufkyldigste af Alt paa Jord?
Hvad truer Ingen? Hvad er ubetydeligst?
Hvorpaa er hidtil selv ei faldet mindste Tvivl!
Hvor veed jeg det? Min Hiertesorg er stor, som før,
Hvis ei din Wiisdom, Moder! underviser mig.

Frigga.

Seer du paa Holmen hisset et asmægtigt Skud,
En bladløs Baand, en vandig, raff opløben Piil,
Som kraftløs hen for Binden svaier hid og did?
Den holder ubetydeligst af Alt paa Jord
Selv Frigga. Ei paa denne Baand faldt hendes Tvivl

J selve Tivlens Time. Tag, og brænd den flux!
 Saa slettes ogsaa den af Jorden. Brænd den flux!
 Thi skøndt kun ringe, kan dog selv det Ringeste
 Tidt volde store Qvaler. Brænd til Aske den!
 Saa flyer med Svendens Feber Friggas sidste Frygt.
 Loke.

O, høie Moder! varme Taarer takke dig.

Frigga

rækker ham Grenen.

Saa vi da nu til Jordens Flammer denne Baand!

Hun forsvinder.

Loke reiser sig.

Ja, Frigga! ja, til Jordens Flammer vies den.

Solen formørkes; en stor Skare Svartasser kommer ud af
 Fioldkloften.

Loke.

Hvordan? J vover eder frem ved Dagens Tid?

Choret.

Ho ho!

Loke! did, Loke! did

Sig dit Blik vende flux imod Sol: Loke! hvor
 Findes Ildglands nu? findes Straaler?

Her er mørkt, som i Nat; her er Nat, som i Fiold,
 Som i Fiold, som i Bierghald.

Maanen, sort nu som Kul, ruger tung

Over Solglarhav, over Dagglandsvæld;

Slukker Lys, slukker Dag, slukker Fryd. Hu hu!

Sig har Roserne luft, sig har Lilierne luft.

Som ved Midnat

Er det mørkt, glammer Hund, glammer Hund, galer høit
 Alle Haner paa Hald.

Hil Forbouts Søn! Hil Laufeis Søn!
 Vi vil tiene dig fro:
 Ifkun byd!

Lofe.

Dg hvad kan, og hvad vil I?

Choret.

Paa dit Spyd, paa dit Spær
 Sætte dræbende Staal,
 Sætte speilglat Jern,
 Sætte Dødsodd.

Lofe.

Nu, saa velkommen da!
 Nu, saa velkommen hid!
 Alle Biergmænd, velkommen hid!

Choret.

Nu har Surtur snild
 Skiult Dag med Nat,
 At ei Alfer skal see,
 At ei Baner skal see,
 At ei Alfer, ei daglyse Alfer skal see
 Denne Daad.

Lofe.

Saa vær flink, vær flink
 Nu du, Dællinger! Dør!
 Nu du, Dvalin! Dulin!
 Nu du, Fiolsvid, Frost!
 Nu du, Blindvid! Blaun!
 Nu du, Nidi! Nain!
 Nu du, Andvar! Aust!
 Hver en Dverg, hver en Svartalf!

Choret.

Hammer! nu slaa ved Middags-Nat
Ildgnist af Staal.

Alle Dverge nu rast, alle Dverge!

Som naar Hejt tramper hen over steenlagte Bro,
Trommer, Hamre! paa Staal.

Nu en Spig, nu et Søm giennem Spydstaft!

Det er skeet, det er skeet! Gaa, hil dig, hil!

Nu er Staalbodd sat, nu er Spær spidst!

Lofe.

Hav Tak, hver Tusmørkets puslende Søn!

Choret.

Nu vort Kølevand hid, vort Kølevand hid,

Som vi røved i Aftes, da Dug faldt paa

Mellem Erter og Bifker

Paa Bygdens Mark!

Man bringer et uskyldigt Barn frem; en Dverg støder Spyt
i dets Bryst, og lader det sidde.

Choret.

Har du Gispet hørt?

Det var snart forbi.

See, nu hærdes dit Spær

I det rislende Blod,

I det barnlige, lunkne,

Dunkle Blod!

Slig en Daad kan selv

Gjøre Staal haardt.

Lofe

drager Spydet ud af Barnets Liig.

Haver Tak! haver Tak!

Til min Dont jeg gaaer,

Til min Dont, til vor fælles Idræt.

Choret.

Brist nu kun frem, o du knagende,
 Bragende, knyttrende, svovlblaa Biergild!
 Dg betving med din hvirvlende,
 Gnistrende, dræbende
 Flamme den dæmrende Sol!
 Nu skal i Rosers og Liliers Sted
 Lygtemænd blomstre.
 Nu skal i Floden
 Rinde sydende Beg, for Vand.
 Utgarde=Lofe!
 Hil dig, vor Konning!
 Snart tuder Heimdal forfærdet i Giallerhorn,
 Da styrter ned med en susende Gnistregn
 Bifrost=Bro.
 Ha, grønspraglede Slange! jeg seer,
 Hvor du børster den eddrede Mos=Ryg.
 Sling dig i slimede,
 Knugende, qvælende
 Bugter om Aukathor!
 Opspær fraadende Flab,
 Hylende Fenris!
 Slug Balsaudur til Utgards Fryd!

Chor af Mennecker. En Offerpræst.

Præsten.

Forstummer, Askurs dødelige Sønner! brat.
 Det luer klart i Ostens lyse Purpurkant,
 Nu nærme Balhals Guder sig. Ret som naar seent

I Natten Maanen bræmmer Sølvskyens Kant,
 Saa sidde de, en ordnet Stjernekrands, i Ring
 Paa Skyen, der sig sænker hid mod Mimers Lund.
 Forlader Dfferstenen, flyer i Skoven ind,
 At Himlens Lyn ei straffer de forvovne Blik!

Choret.

Har de hellige Guder
 Med Velbehag skuet, med Glæde fornummet vor
 Bøn og vor Alterild,
 Da, med Himmelspragt luende,
 Venligt de Herlige
 Dale mod Jorderig,
 Nærme sig Altretis Lund?
 Har den duftende Røgsky
 Paa Sommerfugls-Ringer med Falkenes Driftighed
 Nærmet sig Balastialf,
 Da, i Laager indhyllede,
 Langsomt de Mægtige
 Nærme sig Dfferet,
 Smile fra Skyens Kant?

Præsten.

Daarlige Tro! Forsængeligt haabende
 Bryst af Støv! ha, hvad vover du?
 Skulde Muldets Røst
 Aser og Alfer
 Vinke fra Balhal,
 Samlet til Midgard?
 Viger! hyller jert Blik
 I de foldede Hænder, og viger!
 Skuer ei op til de
 Flammende Straaler,

At den ildhvasse Piil ei
 Lugter jer Diesteen!
 Skotter kun langt fra, langt fra,
 Giennem dunkleste Arat
 Fiernt, forblommet til Guderne!

Choret.

Odin! du taler
 Viisdoms Ord.
 Ei gielder det Askurs
 Børn, naar forenet den
 Hellige Skare ned=
 Svæver fra Valhal,
 Ned over Regnbuens Bro,
 Ned over Bifrost, Buen, den
 Syvfoldstribet, fiækhvælvede.

Odin har faaret
 Mimers Lund.
 Nu Aserne flokviis
 Valhallas Hvælvinger
 Stolt forlade.
 Hurtigt de nærme sig.
 Rider paa Sildetand Freir,
 Ager paa Guldfarm Alfathor,
 Men paa Sleipner selv Hroptatyr.

Nærmere, nær
 Kommer Valhals Glands, den fortærende.
 Flygter ind, flygter ind
 I den dæmrende Bøgskov! Rølsaft
 I de de fugtige Urter, og Svalhed

Træernes Ly, at Bindens Binger
 Styrkes kan, som med døende Gisp kun
 Mat forsøger at afholde Straalerne.

frigga. Baldur. Bragi.

Frigga.

Da nu, ved vor Forsigtighed befriet fra
 Din Frygt, o Søn! du smile kan ad Nattens Skræk
 Dg Drømmens Trufelsbilled; da, ved Guders Ed
 Dg al Naturens, Intet efterstræber dig —
 Saa glem din Tungfind! Lad den mørke Dæmringsfy,
 Der ruger om dit Afsyn, flygte bort, som Damp
 For Solens Straaler, som en hidsig Feber flyer
 For de tilbagevendte Sundhedskræfter. Smil,
 Smil med din Rosenløbe! Rynk ei længer nu
 De hvide Bryn! Ei længer daarlig nu forsøg
 At folde denne glatte, hvalte Pande, som
 Til Rynken unaturlig tvinger sig. Lad ei
 Det fromme Hoved synke ned mod Jorden; hæv
 Det kiæk til Himlen! Lad den store lysblaa Blomst,
 Dit Die, ryste bort i Solskin Nattens Dug,
 Dg atter smile, Balhals Guder kun til Fryd.

Baldur.

Bebreid mig ei, Gudinde! Ewigblomstrende!
 Bebreid, o Jordens Dronning! ei en Art, som sprang
 Frem af dit Skød, at evig ei den er, som du.
 D, lad den kiærligt visne der! Du hæged den
 I spæden Tid; du skienkte Næring den og Saft.
 Saa negt den falmetblege Top, som synker, ei
 En Understøtning, Moder! Lad den blegne, hvor
 Den forhen suged Kraft og Styrke, ved dit Bryst!

Frigga.

Uværdig, Baldur, Odins Søn! er Talen dig.

Baldur.

De vexler af, de store Tider. Intet er
 Gvindeligt i Livet; selv det Længste kun
 Er langt, og intet mere. Bag det dunkle Slør,
 Som skjuler Livets Udspringskilde, skuer selv
 Gi Guders Die. Mod det eviglyse Væld
 Er Solen fort; dets hellige Beslutning seer
 Gi Odin giennem Mimers Brønd, og Nornen ei
 I Urdurs Kilde. Taaget om paa Bølgens Kant
 De nærmeste Bedrifter spille dunkelt kun.
 Men i det uudgrundelige dybe Væld —
 Hvo skuer der? Og Baldur i sin hele Kraft
 Sprang frem i Tiden, blev af Tiden, og forgaaer
 Med Tiden; kun hvad aldrig blev, kan ei forgaae.

Frigga.

At drømme vaagen sømmer sig kun Askurs Børn.

Baldur.

Og raader da vel Siælen mægtig for sin Drøm?
 Kan den bestemme Drømmens Grændser? Byde den:
 Saa vidt, saa længe virke kan du, længer ei?
 Den samme Røst, som varsled høit i Nattens Stund,
 Den varsler end. Hvordan forstaaer jeg, Frigga! dig?
 Hvordan har du foragte lært, hvad, meer end mit,
 Dit Hierte nylig hardt betog?

Frigga.

Fordi jeg veed —

Fordi Valhallas Guder ved et kraftigt Ord
 Har Drømmens Tant tilintetgiort. De stige ned
 Ud Bifrost hisset. Dobbelt herligt straale de,

De glade Guder; thi de elske, Baldur! dig,
 Dg fryde sig, at Himlens Frygt er endt. Nu vil
 I Mimers Lund en Kæmperleg de holde. Da
 Dit Liv ved Odens stærke Magt betrygget er
 Mod hvert et Vaaben, vil de, ret som til en Spot
 For Drømmen, tungtbevæbnet alle mod dig gaae.
 Med spændte Kræfter drabeligt de storme vil
 Mod hvad de høiest elske; saa at Jothunheim
 Dg Verdens Areds bemærke skal din Guddomsmagts
 Usaarbarhed. Thi flygte lad din Kummer nu,
 Dg spild ei længer Festens Fryd, som offres dig!

Sun gaaer.

Baldur.

Sun gaaer, den Ubekymrede! Min elskte Ven!
 Min Broder! du, som altid var mit Hierte næst!
 Vilst du, o Bragi, gode Skiald! — thi vist jeg veed,
 At længer ei skion Freias Luft jeg aande skal —
 Ha, vilst du da, mens Valhals Aser, efter Skif
 Omvandre trende Gange Lunden, glæde først
 Din Broders Hierte, qvæde ham en Afstedssang?

Bragi.

Ei! Baldur! til at synge hører Mod, som til
 At stride; men du muntrex slet kun op mit Mod.

Baldur.

Grindrer du den Midnat, vi paa Klippen sad
 Dg skued over Kattegat til Leiregaard;
 Den Nat, da Hiartvar dræbte Hrolf, hiin gode Drot?
 Vi mægted ei at hindre Skiebnens Harmen, vaft
 Bed Helges Blodskam; men da bleg nu Kongen faldt
 Bag Skoven i sit Adelsblod, da grebst du fat
 Din gyldne Harpe. Blankt som Stiernen fra det Blaa

Dit Die funkled. See, da digted du en Sang —
 Siig, Bragi! naar nu Baldur falder, som Kong Hrolf,
 Bilst du da ved hans Død begeistret hæve lydt
 Din Røst, og synge Drapa ved din Broders Liig!

Bragi.

Det sværger jeg ved Yduns Frugt og Suttungs Miød:
 Hvis Baldur blegner, vandre vil jeg til hans Grav
 I Nattens tause Dunkelhed, og paa hans Høi
 Nedsætte mig, og synge der min Svanesang.
 Rundt om hans Bautaftene Harpens Toner skal
 Som Alfer spøge; men naar Sangen nu er endt,
 Da skal de sidste, stærke Greb i Harpens Guld
 Slaae alle Strænge sønder, og den brustne Lyd
 Forkynde Verden, at det bedste Hierte brast.

Baldur.

Saa rør den, før den brister! syng en Sang, o Skiald!

Bragi ved Harpen.

Hvad bliver Asa-Bragi,
 Naar Baldur blegner?
 Hvad Bækkens Bølge bliver,
 Berøvet Blaahed,
 Og hvad en Beiler bliver,
 Hvis Mo begraves;
 Et Landskab, ubemalet
 Af Aftenglandsen.
 Det spaaer jeg her for Sandhed:
 Hvis Baldur svinder,
 Kan hisset Bragi Harpen
 Paa Egen hænge.
 Naar Fromhed meer ei flammer
 Og Siælen fylder,

Hvad spørges vel om Sang, hvad
 Om skionne Toner?
 En grulig, bister Grumhed
 Vil tidselgrønnes,
 Og rædsomt snar sig reise
 For Fredens Rose.
 Spring da, du Stræng i Harpen!
 Forstummer, Sange!
 Naar Sværdet slaaer paa Skioldet,
 Naar Skioldet skralder,
 Da dæmpes Harpens Dirren
 I Disarsalen.
 Men tie Harpens Toner —
 Ha, fæle Tanke! —
 Vil Bold sig snart og Bildhed
 I Balhal trænge.
 Thi hvad er Glands og Guddom,
 Er Godhed svunden?
 Og tier Sang, da trives
 Ei Oduns Træ; da
 Udfyllder Saft ei Frugten,
 Hvor Kræfter fanges.
 Da synker Odins Storhed,
 Som Aukthors Styrke,
 Og Freias Skionhed falmer,
 Og Friggas Fylde.
 Da gustnes alle Guder
 For Giftenes Edder;
 Og rædsomt Buen runger
 I Ragnarokur.

Choret bag Skoven.

Giver Agt, giver Agt, hvor Guderne,
 Staalbedækkede, hielmomhvælvede,
 Spydbevæbnede, swardomgiordede,
 Nærme sig nu med paataget,
 Umeent Bisterhed drabelig
 Fredens Baldur, Baldur hiin Gode!
 Han med ubedæft Linding,
 Guldhaarfager, uskyldig,
 Benter i Kredsen dem;
 Fredens Eggqvist i Haand,
 Hovedet heldende,
 Blysom, fast jomfruelig
 Benter han Legen, som dicærvt nu
 Kun hans Vælde stadfæste skal.

Giver Agt, giver Agt, hvor Odin hist
 Paa Gangeren, ottfodtravende,
 Høit med Gugner i Haand mod Skyerne,
 Skynder sig did, og støder sit
 Blanke Sværd imod Brystet paa
 Fredens Baldur, Baldur hiin Gode!
 Men med upuflet Hvalving
 Bugner Bandsret, som forhen.
 Nu kommer Aukathor.
 Miolner, Hamren, i Haand;
 Hovedet kneisende,
 Mandig, fast, ja trodsende
 Hugger han Guden. Men uskadt
 Smiler Baldur, som hidindtil.

Nu styrter Freir forbi paa Sildetands
 Stærktguldbørstede Ryg, med Sværdet,
 Krummet og høit og blegt,
 Som den funklende Maane paa Himlen;
 Svinger sin Glavind, som
 Rødbrune Haand omfatter,
 Og slaaer den mod Ynglingens
 Speilglatte Staal, mens forbi han
 Rider, og leer ad Sværdets Afmagt.

Nu ruller Freia forbi paa Gyldenfarm.
 Vysthenflagrende Lokkerne svæve,
 Flettet med Steen og med Sølv,
 Som de blinkende Stierne paa Himlen.
 Rosen hun svinger, som
 Sneehvide Haand omfatter,
 Og slaaer den mod Ynglingens
 Duunglatte Kind, mens forbi hun
 Ruller, og leer ad Rosens Afmagt.

Hvo er de tvende dæmrende Skygger
 I Lundens Baggrund?
 Yderst i Kredsen de holde sig,
 Tager ei Deel i Gudernes Kamp og
 Gudernes Glæde.

Ha! det er Asa-Lofe med Hødur.
 Naar Guder frydes,
 Græmmer sig Lofe misundelig;
 Hødur er blind, han lytter kun langt fra,
 Fremmed til Glæden.

Forstummer! thi Loke nu
 Nærmer sig Hødur; han taler.
 Lader opmærksomt os da fornemme,
 Hvad Gift med sit Ord han i Festen blander!

Loke.

Hvi stander, Asa-Hødur! du saa tankesuld?
 Hvi deler du ei Festens Fryd? Som Fremmed staaer
 Du langt tilbage, fiernt i Kredsen, medens dog
 Det gielder intet mindre med den hele Leg,
 End ret med Fynd at hædre Baldur. Elsker du
 Ei meer din kiødelige Broder, han som laae
 Med Hødur under Friggas stolte Moderbryst?

Hødur.

Hør, Loke! — thi jeg mærker paa din Spot, at det
 Er dig, som taler — lad i Ro mig staae, gaa bort.

Loke.

Hvi vender du mig Ryggen? Hærmes du, fordi
 Jeg hielp vil at drive bort din Kiødsomhed,
 Mens under Legen alle Guder dig har glemt?

Hødur.

Forgiftigt, som en Dgle, stikker hvert dit Ord.

Loke.

Du est, som alle Svage, for mistænkelig;
 Selv Freias runde Silkebarm blev dig en Braad,
 Naar elskovsfuld hun trykked sødt den mod din Mund.

Hødur.

Er ei den Midnat, ravneseort, som ruger om
 Mit Die, noksom Banheld? Kommer ogsaa du
 Bestandig at forsøge Skaden hadst med Spot?

Loke.

Bed Ygdrasil, ved Urdurs Bæld, ved Mimers Brønd,

Hvor Bølgen ruller over Skiebne's Magt sit Slør!
Jeg spotter ei, jeg ærer dig for hver en Gud.

Hødur.

Du spørger mig, mig blinde Mand, hvorfor ei Deel
Jeg taer i Glæden? onde Lof! ha, som du ei
Fuldvel det vidste, hvordan evig Mulm og Nat
Fra Dagens Daad og Lysets Fryd mig adskilt har.

Lofe.

Dg kanst ei Deel i Glæden dog du tage? Kanst
Ei Baldurs Kraft din Hylдинг du, som hver en Gud,
Forkynde med et svagt Forsøg, mislykket, mat,
Imod hans Liv, skøndt blind du est?

Hødur.

Uværdig Navn

Af Enildheds Asa fører du, som taler saa.
Hvor kan jeg Deel i Legen tage, Lofe? Først
Er det mig jo forborgent, hvor min Broder staaer.
Desuden har jeg Bærn ei ved min venstre Lænd,
Som andre Guder; halvt som Barn, og Hælvten som
En Dlding, sneehvid, barnligsvag, behandles jeg.

Lofe.

Et Bærn? Et Baaben, Asa-Hødur! mangle skalst
Du længer ei. Din høire Kæmperhaand mig ræk!
Her er et Spyd, det kaldes Misteltein, det er
Et høieligt, et smidigt, nysfremspiret Skud,
En bladløs Baand, en vandig, raft opløben Piil,
Som kraftløs hen for Binden svaied hid og did
Midt paa en liden, sumpig, ubemærket Holm.
Den har jeg brudt og staalbefæstet. Sikkert er
Det kun et ringe Baaben; men mod Baldurs Liv
Seel svagt jo hvert et Baaben er, og al vor Daad

Gaaer ud kun paa at vise Verden fyndigt hans
 Uaarbarhed og Guddomskræfter. Løb nu til!
 Vi! jeg vil styre Farten dig. Saa! lige til,
 Med Spydet stivt, i uforandret Retning holdt,
 Som nu, i Haand, du træffer sikkert Gudens Bryst.
 Det styrker Glæden mangefold, naar munter du
 Saa løber frem. Det smerter Odins Børn, at du
 Gt ene, Hødur! vranten, mørk; men see de først
 Elig overgIVEN Jdræt, da forsvinder snart
 Den sidste Sky, som fløre vil vor Glædes Sol.

Hødur.

Nu, denne Gang er Mening dog i Lokes Ord.
 Saa giv mig Rieppen! Styr min Gang! Hvor staaer
 mit Maal?

Loke.

I Mørket, Hødur! ravneseort i sorten Nat.

Hødur.

Bespotter atter du min Blindhed, falske Svend?

Loke.

Bed Hel, jeg sætter langt meer Priis paa den og dig,
 End paa den bedste himmelclare Sommerdag.
 Løb nu kun til, min Hødur, Nattens blinde Søn!
 Løb lige til, med Spydet strakt, saa træffer du.
 De lee, de høie Guder; hører du? de lee
 I Himmelfryd. Bring Fryden da i Hui og Hast
 Til Glædens Spidse! — Hødur har bevæbnet sig.
 Stat stille, Baldur! at hans Spiud dig ramme kan.
 Han er din Broder, Baldur! han vil vise dig
 Sin Benskabs-Hylding. Hødur! stød nu til, forbaus
 De høie Guder, stands den raske Latter, træf!

Choret.

Det rører mig, den blinde Hødur hist at see
 Bevæbnet med en sivskior Stang at rave frem;
 Thi blot af Broderfiærlighed i Festens Fryd
 Forglemmer han sin Kammers Dval, og sætter sig
 For stolte Gunders Latter blot, den blinde Gud.

Hødur løber til, og giennemborer Baldur med Misteltein, saa at
 han flur styrter ned til Jorden. En stum Forførbelse be-
 tager Guderne. Loke sniger sig bort.

Hødur.

Nu, traf jeg? Hvorfor tier J? Gif det forbi,
 Saa leer mig i det mindste ud! Dog tier Hver.
 Beständig blier den Blinde spottet. Baldur! siig,
 Min gode Broder! thi du est den Eneeste,
 Som deler Hødurs Dvaler, og som trøster ham;
 Siig, fløi mit Spyd med magtløs Surren, Myggen liig,
 Dit Bryst forbi? ha, eller tøred det, og sprang
 Afmægtigt som et Haglkorn atter fra din Barm?
 D, svar! Den Blindes Hylding, har den vredet dig? —
 Han tier. Selsomt! Første Gang i Verden blev
 Et velmeent Spørgsmaal ubesvart af Godheds Røst.
 Ha, Spottens Fader, folde Loke! tal da du.
 Du pleier ei at spare paa dit Ord; en Strøm
 Er stedse rede, synderlig hvor haanes kan. —
 Men Alle tie, Alle! Her er tyft og taust
 Paa Gunders Thingsted, som i gamle Kongers Grav;
 Som paa en Balplads Dagen efter Elagets Stund.
 Men paa en Balplads sskriger i det mindste jo
 Dog Kragens Røst om Dødens Søn. — Ha, Trolddom! ha,
 Jeg staaer i Band, midt i en Bæk, midt i en Drk,

Og Bolgen pladsker trindt omkring min vaade Fod.

Ha, Fader Odin! Moder Frigga! svar mig, svar!

Frigga.

Ulyksalige! du kalder Guderne? forstum, og fly!

Ewig være du forbandet, Morder! nu af Gunders Kredss.

Hødur.

Ha! hvad hører jeg? min Moder Frigga! du forbander mig?

Frigga.

Iffe jeg, men alle Guder; fly, og skiul dig for mit Blik!

Hødur.

O, Medlidenhed! hav Medynk med mig arme blinde Mand!

Frigga.

Brodermorder! om dit Hierte var det sort, som om dit Blik.

Hødur.

Igentag dit Ord! du talte, tykkes mig, om Brodermord?

Frigga.

Veedst du ei, hvad du bedrevet har, du sorte Nattens Gud?

Hødur.

Nei, ved alle Himlens Stierner! Hvorfor staaer jeg her i
Band?

Frigga.

Dette Band, hvori du træder, er din Broder Baldurs Blod.

Hødur.

Anuus, Alfader! mig; o, knuus mig! styrk mig ned i Nat-
tens Støv!

Frigga.

Ewig skalst du leve, både evig for dit Midingsværk.

Hødur.

Nu, saa brænde Rastronds Flammer Hødur, hvis han veed
sin Daad!

Frigga.

Hvorfra fikst du dette Spyd, som trængte sig i Baldurs
Bryst?

Hødur.

Har jeg dræbt min gode Broder? O, Forbandelse mig da!

Frigga.

Svar mig! hvordan fikst du Spydet? Hvo har skyndt dig
til din Daad?

Hødur.

Det har Usa-Lofe. Spydet har han kaldet Misteltein.

Frigga.

Har han dig beskrevet, hvordan dette Spyd han fundet har?

Hødur.

Han beskrev det som en ringe Baand, opvojet paa en Holm.

Frigga.

Ha, nu brister Friggas Hierte! O, min Balduur! o, min
Søn!

Hødur.

Jeg vil styrte mig i Blodet, kysse hver en Draabe Blod,
At den Hellige tilgiver! Ha, jeg Ulyksaligste!

Frigga.

Bort nu, Krands, fra Friggas Tinding! Flagrer vildt nu,
mine Haar!

At fortvivlet Jorden kan den sorgeløse Moder see.

Gun gaaer.

Hødur.

Have hen i Mørket vil jeg evig i en evig Nat
Paa de fjerne, nordre Klipper, i de aldrig søgte Fjeld;
Der vil jeg bestandig sørge, thi en alt for grusom Last
Har jeg tynget paa mit Hierte: Brodermord, forladt, og
blind.

Ei den usleste blandt Jordens Sønner usfel er, som jeg;
 Thi hans Dval forgaaer med Døden, men hvad ender
 Hødurs Dval?

Saa modtag mig da, du golde Drken! i dit kolde Skjød.
 Satte vil jeg mig ved Stranden paa den nøgne Klippeblof,
 Bleg og mat, og gruble taus med Haand bestandig under
 Kind.

Fjernt skal Havets Skipper see mig der, og sige Skibets
 Mænd:

See! der sidder Nattens Hødur, og begræder Baldurs Død.
 Hvig skal min stride Taare flyde fra den blege Kind.

Saadan vil jeg ubevægelig forvente Ragnamørf.

Dg naar Havets milde Kilders Sødme vorder ram og
 salt —

Det er Usa-Hødurs Taare, som har blandet sig med den.

Dg naar søre Suk om Natten stønne græsfeligt fra Nord —

Det er Hødur, Nattens Hødur, som begræder Baldurs Død.

Han gaaer.

Choret.

Mere græsfelig Daad,

Mere lumskt, affhyeligt Riddingsværk

Er ei skeet siden Tids-Fødsel,

Har ei Lofe bedrevet, ei Utgards Drot,

Som da nu, som da nu,

Da de dræbte den skønne, den gode Baldur.

Nu er Fromheden røvet af Himlen,

Bee os!

Hvad er Kraft uden Rierlighed? hvor

Er Barmhiertighed nu mellem Guder?

Som en Leg, som et Spil vil de nu kun

Midgard skue med Askurs Sønner.

Hvor er Breidablifs milde,
 Brede, dulmende, hellige Straaler?
 Hvor er Blidhed, som lindrede Stoltheds Ild?
 Bee os!
 Den er foun-det for evig, og Støvet
 Zitrer for Guderne.

Et Bud kommer.

Fornemmer, hvad i Korthed og Enfoldighed
 Jeg kundgior eder, at I vide maae, hvordan
 Sig Balhals Guder teede under Baldurs Død
 Og efter den. Først blev en Laushed, som naar seent
 I Sigtun Folket lytter med bespændte Bryst
 Paa hvad Præstinden vil forkynde. Kort derpaa
 Da hørte man en Hulken som af Børn, dog det
 Var ikke Børn, som græd, men Balhals Guder. Tungt
 De klare Taarer trilled over Odins Kind
 I Skiæggets Loffer; tydeligt han indsaae vel,
 Hvad ved den gode Baldurs Død Balhal har tabt.
 Tyr hyled vildt, som Fenris, naar i Ragnamørk
 Sin Lænke brudt han vældig har; thi Baldur var
 Sagtmodighedens linde Baand, som venlig bandt
 Krigsgudens Bildhed. Som en stille Foraarsregn,
 Der rigt befugter Jordens grønne Blomsterbed,
 Og bøier alle stolte Straae mod Jorden ned,
 Saa græd Gudinderne. Thor var den Gnefte,
 Der ikke græd; som ellers Skyens Ild, han skød
 Sit Blik fortviolet giennem de nedhængende,
 Indtrukne Bryn, og knuged Mislnær hardt, og tog
 Sin Broders Liig paa bredden Skulder taus, og gif
 Til Stranden, fulgt af Aser og Asynier.
 Der blev nu Baldur skriinlagt, mens en talrig Flok

Af alle Guder, og af Biergets Jetter selv,
 Bar Dievidner til den sørgelige Færd.
 Der stod hans Skib, den fromme Gud, der blev han lagt
 I lysen Brynie; selv i Døden var han skion,
 Og venligt fra den hvide Blande rulled ned
 De blege Lokker. Alfer lagde Hamp og Beg
 Omkring hans Liig; men da nu Hringhorn, da hans Skib
 Fra Landet skulde skydes i den vilde Sø,
 Da vilde Jorden give Slip ei paa sin Ben,
 Den gode Baldur. Ingen Gud, selv Asathor,
 Bar mægtig til at skyde Skibet ud fra Strand
 I Havets Dybhed; Armen sank, som hæved sig,
 For Sorg og dyben Kummer. See, da pludselig
 Treen frem en Hex, som Hela grim, af Jettens Flok;
 Hun red en Ulv, og holdt i Lommens Sted en Snog.
 Hun tændte Ilden hurtig. Men da Ilden slog
 Mod Himlen, see! da segned ned af Hiertesorg
 Den skønne Nanna, Baldurs Brud; thi hendes Bryst
 Bar mægtigt ei at bære Smerten, Hiertet brast.
 Da hæved Thor, som forhen Baldur, Nannas Liig,
 Og bar det hen paa Ilden. For hans Kæmpersod
 Løb hendes Dverg, og vimsed, græd, og hyled lydt;
 Ham sparked den forbittret vilde Gud paa Stand
 I Ilden med sin Kæmpersod. Hans Hierte slog,
 Som Havets Bølger i en Storm; han ændsede ei
 Den Daad, paa Død og Undergang han tænkte kun.
 Da Baalet høit nu brændte, vandred Odin frem,
 Og lagde Ringen Drupner paa sin Baldurs Bryst.
 Da nærmed sig med megen Jil og Smil paa Kind
 Jettinden for at skyde Skibet; som hun skød,
 Da skete det med saadan Fart, at der gif Ild

I Kiølsens Træ, saa hurtig løb det ud fra Strand.
 Da hæved Thor sin Hammer, vilde Høgen dræbt;
 Han paastod, at den svære Kraft, hvormed hun skød,
 Kom kun af Fryd ved Gudens Drab. Dog skaantes hun.
 Men sligt et Syn er aldrig seet, som da paa Strand
 De høie Guder stode, stirred giennem Graad
 Til Skibet, i hvis ranke Master Luen slog.
 Som nu det foer paa Dybet ud, da lød et Suf
 Fra Jordens Klipperister alle; men med dump
 Og rædsom Brusen rysted Skoven sine Løv,
 Og alle Haner galed, Himlen mørkned sig.
 Da gungred Havet, og af Havet Hgir skød
 Med Ran sig op; dem fulgte hver en Havets Mø,
 Indsvøbt i Tang, og Tindingen med Gruus bedækt.
 Fælt hvined de paa Dybet; tykt for deres Mund
 En Fraade stod. Men Ilden mellem Bolgerne
 Slog op i Ratten; trende Gange lued den.
 Men som den lued, tabte den sin røde Glands,
 Og sidste Gang var Luen klar, som Maanen og
 Som Stierneerne paa Himlen. Vældig op den steg;
 Men som den steg, da sprang fra Jorden den med Klang
 I lutter klare Gnister, og i samme Stund
 Var Himlen fuld af Stierneer, tændt af Gnisterne.
 Seer op i Luften, snarligt da I skue vil,
 Hvor høit sig Askens lyse Funker hævet har!
 Der skal de stedse blinke, selv i Ragnamørf.

Choret.

O, Dval!

Tyde skal mig nu selv den sølverne
 Stierne, syvfold flammet og blank,
 Baldurs Forliis.

Nattens Døttre med drøvelig Blund
 Minde mig skal fra de skumle Hvalvinger
 Om mit Savn, om mit Tab.
 See mig!

Budet.

Som nu de høie Guder kummerfulde stod
 Og saae til Himlen — see! da traadte Freia frem
 Med liliehvide Kinder, med det gule Haar
 Om runden Skulder vundet, med den fulde Barm
 Halvblottet, og paa nøgen Fod; med Riekhed, som
 Kun Smerten vakte, treen hun ind i Afers Kredss.
 Og som nu alle Guder vendte Blikket hen
 Mod Elskovs Disa, vinkte med sin hvide Haand
 Til Lyd hun flux, og spurgte med den søde Røst:
 Hvor er blandt Afers Skare vel den raske Gud,
 Som Freias hulde Rieklighed vil kiøbe med
 En tapper Daad? Hvo vover sig blandt Guderne
 Til Niflheim's gyselige Nat at ride, for
 At bede Hel tilbagegive Baldur? Hvo
 Det vover, om end Jntet der han retter ud,
 Vil Freia lønne med sin Elskov. — Men da treen
 Hermoder frem, den raske Svend, og raabte høit:
 Hvo gaaer i Døden ei for Freia? Hvilken Gud
 Vil ikke redde Baldur? Hvilket Bryst vil ei
 Af Medynk røres over Balhals store Nød?
 Selv Hel vil ynkes, hun vil give Baldur os
 Tilbage, naar hun hører, hvor han elsket var. —
 Som saa han taled, svang han sig paa Gullintop,
 Men Odin gav ham Sleipner selv, sin egen Hest.
 Da smilte Freia giennem Taarer, Guld hun græd,
 Som da hun sørged over Ddur. Hermod saae

Gudindens Smil, og spored Odins Ganger. See,
 Da svandt han snart bag Fioldets Kloft; han styrted sig
 Igiennem Hulens sorte Svælg, hvor Veien gaaer
 Ned i de Dødes Rige, fiæk, den raske Gud.
 Nu har i Taager taufe svøbt sig Aserne,
 Og venter i Valhalla Hermod's Atterkomst.

Choret.

Lidet fun er mit Haab,
 Staffet min Trøst.
 Hvad den blege Hel, hvad den blaahvide
 Dødsens Mø først favner i Niflheim,
 Giver hun let ei tilbage,
 Mindst den hellige, skionne Gud.
 Som en hungrig Ulv i en Vinternat higer
 Efter varmt, ungdommeligt Hjerteblod,
 Saa smægter hun, saa klæbe de frosne,
 Klamme Læber til Baldurs Mund sig.
 Lettere redder af Løssens Klo
 Du det sprættende Rov,
 End Baldur af Niflheim.
 Dog skal Fortvivlelsens Orm ei
 Nage mit Hjerte, saalænge som
 Haabet glimter.
 Tidnok at blegne fortvivlet,
 Naar uroffelig Skiebuen
 Grumt har den sidste, den døende Haabets
 Funke slukt.

Miflheim.

Hel. 3 Baggrunden Hulens Skjgger. Modgudur.

Hel.

Hvad vilst du her? Hvi kommer du fra Giallerbro,
Som du skalst vogte? Pæsser du ei meer med Flid
Din Pligt? Du havde fuldelig, ja vel fortient,
At jeg med sorte Bylde og med Pest dig slog
Til Straf, Forvovne!

Modgudur.

Frue! stands dit Hjertes Harm.

Jeg løb at melde, hvordan om en liden Stund
Din Hal vil vorde hiemsøgt af en fielden Giest.

Hel.

Det sommer sig min Tiener Seen, og kan ei han,
Min Terne Sagtegangerske, slikt Bud at gaae;
Ei dig, som sattes til at vogte Giallerbro.

Modgudur.

Naar blege Skjgger rave matte, flokkeviis,
Med søvniq Svæven, som en dunstbetyngt Sky,
Ad Broen, kan din Tiener Seen, og kan din Mø
Saa seent, saa sagte vandre, som de vil, og dog,
Dog komme tidsnok, inden Skjggen famler hid.
Men jeg, der hurtig flyve kan, som Lummersot,
Kom dog kun stakket før den sære Giest, der nu
Dig hilser, Dronning!

Hel.

Daarlige! hvad hidser dig?

Du taber Beiret over at beskrive Hel
Et blodløst Skyggebilled.

Modgudur.

Lofes Datter! taal,

At dristig jeg modfiker dig; thi dersom han,
 Hvem nys jeg saae, en Skygge kaldes bør, da blier
 Kun Solen selv en dunkel Plet i Himlens Drk.
 Ha, Svendens Kinder blusse med et Sundhedsblod,
 Som brændte mig i Diet; og hans Læbers Røst
 Gik Broen til at vakle, mere Hestens Trav.
 Ja, med langt større Bulder rumled Broen huul
 Blot under Hestens otte Høver, skælved meer
 Blot under ham, end nylig da fra Slaget kom
 Fem Skarer Døde.

Hel.

Aabner dennes Lunge=Blomst

Da end sin Kalk for Livets Strøm, den friske Luft?

Modgudur.

Den raske Helt som Livet selv seer ud; hans Mund
 Rødt svulmer, som en moden Frugt. Ha, hvilken Lyst
 At flæbe som en Igle til hans Læber sig,
 Og suge dette varme Blod! ha, hvilken Lyst!

Hel.

Selsom er denne Tale. Siig, er Svenden nær?

Modgudur.

Heel nær. Thi uden lang Tids Spørgen traved han
 Rask hen ad Dødeveien, og da Hesten kom
 Til Sprinkelværket, som omgiver Hulens Port,
 Da tøved ei han, indtil Gittret aabnet blev;
 Nei, utaalmodig Gyldensporen hug han i
 Sin Ganger, ottefodet, og i samme Stund
 Sprang Hesten over Sprinkelværkets sorte Jern.
 Dens Guldscoe rørte flygtig selv ei Portens Ddd.

hvor ellers Døden staalspids venter trufelfuld
 hver overmodig Kæmper, som dig, Hel! til Trods
 Vil hid sig trænge, før din Skioldmo Langsomsot
 har kysset og beblæst ham med sin Aandes Stank.

Choret

i Baggrunden.

Med Gru nu Jorden gungrer
 Bed Gangertravet.
 Fast skiller denne Skælven
 Min løse Skygge;
 Thi let den skjøre Larve
 Bed Larmen brister.
 Dog flyer nu døsig Drøm mig,
 Som Nat for Dagen.
 En lys og vældig Straale
 I Mulmet skinner.
 Hvor varmt du vederqvæger,
 Du Livsens Bælde!
 Han kommer, thi det knager
 I Biergets Kroge.
 Hvor friskt hans Die flammer,
 Hvor uforfærdet!
 Men, af! tilbage træde
 Jeg maa i Taagen;
 Thi dette Blus forblinder
 Mit Blik i Døden.

Hermod.

Ha, saa staaer jeg nu dog i den vidtberømte Hal!
 Men hvor lummert her og mørkt! jeg siner knap min Fod.
 Hvo er det, som sidder, grim og bister til at see,
 Med et Dødningbeen i Haand, paa Stol af Knokler bygt?

Hel.

Det er Hel, Forvorne! gieste tør du Dødsens Mø?
Frygter ei, at hendes Lunger dig forpeste skal?

Hermod.

Aldrig frygted jeg for Dren og det brede Sværd,
Mindre for en Qvindes Lunger.

Hel.

Ha, Forvorne! sig,
Hvad har hid dig loffet? Hvo er du, og hvo din Slægt?

Hermod.

Det vil jeg berette; men hør dog først din Giest:
Lad dem aabne Hulens Porte, lad den ydre Luft
Giennemstrømme Biergets Hvalving! Sikkert har du ei
Aabnet dine Vindver længe; thi af Fugtighed
Og af Qvalm er Hulen opfyldt. Murens grønne Bæg
Bidner alt for vel om saadant. Neppe Falken kan
Brænde; døstigt Flammen blaaner, som den ud vil gaae.

Hel.

Denne Luft, som dine Lunger kvæler, dufter mig,
Som en Blomst i aarlen Morgenrøde Jordens Mø.
Ei er den for Livet brygget, men i Helas Sal
Rinder heller intet Sundhedsblod; snart mærker du,
Hvordan Dødsens kolde Binger overskygge dig.

Hermod.

Grumme Dronning! neppe gaaer saa vidt din stærke Magt.
Meer end Luft behøves for at kvæle dette Bryst.

Hel.

Nu, hvo est du da, som vover dig i Graven ned?
Ei af Askurs Æt du komst; da varst du blegnet alt.
Driftig har du oversprunget nys mit Sprinkelværk;
Bed min Tærskel Snuble stødte selv du ei din Fod.

Dertil kommer, at du kneiser over Jordens Mænd,
Og din Hurtighed og Lethed vidner om en Gud.

Hermod.

Har du aldrig hørt Hermodur nævne, Odins Svend?

Hel.

Det er dig?

Hermod.

Ja, Dødens Dronning! Hermod giester dig.

Hel.

Megen Hæder viser du min Hal, du Balhals Søn!
Hvad har bragt dig til min Hule fra din Faders Borg?

Hermod.

Kan det undre dig, at Guder søge Niffelheim,
Nylig da den bedste Asa her dig giestet har?

Hel.

Ei frivillig kom han, bragte, Hermod! ei, som du,
Med sin Guddomsvarme. Kun hans Skygge fandt herved.

Hermod.

Siig mig, Hel! hvor er min Broder; viis mig, hvor han staaer.

Hel.

Hist iblandt de blege Skygger sidder overst han.

Hermod.

Ygdrasil! er dette Baldur, Hel! du viser mig?

Hel.

Baldur er forsvundet, det er Baldurs Skygge kun.

Hermod.

Baldur! fiære Broder! kiender du din Hermod ei?

Ik, hvor mat, asmægtigt Diet stirrer døstigt hen!

Hvor er nu den Straale, som udstrømte fra dit Blik?

Hvor den fiældne Ungdomsfiiskhed? Gode Baldur! svar.

Men han svarer ei, han strenger sig forgieves an.
Baldur! jeg maa græde — har du ogsaa Mælet tabt?

Hel.

Sproget, som de Døde taler, ei dit Dre naaer.
Som et Dødinguhrs, en Faarekyllings hæse Røst,
Piber det; som dæmpet Dirren af en Aftenmyg.

Hermod.

Hvo er hist den blege Skygge, mere tynd og spæd,
Bed hans Side?

Hel.

Det er Nanna, det er Baldurs Brud.

Hermod.

Dødelige Mø! du fulgte trolig med din Gud,
Skøn og blid som Maanen, der i evig Elskovsild
Gi sin Ven forlader, den langt større, stærke Jord.
Selv i Døden altsaa skiller Intet Kiærlighed! —
Blege Skygge! ha, du smiler? Lad dig favne! — Hvi
Holder mig tilbage, Hel! dit Hovedpandeskiold?

Hel.

Rør ham ei, har du ham kiær! du splitter Skyggen ad.
Smertelig for kole Dunst er Barmen af dit Blod,
Selve Duggen af din Aande, som for Jordens Søn
Levende paa Baal at brændes. Skaan ham for den Qval!

Hermod.

Dødens Mø! lad dig bevæge ved Balhallas Bøn.
Giv os atter Baldur, lad dig røres, gustne Mø!
Ha, du skulde Smerten seet, som voldtes ved hans Død,
Af din tørre Hovedkilde selv var Taaren flydt.

Hel.

Daarlig est du, Hermod! at du kommer i min Hal,
Dg forlanger uden Blu min bedste Undersaat.

Hermod.

Derfor har jeg kiækt mig styrtet ned i Gravens Nat,
 Trodsset hver en Fare, for at bede Baldur ud.
 Jeg har haabet paa din Godhed. Himlen gyste, Hver
 Raadte mig derfra; jeg stolte paa din Miskundhed.
 Blege Dronning! hele Jordens Egn og Valaskialf
 Troer, at du est grusom, kold som selve Nattens Is;
 Ha, nu kanst du vise Jordens Land og Himlens Borg,
 Hvor der uden Marsag dømmes om dit Hiertelag.

Hel.

Frugtløs er din Smiger; troer du, at Forfænglighed,
 Qvindlig jordisk Svaghed, overlever Døden selv?

Hermod.

Bed mit Venskab til den kolde, blege Skygge der:
 Hermods Mund foragter Smiger; han har meent sit Ord.

Hel.

Gi frivillig har jeg sat til Dødsens Dronning mig;
 Ddin, Baldurs stolte Fader, tvang mig grumt dertil.
 Neppe var jeg voget fra de spæde Barndoms Aar,
 Før han tog fra Livets Fryd, og spærred her mig ind
 Til at vogte Dødsens Huler, blege Skyggers Flok.
 Da mit Die nu fra Solen skiltes, Livets Lyst,
 Da i denne kolde Hal mit Legem krymped sig;
 Da forsvandt hver venlig Tanke, Blidhed af min Siæl.
 Saadan nu i skummel Harm jeg døser hen mit Liv.
 Skiebne's Retfærd har mig hevnet, tugtet Ddins Daad;
 Han, som haded mig, fordi jeg mangled Skionhed, født
 Hælvten bleg for oven, Hælvten blaa mod Foden ned.
 Nu hans Diesteen, hans Baldur, fik jeg i mit Net;
 Og dog troer du daarlig, at jeg slippe vil mit Nov?

Hermod.

Odin handler af forborgen, hellig Viisdomskraft,
 Hvad han retter ud, er Skiebne's Lov, Nødvendighed.
 Til at vorde Underjordens Dronning blevst du født.
 Odin skienkte dig dit Rige med dit Kongespiir.
 Retfærd's tugtende Gudinde, revser du med Magt
 Alle feige Siæle, foraarsager, strenge Mø!
 At den fiælne Ungling skrækkes ved sit rædde Mod;
 Og paa denne Maade danner Jordens Kæmper du.

Hel.

Har du lært af Bragi Bænkepryder Smigers Kunst,
 Svend? og troer du, Hel er altid end en Kvinde dog?
 Jeg maa smile ved din Adfærd, skiondt det smerter mig
 Mine tørre Læber op at trække til et Smil.
 Hermod! Ungersvend! du Raffre! har du ei den Tro,
 At dit Dies Straaler, at din runde Rosenkind
 Kunde selv indtage Dødsens Mø, om nok saa lidt?
 Viid, du Daarlige! mit Hierte er saa koldt og huult,
 Som den gyselige Hule, hvor min Throne staaer.
 Derfor spar din Kløgt, og drag tilbage til dit Hiem!
 Ingen List kan røre dette Bryst; thi troer du ei,
 Hela veed, du stod langt heller skilt fra hendes Hal
 Nu ved Jordens Klipper, ved det grændseløse Hav
 Og ved Luftens Strømme, hvis det gieldte Baldur ei?
 Ha, nu flynke Valhals Diser, blegt indsynke nu
 Deres Lieliefinder, voldsomt gaaer det fulde Bryst!
 Baldur ønske de tilbage sig, den skionne Gud,
 Som de længer ei kan fange frækt ved Vesslekunst.
 Nu, da han er svundet, skienkes naadigt dig et Blik.
 Siig, hvor mange Kys har Freia lovet for din Færd?

Hermod.

Bidste du, hvad Dval og Smerte Himmel, saa som Jord,
 Føler ved sit Tab, da spotted du ei Guder meer.
 Men for milde Dyder er dit grumme Hierte luft,
 Du begriber ei den fælles Sorg ved fælles Tab.

Hel.

Hyfleri, ei Andet! øiebliklig Nyhedsruus!
 Stoltheds Pragt! en falsk Forgyldning! Farve, bleget ud,
 Naar kun trende Gange Sol har vandret Jorden om!
 Fælles Tab og fælles Kummer? Ha, i Lysets Hiem
 hersker evig Tvedragt, mens der lyves Enighed.
 Og at du skal see, hvor sikker Hel er i sin Sag,
 Hør da, hvad jeg lover; hør det, og forundre dig:
 Dersom Himlen, Jorden, hver en Asa, hver en Alf,
 Alle Askurs Børn, og alle Stene, Dyr og Træer
 Baldur græder ud af Niffelheim med fælles Sorg,
 Vel! saa slipper jeg mit Bytte, skienker Lysen ham.

Hermod.

Dødsens Dronning! mener du oprigtig her dit Ord?

Hel.

Bed den Liiglugt, som bestandig flyder af mit Spiir,
 Bed de sultne Kragers Hyl paa Markens Uadsel, ved
 Brustne Blik og dødblaae Negler, Gravens kolde Sved:
 Jeg har meent mit Ord.

Hermod.

Nu aander selv i Niffelheim
 Hermod mere let, end nys i Balastialfens Gaard.

Hel.

Fryd dig ei for tidligt; thi den alt for snare Fryd
 Kunde giøre Smerten større, hvis den stuffet blev.

Hermod.

Staaer det nu til Dververdnen, ei til Utgards Drot,
Saa er Baldur frelst, saa er Balhallas Kummer endt.

Hel.

Saa forlad, forhadte Gud! mit Rige nu paa Stand.
Lidet vist din lækkre Gane vilde kildres, hvis
Hel til Giest dig bad, hvor Bordet kun er Hunger nævnt,
Kniven Sult, og Blegspot Riogemeesteren; thi drag
Flug herfra, og meld i Balhal Helas Løfte der.

Hermod.

Jeg gaaer. Men først min Broder, Asa-Baldur! først
Tag mit Farvel, og trøst dig i din Gensomhed,
Til Jordens og til Himlens rige Taarestrom
Har dannet Floden, paa hvis salte Bover du
Kan atter sætte Hringhorns Riol, og spænde Seil
Mod Livets Havn, som før mod Dødens. Men dit Blif
Undviger mig, er altid mørkt; du haaber ei.
Ha, tal et Ord! hvis muligt det dig er, da tal
Til Hermod, før han dig forlader. Baldur! tal.

Baldur.

Hvad Brag og Bulder? Baldur er forsvundet. Vig!
Fordunstet er den lange Drøm. Her drømmes meer.
Forstyr ei Sønnen ved min Moders muldne Bryst!

Hermod.

Ha, hvilken Lyd var dette? hvilken felsem Lyd!
Det klang, som naar de løse Stene ved et Ryk
Af Jorden falde sammen i en Oldtidshøi
Med dampet Bulder, efterat i rolig Kraft
De fast har staaet mange hundred Aar, og trygt
Omhyælvvet Urnens Aske. — Baldur! sig, hvortil
Slig sorgfuld Vise? syng en munter Glædesfang!

Baldur tier.

Hermod.

Du tier. Ha, den kiække Kraft, dit Ungdomsmod
 har denne qvalme Hule slukt; men snarlig skal
 Det atter lue, naar de bedste Perler, hist
 Daglyset eier, naar de hellige Laarer har
 Løstkiøbt dig af dit Slaveri. Men, Friggas Søn!
 Giv mig, i Fald du mægter det, et sikkert Tegn,
 Som jeg kan bringe Hlidskiafs Herre til Benviis,
 At virkelig i Helas Sal Hermodur stod.

Baldur

rækker ham Ringen Drupner.

Hermod.

Du giver Ringen Drupner, som Hærfader paa
 Dit Bryst henlagde, Ligets Pryd? Det Tegn er godt.
 Som Ringen drypper altid fleer og altid fleer,
 Saa skal den første Glæde, Hermod her har nydt
 Ved Helas Løste, stedse meer fordoble sig.
 Jeg gaaer; thi denne sørgelige Skyggesky,
 Hvori jeg stander, dæmper ene, skiondt kun svagt,
 Min muntre Glæde. Snarlig rinder Guddomsblod
 Igien i Baldurs Aarer, i hans fromme Bryst.
 Farvel! Jeg iler at forkynde Glædesbud;
 Snart vil en fælles Kummer avle fælles Fryd.

Chor.

O, hvi gif han, hvi gif han
 Bort? Hans Straaler husvaled mig,
 Og hans liflige Røst mig
 Vakte sødt af min ængstlige
 Feberflummer.

Nu bespænde mig atter
 Vængstlige Drømme. Mit Hoved
 Svimler. Et evigt
 Fald jeg skuer. Jeg styrter
 Ned af et Taarn. Jeg vil reise mig
 Op for en Morder, og flye; men kan ei.
 Aanden drager jeg tungt, som naar i
 Livet min Mund
 Dybt under Sønnen i Bolstrets
 Duun sig forvirred.
 Hu! hvad er det? hu!
 Nu begynder Spillet paa ny, med
 Rangler af Dødningknokler, og Fløiter af
 Hule Laarbeen, og
 Trommer af skraldende Pandeskaller.
 Hvad onspænder mig?
 Hvad nedtynger og qvæler mit Bryst?
 Hvor hun griner, den blaahvide Hel!
 O, Jammer! o, Jammer! o, Jammer!

Mimers Land.

Frigga.

Ha! denne Sorg, ha! denne Smerte mægter fast
 Mit Blik ei skue, taaler ei min Moderbarm
 At fatte. Thi skiondt Haabet i den dunkle Grund
 Tilvinfer mig og trøster, skiondt ved Hermods Død
 Jeg veed, at denne store Qual vil vende sig
 Til større Glæde, grammer det mig dog at gaae
 I tausens Hal blandt blege Guder. Bidste de

Den Fryd, som forestaaer dem; vidste de, som jeg,
 At hver en Laare bringer Baldur mere nær
 Til Balhal, mere fiern fra Niflheim — ja, da var
 Det dem Umulighed at sørge; Helas List
 Vandt Seier da. Thi klart jeg skuer Hærens Sind:
 At sørge for at glædes — hvor urimeligt!
 Saa tænkte hun. Men bøde skal hun for sin List,
 Og miste Byttet. Snilde Hermod! vakkre Svend!
 Laf være dig, at daarligt ei du med en let,
 Uagt som Tunge spildte Friggas sidste Haab.
 De veed det ei, de høie Guder; alle troe,
 At tabt for evig Baldur er, og derfor dybt
 De græmmes, derfor græmmes hele Jordens Land.
 Thi ei var det nødvendigt, ved Herolders Røst
 At byde Sorg for Baldur; af, hans tause Død
 Har mere stærkt, end Giallerhornets vilde Klang,
 I hvert et Hjertes dunkle Braa raabt Sorgen frem.
 Kun Hermod veed, og Frigga, Helas Løfter; men
 Det dæmper ei min Kummers Magt og Hermods ei,
 Thi Frygt og Uro — Trællene, som Skiebne's Mø
 Langt forud løbe — knuge Hjertet ofte meer,
 End Ternen selv: Fortvivlelse, som efter gaaer
 Med langsom Gang, og bærer Slæbet. — Thi naar hist
 Jeg seer dem tause sidde, blege, Haand paa Kind,
 Med stive Blik at gruble; naar jeg Freia seer
 At sønderslide sine lange, gule Haar
 Med disse Hænder, kryftet af nysaldne Snee;
 Naar Odin selv paa Hlidskialf midt i al sin Glands
 Nedslagen sidder; naar hans Die, som tilforn
 Var Middelpunkt for Kraften, i det stolte Skin
 Er ene mørkt; naar uvilkaarlig Bragis Haand

Med modløs Skælven, før saa sikker, famler kun
 I Harpens Guld, og vildnes i den slappe Stræng
 I Aftnens Dunkelhed og Laushed; og naar Niord
 Høit hylar fra sit Noatun — da tykkes mig
 (Endskiøndt jeg bedre veed det), denne store Sorg
 Er alt for vigtig, vældig, for et ringe Tab
 Af nogle Timer. Rundt omkring Hler=Ugirs D
 Har alle Havets Piger sat paa Sandet sig;
 I havgrønt Klæde viklet og med Muslingskal
 I vaaden Lof, bedrøvet jidder Bølgens Mø,
 Og fra det mørkblaa Die rinder Taaren klar
 Ud blegen Kind, saa fuld og tung, at Havets Bred
 Er steget usædvanligt op mod Landets Kyst. —
 Her er der bedre, dunkelgrønne Lund! i dig;
 Thi Støvet's Søner mægter ei med saadan Fynd
 At yttre Sorg, Naturens Kraft sig tæmmer her.
 Hvor huldt den klare Foraarsregn paa Bøgens Blad
 Med Glindsen glider. Freia græder i sit Slot
 Af Luft. Jeg seer din Taare, hvor den falder luun
 Paa mine Blomster. Af, du bøier Roserne!
 Alt er saa tyft. Det muntre Bildt selv standsset har
 Sin Gang. Hvor Hinden hisset staaer, og stirrer stivt
 Med Graad i Diet! from, enfoldig er dens Sorg.
 Naturen græder. Hulde Lø! hvert Blad til Jord
 Sig bøier. Sneglen hisset selv paa Træets Bark
 Frivillig lader falde ned i Græsset sig,
 Og offerer i et Dieblif sit halve Livs
 Besværerliglange Reise. Fuglens Sørgefang
 I Aften toner med langt mere mat, langt meer
 Beemodig Klagesmeltning. Selv det haarde Fjeld,
 Som blotter under Birkens Hang sit nøgne Bryst,

Dg viser Malmets gyldne Beie, svæder koldt,
 Dg Malmet giver Duggens Laare dobbelt Glands. —
 Men hvilken Sang jeg hører fiernt! Den nærmer sig.
 Den hylder Sorgen, bruser dog ei vild og raa
 Med rædsom Støien; Blidhed hylt har dulmet den.
 Ha! det er Jordens Piger, er en talrig Flok
 Hyrdinder; langsomt nærme de til Lunden sig.
 Af Hyrdestoffen skrabet er den grønne Bark,
 Hver Stav er hvid, som Sneen, og om Stavens Knap
 Henflager intet Rosenbaand; hvert Baand er sort.
 Bag Lovet vil jeg høre mine Døttres Sang.

Choret.

Græsser nu, Faar! hvor I vil,
 Løber paa Fjeldene
 Bildt, og bræger om Læ
 Uden at finde det.
 Løb, mit Dæggelam! løb!
 Nedstyrt for Ulven, og
 Blød kun frit for dens Tand!
 Ei begræder din Død jeg meer.

Al, thi min Baldur er død!
 Dg da den Hellige
 Faldt, da blegned med ham
 Al min Lyksalighed.
 Hvor er nu Hyrdernes Lyst?
 Hvor nu Hyrdindernes
 Ven, som smilte saa mildt
 Salig Fromhed i Alles Bryst?

Ofte ved Skumringens Tid,
 Naar jeg bag Løvene
 Sad med Haand under Kind,
 Kom han fra Bakken hist,
 Kom saa faur og saa skøn,
 Spurgte mig smilende:
 Mø! hvi grubler du der?
 Fryd dig! du skal en Veiler faae.

Uf, han er død, han er død,
 Og jeg skal aldrig ham
 Skue! Min Ungling saa skøn,
 Rank og beloffet, ei
 Kommer i Skumringens Tid
 Mere fra Bierget; thi
 Kold er for evig og bleg
 Nu den Læbe, som trøstede mig.

Frigga.

O, søde Kummer! Lyffelige Jordens Mø!
 Dit Hjerte, som en rolig Kilde, hvælvet om
 Af hvide Lilier, qvælder i en stille Gang
 Med sine dunkle Bølger. Lidenstaben's Storm
 Kan ikke naae den blide Bæk; i Sorg som Fryd
 Den kruses, snart veemodigt, snart af muntre Pust.
 Og gaaer det høit — da skaffer sig i Diets Blaa
 Den stegne, fulde Bølge Luft, og triller som
 En venlig Laare, sølverklar, ad røden Kind.
 Du fatter ikke Livets Lab, den fælles Sorg
 Kun præger let sit Sørgestempel i dit Bryst,
 Og alt som Barmen svulmer mere moden frem,

Udvojer Arret, som igiennem Barken sig
 Kun trængte flygtigt i den unge Bed. Du gaaer;
 Letfindigheden, broget, som en Sommerfugl,
 Dit Foraar giennemslagrer let fra Blomst til Blomst.
 Men ogsaa du vil lide ved min Baldurs Drab,
 Og ofte vilst du sande bittert, seent, for seent,
 At Kiærlighedens fromme Gud er død, naar der
 Du finder en Forræder, hvor du ventede dig
 En trofast Veiler. — Ha, men stille! Høst jeg seer
 Den skønne Heimdal, Broens Bogter, nærme sig.
 Omkring hans Skulder hænger i et dunkelt Baand
 Det gule Giallerhorn, og ved hans venstre Lænd
 Jeg seer det Sværd, som Hofud kaldes. Rask han gaaer.
 Hans Læbe trækker med et venligt Smil sig ind,
 Og lader Mundens gyldne Lænder glimte frem.
 Hvad driver dig, du vakkre Gud! til denne Lund?

Heimdal.

At vogte Broen trolig er min Guddomspligt;
 Dog overlader stundom jeg de Nøer syv,
 Som fødte mig til Verden, mit Forretningskald.
 Naar Jomfru Rød og Jomfru Gul og Jomfru Blaa,
 De tre fornemste, stadig underholde kun
 Bestandig Broens Lamper, har jeg ingen Frygt
 For dem af mindre Vigtighed, som blande sig
 Med hine. Plat umuligt var det mig i Dag
 At overskue Jorden med mit Falkeblis;
 Thi denne Kummer knuger selve Gunders Bryst.

Frigga.

Ha! du, som Balhal kalder sin aarvaagne Gud,
 Du, som har mindre Søvn behov, end selv en Fugl;
 Der seer saa skarpt ved Nat som Dag, og fiernt som nær;

Som hører Græsset groe af Jorden, Uld paa Faar:
Siig, saaeft du Sorg, og hørte Klynken, Jorden om?

Heimdal.

J haabløs Jamren vaander hele Jorden sig.

Frigga.

Ha, Fryd! det klarer atter op i Østens Kant.

Heimdal.

Den fryder dig, den store Qual, o grønne Frigg?

Frigga.

Saa fryder ikke Morgensolen Jordens Land.

Heimdal.

Har Viisdom sig forblommet bag dit Guddomsord?

Frigga.

Tal! tal! beskriv mig hver en Kummer, fryd mit Sind!

Heimdal.

Med Taushed maa jeg skildre dig den tause Nød.

Frigga.

Din Taushed klinger bedre mig, end Bragis Sang.

Heimdal.

Hvordan forstaaer jeg, Guders Moder! dette Sprog?

Frigga.

Den stærke Regn skal klække Haabets Blomster frem.

Heimdal.

Du haaber? Frigga haaber! Høie Dis! forkynd —

Frigga.

Det kommer dig til at forkynde, Heimdal! dig.

Fuldend den Glæde, du har opvakt i mit Bryst;

Men vogt dig for Letsindighed! Erindre dig:

Bed Letsind tabte Jorden Balbur; kun ved den

Sik Mørkets Fyrste Magt i Hænde. Derfor siig,

Er dette Bud, du bringer Frigga, virkelig

I Sandhed talt? Ha, eller blev det kastet kun
 lagt somt hen, og tyder det, at rundt omkring,
 Saa vidt du overskuer Jordens Land, er Sorg,
 Sorg mellem Ligegyldighed, skiondt mæst af Sorg?
 Ha, svar!

Heimdal.

Din Afsærd, Frigga! blier en Gaade mig,
 Mit Ord var sanddru! Alting sørger, hvor man seer.
 Høit elsktes Baldur; alle Hierte græmme sig.
 Kun — ha, men det fortiener at bebudes ei!

Frigga.

Kun? Dækte du med Haabets grønne Foraarsløv
 En Morderdolk? Har Gift du gydt i Suttungs Mød?
 Siig, skulde du i Oduns Gble Dødsens Dm?
 Kun? Ha, Letsindige! veedst du, veedst du, at et Kun
 kan dræbe Frigga?

Heimdal.

Dronning! jeg forstaaer dig ei.

Frigga.

Hvo sørger ei?

Heimdal.

Dit Hierte hidser Sorgen op;
 Det maler forte Billeder. I Harm du troer
 At burde vredes over Jordens Kulde; troer,
 At store Flokke, mange Mænd, med Rolighed
 Fornummet Lokes Udaad har, og sørger ei.
 Nei, Odins Hustru! hvc. som er at agtes værd,
 Henslæber som en dunkel Natteskygge sig,
 Og søger Gensomhed og Mørke, for i No
 At give det beklemte Hierte Luft. Kun Gen —

Frigga.

Forstum, du Ulyksalige! forstum, og fly!

Heimdal.

Jeg tier, Guders Dronning! lyder taus dit Bud.

Frigga.

Nei, tale skalst du, støde Dolken i mit Bryst.

Heimdal.

Hvorned har jeg forsyndet mig mod, Frigga! dig?

Frigga.

O, Heimdal! tøv et Dieblif, en liden Stund.

Heimdal.

Til Beemod vender hurtig sig din Brede's Harm?

Frigga.

O, skaan din Dronning! skaan den høie Friggas Bryst!

Heimdal.

Bed Tale bedst jeg ende kan den falske Frygt.

Frigga.

Hvo sørger ei for Baldurs Død? hvo sørger ei?

Heimdal.

En Eneste! Det var, som havde Skiebuen selv
 Didhen den Sorgeløse sat, for desto meer
 Ved dette Modsat Sorgens Kraft at tyde med
 Et vældigt Træk. Saa falder undertiden Hagl
 Midt under Somrens Luunhed ned i Lilien; saa
 Fordunkles stundom Middagsolen. Hvor jeg saae,
 Der havde Beemod over Mørkets grimme Daad
 Sit Perleklæde kastet; tusind Taarers Dug
 Husvaled os mod Heklas Brand. Sun fiernt i Nord
 Mit Die standsed ved et egent Sui; thi der,
 Med puklet Ryg og Krykkestav, blg paa en Steen
 Jeg fandt en Qvinde sidde. Sortforbrændte Field

Med gustne Fyrrestammer hvælved skummelt sig,
 Dg danned Hulen, hvor hun sad. Ved Hulen stod
 Et Rix, hvor Bandet mosesuurt bevægtes kun
 Af Frøer og Tuder; men om Biergets golde Lind
 Svang Flaggermusen æfelt hen sin lodne Krop,
 Dg over Hulen ruged dybt en fulsort Sky,
 Som skjulte Maanens brede Lys. Gen Straale kun
 Faldt giennem Risten ind i Hallen, hvor hun sad,
 Dg spilled paa den Bleges Ansigt. Rolig sad
 Hun der og rokked; som hun rokked, nynned hun
 Med hæsen Stemme alt igien den samme Sang.

Frigga.

Siig hendes Sang! thi vigtigt er mig hvert et Ord.
 Heimdal.

Den var af usfelt Nemme, hvis Grindring ei
 Beholdt sliq stakket Bise; thi hun igientog
 Den uophørlig, rokked alt imens paa Steen.
 Med Krop og Hoved viklet i et fulsort Slør,
 Med gule Maanskin paa den blegtindsfaldne Kind
 Sad hun, et Spøgels saare liig ved Midienat
 Paa stunkne Bautaftene.

Frigga.

Heimdal, hendes Sang!

Heimdal.

Hun sang: „Med tørre Taarer Lof begræder hardt
 Den skionne Baldurs bratte Død og Balinfart.
 Dog holde Hel ham stedse kun i Hallen fast!“
 Dg saadan gif det igientaget altid fort.
 Men, Frigga! — thi jeg seer du blegner — siig, hvor kan
 Sliq gammel Qvinde virke paa din Guddomsfiæl?
 Svar mig! ha, svar! Du vender dig, og rig og tung

Ad blege Kind nedstrømmer Taaren hyppig? Ha,
 Gudinde! siig, hvor flygted hen Valhallas Kraft?
 Gudinde! — Men hun hører ei. — Ha, kan en Hæx
 Nedslaae dit Sind, du, som tilbedes af en heel
 Livsalig Jord?

Frigga.

Du blinde Daare! ti, og fly!
 Dog at du ei fremdeles i din Sorgløshed
 Skal bryste dig af Styrke, medens Frigga selv
 Fortvivlet river af sit lange Hovedhaar,
 Saa vid: mit Haab, og Himlens, stod til denne Graad!
 „Hvis hele Verden sørged,“ saa var Helas Ord,
 „Da skulde Baldur atter skue Lysets Kraft.“
 Og Alting græd — og Friggas Hierte hæved sig.
 Men Een har rolig, ligegyldig hørt hans Død,
 Og, som den Grummes Taarer, er nu Haabets Væld
 For evig spærret. Nu, først nu er Baldur dræbt!
 Du tier, Heimdal? blegner? Har du hørt mig? Svar!

Heimdal.

Hvormed, du evige Gudinde? Læbens Røst?
 O! kun det allerskræffeligste Bildheds Giald
 I Hornets Indvold, hvorved Verdens Indvold brast,
 Var Svar, som her sig skifted. Ha! men, Moder! end,
 End er ei Timen kommen. — Baldur! der var Haab
 Og Mulighed? Og Heimdal stod med kold Foragt,
 Og skued den Misgierning, som har bundet dig
 Til Helas Hal med Evighedens Lænker fast?
 Nu Straf og Død! nu Straf og Qual! Thi denne Hæx
 Er sendt fra Underverdens Kæmper; det er klart.
 Jeg flagrer op til Balastialf, snelt som en Drn,
 Og Snotra, som er viis og fløgtig, pønse skal

Paa en uhørt og hidtil aldrig funden Qval.
 Saa vil jeg græde, Baldur! Naar min Taare meer
 Gi hielpe kan dig, end den kolde Morgendug
 Et Træ i Sommertørken, vil jeg græde dog;
 Og dobbelt, med to hvalte Buer, skal min Bro
 Da straale giennem faldne Graad for Jordens Børn.
 I klare Striber Farven lue; paa min Bro
 Skal jeg da staae med Giallerhorn for Mund, og der
 Uroffelig, fortvivlet vente Ragnamørf.

Hermod kommer.

Umag dig ei! Misgierningen er tugtet alt.

Heimdal.

Er Daaden rygtedes i Balhal, Hermod? tal!

Hermod.

Bekiendt og straffet haardelig paa Nidingen.

Heimdal.

Forkynd, hvad sig tildraget har, du Odins Svend!

Hermod.

Den Hæx, som sad bag sortforbrændte, nøgne Fjeld,
 Hvor gustne Fyrrestammer svaied; hvor et Rier
 Af Ludser rortes; hvor den lodne Flaggermuus
 Sin skumle Kreds i Mørket slog; hvor Maanen faldt
 Fra Skyens Rift i Hulen paa den blege Kind —
 Den Hæx var Loke Laufeison.

Heimdal.

Ha, onde Lof'!

Saa har da paa din Ondskab nu du Kronen sat.

Hermod.

Han angred ei sin egen Daad, den Uedles Drab;
 Med tørre Taarer Baldurs Død han kold begræd.

Men da paa Hlidskialf Odin saae hans Nidingsværk
 (Thi hvor formaaer Forvandlingskunst at blinde vel
 Den høie Hlidskialfs Gramur?), see, da sendte flug
 Han Ulfer ud at gribe fat Forræderen.
 Da flygted Loke til en Hal paa Fjelsefield,
 Hvorfra til alle Kanter ud han saae; men der
 Gi heller sikker, trylled han sig til en Lag,
 Dg skiulte sig paa Bunden af Franangurs Fos.
 Da toge Guder Fiskegarn (han havde selv
 Dem Kunsten lært), og kasted det i Flodens Dyb.
 Thor holdt det paa den ene Side Stranden, paa
 Den anden alle andre Guder. See, da sank
 Til Bunds bag Grundens runde Steen Forbryderen.
 Men, tyngt med Bly, til Bunden atter Garnet sank;
 Da smutted ei den falske Niding længer bort,
 Thi ud til Bæltstedet vaded Thor, og greb
 Ham fat, og skiondt han smidig krummed sig, og gled
 Med slimet Sprætten mellem Gudens Fingre, holdt
 Den Stærkes Haand dog sikkert ham i Halen fast.
 Da blev han uden Raade hen i Hulen bragt,
 Hvor skarpe Stene skummelt hvælve; hvor kun Lyd
 Af Slangar mellem Klippens fugtigkolde Kløft
 Er hørt; hvor skumle Dunsters giftigsvangre Sky
 Sig langsomt som en Morder suiger; hvor et Blik
 Af Maanens hule Die titter stundom kun
 I Loftets Hul; hvor Dgler flette Tæppet blødt.
 Tre flade Klipper reistes høit paa Kanten op;
 Der blev han strakt. Hans Søner: Bali, Narfe, stod
 Dg saae derpaa. Da trylled moxen til en Ulv
 Den bistre Odin Narfe; da, med Ulvs Natur

Begavet, nu han lugted Kiød, da sønderfled
 han graadig Balis, før sin egen Broders, Bug.
 Med dennes Larme, med den hede Indvold af
 Sit eget Barn, til Fieldet bandtes Løse fast;
 Den ene Klippe støder mod hans Skulderblad,
 Den anden mod hans Lænder, tredie mod hans Fod.
 Og Skade tog en giftig Snog, og fæstet den
 Ret oven for hans Hoved, at den dryppe kan
 Udi hans Dine sin Forgift; men Signi staaer,
 Hans Biv, og græder, skiondt han lidt fortienet det
 (Dog deler gierne Qvinden trofast Mandens Kaar);
 Utrættet holder over ham sin gyldne Skaal
 Hun trolig, at Forgiften ei skal Diet naae.
 Men er den fuld, da gaaer hun bort at slaae den ud;
 Imedens drypper Giften mellem Jettens Bryn,
 Og forarsager ham en saadan Qual, at fælt
 Ret som en Orm han krømper sig. Paa denne Biis
 Han ryster Jorden i sin Krampe. Deraf kom
 Den Skælven, som du nys fornam, og ofte vilst
 Fra Tid til Tid fornemme efter denne Dag,
 Ledsaaget af hans hule Brøl fra dyben Grund.

Heimdal.

Seer du den høie Moder? Læs i ædel Sorg,
 Som en Lovinde, der sit Foster mistet har,
 I Lundens Skygger vandrer hun med tunge Skridt,
 Med Diet stivt paa Jorden fæstet. Broder! kom.
 Hvor findes Trøst for hendes Hiertesorg? Lad bort
 Os ind i Skoven vandre da; thi Hiertets Qual
 Forstoffer ene Lindring sig i Gensomhed.

Heimdal og Hermod gaae.

Frigga

vaagner af sin Grublen, og træder lyttende frem.

Ha, hvad er dette? Har jeg hørt det, eller var
 Det kun en Klang for Dret? Odin! Ygdrasil!
 En Skare nærmer sig af Stovets Søner hid
 Til munter Dands, ved Pibers og ved Trommers Lyd.
 Har Raseri bemestret sig da Jorden reent?
 Den standser ved min Blodsteen, dandser trindt om den,
 Og synger Glædesfange lydt? Ha, frække Flok!

Choret.

See fra dit hellige
 Jensal, o Moder! vor
 Lyst og vor Munterhed.
 Høit dine Søner sig
 Fryde ved Haabet, som
 Glæder dit Hierte nu.

Frigga.

Ha, Formastelse! hvad?
 Stovets Dm! du vover at nærme dig,
 Munter i Smil,
 Munter i Gang,
 Jordens forbittrede Dronning, mig?
 Og du blegner ei for min Magt?
 Og du zitterer ei, at min Haand
 Skal dig knuse paa Stand?

Choret.

Hellige Moder! et Ord
 Drev, som en Luftning i Vaar,
 Blikkenes Sky.

Bleg, nedbøiet, ved Arnen jeg sad,
 Askebestrøet,
 Siunken i Dval;
 Da kom hurtig den vingede
 Gud Hermoder, og trøstede mig.

Frigga.

Herster da Vanvid — ja,
 Vanvid, Vanvid herster blandt Guderne!
 Han fortrosted dig, han?
 Daarlige Flok!
 Og hvordan, og hvormed?

Choret.

At min Graad, at min venlige Taarestrom
 Skulde kjoibe den fromme, den elskte
 Gud af Graven.

Frigga.

Har du venlige Taarer graedt?
 Nu, saa graed, nu, saa hyl
 Bittre, salte Fortvivlelsens Taarer!

Choret.

Hvad siger Frigga, min Moder?
 Tal, jeg besvaerger dig, tal!

Frigga.

Storre, staerkere Steen, end Dovres
 Kampeklipper,
 Bæltet for Graven er;
 Jis, som i Gronlands Nat, nu
 Dækker evig hans Bryst.

Choret.

Hvad siger Frigga, min Moder?
 Tal, jeg besvaerger dig, tal!

Frigga.

Ewig for dig
Baldur er tabt.

Choret.

Bee! hvad forkynder du?

Frigga.

Ewig er slutt
Fromhedens Ild;
Dæmring og sludfulde Storme
Ruger og hvirvle nu trindt om min Jord.

Choret.

O, Bee!
Skræksfuldt er ei, som dit Ord,
Hellas Fjeld,
Naar det brøler i Natten, og spyer,
Naar det rækker af fraadende Svælg
Lungen i Blod.
Nær ei knuser den gloende Steen,
Som dit Ord.

Frigga.

Ewig for dig
Baldur er tabt.

Choret.

Bee! hvad forkynder du?

Frigga.

Gusten, grulig og guul
Ruger nu Hel, den blaaehvide Drage,
Ewig aarvaagen, stelende bister,
Dver sit Bytte.

Choret.

Siunken i Gruus er
Midgards Stad!

Frigga.

Arme! midt i min Dval
Inkes jeg meest over dig.

Choret.

Siunken i Gruus er
Midgards Stad!

Frigga.

Sønderriv dine Klæder, og hyl!

Choret.

Jeg lyder dig, Dronning!

Frigga.

Astebestrø
Lindingens Guld!

Choret.

Ja, thi min Baldur er dræbt!

Frigga.

Udriv, Olding! dit Skæg;
Saar i din Dval,
Pige! din Barm.

Choret.

Ja, thi min Baldur er død!

Frigga.

Tre Gange gientag Fortvivlelsens Skrig!

Choret.

Bee! Bee! Bee!

Frigga.

Selv fortviolet forlader
Frigga Fortvielelsen;
Selv i haabløs Sorg den
Haabløs Sørgende.
Haabløs — ha, thi for evig
Baldur er tabt!

Sun gaaer.

Choret.

Siunket i Gruus er
Midgards Stad!

ANMÆRKNINGER.

Side 1: **Hakon Jarl** er, som man seer af Oehl.s Meddelelser i hans Erindringer, II, 1850, Side 32 til 47, forfattet i Slutningen af Aaret 1805. I en Tid af omtrent sex Uger blev Stykket skrevet i Halle i Henrich Steffens' Huus, hvor Oehl. opholdt sig fra midt i August 1805 til et Par Uger før Steffens' Datter Claras Fødsel i Januar 1806 (jvf. Steffens' Was ich erlebte, V, 1842, Side 164). Det er altsaa ikke ganske correct, naar Oehl. Side X i Fortalen til sine Nordiske Digte, undertegnet: Paris, i Junii 1807, siger, at Hakon Jarl, ligesom Baldur hiin Gode, blev skrevet paa hans Reise i Tydskland „forrige Aar“. Ganske urigtigt er det, naar Tiden for Hakon Jarls Affattelse i Udgaverne af 1842 og 1849 ansættes til Aaret 1807, i Følge hvilket Hakon Jarl skulde være skrevet efter Baldur hiin Gode, der i de samme Udgaver rigtigt henføres til Aaret 1806.

Hakon Jarl fremstod første Gang (A) i Nordiske Digte af Adam Oehlenschläger, Kbhn. 1807, udkomne i November 1807. Selv besørgede Digteren tre senere Udgaver af Stykket: (B) i Tragødier, I, 1831, (C) i Tragødier, III, 1842, og (D) i Tragødier, III, 1849. Foruden disse Kilder har nærværende Udgiver havt det Held at kunne be-

nytte to hidtil ubekjendte Haandskrifter, og ved deres Hjælp paa flere end hundrede Steder restaurere Texten i Oehl.s i mere end een Betydning første Tragedie, saaledes som denne Text er udgaaet fra Digterens Pen, men ikke overalt er kjendelig i de trykte Udgaver. Det første af disse Haandskrifter (M) er Digterens egen Reenskrift, sendt hertil fra Berlin 1806. Det er en meget ziirligt skreven, elegant indbunden Octav, der nu eies af Oehl.s Sønner. Inden i Bogen findes antegnet med Digterens egen Haand: Dette var det første Exemplar af Hakon Jarl, der blev sendt fra Berlin til Kiøbenhavn. U[dam] D[ehlen[s]chläger]. Det andet Haandskrift (N) er en Afskrift med fremmed Haand, som det siden vil sees, efter en Afskrift. Dette Manuscript er uden selvstændig Værdi som Text, men af megen Vigtighed for Oplysningen om Textens Historie. Det har oprindeligt tilhørt Carl Heger, efter hvis Død det tilfaldt hans med Oehl. gifte Søster, hvis Fætter, Etatsraad Adolph L. Drewsen, nu eier det. Foran i det læses følgende Indskrift med Oehl.s egen Haand:

En gammel Bog fra mine Ungdomsdage
 Jeg her paa mine gamle Dage seer;
 Den hørte Hende til, som er ei meer,
 Som med min Ungdom kommer ei tilbage.
 Giem denne Bog, din Moder fik af Hende;
 Dg naar du aabner den om nogle Aar,
 Dg Skialden ikke længer Harpen slaaer,
 Glem, Adolph! ei, han var din Ven og Frænde.

D. 26. April 1847. U. Dehlenschläger.

En nøiere Undersøgelse af disse tvende Haandskrifter,

sammenholdt med hvad Oehl. meddeler i sine *Erindringer*, II, Side 36 til 44, giver følgende Resultater. Et Par Maaneder efter at Digteren havde fuldført *Hakon Jarl*, hjemsendte han Stykket i tvende Reenskrifter, hvoraf den ene blev Grevinde Schimmelmans Eiendom (dens senere Skjæbne vides ikke), og den anden maa antages at være det nylig omtalte Manuscript M, der saaledes ikke, som det hedder i Antegnelsen, var det første Exemplar af Stykket, men eet af de to Exemplarer, der sendtes fra Berlin til Kjøbenhavn. Den 6te Marts 1806 ankom Forsendingen til H. C. Ørsted, og den 9de Marts blev Stykket oplæst af Skuespiller Rosing for Digterens nærmeste Slægt og Venner hos A. S. Ørsted. Begge Exemplarerne sendtes dernæst til Grevinde Schimmelman, der, i Stedet for, som Oehl. haabede, at indsende det ene Exemplar for ham til Theaterdirectionen, remitterede det til H. C. Ørsted. Uden al Tvivl har nu Digterens Familie ikke villet miste dette smukke, egenhændige Manuscript, som derfor er blevet erstattet ved Afskrifter, saavel til Brug for Theaterdirectionen, som til Trykningen. Men uheldigviis har den til Trykningen brugte Afskrift været udført med saa stor Skjødesløshed, at Texten endog paa mange Steder er bleven meningsforskjellig fra Originalen; hvorhos Undersøgelsen af N, der viser sig at være en Afskrift af den til Trykningen brugte Afskrift*), godtgjør, at Correcteu-

*) Haandskriftet N har ikke blot den samme slette Interpunction og urigtige Orthographie som A, men stemmer ligeledes

ren *) af den første trykte Udgave har ad Gisningens Vei rettet flere af Afskriverens og Sætterens Feil, og paa denne Maade bidraget til at indbringe fremmed Stof i Digterens Text. Saaledes er den Mærkelighed opstaaet, at et af den danske poetiske Litteraturs Hovedværker i et halvt Aarhundrede kun har foreligget i en uægte, snart mere, snart mindre fordunklet Form. Ved de nye Udgaver har Digteren vel rettet endeel af Forvanskningerne; men da han ikke overalt erindrede, og ikke eftersaae, hvad han oprindeligt havde

overeens med A paa næsten alle de Steder, hvor Verslinierne ere blevne ucomplete ved oversprungne Ord, eller hvor andre, forskjelligartede Feil ere indløbne. Paa den anden Side ere oftere Linier oversprungne i N, som findes i A. At N ikke er en Afskrift af den trykte Text, fremgaaer endelig deraf, at dette Haandskrift, ligesom det egenhændige, har Scenen i femte Act imellem Hakon og Thora noget anderledes og kortere affattet, end A, saaledes som ogsaa begge Haandskrifterne umiddelbart foran have et lille, ikke heldigt, Optrin imellem Thora og hendes Svend Hadding, der er udeladt i A. Det er klart, at disse Forbedringer, tilligemed enkelte mindre paa forskjellige Steder i Stykket, ved hvilke atter N stemmer overeens med M, ere foretagne efter Stykkets Udarbeidelse og Reenskrifternes Hjemsendelse, og man vil erindre, at der imellem M's og A's Tilbliven ligger en Tid af henimod to Aar.

- *) Neppe H. C. Ørsted, Oehl.s sædvanlige litteraire Commissio-
nair under hans næsten halvfemteaarige Fraværelse (see Erindr.,
II, Side 13); snarere vel Rahbek, „hvem hans fraværende
Ven havde betroet Værgemaalet over sit Digterværk, for saa-
vidt Fremstillingen [paa Theatret] angik“ (see Skand. Litt.
Selsk. Skr., 3. Aarg., 2. Bind, Side 323).

skrevet, og desuden havde Tilbøielighed til at gjøre Forandringer, satte han som oftest noget Andet, og det noget Ringere, i Stedet, medens han lod mange af de gamle Forvanskninger henstaae uforandrede, af hvilke vistnok de fleste vare ubetydelige eller vel endog paa en Maade ligegyldige, men adskillige af ikke liden Vigtighed (see f. Ex. de afvigende Læsemaader til Side 15, Linie 8; Side 36, Linie 21-24; Side 52, Linie 17-20; Side 116, Linie 15; Side 151, Linie 1 og 6; Side 152, Linie 27).

Oehls Erindringer, II, Side 32:

Det stille Efteraar og Begyndelsen af Vinteren i det eensomme Halle drev mig med den Følelse, jeg havde udtalt i min Hiemvee, høit op mod Norden igien. Uffeligviis fandt jeg i Universitetsbibliotheket i Halle et Exemplar af Schionings Folioudgave af Snorro Sturlesons Heimskringla. Jeg begyndte strax at læse den med saa stor Iver, som man læser giemte Breve fra en kjær Ungdomsven, man har forladt; og neppe var jeg kommen lidt over Harald Haarfagers Historie (ved hvilken jeg var bleven hængende for nogle Aar siden), saa fandt jeg i Hakon Jarls Saga et Stof, som forekom mig ypperligt at bearbejde. Jeg havde alt eengang behandlet dette Emne, som Romance;

Linie 14. Digtet Hiemvee, skrevet i Halle (see Erindr., II, Side 13), er første Gang trykt i Rahbeks Charis for 1806, anden Gang i Oehls Digtinger, I, 1811.

— 24. Romancen Hakon Jarls Død, skrevet 1802, er første Gang trykt i Digte af Adam Øhlenslæger, 1803.

men mig syntes, det fortiente meer. Steffens og jeg sadde i een Stue ved een Kaffelovn. Han arbejdede henne i Krogen ved sit Skriverbord paa et philosophisk Bænk; jeg havde faaet mig et lille Bord henne ved Vinduet, der skrev jeg. Hvergang vi havde faaet, han en Paragraph i sin Afhandling, og jeg en Scene, sær- dig, læste vi hinanden det for. Saaledes blev Hakon Jarl digtet i en sex Ugers Tid.

Oehls Fortale til hans Nordiske Digte (som indeholde Thors Reise til Jothunheim, Baldur hiin Gode, og Hakon Jarl), Side XVIII til XXXIV:

Hvad nu Hakon Jarl angaaer, som slutter Samlingen, har jeg Lidet at sige om det i Særdeleshed; men da det er mit første Skridt paa Skuepladsen, og mit første Arbejde af dette Slags, tillade man mig at giennemløbe Udskilligt i Almindelighed, hvilket een Gang for alle maa tiene til et Program for, hvad jeg med Tiden mere kunde forfatte i denne Digtart.

Den høieste Gienstand, en Digter kan bringe paa Theatret, er uden Tvivl en historisk Bedrift. Da enhver Nation har sine egne Bedrifter, saa følger heraf, at enhver Nation ogsaa bør have sit eiendommelige Nationalskuespil. Dette eiendommelig Nationale er Poesiens ædlest Blomst, og bliver den forsømt og nedtraadt for spidsfindige, hiddemonstrerede Convenientsers Skyld, saa hevner det sig, som vi see i den franske Tragoedie: Helten bliver en aërostatisk Rytter, og Handlingen løser sig op i declamatorisk Ordpragt. Det er

Linie 26: Convenientsers] Orig.: Convenienzers

ikke Stedet her vidtløstigt at drøfte de franske Tragødiers Bæsen eller Uvæsen, hvilket desuden siden Lesings Tid er noksom af ham selv og Andre er skeet. Det gielder ikke at angribe den, men at forsvare sin egen Sag mod dens Angreb. En grundig Videnskabsmand, en genialist Kunstner bør virke paa Mængden, mener jeg, og bringe den videre ved sin Indsigt og sin Daad, ei lade sig tyrannisere og tilbagestøde af dens Fordomme. Hvad vil nu da alle disse Befalinger og Forordninger sige? En Digter har en Gienstand for Die, som begejstrer ham, som han vil behandle, og som han troer med Harmonie og sammenholdet Interesse at kunne fremstille os. Belan, han gjøre det! Har han opfyldt disse Betingelser, saa har han frembragt et Kunstværk, og vi ere ham Tak skyldige. Hvorledes han vil komme ud af det — det er hans Sag; og hvad er al Verdenss Regler Andet, end senere Tidens Optegnelser om, hvorledes foregaaende Tidens Kunstnere ere komne ud af det? Disse Optegnelser og Bemærkninger ere fortienstlige i og for sig, da de bevise et grundigt Studium af en foregaaende Kunst; kun skulde man ikke bruge dem til at kvæle efterfølgende Kunstnere med. At den Studerende gøres opmærksom paa disse Forhold, at han lærer at kiende og indsee dem, er en nødvendig Green af hans Dannelse. Det er uundværligt for en Kunstner at have historisk Indsigt i sit Fag. Lærningen maa føres i Ledebaand, saalænge han ikke kan gaae selv, det er vist nok; kun

Linie 6: Mængden] Orig.: Mængde

— 23: Kunstnere] Orig.: Kunstner

maa man ikke glemme, at man leder BARNET, for at det skal vorde Mand, at der til at vorde Mand hører Selvstændighed, og at Selvstændighed kun bestaaer i at kunne staae paa sine egne Been.

Alt, hvad jeg tilforn har talt om eiendommelig Form, beder jeg, man vil erindre sig her, da Reglen ikke er Andet end Formens Forskrifter. Kun hvad der ligger i Kunstens Natur selv, kan bestandig gælde for en absolut uroffelig Regel. Regelen er efter mine Tanker kortelig denne: Et Kunstværk maa være ordnet harmonisk, og selvstændigt.

Hvorledes nu denne Orden og Selvstændighed skal modificeres, kommer an paa det specielle Digtets Natur. Der gives ingen Orden slet hen. Hvad der er Orden i eet, kan være Uorden i et andet. I det menneskelige Liv, hvor Friheden hersker, bliver Orden blot at ansee som Betingelsen for en Handling; saasnart man betragter Handlingen som Betingelsen for en Orden, har Menneskeheden forstenet sig; vi træde da over fra den organiske til den anorganiske Natur, vi krystallisere os slavisk efter Naturlove, hvorigiennem Fornuften ei kan trænge, og hvad vi kalde Kunst, bliver i Ordets egentlige Forstand et afhængigt Naturaggregat uden Bevidsthed, der, for at forståes, maa betragtes i sin Afhængighed til andre Gienstande.

Man har, siden Aristoteles' Tider, efter ham opstillet trende Genheder, som nødvendige for et Drama: Tidens, Stedets og Handlingens Genhed. Langt fra

Linie 5: Alt, hvad jeg tilforn har talt osv.] See i Anmærkningerne til Baldur hiin Gode og til Nordens Guder.

at have Noget imod disse Regler i og for sig, ønsker jeg blot at maatte tage dem i en noget mere udvidet Betydning, end man pleier. Dersom man nemlig ved Tiden vil forstaae Tidsalderen, ved Stedet Egnen, ved Handlingen den i sig rundede, selvstændige Bedrift, saa kan disse Regler passe sig paa Alt, hvad paa nogen Maade fortienner at kaldes Drama. I denne udvidede Betydning blive disse Regler ikke længer blot Forskrifter for visse Tiders Kunst, meget mindre fordomsfuld Conveniencs, men evig i Naturen grundede Betingelser for de tvende Kunstfordringer: Harmonie og Selvstændighed.

Enhver Digter, der vil skrive et Digt, maa have en vis Idee, han vil udføre; dette er den sande Musa, der besidder ham, hvad enten det nu er en moralsk Mening, et Billed, en Sindsstemning, en Begivenhed eller en Handling. Thi denne vagante Glæde, denne dunkle, umodne Henfigtsløshed, som findes i Livet, gjør Aanden nedslagen og indkneben, i Stedet for at hæve og udvide den. Netop dette Chaos tvinger Mennesket til Kunst, som en bedre Berden, han skaber sig selv ved sin fornuftige Kraft, for at ordne og fuldende det, som i det timelige Liv kun findes forvirret og halvgjort. For at kunne dette, maa han indskrænke sig, maa han med Besindighed ordne, med Tydelighed overskue; thi tøileløs Bildhed er i det physiske Liv den meste Aarsag til alt Ondt. Vi kunne derfor intet Andet tage til Old-Mønster end det Hele selv; i Tiden: Menneskeslægternes optegnede Bedrifter; i Rummet: den stumme Natur.

Linie 8: længer blot] Orig.: blot længer

Bed at betragte disse tvende Sider af Livet, aabenbarer der sig en Almeenaand, en Harmonie, der lidt efter lidt viser os det evige, store Kunstværk selv, der aldrig er overseet af et fornuftigt Hoved, forenet med et front Herte. Bed at skue denne Orden og Befæstning i det Hele, begeistres Mennesket til det ædleste, høieste Mod; dette Mod skynder ham til at gienføde og sammentrænge det Hele i det Enkelte — og det er Kunst. Lykkes nu en saadan Heltedaaed, saa bliver Productet deraf den begavede og dannede Aands høieste Bederqvægelse. I et saadant Værk, der er sammensat af lutter Birkeligt, men som i sin Sammensætning først bliver overnaturligt*), forædles Livet, som fatteligt og overskueligt. Vi finde os trøstede og styrkede ved Bevidstheden af denne forstaaede Overskuelighed, som vi ved eiendommelig Fornuft og Billie selv have forskaffet os; deri bestaaer den Glæde, Nydelsen af et Kunstværk frembringer. Vi indsee, at den

*) Der maa gøres stor Forskiel paa det Overnaturlige og Unaturlige. Overnaturlig er al Kunst, da den netop bliver Kunst ved at hæve sig over den daglige Naturs Sphære. Et Eventyr, hvori Phantasien paa en findrig Maade spiller med Naturkræfterne, for at levendegjøre og legemliggjøre sig en Idee, er altsaa ikke mere unaturligt, end et Digt, hvori de menneskelige Egenskaber og Handlinger sammentrænges paa en Maade, der i Livet aldrig finder Sted, skilles fra al uvedkommende Indblanding, der i Livet er en Umulighed, og udtrykkes i et Sprog, der i Livet aldrig tales. Lessings Nathan den Vise er ligesaa overnaturlig, som Shakespeares Sommernatsdrøm. Unaturligt er det, som fiendtlig reiser sig for at forstyrre Naturen, ei det, som ordner, forædler og udvider den.

Land, som kan overskue, ordne og forædle Livet i sin lange Række, umulig kan være afhængig af Diebliffets Betingelser; dette forvisser os paa den kraftigste Maade om vor Udødelighed. I det vi med Klarhed fatte Ordenen og Hensigten i det enkelte Værk, blive vi i Stand til at ane det evige Værks Orden og Hensigt. Den ulykkelige Frygt og Tvivl, der altid er en Følge af Sygelighed eller Halvdannelse, forsvinder, og vi see fra Morgen til Aften i Forsynet den gode Gud.

Heri bestaaer Kunsternes Nytte; de afhielpe vort høiere Væsens evige Trang, give Siælen sin Næring ved en sand hellig Nadvare, og fortiene saaledes vel at sættes i Lag med den borgerlige Virksomhed, der gaaer ud paa at afhielpe Diebliffets Trang og at give Legemet sin Næring; dersom ellers Siælen fortiener at sættes i Rang med Legemet, dersom ellers det Hele er af samme Vigtighed, som det Enkelte.

For at frembringe Kunst altsaa maae vi indskrænke os, thi kun den guddommelige Kraft er uindskrænket. Denne Indskrænkning forudsætter Skranke. Paa en fornuftig Maade at afflikke disse Skranke, lære vi ei ved noget despotisk Herrebud udenfra; men lidt efter lidt virker den æsthetiske Dannelse og Modenhed indenfra paa vort Sind, og derved ledes og bøies af sig selv vor frie Villie. Det Hele kunne vi ikke optage i vort Væsen, for frugtesløs Flakken maae vi vel vogte os; der bliver os altsaa intet Andet at gjøre, end at fæste Diet paa et vist Hovedpunkt, og at skære dette

Linie 5: Ordenen] Orig.: Ordene

— 6: Orden] Orig.: Ord

Parti saaledes fra det Hele, at Hovedpunctet kommer til at staae selvstændigt og fremtrædende i Midten, saa at det Dvrige, som omringer det, udgjør en Indfatning, der er afhængig af Hovedsagen, som det Grønne om en Rose, som det beskedent tilbagetrædende Dunkelblaa om en Stierne. Dette ligger i Tingens Natur, og deri bestaaer i et Skuespil Handlingens Eenhed.

Hvad nu Tiden og Stedet angaaer, saa kan Reglerne for dem ledes af det allerede Sagte. En indskrænket Handling forudsætter en indskrænket Tid, og ligesaa lidt som Digteren kan fremstille alle Handlinger, saa lidt kan han være allevegne. At der altsaa er Pligter at iagttage i Henseende til Tid og Sted, som i Henseende til Handling, er vist nok, saa vist som det paa den anden Side er, at de have deres individuelle, selvstændige Grunde, som hiin, og ligesaa vel, som hiin, forsmaae al conventionel Fordom. Tidens og Stedets Forandring eller Uforandring er nemlig aldeles afhængig af Digtets Natur, af Digterens Tarv. Hvorfor blot de Emner skulle være behandlingsværdige, der lade sig flemme mellem fir og tyve Timer, eller imellem fire Bægge, indseer jeg ikke. Hvor mangt et fortræffeligt Sujet efter denne barbariske Indretning derimod maatte gaae til Grunde, indseer jeg meget vel. Grækerne forandrede ikke Scenen, fordi deres Dramer ei behøvede det; deri gjorde de vel. Vi forandre Scenen, fordi vore Dramer behøve det; deri gjøre vi vel. Det vilde være ligesaa daarligt at skifte uden Aarsag, som at lade det være, naar man trængte der-til. Ingen af Delene har noget Værd i sig selv, men kun for saavidt Kunstneren med Forstand og Indsigt

bruger det, til Nytte for sit Bærf. Jeg begriber ikke, hvad mere Høitideligt og Edelt der er i, bestandig at stirre paa en Sal, end at see den omskiftet til et andet Bærelse, en Skov, en Plads, 2c. Tværtimod, denne Begyng forfrisker Phantasien, naar den bruges med Smag; og hvor meget bidrager ikke ofte Stedet til en Begivenheds Interesse?

Nu at tale om Grækerne, da havde Retningen og Characteren i deres Kunst, ligesaa lidt som i vor, en raisonneert, philosophisk, men hvad der er bedre, en naturlig, historisk Grund. Det kom sig saaledes: Paa Theatret var Rummet indskrænket; siden blev det ved at være det, da man saae, at til de lyrisk-dramatiske Optog ingen Forandring behøvedes. Borgeroptrin paa Torvet, paa Pladsen for Regentens Huus, ved Alteret maatte være Hovedsagen i disse af mythologiske Processioner udsprungne Statsdramer. Sprogets Malm og Beklang maatte bringe dem til i lyriske Udbrud at udtale de stolte Grundsatninger, de kraftige Uttringer af en sund og fri Heltetid. Vort Sprog har andre, ikke disse metriske Fortrin. I det Menneskehedens er bleven ældre, er dens Interesse, om den ogsaa har tabt noget af sin skønne Enfoldighed, bleven almindeligere; vi interessere os ikke blot ved hvad der umiddelbart griber ind i vore borgerlige Forhold, men ved alt Stort, som der skeer i Verden. Dette forudsætter adskilte Forhold. Den indvortes Uarsag er os vigtigere, end den udvortes Virkning; derfor er Characterudvikling Hovedsagen i vore Dramer, saaledes

Linie 9: som i vor] Orig.: som vor

som den blotte Handling mere var det hos Grækerne. Hvor udvortes skion Existentis er det meest Skattede hos et Folk, der maa et prægtigt, uroffeligt Marmortheater foretrakkes; hvor de indvortes Motiver og deres Forhold til hinanden er Hovedsagen, der bevæge sig de bemalede Verredsskierme hurtig og let, som vore Tan-ker og Forestillinger; der spiller Phantasi, Sensibilitet og philosophisk Livsoversigt Hovedrollen, saaledes som hist Sanden for legemlig Skionhed, og den crasse Modsatning af Menneskets heroiske Kamp med Skieb-nen. Andre Tider andre Forhold, andre Forhold anden Kunst.

Dette have de franske Tragoedieskrivere ikke indseet; i Stedet for at benytte den herlige franske Historie, saa fuld af Stof og Giendommelighed, have de ængstelig copieret den græske Tragoedie i visse Henseender, i det de ganske have forladt den i andre. For at kunne skrive en sand Tragoedie, maa der her ske sand Frihed i et Land. Dette var ikke Tilfældet i Frankrig; i Stedet for at male dicærvæ Billeder af den foregaaende Tid, skulde deres Dramer være indifferente, fornemme Hofforlystelser, der jo ingen Rapport maatte have til Diebliffet. Derfor kunde en vis Elegants i Sproget (der dog tillige fængslede det, og gjorde det fattigt) blive den eneste Frugt af disse Bestræbelses; og omendskiøndt vi hverken kunne negte Corneille eller Racine fiældne og udmærkede Talenter i det Enkelte og Underordnede, saa kunne vi dog i det Hele taget ikke

Linie 7-8: Sensibilitet] Orig.: Sensibiliteten

— 9: og den] Orig.: og for den

tillkiende dem det høiere Digtergenie, der altid er forbunden med eiendommelig Kraft og Mod, hvor det fremtræder. Endnu mindre kunne vi skatte den Litteratur*), der er bleven staaende ved disse første Forsøg, ja som ei engang har kunnet hæve sig til deres Fortienester. Og hvad nu endelig den Critik angaaer, som ei alene forsvarer denne Digtart, men endog vover at uddrage Regler af den for andre Landes sande Kunst, saa maae vi erkiende denne Haardnakenhed at være vel saa chinesisk, som den paa den anden Side Jorden i Asien; og de bekiendte Forordninger angaaende trefantede Hatte og skiødede Beste forekomme mig ikke nær saa bizarre i den didhørende Æsthetik, som disse indknibende Convenientser i den franske.

Hvo der kan lade sig nøie med en saadan Drivhuusvæxt; hvo der kan foretrække en saadan i Urtepotten ængstelig udflækket Stilk for de herlige Heltestammer, der fæste deres dybe Rodder i Fædrelandets gamle Skove, og ryste deres frodige Kroner diærvt mod Him-

*) At ved Litteratur her blot forståes den tragisk-dramatiske, er indlysende. Af Lysspil besidder Frankrig en Rigdom, som saa Nationer. Men misforstået Græcismus og forfængelig Higen efter Hofbifald maatte føle og fængsle Sørgepildigteren. Da Racine i en ældre Alder begeistredes af Religionen, og ikke længer blot af Ludvig den Tiortendes Raadesmiil, da han forlod Apollos, og gik ind i Salomons Tempel, kort sagt, da han skrev sin Athalia, blev han stor.

Linie 11-13: de bekiendte Forordninger angaaende trefantede Hatte osv.] D. e. de bekjendte Bestemmelser for Dragten ved Hof-fester forekomme mig ikke nær saa bizarre i Etiquettens Æsthetik, som osv.

len — den gjøre det! Hvo der kan troe, efter at have forandret hellig Mythologie til kold Hofdecents, det stærkfunderstøttende, høitidelige Chor til en søvniq, kiedsommelig Confident, Kraft=Trimetrer til Pomp=Alexandriner, heroiske Grundfætninger og Begeistring til Sententser og Sentiments, det colossale Fatum til en lumst Forelskelsesintrigue — hvo der, efter at have gjort alt dette, endnu kan bilde sig ind at handle i den græske Land, og at have skrevet en antik Tragœdie — den gjøre det! Vi gothiske Nationer kunne det ei. Det ligger nu cengang i vor Natur, ei at blive staaende ved det Ydre, men at trænge i det Indre; og ved at gjøre dette, erkiende vi en saa himmelhøi Forskiel mellem Græsk og Fransk, som imellem Sundhedsrødme og Sminke. Vi skatte den græske Litteratur, fordi den ved sin genialiske Kraft har vidst at forædle sin Nationalcharacter til Kunst. Dette ville vi og gjøre ved vor; og saaledes troe vi at komme Grækerne nærmere, end de Franske med samt deres høitravende Kiærlighed uden Strømper.

Som et Forbilled for den nyere dramatiske Digter staaer den udødelige William Shakespeare som en høitidelig Colossus i Baggrunden. Med sit eminente Genie vidste han at forædle den gothiske Verden til Kunst, saaledes som de gamle Grækere havde vidst at gjøre det ved den antike. Hans Væsen bestod ikke deri, at han besad et eget Naturtalent, der ti Gange ledte feil, naar det een Gang ledte rigtig. Hvor der er et

Linie 6: Fatum] Orig.: Factum

— 25: de gamle Grækere] Orig.: de Grækere

stort Genie, der er saa stor en Trang til Dannelse og Kundskaber, som Lethed og Hurtighed i at forskaffe sig begge. Det af Naturen fortræffelige Træ staaer pludselig fuldt af Blomster, og disse Blomster modne sig pludselig til Frugt. Saa gik det Shakspeare, og hvo som i hans Væsen ei kan opdage Kundskaber og moden Overfigt: „sehen wir, woran es ihm gebricht, und heißen ihn die Zeitung lesen“, som Udgiveren af Ewald i sin Tid sagde.

Men ligesaa vist som det egentlige Genie er en pludselig Gave fra Himlen, uafhængigt af Tidens og Omstændighedernes sædvanlige Gang, uforudseeligt og udeemonstreerligt, saaledes er paa den anden Side en vis ved Flid, Lærdom og Exempel skyndet Fremgang til Perfectibilitet saavel i den æsthetiske som i den moralske Verden kiendelig giennem hele Historiens Løb; der geraader Menneskeheden til den høieste Værd, saa vist som den er det gode Menneskes høieste Trøst. Om der nogentid atter vil fremtræde et saadant Genie som Shakspeare, veed Himlen; men at vi Nære, med al vor Verbødighed og Kiærlighed til denne vor Stamfader, kunne finde Feil hos ham og Ufuldkommenheder, er vel unegteligt. Saaledes lader det sig vel neppe modsiges, at flere shakspeareiske Dramer tabe sig i det Brede, Planløse; og omendskiøndt denne plastiske Helt aldrig lader dette Brede atter tabe sig i Lust, omendskiøndt han i sine Dramer aldrig holder op at være dramatisk, saa finde vi dog den Fordring, vi have op-

Linie 7: woran es ihm] Orig.: worans ihm (see J. Ewalds samtlige Skrifter, II, 1850, Side 269).

stillet som nødvendig, nemlig Handlingens Eenhed, flere Gange utilfredsstillet. Dette er en Feil, der kan tilgives Shakspeare, hos hvem man mere maa beundre de Mirakler, han, som første Mand, og som den, der brød Isen, gjorde; men os, som ere hans Efterfølgere, og som staae paa hans brede Skuldre, bør det ikke tilgives.

En anden Sag, hvori jeg troer vi bør vige noget fra Shakspeare, ere de alt for hyppige og stærke Forandringer af Tiden og Stedet. Slige Forandringer geraade nemlig ikke Dramet til Last som blot Drama, men vel som et Theaterstykke, der er bestemt til Opførelse. Shakspeare havde en Undskyldning: Man renonceerte i hans Tid aldeles paa Decorations-Illusionen. Men da nu virkelig Theater-Maskineriet og Maleriet formaaer at frembringe en Kunstnydelse af en ganske egen Art, naar det drives til en vis Grad af Fuldkommenhed; da Illusionen af Stedet forfrisker og understøtter Handlingen: saa er det billigt, at man retter sig efter vore Tiders Tarv, saameget mere, da det med nogen Dvelse lader sig gjøre uden væsentlige Opoffrelser.

Hvad Indskrænkningen af Tiden angaaer, saa troer jeg, at den efter Naturen maa udledes af Dramets Forhold til Skuespillerne, ligesom Rummet af dets Forhold til Skuepladsen. Det er yderst fielden at træffe en Skuespiller, der til Fuldkommenhed formaaer at give en Character objectiv reen i et vist Forhold; hvor meget vanskeligere maatte det vorde at spille en Character, i een Aften, af forskjellige Menneskealdere! Digteren behøver ei at bryde sig om denne Indskrænkning, thi den usynlige aandelige Kunst, Poesien,

har blandt saa mange andre ogsaa dette Fortrin for alle øvrige Kunster, at den ei dependerer af mechaniske Betingelser. Dette gjør derimod saavel Skuespilleren, som enhver anden Kunstner, hvis Organ er et fysisk Object; nemlig af sit Legeme. Sorte Streger i Ansigtet og lange Skiæg gjør ikke disse Nuancer af den forandrede Alder; det maa blive plumpt og latterligt, og dette er Uarsagen, hvorfor jeg troer, man efter Kunstens Natur kan bestemme: et Theaterstykke kan kun vare saa længe, som Personerne deri blive uforandrede af Tiden.

Hvad de gængse Fordomme med Sandsynligheden for Tilskuerne angaaer, saa kan den naturligviis efter den Maade, vi betragte Tingen paa, her ikke have Noget at sige. Intet er latterligere, end at forlange virkelig Natur, hvor man kommer for Kunstens Skyld. Vi have sagt: Kunstens Bæsen er at sammentrænge, hvad i Livet findes spredt og adskilt. Saaledes maa Tiden ogsaa sammentrænges, hvilket ikke vil sige, forkortes. Og ligesaa vel som jeg kan bilde mig ind, at der skeer dette eller hiint, og at der, medens Tæppet er nede, mellem Acterne gaaer saa eller saa lang Tid hen, ligesaa let kan jeg i min Phantasie uddrage denne Tid noget længere.

Imidlertid, hvilken Digter søger ei at tæfkes sit Publicum, naar det kan skee uden Opoffrelse af det Bigtigste? Publicum er nu eengang vant til at see Skuespil af een Dag, halvanden Dag, to Dage; jeg har forlænget min Hakon til saa omtrent tre, og haaber, at man ei tilregner mig denne Frihed for haardt. Tydsklands Schiller har i de nyere Tider begyndt at

udvide Theatertiden noget; heri følger jeg ham, ligesom jeg ogsaa agter at følge ham i hans Indskrænkning og Maadehold. Man vil under Opførelsen af mit Sørgespil neppe mærke denne Udvidelse; thi i Acterne selv er ingen Pauser, og selv mellem Acterne ere disse Pauser kun korte, da Stykket gaaer uafbrudt fort Dag og Nat. Paa denne Maade blev det mig muligt med nogle nødvendige Forandringer at sammentrænge Begivenhederne, hvilket ellers vilde været mig umuligt; og paa denne Maade vil jeg vorde i Stand til at stille flere Billeder af mit Fædrelands Historie for mine Landsmænds Øine, dersom de skulde bifalde det første.

Svar paa Hr. Capt. Abrahamsons Recension over mine nordiske Digte. En æsthetisk Afhandling af A. Oehlenschläger. Kbh. 1808. (Udkommet i October 1808, i Anledning af W. H. F. Abrahamsons Inserat i Kjøbenhavnske lærde Efterretninger for Aar 1808, Nr. 4 og 5.) Side 81 til 94:

Jeg har endnu tilbage at møde tvende Indvendinger i Anledning af Hakon Jarl, et Skuespil, der for Resten finder Recensentens Bifald. Dog kan jeg ikke undlade først at yttre, hvor ondt det gjør mig, at han saa lidt synes at elske og sympathisere med vor gamle og mythologiske Verden, saa at han ligesom føler sig en Steen lettet fra Hjertet, i det han træder ind fra den mythologiske i den historiske Tid. Mig gaaer det modsat. Mythologien bestaaer af rene, store Natur- og Mennekesforhold, er et Product af en heel Nations Character, Tænke- og Følemaade. I den er intet

Halvt, intet Tilfældigt, altsaa intet Profaisk. Det Forfængelige, Egoistiske, Bedrøvelige er forsvundet. Menneskenes Videnskaber og Handlinger have afbruset og afgjæret, som sure Druer, og den rene, klare, styrkende Biiin, Kvasers sande Blod, staaer tilbage i Karret. Alt faaer her kun Betydning ved sin store Forbindelse. Det Evige tabes aldrig af Sigte, og disse Billeder staae for det stuende Die, som Erindringen af Livets Tildragelser eengang vil staae for os i Evigheden, naar vi have aflagt den jordiske Larve: som findrige, lærerige Billeder. Saaledes ville vi engang erindre os vore egne Tildragelser, i en skønnere Eksistens, naar Baldur lever op, og i Forening med Vidar (Livskraften) gienmøder Tidens Børn: Vale og Hødur (Dag og Nat). Da ville alle Gienvordigheder og Kampe fra svundne Dage ligge for vore Dine som et gyldent Brætspil i det unge Græs; og som bedre Børn, med Binger, ville vi glæde os med den forrige Uskyldighed over at høre Livets Eventyr i den store Ammestue ved den evige Naturs hellige Moderbryst.

Hvad er overimaginairt i den ensfoldige, billedklare Mythologie? Hvor er et Arnested, en Hiemstavn paa Jorden, dersom det ikke for Nordboen er i Norden? Og hvad i Norden er mere nordisk, end Productet og Udtrykket af den hele nordiske Aand?

Hellige Billeder af mine Forsædres Handle- og Tænkemaade! forlader mig aldrig. I eder vil jeg stue

deres Enfold og Kraft, deres Sindrighed og Aand, deres Religion og Sæder. Med eder vil jeg efter Evne forbinde, hvad Christus og Socrates have udbredt over Jorden af from, kærlig Begeistring, af dybsindig, genialist Grundskning. Thi det føler jeg vel, den Længsel og Higen, som rører sig i min og mine Medbroders Barm i vore helligste Dieblikke, stunder dog kun efter, at det hellige Kors skal smelte sammen og blive Eet med Thors vældige Hammer; at Manden Daad skal finde den skionne Mø Erkiendelse.

Hvad Uhyre, hvad Formløst tvinger os til at holde Indbildningskraften vedlige i Thors Reise, et enfoldigt Eventyr, som selve Børn kunne fatte og more sig ved? Hvad spænder os i de rene, bestemte Omrids af Baldurs Skiebne? Hader den Aand, der ligger i de eddiske Fabler, Noget mere end Svulst og Ubestemthed? Foragter den Noget mere end Over-spænding og Usanddrubed? Elsker den Noget høiere end tydelig, naiv Fremstilling? — Nu, saa lader os elske dette gamle Familieportrait igien, og hænge det hen paa det fornemste Sted i Hallen, over vor Arne! Lad ikke Lunkenhed og Riede vorde Frugten af vore Undersøgelser, men lad os med Kunst og Behændighed slibe de gamle Edelstene, saa at de øvrige Nationer maae forundre sig over deres Skionhed og Glands!

En mythologisk Fabel staaer mig nærmere, end en historisk Bedrift. Hiin grunder sig i den evige Natur, denne i en forsvunden Tid. Saa længe Jld og Vand og Jord og Luft er til, saa længe leve Odin,

Ugair, Frigga og Freia. I Ricerligheden lever den Sidste atter, ligesom den Første i Biisdommen; og saa længe Kunst og Heltetmod ikke er forsvunden, saa længe virker ogsaa Bragi og Thor. De Eviges Bøliger staae endnu uforfrænkede: de høie Bierge, den hvælvede Himmel, det sølvblaae Hav, den flammende Sol. Og de eddiske Fabler og Facta leve op i min Siæl paa ny, hvergang Naturens Virkninger tiltale mit Jnderste. Den historiske Daad derimod farver sig efter sin Tid, og træder tilbage i Taagen med den. Først i Kunsten lever den op paa ny; men de sindrige Fabler ere Kunstens ældste Børn, og mig saaledes fra Begyndelsen af nærmere.

Jeg vender mig nu til de tvende Forekastelser, Hakon Jarl angaaende.

Rec. roser Sørgespillet's Plan, men ønsker dog Scenen med Auden reent bort, „som uenhørende til Handlingen, og fordi den ganske uden Nytte standser Dramets Fremgang“. Og her maa jeg da bringe i Erindring, hvad jeg anførte i Anledning af Baldur, at ethvert Drama ikke blot har en udvortes fysisk, men hvad der er ædlere og vigtigere, en indvortes psykisk Sammenhæng. Trogoedien her bestaaer nemlig ikke blot i Hakons Fald, men i Christendommens og Hedenskabets Strid. Ligesom nu i Hakon

linie 5: staae] Orig.: staaer

— 7: leve] Orig.: lever

— 20: hvad jeg anførte i Anledning af Baldur] See nedenfor i Anmærkningerne til Baldur hiin Gode.

— 21: blot har en] Orig.: har en blot

personificeres det gamle Hedenskab, saaledes repræsenterer Olaf den unge Christendom. De fristende, ængstende Tvivl, der maae overfalde ethvert ærligt og velmenende Hierte i et mørkt Dieblif, medens det overveier en Handling, hvis Udførelse vil koste Tusinder Blod, er personificeret i Olafs Scene med Auden, og altsaa et vigtigt Motiv i Hovedhandlingen i Henseende til dens indvortes Sammenhæng. Men ogsaa som blot udvortes er denne Scene af Bigtighed. Den præparerer Offer-scenen; den gjør den uagtet sin Græselighed høitidelig, og nøder os til at høiagte Hakon midt i sin Bildfarelse. Vi indsee, at den veltalende Odin, der gjør slikt et Indtryk paa Olaf, at han maa bede Gud om Bistand i sin Tvivl, aldeles behersker Hakons nordiske Land. Vi indsee, hvor naturligt denne Tænkemaade maa rodfæste sig i et heroisk nordisk Gemyt, og det indsee vi kun tydeligt ved Audens Taler til Olaf. Paa denne Maade bliver den sidste Scene i fjerde Act med al sin Tragiskhed en religiøs Actus, da den uden det vilde nærme sig til et cannibalistisk Slagteri. En Scene altsaa, som udtrykker en naturlig Gemytbevægelse af Bigtighed hos den ene af Stykkets Helte, og som bidrager til at gjøre den anden grandios selv i sin Forblindelse, kan vel ikke siges at staae til Overflod, især naar den enkelt taget for sig, efter Forfatterens og Fleres Mening er en af de bedste Scener i Stykket.

For Resten er min Mening, at hvad man kalder Handlingens Eenhed i et Drama, bestaaer i den modne Maade, i den harmoniske Sammenhæng, hvormed det Hele er opfundet og fremstillet. Bevæger Alt sig

rhythmisk med poetisk Effect til hinanden, saa har det ogsaa Eenhed. Mangel af Eenhed bestaaer i upoetisk intetsigende Tilfældighed, Plumshed i Sammensøielsen, umodent Skolar=Virvar. For en Digters Opfindelser, Ideer og Forestillinger lader der sig Intet foreskrive i Almindelighed. Ethvert Digt er en Individualitet, har altsaa noget Individuelt, om hvilket der Intet kunde forordnes og bestemmes, førend det digtedes, som maa forstaaes i sin eiendommelige Sammenhæng, altsaa af sig selv. Et poetisk Gemyt, som læser et Digt, læser det ikke for deri at finde Jagttagelser af visse almindelige Regler, men for at nyde noget Positivt, Eget, hidtil Ukiendt, Genialist. Er Digteren i det Hele taget en dannet Kunstner, da tillader man ham gierne enkelte Friheder, naar disse Friheder kunne bidrage til at udklække Blomster, der ellers maatte undværes. Deri bestaaer, hvad man i Digtekunsten kalder det Episodiske. Hvorfor skulde det ikke være en Bært tilladt, som byder sine Gæster et godt Maaltid, efter eget Behag at have en Biret i Beredskab, som man ikke havde ventet; naar han for Resten havde forsynet dem efter Ønske? Og hvis nu denne Ret er velsmagende og sund, er det da fornuftigt, naar en af Gæsterne, efter at have spist den, da vilde sige: hvad du bødst, lader sig vel fortære, men jeg vilde dog heller ønske, at du Intet havde budt os af den Slags, thi det gjør hverken Christen eller Niels ved deres Gæstebud! — I Epopeen er Episoden tilladt, hvorfor da ikke i Dramet? Er Stykket for langt, da kan man udelukke den (og det er den eneste Årsag, hvorfor Scenen med Auden ved Forestillingen

er bleven udeladt); men Digteren skulde det dog ikke bebreides. Denne Vengstelighed er smaalig, den springer ud af en falsk, overtroist Critik. Denne Critik ville vi søge at døde og drukne med daglig Poenitence, og efter den bør Ingen længer i vore Dage danne og rette sig, hvem Gud gav genialist Frihed, og naturlig sund Smag for det Skionne i alle Former.

I min tydske Oversættelse af Hakon Jarl, hvor Alt er kortere og mere sammentrængt, end i den danske, vilde Scenen med Auden ikke behøves at udelades ved Opførelsen; og saaledes tænker jeg ogsaa engang at omarbejde den danske.

Det Sidste, jeg endnu har at anmærke, er min Forundring over, at Rec. mener, Somnambulismen støder mod det Alvorlige, og at han halv troer, jeg har ladet Hakon gaae i Søvn for at frembringe en comist Effect, hvilken han paa dette Sted finder ilde anvendt. Sandelig, jeg kunde ikke begaaet en større Taabelighed, end her at ville vække comist Effect. Det har ogsaa saa lidet været min Hensigt, at jeg lod Hakon gaae i Søvn, fordi jeg, tværtimod Recensentens Mening, holdt Somnambulisten, især en saadan, for en yderst tragist Person, der før maatte bringe Haaret til at reise sig paa Tilskuernes Hoved, end at faae dem til at lee. En Nattevandrer, især naar hans onde Samvittighed har vakt hans Phantasie i Dremme og forstyrret hans Ro, forekommer mig at være et sandt Spøgelse, en Gienganger uden virkeligt Liv

og Bevidsthed, som til Straf for sine i Livet begangne Forbrydelser er fordømt til uden Ro at pusle hen i Nattens dunkle Time, som en Skygge over Jorden. Man erindre sig Lady Macbeth med Lyset, i Shakespeare. Er denne Scene comisk? Bringer den til at lee? Det maatte da være den Slags Latter, som faaer Tænderne til at klappre i Munden. Jeg mener, at Hakons Drommevandring er af samme Natur.

Den blege Skygge,

Du seer, var eengang Norges Herre, mægtig;
 De stærke Normænd lod hans Bink. Han faldt
 I Striden, i en Strid, som stod paa Glade.
 Nu gaaer hans Gienfærd kun omkring og spøger
 Ved Nattetide. Hakon var hans Navn.

Mat af Dagens Kamp og Nattens Flugt slumrer han ind uagtet sin Frygt for Karfer. Neppe er han indslumret, før Samvittighedens Grindringer vække ham i Dromme, som de slangehaarede Furier Drestes med deres Svøber. Han springer bleg og forfærdet op; med drømmende, stive Blik, bortvendt Overkrop, som om han vilde flye, tilbagestrakte Arme mod de indbildte Syner, som om han vilde støde dem fra sig, forfølges han af Graafelds og Guldharalds blodige Skygger. Disse Syner afbrydes af andre; alle truende Grindringer af hans Liv flye lynsnare giennem hans drømmende Hjerne. Han er moden til at falde, det

nie 24: Graafelds] Orig.: Graafeld

- 26: flye] Orig.: flyer

er fuldbragt, og vi undre os ikke over, at han i sin Vision betragter sig selv som sin egen Offerpræst, og i en tragisk høitidelig Fortvivlelse rækker Karfer frivillig Dolken, for at støde den i hans Bryst. Dette udretter Karfer med sin sædvanlige blinde Lydig-
hed; og Undertrykkeren, Menneskeforagteren finder netop sin Død i den slaviske Underkastelse, han tilforn be-
tragtede som det nødvendigeste Middel til sin Sikkerhed.

Til Hakon Jarl kunne her følgende Bemærk-
ninger gøres:

Side 12, Linie 29-31:

Hvad jeg tyktes,
Det tyktes jeg; det nødtes jeg at tykkes
[Mellem Sværmen.]

Ordet tykkes er paa dette Sted, neppe ganske sprogrigtigt, brugt for synes, lade.

— 21, — 12-13:

O, hvad var Berglioths Skønhed, hvad er selv
Thora fra Rimols Skønhed imod denne?]

Ved denne Berglioth menes rimeligviis Hakons af-
døde Hustru, der imidlertid i Virkeligheden bar Nav-
net Thora, ligesom hans senere „Kjæreste“. At her
skulde være tænkt paa Hakons Moder eller paa
hans i Stykket (Side 64—65 og 127) omtalte Datter,
som begge hed Berglioth, kan ikke antages; det Sidste
saa meget mindre, som der da maatte have staaet,
ikke var, men er. Paa at indføre denne Læsemaade
er der rigtignok i Trykfeilslisten til Nordiske
Digte gjort et Forsøg; men det strider saavel imod

begge Manuscripterne, som imod de tre Udgaver, Oehl. selv besørgede; og kan alene tilskrives Nordiske Digtes ubekjendte Udgiver.

Side 40, Linie 18:

 Hvordan staaer Hoven nu i Norges Land?]]

D. e. hvorledes staaer nu Normændenes Hu? — Den norske (jydske) Dialectform har Digteren maaskee valgt for at undgaae det Dobbelttydige i den skrevne Form H_uen, hvad han vel bedre havde forebygget ved at bruge Formen Hugen.

— 77-78:

Cæli deus sanctissime, osv.]

Hvorfra Oehl. har denne gamle Hymne i den foreliggende Form, kan Udgiveren ikke paavise. Maaskee den er meddeelt Digteren af Fr. Schleiermacher, med hvem han omgikkes meget i Halle (see Erindr., II, Side 30-31). Omspredte findes alle Hymnens Bestanddele i H. A. Daniels Thesaurus hymnologicus, I, nemlig første Strophe Side 60, Spalte 2; anden Strophe Side 58, Sp. 2; tredie Strophe Side 60, Sp. 2; fjerde Strophes første og andet Vers Side 230, Vers 145—146, og dens tredie og fjerde Vers Side 229, Vers 141-142.

— 102, — 12-13:

 Orm har paa fire Beie fra sin Gaard

 Sendt Hærorf rundt omkring]

Hærorf, som læses i M., eller Herorf, som de trykte Kilder have, er Krigsbud. Snorros Ord: *Ormr let fara herör* oversættes af P. Claussön: „Orm lod sende Hærorff eller Krigszbud“, hvilken Over-

sættelse Schiöning omtrent beholder: „Orm sende Hærorff (Krigsbud)“.

Side 145, Linie 22:

Som Regn og Hagleld i en Vinterstorm]
Hagleld, Hagelbyge, Iling. Ordet har Digteren vel nærmest fra Schiönings Snorro, hvor det forekommer f. Ex. I, Side 238, 241.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra den første ere følgende:

Side 3, Linie 2: Trygvesøn] = M; A: Trygvesen

— —, — 8: Einar] = M; A: Einer

— —, — 22: Inger, Thoras Pige.] Herefter følger i alle Kilderne: Gadding, hendes Svend; men denne Person, der nævnes Side 130, Linie 15, forekommer som handlende kun i Manuscripterne (see ovenfor Side 247-248, Anm.)

— —, — 23: Bønder og Trælle.] = M; A (B, C og D): Bønder, Trælle.

— 5, — 1: Første Act.] = M; mangler i A.

— —, — 5: ved et Madfad] = M; N: med et Madfad; A: med Madfad

— 6, — 2: dens] = B; A: sit

— —, — 3: ydmugt] = M; N: ydmugst; A: ydmug

— —, — 9: Bærefuder] = M og A (udeladt i B, C og D). Bag i A angives Ordet som en Trykfeil for Handelspramme; men denne Forandring synes unyttig, er uidentvivel kun bemærket af meget Faa, og dens Authenticitet kunde vel endog betvivles (smlg. ovenfor Side 272-273, Bemærkningen til Side 21, Linie 12-13).

- Side 6, Linie 24: turde] = M; N, A (B, C og D): funde
 — —, — 28: forvorpne] = M; N, A (B, C og D):
 forvovne
 — 7, — 7: Ja vist] = B; A: Ja vel
 — —, — 31: for] = M; N og A: om
 — 8, — 24: født] = M; A (B, C og D): fød
 — 9, — 6: reise] = B; A: reiser
 — —, — 16: rødde] = M; N, A (og B): rydde
 — 10, — 3-4: sine sidste Straaler] = M; N og A: sine
 Straaler (i B, C og D anden Forandring)
 — —, — 4: komme] = M; A: kommer
 — —, — 8: Hvad vove] = M; N og A: Hvor vare
 — —, — 20: moderlig] = B; A: moderligt
 — —, — 21: smeffre, skionne] = M; N og A: smuffe,
 skionne (i B, C og D anden Forandring)
 — —, — 22: D! ei blot] = M; N og A: Dg ei blot
 (i B, C og D anden Forandring)
 — 11, — 1-2: til Rette smuft. | Han] = M; N: til-
 rette smuft | Han; A: tilrette, smuft | Han (i B, C
 og D anden Forandring)
 — —, — 18: purpurrøde] = B; A: gule, røde
 — —, — 23: hellige] = M; A: hell'ge
 — —, — 27: skionne] = B; A: søde
 — 12, — 6: komme] = M; N og A: kommer
 — —, — 19: var ganske nyt] = B; A: at det var Nyt
 — —, — 23: fort,] = B; A: fort sagt,
 — 13, — 11: min hele Belfærd] = M; A: min Belfærd
 (i B, C og D anden Forandring)
 — 14, — 29: vorder] = M; A: bliver
 — 15, — 8: Urten] = M; A (B, C og D): Ratten
 I N mangler denne Linie; i Oehls tyske Oversæt-

telse af Hakon Jarl (1809) lyder den saaledes:
Die Wurzel biegt sich unterm Abendthau. — Hvad
Digteren her lader Hakon anføre som et Vers af
Eivind Skaldaspilder, er ikke hentet fra de Rester,
Tiden har levnet os af denne Fortidsdigters Poesie.

Side 15, Linie 12: rækker ham den] = M; N, A (B, C og
D): rækker den

— —, — 12-13: derpaa nedslaaet] = B; A: derpaa un-
derlig nedslaaet

— —, — 26: pryde] = M; A: pryder

— 16, — 13: Haarfagre. Ven! du] = M; N og A:
Haarfagre, Ven! Du

— —, — 16: mit] = B; A: min

— —, — 29: Danevirke] = C; M: Danavirke; N og
A: Dannevirke

— 17, — 2: undrer] A: undres; smlg. Var. til Side
100, Linie 2, 4 og 5 (i B, C og D anden Forandring)

— —, — 14: med. Al Haralds] = B; A: med, den
hele Haralds

— —, — 19: var] = M (B, C og D); A: er

— 18, — 4-5: forbudt at nærme sig | De store Guder] = B; A: forbudent sig at nærme | Til Nordens
Guder

— —, — 20: mig] = B; A: til

— —, — 21: den gamle] = M; N og A: din gamle

— —, — 22: Drm Lyrgias Fæstemø, og, Herre!] = B;
A: Drms Fæstemø fra Lyrgia, Herre!

— —, — 25: min] = B; A: din

— 19, — 8: sin Arm] = M; A: sine Arme

— —, — 18: forvirret] = M; N og A: forvildet (i B,
C og D anden Forandring)

- Side 19, Linie 20: [føde] = M; A: [fionne (i B, C og D anden Forandring)]
- —, — 26: [sin Arm] = M; N og A: [sine Arme]
- —, — 30: [Gudbrandsdalen] = D; A: [Guldbrandsdalen]
- 20, — 10: [Brudegaven] = B; A: [Morgengaven]
- —, — 24: [Sun undflyer] = M; N, A (B, C og D): [Sun flyer]
- 21, — 25: [udstrakt] = B; A: [frugtbart]
- 22, — 6: [komme] = B; A: [kommer]
- —, — 8-9: [Jostein og Carls hoved komme. | Hafon] = B; mangler i A.
- —, — 20: [ligget mig paa] = B; A: [lagt mig svart paa]
- 23, — 1: [tillidsfuld] = B; A: [uden Tvivl]
- —, — 9: [Trolde] = B; A: [Troldmænd]
- —, — 14: [Danerkongens] = C; A: [Dannerkongens]
- —, — 17: [Til og engang at faae en Part i Riget] = B; A: [Til nu at faae en Part i Riget med]
- —, — 28: [Hylding] = B; A: [Hyldest]
- —, — 31: [Hjøringsvaag] = M; N og A: [Hjøringsvang]
- —, — —: [svandt] = B; A: [sank]
- 24, — 1-2: [Da Bue sprang fortvivlet over Bord | Med Armens Stump i Pengeskrinets Hank] = B; A: [Da Bure (angivet bag i Bogen som Trykfeil) styrtet (M: styrted) sig fortvivlet ud | Med Armestumperne i Pengeskrinet]
- —, — 7: [tilovers] = B; A: [tilbage]
- —, — 8: [mener] = B; A: [figer]
- —, — 22: [ikke længst] = B; A: [ei alt længe]

- Side 24, Linie 31: Fædreland] = M; N og A: Fødeland
 — 26, — 8: veed] = B; A: vedst
 — —, — 28: fiender du min] = B; A: veedst du af min
 — 27, — 3: finder strax han Modstand] = B; A:
 lider strax han Afbræk
 — —, — 7: Vil I da] = M (B, C og D); A: Og
 vil I
 — —, — 21: Alle Tre.] = B; N og A: De tvende
 (M: trende) Kæmper.
 — —, — 22: Freir] = M; N og A: Freya
 — 28, — 13-14: Hakon | staaer] = B; A: Hakon
 (ene). | Han staaer
 — —, — 22: Hielp mig at rydde snart den Fiende ud]
 = M; A: Hielp mig at rydde snart din Fiende ud
 (B, C og D: udryd en Fiende; i N mangler dette
 Vers)
 — 29, — 3: Med blodneddypte Teigner] = M; N og
 A: Med Blod neddypte Teigner (i B, C og D anden
 Forandring)
 — —, — 12: Dieblif] = M; N, A (B, C og D): Die-
 bliffe
 — 30, — 3: grusomt] = M; N og A: grusom
 — —, — 11: min] = M (B, C og D); A: en
 — —, — 17: smedded] = M; N og A: smeddet
 — —, — 19: der] = C; A: som
 — —, — 27: først indsættes] = B; A: sættes ind først
 — 31, — 29: vilde heller] = M; N, A (B, C og D):
 heller vilde
 — 32, — 6: Datter] = M; N, A (B, C og D): Datter
 — —, — 31: af drevet ægte Guld] = B; A: af nyt
 af drevet Guld

- Side 33, Linie 1: monstro] = M; A: mon troe
 — —, — 6: See] = M; A (B, C og D): Saa
 — —, — 8: mit Hoved] = M; A (B, C og D): min
 Naffe
 — —, — 9: ad] = B; A: af
 — —, — 21: Herre] = B; A: Konning
 — —, — 22: faare] = B; A: faarer
 — —, — 24: Modstaae] = B; A: Modstaaer
 — —, — 26: Bliuer] = M; N og A: Blier
 — 34, — 12: sliig en] = M; A: denne
 — —, — 24: blier] = M; N og A: bliver
 — 35, — 2: Smededreng] = B; A: Smeddedreng
 — 36, — 2: hist] = C; A: midt
 — —, — 4: derom] = C; A: derpaa
 — —, — 11: for Diet] = M; N og A: for Ederis Dine
 — —, — 17: været] = M; N, A (B, C og D): være
 — —, — 21-24:

Jeg skaaner dig, men misbrug ei min Godhed!

Smed Kronen om igien! Den skal ei passe

En uddøet Kongeslægt, men mig. Jeg giver

Dig endnu trende Dage. Bee dig, Bergthor!

= M; N har de samme fire Vers, men i det fjerde er trende blevet til tvende; A (samt B, C og D med en uvæsentlig Forskjel):

Jeg skaaner dig; men misbrug ei min Godhed.

Jeg gier dig endnu tvende Dage. Bee dig,

Formodentlig har Sætteren i A oversprunget de to midterste Vers, og Correcteuren har da (ligesom Side 52, Linie 17-20; Side 67, Linie 30; Side 87, Linie 27; Side 105, Linie 6; Side 119, Linie 10-11; see Varianterne), uden at sammenligne med sit Manusc.,

der formodentlig har havt det Samme som N, conjiceret den Form for det fjerde Vers, der siden omtrent blev staaende, med Tab af to gode Linier. I Henseende til tvende for trende maa bemærkes Bergthors paafølgende Ord om tre, fire Timer.

- Side 37, Linie 4: Før om igien han smedder Norges Krone] = C; A: Før han skal smedde atter Kronen om
 — 38, — 4: komme] = B; A: kommer
 — —, — —: Strandbredden] = M; A (B, C og D): Stranden
 — —, — 11: En] = M; A: Gen
 — —, — 20: mindtes mig] = M; A: mindes mig (B, C og D: mindes end)
 — —, — —: din Godhed] = B; A: dit Vensteb
 — 39, — 1: blevet] = B; A: bleven
 — —, — 3: dit Vensteb] = B (som dog har Trykfeilen din Vensteb); A: din Godhed
 — —, — 4: Hvis ikke jeg var ilet hid] = B; A: Hvis ei jeg havde ilet hid
 — —, — 8: hindred] = M; N og A: hindrer
 — —, — 11: besøger] = B; A: besøgte
 — —, — —: Fædreland] = M; N og A: Fødeland
 — 40, — 11: tidlig] = M; A (B, C og D): tidligt
 — —, — 29: pludselig igien erindred] = M; N og A: pludselig erindred
 — —, — 31: Taaren] = M; N, A (B, C og D): Taarer
 — 41, — 12: boer] = C; A: boe
 — —, — 13: frem bag] = B; A: iblandt
 — —, — 16: flue] A: fluer (i B, C og D anden Forandring)
 — —, — 20: Ja] = M; A (og B): Jo

- Side 41, Linie 31: Landet selv] = M; N og A: Landet i sig selv
- 42, — 5: Bølgen imod] = M; N og A: Bølgerne mod
- —, — 6: Men] = B; A: Dog
- —, — 18: give] = M; A: giver
- —, — 31: ved] = M; N, A (B, C og D): med
- 43, — 16: Fik Jarlen Norges Land i sine Hænder] = B; A: Kom Landet meer og meer nu i hans Hænder
- —, — 18: Saaledes] = C; A: Og derfor
- —, — —: roligt] = M; N, A (og B): rolig
- —, — 22: Som rundt om havde Jorden fyldt] = M; N og A: Som Jorden havde rundt om fyldt (i B, C og D anden Forandring)
- 44, — 1: Hjøringsvraag] = M; N og A: Hjøringsvang
- —, — 4: hovedsvimmel, glemte] = M; N og A: hovedsvimmel, forglemte
- —, — 14: bestandig mere Bold paa] = C; A: bestandig Indgreb udi
- —, — 17: som Dffre] = B; A: et Dffer
- 45, — 15: nytted] = M; N og A: nyttet
- —, — 22: For snart i Baarens Tid at] = B; M: For ud, i Baarens Tid, at; N og A: For udi Baarens Tid at
- 46, — 4: raged ned til] = M; A (B, C og D): peged ned mod
- —, — 18: underligt] = M; A: underlig
- 47, — 6: værd] = B; A: værdig
- —, — 8: dog yttret fun] = M; A: fun yttret dog (i B, C og D anden Forandring)

- Side 47, Linie 13: Siælens] = B; A: Hjertets
 — —, — 15: mod] = D; A: til
 — 48, — 14: vente] A: venter (i B, C og D anden Forandring)
 — —, — 15: dette glade Budskab] = M; A: dette Budskab (i B, C og D anden Forandring)
 — —, — 22: Dphold] = M; N, A (B, C og D): Taushed
 — —, — 24: mig et Dieblif, J Benner!] = B; A: mig i dette Dieblif,
 — —, — 25: har man reist et Telt] = C; A: finder J min Telt
 — —, — 26: Der qvæger, hviler] = B; A: Qvæger og hviler
 — 49, — 13: besluttet] = B; A: bestemt mig
 — 51, — 11: sit] = M; A: dit
 — —, — 18: de blege] = M; A: det blege
 — —, — 25: det] = M; N og A: dit
 — —, — 29: Han gaaer.] = M; mangler i A.
 — 52, — 14: Jeg gaaer] = M; A (B, C og D): Vi gaae
 — —, — 17-20: Ha, hvilken Lykke
 Maa jeg da takke Hændelsen ei for,
 At jeg endnu engang faaer see dig, førend
 Du seiler bort!
 = M; A (samt B, C og D med en lille Forandring):
 Ha, hvilken Lykke
 Maa jeg da takke Hændelsen ei for!
 Du seiler bort?
 (Du seiler bort kan ikke godt staae som et Spørgsmaal, da Hakon allerede ovenfor har sagt, hvorfor

han seiler bort. Desuden passer hans efterfølgende Replik kun til Manuscr.s Læsemaade.)

- Side 53, Linie 24: blandt] = M; N, A (B, C og D): Blandt
 — —, — 26: du varst] = M; A (B, C og D): du var
 — 54, — 5: Mænd] = B; A: dem
 — 55, — 1: lave] = B; A: falske
 — —, — 2: D ja,] = B; A: Ja vel,
 — —, — 23-24: Uafsyn. | Skjørlevner! at] = M; N: Uafsyn | Skjørlevner! Ut; A: Uafsyn, | Skjørlevner! Ut
 — 56, — 11: Kæmper vel, end du] = B; A: Kæmper, end som du
 — —, — 18: har endnu meer] = B; A: har meer
 — 57, — 14: for] = B; A: til
 — 58, — 26: Og — som] = M; N, A (B, C og D): Og som
 — —, — 29: han — som] = M; A (B, C og D): han, som
 — 59, — 16: Hov'det] = M; N og A: Hovedet
 — 60, — 1: under det forrige] = M; N, A (B, C og D): under forrige
 — —, — 23: Ridding] = M; N og A: Ridding; saaledes hver Gang dette Ord forekommer i Stykket.
 — —, — 31: Manddom, Ridding? dø!] = M; N: Manddom, Ridding! Døe! A: Manddom? Ridding! dø.
 — 61, — 4-5: tilbage! Det | Var ellers ude med mig.] = C; A: tilbage, ellers | Var det alt gjort med mig.
 — —, — 7: Hvilken] = C; A: Ha, hvilken
 — —, — 25: dræbt] = M; N, A (B, C og D): dræbe (smlg. I, Side 353, Linie 23)
 — 62, — 28: vel, at her jeg traf dig!] = M; A: vel, jeg har truffet dig (i B, C og D anden Forandring)
 — 63, — 1: nu han] = M; N, A (B, C og D): han nu

- Side 63, Linie 10: mod] = M; A: med
- 64, — 8: din egen Ære] = M; N og A: din Ære
- —, — 13: af Granerød og Bjørnescener] = M; N:
af Graneveed og Bjørnesener; A (B, C og D): af
Træ og seige Bjørnesener
- —, — 15: sin Skulder] = M; N, A (og B): sine
Skuldre
- 66, — 12: selv jeg] = B; A: jeg selv
- —, — 14: min første Datterø] = M; A: min Dat-
terø (i B, C og D anden Forandring)
- 67, — 13: lad dog] = B; A: lad nu
- —, — 18: Miødfar] = M; N og A: Miødfad
- —, — 28: kommer] = M; N og A: komme (i B,
C og D anden Forandring)
- —, — 30: Vi er Jarl Hakonø] = M; N: Vi er
Hakonø; A: Vi ere Hakonø
- —, — —: sendte] = M; A (B, C og D): sendt
- 68, — 16: Som er] = M; N og A: Som est
- —, — 18: til] = B; A: med
- —, — 23-24: Han haaber derfor,
Du afstaaer ham din Fæstemø.
= B; A: Han haaber og,
At du vil ei forhindre ham hans Lykke,
Men at du sender ham sit Hiertes Attraa,
Og afstaaer ham din Kierlighed.
- —, — 30-31: du, som vor Jarl | Ei tvivler paa,
gier hende] = M; A (B, C og D): du, hvorom Jar-
len | Ei tvivler, slipper hende
- 69, — 9: fri og stolt] = M; A (B, C og D): stolt
og fri
- —, — 20: At vi skal bringe Gudrun til] = C; A:
At bringe Gudrun med os til

- Side 69, Linie 24: Han er ophøiet over Alles Dadel] = B;
 A: Vor Tunge er for svag til Hakons Ros.
- 70, — 13: styrte] = B; A: styrter
- —, — 27: sig for] = M; A: sig hen for
- —, — 29: staae] = B; A: staaer
- —, — 30: klynke] = B; A: klynker
- 71, — 9: hevner] = M; N, A (B, C og D): hævne
- —, — 18: stakkels] = B; A: arme
- —, — 27: Hammeren] = M; A: Hamren
- 72, — 2-3: Den Master. | Carlshoved.] = B; A: Den
 Master. | Skuepladsen som i anden Act. | Carlshoved.
- —, — 11: i Havn] = B; A: til Lands
- 73, — 2-3: Olaf har man | Bestemt] = B; A:
 Olaf er | Bestemt
- —, — 5: Kæmpeplads] = M; A: Kæmpeplads (i
 B, C og D anden Forandring)
- —, — 9: tydeligt] = M; A: tydelig
- —, — 13: har naturligviis] = B; A: har, som er
 naturligt,
- —, — 20: fiende] = M; A: fiender
- —, — 23: forblummet] = M; N og A: forblummet
- 74, — 4: hurtigt] = M; N og A: hurtig
- —, — 8: Krigerhæder] = M; N og A: Krigerære
- 76, — 17: byde] = M; N og A: byder
- 77, — 3-4: Naar Olaf skynder sig med sine Kæmper,
 Da fanger han i Buret begge let.
 = B; A: Naar han med sine Kæmper sagte skynder
 Sig did, saa har han dem i Buret begge.
- —, — 11: lovet] = M; N, A (B, C og D): løvt
- —, — 18: række] = M; N og A: rækker
- —, — 23: nærme] = M; A: nærmer

Side 77, Linie 24: i *Haand*] = M; A (B, C og D): i sin *Haand*

— —, — 25: *synge følgende*] = B; A: bryde ud i følgende

— —, — 27 til Side 78, Linie 12: *Cæli deus sanctissime*, osv.] Inddelingen af denne Sang i Stropher, der ikke finder Sted i N og A, er indført efter M (B, C og D). I N og A er den sidste Strophe rykket længere ind paa Siden end de foregaaende, hvilket her er rettet efter M (B, C og D). Anmærkningen under Texten Side 78, der ikke findes i M og N, er optaget efter B; i A lyder den saaledes:

Til Opførelsen er ovenstaaende saaledes forandret:

Skibet standser ved Strandbredden, hvor man sees Konning Olaf med det store Korsbanner i sin *Haand* omringet af sine Mænd og Munkene. I det de nærme sig hører man dem synge følgende Chor i det Fjerne:

Forjages skal den dunkle Nat,
O Himmel, af din Straale brat,
Den sidste sorte Dæmringstj
Med Torden fra din Bue flye.

Kongen stiger ud med sit Følge og gaaer midt frem paa Skuepladsen med sit Banner i *Haand*. Naar Præsterne have dannet en Halvkreds omkring ham, fortsætte de Sangen med Iydelig Røst:

Opvarmes skal det kolde Nord,
O Almagt! af dit Kraftens Ord,
Din Helt du skænkte Magtens Sværd,
Han fælde Mørkets Trolddomshær!

— 78, — 2: *perennis*] = B; A: *perenne* (M: *perenni*)

— 79, — 11: *boe*] = B; A: *ile*

— —, — 17: *Engle*] = B; A: *Engler*

- Side 80, Linie 2: bekræfte] = M; N og A: bekræfted'
- —, — 13: stolthardnaffet folde Fjeld] = M; N: stolt-hardnaffed, folde Fjeld; A: folde, stolthardnaffed' Fjeld
- —, — 16: sikkerligt] = M; N, A (B, C og D): sikkerlig
- —, — 20: Ut røre deres Dfferboller's Rand.] = B; A: Ut ruge over deres Dfferboller.
- —, — 27: Tak, Brødre!] = M; N og A: Tak, fiere Brødre!
- —, — 29: Baadsmænd] = M; A: Landsmænd
- 81, — 27: Snare] = B; A: Vold
- —, — 29: din] = B; A: Eder's
- 83, — 17: Lad alle dine Kæmper følge dig] = M; N og A: Lad dine Kæmper følge med dig
- 84, — 5-6: Forandret, og med den Jarl Hakon's Forsæt. | Saasnart] = B; A:
 Heel pludselig forandret, og med den
 Hakon sit Forsæt. Nys først har vi hørt det.
 Saasnart
- —, — 6: fik] = M; A: fikst
- —, — 7: Med Taushed havde vi dig let forraadt.] = C; A: Forraadt dig var en let Sag, hvis vi taug.
- —, — 8: for dig] = M; A: til dig (i B, C og D anden Forandring)
- —, — 18: følg os] = M; N, A (B, C og D): følg mig
- 85, — 2: i Haand] = M; N og A: i sin Haand
- —, — 8: Nu, Grib?] = M; N: Nu Grib! A (B, C og D): Nu Grib,
- 86, — 4: fra] = M; N og A: af
- —, — 29: Thi, seer du, denne Rende] = M; N, A (B, C og D): Thi seer du denne Rende

- Side 87, Linie 15: kommen] = C: A: kommet
- —, — 27: en heel kraftig, fielden Saft] = M; N: en heel fielden Saft; A (og B): en heel fielden kostbar Saft (C og D: en fortræfflig kostbar Saft)
- 88, — 20: var] = M; N og A: er
- —, — 22: [saadan] Alle Kilderne: saadant (smlg. Linie 24)
- 89, — 5: din] = M; A (B, C og D): den
- —, — 27: Olaf, Carlshoved, Jostein og følge komme].
Alle Kilderne: Olaf. Carlshoved. Jostein. følge.
- —, — 29: hævet] = M; N, A (B, C og D): draget
- 90, — 2: peger rolig paa] = M; A: peger ned paa (B, C og D: peger paa)
- —, — 13: med] = M; N og A: ved
- 91, — 12: Ræmpesalen] = M; N, A (og B): Kongesalen (C og D: Kongehallen)
- —, — 24: Herr] = M; N og A: Herre (i B, C og D anden Forandring)
- 92, — 25: Skiult] = B; A: Hist
- 93, — 14-15: fun, hvad der sømmer sig og bør sig, | Saa] = B; A: fun bare, hvad der sømmer sig, | Saa
- —, — 19: Saa maae vi om ad denne Bei, min Konge!] = M; A (B, C og D): Saa maa vi denne Bei, min ædle Konge!
- —, — 21: En Bøndestue.] = M; A (B, C og D):
Et afsides Sted i Skoven ved en Bøndehytte.
- 94, — 2-3: hvilket kommer af,
Ut Solen skinner ned med Glands paa Bandet]
= B; A: hvilket kom deraf,
Formedelsft at den hede Sol den har
Den Bane, at den skinner ned paa Bandet

Side 94, Linie 5-8: ondt at gjøre, thi paa Søen
 Er altid tvende Sole, det vil sige:
 Kun een paa Himmelen, men een paa Søen.
 Paa Landet

= B; A: ondt derved at gjøre, thi
 Paa Søen er der altid tvende Sole,
 At sige ikke meer, end een paa Søen,
 Men een paa Himmelen og een paa Søen.
 Det gjør jo to; og det er hele Sagen.
 Paa Landet

- —, — 15: J [agtens] = M; N og A: J ogsaa
 agtens
- —, — 16: hvad der vedkommer Maden] = B; A:
 hvad Maden anbetræffer
- 95, — 3: Gaaer.] = B; mangler i A.
- —, — 9: uundværlig] = M; A (B, C og D): uund-
 værligt
- —, — 17: Støtter sit Hoved til Haaanden] = B; A:
 Støtter Haaanden til sit Hoved
- —, — 22: truer] = M; N, A (og B): trued
- —, — 30: graane] = M; N og A: graaner
- 96, — 27: slikt et Syn] = B; A: slige
- 97, — 30: skielve, Herre! hvis] = M; N og A:
 skielve, hvis (i B, C og D anden Forandring)
- 98, — 9: Viis; den] = M; A: Viis, der
- 99, — 18: Raadmundethed] = B; A: Raadmundighed
- —, — 28: uddøet] = M; A (B, C og D): uddød
- 100, — 2, 4 og 5: undre] = B; A: undres
- —, — 13: Poppo] = C; A: Poppo
- —, — 17: ført bag Lyset] = B; A: overilet

- Side 101, Linie 17: *Nei,*] = B; A: *Ha!*
- 102, — 4: *Bud.*] = M; N og A: *Budskab.*
- —, — 11: *sammenstimlet*] = M (B, C og D); A: *sammenstimet*
- 103, — 4-5: *det bliver let at splitte | En sammenløbet*] = B; A: *det blive skal en let Sag*
Ut splitte fra hinanden en ukyndig
Dg sammenløbet
- —, — 15: *Ja*] = M; N og A: *Jo*
- —, — 18: *Søn da ikke mødt*] = B; A: *Søn ei mødt*
- —, — 29-30: *Der faldt en Taage; Erland mægted ei | I denne Skynding dem*] = B; A: *Det var en taaget Dag, og Erland mægted | I denne Hast ei dem* (Læsemaaden i A hænger sammen med følgende, i M overstrøgne, Form af Linie 25: *Kong Olaf lagde ind igaar i Fiorden*)
- 104, — 2: *Han havde taget feil, og vilde*] = B; A: *Ut det var anderledes; vilde*
- —, — 7: *mod Land*] = B; A: *til Lands*
- 105, — 5-7: *Olaf | Fortrød det, at det ei var dig, han traf. | Hans*] = M; N: *Olaf | Fortrød det ei var dig, han traf | Hans*; A: *Olaf | Fortrød, det ei var dig, han traf saa vel; | Hans* (i B, C og D anden Forandring)
- —, — 8: *Gav han dog Fred. Af dem erfared han,*] = C; A: *Fik Fred, af dem erfared Kongen,*
- —, — 12: *mere*] = M; N, A (og B): *meer* (i C og D anden Forandring)
- 106, — 5: *hulle*] = B; A: *hyller*
- —, — 18: *Seir*] = M; A: *Seier*

- Side 106, Linie 19: Høfon, store, høie Guder!] = M;
 N og A: Høfon, høie, store Guder! (i B, C og D
 anden Forandring)
- 107, — 4: Som vender ned sin lyse Stang hver
 Midnat] = M; N og A: Som vender med sin lyse Stang
 mod Midnat
- —, — 17: endeel] = B; A: en Flof
- —, — 18: til Land, for nær ved] = B; A: til
 Lands, for strag ved
- —, — 24: Men før vi kom,] = B; A: Imidlertid
- —, — 27: bringe] = B; A: bringer
- 108, — 3: Borgestuen] = M; N og A: Borgerstuen
- —, — 13: du] = M; A: de
- —, — 17: Saa skøn, som hellig] = M; A: Saa
 skøn, saa herlig (B, C og D: Saa skøn, som herlig)
- —, — 24: truffen] = C; A: truffet
- —, — 25: Berset langsomt] = B; A: Berset igien
 langsomt
- 109, — 10: Gut] = M; A: Glut
- —, — 12: Morgenstjerne] = M; N og A: Morgens-
 stund
- —, — 13: vælig] = M; N og A: vældig
- —, — 16: skienket] = M; N, A (B, C og D): givet
- —, — 20: falde] = B; A: falder
- —, — 24: Lue] = M; N og A: Luer
- —, — 27-28: det bringer Guderne | Til] = M; A:
 det bringes Guderne, | Til
- —, — 30: ind] = B; A: ud
- 110, — 28-29: ei. Hvad har | Da Gubben sagt, og
 hvordan er] = B; A: ei, hvordan | Kom det sig Grif
 hvorledes er

- Side 111, Linie 3: Fornøiet, muntre] = M; A: Fornøiet,
munter (B, C og D: Særdeles muntre)
- —, — 5: en Gubbe langsomt ind i Hallen] = B;
A: en gammel Gubbe ind ad Døren,
- —, — 9-12: begyndte
De To at tale klogt og længe sammen.
Den Gamle vidste god Beseed om Alt,
Hvad der er skeet i Landet rundt omkring.
- = B; A: begyndtes
Der med en klog og heel vidtløstlig Samtal,
Den Gamle kunde sige alle Ting,
Han vidste selv Beseed om hvad forlængst
Var skeet i Landet og paa disse Steder.
- —, — 14: Sind] = B; A: Smag
- —, — 18: Biss] = B; A: Maade
- —, — 21: lummert] = C; A: hedt
- —, — 24: ham] = B; A: sig
- —, — 25: dem] = B; A: ham
- 112, — 2: Da saae den Gamle i sin sorte Kappel]
= M; N og A: Den Gamle i sin sorte Kappel saae
(i B, C og D anden Forandring)
- —, — 10: hellig] = M; N og A: hellig
- —, — 11: sungen] = C; A: sunget
- —, — 17: over] = M; N og A: paa
- —, — 21-24: Hjerte, og dit Blik | Henreves af de
smukke Billeder. | Du troede vist, det maatte være
Sandhed | Alt, hvad] = M; N: Hjerte og dit Blik
| Henreven af de smukke Billeder | Du troede vist det
maatte være Sandhed | Alt hvad; A: Hjerte og dit
Blik. | Henreven af de smukke Billeder, | Du troede
vist det maatte være Sandhed. | Alt hvad

- Side 112, Linie 24: *Alt, hvad du følte; og hvad nu du følte,*] = M; A: *Alt hvad du følte, og hvad ei du følte,*
- —, — 29: *[sølvgraa Gubbe]* = B; A: *gammel Gubbe*
- 113, — 5: *velbrugt]* = M; A: *vel brugt* (i B, C og D anden Forandring)
- —, — 10: *Tilbøilighed]* = M; A (B, C og D): *Tilbøielighed*
- —, — 16: *stræbe]* = M; N og A: *stræber*
- —, — 17-19: *Den fiæffe Biis, | Ut hæve deres Naffer stolt i Veiret, | Er]* = B; A: *Den fiæffe Maade | Ut hæve deres stolte Naffer frem | Er*
- —, — 23: *det frie Norden, Alt]* = B; A: *det fri (M: frie) Nord, at Alt*
- 114, — 5: *altid blaa]* = B; A: *mørkeblaa*
- —, — 17: *stramme]* = M; A: *strammer*
- —, — 26: *trindt om]* = B; A: *omfring*
- —, — 31: *reise]* = M; N og A: *reiser*
- 115, — 1: *og]* = B; A: *hen*
- —, — 12: *tilbagekom]* = M; A (B, C og D): *Tilbage kom*
- —, — 12-13: *en Kurv fuld | Af]* = C; A: *en Kurv | Af*
- —, — 20: *Ut vøge — Dlaf! hvis]* = M; N: *Ut vøge, Dlaf! hvis*; A: *Ut vøge, Dlaf! — hvis*
- —, — 21: *ham]* = B; A: *den*
- 116, — 15: *Dagen]* = M; N, A (B, C og D): *Solen*
- —, — 22: *fra]* = M; N og A: *mod*
- —, — 23: *imellem]* = M; N, A (B, C og D): *mellem*
- —, — 26: *endelig]* = M; N og A: *endeligen*
- 117, — 27: *fommer]* = B; A: *falder*

- Side 118, Linie 14: [Engang blev] = B; A: Blev engang
 — —, — 15: [Fiernt] = C; A: Langt
 — 119, — 9: [vidt udbredt] = M; A: vidt, udbredt
 — —, — 10-11: [Ruin. | Da var] = B; M:

Ruin.

Den høie Fader hiøset har bestandig
 Til visse Tider steds paa visse Maader
 For Verdens Dine aabenbaret sig.

Da var

N og A have det Samme, med den Forskiel at N læser:
 visse Tider, Steder, paa visse Maader, hvoraf A for-
 modentlig, for at redde Versemaalet, har gjort sin Læse-
 maade: visse Tider, Steds, paa visse Maader

- —, — 11: [endnu ei] = B; A: ei endnu
 — 120, | 6: [Jorden] = B; A: Grunden
 — —, — 11: [til høie] = M; N og A: til de høie
 — —, — 25: [Der] = M; N og A: Da
 — 121, — 7: [sin Søn Erling] = M; A: sin Erling
 — 122, — 13: [som du seer om Natten skinne] = M;
 N: som du seer om Natten skinner; A: som, du seer,
 om Natten skinner (i B, C og D anden Forandring)
 — —, — 24: [Der] = M (og D); N, A (B og C):

Den

- —, — 26: [føle] = B; A: følsne
 — 123, — 4: [blænder] = C; A: blinder
 — 124, — 3: [skinte] = M; A: skinned
 — —, — 19: [festligt] = M; N, A (og B): festlig
 — 125, — 3: [og uskyldigt] = M (hvori roligt er over-
 strøget, og erstattet med uskyldigt); A: og roligt uskyldigt
 digt (i B, C og D anden Forandring)
 — —, — 16-17: [Mund, for at forfærde, | Ut skræffe]

mig ?] = M; N og A: Mund, for at | Forsærde mig?
(i B, C og D anden Forandring)

Side 126, Linie 17: kommer med] = M; N og A: kommer
ind med

— —, — 19: bestyrtet] = B; A: bestyrtset

— —, — 26-27: Bondehæren. Alle drage nu | Op
mod] = B; A: Bondehæren. Alting trækker op |
Nu mod

— 127, — 9: hen] = M; N, A (B, C og D): for

— —, — 24: spænde] = B; A: bruge

— —, — 26: Døtter] = M; A: Datter (i B, C og D
anden Forandring)

— —, — 30: Der] = B; A: Som

— 128, — 12: Lurer langt] = B; A: Luur (M: Lurer)
og Trompeter langt

— 129, — 4: Bordet] = M; N og A: Bordene

— —, — 18-19: nu | Vel] = B; A: nu da | Vel

— —, — 21: Bær uden Frygt!] = B; A: Hav ingen
Sorg.

— 130, — 3: du fun] = M; N og A: fun du

— —, — 3: Mig undflyer Sønnen.] Herefter følger
i A to Vers, som ere udeladte i B (C og D):

Jeg har jo vaaget alt saa mangen Nat,

Hvi (M: Hvor) skulde jeg da funde (M: kunne)
sove nu?

— —, — 20: gaaer ud] = M; A: gaar ued

— —, — 22: Hvor jeg er angest] = M; N: Hvor er
jeg angest; A: Hvor est (angivet som en Trykfeil)
jeg angst

— —, — 23: Hvo] = M; A: Hvem

— 131, — 2: Run] = C; A: Dig

Side 131, Linie 12-13: Thi ogsaa dig han dybt fornærmet
har. | J Morges] = B; A:

Thi ogsaa du har maattet gielde for
Hans Udfærd; men til Sagen, kort og godt!
J Morges

— —, — 17: [En] = M; A: Een

— —, — 23: [de] = M; A: det

— 132, — 15: [stod] = M; A: stred (i B, C og D an-
den Forandring)

— —, — 19-20:

Det halve Norge slog for Hakon Jarl,
Den halve Deel for Olaf, thi hans Rygte

= C; A:

Thi Hakon havde siddet ei saa rolig
Dg stolt (= N; M: Dg stol't) paa sine Kæmper,
som det lod.

Midt under Striden kom alt flere Eskarer
Til Hielp ham, og det kunde giøres nødigg,
Thi Olafs Hær var stor. Det halve Norge
Var stimlet hen at slaae for Hakon, og
Dg den anden (M: Den anden) Deel for Olaf,
thi hans Unkomst

— —, — 21: [Fløi] Saaledes alle Kilderne undtagen M,
hvor det er uvist, om man skal læse Føy, en Skrivfeil
for Fløy (efter Oehl.s daværende Orthographie), eller
Føg (fygede).

— —, — 23: [Jarlen selv] = B; A: Hakon Jarl

— —, — 25: [anf] = B; A: faldt

— 133, — 17-18: atter træffes. Olaf | Har stævnet
Thing; men jeg veed ikke, hvor.] = B; A: atter
sammensamles. | Olaf har stævnet Thing; jeg veed
ei, hvor.

- Side 134, Linie 2: hvad vil du] = B; A: hvem est du
 — —, — 6: Hvad taler] = B; A: Hvad, taler
 — —, — 7-8: Dig i et fremmed Huus, og ængster mig? | Siig dog, hvad vil du?] = B; A: Dig i mit Huus og ængster mig? Hvo est du? | Hvad bringer hid dig? (M har i Stedet for Linie 2-8 kun: Hvad vil, hvem est du? see Side 247—248, Anm.)
 — 135, — 5: iisfoldt] = M; N og A: iisfold
 — —, — 8: længe været] = M; A: længe alt været
 — —, — 9: Siig, er det Vand, som] = B; A: Er Vandet reent, som
 — —, — 13: alt] = B; A: vel
 — —, — 28: Bennerø] = B; M ved en Skrivfeil: Fiendersø; N og A: Frenderø
 — —, — 30 til Side 136, Linie 1: skionne paa! I Fald, | I Fald du] = M; A: skionne paa! | I fald du (i B, C og D anden Forandring)
 — 136, — 7: rolig] = M; A: roligt
 — —, — 15: Dg] = M; A: D
 — 137, — 13: Hun skiuler sit Ansigt i sine] = B; A: Hun støtter sit Hoved til sine
 — —, — 14: hun atter sit Hoved, og stirrer paa] = B; A: hun det atter, og stirrer hen paa
 — —, — 16: I Thoras Kammer, i det mørke Skovhuus] = B; A: I Thoras fierne, eensommørke Skovhuus
 — 138, — 13: faldtes] = B (C og D); A: faldes; mangler i M.
 — —, — 16: suged Liv og Farve kun fra den] = C; A: suged alt sit hele Liv fra den
 — 139, — 22: milde Taarer] = M; A (B, C og D): mørk Forvirring

- Side 139, Linie 24: hugget] = M; A (B, C og D): huggen
 — 141, — 2: Krigsmænd] = M; A (B, C og D):
 Stridsmænd
 — —, — 4: Konge] = M; A: Konning
 — —, — 6: Som Ratten før var fæl. Est du ei
 træ?] = B; A: Som Ratten fæl. Du est vist træ,
 min Konge!
 — 142, — 2-3: kommen for | Ut ødelægge] = B; A:
 kommen, har
 Ei pludselig forandret Tog og Daad, for
 Ut ødelægge
 — —, — 8: Rose] = M; N og A: Lære
 — —, — 15: Der] = B; A: Her
 — —, — 16: der] = B; A: Her
 — —, — 31: dig] = B; A: Jer
 143, — 9-12: Der Thora boer, hans Kæreste.
 Ginar.
 Tilforn!
- Men Hafon har fornærmet hende blodigt,
 = B; A: Der Thora boer, hun er hans gode Ven.
 Ginar.
- Tilforn, men Hafon har fornærmet hende,
 — —, — 23: komme] = M; N og A: kommer
 — —, — 26: lyser omkring] = M; mangler i N, A
 (B, C og D)
 — —, — 27: det er] = M; N og A: er det
 — 144, — 7: sig. Herr Jarl! vil] = M; N: sig.
 Herr Jarl! vil; A: sig. Herr Jarl! Vil
 — —, — 15: sig ned, og] = M; A (B, C og D):
 sig og
 — 145, — 20: vil] = B; A: vilst

- Side 145, Linie 21: vildt og voldsomt] = C; A: dumpt og dygtigt
- —, — 22: Hagleld] = M; N, A (B, C og D): Hagle
- —, — 27: gamle] = B; A: ældre
- 146, — 2: den] = B; A: det
- —, — 2-3: Lader det | Først, som det skulde gaae fortræffligt, vel] = M (o: Lader det vel først, som det skulde gaae fortræffeligt); N (og B): fortræffligt vel; A: fortræfflig vel (C og D: særdeles vel)
- —, — 18: Dglogaard] = M; A: Dglegaard
- 147, — 6: Herr Jarl! hvis J tillader det.] = B; A: Da, hvis J ei har derimod.
- —, — 15: meer] = B; A: større
- —, — 16: Sangst] = M; N, A (B, C og D): Sang
- —, — 29: standser han] = M; N, A (B, C og D): bliver han staaende
- 149, — 10: Herre Jarl! hvad den betyder] = B; A: Herre! Hvad den vil betyde
- —, — 26: det, Karfer? tal!] = B; M: det, Karfer! tael! N og A: det? Karfer! Tal!
- 150, — 6: ij] = M; N, A (B, C og D): den
- —, — 7: heller ikke] = M; A (B, C og D): ikke heller
- —, — 15: tvunden] = C; A: tvundet
- —, — 21: Herr Jarl!] = M; N og A: min Herre!
- —, — 31 til Side 151, Linie 1: til Sengs. | Det er et hæsligt Billede paa Døden, | Langt mere sort og fælt, end Sønnen selv] = M; N: til Sengs | Det er et hæsligt Billed paa Døden selv; A (B, C og D): til

- Sengs, | Det er et hæsligt Billede paa Døden, | Langt
mere sort og fælt end Døden selv
- Side 151, Linie 6: sæt dig, sov!] = M; N, A, (C og D):
sæt dig, Søn! (i B anden Forandring)
- —, — 14: gaaer frem og tilbage.] = B; A: gaaer.
- 152, — 4: Nu, jeg vil] = M; N, A (og C): Nu
vil jeg (B: Nu, vil jeg; D: Nu jeg vil)
- —, — —: hvile lidt] = B; A: hvile mig
- —, — 16: standser] = D; A: stander
- —, — 27: bløder] = M; N, A (C og D): græder
(i B anden Forandring)
- 153, — 1: kommer] = M; mangler i N, A (B, C og D)
- —, — 17: Bryst] = C; A: Barm
- 154, — 8: komme] = B; A: kommer
- —, — 13: Thi Nat] = C; A: Natten
- —, — 20: kongelig] = B; A: kongeligt
- —, — 22: Huc] = B; A: Hætte
- 155, — 1: Trondelagens] = M; N og A: Trønder-
lagens
- —, — 3: see] = M; A: faae
- —, — 8: bød] = M; N, A (B, C og D): bad
- —, — 11: påsed] = B; A: påser
- —, — 21: vor Konning Olaf] = M; N og A: vor
Olaf
- 156, — 5: Din Sol har brudt sin mørke Tordensky;]
= C; A:
Fryd dig, din kongelige Sol har brudt
Sin Sky. Den mørke Tordensky er sunket,
- —, — 7-8: Man bringer hist Jarl Hakons Liig paa
Skiolde. | Hans] = B; A:
Man bringer hifset hid Jarl Hakons Liig

Baa Skiolde. Han er myrdet af sin Træl,
Hans

Side 156, Linie 14: est] = M; N og A: er (i B, C og D anden Forandring)

— —, — 21: Brystet] = B; A: Struben

— —, — 29: bringe man til] = M; N: bringer ham til; A: bring ham flux til (i B, C og D anden Forandring)

— 157, — 13: Ronning] = M; N og A: Ronge

— —, — 19: Gransøv] = B; A: Gransløv

— —, — 20: Risten; endelig siger hun:] = B; A: Risten.

— 158, — 13: en Vinterfrost] = M; N og A: sin Vinterfrost

— —, — 22: vel, min Hakon! sov da vel!] = M; A (B, C og D): vel! du store Hakon Jarl!

— —, — 28-29: endnu en liden Stund ved at] = M; N og A: endnu ved, en liden Stund at

Side 159: **Baldur hiin Gode** er, i Følge Oehls Erindringer, II, Side 72-73 og Side 114, forfattet i Sommeren 1806 i Weimar og Dresden (ikke i Halle, som H. Steffens ved en Hukommelsesfeil fortæller i Was ich erlebte, V, Side 162). Dette Sørgepil fremstod første Gang (A) i Nordiske Digte af Adam Oehlenschläger (see ovenfor Side 245 og 250), og opnaaede i Digterens Levetid endnu tre Udgaver, nemlig: (B) i Tragødier, VII, 1833, (C) i Tragødier, I, 1841, og (D) i Tragødier, I, 1849.

Oehls Erindringer, II, Side 30 og Side 114:

Med den forstandige Schleiermacher levede jeg [i Halle, i Slutningen af 1805] behagelige Dage. — — Han læste noget Græsk med mig; den hele Odiopus i Kolonos forelæste han mig, for at gøre mig fortrolig med den characteristiske Belklang i Sproget. Han oversatte mig Stykket Ord for Ord, og lærte mig ret at kiende og forstaae de græske Stavelsemaal; hvoraf jeg siden, da jeg flittig havde studeret Solgers Sophocles, gjorde Brug i min Baldur hiin Gode.

Denne Oversættelses Strenghed i Formen, der oftere gaaer til Pedanterie, som mishager den sædvanlige Læser, er just den Digter til Nytte, der ikke er det græske Sprog mægtig, og dog gierne, saameget muligt, vil lære at kiende dets Klang, Taft og Ordhøininger. Det er let for den sande Digter at tænke sig alt dette i en mere livlig, yndig, skøn Naturlighed. — —

Jeg har alt fortalt, at Schiller i Bruden fra Messina igien forsøgte at benytte det græske Chor. Man fandt, at han, uagtet utallige Skønheder, havde forbundet to modstridende Elementer: græsk Democra tie og Middelalderens Feudalvæsen. I Baldur hiin Gode brugte jeg alle græske Former, og det lod til, at den antike Rhythmus ret naturligt forbandt sig med de gamle nordiske Myther og Heltesagn. Dette Stykke digtede jeg paa min Reise, i Weimar og Dresden.

Oehls Fortale til hans Nordiske Digte, Side X-XVIII:

Det er Digteren fiært at fremtræde ny og original, deels i Henseende til Stoffet, deels i Henseende til Behandlingen. Ligesaa almindeligt det nu er bleven

paa de senere Tider, at skrive metriske Epopæer, ligesaa ualmindeligt er det, at see en reen Efterligning af Æschylus eller Sophocles. — — Hverken i det tyske eller i det danske Sprog, altsaa i intet, var der skrevet en Tragoedie heelt igiennem i Trimeter med metriske Chore, førend min Baldur. Man har paa de senere Tider meer eller mindre søgt at copiere de græske Sørgepil. Dette er ikke Tilfældet her. Som Bøß og Goethe med Homer, har jeg, ikke copieret Sophocles i et græsk Sujet, men bragt hans Aand over i en anden Verden, og ladet den gienføde sig i en anden Natur.

Man vil maaskee sige: Hvorfor har du valgt Baldur? Hvorfor skulde han efter sin anden Død lide Døden tredie Gang, ved at opoffre sin National-character, som et Experiment for din Nyhedssyge? Jeg svarer: Ikke Lyst til at skrive en græsk Tragoedie har bragt mig til at vælge Baldur; men Baldur, som først besjælede mig, har tvunget mig til at skrive en græsk Tragoedie.

I min Barndom var Ewalds Balders Død egentlig det første Digt, som fra Formens Side gjorde Indtryk paa mig. Dette Sørgepil og Rolf Krage vakte de første Funker af nordisk Digterild i mit Hierte, de gave mig de første Anelser om den gamle Heltetid, og bragte mig til, med Begierlighed at gribe efter mere af den Slags, hvilket jeg i den ny Litteratur kun fandt lidet af, maatte altsaa søge hen til den gamle. Saa-

Linie 21-22: Balders Død egentlig det første] Orig.: Baldurs Død det egentlig første

Iledes kan jeg vel sige, at jeg lidt efter lidt, alt som ældre Aar og mere Kundskab førte det med sig, saa temmelig er bleven fortrolig med den nordiske Oldtids Historie og dens Mythologie. Med Tiden blev det mig ikke nok at kiende den tilfulde, jeg vilde erkiende den, forstaae den. Man sagde mig, det var et Birvar uden Mening; mig kom det altid mere for som en Mening, hvori der med Tiden var kommet Birvar. Dette er for nærværende Tid min fulde Overbeviisning, og en stor Deel af de Myther, man hidindtil har foragtet som monstrose Udværter af en vild Phantasie, forekommer mig at være skønne Digtninger, forbundet med didactisk Allegorie og Verdensbetragtning. Blandt disse er uden Tvivl Baldur en af de største, og af Tiden mindst forstyrrede.

Der vil maaskee findes de, som kalde det en utilgivelig Driftighed af mig, at skrive en Baldur efter Ewald, en Ilias post Homerum. Nogle vil maaskee finde en blot Forsængelighedsstræben heri, en Lust til at overtræffe det hidtil af Nationens Kunstdommere almindelig erkiendte bedste Digt, &c. Disse maa jeg svare, at de gøre mig Uret. Hvo der gjør det af Bildfarelse blot, haaber jeg at overbevise; lidenskabelig plump Personlighed har Intet at gjøre i Kunstens Rige, skylder Kunstneren intet Forsvar.

Jeg har nemlig under Arbeidet saa lidt tænkt paa mit Forhold til Mængden, og paa den Roes, der kunde indhøstes, at jeg meget mere fra Begyndelsen af vel indsaae, hvorledes dette Drama efter sin Natur,

hvis det ogsaa vilde lykkes, maatte blive en Lecture for et indskrænket Publicum, der paa ingen Maade vilde gjøre det Indtryk paa Mængden, som Balders Død. Hvad der drev mig til at behandle dette Emne var, at jeg fandt det stort og ubrugt. Jeg fandt nemlig i Mythologien en ganske anden Baldur, end Ewalds. Dermed vil jeg ikke sige, at Ewald har misforstaaet og omgiort den gamle Mythos; han har øst af en anden Kilde, brugt et andet Stof. Der gives to Baldere i den gamle Historie: en mythologisk Gud hos Snorro, en historisk Heros hos Saxo. Den sidste har Ewald brugt, og fra sin Synspunkt handret ret; den første har jeg brugt, og troer ikke at have handlet uret.

I Ewalds Balder spiller, efter Sørgespillet's almindelige Natur, den menneskelige Character og Sensibiliteten Hovedrollen; her træde Naturkræfterne selvhandlende frem, menneskeligpersonificerede, objectivlegemliggjorte. Hiin Musa maa røre Læserens Subjectivitet mere, fordi hun spiller paa den personlige Medlidenheds Strænge; min slaaer med stille No Tilværelsens Grundaccorder. Interessen her er ikke et enkelt Bæsens, men den hele Menneskeslægts Liv og Skiebne. Dermed vil jeg nu paa ingen Maade sige, at mit Sujet er større, end det andet, meget mindre mit Bærk. Hvad der gaaer i det Almindelige, kan ikke giennemtrænge det Enkelte, og hvad der giennemtrænger det Enkelte, kan ikke udbrede sig over det Almindelige. I Kunsten er det ikke Stoffets Udstrækning eller Indskrækning, men Behandlingen, Udførelsen, som giver Ting sin Værdi. En Kunstner kan være stor i det Smaa, en anden liden i det Store. Min Hensigt er

med disse Anmærkninger kun at lede Læseren til at nyde og bedømme min Baldur efter sin Natur. Uden at tale om Behandlingen altsaa, hvilket ikke tilkommer mig, forholder Stoffet sig i den ewaldste Balder og min, som Farverne til en Marmorblof. Af hine kunde gøres et Maleri, af denne en Billedstøtte. Saa er skeet. Ligesaa lidt som man nu kan bebreide Maleriet, at det kun er en Overflade, uden Lemmer og Existentia, ligesaa lidt bør man forekaste Billedstøtten Mangel af Farvesmeltning og behagelig Illusion af Liv og Bevægelse. I hiint Drama gaaer et godt Bæsen til Grunde, her det gode Princip. Det er en philosophisk-poetisk Naturallegorie. Jetterne (den onde Natur) overtale Lofe (det fristende, vaklende Dieblif) til at dræbe Baldur (Fromheden). Dette bliver muligt ved Friggas (Jordens) og Afernes (den gode Naturs) Letfind. Den sorte Daad iværksættes ved den blinde Hødurs (Skiebne)s Haand. Saa vidt er Mytthen moralsk didactisk. Nu fortsætter den sig som en phantasierig Betragtning af den objective Natur. Dødens Huler aabne sig under Jorden. Modsatningen af den dristige, kraftige Guddom Hermod, og Rigene i Niffelheim. Streng ulykkelig Skiebne, Hevn og Had i Hel. Det i Boble springende Haab i hendes Lofte. Den melancholske Tø i Naturens Graad over Baldur. Gudernes Grumbhed (efter Fromhedens Død) i Lofes Straf. Jordskælvet i hans Røsten i Hulen. Den rørende qvindelige Hengivenhed i Signis Daad med

Linie 14: overtale] Orig.: overtaler

— 21: Modsatningen] Orig.: Modsatninger

Skaalen. Endelig Jordens Jammerstrig, der midt i sin Ulykke rører Hjertet til Beemod, og tvinger til en kristelig Anelse, til en Tro paa et Hisset, netop fordi det er ude her.

Alt dette har jeg meent at finde i den mythologiske Baldur; det fandt jeg ikke hos Ewald, saa lidt som Ewald kunde finde det hos Saxo. Hos denne er Baldur en historisk Person, en Søn af den angelsagiske Fyrste Odin, der gav sig ud for at være den gamle Gud, i Følge Troen paa Siælevandringen. Dette har givet Anledning til, at Krigen mellem hans Søn Balder og den danske Kong Hothe er forvevlet med og forblandet med Mythen om Asa-Baldur og Asa-Hodur.

Hvorledes nu dette Emne bragte mig til at skrive en græsk Tragoedie, vil jeg kortelig gjøre Regnskab for. Jeg saae mig, ligesom i Thors Reise, om efter en passende nordisk Form; men jeg fandt ingen, thi hele den gamle nordiske Litteratur viser intet Spor af noget dramatisk Digt, med mindre man vil regne de lyriske Dialog-Fragmenter i Sæmunds Edda derhen. At disse riimbogstavede, korte Vers vare mig ubrugelige, indseer den Kyndige lettelig. Hvad skulde jeg da gjøre? I hvilke Vers skulde jeg digte? I den femfødde dramatiske Jambus? Hvorfor da ikke engang i den sexfødde, der er den ægte, og hvoraf den femfødde først er afledet i den nyere Tid? En romantisk Form kunde jeg ikke give mit Sujet, thi det var ikke romantisk; det var plastisk, og havde mere tilfælles efter sin

Linie 13: med] Orig.: ved

— 23: den] Orig.: de

Natur med den antike, end med den romantiske Tragedie. Den uendelige Skiebne; det Ufoldige i Handlingen; det store Dytrin, hvortil Menneskehoben maatte være et deeltagende, høitideligt Chor; det med Dramaet blandede Episke, der nødvendig af en indtrædende Person maatte fortælles: alt dette laae i Emnet selv, og gav det en stor Liighed med de græske Sørge-spil. Den femfødde, nyere Jambus, mere smidig, ubunden og indifferent, retter sig efter enhver Character, og er af den Aarsag netop saa fortrinlig i den romantiske Tragedie. Det alvorlige, strenge, af Jern smeddede Trimeter vedligeholder en fremtrængende egen Tone, hvilken vel tvinger det Enkelte under sig, men giver just derved det Hele en Høitidelighed, en Old-Ærværdighed, som her kom mig meget vel tilpas. Da nu Baldur desuden, som en Aser, var i Slægtskab med de gamle Heroer, saa gjorde jeg mig ingen Samvittighed af at bruge denne Form, der passede sig saa vel til mit Stof. Udfaldet viste ogsaa, i det mindste mine Venner og mig selv, at jeg ikke havde handlet urigtigt. Under Digtningen føiede sig Alting meget vel for mig paa denne Maade, hvilket er for Digteren det bedste Beviis, da en feil valgt Form under Arbeidet noksom hevner sig. Jeg fandt ogsaa i de anapæstiske, fortliniede antike Chorvers nogen Liighed med de ellers saa ubrugelige islandske Vers, hvis Kunst ligger i Riimbogstaverne. For at bevise denne Liighed har jeg et Par Gange blandet dem ind mellem det Antike, og troer ikke, det har forandret Tonen i det Hele.

Linie 24-25: fortliniede] Orig.: fortlinebe

Hvad nu overalt Tonen i Sproget angaaer, saa blev den ikke udenlandsk eller fremmed, fordi jeg brugte den antike Jambus; thi Jamben ligger næst Trochæen dybest i vort Sprogs egentlige Natur, er, saa at sige, det danske Vers selv, hvilket paa ingen Maade kan siges om Hexametret. Vil man nu beskylde mig for Inconsequents ved at have forkastet de romantiske Vers her, og ved at have brugt dem i Thors Reise, saa undskylder jeg mig paa denne Maade: Begge Digte skulde efter deres Natur være i gammel Stil; men i et Drama fra den gamle Tid maa Stilen være ældre, end i en Fortælling. Fortællingen forudsætter, at Begivenheden er skeet, jeg kan altsaa vælge mig en følgende Tid efter min egen Smag, hvori jeg sætter at den bliver fortalt; og saaledes gjorde jeg i Thors Reise. For at give Digtet Ærværdighed og en vis tillidsfuld Enfoldighed, satte jeg Fortællingstiden i den brede Grændse mellem Hedenskab og Christendom, hvorved jeg blev i Stand til at bruge et passende gothisk-episk Versemaal. I Baldur maatte Alting være hedensk, her fandt jeg ingen Form for mig, fandt jeg den græske Form passende, overensstemmende med vort eget Sprogs Natur, ubrugt — og valgte den altsaa. Og saaledes troer jeg nu at have hævet en ved første Diekast tilsyneladende Modsigelse.

Svar paa Hr. Capt. Abrahamsons Recension over mine nordiske Digte (see ovenfor Side 264), Side 39-58, 60, 62-79:

Linie 2: udenlandsk] Orig.: udenlands

— 7: ved] Orig.: med

— 21: hedensk, her fandt] Orig.: hedensk, fandt

Rec. mener, jeg havde maaskee gjort bedre i aldelles ikke at behandle dette Emne, som i Grunden umoralisk; at det er smerteligt for Menneskeheden at tænke sig det gode Princip udroddet af det Onde ved Skiebne's Haand.

Dersom Mythen og den digteriske Behandling tydede paa en saadan Undergang af det gode Princip for evig, da havde visselig Rec. Ret; men jeg beder ham at betænke, at i hele Digtningen kun hentydes paa en endelig Undergang. Og at det gode Princip ofte overdøves af det Onde for en Tid ved Skiebne's o: Tingenes Gang, er en ofte gientaget Begivenhed, som han vist ikke vil negte mig. At nu en Digter poetisk fremstiller en saadan Tildragelse til Skræk og Advarsel for nærværende og kommende Læder, at de ikke atter ved den jordiske Letsindighed give Morkets Magter Baaben i Hænde til at berøve dem det Gode — det forekommer mig mere at have moralsk end umoralisk Tendents.

Baldur gif til Grunde, og med ham det gode Princip fra den hedenske Tid. Men at han selv er en Modification af det gode Princip, og som Modification ikke evig, saaledes som de til alle Tider uforanderlige Elementer: Odin, Frigga, Freia, Egir, siger han jo strax selv i Digtet:

Baldur med sin hele Kraft
Sprang frem i Tiden, blev i Tiden, og forgaaer
Med Tiden; kun hvad aldrig blev, kan ei forgaae.

Linie 26-28: Baldur med sin hele Kraft osv.] See Side 195,
Linie 14-16.

Den gode, blide, menneskefærlige Baldur levede jo atter op i Christus, og fra denne Synspunkt betragtet staaer Baldur og Hakon Jarl ikke uden Hensigt sammen i eet Bind, og følge umiddelbart oven paa hinanden. — Er det da nødvendigt, at en Digter i ethvert enkelt Stykke skal udtale Alt? Er det nødvendigt, at man i enhver Melodie skal ende med Grundtonen? Gjør det ikke ofte en kraftig Virkning i de gamle Folkesange, at Melodien ender i Terzen eller Quinten? Digteren vil ikke altid trøste, ikke altid berolige, det vil sige: berolige, trøste umiddelbart; thi i ethvert modent og færdigt Bærf er en objectiv Trøst, saaledes som ethvert Naturproduct, der er kommen til Modenhed og Fuldendelse, vedergænger ved sit blotte Syn, og mere et menneskeligt Bærf, som et Udtryk af menneskelig Formuenhed. Digteren vil ikke stove det moralske A B = ab for Børn, han vil ved sin Virksomhed sætte Læserens Virksomhed i Gang, og den fornuftige, tænkende, dannede Læser maa selv tænke og digte videre frem. Min Hensigt med den balderske Catastrophe var at udtrykke en ulykkelig Menneskeslægts Fortvivlelse, for paa denne Maade at ryste en anden Menneskeslægt; og denne Rystelse maatte være ægte tragisk, og i sin høieste Grad. Derfor fandt jeg det ikke for godt ved senere Overveielse, at ende Stykket med at lægge dulgørende Balsam paa Saaret (hvilket jeg ved den første

Linie 2: op] Orig.: os

— 27: hvilket jeg ved den første Bearbejdelse havde gjort osv.] Denne oprindelige Slutning paa Stykket er, saavidt vides, tabt, i al Fald i sin første Form. Senere vendte Digteren til-

Bearbejdelse havde gjort, ved at ende med *Boluspa* som en Epilog); men jeg fandt det rigtigere paa dette Sted at overlade Hjertet blodende og oprørt til sig selv, og lade det finde sin egen Trost i Grunden af sit eget Jnderste. Ogsaa den catholske Christendom gif til Grunde, og fandt sin Gienfødelse i Lutherdommen. I vore Dage er atter denne lunfnet, og maa finde sin Støtte og Forsvar mod den overraffinerede Tid i Kunst og Videnskab. Skal Kunsten oplive, da maa den bruge stærke Midler. I en

bage til den samme Idee, og tilføiede i B følgende, i C og D med et Par Ords Forandring gjentagne, Slutningsscene, der umiskjendeligt bærer Præget af en sildigere Tid:

Vasa kommer.

Ei for evig! Du fortvivler, og i din Fortvivlelse
 Skuer du med graadfuldt Øie flet igennem Tidens Slør,
 Høie Frigga, Jordens Dronning! Men den gamle Vasa spaaer,
 Hvad i Nornens dybe Kilde hun ved Stierneglimt har læst.
 Lokes Ondskab længe feirer, det er vist; og Grumheds Nat
 Dækker Asernes Bedrifter, saa dem Jorden glemmer fast.
 Men naar dybt den gamle Verden sunken er i Tidens Mulm,
 Løfter stærk Alfader Jorden græsgrøn giennem Havets Skum.
 Thor er dræbt, men Mod og Styrke, Gudens Søner, dræbtes ei.
 Asa-Baldu, Asa-Hodur vaagne da som Dag og Nat,
 Sætte sig i Lund og tale broderligt om svunden Dld.
 Og der ligger, som et Brætspil, næsten skjult i høie Græs,
 Tryllet om til gyldne Brækker, den forsvundne Heltetid.
 Da har Solen født en Datter, som er mere faur, end hun.
 Reddet har en Mand og Dvinde sig fra Verdens Undergang.
 Lif selv vorder Stammefader til en ung, forædlet Slægt,
 Aukthors Hammer, Asa-Baldu! da du smedder til et Kors,
 Og i Kraftens Sværd sig slynge Fromheds Lilier, Yduns Frugt.

Linie 1: *Boluspa*] Orig.: *Boluspa*.

letfindig og spilfægtende Tid, der saa gjerne slagrer hen over Alt, saa gjerne betragter Alt som et vellystigt kildrende Spil til at more sig med, kan en Digter vel undertiden finde sig fristet til at ende med en smertelig Dissonants, og saaledes at bedrage den fiælne Indolents, der betragter det Hele uden alvorlig Deeltagelse, som et Morstab, der blot tager paa Bei for at yttre sig, og som dog tilsidst formodentlig vil ende sig til alle Parters Fornøielse.

Dersom Baldur ikke var død, kunde Hakon aldrig offret sin Søn i Yunden, det skrækkeligste, men ogsaa det sidste Exempel paa hedensk Fanatisme.

Enhver Historie begynder med Barbarie, og har Exempler nok at fremvise af dets Dyder og Laster; men ogsaa i enhver Historie er et Sagn om en Tid, hvor dette Barbarie ikke herskede, saaledes det bibelske Paradiis, saaledes den gyldne Tidssalder i Grækenland under Kronos, saaledes den skionne, fredelige Tid i Norden under Frode, hvorom de gamle Skialdre med længselsfulde Suk ofte skal have sunget. Da levede og virkede den gode Baldur; men ved Letfindighed og Fristelse fik Lidenskaberne Overhaand, og han gik til Grunde. Først da blev Krigens Fortrin anseet for de høieste Dyder, først da opstode de blodige Jdrætter og Menneskeoffringerne.

Saaledes have Mexicanerne (efter Humboldt) haft en Tid, hvori den blodige Fanatisme aldeles ikke herskede, saa lidt som hos Peruanerne; men engang ved en Hændelse, da en Fiende vanhelligede deres uskyldige Kornoffringer med sin Nærværelse, bleve de opeggede til Mord, dræbte ham, og ved at see det røde, ry-

gende Blod strømme over Alteret, forekom dem dette Offer meget vigtigere og kraftigere, hvilket skal have givet Anledning til alle følgende Bederstyggeligheder.

Naar der siges, at Baldur omkommer ved Skieb-
nens Haand, da vil det ikke betyde Andet, philosophisk
talt, end ved Tidsalderens egen Vetsindighed og mo-
raliske Fordærvelse. Hvorledes Mennesket fristes fra
det Gode til det Onde, er en evig Hemmelighed; men
at han kan modstride denne Fristen og Lofken, naar
han vil, er et Factum, som hyppig yttres sig i en-
hver ædel og kæmpende Menneskeaaand. Hverken Phi-
losophien eller Poesien kunne gaae videre, end at kalde
den fremmede, ufornuftige Fristelse det moraliske Onde,
Satan, Lofke &c., og Evnen til Indsigt af det Gode,
og Seieren over det Onde: Gud i os. Hvad vi kalde
Skiebne, er det Forhold, det enkelte Væsen staaer i
til sine Omgivelser, under hvis Medgang eller Mod-
gang han som Individ lykksaliggjøres eller lider. Denne
Udsigt kan ikke svække det fornuftige Væsens Moralitet,
saa lidt som dets Tro og Tillid til sin frie Villie.
Thi Lykke og Ulykke ere kun endelige Betingelser,
hvilke vi med Resignation bør underkaste os, som fort-
synede Skabninger, der ikke indsee det Heles Sammen-
hæng; for sin evige Lykke, sin Salighed &c: sin Sam-
vittighed raader derimod Enhver selv, og er saa-
ledes Gnevoldsherre over sin høiere Skiebne. Det
kommer aldeles an paa ham, naar Baldur skal opleve
igien i hans egen Barm, og løskjøbes af de Dodes
Boliger ved hans oprigtige Angerstaarer. Derimod
hvor en heel Tidsalder er sunken, der hører ogsaa en
heel Tidsalder til, før det Gode atter kan reise sig;

og naar Menneſkehoben kommer til denne Indſigt, og pludſelig indſeer den Ulykke, hvori den ſelv har ſtyrtet ſig, da kan Jorden vel tiltordne den: „Ewig for dig Baldur er tabt!“ da kan den vel have Aarsag til i et tragisk Chor at græde og hyle, ſønderrive ſine Klæder, ſtrø Afke paa ſit Hoved, og raabe: „Siunken i Gruus er Midgards Stad!“

Da jeg fandt den omtalte Friſten eller Lokken i Loke, ſaa kom det mig ikke for at være noget uværdigt Ordſpil, naar jeg lagde Betydningen af hans Character i hans Navn. Om det virkelig er rigtigt eſter det gamle Sprog, har jeg i dette Dieblik ikke Leilighed til at underſøge; men er det ikke, da, kunde man ſige, burde det være. Alle Nomina propria ere oprindelige Nomina appellativa. Der er mange flere Navne i den nordiſke Mythologie, ſom ligefrem have characteriſtiſk Betydning, ſaaledes: Niords Huſtru Skade (Stormens Huſtru); Havets Gudinde Ran; Freias Mø Siöfn (Søvn); Lokes Frille Angerbod; hans Kone Signi (hvoraf endnu at ſigne o: here); ſelv de høiere Guder: Freia (Frue), Tyr, Bragi (Brag), Hermod (Herremod), Modguder, Høls Terne, &c. Jeg er viſ paa, at de alle, paa et Par hiſtoriske fra Aſien bragte Navne nær maaskee, have allegoriſk Betydning, naar vi ret underſøge dem. Thi at mythologiſke Perſoner have Navn eſter deres Virksomhed, er ikke Ordſpil, men Ordvalg. Men var det nu endogsaa blot Ordſpil, da er et Ordſpil

Linie 8-11: Da jeg fandt den omtalte Friſten osv.] See Var. til Side 186, Linie 20-21.

intet Uværdigt i den uværdige Lokes Mund, der spiller med Alt, altsaa ogsaa med Ord.

Ligesom nu altsaa det onde Princip er fremstillet i Lokerne, og deres Bærtsøi i den blinde Hødur, saaledes er Muligheden og Aarsagen til dets Seier fremstillet i Baldur. Det er ganske sandt, at hans Blidhed og Blødhed grændser til Svaghed; at han er mere lidende og sig taalmodig underkastende, end standhaftig; at han er veemodig og mat hengiven. Dette er just Beviset for hvad jeg har sagt: Var det Gode ikke allerede bleven mat og sygt hos Menneskene, saa havde Lokernes hele List ikke hjulpet dem. Det er sig sin kommende Undergang bevidst — dette betyder Drømmen. Baldur er allerede død. Det Gode, naar det vil trives og virke, maa altid være forbunden med Dygtighed. Dyd og Dygtighed var i gamle Dage eet Ord, og hele vor Ulykke bestaaer i, at det er bleven to. De Tydske udtrykke det ved Tugend, Romerne ved Virtus, og Grækerne ved ἀρετή. Saasnart Dyden vorder blot negativ, og bestaaer blot i: ikke at gjøre det Onde, da er det Onde ikke langt borte, og Baldur døer.

„Den eneste Virksomhed, han viser, er at lade Bragi synge sin Liigsang.“ Ganske rigtig! En elegisk Veemodsperiode, der flere Gange har gientaget sig i Historien, som Udtrykket af en mat Tidsalder, men der med al sin Mathed dog er elskværdig og rørende, som en bleg, lidende Pige med ædle Ansigtstræk.

Linie 5: bets] Orig.: dens

— 14: Drømmen] Orig.: Drømme

— 26: men der] Orig.: men som der

Naar nu altsaa Baldur viser sig saaledes, saa viser han sig i Digtet efter sin Natur, og anderledes kan og bør han hverken vise sig eller interessere, hverken som Mythe eller som dramatisk Person. At han aldeles ikke vil interessere dem, som ikke vide, hvad han vil sige, troer jeg gierne; men for dem er Stykket heller ikke skrevet, og jeg veed ikke, hvordan en Digter skulde bære sig ad med at behage dem, som ikke kunne følge og føle med ham.

At Tragoedien Baldur er *simplex et unum*, naar man betragter den som Tragoedie, som dramatiseret Mythe, tilstaaer Rec. selv. Et Par ubestemte Udtryk i min Fortale bør altsaa ikke kunne forlede ham eller Noget til at betragte den anderledes. Thi Digtet fortsætter sig ikke blot som phantasierig Betragtning af den objective Natur, men bestandig fort til Enden moralsk didactisk. I Graaden ligger ikke alene den melancholiske Tø, men Jordens Angers- og Bedrøvelses-Taare over, ved Letfind at have mistet det Gode. Selv den Urimelighed, som Rec. troer at finde i Forholdet af Lofes Daad til Eden, er en moralsk Mythe. Thi Hel gav ikke sit Løfte for at takkes Guderne, og for at redde dem fra Fortvivlelsen, men for om muligt at græmme dem endnu mere med et falskt Haab. Haant siger hun til Hermod, som alt begynder at glæde sig:

Fryd dig ei for tidligt; thi den alt for snare Fryd
Kunde gjøre Smerten større, hvis den stuffet blev.

Linie 27-28: Fryd dig ei for tidligt osv.] See Side 221, Linie 29-30.

Lofe er en Gothun af Fødsel, men den almægtige Odin har knæsat ham og skrevet ham i Guder's Tal, altsaa selv erklæret ham for en Gud; hvis han nu ikke græder, saa ligger deri en Udflugt for Hel, og det er hende nok. Hun kan da sige til Odin: Den, som du selv har erklæret for en Gud, græder ikke over din Søn; nu giver jeg ham ikke løs, thi mit Bilkær var, at alle Guder skulde græde. Der ligger altsaa intet uovervindeligt Anstød i Fabelen; men selv dette tilsyneladende Anstød er et poetisk Motiv.

At Frigga i *Ægisdrekk*a siges at vide Alt, veed ogsaa jeg. Men jeg veed ogsaa, at Poeterne til alle Tider har ignoreret enkelte Ytringer i enkelte Fragmenter, ukiendte af Mængden, naar der for Resten Intet var i Veien, og deres eget Digt kunde vinde derved; saameget mere, som de gamle mythologiske Sagn i *Biomstændigheder* ofte ere meget forskellige, og ofte selv i *Bigtigheder* modsigende. Hvor forskelligt taler ikke Hesiod og Homer om de græske Guder! De eddiske Digte have uden Tvivl deres Udspring af høistforskjellige Tider. Man har ikke uden Grund formodet, at *Ægisdrekk*a er skrevet som en *Basquil* paa Guderne af en *Ny=Christen*, eller (hvad jeg heller troer) af en af den *Slags Fritænkere*, der levede mellem det fordærvede Hedenskab og *Christendommens Indførsel*, og, foragtende Guderne, (som Rolf og hans Kæmper) kun stolede paa deres egne Kræfter; hvorfor ogsaa Thor (*Krigens og Kraftens Gud*) er den *Eneste*, som i Digtet faaer Lofe til at tie. Den vise Odin kaldes

Linie 14: ukiendte] Orig.: ukiendt

— 23-24: troer) af en af den] Orig.: troer) af den

en Høgemester, og den ædle Bragi en Bænkepryde. Og Gudindernes Levemaade, der naturligviis blot behøver at være afhængig af deres egen Villie og Tilbøielighed, bebreides dem, som om de vare jordiske, skrøbelige Qvinder, borgerlige Indretninger og Sæder underkastede.

Hiin enkelte Uttring kan og bør altsaa ikke indskrænke en Digter i sit Arbeide, og en saadan Indvending er vidt hentet. Jeg har ofte med Overlæg forandret en og anden Egenkab hos en Mythe, hvor jeg fandt det passende for det Hele, og for selve Mythens Hele. Saaledes kaldes Tyr i Edda: den vise As. Dette har jeg aldeles ignoreret i Thors Reise, hvor jeg kalder ham en Tyr i Strid, og betragter ham som en hylende Ares, da derimod Thor mere er en Forbindelse af Hercules og af Pallas Athene. Slige Smaaforandringer maae de nyere Digtere have Tiladelse til, dersom det gamle Naturproduct skal hæve sig til Kunstproduct.

At Odin paa Hlidskialf seer Alting, er en Mythe, som bør og maa blive uforandret; men naar han ikke er paa Hlidskialf, seer han ikke Alting. Han sidder ofte til Bords med sine Einheriar i Valhalla, han besøger ofte Jorden og gaaer paa Eventyr &c.; det maa da vel have været i et saadant Dieblif, at Lofe passede sit Snit.

Rec. bebreider Stykket for lange Repliker og Monologer; man finder dem ligesaa lange hos Aeschylus, Sophocles og Euripides, Monstere, som jeg i dette Arbeide havde for Die.

Jeg indseer ikke, hvorfor Monologer og Repliker

ikke maae være lange. Stærke Characterer og dybsindige Gemytter udtale sig klart, tydeligt og omstændeligt for hinanden. De hyppigveglende Smaarepliker i de nyere Skuespil er en Frugt af en forfængelig Tid, hvor Enhver vil snakke, uden at have Noget at sige, og uden at give sig Tid til at høre den Anden ud. Kun hvor usædvanlig Handling og Lidenstah hersker, fremskyndes og afbrydes Dialogen af en naturlig Grund. Men hvor denne Aarsag ikke er, hvor det mere gielder, at Mand tydeliggjør sig for Mand, der er Omstændelighed nødvendig, og kan kun for den sløve Utænkksomhed være trættende og kiedende. Da nærværende Skuespil ikke er digtet for at opføres, men for at læses, gjorde jeg mig saa meget mindre Betænkning over at bruge et Middel, som Grækerne have brugt for mig, for at indflette Begivenheder poetisk, der høre til Handlingen, uden dog at gaae for sig paa Skuepladsen. Rec. mener, at Lokes Straf ikke hører til Handlingen. Jeg skal, naar vi komme til Hakon, tydeligere yttre min Opposition mod den alt for ængstelige Banghed og Udpegning af hvad der ikke altid ligefrem udvortes hører til Handlingen; jeg vil kun her sige til mit Forsvar, at jeg indbragte denne Begivenhed i det paa græsk Biis med Beretninger indblandede Drama, fordi den var en umiddelbar Følge af Handlingen, fordi den var poetisk, og fordi Forskyndelsen af Lokes Straf forekom mig at høre til Handlingens Fuldendelse.

Vi komme nu til Sproget, eller rettere sagt til

Linie 17: Handlingen] Orig.: Handlinger

— 19: naar vi komme til Hakon,] See ovenfor Side 267-270.

— 25: den] Orig.: det

Sprogfeilene; og ved denne Leilighed maa jeg med oprigtig Frimodighed tilstaae Herr Rec., at af Alt, hvad han yttreer over mine Digte, forekommer mig Intet at være farrigere afslagt, end Sproget. Jeg veed meget vel, at en Digter, der i sin Begeistring nedskriver, hvad hans Muse indgav ham, undertiden kan begaae Distractions-, ja selve Sprogfeil. Jeg veed ogsaa, at en Digter, der bryder sig en ny Bane, og taler i en anden Tone end den sædvanlige, ofte kan finde Vanskeligheder, der bringe ham til at søge Hielp hos en Nabo-Litteratur, naar han i Diebliffet Intet finder for Haanden i sin egen; men det veed jeg ogsaa, at jeg med alvorligt Studium og sand Kiærlighed flere Aar har fordybet mig længer ind i vort litteraire Ægypten, for at finde Kilden til Sprogets Niilflod, end det af Consorter længe har været brugeligt; og jeg troer, heller ingen Billig, som veed, hvad der var giort for mig, og hvad jeg har giort, vil kunne sige, at jeg er kommen tilbage uden Udbytte. Dette synes Rec. dog saa ganske at oversee og ignorere, at hvo som læste hans Recension, uden at kiende mine Digte, maatte troe, Sproget egentlig var min svage Side. — —

Naar den lunefulde Baggesen, i et — Skolemesterlune, med flere underlige Ting bebreider mig for meget Saxisk i mit Sprog, da er dette en Underlighed, der bør tilgives den humoristiske Digter, hvis Humor i et selvkiærligt Dieblif drev ham til, med

Linie 10: bringe] Orig.: bringer

— 23-25: Naar den lunefulde Baggesen osv.] See Baggesens Giengangeren, 1807, Side 38-39.

— 27: Humor] Orig.: Humør

Bicæller i sit eget, at see Skiæver i sine Brødre's Dine. Men at Veteranen Abrahamson, der saa grundigt kiender vor gamle Litteratur og dens Tunge, skulde have mærket, at mit Sprog i det Hele taget smagte af Rilden og af Rikærnen — det havde jeg haabet; jeg tilstaaer det. — —

Hvad Sproget i Baldur angaaer, da kan der vist nok være Udskilligt at rette og forbedre; men jeg mener ogsaa, at der ikke allerede er gjort saa Lidt endda, naar man betænker, at disse Trimeter ere de første, der ere skrevne paa Dansk, og naar man betænker, hvad det vil sige, at plante en antik Versbygning over i et fremmed Sprog. Klopstock maatte digte hele sin Messias, Stolberg og Bürger oversætte paa Homer, Bosc atter oversætte ham, og atter omarbejde denne sin Oversættelse, førend det blev til et godt Hexameter-Digt; og om denne Oversættelse, som tydsk Digt betragtet, fra Sprogets Side endnu er fuldkommen, er et andet Spørgsmaal.

Trimeteret skulde synes at være det samme, som den femfødde Jambe, kun at man satte en Fod til; men der er endnu meget at tage Vare. Den femfødde Jambe har taget Borgerret og romantisk Nationalsnit i den nyere Poesie siden Shakespeares Tid; den bevæger sig frit og løst uden streng Scansion, og uden at bekymre sig om sin Casur, der, naar den har nogen, maa falde til een af Siderne, da Verset er uligefodet. Trimeteret derimod forleder til at sætte

Linie 12: Versbygning] Orig.: Sprogbygning

— 18: fuldkommen] Orig.: fuldkomment

— 25: løst] Orig.: løs

Cæsuren i Midten; en Maade, der (naar den ikke sparsomt bruges til Afvevling) tilintetgjør Versets hele Skønhed, og som blot behøver endnu at forøges vedlende med qvindelig Slæb og med Riim, for fra det ægte græske Trimeter at blive til den uægte franske Alexandrin. Trimeteret bestaaer, ligesom den mandlige Alexandrin, i sex efter hverandre følgende Famber, og dog ere de høist forskellige i deres Scansion og Rhythmus. Alexandrinen har to Afsnit:

— — — — — | — — — — —

Trimeteret derimod, efter sit Navn, tre:

— — — — — | — — — — — | — — — — —

Bed disse trende Ophold skeer endnu, at de tre lange Fødder i Enden af Afsnittene faae en stærkere Bægt, end de foregaaende; saa at Verset egentlig klinger saaledes:

— — — — — | — — — — — | — — — — —

Hvo har noget Dre for Belklang, og indseer ikke den uendelige Forskiel mellem Alexandrinens grove Monotonie og Trimeterets vedlende harmoniske Bevægelse? Cæsuren kan falde, hvor den vil, til begge Sider, kun ikke i Midten; men selv dette have Grækerne ikke ængstelig undskyet, men undertiden til Forandring brugt. Endnu en Skønhed og Variation tillader Trimetret, hvilken jeg i Baldur dog kun et Par Steder har brugt, for lidt efter lidt at tilvænne Læserens Dre. Den bestaaer nemlig i at sætte en kort Fod endnu til hvilken af de korte Fødder man vil, saa at Verset derved faaer et dactyliskflingende Forslag, f. Ex.:

Linie 6: bestaaer] Orig.: bestaae

— 14: faae] Orig.: faaer

I Biergene som | paa Jorden, i | Valhalla selv.

v—vv— | v — v — | — — v —

Spænd Kobberpand | seret om din Barm, | hugprude Drot!

— — v — | v v — v — | — — v —

Her bemærker Læseren endnu en Forandring, nemlig at den første Fod er bleven lang to Steder, og at Verset er beriget med — Spondæer, en Skionhed, som de Gamle meget søgte, og ofte brugte, for at give Strophen Kraft; E. g.

Bed Sværdslag = Magt randt Hialmars Blod, en
Purpurstrøm!

v — — — — — — — v — — —

Den eneste taalelige Alexandrin er den franske, da just Mangelen af Stavelsesnes Qvantitet i dette Sprog gjør Verset veylende; denne Veyling ophæver tildeels den utaaelige Monotonie, og saaledes lader Forsynet altid en eller anden Udflugt for den Betrængte. Den franske dramatiske Dialog faaer dog derved en Rhythmus, og det er meget for et Sprog uden Prosodie, det vil sige uden Soliditet. At nu paa den anden Side Mangelen af Ordnes Bægt og Holding, der maa erstattes med prægtig klingende Phrase=Forbindelser, leder til Svulst, Overspænding og Coquetterie, det er nu desværre et radicalt Onde i den franske Poesies Blod, der kun maaskee kunde blive noget hævet ved at bruge Jordbærcuren af andre Nationers sunde Litteratur. I de gothiske Sprog brydes Alexandrinen nafladeligt

Linie 1: I Biergene som paa Jorden osv.] See Var. til Side 177,
Linie 7.

monotont over af Hemisticher, og falder fra hinanden i to Stykker uden Muskelkraft; da derimod Trimeteret som en klingende Metalstang oscillerer frit i sine elastiske Svingninger. Hiatus gaaer i den saa lidt an, som i Hexametret, og selve det antik-correcte Fodemaal bør saa meget muligt iagttages. Jeg siger: saa meget muligt, da jeg er overtydet om, at den alt for strenge Copieform af de antike Berstakter indflemmer de nyere Sprog i et unaturligt Snørlov, og forhindrer dem i at yttre sig frit og genialist. Og dette, mener jeg, er Uarsagen, hvorfor de sande Original- og National-Digtere Goethe og Schiller aldrig have kunnet beqvemme sig til at gjøre, hvad Boss kalder rigtige Hexameter. Som af Uffo hiin Spages brede Barm, er dette Pandser brustet dem af Livet, medens den elskværdige, idylliske, stille Boss, hos hvem det heftige Digterblod aldrig kogte, aldrig altsaa steg for Drerne, bestandig reflecterende kunde lytte til sit kunstig-melodiske Tonofald, og rette sig derefter. Ligner nu de vossiske Hexametre i Luise de Gamle mere i Henseende til deres harmoniske Taktcorrecthed, saa troer jeg derimod, at Goethe i sin Hermann og Dorothea mere har udtalt den homeriske frie, letklingende, idiotiske, naive Sproggenialitet; og saaledes, mener jeg, at han selv fra Formens Side kommer Homer nærmere, end Boss er kommen ham.

Det Rigtigste er uden Tvivl, med Smag og Flid at indføre de græske Skionheder i vort Sprog, der lade sig indføres uden at lemleste det og berøve

Linie 1: falde] Orig.: falder

— 5: selve] Orig.: selv

— 9: forhindrer] Orig.: forhindre

det fine eiendommelige Skønheder. Derfor er et grundigt Studium af sit eget Sprog, af sin egen Litteratur og Historie uden Tvivl det vigtigste for en Digter; et Studium, der hidindtil har været meget forsømt, da Mængden for det meste har lagt sig efter at beundre andre Sprogs Skønheder, uden endnu at kiende, end siige forstaae sine egne; hvilket kommer mig for at være det samme, som at reise til Italien og Grækenland for at see Laurbær, uden endnu at have været i de gamle nordiske Ege- og Bøgeskove.

De nye Forbedringer, f. Ex. med Spondæer for Trochæer i Hexametret i et Sprog, som egentlig ingen virkelige Spondæer har, forekomme mig at være den sande Bei til Fordærvelsen. Til en Afvegling kan det gjøre godt at smelte Ord sammen, men hyppig brugt blive disse sammensyede Genstavesord over al Maade væmmelige. Intet flinger i mit Dre affkyeligere, end Rangleri, Coquetterie og Ordbram i et Hexameter, hvis eneste Skønhed bestaaer i elskværdig Simplicitet, hvilken ikke frembringes ved at blæse i Trompet, eller ved at slaae paa Pauker. Hvo som derfor ikke kan spille landlig simpelt paa Havrerøret, som Voss, eller kraftig naturligt slaae de mellem tvende mægtige Drehorn udspændte Tarmestrænge, som Goethe, den skulde heller aldeles ikke befatte sig med den antike Poesie.

Jeg har i Trimeterne i Baldur søgt at tale fort i et taktfuldt og malmrigt Vers, uden ængsteligen at veie de utallige Mellemonds Korthed eller Længde, hvoraf vort Sprog vrimler, og uden hvilke det er umuligt at skrive; jeg har ved slige Leiligheder ladet

Linie 13: forekomme] Orig.: forekommer

— 20-21: eller ved] Orig.: eller og ved

det komme an paa den naturlige Belklang, som Udtrykket førte med sig. Og jeg troer heller ikke, at noget musicalsk Dre, forbunden med en fordomsfri Siæl, vil holde sig op over et Trimeter, som det allerede anførte:

I Biergene som paa Jorden, i Valhalla selv;
om ogsaa Ordene som og i ikke ere saa lange, som de
efter den antike Scansion egentlig skulde være.

Efter denne Regel, mener jeg, man maa ogsaa skrive Hexameter, naar man vil skrive dem i vort Sprog; og saaledes har jeg ogsaa skrevet mine bedste (som i Toget til Thorsing), hvor nogle Amphibracher og nogle faa Friheder med kort scanderede Verber er det Gnestte, man deri vil kunne bebreide mig. Derimod troer jeg, at Versene i dette Digt have deres antike Rhythmus, deres Colorit og Kraft, hvilket er det Fornemste. Der kan gives Hexameter uden Feil i Scansionen, men aldeles uantikt sammensatte, slappe og kraftløse. Det Ene er en sthenisk, det Andet en asthenisk Sygdom.

At nu et og andet Vers i Baldur kan mangle Belyd, vil jeg gierne tilstaae. At enkelte Udtryk kunne nærme sig det Prosaiske, er vel muligt, da min største Stræben under Digtningen var at vogte mig for det Svulstige og Overspændte, som aldeles uantikt. Dette har givet Anledning til flige Linier som:

Fornemmer, hvad i Korthed og Enfoldighed o. s. v.

Linie 12: Toget til Thorsing] See Digtet Langelandsreisen.

— 27: Fornemmer, hvad i Korthed osv.] See Side 208, Linie 8-9, hvilke to Vers i B, C og D ere sammentrukne til:

Dpmærksomt hører! at I vide maa hvordan osv.

Jeg tilstaaer ogsaa, at Urkraft, Dvæld, ubesværget, brunstig ere Germanismer, som ikke bør finde Sted; derimod forsvarer jeg Udtrykkene: betræffer, have til bedste, qvæle med Forekastelser. Det danske og det tydske Sprog ere begge Søstre af een Moder, og have uddannet sig efter een Analogie. Ovenansførte Udtryk ere meget i Folkemunde i Danmark, de stride ikke mod Sproget, og, skulde vi bortkaste Alt, hvad vi i de senere Tider have taget af det Tydske, da maatte vi bortkaste to Trediedele af det nyere Sprog, det vil sige alle urbane og videnskabelige Udtryk. Men meget mere sommer det sig os at glæde os over, at vi have begge Sprogene i vor Magt, thi det ene støtter sig til det andet, og forstaaes først fuldelig i sit Forhold til det andet. Det tydske Sprog vilde ogsaa vinde meget, dersom dets Dyrkere øste af de skandinaviske, saaledes som vi have øst af de germaniske Kilder.

Hvilket Ord skulde jeg nu f. Ex. bruge for betræffer? „Angaaer bruger hele Verden.“ Men er nu ikke Præfixet be mere dansk, end Præfixet an? Er træffer ikke fuldkommen dansk, og er Sammensætningen ikke tilladt, plastisk og velklingende? Rec. bebrejder mig ogsaa at have brugt Ordet forblømmet;

Linie 1-2: Urkraft, Dvæld, ubesværget, brunstig] See Var. til Side 171, Linie 19; til Side 201, Linie 31; til Side 230, Linie 1-2; og til Side 235, Linie 9.

— 3-5: betræffer, have til bedste, qvæle med Forekastelser] See Var. til Side 171, Linie 29, og see i Texten Side 179, Linie 23; Side 180, Linie 7.

— 17: de] Orig.: det

— 24: forblømmet] See Side 193, Linie 5, og Side 230,

som tydsk. Ordet viser, at det er fra gammel Tid, da man endnu brugte Blomme for Blomst; det staaer her for „skiult, med Blomster overdækt“, og kan ikke være utydeligt. Af danske Ord tilstaaer jeg urigtigen at have brugt Hyldest for Hylдинг, møren for flux. Men at gjøre vredet til et Activ, kan vel være en Poet tilladt, naar man ikke har Andet end for-tørnet, hvilket atter efter Rec.ʒ Betragtningssmaade vel ikke kan være tilladt at bruge, da det kommer af det tydske erzürnt. Rec. tager sig en lignende Frihed, naar han Side 79 i sin Recension gjør Ordet erindre (der ved sit Præfix tydelig røber sin Herkomst fra et Verbum personale, der egentlig altid maa have Pronomerne mig, dig, sig &c. i Følge med sig) til et Verbum activum, hvilket ikke betyder at mindeʒ, men at gjøre opmærksom paa. Hvordan kan meget godt bruges for hvorledes, hvor dette Abverb

Linie 12. Det sidste Sted er i B, C og D forandret til:

Har Blisdoms Gaade skiult sig bag dit Guddomsord?

Linie 2: brugte] Orig.: bruger

- 5: Hyldest for Hylдинг] Recensenten havde kun paa-peget det ene Sted i Baldur hiin Gode, hvor denne Forvexling var skeet, Side 204, Linie 19. Der rettede Digteren den i senere Udgaver, men oversaae den paa det andet Sted, Side 203, Linie 29, som er rettet i nærværende Udgave. Smlg. Side 277 Var. til Hakon Jarl, Side 23, Linie 28.
- 5-6: møren for flux] Denne Forvexling, Side 236, Linie 29, lod Digteren alligevel blive staaende gjennem alle Udgaver, saavel her som i Palnatoke, Trag. Dram. II, Side 10, Linie 5.
- 6: vredet] See Side 204, Linie 19.
- 16-17: Hvordan for hvorledes] Det Sted blandt flere, som Rec. mener, maa være Side 195, Linie 24 og 25.

er for langt for Verset. Nedhængne er en poetisk Sprogforbedring for nedhængende, hvilket er alt for hængende. Derved opstaaer ingen Tvetydighed, da det corresponderende transitive Verbum har i Participium: nedhængte. Det samme gjelder om saasom for saavel som. Skriinlagt er et Ord, som kun er tusinde Aar gammelt, jeg tilstaaer det; men vi bruge nødvendigt mange Ord i de fleste Digte, som endnu ikke ere et halvt Hundrede Aar gamle. Skriinlagt vil siges kistelagt; at det endelig skal betyde canoniseret, er ikke sagt, og var det saa, da er det en Ting, som Digteren har fuld Ret til at ignorere; han kan udvide Betydningen, da Skriinlægning er smukkere og mere poetisk, end Kistelægning. At Kielderer i Niflheim er lummer, er ingen Feil mod Sproget; det maatte være en Feil mod den rigtige Forestillingsmaade, hvis det var nogen, som altsaa forterede under en anden Ret. Jeg har tænkt mig det lummert, fordi det Lumre er ængsteligere, end det Kolde, og nødvendig til Egenes Forraadnelse. Hels Bolig er egentlig Tilintetgørelsens Hule, hvad Tydskerne i Kirkerne kalde die Berwesung. Derfor har jeg tænkt mig det

Linie 1: Nedhængne] See Var. til Side 208, Linie 27.

— 5-6: saasom for saavel som] See Var. til Side 177, Linie 20, og til Side 221, Linie 2.

— 6: Skriinlagt] See Side 157, Linie 21, og Side 208, Linie 31. Rec. havde blandt Andet sagt: „Først tusende Aar efter Baldur gjaldt det Ord“.

— 14-15: At Kielderer i Niflheim er [lummer] See Side 215, Linie 29.

— 15: maatte] Orig.: maa

lummert der. Røgløshed er et Ord, som jeg har funden hos den gamle classiske danske Skribent Anders Sørensen Vedel, bekiendt for sit rene Sprog. Jeg fandt det skønnere end Ryggeløshed, derfor valgte jeg det, og dets Definition ligger i den hofsøiede poetiske Forklaring; det kan altsaa ikke være uforstaaeligt:

Denne Barneleg,

Der springer som en Boble frem af Egenfind,
Er Røgløshed; thi Tanken driver om som Røg,
Dg styres af et Indfalds hensigtsløse Pust.

Lummersot er et poetisk Udtryk for Pest, det vil sige: for den hede, pludselig kommende Syge fra Syden.

Hurtig, som et Stierneflugt,

Nedsank jeg langsomt imod Jorden,
er en reen Distractionseil, som jeg takker Rec. for at have gjort mig opmærksom paa; det skal engang werde forandret. Et Stierneflugt lader sig ofte pludselig til Syne, og ruller derpaa langsomt hen i Luften, inden det slukkes; det maa have givet Anledning til denne Forestilling, der med sit antithetisk korte Udtryk uden forberedende Overgang klinger som Gallimathias. Hvad

Linie 1-11: Røgløshed er et Ord osv.] Vedels Saxo, Side CXIX.

Den — selv under Forudsætning af, at denne Form kunde udledes af Røg (fumus) — besynderlige Forklaring, Side 179, Linie 18-21, er bleven staaende gennem alle Udgaverne.

— 12: Lummersot] See Side 213, Linie 23.

— 15-16: Hurtig, som et Stierneflugt osv.] See Var. til Side 167, Linie 21-22.

den grønne Frigg derimod angaaer, saa seer jeg mig ikke fristet til at forkaste dette Epithet som synderligt. Man siger jo den grønne Jord; det vil ikke sige, at Jorden er grøn (vi veed, den er sort eller blaffet), men at den er beklædt med Grønt. Saaledes vil det heller ikke betyde, at Frigga (Jordens Gudinde) er grøn, men at hun er beklædt med Grønt. Man siger jo i den romantiske Poesie den røde Ridder, den sorte Ridder; og paa et Bal eller en Spadseregang nævner man en Dame, hvis Navn man ikke veed, efter sin Dragt. Hvorfor da ikke sige den grønne Frigg? Det betyder: Frigga i et grønt Klædebon med en Lovfrands om Lindingen. Ligesaa lidet kan jeg finde, at Ordet Hex er fatal plat. Mig forekommer det kraftigt poetisk; med sin korte Fuldklang maler det sit Bæsens Bizarrerie og Magt, og det hurtig afbrydende X tyder her poetisk, som ellers mathematisk, paa en ubekendt Størrelse. — —

Om Evald og Schiller. Forelæsninger holdte ved Københavns Universitet i Aarene 1810 og 11 af Adam Oehlenschläger, 1854, I, Side 111-112 (hvor Talen er om Ewalds Balders Død):

Dgsaa jeg har engang forsøgt paa at bearbejde en Balder efter Mythologien. Uden Tvivl er der efter

Linie 1: den grønne Frigg] See Side 106, Linie 7, og Side 230, Linie 8.

— 14: Hex] See Side 177, Linie 5 og 22; Side 209, Linie 14; Side 210, Linie 2; Side 225, Linie 5; Side 234, Linie 3 og 28; Side 235, Linie 19 og 24.

Mythologien mere Betydning i Balders Død, end i den Maade, Ewald har taget den paa; men jeg tilstaaer oprigtigt, at jeg nu betragter min Balder mere som et Studium, end som et færdigt Product. Den mangler for meget naiv Kraft og Menneſkecharacter til at ligne en Tragoedie af Sophocles, den er for pyn- telig og søgt i Sproget til at kunne sammenlignes med den poetiske Diction i Ewalds Balder. I ſaa Henſeende ſtaaer denne langt over min, ſkøndt jeg atter vover at troe, at Scenen med Balders Drab ved den blinde Høder er ægte tragisk, og digtet i antik Aand.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Original-
udgaven ere følgende:

- Side 164, Linie 10: Forborgent] = C; A: Forborgen
 — —, — 19: Kammersblif] = C; A: Kammers Blif
 — —, — 24: det] = C; A: de
 — 165, — 6: Imellem Skovens Bøgestammer ſvandt
 du da] = B; A: Da ſvandt du mellem Skovens
 Bøgestammer her
 — —, — 27: det] = C; A: de
 — 166, — 2: da havt en Drøm; men] = B; A: da
 drømt; men
 — 167, — 3: der] = B; A: ſom
 — —, — 8: hinanden] = B; A: hverandre
 — —, — 21: ſtyrtet] = B; A: hurtig
 — —, — 22: hurtigt] = B; A: langſomt
 — —, — 24: Der] = B; A: Som
 — —, — 25: Braadden] = C; A: Braaden
 — —, — 31: ſortbehaaret] = C; A: ſort behaaret

- Side 168, Linie 3: var] = C; A: er
- —, — 13: hvo] = B; A: hvad
- —, — 26: Muslingskal] = C; A: Muskelkal
- —, — 29: Freia Luften, Ægir Havets] = C; A:
Freyas Luften, Ægirs Havets
- 169, — 13: Odin, Ægir, freia komme.] = C; A:
Odin. Ægir. frega.
- —, — 22: til] = C; A: sit
- 170, — 27: drypped] = B; A: dyppe
- 171, — 2: sammenstemmer] = B; A: stemmer
- —, — 5: Men] = C; A: Dog
- —, — 6: Dog — paa] = B; A: Men paa
- —, — 15: sit hvide Skum] = B; A: og hviden
Fraa
- —, — 19: Grundkraft] = B; A: Urkraft
- —, — 24: Ungdomsblod] = C; A: Ungdoms Blod
- —, — 29: Dg straalet mildt for ham skal Maanen,
Nattens Sol.] = B; A:
Hvad Maanen, Nattens mindre Sol, betræffer, da
skal paa den stille Vandrer's Bei hun lysne mildt,
- 172, — 3: fængsler] = C; A: slutter
- —, — 15: Havblik overalt, som i hans fromme
Siæl] = B; A: Havblik rundt om overalt som i hans
Siel
- —, — 16: venligt] = B; A: venlig
- —, — 16-17: kjærligt Han | Skal i sin Arm ham]
= B; A: fierligt i | Sin Arm skal Han ham
- —, — 18: føle] = C; A: føle
- —, — 24-26: et Blomster, Baarens Skjod
Ham aarle byder, klare Sølvtaarer lee!
For ham skal altid Læskedrikken kølig staae.

- = B; A: et Blomst, som Baarens Skød,
 Ham byder, klare Sølvtaarer lee; for ham
 Skal altid kislige Læstbedriften færdig staae.
- Side 173, Linie 11: Bryst, at ei den truer Baldurs] = B;
 A: Bryst; den true skal ei Baldurs
- —, — 24: du Dalens] = B; A: og Dalens
- —, — 26: Da springe frem Kiærminde flux og
 Tusindstien!] = C; A: Da springer frem Kiærminder
 flux og Tusindstien,
- —, — 27: Skovlilier og Altidfiær, omslynger] =
 B; A: Skovlillier, Altidfiær, og du! omslynger
- 174, — 5: end] = C; A: dog
- —, — 7: Dog] = C; A: Men
- —, — 26: fremmer] = C; A: yttre
- 175, — 2: Kred] = C; A: Kraft
- —, — 12: Biv] = B; A: Brud
- 176, — 8: Ufa] = C; A: Ufer
- —, — 20: din] = C; A: den
- 177, — 7: Biergene, paa] = C; A: Biergene
 som paa
- —, — 20, og Side 180, Linie 11: faa som] =
 C; A: saasom
- 178, — 4: ad] = C; A: af
- —, — 12: bitter] = D; A: bittert
- 179, — 8: det] = C; A: de
- —, — 26: Bæmmelse] = C; A: Uffelshed
- 182, — 18: fik] = B; A: fikst
- 183, — 8: Fenrisulvens Magt] = C; A: hæsset
 Fenris Magt
- —, — 14: kraftigt] = B; A: kraftig
- 184, — 8: hvormed bundet] = C; A: hvoraf tvundet

- Side 184, Linie 24: ene sammenholde] = C; A: sammenholde ene
- 185, — 26: stridt dig luer Haarets røde Buss] = C; A: stridigt luer vildt dit røde Haar
- 186, — 1: vel] = B; A: da
- —, — 4: Men tøver, Stolte! giver] = C; A: Men bier, tøver, giver
- —, — 20-21: Jeg nu mig til en jordisk Mø, og loffe Frigg | Til Jorden] = C; A:
 Jeg nu mig til en jordisk Mø, og loffe (thi For intet hedder jeg ei Løse) Frigga ned Til Jorden
- 187, — 17: Mistanke] = B; A: Mistanker
- —, — 22: hidtil selv ei faldet mindste Tvivl] = B; A: hidtil aldrig selv ei faldet Tvivl
- 188, — 5: sidste] = B; A: mindste
- —, — 28-30: Sig har Roserne luft, sig har Lielierne luft osv.] Interpunctionen, som mangler i A, er efter B; C og D have Comma efter luft, og Punctum efter Midnat.
- 190, — 17: en Dverg] = C; A: Dværgen
- 192, — 2-3: i Ring | Paa Skyen] = B; A: i Ring, | Som Skyen
- —, — 4: Dfferstenen, flyer i] = B; A: Altret! Flygter flux i
- 193, — 21: Hurtigt] = B; A: Helligt
- —, — 22: Freir] = B; A: Freier
- 194, — 2: med] = B; A: ved
- —, — 12: flyer] Alle Kilderne: flye
- 195, — 20: da vel Siælen mægtig] = B; A: Sielen mægtig da vel

- Side 195, Linie 25: mit] = C; A: mig
 — —, — 30: Tant] = B; A: Luft
 — 196, — 4: betrygget] = C; A: forfikkret
 — —, — 11: længer] = C; A: denne
 — —, — 19-20: Lunden, glæde først | Din Broders
 Hierte, qvæde ham en Affkedsfang?] = C; A:
 Lunden, vilst du Ven
 Da midlertid endnu engang fornøie her
 Din Broders Hierte? Qvæde ham den sidste Sang?
 — —, — 31: Blanft] = C; A: blank
 — 197, — 14: Forfyndel] = B; A: Betyde
 — 198, — 13: tie] Alle Kilderne: tier
 — 199, — 6: drabelig] = D; A: bradelig
 — —, — 16: hist] = B; A: nu
 — 200, — 5: fin] = B (efter en constant Sprogbrug
 hos Digteren); A: fit
 — —, — 7: den] = C; A: det
 — 201, — 31: Bæld] = B; A: Qvæld
 — 202, — 9: dog] = B; A: da
 — —, — 17: mig jo forborgent] = B; A: forborgent
 mig jo
 — —, — 18: min] = C; A: mit
 — —, — 23: høire] = B; A: høie
 — —, — 25: nydfremspiret] = B; A: nydfopløbet
 — 203, — 8: først] = B; A: nu
 — —, — 25: Hui] = B; A: Hu
 — —, — 29: Bensfabss-Hylding] Alle Kilderne: Ben-
 ftabss-Hyldest; see ovenfor Side 329, Anm. til Linie 5.
 — 204, — 7: Hødur] = B; A: Han
 — —, — 18: Ufmægtigt] = B; A: Ufmægtig
 — —, — 19: Hylding] = C; A: Hyldest

- Side 204, Linie 25: tie] = B; A: tier
- —, — 28-29: jo | Dog] = B; A: dog | Jo
- 205, — 27: Nidingsvær] = B; A: Niddingsvær
- 206, — 28: fierne] = C; A: ydre
- 207, — 13: milde] = B; A: vilde
- 208, — 14: dog] = C; A: men
- —, — 23: befugter] = C; A: begynder
- —, — —: Jordens grønne Blomsterbed] = B; A: alle Jordens Urtebed
- —, — 24: mod] = C; A: til
- —, — 26: Der] = C; A: Som
- —, — —: eller] = B; A: Ddin
- —, — 27: nedhængende] = B; A: nedhængne, vredt
- —, — 30: Ufynier] = C; A: Ufyniar
- 209, — 6: blege] = B; A: hvide
- —, — 13: og dyben Rummer. See, da pludselig] = C; A: og Rummer. Men da pludselig, paa Stand,
- —, — 17: Mod] = C; A: Til
- —, — —: segned ned af] = D; A: brøstet udf
- —, — 29: Da nærmed sig] = B; A: Men da kom frem
- 210, — 1: løb] = B; A: gif
- 211, — 2: flumle] A: flumlende (udeladt i B, C og D)
- —, — 10: og] = B; A: frem
- —, — 12-13: vendte Blikket hen | Mod Elskovs Disa, vinkte] = C; A: noksom undred sig | Bed hendes Færd, da vinkte
- —, — 15: Hvor] = C; A: Hvo
- —, — 17: tapper] = C; A: vovsom
- —, — 20: der] = B; A: selv

- Side 211, Linie 31: Ddur] = B; A: Ddur
 — 213, — 12: fielden] = B; A: fremmed
 — —, — 24: Giest, der] = B; A: Geist, som
 — 214, — 4: Hvem] = B; A: Som
 — —, — 6: Svendens] = C; A: thi hans
 — —, — 9: Ja,] = C; A: Thi
 — —, — 28: Nei,] = B; A: Thi
 — 216, — 21: brygget] = B; A: bygget
 — 217, — 13: undre] = B; A: undres
 — 218, — 5: Dødningubrø, en Faarekyllings hæse Røst]
 = B; A: Dødningubrø og som en Faarekyllings Røst
 — —, — 9: Ved hans Side?] = B; A: Hisset
 ved hans Side?
 — —, — 11: Nanna, det er Baldurs] = B; A:
 Nanna, Baldurs
 — —, — 21-22:
 Smertelig for køle Dunst er Barmen af dit Blod,
 Selve Duggen af din Vand, som for Jordens Søn]
 = C; A:
 Smertligt er det køle Dunst at varmes af dit Blod
 Og bedugges af din Vand, saasom Jordens Søn,
 — 220, — 8: rædde] = B; A: feige
 — —, — 28: fræft] = C; A: meer
 — 221, — 2: saasom] Alle Kilderne: saasom; smlg.
 Var. til Side 177, Linie 20.
 — 222, — 2: Staaer det nu til Dververdnen, ei til]
 = B; A: Staaer til Dververdnen det, og ei til
 — —, — 6: vist din læffre Gane] = B; A: dine
 læffre Gummer
 — —, — 14: Floden] = B; A: Floder
 — —, — 18: muligt] = C; A: mulig

- Side 222, Linie 27: falde] = B; A: falder
 — —, — 18: Lovte] = B; A: Lovter
 — 223, — 20: jeg] = B; A: du
 — 224, — 1: bespænde] = B; A: bespænder
 — 225, — 1: forestaaer] = B; A: forestod
 — —, — 2: bringer] = B; A: bragte
 — —, — 11: Guder; alle troe] = C; A: Guder,
 kun de troer
 — —, — 12: dybt] = C; A: hardt
 — —, — 19: Magt] = C; A: Last
 — —, — 21: Hjertet ofte meer] = C; A: Hjertet
 mere hardt
 — 226, — 9-10: Muslingskal | J vaaden] = B; A:
 Muslingskiæl | J dunklen
 — —, — 23: dens] = C; A: din
 — 227, — 11: Bag Lovet] = B; A: Forborgen
 — 229, — 22: fornemste] = B; A: fornemmeste
 — 230, — 1-2: Uld paa Faar: | Siig, saaest] = B,
 som dog har saae for saaest; A:
 Uld paa Faar,
 Siig ubesværges, er det Sandhed, hviden Us?
 Siig, saaest
 — —, — 22: stærke] = B; A: dunkle
 — 231, — 13: En Morderdolk] = C; A: En skum-
 mel Dolk
 — —, — 15: Letfindige! veedst du, veedst du, at]
 A: Letfindige! Vedst du, at; B (C og D): Letfindige!
 Beed Du, veed Du at
 — 232, — 21: Didhen] = B; A: Bestemt
 — —, — 26: grumme Daad] = B; A: Grulighed
 — —, — 28: Husvaled os mod Heflas Brand] = B;
 A: Husvaled Heflas Nattebrand

- Side 232, Linie 29: ved et egent] = C; A: ved egent
 — —, — —: thi der] = B; A: thi bleg
 — —, — 30: bleg] = B; A: midt
 — 233, — 21: Bautastene] = B; A: Bautasteen
 — —, — 28: Dg saadan gif det igientaget altid fort]
 = B; A: Dg saa gif, igientaget, det bestandig fort
 — 234, — 10: sit] = B; A: de
 — —, — 15: rolig, ligegyldig] = B; A: roliglige-
 gyldig
 — —, — 21: D] = C; A: Ha
 — —, — 26: ffued den] = B; A: ffued — den
 — —, — 30: snelt] = B; A: flux
 — 235, — 9: Uroffelig, fortvivlet] = B; A: Uroffe-
 lig og brunstig
 — —, — 15: Nidingen] = B; A: Niddingen
 — —, — 21: Tudsfer] = B; A: Tidser
 — 236, — 1: Nidingssværk] = D; A: Niddingssværk
 — —, — 5: Da flygted Lofe til en Hal paa] = C;
 A: Da foer han til en Bolig fiernt, paa
 — —; — 7: sig til en Lax] = B; A: sig om, blev Lax
 — —, — 9: Fiskegarn] = B; A: Fistergarn
 — —, — 12: See.] = C; A: Men
 — —, — 15: Niding] = B; A: Nidding
 — —, — 19: i Halen] = B; A: om Stierten
 — —, — 26-27: hvor Dgler flette Tæppet blødt. |
 Tre] = B; A:

hvor Dgler flætter ækkelt sig
 Til Gulvets silkebløde Teppe, rundtomkring.

Tre

- —, — 28: Bali] = B; A: Waler
 — 237, — 2: Baliø] A: Walerø (i B, C og D anden
 Forandring)

- Side 237, Linie 13: ei skal Diet] = B; A: Diet ei skal
 — —, — 14: bort] = B; A: hen
 — —, — 19: fornam] = B; A: fornamst
 — —, — 21: hule Brøl fra dyben Grund] = B; A:
 dumpe Brøl, fra hulen Grund
 — —, — 25: I Lundens Skygger vandrer hun] =
 B; A: Omvanker Lundens Baggrund hun
 — 238, — 7: reent] = B; A: heel
 — —, — 8: min Blodsteen, dandser trindt om den,]
 = B; A: mit Alter, dandser Ultret om,
 — —, — 19: nærme] = B; A: nærmeð
 — 240, — 10: hvirvle] A: hvirvler (i B, C og D anden
 Forandring)
 — —, — 27: blaahvide] = B; A: spraglede
 — 241, — 8-9: Gruus er | Midgardð] Alle Kilderne:
 Gruð | Er Midgardð (smlg. samme Side, Linie 2-3,
 og Side 242, Linie 10-11)
 — 242, — 8: Sun gaaer.] = B; mangler i A.
-

4

Oehlenschlägers

Poetiske Skrifter.

Udgivne

af

F. L. Liebenberg.

Fjerde Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedcommissionair: Th. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 6.

1858.

Erhält bei J. D. Schulz.

Oehlenschlägers
Tragiske Dramaer.

Udgivne

af

F. L. Liebenberg.

Anden Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedcommissionair: L. H. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 6.

1858.

Druck bei J. G. Schulz.

Indhold.

	Side.
Palnatøse	1.
Arel og Balborg..	129.

Dramatische Digte.

Tragische Dramaer.

Anden Deel.

1

2

3

4

5

6

4

Palnatoke.

Et Sörgespil.

Personerne.

Harald Klaatand, Konning i Danmark.

Svend Toeskæg, hans Son, Sekonning.

Fiolnir, Haralds Staller og Mærkisman.

Palnatokke, Jarl i Fyen, Venshyssel og Bretland.

Palnir, hans Son.

Bue hiin Digre, } hans Svogre, Bornholmere, Vesets Sønner.
Sigurd Kappe, }

Vagn Akison, hans Sønneson.

Sigvald Jarl, } Strutharalds Sønner, Staaninger.
Thorkil hiin Høie, }

Thoroald Vidfærle, en Islænder.

Papa, Biskop i Slesvig.

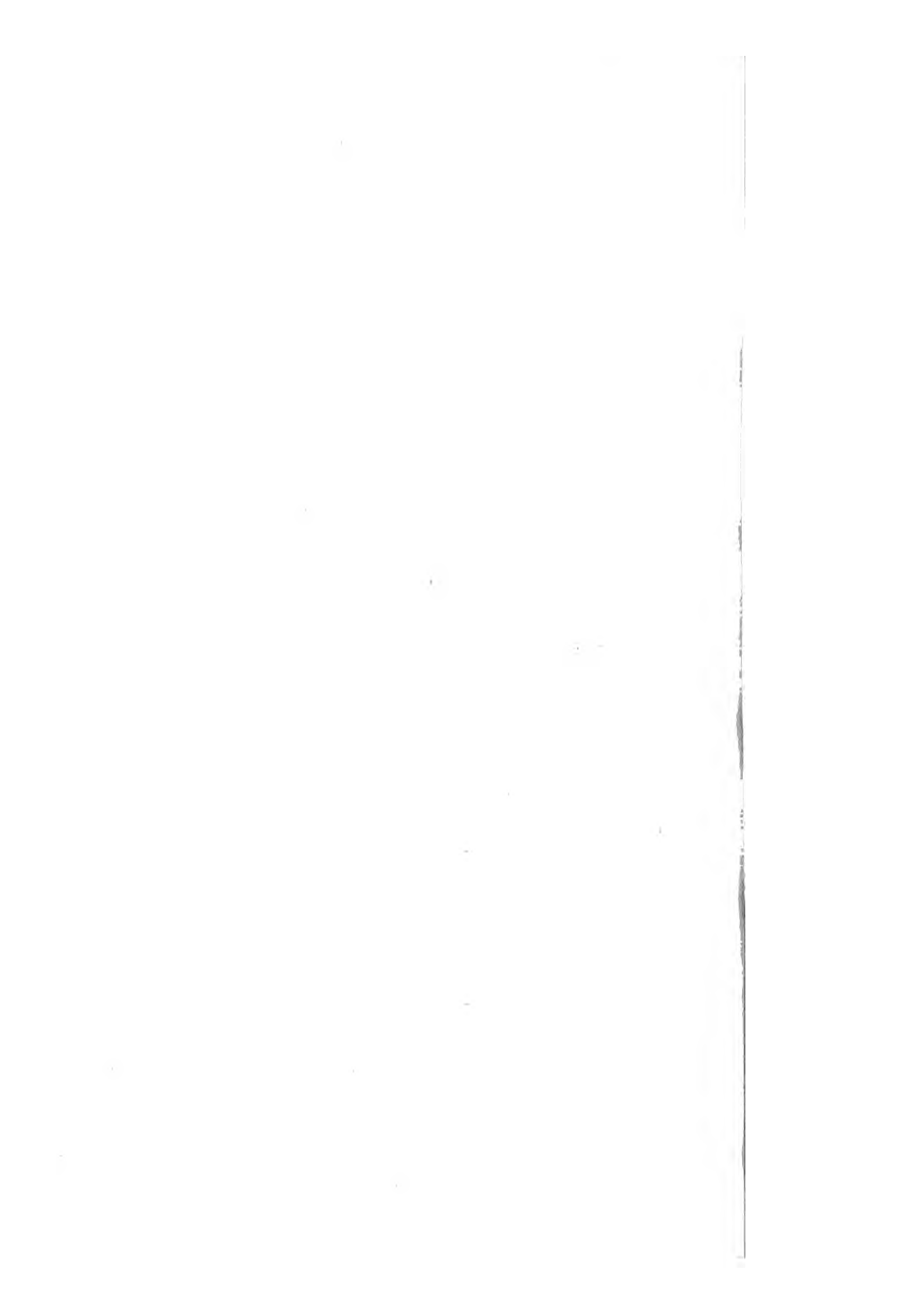
Skofte, Kong Haralds Gangerpilt.

Arnoddur, Kong Svends Herold og Kertesvend.

En Fangefoged.

Kæmper.

Handlingen foregaaer i Roskild. Tiden er 991.

Første Act.

Kongens Hal.

Kong Harald. Biskop Popo.

Popo.

Hvor fryder det mit Hierte, ædle Herre!
At finde eder ved de gamle Kræfter.

Harald.

Himlen skee Tak! min Sundhed fattes Intet.
Gid Alt var i mit Rige sundt, som jeg,
Saa skanted ei saameget, som nu skranter.

Popo.

Det er en Barnesygd. Beed J ei,
De Børn, som kues under Baxten, trives
Med Tiden bedst? Den danske Christendom
End ligger som et nysødt Barn i Buggen;
Men lad den komme først til Kræfter, Herre!

Harald.

Naar den er kommen fuldelig til Kraft,
Da er min Krop længst faldet hen i Muld.

Popo.

Saalænge Verden staaer, vil J erindres
Som Christendommens første danske Konge.

Harald.

Hvo veed, om ei den nidste Efterlæggt
Vil gjøre selv mig dette Tilnavn stridigt?

Po po.

Umuligt, Herre! Tidens høie Røst
Kun taler Sandheds Ord. Jeg forudseer
St. Harald eengang anraabt som en Helgen.

Harald.

J lover meer, Herr Bisp! end J kan holde.

Po po.

Hvor var den Herster, der med Kraft, som J,
Den gode Sag har vældig understøttet?
Hos Harald Klak, hos Gorm hiin Rige, Frode
Beundres ene kan den gode Villie.
Kong Erik lod sig døbe, det er sandt,
Han var Ansgar en Ven, han bygte Elesvig
Den Kirke, hvor J satte mig til Bisp;
Men, ak! han faldt, som St. Sebastian,
For Hedningernes Piil. Først eder blev
Det givet, heldig at stadfæste Troen,
Dg derfor meer, end hine Kongers Navne,
End Ebbos, end Ansgarii, Kimberti,
End Adalgars, end Unnis, Adeldags,
Vil eders, fromme Harald! funkle frem
Høit over alle Christendommens Helte.

Harald.

Hvad bringer J fra Bisp Libents i Hamborg?

Po po.

Først mange kraftige Betsignelser,
Belmeente Raad og faderlige Bønner.

Harald.

Jeg har endnu en Slump tilovers af
Den Skof, han sendte mig med sidste Hilsen,
Dg trænger ei saa snart igien. Hvad mere?
Spring over alt det Andet, Præst! og lad
Ds komme til det Vigtigste: Hvad siger
Mig Keiser Dtho ved din Erkebisp?

Poppo.

Den store Keiser har med Velbehag
Fornummet eders Jver, fromme Konge!
For Christendommen; han forsikkrer eder
Om varigt Benskab, hvis I farer fort.
Fremdeles sender eder Erkebisp
En Afskrift af den pavelige Bulle:
Johannes, Christendommens hulde Fader,
Har sendt ham Pallium; hans Bispestav
Har Dtho rækket ham med egne Hænder.
Saaledes er han nu stadfæstet i
Sit fromme Embed efter Adeldag,
Som Erkebisp i Hamborg og i Bremen
Dg Christendommens milde Overhyrde
I Nord. Her seer I Bullen, Herre Konge!
Han rækker ham en Pergamentsrulle.

Harald.

Hvad skal jeg med den Rulle Kragetæer?
Runer paa Skioldet kan jeg læse dig
Saa godt, som nogen Skiald; men disse Snørkler
Forstaaer jeg mig ei paa. Tag det tilbage!
Jeg veed saa forud alt, hvad det betyder:
Indskrænkning i min kongelige Magt!

Popo.

Uhindret har du Verdslighedens Arm,
Kun Geistlighedens styrer Erkebisp.

Harald.

Ret saa! Genarmet staaer jeg, det er Tingen;
Før havde Danerkongen tvende Arme.

Popo.

Saa sømmer det sig ingen christen Konge
At tænke, ædle Harald! Overlad
Den vilde Stolthed's Uregierlighed
Til Hedningen! Speil jer i Hakon Jarl!
Saa vild en Helt han var, saa tog han dog
En Ladning Munke med til Norges Land.

Harald.

Ja, Hakon! det er mig den rette Christen.
Dg veed I ei, at neppe var han kommen
Paa Havet ud, før flux han fasted Munke,
Med Bøger, Bievandskar og Paternoster,
Ud over Bord; og at han bygger nu
Rundt sine gamle Templer op paa ny?

Popo.

Hvis saa er, vil han svæde seent derfor
I Svovelpølen.

Harald.

Nu, det faaer saa være!
Jeg er en Christen, jeg er døbt; nu vel!
Jeg breder ud den christne Tro. Saa er det.
Jeg nødes til det. Dtho lærte mig
At indsee Tingen med sit Sværd — jeg var
Desuden stemt for Sagen, førend han kom;
Dg dit Mirakel, Bisp! med Handsken har

Stadfæstet mig i Troen. Lad saa være!
 Og at paa denne Viis en Dæmning sættes
 Mod disse Oprørsmand, som vover at
 Foragte Kongens Høihed, Overherskab;
 At de skal brænde dygtigt for det hist —
 Det glæder mig. Kun at I ikke glemmer,
 I gode Munk! Fyrstens Rettigheder.

Popo.

Du har ei mere trofast Undersaat
 End mig og Klosters fromme Brødre, Harald!
 For christne Præster har du ei at frygte;
 For Hedenskabets tøileløse Mænd
 Desmeer, og fremfor Alt for Balnatøke.

Harald.

Ham frygter jeg nu, Tak skee Gud! ei længer;
 Thi han har brudt sin Hals paa Skaanes Bakker.

Popo.

Hvorledes, fromme Konge? Er det muligt!

Harald.

Hovmodig, trodsig, som bestandig, paastod
 Han eengang i et Driffelag i Vinter
 At kunne løbe vel saa godt paa Ski,
 Som nogen Mand, ja bedre selv end Kongen.
 Til Straf paalagde jeg ham, ned at løbe
 Ud Kullens Ryg; der har hans Driftighed
 I Havet styrtet ham.

Popo sukker.

Nu, det var vel;

Thi værre Diævel gif paa Jorden ei.
 Han egged Sønnen op mod Faderen,
 Og han var Hedenskabets Marv og Næring.

Fiølnir kommer.

Tilgiv, Kong Harald! at jeg melder dig
Et uficert Budskab: Svend, din Søn, er landet,
I Fiorden har han sine Skibe qværsat,
Og giefter dig nu moxen i din Hal.

Harald.

Den Uforflammede! Siig, kommer han
Med megen Magt? thi skiondt han er min Søn,
Saa nøder hans Ugudelighed mig
Bestandig at betragte ham som Fiende.

Fiølnir.

Han er ei dragen slap paa Folk og Færdsel,
Dog har vi Intet end at ræddes for.

Popo.

Jeg gaaer. Gud styrke dig, min ædle Herre!
Mit Blik affkyer at see Forhærdelsen.
Men dersom du vilst nyde hist Belønning,
Saa dov dit Dre for hans Røst, om Giften
Er nok saa sød! Viis dig din Fromhed og
Din Krone værdig! Sønderriv de Baand,
Der vil forene paa en syndig Maade
En christen Fader med en hedensk Søn!

Fiølnir.

Jeg følger eder, min ærværdige Herre!

Popo og Fiølnir gaae.

Svend Toeskæg

træder ind.

Hil dig, Kong Harald, høie Danerkonge!

Harald.

Hvad vilst du her? Hvor understaaer du dig

At trænge dig ind i min Hal, Svend Dtho?
 Har jeg for evig ei forbudet dig
 At komme mig for Dine meer i Verden?

Svend.

Saaledes pleied aldrig danske Konger
 At hilse fremmed Mand i egen Hal.
 At glemme Giestfrihedens skionne Pligt
 Blev anseet for en Skændsel; Kongen viste
 Sig venlig mod den Mindste, som den Største.
 Men det var Hedenskabet's Sæd; nu tænker
 I Alt man anderledes, som jeg mærker.
 Nu er det fromt at qvæle Hjertets Stemme,
 At glemme Blodets Pligt. Nu kan en Fader
 Selv hade sine Børn; det lønnes hidsset
 Jo med Lyksalighedens Palmekrone.

Harald.

Forhærdede! hvad taler du om Pligt,
 Som ganske glemmer, hvad du est forpligtet
 Ei blot din Fader, men din Overherre?

Svend.

Min Fader har du aldrig viist dig, Harald!
 Min Overherre skalst du ikke være.

Harald.

Hvo gjorde til Statholder dig i Bigen?
 Hvo gav dig trende Skibe, hundred Mand
 Til dine Rovtog? Hvo gav dig sex?
 Hvo gav dig Skaanes Marker at bestyre?

Svend.

Du, Harald! som en ussel, svag Erstatning
 For hvad mig tilkom efter Fødselsretten.

Du sendte mig til Bigen og til Skaane,
 For bort at fierne den Forhadte; gav
 Mig nogle Skibe, for at slippe mig.
 Det kalder du nu Fadergodhed. Godhed!
 Ha, hele Norden fiender denne Godhed,
 Dg seer dit Sindelag imod din Søn!
 Du troer vel ei, jeg veed, hvad hele Landet
 Halv taler om forundret, halv med Tvivl?
 At du vilst drage Arverettigheden
 Fra mig, din Søn, til Thrugil Sprakaleg
 I Jomsborg? Guder! saae man hidindtil
 En Fader handle saadan mod sit Barn?
 Naturen væmmes ved at troe derpaa,
 Dg giver de urimeligste Rygter
 Sandsynlighed. Man mener rundt i Landet,
 At jeg er ei din Dronning Gunhilds Søn,
 At kun jeg er et Frillebarn, som fødtes
 Dig af en Trælleqvind; derfor kaldes
 Jeg Svend: en Træl. Sligt maa jeg høre, døie,
 Maa see, hvorledes Uretfærdigheden
 For mine Dine væbner sig; og skulde
 Nu sidde stil med Hænderne i Skjødets?
 Nei, ved den staaflædte Asathor!
 Jeg væbner mig; og har du plat forglemt
 En Faders Pligter, nu, saa er det billigt,
 At jeg forglemmer Sønnens, og i Tide
 Mig reiser mod min græsselige Fiende.
 Det er ei mig, men dig, der giver Verden
 Et grumt Beviis paa unaturligt Had.

Harald.

Hvad vil, hvad vil min Fiende i min Hal?

Svend.

Med egne Dren høre, hvad mit Hierte
 Affkyer at troe. Siig mig, har Rygtet Ret?

Harald.

Du byder mig at tale, Ungersvend!
 Om jeg nu taug?

Svend.

Saa skriger meer din Laushed,
 End Fenris Hyl.

Harald.

Ha, Svend! jeg veed ret vel,
 Hvorfra din Opstand har sin Hovedkilde.
 Bestandig hører jeg kun giennem dig
 Den stolte Palnatofes Røst. Ha, men
 Dersom til ham du sætter end din Lid,
 Da har paa Flyvesand du bygt dit Slot;
 Den vilde Hedning aander ikke længer.

Svend.

Og dersom du til Palnatofes Død
 Din Trøst har sat, da est du trøstløs, Konge!
 Thi Palnatofe har ved Balhals Hielp
 Sit Eventyr bestaaet; om en Stund
 Vil han med mine Kæmper hilse dig
 I Kongesalen.

Harald.

Palna — Kæser du?
 Har ei han brudt sin stive Hals paa Skien?

Svend.

Rei, Konge! Palnatofes Kæmpehals
 Er endnu heel, og kneiser vel saa stiv,
 Som hidindtil.

Harald.

Hvad var det Nygte da,
Som bragte mig det Budskab, at hans Ski
I Farten brast? at han var død i Havet?

Svend.

Hvad Nygtet oftest er: et Sandhedsfnug,
Sendt i en Ladning let og vindig Løgn.
Den brast, hans Ski; saa vidt har Nygtet Ret.
Men denne Skiens Bristen har forhindret,
At Palnatøkes stolte Hierte brast.
Thi, som han fløi afsted, og netop var
Bed Skraaningen, som forte ned mod Havet,
Da tørned Skien mod en Kampesteen,
Dg Palnatøke faldt, og rullede brat
Tilside ned i Dalen, sneebedækt.
Da skyndte dine Vidner flux sig bort,
At bringe dig den fiære Efterretning:
Hans Drab. Men Palnatøke lever, Konge!
Den Snilde lod sig bære kun som død
Ud paa sit Skib, og satte hurtig Farten
Til mig i Skotland, hvor jeg var paa Tog.
Nu giester han dig, sund og stærk som hidtil,
I Dag med mig i Roskild paa din Kongsgaard.

Harald.

Dg har til Hevn nu egget dig mod mig?

Svend.

Vi komme her som fredelige Giester.
Hvad fra i Dag skal skee, beroer paa dig.

Harald.

Dg hvad forlanger du?

Svend.

Hvad du forlangte
Af Gorm, din Fader, og hvad du erholdt:
En Part i Riget.

Harald.

Du, en Hedning, Svend!
Religionens Fiende Part i Riget?

Svend.

Gorm deelte Magten i sin Alderdom
Med dig, skøndt han var Hedning, du en Christen;
Nu sommer det sig omvendt dig at handle.
Lad Troen være Tro; det er en Sag,
Hvorfor Enhver bør raade selv, ei Kongen.
Gjør ingen Bold paa Landets gamle Sæd!
Paa Landets Bedtægt grunder sig dit Herskab.
Hvad dig til Drot har gjort, gjør mig til Arving,
Og til din Medhielp nu i Alderdommen.

Harald affides.

Ja, jeg forgaaer af Harm! Men jeg vil skiule
Mig til en bedre Leilighed mod ham;
Paa Dphansmanden derimod, fra hvem
Det Onde kommer, vil jeg hevne mig
Endnu i Dag, saa sandt jeg er en Konge.

Goit.

Da du est kommen hid, saa vær velkommen!
Hvad jeg fremdeles gjøre skal for dig,
Beroer paa dine Handlinger herefter.

Svend.

Jeg hører Palnatøke med mit Følge.

Harald affides.

Ham skal min Harm træffe sikkerlig.

Palnatøke kommer med en Skare Kæmper.

Palnatøke.

Hil Danerkongen i sin Hal!

Harald.

Velkommen

Fra Heltedaaden, Tøke! Som jeg hører,
Saa har du giort berømte Buffespring
I Sneen, siden sidst vi taltes ved.

Palnatøke.

Jeg har ei vægret mig, at efterkomme
Dit Herrebud.

Harald.

Men, som jeg hører, Frænde!

Ei skilt dig ved det paa den bedste Maade.
En Helt, der løber stolt paa Ski, som du
Er det just ingen Hæder, ingen Roes,
At takke latterlige Hændelser
For Seieren. Thi varst du falden ei
Paa Bagen midt i Sneen, som en Pøbling,
Saa varst du neppe kommen, som jeg hører,
Upuflet hjem fra dette Julegilde.

Palnatøke.

Slig Spot kan ikke træffe mig. Jeg haaber,
Hver billig Mand, som kiender Kullen, indseer
Nødvendigheden af et saadant Fald.
At dette Fald ei blev min Undergang,
Det takker Guderne jeg for. Du vilde
Ydmyge mig; jeg foretrak, som det
En Dannemand sig sømmer, Døden for
Ydmygelsen. Hvis ei med min Bedrift
Du est tilfreds, da prøv den selv; og kommer

Du bedre fra den, vel, saa kanst du spotte.
 For Resten, da nu Sagen er forbi,
 Saa lad den ogsaa være glemt, Kong Blaatand!

Harald.

Hvad Blaatand? Bæmmeligt er for mit Dre
 Sligt Dgenavn. Hovmodig stolte Mand!
 Det veedst du. Harald Gormsøn vil jeg kaldes.

Palnatøke.

Tillad mig, at jeg kalder dig Kong Blaatand!
 Det er en gammel Ret for Danerfolket,
 At give deres Konger slige Tilnavn.
 En Konge drømmer ofte sig en Gud;
 Da er det godt, at Navnet altid raaber:
 Du est ei blot en Askurs Søn, o Konge!
 Men selv en Askurs Søn med Feil, som Andre.

Harald.

Du est saa næfediærv, som hidindtil.
 Dit Eventyr har endnu ei formaaet
 At knække Driftigheden.

Palnatøke.

Odin lade
 Det aldrig komme dertil, at en sund
 Og ærlig Danske glemmer Driftigheden!
 Da pløie Gefion før det stolte Siælland
 I Havet ned igien med sine Dyne!

Harald.

At glemme, hvad du est din Herre skyldig,
 Det kalder du en Dyd, saavidt jeg mærker.

Palnatøke.

Jeg glemmer ikke, hvad jeg skylder dig;
 Fordi jeg mindes, hvad jeg selv mig skylder.

Harald hidfig.

Min Ære gaaer for din.

Balnatøke rolig.

Din Ære vinder,

Bed at beherske frie Mænd, ei Trælle.

At tale dicarve Ord i Kongesalen

Bar Brug fra Arilds Tid.

Harald.

Det vilde Bæsen

Er just, hvad jeg forjage vil af Landet.

Balnatøke.

Dumdriftighed er vild, ei Driftigheden.

Harald.

Altsaa, da du ved Drifkebordet sidst

Hovmoded dig, og lod din egen Mund

I Hallen høit gientage dine Fortrin,

Da varst dumdriftig du!

Balnatøke

med undertrykt Fortrydelse.

Ei hidindtil

Det blev Banhæder kaldt, naar stundom Kæmpen

I Kongens Hal drak sig en ærlig Ruus.

Harald.

Men hvad den Drukne paastaer, veedst du vel,

Skal ædru Mand forsvare.

Balnatøke.

Aldrig var

Min Tunge Herster over min Forstand.

Klogskaben tidlig gaaer fra Drifkelaget

Med Qvinderne; den skranter, maa til Sengs,

Den er af skrøbelig Natur, den modstaaer

Ei Mødens Kraft. Men Sanddruheden, Herre!
 Den vaager ud paa Natten, som en Mand,
 Den drikker uanfægtet med den Bedste,
 Og vinder alt i Kræfter, som den drikker.

Harald.

Af drukne Folk og Børn skal Sandhed høres.
 Ret saa! For Kongen er det ofte nyttigt,
 Ved slikt et Gilde rigtig at erfare
 Det sande Sindelag, som ellers Listen
 Forstaaer at holde skjult.

Palnatøke.

Jeg troede stedse,
 Naar Danerkongen giested sine Kæmper,
 Da var det for at lønne Mod og Trostab,
 Ei for at speide fiendtlig efter Svig.

Harald.

Alt som det falder! — Som jeg seer, saa har du
 Din Bue med dig og dit Pilefogger.
 I Fald jeg mindes ret, saa roste du
 Dig ogsaa dengang af: du kunde skyde
 Vel fremfor alle Mænd, ja fremfor Kongen,
 Den Vidtberømte for sit Pilestud;
 Est du endnu af samme Tanker, Tøke?

Palnatøke.

Hvad er det om min Mening dig at gjøre?
 Naar Danmark's Fiender komme, vil vi skyde;
 Der kan vi kappes paa en ærlig Viis.

Harald.

Nei, nei, du slipper ei saa let derfra.
 Gientag din Pral! tilstaa i Udruhed
 For alle Kæmper: Skyder bedre du,

End Danerkongen? Bringer ingen Fare
Dig Armen til at skælve? ingen Fare?

Balnatøke.

Jeg praler ei.

Harald.

Belan! saa sig det frem.

Balnatøke.

Hvorfor gientage, hvad der alt er sagt?

Harald.

Du staaer da ved dit Ord?

Balnatøke.

Saa er min Bane.

Harald.

Heel vel! — Dit sidstuviste Helteværk
Beviser ikke meget, vidner ei
Om sieldne Fortrin. Du slapst heel derfra
Kun ved en Slumpelykke, det var Alt.
Det sommer sig den vise Danerkonge
At prøve sine Mænd, retfærdig streng
At veie hvers Fortieneste. Du trænger
Dig stedse frem, du giver dig et Skin
Af den udmærkede, den sieldne Mand;
Belan! saa er det ogsaa nu fornødent,
At ved en rast og usædvanlig Daad
Du viser mig dit Fortrin fremfor Alle.
Du est en dygtig Kæmpe; saa er Flere,
Det giver intet Fortrin dig for dem.
At du est mægtig, at du eier Land,
Beviser atter Lykken, intet Værd.
Thi er det heel nødvendigt, som du indseer,
Engang for Alvor ret at prøve da

Din Dygtighed; og for at kunne dette,
 Har jeg udtænkt en Daad, som snart er giort
 Paa Stedet her, som Kongen selv kan see
 Med egne Dine, som beviser ham,
 Hvad han forlanger, nemlig at du est
 En usædvanlig færdig Bueskytte.
 Jeg seer din yngste Søn i dette Følge.
 Du unge Palnir! træd i Hallen frem.

Palnatøke.

Hvad har du udtænkt, Harald?

Harald.

Hvad du snart
 Erfare skalst. Træd frem, du yste Svend!
 Træd frem, og knæl!

Palnir.

Min Fader har mig lært,
 At kun jeg knæle skal for Guderne.

Harald.

Knæl kun for Guderne! det kan behøves.
 Jeg lægger dette Væble paa dit Hoved;
 I Fald din Fader, hist i Krogen der,
 Dig skyder det med Pilen bort, og rører
 Din guldbelofte Tinding ei, da skal
 Han gielde for den bedste Skytte.

Palnatøke.

Konge!

Harald.

Men hvis han vægrer sig, da skal han gielde
 Kun for en Praler, for en Løgner, og
 Forvises Hof og Land.

Palnir

knæler rask.

Ha, det er billigt!

Men det har ingen Nød, han negter ei
 At lyde din Befaling, Herre Konge!
 Min Fader praler ei, han lyver ei;
 Hans Blik er skarpt, hans Arm er vis, hans Aand
 Er stærk, hans Søn er uforfærdet. — Konge!
 Du har en Guldring om den venstre Arm,
 Jeg vedder strax mit Liv imod din Ring,
 I Fald du vover det, at Pilen krummer
 Et Haar ei paa mit Hoved.

Harald forundret.

Mener du?

Palnir.

Du tør vel ikke vedde, Herre Konge?

Harald.

I Fald saa er, skal Ringen vorde din.

Palnir.

Der kan man see! Nu komme der mig Rogen
 Og paaftaae tiere fræk, at Harald Blaatand
 Er nidsk og gierrig! Jeg beundrer hans
 Høimodighed. Skyd nu, min Fader! skyd!

Palnatøke.

Er det dit Alvor, Harald?

Harald.

Palnatøke!

Jeg spøger sjelden, mindst med dig.

Palnatofe.

Belan!

Han lægger en Piil paa sin Bue, sigter paa Palnir, men holder af igien.

Belan! jeg skyder; men ei her i Hallen.

Her falder Lyset skummelt, sparsomt ind
Ad disse smaae, bemalte Bindvesruder.

De brede Piller skygge mig for meget
I den paa Munkeviis opførte Kongsgaard.

Her kan jeg ikke sigte. Reis dig, Palnir!

Her dræbte jeg min Søn, og vilde du,
Kong Harald! see, hvordan uskyldigt Blod

Besudlede din Hal? Det blev en Plet,

Som ingen skarp, med Aske blandet Lud

Udtvætte kunde. Nød den vilde brænde,

Og ryge fælt, naar Hanen gøl om Natten,

Op efter Hevn. — I Gaarden staaer en Steen;

Nu er den kun en Bænk for dine Trælle,

Før var den Gudernes og Odins Alter.

Gaf ud, min Søn! og knæl for denne Steen,

Lad Odin straale dig i Hjertet Haab,

Imens hans Dag dit Hoved rundt omstraaler;

Saa vil jeg skyde. Hvis du skulde falde,

Da synker du, et Offer paa hans Alter;

Hils ham fra Palnatofe, fra din Fader,

Og læg et Hynde paa den lange Bænk

Til Rette ved din Side, naar jeg kommer! —

Dog haaber jeg, det har vel ingen Nød.

Palnir.

Hvad Nød? Det er en heel uventet Lykke.

Den skaffer mig Kong Haralds gyldne Ring.

Glem ikke Beddemaalet, Konge!

Palnatøke

kyser ham.

Nu

Gaa da, min Gut!

Palnir.

Glem ikke Beddemaalet!

Han gaaer.

Harald spøbsk.

Du est jo hiertegreben, stærke Helt!

Palnatøke.

Ei alle Fædre hade deres Sønner,

Jeg elsker min meer end mit eget Liv.

Staaer du endnu bestandig ved dit Bud?

Harald.

Hvad jeg har sagt, det veedst du; dvæler du,

Da skalst du være min og Hvermands Niding.

Palnatøke bister.

Det vilde Palnatøke nødig være,

Ei for sin Søns, for sit, og Kongens Liv.

Han tager endnu en Pii af sit Rogger og stikker i Barmen,
derpaa sigter han ud af Binduet.

Grimslagen har du gjort mig. Det er vel;

Jeg skyder aldrig bedre, end naar Blodet

I mine Aarer koger. — Rolig her!

Staa stille med dit Hoved, Dreng! derude.

Nu skyder Palnatøke Mesterskud.

Pilen flyver fra Strængen.

Svend.

Thor være lobet! Truffet!

Harald mærk.

Truffet?

Mængden

flaaer paa Skioldene.

Truffet!

Hil Palnatøke, Danmarks bedste Skytte!

Palnir

kommer ind, og iler i Faderens Arme.

Seer du, det havde ingen Nød, min Fader? —

Min Guldring, Konge!

Harald forbittret.

Ha, hvad Guldring?

Svend.

Harald!

Den har du lovet ham, som Hvermand hørte.

Harald

kaster den til ham.

Saa tag den! — Men endnu et Ord om Tingen.

Jeg saae, du stak en anden Piil i Barmen,

Før du den første skød imod din Søn;

Hvad skulde det betyde, Palnatøke?

Palnatøke.

I Fald min Søn var bleven dræbt af hiin,

Var Danerkongen bleven dræbt af denne.

Mængden

flaaer paa Skioldene.

Et dristigt Svar! en opbragt Fader værdigt!

Harald

med indædt Forbittrelse.

Jeg skaaner den Fortørnede! — Velan,

Du har beviist dig som en dygtig Skytte.

Før Gen, der skyder sikkert, saa som du,

Var dette Bud ei nogen haard Befaling.

Saa lad da dermed Sagen være glemt!
 Til Bords! Min Fiende den, som ikke følger!
 Alle følge Kongen. Palnatofe bliver tilbage.

Palnatofe.

Din Fiende den, som ikke følger? Vel!

Palnir,

som seer sin Fader dvæle, vender om igien.

Min Fader!

Palnatofe.

Naar du seer, at Kongens Mænd
 Begynder ind at slumre over Hornet,
 Da skynd dig hen til Sigvald Jarl, til Thorkil
 Hiin Høie, Bue Digre, gaa til Thorvald
 Bidsforle og til Sigurd Rappe; siig dem:
 Jeg venter dem i Aften i mit Huus,
 Naar Nadveren er endt.

Palnir.

Heel vel, min Fader!

Palnatofe.

Dg følg nu Kongen! Dgsaa jeg skal komme.

Palnir gaaer.

Palnatofe

støtter sig grundende til sin Bue.

Det er besluttet! Der skal sættes Dæmning
 For denne lumre Munkpeest fra Syden.
 List, Ridingsværk og Evedragt, som en Gift,
 Har alt begyndt at bryde ned, o Danmark!
 Din Ræmpestyrke. Men endnu er Tid.
 Jeg veed en Modgift, ja jeg veed en Modgift.

Flink, raske Styrmand! Bølgen slaaer paa Dækket,
 Dg Binden klapperer i det brustne Lougværk.
 Nu gielder det, med vældig Haand at styre
 Det stærke Ror i Nattens Skum.

Grunder et Dieblif, og siger betænkelig.

Men hvis

Nu Stormen hele Skibet slog i Qvag? —

Begeistret.

Saa redder jeg de danske Edelstene,
 Den bedste Rest, og svømmer bort dermed,
 Dg planter Sicællands Heltkræfter om.
 Hvad Sicælland var, da vorder Usedom.
 Det gamle Veire sank; men vi skal seire,
 Dg Jomsborg vorde skal det andet Veire.

Anden Act.

Palnatøkes Huns.

Palnatøke. Rue hiin Digre. Sigurd Kappe. Thorkil
hiin Høie. Sigvald Jarl. Thorvald Vidførle.

Sigvald.

Ja, vi vil slaae for Svend som gode Kæmper,
Og støde Harald fra den Kongestol,
Som han vanærer med sit Ridingsværk.

Palnatøke.

Hellig er Kongen, hellig er hans Magt,
Naar Skiebnen kalder ham ved Fødselsretten,
Naar Folket ham har valgt, naar ved Misgierning
Han ei vanærer sig, hellig er Kongen.
Saaledes er det ei med Harald Blaatand.
Han dræbte Knud Dan=Ust, sin ældre Broder,
Gorms ædle Søn, og bragte hiem fra Bretland,
I Stedet for en Seir, sin Broders Liig —
Saaledes blev han Konge. For at tæfkes
Sin Moder, lod han christensindet; først
Da Popo gjorde Kunstler med sin Handske,

fandt han sig overtødet, lod sig døbe —
 Saaledes blev han Christen. Hvad der driver
 ham til at understøtte Paven's Sag,
 Er Iver ei, er Fromhed ei, det er
 Uværdig Frygt for Dthos Overmagt.
 Ha, Godfred skulde reise sig i Graven,
 Den stærke Helt, som satte sikker Dæmning
 Mod Carl den Store, Carl den Vældige,
 Som Dbotriter, Friser, Saxer tvang,
 Som gjorde Fordring paa det tyske Rige,
 Som trued selv at gieste Carl i Aachen! —
 Dog vi vil ikke klynke her, som Qvinder;
 En Mand maa tage Tingen, som den er.

Sigvald.

Het saa, min Ven! Tal ud! hvad er din Mening?

Palnatøke.

Harald forkaster Rigets gamle Love,
 Han vil berøve Svend sin Fødselsret;
 Saaledes opstaaer nu indbyrdes Krige.
 Det er det Værste, men dog det, hvorpaa
 Kan hurtigst raades Bod. Men hurtigt maa
 Det ogsaa være; thi fortærer Uvedragt
 End længe Landets sidste Marv, saa kommer
 Dtho fra Tyskland, Erik hjt fra Sverrig,
 Og Hakon Jarl den Listige fra Norge;
 Vi stride da — som Kæmperne for Hrolf,
 Og Danmark synker i sit Blod.

Thorkil.

Ha, det

forbyde Thor!

Palnatofe.

Det vil han, mine Brødre!

Bed os og alle vakkre Danekæmper.
 De høie Guder kommer ikke selv,
 De virke giennem Mennesket; velan,
 Saa lad os vise, hvordan vi bestaaes
 Af Asathor, af Odin, Tyr og Vidar.
 For den, der drives af Retfærdigheden,
 Er Baldur ikke død; saaledes styrker
 Os alle Valhals Guder.

Thorvald.

Palnatofe!

Hellig Begeistring taler af din Mund.

Palnatofe.

I gode Brødre! Kraft og Fromhed er
 De tvende Lys, som bør bestraale Livet.
 Kraft skinner som en Sol ved Dagens Tid,
 Og kalder med sin stærke Sommerstraale
 De skønne Blomster af det døde Muld.
 Fromheden lysner som den blege Maane
 Paa Urten, giver den sin Indighed,
 Sit største Tælle. Disse Lys maae vegle.
 Thi brænder Solen evig med sin Lue,
 Da vorder Urtegaarden til en Drk,
 Og Helten til en Blaamand; skinner Maanen
 Beständig med sin fromme, matte Flamme,
 Da svinder Livets Kraft, og Mennesket
 Er alt et Spøgelse, der pusler om
 Blandt Nattens tause Grave før sin Død.

Thorvald.

Der har du skildret os med raske Træl
 Det vilde Hedenskab og Pavens Lære.

Palnatøke.

Hil Tiden, naar engang den lumre Dag,
 Den kolde Nat sig frugtbar luttret til
 En frisk, livsalig Morgen=Aftenrøde!
 Dog den oplever Ingen her. Velan,
 Saa lad os i det mindste handle saa,
 At Morgen=Aftenrøden, naar den kommer,
 Kan smile hen paa vore Bautaftene.

Bue.

Ha, Palnatøke taler som en Skiald!

Palnatøke.

Den gamle Tro er artet ud, er vild.
 Men hvordan bruge disse skumle Munke
 Den Lære, som de nu vil brede ud?
 Blot som et Middel til at trænge sig
 I Danmark's Egne, til at dræbe Landets
 Selvstændighed, at gjøre det afhængigt
 Af Tydsklands Keiser. Ddins gamle Lære
 Den gik fra Norden ned til Syd; da lærte
 De vilde Sager, Bender, Obotriter
 Og Bretland, hvad de skulde troe og tænke,
 Af os; da gik det stærke Sandheds Lys
 Fra Upsal, Leire, Trondhiem. Nu til Giengiæld
 Skal Legen spilles omvendt. Gaaer det fort,
 Saa taber meer og meer sig Landets Kraft,
 Og Norden døer den værste Død af alle.
 Gi dræbt ved Sværdets pludselige Slag,
 Men langsomt skrantende paa Bænkehalmen,
 Døer Danmark Straadød, synker ned til Hel.

Bue.

Ha, Palnatøke!

Palnatøke.

Hvad har gjort det muligt,
 Hvad gjør det muligt for det fiælne Syd,
 At trænge sig i Norden ind? Kun Norden.
 Vi spillede vore Kræfter. Overalt
 Behersker Danmarks Helt Europas Riger,
 Og dog maa Danmark skiælve for sin Tilstand.
 Hvad hjælper det, at Ragnar Lodbrog tvang
 Det vilde Bretland? at Biørn Ironside
 Til Hasting raabte, da de havde tvunget
 Det stolte Frankrig, brændt Paris: Nu lad os
 Gaae ned til Rom, og seire der, som her?
 At Rolf har stiftet Normandie? at Biørn
 Constantinopels Forstad brændte? Hvad,
 At Luna blev i Belskland undertvunget,
 Og at de største Stæder plyndredes
 I Spanieland? Hvad gavner det os selv,
 At Drvarodd har grundet Ruslands Vælde
 Paa danske Bæringes? at hisset fiernt
 I Africa den barske, bistre Blaamand
 Blev hvid af Skræk, naar vore Sværde klang?
 Her synge Sydens Munkes længer ei:
 „Fri os, o Gud, fra Nordens Helterasen!“
 Hvad gavner det?

Bue heftig.

Nu ja, hvad gavner da?
 Siig det i Hast, at vi kan vide det;
 Thi ret nu taber jeg Taalmodigheden.

Palnatøke

rækker ham og Sigvald Hænder.

Et Forbund gavner mellem Danerhelte.
 Et indre Forbund; ei paa Biers Wiis

En Flok, der sværmer vildt i fremmed Hauge;
 En Muur af Jern, reist paa vor egen Grund,
 Paa Oldtids Kraft, Samdrægtighed og Mod;
 Og naar den fast, urokket, vældig staaer,
 Skal ingen sydlig Argelist den styrte.

Sigvald.

Ha, Frænde! jeg begynder at forstaae dig.

Palnatøke.

J Korthed: den indbyrdes Krig maa endes,
 Og Svend maa sidde fast paa Kongestolen.
 Men det er ikke nok, at redde Riget
 Fra Døden; Legemet maa siden styrkes.
 Svend er min Ven, min Fosterson. Hvad jeg
 har gjort for ham, det veed J. Han skal see
 J mig en trofast Støtte; men hans Mand —
 Det vil jeg ikke være. Alle vi
 Nedstamme her fra kongelige Fædre,
 Som Svend. Før Gorm den Gamle hele Landet
 Sig undertvang, var Toke Underkoning
 I Fyen, og Beset paa Bornholm; Strutharald
 Er det endnu i Skaane. — Bakkre Thorvald!
 Du est en Bondeson, men dine Dyder,
 Din Sindrigthed, Bereiſthed og Forstand
 har gjort dig værdig til at gaae i Lag
 Med Keiseren i Aachen. Nu, velan!
 J veed, Miseko, Polens Herre, gav
 Mig Den Usedom til Lehn med Jomsborg.
 Alt har den svenske Styrbiørn lagt en Grundsteen;
 Men der maa bygges meer paa denne Steen.
 Saa hører mig: Paa Sømagt grunder sig
 Vor største Bælde; thi den danske Mand

Er eengang nu en Søfugl, Ugir er
 Hans milde Gud, og Havets Døttre siunge
 Paa skumbekrandste Bølger lydt hans Roes
 Bed alle Strande. Dertil har ham Gud
 Nu eengang skabt, og uforgængelig,
 Som selv Naturen, er ham Gaven fra
 De evige Guder. Brænde kan en Røver
 Stundom hans Snekker eller stiale dem —
 Hvad siger det? I Skoven voxer Egen,
 I Bierget blinker Malmet. Han har Arm
 Dg Dye til at bygge andre nye;
 Dg vore Der har den Eviges Haand
 I Havet kastet, paa det Riolen let
 Sin stolte Lumleplads igien kan finde.
 Den er en Træl, og vel sin Tilstand værd,
 Som vilde feig i Nøden nu forsage.
 Staae sorte Skyer paa den danske Himmel,
 Vel, vi vil ei fortvivle; vi vil handle
 Med mandig Styrke. Derfor agter jeg
 I Jomsborg hist med eders Hielp at grunde
 Et Sømandsforbund, stærkt og stolt og frit,
 Som skal beherske Østersøens Bølger,
 Dg hvor vi yttre vil den Heltekraft
 Til Landets Fordeel inden egne Grændser,
 Som før de vilde Brødre spildte bort
 Paa fremmed Grund. Hvo nu vil være med,
 Han lade Skioldet klinge Bifaldsflang!

Alle Kæmperne, undtagen Thorvald, staae paa Skioldene
 med deres Sværde.

Palnatøke

gaaer hen i Baggrunden, og aabner en Luge.

See, Solen staaer alt over Rattedgat,

Og straalér henad Isefiordens Bølger
 Til vore Skiolde. Dette Legn er godt;
 Thi det betyder, at vor Heltedaad
 Skal pryde Bølgerne, som Solens Purpur.

Vagn Akisøn kommer hurtig ind, fulgt af Palnir.

Vagn.

Ha, hvad er dette, Farfar? Som jeg hører,
 Saa stifter J et Heltesamfund her,
 Og jeg er ikke med?

Palnatøke.

Vagn! raser du?

En Dreng paa tolv Aar!

Vagn.

Naar jeg alt paa tolv

Kan kappes mageligt med Een paa atten,
 Hvi skal da Palnir foretrakkes mig?

Palnatøke

til Bue affides.

Stil ham til Rette, Svoger! thi du est jo
 Den Eneste, som er i Stand at tæmme
 Den unge Biørn.

Bue.

Lad mig kun raade, Tøke!

Jeg veed det rette Greb at tae ham paa.

Høit.

Hør, Vagn! saafremt du ikke søger Døren,
 Saa kommer ud du giennem Bindveslaagen.

Vagn.

Mig vilst du kaste ud af Bindveslaagen?

Bue opbragt.

Ja, det vil jeg, du Ulveunge!

Bagn.

Du?

Bue.

Saa at Du aldrig meer skal kræve Kage
Fra denne Dag.

Bagn.

Det vil vi see.

Bue.

Det skalst du.

Han griber Bagn om Livet; denne sætter sig fiæf til Modværgen,
men trænges dog alt meer og meer hen i Baggrunden til
Laagen af Bue, som kaster ham ud.

Saaest du, det lod sig gjøre, Mimringtand?

Palnatøke.

Ha, Bue! raser du? Det var dit Alvor!
Fra andet Stokværk!

Bue fatter sig.

Den fordømte Dreng!

Han gjør mig altid hidfig.

Palnatøke.

Du har dræbt ham.

Bue.

Saa kiender du ham ikke ret. Han døer
Gi af saa lidt. Han falder som en Kat
Beständig ned paa Benene. Den Jdræt
Har vi alt prøvet meer end eengang sammen.

Palnatøke.

Men aldrig fra saa høit et Sted. Ha, Bue!
Jeg frygter for din Uregierlighed.

Bue.

Det er nu eengang min Natur; den bruser.
Min Ven behøver ei at frygte for den.

Palnatøke.

Er Bagn din Fiende da?

Bue.

Den Ulveunge
Beed alt for vel, han er min Rieledægge.

Thorvald.

Du kæler for ham paa en egen Maade.

Bue.

Han kommer nok, som sagt; thi brak han Halsen
Blot ved at falde ud af Binduet
I Fredens Tid, saa var han ikke værd
At stamme ned fra Beset paa Bornholm.

Thorvald urolig.

Jeg vil gaae ned og see —

Han gaaer.

Bue.

Lidt hidsig er jeg;
Dog kan jeg tæmme mig, naar jeg faaer Tid.
Kun at jeg ikke faaer Bersærkegang,
Da kiender jeg ei længer Ven fra Fiende.

Palnatøke.

Du est et Hekla, Bue! vild og rædsom.
Dog var det ikke godt for Nordens Ære,
Hvis Ilden ulmed under Isen ei.
Vi skal vel tæmme dig.

Sigurd.

Vi har den Maade,
At flemme ham blandt Skiolde, naar han fnyser.

Palnatøke.

J Fald kun Vagn —

Bue.

Han kommer nok; med mindre
Han mod Formodning skulde bruffet Halsen.
Men hvis saa er, da skal han aldrig gielde
Fra nu af længer for min Søstersøn.

Thorvald kommer med Vagn.

Alle.

Der er han atter!

Bue.

Naa, det var din Lykke.
Hvi komst du ikke strax?

Vagn.

Det spørger du,
Som styrted mig af Raagen ud, fordi
Jeg kom den første Gang?

Thorvald.

Jeg bringer ham. —

J saae mig nylig ikke slaae paa Skioldet
Bed Palnatøkes Forslag, Benner! Troer
For Alting ei, at det var Utilfredshed.
Mit Hierte slog, som det bestandig gjør,
Naar denne vise Helt begejstret taler.
Men kiære Brødre, vakkre Danerhelte!
Tillader mig nu frit, at ogsaa jeg
Maa handle selv og egen Villie følge.
Jeg kan ei tage Deel i eders Forbund.
Til dette Forbund hører fielden Styrke,
Og Lyst til Krig. Det har mig Nornen negtet.
Forstielligt deelte Himlen sine Gaver:

Nogle blev givet vældig Handlekraft,
 Andre fik ei den rige, bedre Deel;
 Til Giengield skienkte Himlen dem et aabent
 Og trofast Hierte, Evne til at skatte
 De Andres Virksomhed. Blandt dem er jeg.
 Fra Barnsbeen var min Lyst at læse Sagn,
 At høre Eventyr i Borgestuen.

Da jeg blev større, drev min Videlyst mig
 Fra Island rundt omkring i alle Lande.
 Saadan henrinder frydeligst mit Liv.
 Jeg kan ei binde mig til enkelt Sted.
 Svend har mig fængslet med sin Venlighed,
 Han er min Ven; saalænge Lysten lader
 Mig blive her, forbliver jeg hos ham,
 Og haaber, I mistynder ei mit Afslag.

Palnatøke.

Nei, Thorvald, nei!

Thorvald.

At du har holdt mig værdig

At tage Deel i dette Stifterlaug,
 Det hædrer, rører mig. Din Oversigt
 Af Landets Tilstand har husvalet mig.
 Jeg takker dig. Men du vil ei fortørnes,
 At frit, som det en nordisk Mand sig sommer,
 Jeg siger dig mit Hiertes Mening her.

Palnatøke.

Det smertes mig at miste dig, min Thorvald!
 Men du har Ret. Gaf du med Baldur, brave,
 Rettskafne Ven!

Thorvald smilende.

Naar nu jeg træder ud

Af Lauget, er en ledig Plads. Jeg tænker,
 Bagn Alfson har viist sig dygtig til den.
 Den unge, vilde Løve kan I bruge,
 Og han vil nytte eder meer, end slig
 En fredelig og stille Mand, som jeg.
 Thor styrke eders Daad, og signe den!

Han gaaer.

Sigvald.

Naar han har Alting hørt, saa gaaer han bort.

Thorfil.

Et braadent Sværd, ved Thor!

Bue.

Bil undgaae Legen,

Hvor ei det gielder Fingrene, men Liv
 Og Hals.

Bagn.

Et Qvindehierte!

Balnatøke vred.

Stille, Dreng!

Om og din Krop er alt fuldvoksen, stærk,
 Skalfst du dog nyde mange Skiepper Salt,
 Før du forstaaer at dømme om en Mand,
 Mindst om en Thorvald. Sigvald! overil
 Dig ei; udstødte Ord er vendingløse.
 Jeg kiender ham, har ofte seet ham stride,
 Hvor han sin Fiende Stykke gav for Stykke,
 Naat for Usødet. Men det er vel sandt,
 Langt meer han glimrer fra en anden Side.
 Ingen i Nord er saa berømt, som Thorvald,
 For Godhed, Trofasthed og Hielpsomhed.
 Alt, hvad i Strid han faaer til Bytte, deler

Han blandt de Fattige, løskløber Fanger,
 Og klæder dem. Man vise mig en Christen,
 Der staaer i milde Dyder over ham.
 Hvo derfor være vil min Ven, han troe mig:
 Det er en Hædersmand!

Bue.

Belan, vi troe dig.

Palnatøke.

Tidt rækker did den milde Dyd, min Frænde!
 Hvor Spydet er for kort. Læg det paa Hierte!
 Men det er Tid, at ende denne Sag.

Han henter et Skiold.

Her har jeg kortelig optegnet for
 Bort Laug de første Love. Deres Indhold
 Er, at vi stifte vil et Manddomsforbund,
 Der vorde skal den faste danske Stof,
 En Sæmagt mellem Danemænd i Jomsborg;
 Hvor Løgn og Svig, Bagtale, Tvedragt skal
 Forbandet være, og hvor ingen Qvinder
 Maae bringes inden Byens Mure.

Bagn.

Hvad?

Slet ingen Qvinder?

Bue.

Est du qvindesyg,
 Saa gaa igien, hvorfra du kom!

Bagn.

Men ude

Skal vi dog ikke holde os, som Munke,
 Fra Qvindesamfund?

Palnatøke.

Der er hver Mand fri.

Jeg eier selv en trofast Viv i Bretland.
Men ind i Jomsborg maae de bringes ei.
Bort Samfund grunder sig paa enig Styrke,
Dg Blødhed kommer kun fra Qvinderne.

Bue.

Det var et Sandheds Ord, et Biisdomsord.

Palnatøke.

Alt, hvad i Krigen vindes, deles lige.
En Formand kun maa føre an i Krigen,
Maa pleie Retten. Det var listig Hyflen,
En smaalig Omvei, hvis jeg satte Balget
Til eder, thi jeg veed, I vælge mig.
Jeg er den Ældste og den Mægtigste,
Dg jeg er Stifteren.

Alle.

Du est vor Formand!

Palnatøke.

Saa sværger da, i det I vende Sværdet
Mod Runerne paa Skioldets Love her,
At I vil holde dem, som vakke Helte!

Alle Kæmperne

drage deres Sværde, og vende Ddbene mod Skioldet.

Vi sværge!

Palnatøke.

Sværger her med mig, at vi
Vil hielppe Svend paa Danmarks Kongethrone!

Alle.

Vi sværge!

Palnatøke.

Sværges endelig tilsidst,
 At vi vil grunde en selvstændig Stat,
 Et Bulværk imod Sydens Argelist!

Alle.

Vi sværge!

Palnatøke.

Vel! Det var den tredie Ged.
 Ddin har hørt den, thi hans Straaler smile.
 Nu følger mig i Borgestuen, Benner!
 Der vil vi tømme froe det store Mødhorn
 Til Edens Hæder og Bekræftelse,
 Mens Sigurd synger os en Kæmpevise.

Sigvald.

Ja, Sigurd være skal vort Jomsborgs Skiald.

Bue.

Jeg skulde ikke rose ham, han er
 Min Broder, men han har en Stemme, som
 En Bjørn i Skoven; mens han synger, maa jeg
 Beständig drikke.

Palnatøke.

Net saa, vakkre Bue!

Den, som ei svigter ved det fulde Bæger,
 Han svigter heller ei, hvor Hildur leger.

De gaae.

En Plads i Skoven.

Morgen. Kong Harald i Forgrunden med Skofte, sin Gangerpilt. I Baggrunden seer man en talrig Skare Mennesker, spændte for en stor Kampesteen, hvilken de langsomt drage over Skuepladsen.

Harald.

En herlig Morgen!

Skofte

gnider sine Dine.

Hvis den kun ei faldt

Saa tidlig ind paa Dagen.

Harald.

Est du søvrig,

Hvad vilde du da med?

Skofte.

Du har fortalt

Saa meget om det Minde, du vil sætte

I Leirestoven for din Fader Gorm

Og for din Moder Thyra, saa jeg tænkte

At see et Underværk.

Harald.

Og er da ikke

Hiin store Steen, som blot mit Bud bevæger,

Heel kongelig?

Skofte gaber.

Heel kongelig? Maaskee.

Jeg veed ei ret, hvad der er kongeligt.

Du spænder dine Undersaatter for,

Som Stude, til at slæbe dine Byrder;

Hvis det er kongeligt —

Harald.

Du est en Gief.

Der kommer Fiølnir; han forstaaer det bedre.

Fiølnir kommer.

Hil Danerkongen!

Harald.

Tak! Velkommen, Fiølnir!

Du seer mig ved mit Arbeid. Dette Minde
 Skal gjøre Gorm udødelig, og vise
 hans Søns Taknemlighed for Efterverden.
 See, denne Steen stod flere hundred Aar
 Ved Isefiordens Indløb; mangt et Skib
 Er brustet mod dens haarde Barm i Stormen.
 Jeg har ved Bønder og ved Trælle ladet
 Den bringe hid paa Land, og drage fort.
 Gi noget Dyr, blot Mennesker har ført den
 I Leireflokken ind, til Kongens Minde.
 Siig, saaeft du nogentid en større Byrde
 At drages bort ved menneskelig Kraft?

Fiølnir.

Ja, Herre! jeg har seet den, som var større.

Harald.

En større Klump ved blotte Manddomskræfter?

Fiølnir.

Nys saae jeg Svend, din Søn, paa Leirething
 Fra dig til sig at drage Danmarks Rige;
 Døm selv nu, hvilken Klump der var den største!

Harald.

Hvad siger du?

Fiølnir.

Du meente, Svend var kommen
Med fire Skibe blot?

Harald.

Er det ei saa?

Fiølnir.

Nys meldte Givind Skeira: Balnatøke
Har efterladt med Svend en talrig Flaade
Bed Samsø. Han har talt, foruden Holke,
Foruden Espinger og mindre Snekker,
Tyve Dromunder, fyrgetyve Knurrer.
Et andet Budskab melder os fremdeles:
Bed Ringsted samler sig en Hær for Svend.
I Nat har Balnatøke havt et Møde
Af Kæmper i sit Huus; Svend Dtho nu
Gif nys ombord til Samsø, og paa Thinget
Bed Stranden svor ham Hedningerne Troskab.

Harald.

Hvad bringer du mig for et Rædselsbudskab!

Fiølnir.

Hvert Ord er Sandhed, Herre! Væbne dig!

Harald raaber.

Lad Stenen staae! Til Vaaben alle Mand!
Nu gielder det, at vise Mod og Troskab.
Lad Stenen staae! Jeg har fra Danmark's Hav
Maaskee hidslæbt den til min egen Grav.

Han iler bort med sit Følge.

Tredie Act.

Palnatøkes Hæns.

Palnatøke. Palnir.

Palnir.

Ha, Stilstand! og min Fader her som Gidsel!

Palnatøke.

Det var det værste Bud, den Listige
 Os kunde spille. Vi var ham for stærke,
 Thi køler han vort Mod med Langsomhed.
 Nu røres inderligt hans Faderhierte
 Ved sliq en Krig imod hans egen Søn;
 Nu vil han see, hvordan til Begges Fordeel
 Al Tvedragt endes kan foruden Blod.

Palnir.

Ha, skal da Argelisten med sin Omvei
 Beständig qvæle Helten, som en Slange!

Palnatøke.

Forsigtighed vanærer ingen Mand.
 Svend er med sine Gidsler reist til Samsø.
 Jeg har jo mine Heltebrødre hos mig.
 Hvi frygte? Med en lille Flok, som den,

Slaaer jeg mig giennem Haralds Leiesvende,
Hvis det skal gielde, Balnir!

En Svend

kommer, og melder:

Biskop Povo!

Balnatofe.

Du seer, jeg har alt fornemt Munkeselskab.
Ham vil jeg have dog min lille Spøg med,
Den sledste Præst! Jeg gietter, hvad han vil.
Han har alt meldt sig for en Time siden.
Gaf ud med Svenden, Søn! og naar jeg slaaer
Paa Skjoldet, kom igien, og bring med ham,
Hvad du vil see jeg har tillavet Bispen
Paa Arnestedet.

Balnir.

Det skal skee, min Fader!

Han gaaer med Svenden.

Biskop Povo træder ind.

Povo.

Det undrer eder vist, min tappre Herre!
At over denne Lærskel Biskop Povo
Lor vove sig.

Balnatofe.

Hvi saa, min fromme Herre?

Troer I, jeg holder selv mig for en Ulv,
Jer for et Jaar, og denne Stue for
En Morderkule?

Povo.

Nei, jeg veed, I er
En ædelmodig Helt, og kommer freidig.

Palnatøke.

J taler jo, som om J havde giort
Et farligt Tog, Herr Bisp! til Biarmeland.

Popo.

Jeg kiender eders Hierte, Jarl! J kan
Ei være Christendommen fiendtlig sindet.

Palnatøke.

Dertil behøves ikke meget Kiendskab.

Popo.

J strider ei af Had mod Christendommen,
Men for at ende Landets indre Krig,
Dg for at hielpe Svend til det, som Ret er.

Palnatøke.

J siger Sagen, som den er, Herr Bisp!

Popo.

Hvo ønster ei den Tvedragt endt? Deri
Maa Christen og maa Hedning være enig.
Alt blinkte Sværdet, draget af sin Balg,
Da greb jeg dristig omkring Haralds Arm,
Dg hindred Sønnemordet.

Palnatøke.

J er Marsag

J denne Stilstand?

Popo.

Jeg, og ingen Anden.

Palnatøke.

Det kan jeg ikke takke eder for.
Det korte Dnde er det bedste Dnde,
Dg dette gamle Saar vil aldrig læges,
Før en frimodig og veldædig Kniv
Har skaarret Edderbylden bort, som buldner.

Popo.

J mener: under denne løse Bakken
Kan Intet trives?

Palnatøke.

Ja, det er min Mening.

Popo.

Min med, Herr Jarl! J troer: om ogsaa Harald
Nu slutted et Forlig med Svend, sin Søn,
Saa havde det dog ingen Barighed
Med dette Benskab?

Palnatøke.

Jeg formoder det.

Popo.

Jeg med, Herr Jarl! Thi hvad der bygges kun
Paa Sand, det blæser om ved første Vind.
J mener: Danmark have maa en Herre
Med Manddomskraft, med Heltmod og Viisdom,
Hvis Landet blomstre skal, som hidindtil?

Palnatøke.

Jeg har den Tro.

Popo.

Jeg har den samme Tro.

Fra denne Synspunkt er vi Troesforvandte.
Det er jo underligt, hvordan vi To
J mange Punkter stemmer overeens!

Palnatøke.

Jeg finder selv det ubegribeligt;
Dog det maa være vel en Misforstand.

Popo.

Nei, nei, Herr Jarl! vi stemme mere sammen,
End J vil troe; hver paa sin egen Maade.

Vi drives begge dog af Gæt, det er:
 Af Iver for den gode Sag, af Retfærd.
 I er den første Helt blandt danske Kæmper,
 Jeg er den første Præst blandt danske Christne.
 I strider ei af Had mod Christendommen,
 Men for at bringe Ro og Kraft i Riget;
 Jeg holder mig til Harald, ei fordi
 Jeg hader Svend, men kun fordi jeg nødes
 At gribe til den første, bedste Støtte,
 At dog den spæde Blomst kan finde Noget
 At vinde Stikken til. Hvis ei Svend Tveskiæg
 Foragted Christendommen, maatte jeg,
 Saavel som nogen brav, forstandig Mand,
 Langt heller ønske Danemark en Konge
 Med Ungdomskraft, end en, som gaaer i Barndom,
 Og som har intet Andet af en Christen
 End netop Navnet.

Palnatøke opmærksom.

Fuldfør eders Tale!

P o p o.

Det, som jeg mig opoffrer ene for,
 Er Christendommen, ei Kong Harald; Harald
 Er et Vehiculum, det er at sige:
 Et Middel for min Hovedsag. Saa gaaer
 Det eder. Danmarks Kræfter vil I styrke;
 Det, som I kun opoffrer eder for,
 Er Landets Hæder, ei Kong Svend; Kong Svend
 Er et Vehiculum for eders Plan.
 Forstaaer I mig?

Palnatøke.

Saa temmelig, Herr Bisp!

Popo.

Hvis altsaa Fædrelandets Redning fordred,
 At J forlod Kong Svend, var det en Synd,
 At foretrække Landets Frelse ham?

Palnatøke.

Nei, sikkerlig!

Popo.

Ei sandt, det var en Pligt,
 At lade Svend i Stikken for det Hele?

Palnatøke.

J Stikken?

Popo.

Nu, det er et Udtryk kun.

Vor Pligt var, deri er vi enige,
 For jer, at offre Danmarks Rige Svend,
 For mig, at offre Christendommen Harald.

Palnatøke.

Hvad følger nu af hvad J her har sagt?

Popo.

Hver Mand maa stride med sit eget Vaaben.
 En Helt gaaer frem, saa dristig som Naturen
 J sine Virkninger, med ydre Styrke;
 Mig gaaer det anderledes, med det Indre
 Kan jeg kun virke, kun ved Mandens Kraft
 Jeg veed at vende Sagen til min Fordeel.
 At ville vandre frem med Tvang, som J,
 Var Raseri af mig, saavist min Fremgang
 Af eder maatte kaldes snedig List.
 Hvad Een sig sommer, sommer ei den Anden.

Palnatøke.

Det laer sig høre.

Popo.

Nu, som vakkre Mænd
 Kan vi jo sige her vor Hjertens Mening;
 Thi ikkun Lumskhed gaaer den lange Omvei.
 Jeg kommer ikke blot som Betler, for
 At bede, ogsaa for at byde. Rige
 For Rige, hedder det, skal Venstrib holdes.
 Er det ei saa?

Palnatøfe.

Det Ordsprog er ei gammelt;
 Det findes ei i Odins Havamaal.
 Fra Syden er det kommet seent; men da I
 Er kommen samme Bei, Herr Bisp! saa er
 Det billigt, at I hædrer Landsmandskabet.

Popo.

Et Middel, hvorved Brodermord forhindres,
 Og hvorved sikkert dog det Gode fremmes,
 Bør foretrakkes et, hvorved tilviisfe
 Det Første skeer, men hvorved Følgens Godhed
 Er uvis. Er I ei af samme Tanke?

Palnatøfe.

Jeg frygter for, vi blier uenige
 Af lutter Enighed tilsidst.

Popo.

Hvis saa var,
 Er Skylden ikke min, jeg varer kun
 Om hvad Fornuft og Billighed kan fordre,
 For at forhindre Misforstand og Brede.
 Nu da til Sagen med et freidigt Mod!
 I truer Harald med en talrig Flaade
 Og med en Hær; men han er Danerkonge,

Dg staaer i Magt for eder ei tilbage.
 Uvis er Sagen; thi naar Sværdet drages,
 Er Seiren, som I veed, endnu hos Gud.

Balnatøke.

Heel vel!

Popo.

Kong Harald vil berøve Svend
 Sin Fødselsret; han tvinger Sønnen selv
 At gribe Sværdet mod sin Fader.

Balnatøke.

Rigtig!

Popo.

Det seer den christne Præst, som Kampens Mand.
 Men, kiære Herre! kan vi ønske Svend
 En Seir, som forarsager Christendommen
 Nedstyrtelse og Fiendskab, og som gjør
 Ansgars og Nimberts fromme Bærk til Intet?

Balnatøke.

Kong Svend vil handle, som det sømmer sig
 En ærlig Drot.

Popo.

Ja — naar man vidste det!

Balnatøke.

Hvad har I her paa Hjertet, fromme Fader?
 Siig mig det uden Frygt, tal ud af Skiægget!

Popo.

Jer Godhed og bekiendte Bravhed giver
 Mig Mod til at fortroe mig eder.

Balnatøke.

Lal!

Popo.

Saa fremt Kong Svend høitidelig vil love,
Saa fremt J selv høitidelig vil love,
At lade Christendommen uforkrænket,
Saa lover jeg Kong Svend og eder, Herre!
En Seir, en sikker Seir, og uden Blod.

Palnatøke.

Hvorledes skulde det da vel gaae til?

Popo.

Danmark er deelt i tvende Parter: Christne
Og Hedninger. Hvad Hedningerne angaaer,
De hører eder til; men, strenge Herre!

Smilende.

Jeg styrer Christendommen.

Palnatøke.

Fromme Fader!

Forklar jer tydeligt.

Popo.

Af hellig Iver

Staaer kun det halve Danmark imod Svend;
Ei for at tækkes Harald, thi han hades.

Palnatøke.

Troer J?

Popo.

Tilvisse. Lover J mig helligt
(Og eders Ord er mig tilfulde nok)
Mit Embed og den arme Christendom
Ufådt og uforkrænket, lover J
Mig Klosters Herlighed urørt, saa bringer
Jeg eder Danmarks Krone i min Haand.

Balnatofe.

Hvorledes?

Popo græder.

Christendommen usofkrænket!

Bed Gud! hvad jeg forlanger, er beskædent;
Et billigt, et retfærdigt Krav.

Balnatofe.

Hvorledes?

Hvorledes vil I virke det?

Popo.

Jeg træder

For Haralds Hær — det sidste Baand, som holder
Hans Magt, det kan jeg med et enkelt Ord
Brat sønderrive — træder for hans Hær:
Jeg byder dem at lægge Sværdet; vidner,
At Harald er en Synder, at Kong Svend
Bør efter Himlens høie Villie faares;
Stadfæster det ved et Mirakel; Svend
Bestiger Thronen; Landets Krig er endt.
Harald aflægger staffet før sin Død
En Krone, som han ei kan længer bære —
Og alt det ædle danske Blod er spart.

Balnatofe.

I vil stadfæste det ved et Mirakel?
Har Nøgtet Ret, og kan I virkelig
Uden at brænde Huden, bære Handsker
Af giennemglødet Staal?

Popo.

Sligt Tertejn skienfte

Mig Himlen, for at overtyde Mængden.

Palnatofe.

Det havde selv jeg megen Lyst at see.
Hvo veed? maaskee jeg med blev overtydet.

Popo.

Kom til mig i min Celle, naar det mørknes;
Der skal I skue det med egne Dine.

Palnatofe.

I vil mig vise Kunsten?

Popo.

Hiertens gjerne.

Palnatofe.

Fortræffligt! Det kan skee paa Diebliffet,
Strax. Vi behøver ei at vente Mørket.
Hvad jeg skal see, det seer jeg bedst ved Dagen.

Han slaaer paa sit Skjold. Balnic og Svenden bringe en
gloende Jernhandske ind paa et Thyfad, som de sætte tause
for Bispen.

Popo bestyrtet.

Ha, hvad er det?

Palnatofe.

En Bante, god for Kulden.

Træk den kun paa! Jeg siger eder god for,
I vil ei fryse paa den høire Haand.

Popo.

Et forud overlagt iværksat Spil,
For at forhaane mig?

Palnatofe.

Vi Hedninger

Kan spaae; jeg forudsaae, hvad der omtrent
Her vilde skee, og har forsynet mig
Med det Nødvendige i Tide.

P o p o.

Jarl!

Er det min Tak for min Oprigtighed?

Palnatøke.

Nu ingen lang Indledning! Længe nok
Har taus jeg hørt paa eders Tale; nu
Vil jeg en Handling, som kan frøne Bærket.

P o p o.

Jeg gjør det ei.

Palnatøke.

Det er Halsstarrighed,
Fornærmelse, som jeg har ei fortient,
At I ei troer mig værd et Tertejn, som
I spilder paa den mindste Almuesmand.

P o p o.

I Klostret vil jeg vise det, ei her.

Palnatøke mørk.

Altsaa — det er ei alle varme Banter,
Der passer eders Haand?

P o p o.

Jeg gaaer herfra.

Palnatøke

griber hans Arm.

I bliver. — Dersom jeg betragter Tingen
Blot som en Kunst, saa har I Ret til Afslag;
Til Kunster kan man Tingen tvinge. Men
I har affkaffet Tvekamp, grundet paa
Vor Olds Natur og den almene Billie,
Og indført Jernbyrd; saadan skal man nu
Bevise sin Uskyldighed, sin Ret.

Streng.

Saa følg jer egen Lov paa Diebliffet!
 Drag Handsken paa, som en uskyldig Mand,
 Hvis ei, da gaa herfra som en Bedrager!

Popo spændt.

Den mindste Deel af Hoben findes skiftet
 Til retlig Indsigt; til at dæmpe Tvedragt
 Blandt Mængden, er det korte Middell bedst.
 Saa fatte det Guddommelige; naar
 Den Vise bruger sandselige Midler,
 For at opnaae et himmelsk Diemed,
 Da er Bedraget, om det saa kan kaldes,
 Uskyldigt og tilgiveligt Bedrag.

Balnatøke.

Ha, hvad en Munk dog ei udsmykke kan!
 Henrevet af Forundring har jeg seet
 Jer skiule bag en smidig Silketunge
 Et Blaargarnshierte; har jeg seet jer listig
 Med rene hvide Klæder at udpynte
 De sorteste Forbrydelser. Kong Harald,
 Som — være han for Resten, hvad han vil —
 Er eders Ven, Belgjører, vil I svige,
 Vil I forraade! Af en Nidingsfrygt,
 Da alt I seer, til hvad Kant Bognen helder,
 Hidkommer I til mig, den Mand, som I
 Af Alle hader meest, og spiller Ven.
 Og Christendommen, en uskyldig Være
 Om stille Dyd, maa selv beqvemme sig
 Til Skalkeskjul for eders Synder. — Popo!
 Du vilst dig sammenligne med Ansgar?
 Med Rimbert? med de dydefulde Mænd,
 Hver uden Egennytte, ærlig hver,

Dg agtet hver af Hedning, som af Christen?
 Du vilst dig sammenligne her med mig?
 Dg troer, en tapper Fyrste, at en Hær
 Af Danekæmper skulde takke Seiren
 Din Munkeligt? Ha! gaa, du falske Judas!
 Svøb skamrød ind dit blege Ansigt i
 Den sorte Kutte! Gaa! bliv atter Skaffer
 For Brunos Klosterkioffen hist i Kølne!
 Mæst dig i Dovenskab af Bondens Sved;
 Men vov dig aldrig meer for mine Dine!

Popo forbittret.

Du triumpherer alt, du stærke Helt!
 Jeg saae forud, til hvad Kant Bognen heldte?
 Den helder hen, hvor du det venter mindst.
 Snart sprætter Jetten hovedløs! Svend Tvestiæg —
 Ha, jeg maa lee! Belan, J vil det saa!
 Men J vil græde Blod, at J foragted
 Min Nødhielp taabelig! vil græde Blod!

Han gaaer.

Balnatøke.

Ha, hvad var det? Han trued? Høie Guder!
 Han nævnte Svend. Gaaer! henter ham tilbage!

Balnir og Svenden skynde sig bort, og bringe Bispen tilbage
 for Balnatøke.

Balnatøke

drager sit Sværd, og sætter ham det for Brystet.
 Hvor har J Svend? Hvad vilst du sige med
 Den hovedløse Jette? Har J alt
 Brudt Freden? Er ei Svend med sine Gidsler
 Paa Samsø?

Popo ængstelig.

Uf, Herr Jarl! tag jer i Agt!
J trykker mig jo Sværdet giennem Rappen.

Balnatoke.

Jeg trykker dig det giennem Brystet, Munk!
Hvis ei du skrifter strax Forræderiet.

Popo.

Slip mig kun først!

Balnatoke.

Tal saadan, som du staaer!
Sværdsodden maa du føle under Hjertet,
Hvis det skal røres til Oprigtighed.
Hvor har J Svend?

Popo.

J Drmetaarnet, uden
For Byen midt i Skoven. Harald Gormsøn
Lod Skibet standse, hvorpaa Svend med Gidsler
Til Samsø foer; har ladet hans Følge dræbe,
At Sagen ikke skulde vorde kundgiort.
Kun Thorvald fængslet blev med Svend.

Balnatoke.

J Laarnet?

J Drmetaarnet?

Popo.

Men ei kastet end
For Drmene; kun i et Kammer over
Den dybe Kule. Hvad der meer skal skee,
Beroer paa Kongens Bud. Mig maa J takke
For den Opdagelse.

Palnatøke.

Ha, Riffelheim!

Fort, tager denne Munk og baster ham!
 I Kioldren skal han kastes; Speiderne,
 Som holde Vagt ved Døren, ligesaa.
 Jeg iler hurtig med min lille Flok,
 At redde Svend. En Baad skal sætte os
 I Skumringen paa Dybet ud til Samsø.
 Baghuset vender lige ind mod Skoven;
 Vi snige did os, uden at bemærkes.
 Nu gielder Hurtighed og Uforsagthed.
 Afsted med Munken! Fort at redde Svend!

Popo.

I fængsle mig til eders største Skade;
 Endnu i Lænker kan jeg hevne mig.

Alle bort.

Fængsel.

Fangefogden,

en Gubbe med et langt graat Skæg.

Fordømt! Det er dog bedre, meget bedre,
 At være Røver paa den vilde Sø,
 End Fangefoged i det skumle Fængsel.
 Thi hugger jeg paa Borderanden der
 Min Karl i Panden med den brede Dre,
 Saa kan han gjøre mig den samme Skiel;
 Det er et ærligt Haandværk, frit og lystigt.
 Hvad har jeg derimod vel af at lade
 De arme Dævole styrte ned i Hullet
 Til Ormene? — I Fald det ikke var

For Aldrens Skyld, hvis ikke Biskop Bopo
 Mig havde tordnet det i Drerne,
 Og truet mig med Svovelpølen — hu!
 Hvis der var koldt, brød jeg mig feil derom.
 Jeg er en gammel Normand, vant til Frost,
 Har al min Levetid holdt mig fra Dønen;
 Og skulde nu tilsidst — det var for stærkt!
 Han sagde mig: saafremt han ikke kom,
 For Sol gik ned, da skulde jeg i Guds Navn
 Kun lade Lemmen falde; thi da havde
 Kong Svend (hvad nu han vilde undersøge)
 Fortient sin Død. — Det mørknes jo alt stærkt.
 I Fald han kom, og fandt det ikke fuldført,
 Blev jeg vel bandsat paa min gammel Alder.

Han gaaer hen, og tager i en Klæde ved Bæggen.

Belan! — Hvor snart er dog et Menneske
 Sat ud af Verden! Hurtig er han indsat,
 Og hurtig udsat. Jeg behøver kun
 At drage stærkt i denne Kobberlænke,
 Saa styrter Gulvet med de To derinde.
 De veed det ei, de gaae med Tillid paa
 Den falske Grund. Det gjør vi Alle jo:
 Jorden er huul; hvorhelst vi træde, lurex
 En Grav. Vi gaae et lille Stykke Bei,
 Saa brister Isen, og saa plumpe vi.

Han betænker sig et Dieblit, og siger derpaa bevæget:

Men derfor rører det mig og desmeer,
 At forte disse raske Ungersvende
 Den korte Bei. — Ja ja, Een kan jeg redde!
 Kong Svend, var Bispens Ord; den Anden ei.
 Den Fremmede, ham kan jeg redde. — Hvilken

Er Svend, og hvilken er den Fremmede?
 De kom i Mørket, og jeg kiender Ingen.
 Nu, jeg vil raabe den herud, som ei
 Er Svend.

Han gaaer ind, og kommer tilbage med Thorvald Vidførle.

Fangefogden

med den høieste Forundring.

Herr Thorvald! Himmel! er det eder?

Thorvald.

Jeg hedder Thorvald. Hvo est du, min Gubbe?

Fangefogden.

Mit Navn er Sobiørn Steinakløfver; men
 Gud bedre mig, nu er jeg fra en Sobiørn
 Forvandlet til en Fængselsrotte.

Thorvald.

Sobiørn!

J forekommer mig bekiendt.

Fangefogden.

Åh, Himmel!

Det er vel intet Under: J har reddet
 Mig Livet paa et Vikingstog, løskjøbt
 Min Søn; og denne Skramme, som J seer
 Her paa min venstre Kind, har selv J syet
 Mig sammen. — Dg nu er J fængslet her?
 Saa har vor Herre hørt min Bøn, saa kan jeg
 Dog lønne Godt med Godt, og Liv med Liv?
 Gaa, Herre! skynd jer! der er Røglen; løf
 Jert Fængsel op, skiul jer i Skoven, fly!
 Bogt jer at møde Bispen!

Thorvald.

Dg Kong Svend?

Fangefogden.

Maa blive. Han er en Forbryder, siger
Den fromme Bisp, og ham maa jeg vel troe.
Men om han sagde tusind Gange, Thorvald!
At I var en Forbryder, skyldig Døden,
Saa troede jeg ham ei, om saa han bar
Ti tusind hede Handsker til Beviis.

Thorvald.

Hvad Skiebne har man her bestemt Kong Svend?

Fangefogden.

At styrtes ned til Drmene. Saasnart
Jeg drager denne Snor, saa synker Gulvet
I Kamret der; saa er det giort.

Thorvald.

Belan:

I redder Svend og mig, hvis ei, da dræber
I Svend og mig. Jeg skilles ikke fra
Min Ven, forlader ham i Døden ei.

Fangefogden.

Jeg dræbe eder? Før skal Ravnene hugge
Mig mine Dine ud paa Retterstedet.

Thorvald.

Gjør, hvad I vil, handl efter eders Pligt!
Svend er min Ven, en brav, uskyldig Helt;
Bispen har vidst at daare eders Genfold,
Hans Kunst med Handsken er et plumpt Bedrag.

Fangefogden.

Forsynd jer ei! jeg veed, I er en Hedning;
Men jeg er døbt, maa ære Christendommen.

Thorvald.

Jeg ærer Christendommen, skiondt en Hedning;

Popo er Christen ei, skøndt han er døbt.
 Gjør, hvad I vil! Betænk't jer, hvem af os I
 I meest bør stole paa, hvad enten den,
 Der gav jer Sundhed, Liv og Søn tilbage,
 Hvad heller den, der drog en glohced Handske
 Paa Haanden, uden at forbrænde Huden.
 Min Skiebne er uskillelig fra Svends.

Han gaaer ind.

Fangefogden
grublende.

Hvad enten den, der drog en Handske paa,
 Hvad heller den, der drog sin Glavind ud
 Og redded mig med egen Fare? Himmel!
 Tilgiv den gamle Sobiørn, hvis han feiler:
 Jeg holder med den Handskeløse.

Gaaer ind.

En Plads i Skoven.

Fangetaarnet vender ud til Veien paa den ene Side med
 en stor Jernbor.

Palnatoke, Sigvald Jarl, Bue hiin Digre, Sigurd Kappe,
 Palnir, Vagn og flere Kæmper, alle bevæbnede.

Palnatoke
 stærkt bevæget.

Ha,

Forgieves! Argelist har vundet Seir.
 Den tykke Muur ugiennemtrængelig,
 Støbt Jern er Døren. Uden Tvivl har Fogden
 Adlydt den grumme Munk's Befaling alt.

Hvad gavner det, at vi med Angstens Sved
 Tilstaaelsen fik presset af hans Bryst?
 Her standser Heltens Mod; en skummel Gift
 Fortæret har vort Hjerte. Krig og Tvedragt
 Vil ødelægge Landet. Falder Harald,
 Hvo skal bestige Thronen? Tvistighed,
 Uergierig Stræben hæver alt sin Tinding
 Af Nattens Dynd, til Held for Danmarks Fiender.
 O Danmark, o mit arme Fædreland!

Bue.

Du græder, Tøse? Nu, ved Rastronds Flamme!
 Her har jeg i min Haand en vældig Stang
 Af syvfold hærde Staal; min Oldefader
 Fik den af Beland, den berømte Smed.
 Jeg render Døren ind, jeg sprænger Bolten.
 Meer end af Løvens, end af Bjørnens Blod,
 Har tolv Mands Styrke Bue Digre druffet
 Af dine Heltetaarer.

Han render med saadan Fart mod Døren, at Spydet springer
 i Stykker, og han styrter til Jorden. Alle Kæmperne støtte
 sig raadvilde til deres Spyd, og stirre til Døren; i det
 samme aabnes den, og Thorvald Uidsørle træder ud med
 Svend ved sin Haand, fulgt af den Gamle.

Alle.

Ha, Kong Svend!

Palnatøke.

Svend!

Svend.

Palnatøke! elskte Fosterfader!

Han kaster sig i hans Arme.

Balnatofe.

Er det et Blændværk? Har Du Muren sprængt?
Svend! har du skræmmet Døden bort?

Svend

peger paa Thorvald.

Der staaer

Min Redningsmand.

Alle Kæmperne
forundrede.

Hvad? Thorvald?

Svend.

Denne Gubbe

Er Fangefogden. Ham har Thorvald eengang
Fra Døden reddet med hans Søn; nu vilde
Den Gamle redde ham, men Thorvald svor
En Ed, han gif ei ene uden mig.
Da rørte sig den gode Oldings Hierte,
Og vi gif begge frie.

Balnatofe.

Ha, ædle Thorvald!

Tillad mig at omfavne dig.

Thorvald.

Min Herre!

J gjør for meget af en ringe Gierning.

Balnatofe.

Jeg favner dig ei blot for denne Gierning,
Endskjøndt den er vort Lands Lyksalighed;
Jeg favner dig for dette Hiertelag,
Der bringer dig til overalt at finde,
I Fængslet selv, taknemlig Gield. O, Svend!

Taf Guderne for denne Ven, behold ham;
han er den bedste Glavind ved din Side.

Svend.

Det er han.

Balnatøke

vender sig til Stridsmændene.

Nu, I stolte Jomsborgs Kæmper!

Nu, Bue! var det sandt om Aandens Magt?

Der ligger hist dit søndersprungne Spær,

Dg her staaer Svend ved Thorvalds Haand.

Bue.

Ti! ti!

Svend.

Nu maae vi skynde os i Skoven, klæde

Os om som Fiskere, og seile bort

Til Samsø med en Baad, som Gubben skaffer.

Balnatøke.

Ret saa! Vi andre blive her tilbage.

Alt Bopo fængslet er med Speiderne;

For Morgen faaer ei Harald Nys om Tingen.

For Overfald kan man jo sikke sig,

Dg aabenlyst vil ingen Danekæmpe

Som Riding bryde Freden. Bore Venner —

Men kom! her kunde vi opdages let;

I Skovens Dyb vil vi aftale Resten.

De gaae. Bue holder Thorvald tilbage.

Bue.

Jæslænder! bliv et lille Korn, og hør paa

Hvad en Bornholmer har at sige dig.

Thorvald.

Heel gierne, Ven!

Bue.

Vi har et gammelt Ordsprog,
 At man skal ikke skue Hund paa Haaret;
 Det passer prægtigt paa os begge To.

Thorvald.

Du redelige Kæmpe!

Bue.

Island ligger
 Vel fuld af Is og Enee, men Ilden brænder
 I Grunden der; og hvad der gielder Lærdom
 Og Runer og Historier, af dem
 Har I da fuldt op. Det er intet Under,
 At du forstaaer at skikke dig saa vel.

Thorvald.

Den vakkre Bue er saa brav, som stærk.

Bue

ryster hans Haand.

Bornholm er stenet, fuld af Klipper, men
 Det er ei sieldent, at man finder der
 Karfunkler dybt i Flintestenen.

Thorvald rort.

Ven!

Bue

drager hurtig sit Sværd, og vender Spidsen deraf imod Jorden.
 Kom, vi vil blande Blod i Jorden sammen,
 Og sværge strax Fostbroderskab!

Thorvald venlig.

Nei, Bue!

Dertil staaer ei min Hu.

Bue

rækker ham Sværdet.

Der! vilst du have

Mit Sværd, det allerbedste, som jeg eier?

Thorvald.

Behold dit Sværd! det kanst du bedre føre,
End jeg.

Bue

utaalmodig.

Hvad vilst du have da?

Thorvald.

Giv mig

Dit Venskab!

Bue

omfavner ham.

Hvis du nøies vil med det,

Da skalst du have det saa friskt og varmt, som

Det kommer ud af dette danske Hierte.

Thorvald.

Ærlige, diærve Kæmpe!

Bue.

Bise Thorvald!

Du est en Blomst i Freden, jeg en Ulv

I Krigen.

Thorvald.

Begge for vort Fædreland!

Bue.

Og begge Fienden farlig. Fred og Krig

Gaae Haand i Haand, er Venner! Lad saa Noget

Herefter vove paa at true Danmark!

De gaae bort Arm i Arm.

Fierde Act.

Kongens Hal.

Nat. En Lampe hænger under Loftet, og oplyser Dronning
Thyre Danebods Billed i Baggrunden.

Harald. Fiølnir.

Fiølnir.

Som jeg har sagt, min Herre! Taarnet ledigt,
Dg Svend og Thorvald rømt med Fangefogden.

Harald.

Den sølvgraa Gubbe, hvis Samvittighed
Bestod i, blindt at lyde Bispens Bud!

Fiølnir.

Fuglen har skiftet Fiær, og tomt staaer Buret.

Harald.

Dg Toke flygtet bort med alle Gidsler?

Fiølnir.

De kan ei have faaet Nys om Tingen;
Thi nylig gif jeg Palnatofes Huus
Forbi, de sad og drak for aabne Døre
I Borgestuen, sang, som intet Fiendskab
Var tænkeligt.

Harald.

Det er endda en Trøst.
Hvad Kundskab er os bragt af Speiderne?

Fjolsnir.

Jeg kan ei finde dem.

Harald.

Hvad? Speiderne?

Fjolsnir.

Maaskee de sad hos Palnatokes Kæmper,
Det kunde jeg saa grant ei see. Du kiender
Mit Forhold til den stolte Palnatoke.
Jeg hader ham, som jeg har altid hadet
Hans Fader, der foragted mig, sin Broder,
Fordi jeg var et Slegfredbarn; som var det
En Skam, at takke fyrig Elskov for
Sin Fødsel — sad ei Hrolf paa Leirethronen?
At jeg har hiulpet dig at straffe Ufi,
Farbroderen, veed Palnatoke; Straffen,
Den velfortiente, kalder han et Mord.
Hans Kæmper er en Esterklang af ham.
Jeg gif forbi, den tykke Bue saae mig,
Da greb han Hornet, raabte: Fader Fjolsnir!
Hvi sniger du dig som en Snog forbi os?
Kom ind, og tom et Horn! saa vil vi glemme,
At du est Ufis Bane; thi nu hevner
Straadsøden jo dog snart dit Nidingsværk.
Da blev jeg rød af Harm. Jeg maatte døie
Forsmædelsen, de havde Overmagten;
Men snarlig hevne vi os, Herre Konge!

Harald.

Med Himlens Hielp. Det er endda en Trøst,
 At de er overmodige, høirøstet;
 Det viser, at de ruge Jntet ud.
 Dg som du siger, sad de ubevæbnet
 Dg drak.

Fiolnir.

Ei ubevæbnet; klædt i Jern
 Med store Slagsværd ved de venstre Sider.
 Paa Bæggen rundt omkring hang blanke Dger,
 Dg lange Spiud i alle Kroge.

Harald.

Ha!

Det Tegn er ikke godt.

Fiolnir.

Saaledes pleie
 Bestandig Balnatofes Mænd at drikke.
 De er saa vant til Harnisk og til Sværd,
 At Jntet tykkes dem saa mageligt,
 Som naar de sidde diupt i Pandserplader.

Harald.

Det er endda en Trøst.

Fiolnir.

Er det en Trøst?

Harald.

Gaa, hent mig Bispen! Denne hele Sag
 Er sær forblommet.

Fiolnir.

Hente Bispen? Ja,
 Saa fremt jeg vidste, hvor han var; han er
 Ei heller nogensteds at finde.

Harald.

Hvad?

I Klofret ei?

Fiølnir.

Elet ingensteds, min Herre!

I Morges gif han ud; hvorhen, veed Ingen.
 Jeg frygter, han er gaaet ud til Taarnet,
 At Svend har fastet ham, ved Fogdens Hielp,
 I Hullet ned til Drmene.

Harald.

Som Ratten,

Er sort og skummel denne Sag. — Hvordan
 Er Beiret ude?

Fiølnir.

Mørkt, og Vinden hylér

I Træerne.

Harald.

En gunstig Nat for Stimænd.

Jeg seer dem brænde Huset!

Fiølnir.

Vi er sikke.

Harald.

Gaa, Fiølnir! Viis dig værdig til at være
 Min Staller, Mærkismænd! Kald Hæren sammen!
 Lad Givind Skeira holde Flaaden klar!
 Jeg kan ei færdes selv i Ratten; men
 I Morgen vil jeg vise mig som Kæmpe.

Fiølnir.

Gaf du til Sengs, og frygt ei, gode Herre!
 Vi skal vel vaage over dig.

Harald.

Nei, nei!

Selv vil jeg vaage over mig; man vaager
 Selv bedst. Gaa, hent mig Skofte, Gangerpilten!
 Han skal mig forte denne lange Nat med
 Historier og Eventyr.

Fiolnir.

Kong Harald!

Nu vilst du høre Eventyr? Maaskee vi
 Dpleve selv et Eventyr i Nat,
 Som vil fortælles mange Aar herefter.

Harald.

Spild Tiden ei, skynd dig og lyd mit Bud!
 Fiolnir gaaer.

Harald.

Man bruger ei Fortrolige til Alting. —
 Ha, denne Nat er svanger paa Misgierning!
 Jeg seer i Mørket dem med Dolk og Blus.
 Ha, Nidinger! jeg forekommer eder.
 Giv Lykke mig til Daaden, St. Sebaldus!
 Saa skal dit Altar faae et Overtræk
 Af Purpurpel, ti store Børlys; ja
 Jeg bygger dig en Kirke, hvis du hjælper
 Mig ud af denne ængstelige Nat.

Skofte kommer.

See, her er Skofte! Er ei Danerkongen
 Endnu i Seng?

Harald.

Man sover alt for meget
 I dette korte Liv. Tidsnok at sove

Paa Bolstret af de haarde Kampestene
I Høien!

Skofte.

Nei, det Leie er for haardt.
Jeg sover helst ved Urnestedet, i
Den hede Afkehob.

Harald.

Jeg vil ei heller
Henkastes i det kolde Muld; jeg vil ei,
At Stormen mig omtude skal, en Synder
Paa Steilen liig. I Roskilds Kirke vil
Jeg jordes; høit i Choret skal de mure
Mit kongelige Legem i en Støtte
Opreist, og male mig med stærke Farver
Paa Pilleus Bæg, for Efterslægtens Dine.
Saaledes vil jeg leve efter Døden.

Skofte.

Men naar nu Kalken falder af paa Bæggen?
Og naar i Muren dine Been blier Kalk?

Harald.

Saa skal jeg leve frisk i Skjaldens Digt;
Og længer har ei nogen Helt det drevet.

Skofte.

Det er kun Galgenfrist.

Harald.

Fordriv mig Tiden!

Skofte.

Du vilst fordrive Tiden, Konning Harald!
Og Tiden vil igien fordrive dig;
Det gaaer jo op!

Harald.

Fortæl et Eventyr!

Skofte.

Skal jeg fortælle dig om Heidreks Sværd,
Som vilde lædste sig i Mandeblood,
Naar det blev draget?

Harald.

Nei; det har Ansgar

Fordærvet, ved at underlægge det
En from Betydning. Denne Biis er slet.
Tyrving var virkelig et Trolddoms-sværd;
Saaledes har de gamle Skialde meent det.
Nu taler han om Myrdelyst og Grumhed!
Paa denne Maade dræbes Tyrving selv.

Skofte.

Saa vil jeg synge dig en Bise da,
Som jeg har lært i Hiemmet.

Han synger:

Maanen skine!

Dømand grine!

Verde du ikke ræd?

Harald.

Hvilke Fagter!

Fy, ti! Det er kun Overtro; den Dræbte
Kan ikke lee i Maanskin.

Skofte.

Herre Konge!

Da leer man først, naar Riødet faldet er
Fra Riæven; men det er en tvungen Latter.

Harald.

Kom, sæt dig ligeover for mig, Skofte!
 Og da jeg veed, at du har Mioden kjær,
 Saa drif af dette guldbeslagne Kruus,
 Mens jeg fortæller dig et Eventyr.

Skofte.

Du vilst fortælle? Det er kosteligt.

Han sætter sig hurtig ved det lille Bord, ligeover for Kongen,
 skienter og drikker.

Harald.

Der var engang en sølverhaaret Konning;
 Ham stod de lumste Fiender efter Livet,
 De trued ham, opegget af en Niding,
 Og Gubben sad forladt i Alderdommen.

Skofte drikker.

Den arme Diævel!

Harald.

Det var bældørf Midnat.

Naar Dagen kom, da skulde Striden stande.
 Han sad i Natten, søvnløs og forfærdet.
 Oprørerne var i et andet Huus,
 Og svired, sikke paa den snare Seir;
 Der var og Kongens værste Avindsmand.
 Ak! tænkte Oldingen, i Fald jeg havde
 En Tiener nu, behiertet, uforsagt,
 Saa sendte jeg ham i min Fiendes Huus;
 Han stødte Dolken i Forræderen,
 Og naar da Dagen kom, var Seiren vundet.

Skofte.

Og fandt da Gubben ei en Slig?

Harald.

Min Søn!

Behiørtet Troskab er ei let at finde.

Skofte.

Det skulde været mig, jeg havde ei
Betænkt mig længe.

Harald.

Du est rask og snild
Og uforsagt, men du est ikke vant til
At bruge Sværd, at skue Blod.

Skofte.

Ei Sværdet;

Men Kniven kan jeg bruge desto bedre.
Ei vant at skue Blod! Hvor vilst du hen?
Hos os derhjemme bringe Qvinderne
Beständig Svededugen og Liigskjorten
Til Gildet med, for deres Mænd og Brødre.
Der løber sjelden af det uden Blod.

Harald.

Tillader Kulden saadan Hestighed?
Tilsteder Sneen Drab?

Skofte.

O, Herre Konge!

Den loffer just dertil; thi aldrig rødme
Blodsdraaberne saa smukt, saa purpurfriske,
Som naar de drypper i den hvide Snee.

Harald.

Du havde virkelig da Mod, min Skofte!
Til denne Daad, hvis jeg var Oldingen?

Skofte.

Hvad Mod? Jeg har alt dræbt med egen Haand
Tre stærke Mænd, min Faders Fiender.

Harald.

Du?

Skofte.

Just jeg.

Han drager sin Kniv.

Dg seer du disse Pletter Rust
Paa Kniven? Det er Blodrust; det er Blod af
Min Faders Fiender.

Harald.

I en Evkamp?

Skofte

stikker Kniven til sig.

Nei,

Det var en Evkamp.

Harald.

Stod de da stille,

Dg lod dig støde til?

Skofte skienter.

Nei; men de laae.

Harald.

De laae?

Skofte drikker.

Dg sov.

Harald.

Ja saa! — Du est saa munter.

Ha, jeg misunder dig din Munterhed!
Eiig, est du aldrig plaget af en Svartalf,
Som man har kaldt Samvittigheden?

Skofte.

Nei.

Jeg kiender lidt til Vittigheden, mindre
Samvittigheden.

Harald.

Lyffelig est du!

Skofte.

Jeg gjør, hvad man befaler mig, og lader
De Andre tænke efter, om min Daad
Er vel giort, eller ikke.

Harald.

Lyffelig

Est du!

Skofte.

Hvad er det da saa stort at døe?
Saa stort at dræbe? Er det her forbi,
Saa lever man jo op et andet Sted,
Hvor der skal være bedre, som man siger.

Harald.

Egen er din Natur. Siig, har du Brødre?

Skofte.

En Broder, hedder Karer, hos Jarl Hakon
I Norge. Han er dum; jeg pryglte ham,
Derfor har Jarlen skilt os ad, og sendt
Mig hid til dig i Skat med Falkene.

Harald.

Jeg takker ham for denne sieldne Gave.
Er Nøden størst, er ogsaa Hielpen nærmest.
Et Bæsen har jeg netop nødig, Skofte!
Som dig; thi jeg er Gubben selv, min Søn!
Og Palnatøke — det er Nidingen.

Skofte.

Han, som skød Ublet bort af Sønnens Hoved?

Harald.

Just ham.

Skofte.

Det var et dygtigt Skud.

Harald.

Jeg frygter

Et værre. Hvis han ikke forekommes,
Da skyder snart han Kronen af mit eget.

Skofte.

Skyd Hovedet af ham, saa er din Frygt
Et Hoved kortere.

Harald.

Du taler, som

Den vise Mimer. Skofte! vilst du snige
Dig did, og støde Dolken i hans Bryst?

Skofte.

I Fald det laer sig gjøre, ja!

Harald.

Det lader

Sig gjøre. Huset er mig vel bekiendt;
Jeg eied det som Kongesøn i Gorms Tid.
I tvende Stokværk er det bygget. Underst
Er Borgestuen; den er fuld af Kæmper.
Foroven er en Svale med et Kammer;
Der sover vist han nogle Timer ene. —
Du kanst dog flattere, Skofte?

Skofte.

Som et Egern.

Harald.

Saa stiger du ad Træet op til Taget.

Den største Skorsteen fører dig til Evalen;
Der kanst i Nag du vente Leiligheden.

Skofte.

Det laer sig høre.

Harald.

Hvis det lykkes dig,

Da skalst du faae en søgrøn Silkekofte,
Skarlagens Hue, høi og spids, og Støvler
Med Kløverblad.

Skofte.

Dg maa jeg tidlig gaae
Til Sengs? Dg maa din Kjøgemester give
Mig mere Smør paa Brødet, end sædvanlig,
Dg ikke skrabe det saa farrig tyndt?

Harald.

Det loves dig. Hvis Palnatøke falder,
Da skalst du aldrig mangle Suul til Brødet.

Skofte.

Jeg iler. — Men endnu dog Get, Kong Harald!
Du har saa ofte lovet mig at vise
Dig for mig i din skionne Kroningsdragt;
Den har jeg aldrig seet. Hvis jeg skal gaae,
Saa maa du først fornøie mig med dette.

Harald.

En anden Gang!

Skofte.

Nei, denne Gang, nu strax!
Der kunde skee Forhindringer; maaskee jeg
Da fik det ei saa let at see igien.

Harald.

Selv deri vil jeg føie dig.

Skofte.

Det ligger

I Skabet i dit Sengenammer. Skal
Jeg lyse?

Harald.

Nei, bliv her! jeg veed Bested.

Til høire Side ligger Kroningsdragten,
Til venstre Kant Liigklæderne. Bliv her!
Jeg veed at finde, hvad jeg vil, i Mørke.

Skofte

alene, drager sin Daggert.

I Fald den kun er skarp nok, denne Daggert!
Nu, jeg vil slibe den, før jeg gaaer bort,
Derude paa vor Bænk, det gamle Alter.
Der hvæsser jeg bestandig Kongens Knive.
Der staaer den gamle Odin med sit Sværd
Smukt gravet ud i Stenens Overflade.
Vi har alt slebet bort lidt efter lidt
Det halve Sværd med samt hans Tømmelfinger.
Ihi til et velbesat og lækkert Taffel,
Udfordres fremfor Alting Kniv og Gaffel.
Da maa der slibes. Mens nu Kniven vinder,
Derude Sværdet meer og meer forsvinder;
Og gaaer det længe rast saaledes fort,
Saa er snart hele Kæmpen slebet bort.

Kong Harald kommer ind i sine Liigklæder.

Skofte.

Der er han alt. Ja, tænkte jeg det ikke!
Nu har han grebet feil; der kommer han i
Liigklæderne. Hu! han seer rædsom ud.

Harald

med en stolt Hoitidelighed.

Her er jeg i min egentlige Dragt,
 Den Dragt, der tyder paa min Slægt, mit Udspring,
 Der viser med sin fieldne Herlighed,
 Af hvilken vældig Spire jeg er rundet.
 Den anden bæres kun af Ydmyghed;
 Men denne pryder mig for alle Andre
 Den hoitidsfulde Dag, naar jeg bestiger
 Min Throne.

Skofte.

Stolte Konge! du har Ret!

Unegtelig est du den største Mand
 I det firkantet-lille Fyrrerige;
 De Andre er kun Madiker mod dig.

Harald

betragter sig

O, Himmel! hvad er dette?

Skofte.

Du har vidst

At finde, hvad du vilde, vel i Mørke.

Harald forfærdet.

Jeg tog den Bylt, som laae til høire Side.
 Jeg veed det vist, den laae til høire Side!
 Min Kroningsdragt! Selv har jeg lagt den hen,
 Selv har jeg Nøglen. — Ja, jeg veed det vist!

Skofte.

Det er vel ikke første Gang, Kong Harald!
 At du har taget venstre Haand for høire?

Harald.

Gaa! Surtur fogler fælt i denne Nat.
 Gaa! dyp din Daggert i min Fiendes Blod,

Saa skalst du see mig i min Kongedragt
 End mange Aar. Men skynd dig ufortøvet,
 Thi jeg er syg om Hiertet.

Skofte.

Vel, jeg gaaer.

Harald.

Her er en Dør, forborgen i Tapetet;
 Den bringer under Jorden i en Løngang
 Dig op i Gaarden paa den anden Side,
 At ei Drabanterne skal mærke dig.
 Saaledes kommer du igien tilbage,
 Og alle Spor, som kunde røbe Daaden,
 Er slettet ud. Men skynd dig, Skofte! skynd dig!
 Thi jeg er syg. Det hvide Liigtøi har
 En hæslig Stank. Jeg veed det vel, det kommer
 Af Fyrreskabet, af beklumret Lust.
 Jeg kan ei taale Lugt af Høvlespaaner,
 Med Høvlespaaner stoppes Dødens Pude.
 Gaa, skynd dig!

Skofte.

Jeg er hurtig, som en Falk.

Harald.

Styrt hurtig, som en Falk, dig paa dit Bytte!

De gaae.

Palnatoke's Huns.

En Lygte staaer paa Bordet, og brænder.

Palnatoke. Bue.

Palnatoke.

Det er alt Midnat, Bue! jeg vil sove.
 Ved dem i Borgestuen spare Miøden;

Naar Svend har seiret, vil vi drikke meer.
 Den aarle Morgen maa i Kraft os see,
 Ei halv beruste. Vi maae skiftes til
 At sove, medens Nogle holde Vagt.

Bue.

Der har du Ret, min Svoger! Jeg vil ile;
 Og hvis de døver Dret mod Forstanden,
 Saa vil jeg tordne dem den Sang i Dret:

Op! ei til lystigt Gilde,
 Ei Jomfrusnak hiin milde,
 Men Hildurs Leg hiin haarde.
 Hver skal mod Fienden baarde.

Balnatøke.

Det gamle Biarkemaal! Ret saa, min Frænde!
 Thor styrke dig! god Nat! I Morgen sees vi.
 Men om i Morgen=Nat vi vandre til
 Saa kort en Hvile; om os Hanen vækker
 At skue Dvermorgens Morgenrøde —
 Beed Himlen, Bue! Men vi sees igien;
 Thi Dødens Magt adskiller ei de Gode.

Bue.

O, vi skal leve sammen, nyde Seiren
 Som Benner! Disse Nidinger kan ei
 Forkorte vore Dage; og min Arm skal
 Jeg bruge tro for dig og for dit Liv,
 Thi det er mere værd, end mit og Manges.

Balnatøke

griber hans Haand.

Og skal jeg falde, Thor! saa lad mig falde
 For sliig en ærlig Kampes Heltearm.
 Saa gaaer jeg glad i Døden, naar du vinker.

Bue.

Thor har dig hørt; seer du, hans Stjerne blinker?

De omfavne hinanden; Bue gaaer.

Palnatøke alene.

Jeg kunde lægge mig paa Sengen der
I Kamret; men saa sover jeg for hardt,
Dg vaagner dofsig i den aarle Morgen.
Paa Stolen vil jeg sidde her ved Bordet;
En liden Slummer, ingen Qvindesøvn.

Han sætter sig.

Ha, jeg er træt! — Hvor herligt smager Hvilen
Den Mødige! Dg Haralds List, og Bispens
Dg min Forstillelse, den tvungne Glæde
Har mattet mere mig, end selv en Kamp.
Jeg er ei vant til saadant Mummespil. —
I Lygten der kan Lyset gierne brænde.
Saa kom da, hulde Siofna, Mattens Mø!
Giv mig dit Kys, og styrk mig med din Slummer.

Han sover ind. Kort efter bliver Skiermen taget bort fra Kaminen, og Skofte træder ud med sin Daggert i den venstre Haand og med et Klæde om den hoire.

Skofte.

Han sover. Rigtig! Nu behændig, Skofte! —
Fordømt, at jeg har skaaret mig saa dybt
I Haanden, da jeg vilde slibe hurtig
Min Kniv i Mørket hist paa Offerstenen.
Man skulde ikke troe det; men det kom mig
Saa for, som om den gamle Odin reiste
Sig op fra Stenens Overflade, stødte
Mig Kniven dybt i Haanden ind. Da løb jeg
Af alle Kræfter. Jeg begriber ei,

Hvorledes jeg er kommen hid saa hurtig;
Men han var efter mig i Hælene.

Seer paa Palnatøke, og farer forskrækket tilbage.

Der sidder han! — Nei, det er Palnatøke.
Han ligner Odin. Hvilken dygtig Kæmpe!
Bredskuldret! Hvilken Bænde! Brystet hvalt.
Han er bedækt med Staal. Jeg kan ei støde
Ham Daggerten i Brystet. Stille! Halsen
Er bar — Et Snit kun! Frisk nu!

Han nærmer sig skiælvende, men standser pludselig.

Det er dumt! —

At løbe hurtig til, og støde hurtig,
Og hurtig løbe bort, den Sag er let.
Men nærme sig hans Afsyn, Skridt for Skridt —
Hvad det er for et Ansigt! Hvis han vaagned,
Han knuste mig til Ravnemad.

Nærmer sig atter, og standser igien.

Hvi har jeg

Mig ogsaa skaar i den høire Haand?
Den venstre kan jeg ikke bruge. Hvo der
Gaaer ud paa Mord, den burde altid være
Reithaandet.

Han gaaer lige ind paa Jarlen, og sætter ham Kniven for
Struben.

Nu? hvad holder mig tilbage?

Nu kun et Snit —

I det han rører ved Palnatøke, taber han Dolken af Forskræk-
kelse; og i det den klingende falder paa Gulvet, raaber han
af alle Kræfter:

Red jer, Herr Jarl! ha, red jer!

Man staaer jer efter Livet.

Palnatøke springer op.

Hvo er her?

Hvo vared mig for Mordere?

Skofte forstyrret.

Jeg, Herre!

Palnatøke.

Hvo vilde dræbe mig?

Skofte.

Jeg, Herre!

Palnatøke.

Du?

Skofte.

Ja, Herre!

Palnatøke.

Hvi fuldførte du da ikke

Din Heltedaad?

Skofte.

Jeg havde gierne gjort det,
hvis Evnen havde været der, som Villien.

Palnatøke.

Hvordan?

Skofte.

Naar I en anden Gang vil dræbes
I Søvne, maa I ei forstrække Folk.

Palnatøke

griber ham i Brystet.

Ha, feige Morder! hvo har sendt dig hid?

Skofte.

Det tør jeg ikke sige, det har Kongen
Forbudet mig; det er en Sag, som kun
Bedkommer ham og mig.

Balnatøke.

Mig skulde den
Dog ogsaa komme ved, saavidt jeg mærker.

Skofte.

Ja, det er sandt. Jeg taler lidt forvirret;
J har forbluffet mig.

Balnatøke

drager sit Sværd.

Hvorledes est

Du kommen hid igiennem Bagten? Har
Alt Haralds Stimænd overvældet lumst
Min lille Helteflot?

Skofte.

Jeg har jo sagt jer,
Det er en Sag imellem os, os Tre;
Dg hverken eders eller Kongens Kæmper
Har mindste Nys om denne Natterejse.

Balnatøke.

Hvorledes est du kommen i mit Huus!

Skofte

peger til Kaminen.

Har J ei før seet Ugler falde ned
Igiennem eders Skorsteen?

Balnatøke.

Hvordan komst du

Af Kongens Gaard igiennem Nattevagten?

Skofte.

Harald har tvende Huller paa sin Hule,
Som Ræven: een bekiendt og een forborgen;
Mig har han udsendt af den bageste.

Palnatøke.

For skammeligt at myrde mig i Sovne!

Skofte.

Det siger I, og ikke jeg, min Herre!

Palnatøke.

Den tredie Gang! Nu, ved Retfærdigheden! —

Min Bue! — Her. Mit Pilefogger! — Ha,

hvor er mit Pilefogger? — Jeg har glemt det

I Borgestuen mellem Kæmperne. —

Forsigtighed! — Hvad, Norne? negter du

Retfærdigheden Hevn, og Hevneren

Eit Baaben? Skulde! vilst du standse mig?

Han grunder et Dieblik, og lægger Haanden paa sit Bryst.

Hvad har jeg her? O, mægtige Gudinde!

En Piil! den samme Piil, jeg stak i Barmen,

Da Harald — Nu, retfærdige Forsete!

Forstaaer jeg dig; du taler tydeligt.

Jeg er i Haralds Gield, jeg skylder ham

Et Skud — han minder strengt — det skal betales.

Til Skofte.

Du følger mig, saa hurtig som en Raa,

Stum som en Fisk, og lydig som en Hund!

Jeg binder dig ved Døren, at du ei

Skalst løbe bort, mens jeg besøger Kongen.

Den mindste Lyd vil koste dig dit Liv.

Skofte.

Jeg har ei Raad, at kiøbe den saa dyrt.

Begge bort.

Kongens Hal.

Harald

sidder ved Bordet i en Purpurkaabe med en Guldkrone
paa sit Hoved; hans Scepter ligger paa Bordet. Han
helder Mied af Guldkruset i et Horn.

Han tøver længe. Det er Midnat alt.
Hoit galer Hanen. Mørkets Vægter, Heimdal
For Jordens Ragnarokur! hæsligt støder
Du i dit Giallerhorn. Tusmørket truer
Jo Guderne, saa maa Bælmørkets Mulm
Vel true Kongerne. — Ei! Harald Gormsøn!
Hvad er dog det for Dromme? Altid falder
Du til det gamle Hedenskab. Du est jo
En Christen! Hine dunkle Fabler due
Kun til at skræmme Børn med.

Grunder.

Børn har godt!

Som Barn har man et let og muntert Hierte;
Man voxer til, og alt imens man voxer,
Saa svulmer Hiertet mere haardt og tungt,
Dg trykker En tilsidst som Steen i Brystet.

Han stirrer hen paa sin Moders Billed i Baggrunden.

Der hænger hun! Hun græder, tyffes mig.
Ha, Thyra Danebod! hvi græder du?
Men det er Glædestaarer; hendes Søn
Har bragt det vidt, han sidder med en Krone
Paa Jøsen, med et Scepter i sin Håand,
Med gyldenbræmmet Purpurpel om Skuldren.
Maa hun da ikke fryde sig? Thi hvad
Er større Glæde for en Moder, end
At see sit Barn vel artet? — Gamle Taabe!

Hvad er dog det for Sværmeri, du drømmer? —
 Den Hane skal i Morgen slagtes; thi
 Den skriger mig for stærkt i Drerne,
 Og Hunden tuder Grovt til Hanens Fiint,
 Mens Uglen kroer sig af sin Fisteltrille.
 Et herligt Taffelspil, heel kongeligt!
 Hvo ei ved sliq Musik fik Lyst til Drit,
 Var ikke Mioden værd. God Taar derude!

Han drikker, og lægger Hornet fra sig.

Beslynderligt med de Umælende!
 Om Dagen tie de, og laer os tale;
 Om Natten sladdre de, naar vi er tause,
 Og kræver os med deres Hyl til Regnskab.
 Alt præker, disse Mure, Thyras Billed.
 See, hvor hun stirrer straffende herved!
 Som om jeg ikke vidste, dine Dine
 Var brystne længst. — Det er en hæslig Bane,
 At Skilderierne ved Nattetide
 Bestandig stirre Folk i Dinene.
 Hvorhen jeg gaaer, forfølger hendes Blik mig.
 Utaaleligt! Det er en Hexekunst.
 Jeg vil forbyde alle Malere
 At nærme sig mit Rige.

Gaaer hen for Billebet.

Nu? hvad vilst du?

Har du paa Bugen vendt dig i din Grav,
 Fordi din Godhed, din Formaning ei
 Har frugtet paa mig? Vilst du end bestandig
 Mig revse med din Tale, som en Pebbling?
 Ha, jeg er voxet længst fra Riset, jeg!
 Jeg er en Mand paa firfjindstyve Aar;

Kan selv mig raade.

Han sætter sig.

Hvor dog Eskofte bliver!

Det maa dog være giort nu alt. Saa kom!
Da skalst du see mig i min Kroningsdragt.
Ei blot for Drengens, for min egen Skyld
Har jeg iført mig denne Dragt; den gjør
Mig tryk i Natten. Nattens Rædsler tør
Ei nærme sig den Salvede.

Seer stivt paa Billedet.

Den Stirren

Skal jeg dog værne snart dig af med.

Han gaaer hen, og vender Billedet om paa Bæggen.

Saa!

Nu kanst du see i Bæggen, ei paa mig. —
Den Salvede! Ha, trued hendes Blik ei
Bed dette Ord, som om hun vilde sagt . . .
Nof — død er død — og Knud Dan=Ust er længst
Begravet. Var han god, saa er han salig.
Hvad der gif for imellem ham og mig,
Det kommer Ingen ved. Nu sover han i
Tinkisten. Harald er den Salvede.
At Salven brændte ham som Ild paa Jøsen,
At Haarene faldt af derved, det er
En Hemmelighed, som kun Harald veed,
Og som han tager med sig i sin Grav.
Hvis han er Drot, har han betalt sin Krone,
Ei faaet den for Intet; han har kjøbt den
Med sin Samvittighed, og det er meer,
End dette gule Stykke Malm er værd. —
Dit blege Gienfærd skrækker mig ei, Knud!

Det er Indbildning kun, at hist jeg seer det
 I Hallen rynke sine hvide Bryn,
 Og pege med sin Finger paa sit Saar;
 Kun Dvertro! der gives ingen Gienfærd! —
 Ratten er raa, den tærer kold, som Søen;
 Da maa man drikke muntert og forjage
 Sin Hovedsvimmel. — Ha, der kommer han!
 Der kommer Skofte med sin røde Daggert.
 Den svæver op, den skjulte Dor. Saa ryst
 Dog ikke saa! nu er det jo forbi.

Døren aabner sig, og Palnatøke staaer i fuld Rustning med
 opspændt Bue, og sigter paa Harald.

Harald.

Hielp, Himmel! det er Palnatøkes Mand!

Han styrter til Jorden.

Palnatøke.

Ru er din Time, Harald Gormson! kommen; dø!

Harald.

O, lad mig ei som Synder døe! O, Skygge! spar!

Palnatøke.

At synde meer forhindre dig vil Skuldas Bud.

Harald.

Jeg synger Siælemesser dig ved Graven; spar!

Palnatøke.

Opdaget blev dit Riddingsværk; mit Liv er frelst.

Harald.

Spar, spar! Jeg deler villig Riget strax med Svend.

Palnatøke.

For jildig! Eden binder mig, du maa herfra.

Harald.

O, vær ei grusom! Fryder dig en Oldings Drab?

Balnatofe.

Bed Thor! jeg sender Dodsens Piil med Taarer dig.

Harald.

Vi til i Morgen, lad os stride da som Mænd!

Balnatofe.

Du est en Riding, tør i ærlig Kamp ei gaae.

Harald

drager sit Sværd.

Saa drøb med Sværdet! negt mig ei mit Livs Forsvar!

Balnatofe.

Spilfægten var kun mellem dig og mig en Kamp.

Harald.

Her knæler jeg i Støvet for dig; skaan mit Liv!

Balnatofe.

Bee den, som Livet foretrækker Grens Lov!

Harald

reiser sig fortvivlet, og griber sit Scepter.

Jeg er din Konning: lyd mit Scepter, fly min Gal!

Balnatofe.

Tilranet har du Sceptret dig ved Brodermord.

Harald.

Ha, Morderengel! ær min Krone, mig i den!

Balnatofe.

Banæret har du Danmarks Krone; tag din Straf!

Han skyder ham Pilen i Brystet, og gaaer.

Harald styrter.

O, han har dræbt mig! Milde Himmel, Miskundhed!
 Hielp, hielp! I Danske, kommer, stiller Kongens Blod!
 Dybt brænder Pilens Odd mit Bryst. Jeg brænder alt.

Han vælter sig mod sin Moders Billed.

O, bed til Himlen, Moder! for din Søn; du varst
 Jo god og dydig. Styrk mig, hulde Moderblik!

Fortvivlet.

O, Himmel! Ryggen har hun vendt sin Søn! — Nei! nei!
 Selv har jeg vendt min Moder fra mig. Ingen Trøst
 I Døden! ingen Trøst i Døden! intet Haab!
 Hevn! Hevn! I sorte Magter! Hevn paa den, som lod
 I Synden døe den sølvgraa Gubbe; blodig Hevn!

Han døer.

Femte Act.

Kongens Hal.

Kong Svend. Thorvald. Fiolnir. følge.

Svend.

Her blev min Fader myrdet, Gubbe? her?

Fiolnir.

Her. Hift i Sovetamret — slumrer han.

Han aabner Doren. Svend gior en Bevægelse til at gaae hurtig ind, men standser, og følger derpaa langsomt med Fiolnir.

Thorvald.

Kongen er heftig rørt.

En Kæmpe.

Den gamle Fiolnir

Har taget Svededugen af den Døde.

Svend kysfer knælende sin Faders Haand.

Svend

kommer tilbage med Hænderne for Dinene; han staaer længe taus i den inderligste Bedrøvelse, endelig bryder han ud:

Han var min Fader! Af, hvad er min Seir?

Her staaer jeg nu! en kronet Betler! Hvad

En pialtet Træl, der skraber Gryden hist
 I Stegerset, besidder, blev mig negtet;
 Thi jeg har ingen Fader. Han er dræbt,
 Og da han leved, var han død for mig.
 O, hvad er skönt, som det at ei' en Fader?
 Bedbenden slynger sig ei mere trygt
 Til Egen og den brede Bøg, end Sønnen
 Til Faderhiertet.

Han stirrer ind paa Liget.

Hvorfor vilde du,

Som varst saa herskesyg, ei herske over
 Et sønligt Hierte? Hvorfor skulde Døden
 Først aabne dig et Bryst, hvis Kiærlighed
 I Livet du forskiødst? Hvi skulde Mordet
 Mit Hierte lære først: du varst min Fader?
 Men det har lært mig det; med røde Runer
 Har Morderpilen gravet i mit Hierte:
 Du varst min Fader! og saa vist jeg haaber
 At nyde hisset Odins stolte Glæder,
 Saa vist jeg hevne skal din Død, hvis Surtur
 Ei skiuler Dphavsmanden med sit Mulm.
 Det sværger jeg dig høit! Ja, du skalst hevnes.

Fiølnir.

O, at min gamle Herre havde hørt
 Sligt Udbrud af sin Søns Hengivenhed!
 Ha, skal da Misforstaaelser og Ondskab
 Bestandig fierne selv de bedste Hiertes?
 Ja, jeg er vis derpaa, I havde fundet
 En Fader i ham, hvis han havde kiendt jer.
 Men Bee den, som Forargelsen kom fra!

Svend.

Siig, Gubbe! har du Ingen mistænkt? Ingen?

Fjølñir.

Mistanken ene fælder ingen Mand.

Dog, Herre! jo; ei blot Mistanken har jeg,

Men meer: Sandsynlighed, og maaskee — Bished.

Svend.

Bished?

Fjølñir.

Lad eders Følge træde bort,

Saa vil jeg tale.

Svend

byder Drabanterne ved et Bink at forsoie sig bort; til

Thorvald, som ligeledes vil gaae, siger han:

Bliv, min Ven! for dig

Har Kongen intet Hemmeligt. Tal, Gubbe!

Fjølñir.

Her fandt jeg Kongen i jüt Blod i Morges.

Den finste Træl var borte. Alle troe nu,

At han er Morderen; men hvo, som kiender

Hans forhen viste Troskab, maa forkaſte

Sligt, som den plat urimeligſte Giſning.

Hvorledes dette Mord er ſkeet, det ſkiules

I Nattens Mulm; men, Herre! Gierningsmanden —

Ham har alt Hevnens vrede Norne robet.

Svend.

Hvorledes? tal! hvem har du mistænkt? tal!

Fjølñir

tager en Piil frem af sin Barm.

Med denne Piil er eders Fader dræbt;

Selv har jeg draget den af Kongens Hierte.

Svend.

O, Himmel! den er blodig end.

Fjølñir.

Som Blodet

Bevise Mordet, saa bevise Pilen
Lillige Gierningsmanden. Kiender du
Den ei, min Herre?

Svend.

Nei! — Jo! — Nei! — I Guder,
Hvad Gisning isner mig!

Fjølñir.

Sikkert den rette.

Eiig, Herre! kiender I ei denne Piiil?
Hvo skyder med saa tunge, store Pile?

Svend.

Thorvald!

Thorvald.

Min Konge!

Svend.

Nærm dig! Kiender du
Den Piiil? Tal! tal!

Thorvald

betragter den, stufser et Dieblif, men giver den derpaa rolig
tilbage.

Ja, Svend! jeg kiender den.

Den har en Stimand stiaalet ud i Nat
Af Palnatøkes Kogger.

Svend

omfavner ham.

O, min Ven!

Dig skienkte Himlen mig, en evig Frelser.

Som før mit Liv, saa har du reddet nu
 Mit Haab, dræbt min Fortvivlelse; du har
 Blot ved et Ord nu anden Gang befriet mig
 Fra Lænkerne. Ja, Thorvald! du har brudt
 Uværdig Mistvivls Slavelænke.

Fiolnir.

Stille!

Lad først mig lukke Døren for den Døde.
 Elig Tale kunde reise ham i Kisten.

Svend.

Hvad siger du?

Fiolnir.

Jeg siger, Ungdom er
 Et Hav, hvis hele Brusen avler — Skum!

Svend.

Ha! du bebrejder mig?

Fiolnir.

Jeg troede nys,
 At see en Bøggur, suild betænkt paa Hevn,
 En Amleth, grublende paa rædsom Straf
 For Fædermordet; og nu har et Vindstød
 Fra Jøland kølet pludselig din Lue,
 Og gjort dig fra en Løve til et Lam.

Svend.

Elig Skingrund kan ei fælde Palnatøke.

Fiolnir.

Det var fra Arildstid et stærkt Beviis,
 At finde kiendt Mands Baaben hos den Dræbte.
 Han er min Brodersøn; var han uskyldig,
 Da maatte Blodets Stemme falde mig
 Til hans Forsvarer, ei hans Avindsmand.

Men Pligt og Tro staaer over Slægtsskabsbaand;
 Her har han myrdet lumskelig min Konge,
 Og fra med Iver at bevise Mordet
 Skal Intet bringe mig.

Svend.

Opdag det først!

I Aften holder jeg min Faders Gravøl.
 Til dette Gilde kommer alle Kæmper,
 Og Balnatøke med; er Tallet fuldt,
 Da vil jeg lade Pilen gaae omkring
 Fra Mand til Mand, og Balnatøke maatte
 Paa een Gang have skiftet reent Natur,
 I Fald han skulde negte sin Bedrift.

Fjolsnir.

Det troer jeg selv; hans Driftighed og Stolthed
 Er tøileløs. Men, ædle Herre Konge!
 Han kommer ei. Han gaaer i Nat til Jomsborg.

Svend.

Hvordan?

Fjolsnir

henter et Skjold.

Læs disse Runer, høie Konge!

Dem skrev han paa Heroldens Skjold til Svar.

Svend læser.

„At Sønnen ære vil sin Faders Minde,
 Bør ei bebreides; at jeg ei kan hædre
 Min Avindsmand, at Balnatøke slet
 Forstaaer at hylle Følelser, det veedst du;
 Desaaarsag bliver jeg fra dette Gravøl.
 Ei heller har jeg Lyst, at lade Rygtet,
 Der gaaer, i Aften komme til Forflaring.

Drit, efter Landets Sæd, din Faders Minni,
 Bliv værdig til den Throne, du bestegst,
 Og tro med Styrke paa min Verlighed,
 Indtil jeg faaer beviist dig den! Farvel!"

Fjolsnir.

Nu? er endnu min Gising Luft?

Svend.

Ved Ddin,

Nei! Han maa komme her i Aften, Fjolsnir!

Fjolsnir.

Det vil han, hvis Du billiger mit Forslag.

Svend.

Tal!

Fjolsnir.

Skriv paa Skioldet: han maa komme. Skriv:
 At Fiendskab jo bør være glemt med Døden,
 Og at den første Danekæmper ei
 Maa mangle ved dit første Giestebud.
 Skriv: over dig har Rygtet ingen Magt;
 Og at der Intet yntes skal om Rygtet
 Den hele Aften. Lov ham det, min Herre!
 Og du skalst see, han kommer.

Svend.

Vel, det see!

Thorvald.

Hvorledes? Svend, min Ven! du vilst bedrage,
 Vilst overvælde lumskt din Fostefader?

Svend.

Hvis han har overvældet lumskelig
 Min egen Fader, er min Hevn for stor?

Thorvald.

Betænk dig vel, Kong Svend! der gives ofte
Omstændigheder og Forviklinger
I Livet, som man aner ei. Det kunde
Vel hænde sig, at Palnatøke havde
Dræbt Harald, og var endnu brødeløs.

Svend.

Dg har han dræbt ham, nu, ved Danmarks Rige!
Da skal han bøde for det. Du forsvarer
At dræbe værgeløse Gubber, troer jeg,
Bed Midnat?

Thorvald.

Jeg forsvarer Intet, Svend!

Jeg beder dig kun, at du ei skalst glemme
Besindigheden, og den Tillid, som
Du est den ædle Palnatøke skyldig.
Hvo stod i Dag paa Thinget mandelig,
Dg talte dærvot og kæmpende din Sag?
Hvo var den første Årsag, at du valgtes
Af Christne, som af Hedninger til Konge?

Fiølnir.

Det være kan et Skalkeskiul, som mere.
Mig farlig var den Mand, hvis jeg var Fyrste,
Som stifter Stater i min Stat, som veed
At styre Folket, og som straffer Konger
Paa egen Haand med Døden.

Svend.

Han har Ret.

Fiølnir

aabner Sovestueporten.

Der svømmer eders Fader i sit Blod.
I spor ved Odin —

Evend.

Kom! jeg skriver Brevet.

Han gader hurtig bort med Fiolnir.

Thorvald

ene, efter et Diebligs Taushed.

Det havde jeg ei troet om Evend, min Ven.

Med dette Brev fra skriver du dig, Konge!

En vældig Kæmperarm, et trofast Hjerte.

Thor bedre dig! Mig seer du aldrig mere.

Han gaaer.

Palnatøkes Hæns.

Palnatøke. En Skare Danske.

Formanden.

Ja, Herre! Sicællands sydre Deel og Fyen

Har eder valgt. Vi frygter Dthos Magt,

Vi mene, til at styre Riget nu

I saadan Storm, dertil behøves Mænd,

Ei Ungersvende; og da eders Slægt

Er kongelig, som Evends, saa byde vi

Den ædle Palnatøke Danmarks Krone.

Palnatøke.

Har I og eders Benner Tillid til mig?

Formanden.

Det troe vi at bevise med vort Tilbud.

Palnatøke.

Hvis saa er, da er Sagen hurtig afgjort.

Gaaer hjem og siger dem, som eder sendte:

Min Mening var, da jeg opdrog Kong Evend,

At danne ham til Drot, hvortil han fødtes!
 Siig eders Benuer, som har Tillid til mig:
 Jeg troer at have opnaaet, hvad jeg stræbte,
 Og at jeg har det bedste Haab om Evend!
 Fremdeles siger: Evend har ingen Ven
 Meer trofast i sit Land, end Palnatøke!
 Forkynder dem: den Mand, som jeg skal agte,
 Maa være Kongen tro! og siger dem
 Til Slutning: at det Spyd, som vilde støde
 Fra Thronen Evend, først maatte bore sig
 En blodig Bei igiennem dette Hierte!
 Har I forstaaet vel min Mening?

Formanden.

Ganste.

Palnatøke.

Saa gaaer med Fred, og glemmer ei herefter,
 At rolig Troskab og Hengivenhed
 Er Undersaattens første Pligt! Farvel!

De Ufsendte forsoie sig bort.

Arnoddur

træder ind med et Skiold, som han rækker Palnatøke.

Dankongen sender dig et Skiold med Runer.

Palnatøke

læser det, og siger derpaa, efter at have betænkt sig et Dieblif,
 i det han giver ham det tilbage:

Vel! Hils din Herre! siig ham: jeg skal komme.

Evenden gaaer.

Thorvald

som har mødt Evenden i Doren, følger ham betænkelig
 med Dinene, og siger derpaa til Palnatøke:

Jarl! togst du mod Jndbydelsen?

Palnatøke.

Ja, Thorvald!

Thorvald.

Det havde jeg ei troet. Jeg var hos Svend,
Da du afflogst det første Gang, og kom nu
At sige dig Farvel.

Palnatøke.

Ærlige Thorvald!

Vi vil ei tage Afsted. Afsted tyder
Paa lang Fraværelse, og din Grindring
Skal aldrig være skilt fra mig. Vi sees
Desuden, haaber jeg, vel snart igien.

Thorvald.

Det kommer an paa Guderne; jeg tvivler.

Palnatøke.

Du tvivler?

Thorvald.

Gode Jarl! du gaaer til Jomsborg,
Og jeg indskiber mig i Nat til Jøland;
Den vaade Vægir skiller vidt os ad,
Og om jeg tiere seer de danske Kyster —
Maa Himlen vide.

Palnatøke.

Du forlader Svend?

Thorvald.

Jeg staaer forladt af ham, og skynder mig
Fra disse skumle, kongelige Sale,
Hvor Lysten yngler lumst i hver en Krog,
Tilbage til min tarvelige Hytte.

Palnatøke.

Hvordan skal jeg forstaae din Tale, Ven!
Du est bedrøvet.

Thorvald.

Ja, ved Usa=Baldur!

Ret inderlig bedrøvet.

Palnatøke.

Ben! hvorfor?

Thorvald.

Jeg smigrer mig dermed, jeg troer, min Herre!

At du bærer med dit Benskab mig.

Beständig har du viist mig ærlig Yndest,

Ja selv Tilbøilighed, endskiøndt du est

En vældig Helt, og jeg en ringe Mand.

Palnatøke.

Hvorledes kan en Thorvald tale saa?

Thorvald.

Maa jeg udbede mig en Godhed af dig

I Affkødstimens sidste Dieblif?

Palnatøke.

Alt, hvad du vilst.

Thorvald.

Bil Palnatøke skienke

Da Thorvald sin Fortrolighed?

Palnatøke.

Du est

Den værd.

Thorvald.

Saa siig mig, ædle Jarl!

Hvorfor afflogst du Kongens første Tilbud,

Og togst imod det andet?

Palnatøke

betrakter ham et Dieblif stivt.

Du har hørt

Et Rygte, Thorvald! Troer du dette Rygte?

Thorvald.

En ærlig Mand troer ei paa Squalder.

Balnatofe.

Troer

Vel Thorvald mig i Stand til denne Daad,
Som Rygtet mig beskylder for?

Thorvald.

Hvorfor ei?

Hvo forudseer vel alle Livets Forhold!

Balnatofe.

Troer Thorvald mig i Stand til Riddingsværk?

Thorvald.

Bed alle Balhals gode Guder: nei!

Balnatofe

griber hans Haand.

Ærlige Ven! ja, jeg har dræbt Kong Harald
I Natten med min Pii.

Thorvald.

Det sagde mig

Dit Die strax.

Balnatofe.

Jeg sad i Hallen her,

Var slumret ind, blev vækket af en Træl,

Som Harald havde sendt at myrde mig.

Det var det tredie Anslag mod mit Liv.

Et Menneſke er kun et Menneſke,

Og ſelv den bedſte Helt er intet meer.

Mit Hjerte ſvulmed vredt; jeg greb min Bue,

Og fulgte Morderen den ſkiulte Bei.

Der ſtod den gamle Synder. Tusind Gange

Han havde været Døden værd. Jeg ſaae

I Mattens Baggrund Danmark græde Blod
 For denne Modings Skyld. Da forekom
 hans Død mig uopsættelig nødvendig —
 Og Pilen fløi fra Buen i hans Bryst.

Thorvald.

Han vilde atter stille dig ved Livet?

Palnatøke.

Ja, ved sin Skovvend, ved den finste Træl.

Thorvald.

Harald er falden paa sin egen Synd.

Palnatøke.

Bed Nornernes Retfærdighed, det er han.
 Men — fromme Thorvald! da vi er alene,
 Og da du ønsker min Fortrolighed;
 Get — ængster mig just ei, men gjør mig dog
 Urolig i mit Hierte.

Thorvald.

Hvilket, Herre?

Palnatøke.

Den gamle Synder raabte i sin Dødsstund
 Paa Tvekamp, fordrede sit Livs Forsvar.
 Jeg negted ham den sidste Tilflugt, Thorvald!

Thorvald tier.

Palnatøke.

Det var ei Grusomhed. Jeg indsaæ klart,
 Hvor lidet Kampen vilde nytte ham.
 Den kunde vorden en Udsmykning høit
 For min Bedrift, ei nogen Hielp for ham;
 Og jeg forsmæede denne Byntekaabe.

Thorvald.

Hvad du har giort, kan ingen Mand fordømme.

Den bedste Helt er kun et Menneske;
 Det har du til dit eget Forsvar sagt.
 Og Ridingsværk kan fylde selv med Galde
 Et Duchierte, meer et Løvebryst.

Palnatøke

griber pludselig hans Haand, og fører ham til en Side.
 Og skulde du nu troe, min vakkre Thorvald!
 Med Alt, hvad her du siger til min Trøst,
 Med Alt, hvad jeg mig selv bestandig siger —
 Saa staaer den røde Skygge for mit Blik,
 I Purpurkaaben, med den gyldne Krone,*
 I hver en Krog — og truer med sit Spiir.

Thorvald.

I Broder=Purpurblod var Kaaben farvet,
 Og Spiiret vristet af den Dræbtes Haand.
 For om er din Samvittighed, min Herre!

Palnatøke.

Min Vre var tilforn et speilglat Skiold
 Af slebent Staal; hvor Solens Straale faldt,
 Der blinkte den med dobbelt Glands tilbage.
 Nu staaer en Plet af blodig Røst paa Skioldet.
 Jeg gnider den ved Dag, ved Nat — og kan
 Ei faae den ud.

Thorvald.

Hugprude Palnatøke!

Naar hørte jeg dig tale saa?

Palnatøke

med stigende Varme.

Ved Thor!

Jeg gav mit Blod, i Fald jeg kunde vasse
 Røstpletten ud dermed.

Thorvald.

Fat dig, min Herre!

Palnatøke.

Der gaaer en grusom Frister giennem Livet,
Den stygge Bagnhøst med det krumme Sværd.
Han lokker os, En meer, en Anden mindre;
Han har sin Fryd af at forvikle Hjertet
I sine Garn. Maaſkee det er en Prøve,
Hvorved de høie Guder vil erfare
Det sande Sindelag. Den, som de skienkte
En fielden Evne, af en Saadan fordre
De og en fielden Kraft, en fielden Dyd;
Dg finde de i Haabet sig bedragne —
Da sende de Blodnornen med sit Spyd.

Thorvald.

Ved Odin! Harald har fortient sin Død.

Palnatøke.

Hvi drev min egen Sag mig til hans Drab?

Thorvald.

En menneskelig Drift, ved alle Guder!

Palnatøke.

Nej, Thorvald! Jeg har aabnet dig mit Hjerte;
Hvad du har hørt, faaer Ingen meer at høre.

Thorvald.

Din Tillid og Fortrolighed forticner
Den inderligste Siengjæld: Palnatøke!
Gaa ei herfra i Dag til Kongens Gravøl.

Palnatøke.

Dg derhen maa jeg, derhen skal jeg just.

Thorvald.

Gaa ei herfra i Dag til Kongens Gravøl!
Hvad vilst du der? Du har jo selv sagt:
Det er et Minde, som du ei kan hædre.

Palnatøke.

Jeg gaaer ei did for Haralds Skyld, for Svends;
Han ønsker mit Farvel, før jeg gaaer bort,
Vil takke mig personlig for min Iver
Ved Kongevalget.

Thorvald.

Palnatøke, bliv!

Svend har besluttet at besøge dig;
Det er den sande Årsag, hvi jeg kom.
Fortumlet ved det pludselige Skifte,
Ved Kongevalget, ved sin Faders Død,
Bevæget ved at see hans Liig, ophidset
Af Fjolsnirs Had, har nu den svage Yngling
Forglemmt sin Pligt, og hvad han skylder dig.

Palnatøke.

Det veed du vist?

Thorvald.

Saa vist, at jeg bestiger
Endnu i Nat mit Skib, og gaaer til Island.

Palnatøke.

Bliv her, og følg med mig til Haralds Gravøl!
Did gaaer jeg hen uagtet alle Farer.
Hvad du har sagt, har jeg formodet alt.

Thorvald.

Og dog? dog vilst du gaae?

Palnatøke.

Jeg maa derhen.

Ei min Samvittighed beflemmer mig,
 Men dette Mummessiul. Saalænge jeg
 Har levet, var jeg min Bedrift bekiendt.
 Jeg vil ei flygte, som en Rønningsmand,
 Men ærlig tage Afsked med Kong Evend.
 Vil han Forklaring, nu! da skal han faae den,
 Og jeg vil see den Kæmpe, der tør vove
 At lægge fiendtlig Haand paa Palnatøke.

Thorvald.

Lag i det mindste dine Benner med dig!

Palnatøke.

Nei. Denne Sag vedkommer ene mig;
 Hvad enkelt Mand har giort, maa enkelt Mand
 Forsvare.

Thorvald.

Ædle Jarl! jeg kan ei dølge
 Dig her min Frygt.

Palnatøke venlig.

Hvad frygter Thorvald for?

Mit Liv? Det skal jeg jo dog eengang miste.
 Min Ro? Den vinder ved det raske Skridt. —
 See, Thorvald! jeg vil tilstaae dig det reent ud:
 Jeg havde mig en Drøm i Morgenstunden.
 Mig tyktes, at der kom en Mand og sagde:
 „Endnu i Nat skal denne Regning slettes
 Imellem dig og Evend. Endnu i Nat skal
 Dit Hierte vorde roligt.“ Om han meente
 Nu Livets eller Dødens Ro — det veed
 Jeg ei; det vil vi nu forsøge. Hvis
 Jeg falder — vel! da var det Mornens Bink.
 Gaaer jeg derfra — da skal den røde Skygge

I Mørket tabe sig med denne Nat,
 Og Dagen atter stedse see mig freidig. —
 Saa følg mig nu! Jeg gaaer til Haralds Gravol.

Han gaaer.

Thorvald.

O, ædle Helt! du gaaer kun til dit eget.
 Men jeg vil redde dig — ja! jeg vil ile
 Til Stranden ned, vil aabenbare Bue
 Forræderiet; han skal komme med
 Sit Mandskab dig til Hielp. — Jeg gaaer herfra;
 Thi falder Palnatøke, falder Svend,
 Er lige stor min Sorg og Danmarks Tab.
 Farvel, du skønne, danske Strand! hvi tvinger
 En grusom, en fortørnet Norne mig
 At flygte bort paa Nattens sorte Bove
 Til Heklas Snee fra dine Bøgeskove?

Han iler bort.

Kongens Hal.

Salen er i Baggrunden behængt med sorte Tæpper og den
 Af dødes Baaben. Et Bord i Midten, hvorpaa staaer et
 gyldent Træbillede af Treiers hellige Galt. Bænke til begge
 Sider. I det Scenen forandres, begynder en dæmpet
 Sorgemusik, under hvilken Kæmperne vaabenklædte komme
 parviis ind, og sætte sig omkring Bordet. I Baggrunden
 staae Trællene ved Skienkebordet med store Miedkruse i
 Hænderne. Naar Alle ere komne, træder Kong Svend ind
 med Fiøsnir.

Svend

affides til Fiøsnir.

Tallet er fuldt, kun Hovedmanden mangler.
 I Fald han kommer ei?

Fiølnir.

Han kommer vist.

Kun frygter jeg hans Følge.

Svend.

Stille, Fiølnir!

Bed Afathor, der er han! uden Følge

Dg uden Rustning, blot med Sværd og Skjold.

Fiølnir.

Den vrede Norne leder selv hans Fied.

Musiken begynder igien. Svend sætter sig i Høisædet, Palnatøke ved Bordenden. Under Musiken gaae Trællene omkring og helde Mied i Kæmpenes Horn.

Svend

reiser sig i Høisædet med et sort Drehorn, beslaaet med Sølvringe.

Arnoddur raaber:

I ædle Kæmper! Konning Svend, vor Herre,

Alt for bedrøvet til at tale selv,

Forkynder eder lydt ved sin Herold,

At han vil drikke nu af Sorgens Horn

Ein Faders, Konning Haralds Gormsøns Minni.

Musiken begynder igien; alle Kæmperne reise sig, og drikke med Svend, hvorpaa deres Horn atter fyldes.

Svend

reiser sig atter, med et dobbelt saa stort Drikkehorn af røden Guld; hvorpaa

Arnoddur raaber:

I drabelige Kæmper, fromme Hirdmænd!

Nu blotter eders Hoveder fra Hielmen!

Ihi dette Bæger er det hellige Horn

For Asa=Bragi, det er Vøstets Bæger.

Kæmperne blotte deres Hoveder uden at reise sig, og sætte Hielmene med et raslende Samslag for sig paa Bordet.

Fjølñir

staaer op, og raaber:

Jeg, den Afdødes Staller, Mærkismænd
 Og Ben, adspørger dig, Svend Haraldson!
 Hvad Løfte gjør du her paa Freiers Galt,
 Ved Bragis Bæger, for din Faders Minni?

Svend

strækker Hornet i den høire Haand høit mod Himlen, den venstre
 lægger han paa Galtens Hoved, og siger derpaa:

Paa Freiers Galt, ved Asa-Bragis Bæger,
 Gjør jeg det Løfte, Svend, de Danskes Konge,
 At jeg vil hevne strengt min Faders Drab.
 Hver Draabe vorde Gift, saafremt jeg sviger!

Han tommer Hornet.

Fjølñir.

Et ærligt Løfte! Guderne har hørt det.
 I Kæmper! drikker til Befræstelse.

Kæmperne reise sig, og drikke; derpaa sætte de sig igien, og be-
 dække sig med deres Hjelme. Der stødes i Lurer.

Arnoddur

træder frem med Sværd og Skjold, slaaer tre Gange paa
 Skjoldet, og raaber:

Høit efter gammel Skif adspørger Kongen,
 Om Ingen har Beviis mod Morderen.
 Hvo noget har, han træde frem som Bidne!

Fjølñir.

reiser sig, og tager Pilen frem.

Jeg, Fjølñir, har Beviis mod Morderen.
 Med denne Pii er Harald Gormson dræbt;
 Selv har jeg draget den af Kongens Hierte.

Svend

til Arnoddur.

Tag denne Piiil, bring den om Bordet, spørg,
Om Nogen kiender den, og veed dens Eier!

Arnoddur

gaaer med Pilen i den ene og en stor Borkerte i den anden Haand
Bordet om fra Mand til Mand, og spørger den første:
Dankampe! kiendes du ved Pilen?

Kæmpen.

Nei.

Derpaa siger han til Enhver Du? og faaer Nei til Svar,
indtil han kommer til Palnatofe, som svarer Ja.

Svend

reiser sig opbragt.

Hvordan? du kiender den?

Palnatofe rolig.

Hvi skulde jeg

Ei kiendes ved min egen Piiil?

Svend.

Hvor skiltes

Du ved den sidst?

Palnatofe.

I Fald du endelig

Vilst vide det, min Fosterson! da skiltes
Jeg ved den sidst paa Buestrængen, dengang
Jeg skød din Fader tværs igiennem Hjertet.

Svend.

Staaer op nu, alle Mand! og griber ham;
Ihi nu er Huldskab, nu er Benskab brudt.

Fiolnir.

Op, griber ham! Jeg være skal den Første.

Palnatofe

drager sit Sværd, og støder ham ned.

Du være skalst den Første, gamle Riding!

Der styrter ned til Hel; og saa skal Hver,

Der vover sig et Skridt mig nærmere.

Han slaaer Sværdshjaltet imod Bordet, saa det runger i Salen.

Rolig i Hallen her! Bed Afathor!

Den mindste Mine til at røre mig

Bil koste eders Hjerteblood.

Til Svend.

Grønskolding!

Du vilst forgribe paa en mandig Helt dig?

Hvo lærte dig, hvo lærte eder alle,

Duunglatte Unglinger! at bruge Sværdet?

Hvo førte eder seierrigt mod Fienden?

Hvo tugted eder op til Danekæmper?

Jeg, Palnatofe! Og nu kan J troe,

At eders Fader, Lærer er en Riding?

Nu kan J troe, at Palnatofe har

Banhædret sit berømmelige Navn?

Bed Danmarks Ære! Balhals Guder rødme,

Og skamme sig ved eders Trællesind.

Alle Kæmperne stikke skamfulde deres Sværd i Sfeberne, og sætte sig tause ned igien.

Palnatofe til Svend.

Jeg kunde gaae, behøved ei at gjøre

Dig Regnskab for min Daad; men jeg er kommen

At tage Afsked, som en ærlig Mand.

Din Fader har jeg dræbt, fordi han var

En Synder, Døden værdig, Landets Fiende;
 Meer vil jeg ikke sige til mit Forsvar.
 Den gamle Niding tvang mig til sit Drab.
 Farvel! Jeg gaaer herfra til Usedom.
 Hvis du vilst hevne dig, velan, da træf mig
 I Østersøen med din Flaade; men
 Banær dig ei, og mød ei den med Lumskhed,
 Der meer din Fader var, end den, du hevner.
 Jeg gaaer herfra saa rolig, som jeg kom.
 Hvo vover sig til at forfølge mig?
 Hvis jeg har overilet mig og feilet —
 Det er en Sag, som Guderne maae dømme,
 Gi Mennesket. I kan ei fælde mig!

Han gaaer.

Svend.

O, han er stor! Jeg har fornærmet ham.
 Hvo handler saa? hvo yttreer saadan Kraft?
 Naar kun han taler, maa han troes, beundres.
 Ja! jeg vil møde dig i Østersøen,
 Og bøde for mit overiulte Løfte.

Til sine Kæmper.

Gaaer bort med dette Liig! Han faldt retfærdigt,
 Thi han har egget mig mod min Belgjører.

Kæmperne gaae bort med Hjolnirs Liig. Svend staaer alene,
 og støtter sig til sit Sværd, henstunken i Bedrøvelse; pludselig hører man Sværdeklirren og Kamp bag Skuepladsen.

Bue

styrter ind med en Flok Jomsborgere, bleg i Ansigtet med funklende
 Dine; han har Bersærkegang, løber rasende mod Svend med oploftet
 Sværd, og raaber:

Du, du har dræbt ham, Niding! du skalst døe.

Evend

sætter sig til Modværge.

Fat dig! Din Herre gif herfra med Fred.

Bue.

Til Gravens Fred! men du skalst bøde for det.

De kæmpe.

Evend raaber:

Det var ei Palnatøkes Liig, men Fiølnirs!

Bue.

Til Hel, til Hel, du Riding! styrkt til Hel!

Evend snubler, og synker i Knæerne. Bue sætter ham Sværdet
for Brystet. I det samme styrter

Palnatøke

ind, griber Bue i Halskraven, kaster ham tilside, og raaber
opbragt:

Affindige Forræder! vilst du myrde

Din Konge? Raser du? Siig, vilst du være

En Kongemorder?

Bue

ude af sig selv.

Kongemorder? ha!

Er dette Laffen for min Troskab til dig?

En Kongemorder? Du est Kongemorder,

Og ikke jeg. Der — der har du din Straf!

Han render Palnatøke sit Sværd igiennem Livet.

Palnatøke falder.

O, hellige Guder! Mægtige Forsete!

Bue klemmes mellem Skjolde. Palnatøke bringes i en Stol.

Sigvald

til Jomsborgerne.

Lad først ham komme til Besindigheden!

Bevidst først skal han bøde for sit Mord.

Palnatøke

raaber med sine sidste Kræfter.

Jeg byder eder, Jomsborgs Helte! hører
Mit sidste Bud: Bue skal nyde Livet.

Bue

kommer til sig selv igjen, han drager et dybt Suf, stirrer
paa Palnatøke, og siger:

Hvad har jeg gjort!

Palnatøke

venlig og mat.

Bue har Intet gjort,

Du varst et Bærktøi kun i Skiebne's Haand.

Bue

sætter sig Sværdet for Brystet.

Jeg følger med!

Palnatøke.

Hvis jeg skal døe med No,

Da maa du sværge mig, at du vilst leve.

Bue

kaster sig paa Knæe, kysser hans Hænder, og væder dem
med sine Taarer.

O, Palnatøke! Alle gode Guder!

Dig, som jeg elskte over Alt i Verden!

Palnatøke

lægger sin Haand paa hans Hoved.

Nornen har ført din Haand, du varst uskyldig! —

Det er forbi. Hør mig, før Døden lukker

De blege Læber: Lev, og smyk dit Norden

Fremdeles med din Heltkraft! — Gaaer, Brødre!

I No herfra! Gaaer! Taler ei et Ord!

Henter en Baar af sammenbundne Spyd,

Dg bringer mig paa Skibet ud, og fører
 Mit Legeme til Jomsborg! Jorder mig
 Paa Torvet! Sætter ved min Grav en Steen,
 Dg sværger der ved Thor, at J vil have
 Det gamle Danmarks Hæder og dets Kraft.
 Det var mig ei bestemt at følge med.
 Sigvald er viis, han være eders Høvding
 I Freden; Bue stærk, han føre eder an
 I Krigen.

Bue vil tale, Palnatøke siger:

Stille! stille! Døden kommer.

Hvor er min Palnir?

Sigvald.

Alt! han gif til Samsø.

Palnatøke.

Jeg havde gjerne seet min Søn end een Gang —
 Siig ham, han hilse skal sin Moder, Broder!
 Gaaer! lad mig døe i Ro! Den, som i Livet
 Har elsket mig, han vandre taus herfra!

Bue gaaer hulkende bort med Hænderne for Dinene. *Alt*
 Kæmperne følge ham stumme i den høieste Bedrøvelse.
 Stilhed.

Svend

nærmer sig skælvende, og siger med sagte Røst:

Tilgiv mig, Fosterfader! hvis du lever
 Endnu! Tilgiv den alt for svage Svend!

Han knæler.

Palnatøke

rækker ham mat sin Haand.

Selv Mænd kan feile, Svend! det har vi seet;
 Hvor meget meer en Yngling! Jeg tilgiver
 Dig Alt, min Søn!

Svend.

Dg ved din hellige Død!

Din Fosterson skal vorde værd sin Fader.

Mod dine Bønner kan jeg ikke stride —

Jomsborg vil fugte mig; men lad den det!

Naar Svend har staaet ud sin Straf, da skal

han vise sig som Palnatøkes Fostre.

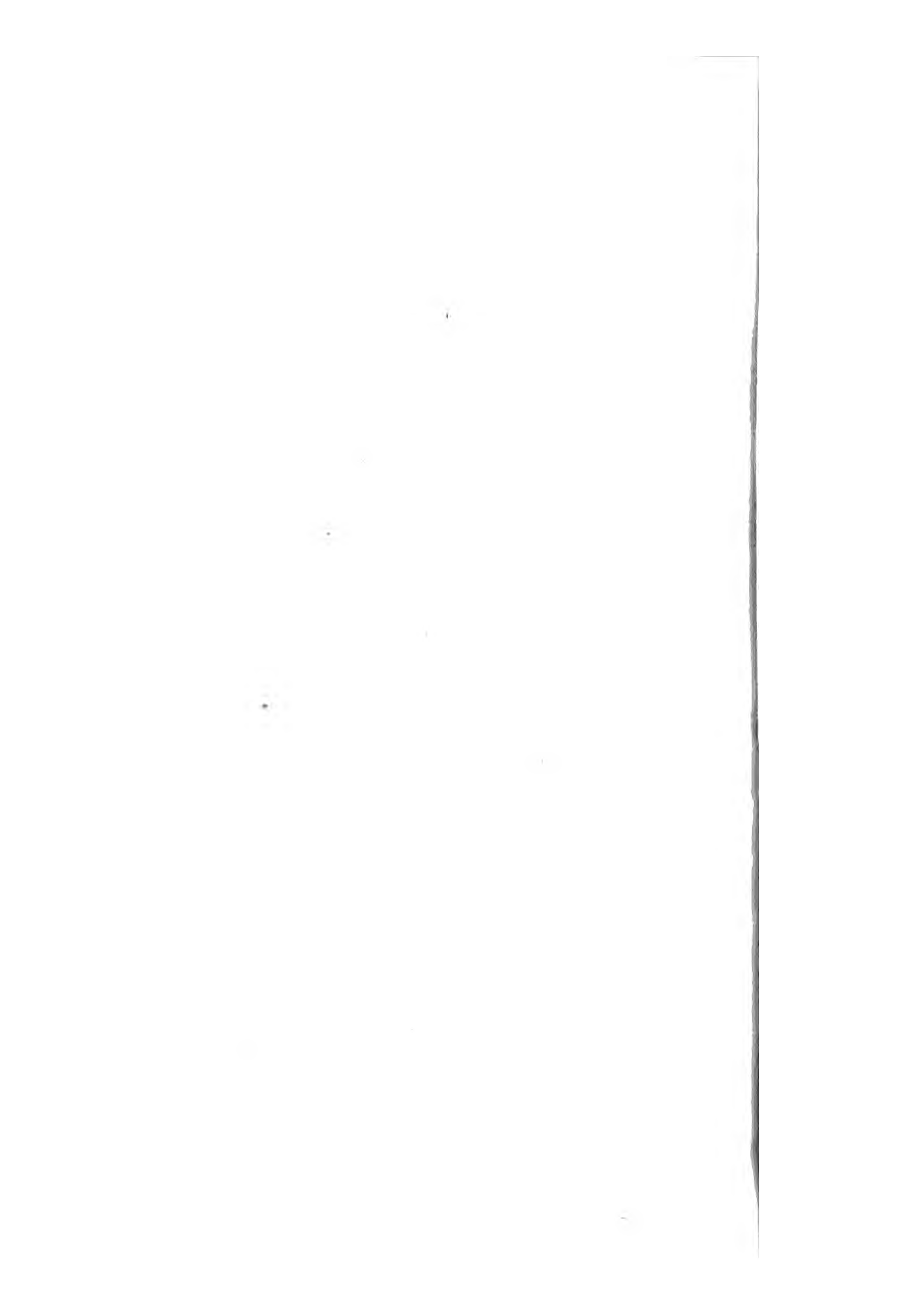
Palnatøke

reiser sig pludselig overende, strækker sine Arme ud, og
raaber glad med høi Røst:

Taf, Bue! Taf! der svandt den røde Skygge —

Du har udvasket Pletten paa mit Skjold.

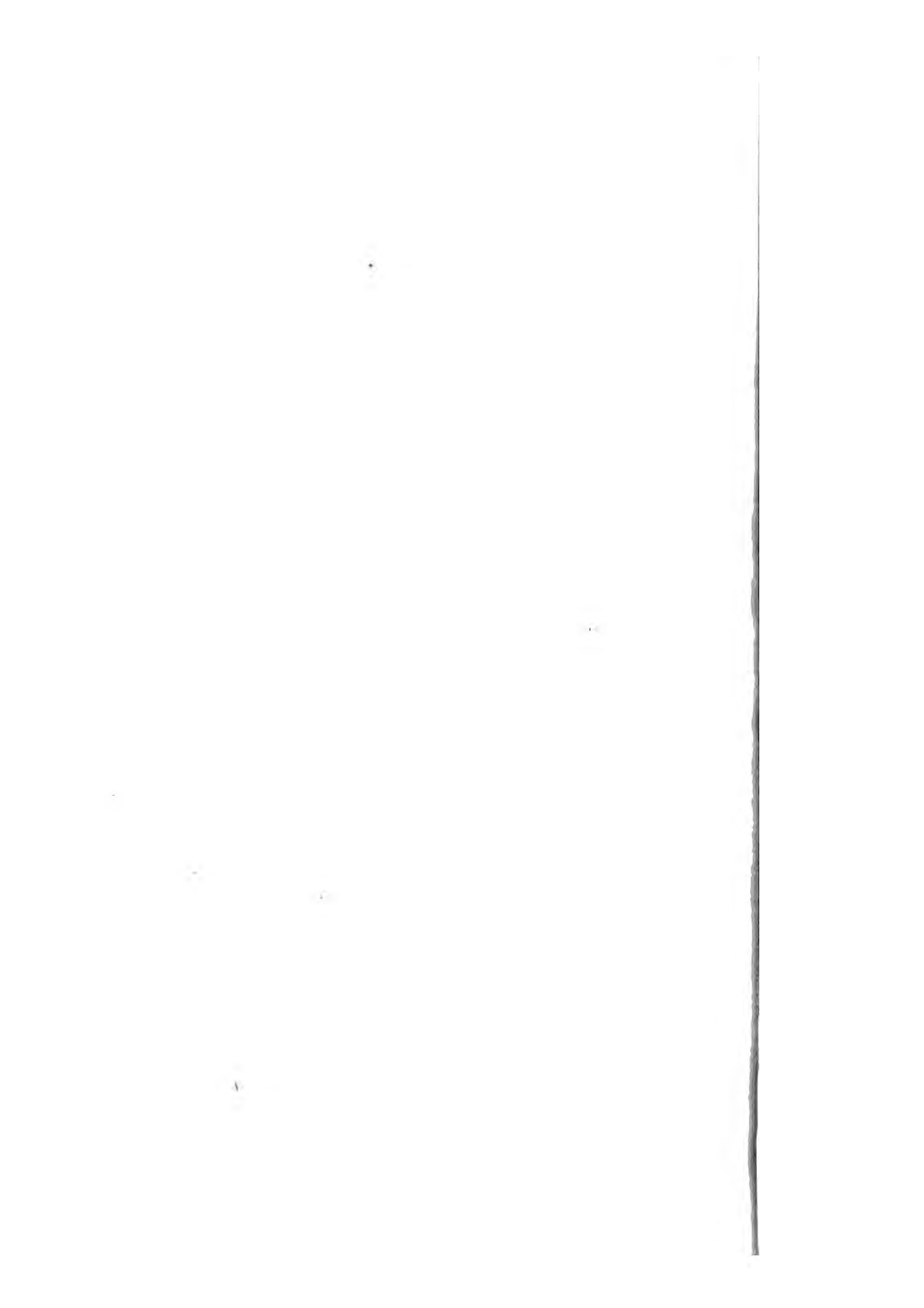
Han falder tilbage, og døer.

Axel og Balborg.

Et Sørgefpil.

„Gud bennem forlade, fom Marsag er,
Alt de ei sammen maae være,
Som have hinanden af Hjertet kjær,
Dg elsker i Tugt og Ære!“

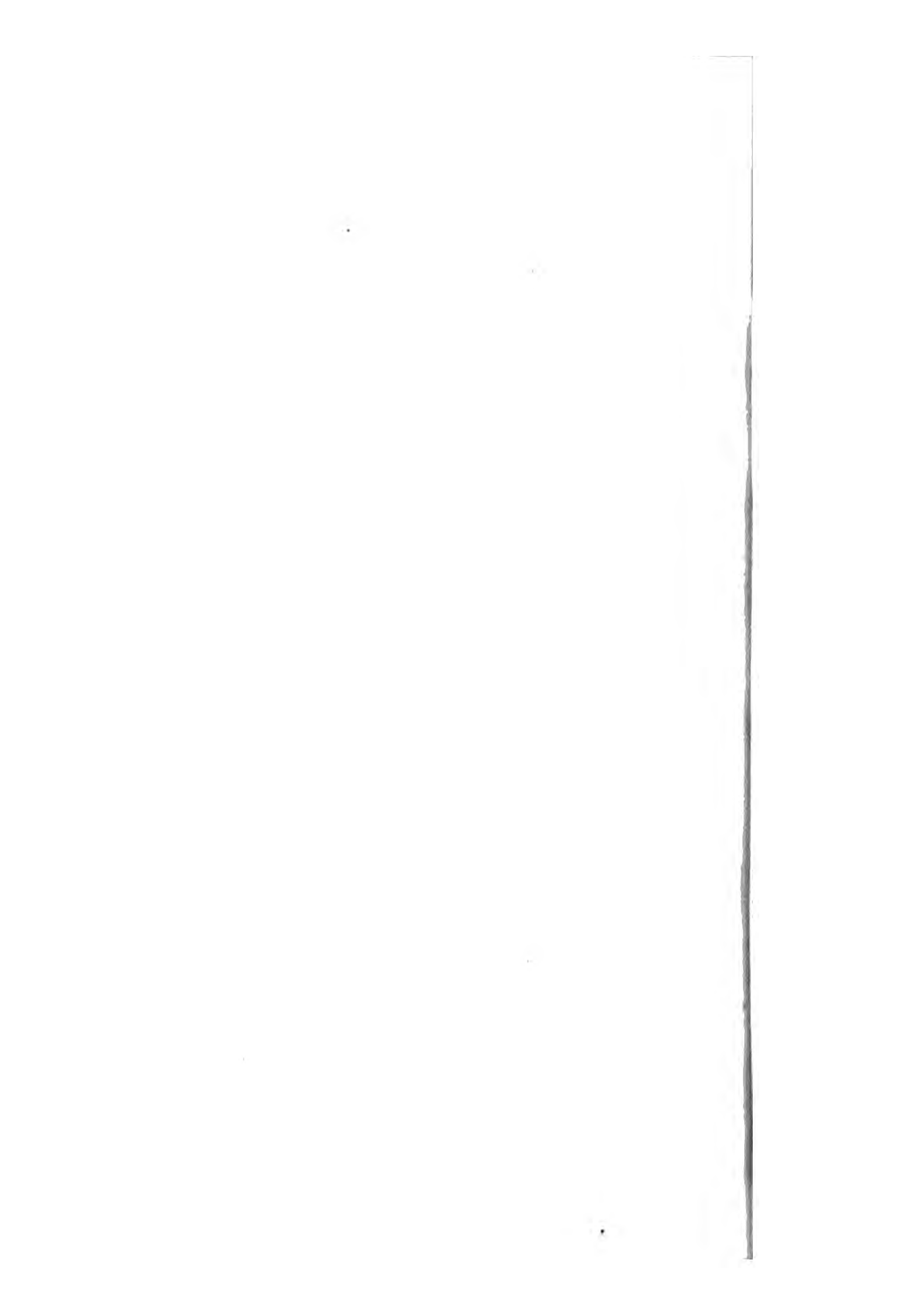

Personerne.

Hakon Herdebred, Norges Konge.
Sigurd af Reine, hans Staller.
Agel Thordson, hans Frænde.
Ualborg, Arels Brud.
Vilhelm, hans Ven.
Erland, Erkebiskop.
Knud, Sortebroder.
Biarn Gamse,
Endrid hin Ange,
Kolbein, og
Flere Kæmper.
En fiendtlig Kæmpe med Folge.
Gotsfred, Vilhelms Svend.
Dronning Thora med sine Fruer og Jomfruer.
Biarkebeiner.
Munke.

Handlingen foregaaer i Christ-Kirken i Nidaros. Til begge Sider Begravelser i Murene; midt paa Gulvet Harald Gille's Liigsteen. I Forgrunden tvende mægtige Kirkepiller, som understøtte Hvælvingen; den venstre betegnet med tre Kors, den høire viser Tegnet **M** omkrandsset af Forgietmigei. Dybt i Baggrunden Høialteret. Over Altertavlen staaer et gyldent Skrin, der oplyses af de brogede Ruder i Choret, hvorigiennem Solen skinner. I Midten af Gangen en Lysekrone.

Tiden er 1162.

Forste Act.

Axel. Vilhelm.

Vilhelm.

Her er da den berømte Trondhiems Kirke,
Hvis Ry har bredet sig til selve Rom.

Axel.

Har Rygtet pralet?

Vilhelm.

Nei.

Axel.

O, hvilket Tempel!

Vilhelm.

Et høit udhulet, hvælvet Dovrefield!

Axel.

Erværdig Rolighed har her sit Sæde,
Dg gyder Fromhed i det stille Sind.

Vilhelm.

Et prægtigt Syn, naar midt man staaer i Gangen
Dg skuer op til Altret.

Axel.

Messen holdes

I Choret; hør! den fjerne Morgensang
Klinger i Kirkens trinde Hvælvinger.

Wilhelm.

Hvor dunkelt for en Sommermorgen! Norden
Er dunkel.

Arel.

Dunkel, som det Hellige!
De gule Borglys brede svage Straaler
Fra Messingkronen hen i Kirkens Gange;
Saa glimter Haabet i et sorgfuldt Hierte.
O, hvilket Syn! den unge Morgenrøde
Gløder igiennem Farverne paa Vinduet
I Østen. Hil dig, Hil dig, skønne Sol!
Du vækker alle mine Barndomsminde.

Wilhelm.

Og hvad betyder vel den gyldne Kiste
Hist over Alteret?

Arel.

Sanct Olafs Skrin.

Wilhelm.

Ha, det er Olafs Skrin!

Arel.

Der glemmes fromt
De hellige Levninger af Nordens Helgen.

Wilhelm.

Og klippes end hans Skæg og Negle stundom
Af Kongerne?

Arel.

Nei; Harald Haarderaade
Fandt det uværdigt, at forstyrre Riget
I sin høitidelige Ro; han kasted
I Havet Skrinets Røgler, og fra den Tid
Hviler det ædle Støv i stille Fred.

Bilhelm

betrakter Billederne.

Herlige Støtter ved Sanct Innocens!
 De har en stærkere Rygrad, bredre Skuldre,
 End du og jeg; og de vil kneise fort,
 Naar vore trætte Been er længst i Muld.
 Men hvad betyde disse trende Kors?

Axel.

Kom, Bilhelm! lad os see den næste Bille.

Bilhelm.

Siig mig kun først, hvad disse Kors betyde!

Axel.

De trende Kors betyde Haarderaades,
 Kong Olaf Kyrræs og Kong Magni Høider.
 Men lad os eftersee den næste Bille!

Bilhelm.

Hvad vilst du see?

Axel.

Et mindre Mærke, Bilhelm!

Ei nær saa høit, ei nogen Kæmpehoide,
 Saa høit kun som en femtenaarig Mø,
 Ei hugget ud i Stenen, ridset ind kun
 Med svage Træk i Træomfatningen.

Bilhelm.

Din Valborgs Maal?

Axel.

Vi, vi en liden Stund!

Lad mig forhoie Nydelsen ved Dvælen.

Bilhelm.

Naar skarst du det?

Axel.

For fem Aar siden, da

Jeg treen i Kirken for til Gud at bede,
 For Afsted med min Kiærlighed og med
 Mit Fædreland at tage. Balborgs Moder
 Var nylig dod, og Balborg sat i Kloster
 At lære Sømmen sye og læse lære.
 Hun var kun femten Aar; men, o min Broder!
 Den modne Siæl alt smilte som en Engel
 Igiennem Diets Himmelblaa. — Jeg kom;
 Det var en aarle Morgenstund. Kong Gisten
 Var fanget Dagen for, og skændigt myrdet.
 En vældig Rædsel drev mig bort fra Norge.
 Grunt raste Landets Sønner mod hverandre;
 Grunt raste Kiærligheden i mit Bryst.
 Jeg bad til Gud, at ud han vilde slukke
 Den stærke Flamme, der, endskiøndt uskyldig,
 Dog skyldig brændte til min skionne Franke.
 Jeg bad, og som jeg bad, da aabnedes
 Hift Klosterdøren, hvorigiennem ellers
 De fromme Nonner komme hid til Messen.
 Det undrede mig, at de kom saa aarle;
 Men, af! det var kun Een, en Uindviet,
 Hvis Skionhed Eløret endnu grusomt ei
 Bedakte. Tæt det sorte Klædebon
 Sig vandt om hendes smekke Midie; blegt
 Som Eilke faldt det silkebløde Haar
 I Fletninger om Skuldrene. Hun saae
 Mig ei, hun knælte her for Graven, Wilhelm!
 Her for sin Moders Grav; hun hæved front
 De trinde Arme, liliehvide Hænder.
 Hun bad, som jeg: „O Himmel, sluk min Elskov!
 O Moder, styrk din Datter i sin Dyd!“

Da glemte jeg Sanct Olaf, alle Helgen,
 Og Himlen selv; thi Himlen aabenbared
 Sig for mig i min Balborg. — Aldrig var
 Tilstaaelsen end kommen mig paa Læben.
 Fra Barnsbeen kaldtes vi vel Ægtefolk;
 Det var i Epøg, fordi den søde Mø
 Som Blud alt var mit Hierte dyrebar.
 Jeg nærmed mig, igiennemglødet af
 Det stærkeste, det elskovsfulde Mod.
 Nu syntes alle Jarer mig forsvinde;
 Axel var Balborg kjær, som Balborg Axel.
 Jeg skued med Foragt hver ussel Fordom,
 Der liig en Diævel vilde trodse Himlen
 Og Englen i sin Fryd. Min Ekiebne laae
 Mig som en saaret Lindorm for min Fod.
 Jeg stod paa den, kiæk som Sanct Michael,
 Og stodte Spydet i Uhyrets Ryg,
 Mens mine Folelser med stærke Binger
 Sig løfted imod Himlen. Saadan treen jeg
 For Balborg; med min venstre Haand omslyngte
 Jeg hendes skionne Midie, med den høire
 Drog jeg mit Sværd, og svor ved alle Helgen:
 Balborg skal vorde Axel Thordsons Brud
 Paa Jorden eller hist i Himlen!

Wilhelm.

Amen!

Min brave Broder!

Axel.

Åh, da skialved Balborg:

„Axel, hvad sværger du! Er ei vor Elskov
 Mod Religionen og mod Sæderne?”

Er vi ei Slægtninge? Forbyder Kirken
 Ei slikt et Egteskab? Bad vore Mødre
 Indstændigt os paa Sottesengen ei,
 At tvinge denne Flamme? Spaaede de
 Os idel Kummer ei og Undergang,
 I Fald vi handlede mod deres Raad?
 See vore Mødre paa Viigstenene!
 De boie deres Hoveder, de græde
 Af inderlig Medlidenhed for os,
 For deres Børns grusomme Skiebne!" Vilhelm!
 Da skar jeg vore Træk i Pilsen der,
 Og svor igien: Jeg kommer hjem med Orlov
 Fra Paven, eller aldrig, aldrig mere!

Vilhelm.

Hvor lykkelig at stande ved sit Maal,
 Begavet nu med Alt, hvad forhen mangled!
 Kom, lad os eftersee dit Navnetræk!

Axel.

Ja, det skal være mig mit første Varsel.

Han gaaer hen mod Pilsen, og opdager Blomsterkrandsen.

O, Vilhelm! Vilhelm! Balborg er mig tro;
 Himlen er ei saa blaa, som disse Blomster.

Han omfavner sin Ven.

Vilhelm.

Lyksalige, som elsker, og som elses!

Axel.

Staldbroder! hav Taalmodighed med Axel,
 Lad ei hans Blødhed trætte dig. Snart er
 Han lykkelig, da skal han dele Livet
 Imellem Balborg og sin Broder Vilhelm.
 Du fulgte mig til Norge, for at kiende

Den nordiske Natur. Alt skalst du skue;
 Men Kiærligheden, Ven! er ogsaa nordisk:
 Den høie Agtelse for Qvinden, Wilhelm!
 Har Sydens Ridder lært af Nordens Kæmpe.
 Hvis du vil kiende Nordens Aand og Sæder,
 Maa du begynde med dens Kiærlighed.

Wilhelm.

Elst du, min Ven! sværm, og vær lykkelig.
 Du faared dig en ærlig Lydsker til
 Din Ven, og du skalst altid finde sand
 Deeltagelse ved dette Bryst.

Arel.

Det veed jeg.

Da Odins Skarer skiltes ad, blev Roden
 Af Sproget og vort Sindelags Natur
 Udeelt; og derfor bør det sig bestandig
 At Gothen og Germanen worde Venner.

Wilhelm.

Du viste dig i Henrik Løves Tog
 Saa diærv en Ridder, som en trofast Veiler
 Her ved de vakke Minder af din Elskov.
 Jeg lader ene dig med Kiærligheden,
 Og iler hen til Skibet, for at bringe
 Bort Folk Bæfled og Bud.

Arel.

Jeg skulde selv —

Wilhelm.

Ei! du est undskyldt; lad du mig kun raade.
 Tak, for du viste mig den skionne Kirke!
 Pilgrimskaaen har jeg ladet lægge
 I Stolestadet hist ved Vandringstaven,

Hvorned du første Gang vil see din Balborg.
 Jeg overlader dig til denne Glæde;
 Paa Skibet kanst du atter finde mig.

Arel.

Jeg bringer dig i Kongens Hal, saasnart —
 Vilhelm.

Først ønsker jeg at hilse Bispen; dog
 Det haster ei, men Kiærligheden haster.

Han gaaer.

Arel.

Du tappre Vilhelm, redelige Lydsker,
 Udkaarne Ven, trofaste Vaabenbroder! —
 Hvor lifligt straaler Solen Munterhed
 Ind i mit Hjerte, som i Kirkens Svælving!
 Men hvilken dunkel Skygge, sort og skummel,
 Sniger sig langsomt hid, for at formørke
 Den lyse Fryd? Ha, Sortebroder Knud!
 Jeg kiender ham, det samme lumste Træk
 Bed Diet og det samme sledske Smil
 Paa Læben, som for fem Aar siden. — Kunde
 Jeg undgaae ham! Men han har seet mig alt.
 Hvis her han dvæler, til min Balborg kommer!
 Ulykkesfugl! du skal den Første være,
 Som her mig moder? Et usaligt Varsel!

Knud kommer.

Ei! hellige Guds Kors! hvad? seer jeg ret?
 Hvad? Arel Thordson? Arel her i Landet?
 Bedrage mine Dine mig?

Arel.

Tert Die

Seer klart og sundt, min fromme Fader! Arel
 Er her. Guds Fred! Hvor gaaer det, Broder Knud?

Knud.

Gud takke dig for denne gode Hilsen!
 Hvordan det gaaer? Det Gamle! Præstegang!
 Fra Klosteret til Kirken, og fra Kirken
 Til Klosteret, og endelig derfra
 Et Skridt til Graven; det er Munkelivet.
 Men sig mig, kære Søn! hvor gaaer det dig?
 Ei, ei! hvor du est bleven for og stærk!
 Hvor har du færdedes? Hvad har du øvet?
 En vakker Kæmpe lever meer et Aar,
 End alle Munke deres Levedage.
 Hvordan forstaaer jeg her Tilbagekomsten?

Han betragter Axel opmærksom.

Axel.

Kan det forundre eder, at en Normand
 Tilbagevender til sit Fædreland?

Knud.

Jeg veed, hvorfor du drog af Landet ud;
 Af! alle Kirkens Brødre maatte rose
 Saa fromt et Forsæt hos saa ung en Svend:
 Du vilde ved Fraværelsen betvinge
 Din syndefulde Brynde til skion Valborg.
 Nu, det var smukt giort, det var vel giort, godt giort!
 Men nu Tilbagereisen, kære Søn?
 Dog fem Aars Tid er gaaet, det er sandt.
 I fem Aars Tid kan glemmes meget, veed jeg;
 Og i Italien er skionne Qvinder,
 Trinde som Lilier, blussende som Roser,
 Blide som Duer, fyrige som Ild.
 Da glemmes Nordens blege Skionhed snart.
 Ei sandt, min Søn?

Arel.

Det kan vel hændes, Fader!

Knud.

Ja, ja! saa er det hændt sig, kan jeg tænke.
Og det er vel; det var en blodig Synd,
Dit unge Hjerte dengang stod i Fare
For at begaae.

Arel.

Hvor lider Balborg?

Knud.

Nu,

Som det nu gaaer de unge Møer; hun
Er bleven from, klog, smuk —

Arel.

Det var hun alt,

Da jeg drog bort.

Knud.

Ja, ja! hun tegned brav,

Hun tegned brav.

Arel.

Saa er hun mere deilig?

Knud.

Derom kan jeg ei dømme, fiære Søn!
En Munk forstaaer sig ei paa jordisk Skionhed,
Han seer kun paa den himmelske.

Arel.

Er Balborg

Endnu i Klojstret?

Knud.

Undertiden, ja!

Dog oftere er hun hos Kongens Moder
Paa Kongens Gaard. Snart blier hun der vel stedse.

Arel.

Hvorledes det?

Knud.

Hun kaldes Arels Brud
Endnu for Spøg af Byens Piger; men
Vi vide vel, at Konning Hakon snart
Vil dele Norges Krone med skion Balborg.

Arel.

Hvad? Hakon?

Knud.

Nu, han elsker Jomfru Balborg
Med al sit Hjertes Heflighed.

Arel.

Og Balborg?

Knud.

Hun — ham igjen.

Arel.

Der løist du, Broder Knud!

Knud.

Ei, ei! min unge Ven! jeg troede sikkert,
Du havde front bekæmpet dine Synder.

Arel.

Hun elsker Hakon ei, hun hader ham.

Knud.

Christ frie os! hade Kongen!

Arel.

Har han beilet

Om hendes Tro?

Knud.

Alt længst; og Balborgs Frænder
Gav Kongen alle Ja.

Axl.

Men Balborg, Munk!

Men Balborg gav ham Nei.

Knud.

Hun er optugtet

I Erbarhed og Christendom; hun veed,
At Lydighed er Qvindens Hovedsmykke.

Axl.

Nei, Munk! ved alle Himlens Stjerner, Balborg
Ægter ei Sakon, hun er Axl's Brud.

Knud.

Du troer at giennemdrive denne store
Forargelse?

Axl.

Retmæssigt skal hun vorde
Min Brud for Gud, som for mit Hierte.

Knud.

Axl!

Hvorledes —

Axl.

Derom taler jeg med Kongen,
Dg skylder eder intet Regnskab. Balborg
Er min trods alle Dæmle, alle Munke.

Han gaaer.

Knud.

En vigtig Nyhed, ønskelig for mig!
Det blier en Kirkesag. Vor Erkebisp
Vil neppe blande sig i dette Væsen;
Han har jo eengang været selv forelsket,
Den gamle Laabe. Altsaa — Broder Knud! —
Axl afstaaer ei Balborg med det Gode;

J Elskovsheden har han atter glemt —
 Jeg iler hen at aabenbare Kongen
 Den hele Sag. Erland er syg og gammel;
 Snart maa der tænkes paa en anden Biskop.
 En vigtig Post, især i disse Tider;
 Normannakonning trænger til en Mand
 Med Kraft og Klogskab, der ved sin Idræt
 Har viist Hengivenhed. Mod, Broder Knud!
 Her byder sig en Veilighed, som kaldet.
 Hvormed belønner hoit nok Elskeren
 Den Mand, som skaffer ham hans Elskerinde?
 En vigtig Nyhed, ønskelig for mig!

Han gaaer.

Axel

kommer tilbage i en Pilegrimskappe befæstet med Muslingeskaller, han
 har en hvid Stav, en bred Hat og et graat Skæg i sin Haand.
 Alt borte? Vel! Jil du kun hen at bringe
 Hakon det fieldne Bud; jeg kommer selv. —
 Han elsker hende, Hakon elsker Valborg!
 Men Valborg elsker mig. Og hvoraf veedst du,
 Og hvoraf veedst du, at hun elsker dig?
 Hakon er Konge, Valborg er en Mø,
 Og Qvindens Lod er Svaghed. Skam dig, Axel!
 Bør Synden tvivle om en Engels Dyd?
 Men Pigen elsker Glimmer! — Axel! Axel!
 Da her for Gud hun knælte, med sit Hierte
 Af hellig Elskov fuldt, stod Jordens Glimmer
 Da ogsaa dengang i den Kæns Blik? —
 Af, Tiden matter Alt, den sloifer selv
 Hist Pyramiderne paa Nilens Eletter;
 Hvor meget meer — O, Kiærlighed! du est

Ei nogen god, uskyldig Drift; du vækker
 Mistillid, Had og Frygt i Mandens Hierte. —
 Fem Aar! Jeg har forandret mig i den Tid;
 Jeg har ei tabt derved, er vorden Helt.
 Mit Blik er mere roligt, mere skarpt,
 Min Hage skiules tæt af dunkle Duun.
 Mit Sværd har ikke rustet i sin Balg
 Imidlertid. Den store Henrik Love
 Udmærkte mig; for hans Skyld bærer jeg
 Mangt sammenskrumpet Ar paa Bryst og Skulder.
 Var jeg elskværdig for i Balborgs Dine,
 Da maa jeg mere vorde det som Mand;
 Hvad elsker Qvinden meer end kraftig Manddom?

Hans Dje falder paa Krandsen.

O, hulde Blomster! som en lysgrøn
 Maidaag, omhvælvet af det Himmelblaa,
 Mildner J Sorgen i mit Hierte. — Thora
 Kommer fra Messen alt med sine Møer.
 Til Sagen! Som en solverhaaret Gubbe
 Jeg speide vil min Skiebne. Er hun utro,
 Da bort saa hurtig, som jeg kom! da lynsnar
 J Henrik Loves Hær tilbage! Brat
 Jeg finder der min Død for Bendens Dje.
 Og fanges jeg, og offerer Hedningen
 Mig hen for Radegast, for Svantevit,
 For Provo, eller for den grumme Eiva —
 Hvad er det meer? Jeg faldt et Lffer alt
 Her for en christen, mere grum Gudinde.

Han gaaer affides. Dronningen gaaer igiennem Kirken med sine
 Fruer og Jomfruer.

Valborg

kommer i det sidste Par; hun standser i Forgrunden, og
siger til sin Folgesøster:

Gaf du foran, Euanhvide! at jeg ene
Kan gjøre Bonnen efter daglig Skik
Her ved min Faders og min Moders Grav.
Jeg følger efter.

Dronningens Folge gaaer bort. Valborg knæler ved sine
Forældres Grav.

Axel,

som forklædt er kommen tilbage, og knæler i en Afstand.

Himmel! det er Valborg.

Jeg fiender hende neppe. Hvilken Bægt!
En fyldig Rose, hvad fun før var Knop.
Hvor hun er bleven deilig! Hendes Aasyn
Er fun det samme. Men de røde Roser
Er bleget hen til hvide Beemodslilier.
Held mig! Jeg vilde gysse, hvis hun blussede
I freidig Munterhed.

Valborg

staaer op, og seer sig omkring.

Jeg er alene;

Hist knæler fun en gammel Pilegrim.

Hun gaaer hen for Pilsen med Navnetrækket, tager den forrige
Strands af, og hænger en frisk i Stedet.

Jeg hilser dig, min Kiærlighed! god Morgen!

Axel.

O, Himmel!

Valborg betragter Axel.
Hvor han beder fromt, den Gamle!

Arel.

Tak, høie Fader, for din Miskundhed!

Balborg.

Hvor salig er hans Fryd, den solvgraa Gubbe!
 Han har tilbagelagt en hellig Reise,
 Og lettet Hjertet for en tung Bekymring.
 Nu staaer han reen, uskyldig ved sin Grav;
 Den aabner sig, som Javnen af en Ben.
 O, gode Gud! hvor selsomt gaaer det dog
 Paa denne Jord; tidt nyder Alderdommen
 En barnlig Ungdomslyst, imens den Unge
 Maa tæres hen af glædeløse Sorger.

Hun gaaer ham i Mode, i det han reiser sig.
 Held dig og sæl, min fromme Vandringsmand!

Arel.

Jeg takker eder, skønne Jomfru Balborg!

Balborg.

Du kiender mig?

Arel.

Jeg gif til Nidaros,
 Deels for at knæle ved Sanct Olafs Skrin,
 Deels for at bringe eder Brev og Hilsen
 Fra Lydskland, hvorigiennem Veien faldt.
 Jeg har alt hilset Helfred, eders Frænke
 Paa Immersborg; hun spaaede mig en god
 Modtagelse for dette gode Budskab.

Balborg.

Mig kiender Ingen i den vide Verden;
 Kun Helfred er min tro Veninde. Men
 Du kommer langveis fra; hvad kanst du bringe?

Axel.

Fru Helfred har — en Broder.

Balborg rødmer.

Axel Thordson?

Axel affides.

O, søde Lilier! I forvandler eder
Til Roser atter.

Hoit.

Rigtig, Axel Thordson;

En ærlig Kæmpe, kun lidt kummerfuld.
I Sagen traf jeg ham i Henriks Leir,
Og neppe hørte han, jeg drog til Norrig,
Saa flyede han mig dette Brev, og bad
Mig bringe det i eders egne Hænder.

Balborg

kaster et frygtfomt Sideblik hen i Kirken; da hun finder sig
ene med Gubben, rækker hun efter Brevet, og siger:

Min Gubbe! du har bragt — fiærfømt Budskab.

Axel.

Har jeg? Nu, Gud velsigne jer for det!

Balborg.

Du tager Deel i Axel Thordsons Skiebne?

Axel.

Og i skion Balborgs med. Læs eders Brev!

Balborg

bryder Brevet, og læser:

Ung Axel lader Brev udgaae;
Balborg, du søde Qvinde!
Christ give, det dig finde maa
Min Brud, min Elskerinde!

En Ring jeg tager af min Haand,
 Du den paa Fingren sætte!
 Jeg elsker dig med trofast Aand,
 Og kan dig ei forgiette.

Kom vel i Hu, min unge Brud!
 At jeg dig saa mon fæste,
 Skiondt Arel drog saa vide ud,
 For fremmed Folk at gieste.

Han tiener i Herr Henriks Hær;
 Forgyldt er hver hans Spore,
 Fra Belskland er hans gode Sværd,
 Og ridderlig hans Fore.

Men, ak! han sover ei sødelig,
 Som sig mon Kæmpen somme;
 Hver Nat han har ei Ro hos sig
 Alt for de stærke Drømme.

O, vær mig tro, min Fæstemø!
 Vei fra mig ei din Billie!
 Jeg sviger ei paa Verdens D
 Valborg, min hulde Lillie.

Og Lykken vexler ofte om;
 Det kan sig vel saa hælde,
 At Arel bringer Bud fra Rom,
 Riært for hans søde Frænde.

Maaskee han for dit Aasyn staaer,
 Naar mindst du troer hans Komme.
 Farvel nu, Balborg, hulde Maard,
 Rose for alle Blomme!

Balborg stirrer veemodig paa Brevet, og gientager langsomt og forsagt:

Maaskee han for dit Aasyn staaer,
 Naar mindst du troer hans Komme!

Hun staaer Dinene op, og bliver i det samme Axel vaer, som har afdæstet Forklædningen.

O, Himmel!

Axel i hendes Arme.
 Her er han, Balborg, hulde Maard,
 Rose for alle Blomme!

Balborg.

Axel!

Axel.

Balborg!

Balborg.

O, min Gud!

Er det dig selv?

Axel.

Nei, det er ikke Axel;

Axel var en bedrovet, sorgfuld Evend,
 Og, elste Balborg! du omfavner her
 Den lykkeligste Helt i dine Arme.

Balborg.

Min Axel! er det muligt?

Axel.

Elste Pige!

Altting er muligt for et trofast Hierte.
 Altting er lykkedes din Pilegrim.

Han stander ved sit Maal, ei ved sin Grav,
 Og takker Himlen for dens Misfandhed.
 Jeg svor en Eed, at ei jeg kom tilbage,
 Før Kirken havde billiget vor Elskov;
 See, her er Orlov fra den hellige Fader,
 Nu kan vi elske, elske uden Synd.
 Jeg bærer Pergamentet i et Omflag
 Af Silke paa mit blotte Bryst. See, Balborg!
 Det gule Pergament! Et Himmelbrev!
 See! seer du: Hadrianus Episcopus,
 Servus servorum Dei — Af! det er
 I Romersproget, det er sandt; men Brevet
 Tillader dig at elske mig, min Balborg!
 Den gode Olding svor mig det. Og nu
 Sværg mig, mit Hjertes Allerkiæreste!
 Her paa den brede Liigsteen, som bedækker
 Vor Stammefaders, Harald Gilles, Stov,
 At end i Dag du vil for Altret træde
 Med Arel, som din Fæstemand.

Balborg.

Min Arel!

Veedst du, at Kongen —

Arel.

Altting, veed jeg, Altting;

Han elsker dig. Og du?

Balborg.

Jeg elsker Arel.

Arel.

O, søde, himmelske Bestalenhed!

Endnu engang! sig det endnu engang,

Du hulde Lilievand! jeg horte ei,

Hvad første Gang din Purpurlæbe talte.

Balborg.

Jeg elsker Axel.

Axel.

Har J hørt det, Mure?

J høie Hvalvinger? J hellige Altre?
 Hun elsker Axel! Nu, saa skal da ogsaa
 Kun Døden skille dig fra Axel. Kom!
 Kom, lad mig sætte Ringen paa din Finger!

Han taber den.

Den faldt.

Balborg.

O, Gud!

Axel.

Den trilled i en Revne.

Balborg.

Den trilled ned i Harald Gilles Grav.

Axel.

Jeg lader smedde andre ti til hver
 Af dine runde Alabasterfingre.
 Med Perler skalst du flette dine Haar;
 Silke, med Roser og med Lilier sat,
 Skal svulme fring dit Bryst; din spæde Fod
 Skal slutes ind af solverspændte Skoe;
 Af dit Skarlagenskind skal Gangerpilten
 Strunk bære Slæbet, naar som Axels Hustru
 Du vandrer hen til Kirken fra hans Gaard.
 Heel mangan Klump af Bøndernes Skurdguder
 Faldt i din Kæmpes Lod; du varst hans Skioldmø,
 Granvorne Balborg!

Balborg.

Elskelige Svend!

Hvor har du ogsaa stærkt forandret dig;

Dit Hierte kun, din Elskov er den samme.
 Jeg skuer neppe meer den skielmske Kloft
 I Hagen her for lutter sorte Kruser.
 Barbar, som du est vorden! Balborg elskte
 En hvid, glathaget Ungersvønd; nu favner
 Hun her en solbrændt, skiæggehaget Bildmand.

Axel.

Dg til Beviis paa, at du frygter ei
 Den barske Bildmand med det sorte Skiæg,
 Saa tryk din glatte, silkebløde Hage
 Mod disse dunkle Duun, i det du trykker
 Det første Indsegl af din Kiærlighed
 Paa Axels Læber med din Mund.

Han kysser hende.

Balborg.

Min Axel!

Axel.

Min Balborg! — Saa! nu træder jeg for Hakon,
 Nu har jeg druffet Mod og Dristighed.
 Jeg frygter ei; han skal ei røve mig
 Min Brud. Han kan det heller ei; han er
 En nordisk Drot, og kan ei være nedrig.
 Det er min Pligt, ei at formode det.
 Farvel! O, Hulde! hvor det koster Axel
 At rive sig fra dig, min Elskerinde!
 Men det maa være. Snart forenes vi
 Saa huldt og fast, som vore Navnetræk.
 See, søde Pige! hvad er dette A?
 Et omvendt V! Dg hvad er dette V?
 Et omvendt A! Saa gaaer det vore Hierter.
 Vi er een Siæl, i tvende Parter adskilt,

Hvis hele Stræben er at enes atter.
 Christ signe dig! Smyk dig som Brud; du finder
 Din Arel her igien som Brudgom.

Han gaaer.

Valborg.

Arel! —

Hvor han er vorden mandig, tillidsfuld!
 Hans Blik udstrømmer Munterhed og Trost.
 Hvi gikst du bort, og lodst din Valborg ene
 Tilbage mellem Gravene, min Arel?
 Nu falder atter ængstligt hendes Die
 Paa hendes Moders blege Billed hist.
 Hun græder end bedrøvet; af, som om
 Hun vilde sige: „Ulyksalige!
 I fryder eder i et stakket Haab.
 En grusom Skiebne har opreist sin Muur
 Af Jern imellem eders Hierter. Først
 I Graven —“ Gud! i Graven faldt hans Ring,
 I Haralds Grav! — Han stander i sin Rustning,
 Den døde Konge, barsk og truselsfuld,
 Med Haand paa Sværd, med vredtindtrukne Bryn.
 Vor Stammefader! af, fortørnes ei!
 Min Arel bringer Pavens Orlov hjem,
 Bort Ugteskab er ingen Brøde længer. —
 Men, af! han truer ubevæget fort,
 Som om han vilde sige: „Intet Brev
 Kan svække Blodets Magt; ei nogen Bulle
 Gjør Indgreb i Naturens hellige Orden.“
 Og Arels Ring — o, alle gode Helgen!
 Den tilled i vor Stammefaders Grav.

Anden Act.

Kong Hakon. Sigurd af Reine.

Sigurd.

Hil og lykkelig dig, min Herre Hakon!
 Jeg mærker, man maa gaae til Kirke nu,
 Naar man vil være sikker paa at træffe
 Normannakonning.

Hakon.

Bringer du os Budskab?
 Har du indhentet Nys om Erling, Sigurd?

Sigurd.

Et Kiøbmandsskib er løbet ind i Fiorden,
 Har sneget sig ved Nattetide bort
 Fra Bergens By; det bringer ilde Nyhed:
 Ung Magnus kaares rundt i søndre Norge,
 Og Erling stormer slemt i Bergen. Dræbt
 Er Arne Brigdestal, din Eysfelmand;
 Disligest Ingebiørn, Landshovdingen.
 Hver Kiøbmandsnekke holdes fast i Bergen,
 For ei at bringe Bud til Midaros
 Om Erling Skalkes Rustning. Hændelsen
 Har vi at takke for den sidste Tidend.

Hakon.

Den Riding ønsker sig vel samme Hilsen,
Som Inge fik paa Bekesuden.

Sigurd.

Herre!

Rlog Mand foragter ei sin stærke Fiende.
Ei altid hjælper Lykkekræf, som sidst, da
Din Piil paa Isen traf Gregorius Dagsøn.
Erling er ingen Riding, som Kong Inge,
Den skrante Bissensfod; fra Barnsbeen har
Han lært at taale Jern. I Niorfajund
Formaaede selv Blaamandens Drebhug
Ham ei at fælde, da med Ragnvald Jarl
Han drog til Særkland, og paa Beien entred
Den stolte Dromund. Endnu bærer han
Paa Ekraa sit Hoved efter dette Hug —
Og kaldes Erling Skakke.

Hakon.

Vi vil prøve

At hugge til ham fra den anden Side,
Saa tænker jeg det gaaer.

Sigurd.

Det give Gud!

Men, Konge! taal en Gubbes Dristighed:
Hvad gjør du mellem Gravene? Hvi sukker
Du, som en skrante Kvinde? Hvorfor bleges
Din brune Kind? Hvi gløde dine Dine
Sygt, som den Druknes? Hakon! kan en Mø
Din Sundhed og din Dygtighed betvinge?
See, Landet trænger til en ærlig Herre,
En Drot, som ener Haarderaades Kraft

Med Magni Biiidom. Du besidder nu
 Den norske Throne, Rigets Arvinger
 Er faldne, Retten hævder dig dit Spiir,
 Som Harald Gilles sidste Sønnesøn.
 Nu rejser sig en anden Slægt, for atter
 At spille Landets Blod ved indre Krige.
 See, Hakon! Norges Haab staaer nu til dig.
 I Danmark har alt Baldemar bevist,
 Hvor snart en Helt kan vende Splid til Orden.

Hakon.

Du giver mig Exempel af min Fiende?

Sigurd.

Lign ham i Gien, vig ham i hans Feil!
 Sværm længer ei imellem disse Mure,
 De stolte Tegn af Augustini Hovmod!
 Nu bygger han i Bergen andre Mure
 Imod din Magt til Erling Skalkes Tarv.

Hakon.

Vær rolig, Sigurd! snart, snart har min Længsel
 Sin Gienstand fundet.

Sigurd.

Nu, saa skynd dig da,
 Men gjør det kort og godt! Stil dine Længsler;
 Ryjt Ungersvenden, Elskeren af Gernmet,
 Og mød som Helt og Drot for dine Kæmper!

Hakon.

Som Helte vil vi møde Erling Skalk.

Sigurd.

Det er paa Tiden, at derpaa du tænker;
 Hvad sikker dig for Erlings Dverfald?
 Saml dine Skibe! Lad der blæses Hærblæst

Endnu i Dag! Lad høit Krigspiben floite!
 Kast Brynien over hviden Hals, og viis
 Dig vaabendicærv og færdig at undsfange
 Oprøerne.

Hakon.

Vel, vel, i Morgen, Sigurd!
 I Morgen! Kun i Dag er det umuligt.

Sigurd.

I Morgen er kanskee det meer umuligt,
 Hvis Erling overfalder os i Nat.
 Glem ei —

Hakon.

Glem heller ei Uerbødigheden!

Sigurd.

Kun af enfoldig Troskab har jeg talt.
 Det frænker mig, at Erlings Rygter troes,
 Fordi tilfældigt Uheld styrker dem.
 Det er et Folkesagn, at Harald Gille
 Besteg ved et Bedrag den norske Throne,
 Og at til Straf for det, og for den Grumhed,
 Han viste Magnus Blinde, Biskop Reinald,
 Det gaacer saa ilde med hans Uffom nu,
 At der er intet Held og ingen Trivsel
 Med al den gilske Elægt i hvad den virker.
 Saa taler Folket, og det frænker mig.

Hakon.

Eligt Eventyr bør frænke gammel Qvinde,
 Ei gammel Helt.

Sigurd.

Uerbødighed og Barsel

Er i et Folkesagn.

Hakon.

Og Dvertro. —

Jeg skuer Broder Knud.

Sigurd.

J ham er Bantro

Uden Erværdighed, den lumste Hykler!

Jeg har en Vælsked for dette sorte,

Langsomme Sneglehuus. Kom, Hakon! følg mig;

Lad Sneglen krybe.

Hakon.

Sigurd! tal med meer

Erbedighed om Kongens Skriftefader.

Sigurd.

Din Skriftefader? Nu, i Herrens Navn!

Hakon.

Jeg har en vigtig Sag ham at betroe.

Sigurd.

Gud naade da din Sag! Farvel! Jeg pleier

Just ellers ei, at drives let paa Flugt;

Men for de sorte Kutter er jeg Niding.

Han gaaer.

Hakon.

Utaalelig med samt sin Velighed,

Med samt sin Kraft! En evig Lugtemester!

Hvor kildrer det dog den Forsængelige

At revse, rette, hvor han seer en Higen

Hos Andre, som han selv ei har! Du finder

Din Fryd i Kampen kun; derfor skal Hakon

Kun ogsaa finde Fryd i den. Din Alder

Har slukt al Elskovs Ild; derfor skal Hakon

Nu ogsaa døde Flammen i sit Hierte.

Hvor viist! Den frošne Vinter med sin Sne
 Bebreider Vaaren, at den staaer i Blomster.
 Nei, elske vil jeg, elske med mit Hjertes
 Ungdommelige Fylde. See saa du
 Mit Kongedøm i Nidaros, i Bergen,
 I Bigen, hvor du vilst! Jeg skuer det
 I Valborgs Hjerte; det skal ingen Erling
 Berøve mig, naar først min Kiærlighed
 Har huldt erhvervet mig min skønne Throne.

Til Munken, som holder sig i en ærbødig Afstand.
 Kom, Broder Knud! kom nærmere. Den Gamle
 Er borte.

Knud.

Jeg forbaustes ved at see ham
 I Kirken her; den allerførste Gang
 I tyve Aar!

Hakon.

Tal! har du fundet Valborg?
 Har ved forstandig Tale du forsøgt —

Knud.

Forsøgt? Af, eders Naade! ellers kan
 Forstandig Tale vel udrette meget;
 Men her er Talen spildt. Saameget meer —

Hakon.

Hvad nu?

Knud.

I kiender jo de gamle Griller,
 Den uforglemmelige Kiærlighed!

Hakon.

Og kanst du ei afmale den saa styg
 Engang med alle Helveds røde Farver,

At hun affkræffes? Kanst du ei desuden
 Med al Sandsynlighed bevise hende,
 At sliq en Elsker, som saa længe tier,
 Maa enten være troløs, eller død?

Knud.

Det er en egen Sag at disputere
 Med Qvindfolk, Herre! synderlig, naar heftigt
 De elste. De antager ingen Grunde,
 Antager ingen Tid og intet Sted.
 Den Elskte er dem altid nær, om selv
 Han tiende mellem Børringerne hos
 Kyrialag i Grækland —

Hakon.

Grumme Skiebne!

Knud.

Hvormeget meer, naar pludselig han staaer
 I Nidaros.

Hakon.

Hvad siger du?

Knud.

Jeg siger:

Hvormeget meer, naar pludselig han staaer
 I Nidaros.

Hakon.

I Nidaros?

Knud.

Saa kaldte

Jo Olaf Trygvesson, jer Stammefader,
 Vor gode By.

Hakon.

Ha, Munk!

Knud.

Tilgiv, min Herre!

Jeg meente vist, man havde sagt jer alt,
At Axel Thordson kommen var tilbage.

Hakon.

Tilbage?

Knud.

Uf! J veed det ei? Tilgiv da,
At jeg uskyldig melder eder først
Et uvelkomment Budskab.

Hakon.

Axel her?

Knud.

Han søger eder overalt, min Herre!

Hakon.

Har alle Magter sig da sammensvoret?
Axel er her! Og har han samme Tanker
Om Balborg?

Knud.

Tanker, eders Naade? Uf!
Naar tænker Elskeren? Han brænder som
Et Hekla efter hendes Favnetag.

Hakon.

Nu, vi vil see, hvo af os To der vinder
Det Skakspil!

Knud.

Eders Naade vogte Kongen
For Løberen! Med Sindighed og Kulde
Kan Spillet vindes, Dronningen bevares.
Tillader J mig her at tale frit?

Hakon.

Tal!

Knud.

Arel er en Drømmer nu, som altid.
 En Tidlang har han sværmet om i Tydskland,
 Og vovet et og andet Lykkespil
 Paa Henrik Loves Tog. Den tydske Fyrste
 Har med et Ord opmuntret Svendens Mod.
 Nu svulmer han af Selvtillid; nu troer han,
 At Alt maa lykkes ham. Den gamle Pave,
 Den hellige Hadrianus har omskiftet
 Det Timelige med det Evige;
 Nu strider Victor hardt med Alexander
 Om Pavedømmet. Alexander valgetes
 Vel af Conciliet; men Fredrik Rødsfiæg
 Beskytter Victor imod Alexander.
 Alt er i Kamp og Oprør; Henrik stormer
 Mod Benden, Fredrik til Italien;
 I Danmark og Norge raste længe
 Mord, Ddelæggelser og Borgerkrige,
 De stolte Riddre nytte denne Tilstand.
 Jo mere Overherrens Vælde synker,
 Desmere stiger enkelt Ridders Magt.
 De mene: Baverne og Fyrsterne
 Har nok at gjøre nu med egne Sager;
 Hver troer at kunne handle, som han vil —
 Og dette Dieblif benytter Arel.

Hakon.

Saa sandt jeg er en Konge —

Knud.

Eders Raade

Har huldt tilstedet mig at tale frit;
 Jeg beder derfor om et gunstigt Dre,
 Til jeg har udtalt. Eders Naade elsker
 Skøn Balborg — hvor naturligt! hun er skøn.
 I hader Arel Thordson — hvor naturligt!
 Han er den Lykkelige. Eders Naade
 Troer dog at vinde Seier — hvor naturligt!
 I er den Mægtige. Saa vidt er Alting
 Fornuftigt, i sin Orden, og naturligt.
 Nu gaae vi videre! Arel er kommen;
 Han beiler om skøn Balborgs Haand. Skøn Balborg
 Er fader-, moderløs; som Norges Konge
 Staaer I skøn Balborg nu i Faders Sted.
 Arel maa søge hendes Haand hos eder,
 En Haand, som I af ovenmeldte gode,
 Naturlige, uroffelige Grunde
 Gi giver ham. Her er endnu ei Talen
 Om noget Spil; vor Sag gaaer uanfægtet
 Sin retlige, sin skæve Gang, en Gang,
 Der sikkert falder ud til Kongens Fordeel.
 Her har ei eders Naade nødig altsaa
 At sætte Drottens Værdighed tilside
 Ved hidsig Ordstrid eller noget Sligt.
 Ung Arel kommer som en Undersaat,
 Frembærer eder i Erbødighed
 Sit Grind. Uden Tvivl, da han er kommen
 Til Nidaros, vil han tilbyde eder
 Sin Tjeneste mod Erling Skaffe. Nu,
 Sligt Tilbud er ei noget Afslag værd.
 Nu gaaer han videre, begiærer Balborg —
 Det er en Kirkesag! I sender ham

Til Præsterne. Jeg henter Kirkebogen,
 Beviser Arels Slægtskab med skøn Balborg;
 Den gamle Erland nødes efter Pligt
 Til at udføre det, som han maaskee
 Af Sindelag er heel uvillig til.
 Kongen har holdt sig rolig i sin Høihed —
 Og dog er Maalet naaet.

Hakon.

Jeg føler dybt
 Forstielligheden af den barske Sigurds
 Umilde Stolthed og dit Venstabsraad,
 Min Skriftefader! Ja, saa skal det være.
 At gribe Lykken stræber Mennesket,
 Og bruger hvert et Middel, som Naturen
 Har stemplet med sin Lovlighed. Hans Elskov
 Er imod Kirken, imod Sæderne;
 Min er uskyldig, derfor vil og Himlen
 Beskytte den. Gaa, hent mig Kirkebogen!
 Bring mig den ufortøvet, Broder Knud!

Knud gaaer.

Deri har Sigurd Ret: det sømmer sig
 Normannakonning ei at sukke, ei
 At tæres hen af Længsler. Hun skal worde
 Min Dronning, tvungen eller villig. Ha!
 En Mø er som et Barn: det græder efter
 Hvad Biisdom negter det, men glemmer snart
 Sin Kummer, takker snart den kloge Leder,
 Som tvang det til sin virkelige Lykke. —
 Er Hakon ei en fagervoxen Mand?
 Ung, ras og fyrig? Er han Konning ei?
 Ei Konning over Thrønderne? et Folk

Saa stolt, at fast man skulde troe, det lod sig
 Beherske kun af Gud i Himlen! Balborg
 Skal vorde min. Men seer jeg ret? Ha, Arel!
 Tving dig, min Brede! svulm ei nu, mit Hierte!

Arel kommer.

Hil og lykkelig Hakon Herdebred!

Hakon.

Velkommen, Arel! Man har meldet mig
 Din Ankomst alt.

Arel.

Man sagde mig, at her
 Jeg vilde træffe dig; og da —

Hakon.

Velkommen!

Velkommen, Frænde! Hvad kan vi tilskrive
 Den Lykke her at see dig atter, Arel?
 Vi troede alle, du varst vorden sliq
 En fornem Ridder hos den tydske Henrik,
 At reent du havde glemt det arme Norrig.

Arel.

Det er ei Norstes eller Danskes Viis
 At glemme deres Fædreland. Normannen
 Kan streife vidt og bredt i fremmed Land,
 Han vender sikkert dog engang tilbage
 Til Fædrelandet, eller ogsaa tager
 Han Fædrelandet bort med sig, og stifter
 Et lille Danemark og Norge, snart
 I England, snart i Frankrig, snart i Velskland,
 Hvor det nu saa kan træffe.

Hakon.

Mangen Helt

Drog ud af Landet paa en Tid, naar Freden
 Ham kieded hjemme, eller og naar Vandflod,
 Naar Pest og Hunger drev ham fra sin Arne.
 Med dig har det en anden Art: du gifst
 Herfra, da Landet var i Oprør; da
 De dragne Sværd klang blodigt mod hinanden;
 Da der var nok at tage Haand i for
 En ærlig Kæmpe. Deraf maa man troe,
 Du foretrakst et andet, fremmed Rige
 Dit Fædreland.

Arel.

Mit Fædreland! og hvad
 Er Fædrelandet, hvad et Broderfolk,
 Naar Raseri og Herskesyge giærer
 I alle Aarer, og omspænder Hiertet?
 Hvad er en Undersaats, en Kæmpes Pligt,
 Naar alle Pligter, alle Forhold løses?
 Den er en Niding, som ei ærlig stander
 Sin Konge bi i Modgang som i Medgang
 Med Liv og Blod; men hvad skal Kæmpen giøre,
 Naar fire Konger kives om et Land,
 Alle med lige Ret, og alle Brødre,
 Og alle Tigre, Bødler mod hverandre?
 Min Fader Thord Husfreia var din Faders
 Kong Sigurds ærlige, trofaste Mand;
 Han stød med ham, han faldt med ham. Da Gisten
 Fra Skotland kom og tog sig af din Ungdom,
 Og arved Throndelagen efter Sigurd,
 Jeg tiende ham, saalænge til han faldt
 I Inges Hænder, og paa skiændig Viis
 Blev hugget med en Dre Kors paa Ryggen,

Imens hans blege Læber bed i Græsset.
 Nu var kun Inge Konge. Skulde jeg
 Nu blevet? svoret Inge Troskab? Troskab
 Din Faders Banemand? Da flygted jeg,
 Med Rædsel uden og med Kummer inden.
 Nu har sig Skiebnen mildnet. Gistens Hær
 Har kaaret dig, og du har fældet Inge.
 Nu est du Drot med Rette for vort Folk;
 Og jeg er her igien, og byder dig
 Som Thrønder, Kæmper og din nære Frænde
 Min høire Arm mod dine stolte Fiender.

Hakon.

I lang Tid, Arel! har du været Ven
 Af Danmarks Baldemar, min Avindsmand.

Arel.

Det var han ei den Tid, jeg fiendte ham.
 Han var en tapper, en elskværdig Helt;
 Det er han end. Jeg laante ham min Arm,
 Mens han, trods List og Svig, med Heltemod
 Grundfæsted sig udi sit eget Rige.

Hakon.

Sit Rige? Du vil sige Barbarossas.
 Har han ei taget Danemark til Lehn
 Af Tydscklands Keiser?

Arel.

Et Spilfægteri

Var dette Lehn, det gialdt jo kun for Benden.
 Med Rænker fik ham Fredrik loffet til
 St. Jean de Laune; han maatte Haand ham række.
 Al Verden loe af Keiser Fredrik Rødsfiægs
 Forsængelige Smaahed. Baldemar

I Tydskland var saa anseet og saa agtet,
 At Mødre mødte ham i Stadens Porte
 Med deres Børn, og bad ham røre dem,
 At Held de kunde faae i Vægt og Tugt.
 Paa Landet bad ham Bonden tage Korn
 I Haand og kaste det paa Ugren ud,
 At Sæden derved skulde voxe bedre.

Hakon.

Dg sliq en Keiser, med saa smaalig Svaghed,
 Ham har du funnet tiene?

Arel.

Jeg har tient
 Den store Henrik Løve, Saxens Hertug.

Hakon.

Vel stor! Jeg nys har hørt et Træk af ham,
 Som huer mig; som viser, at han er
 Ei blot en Helt med Dristighed og Styrke,
 Men og en Mand af Pliqt, Samvittighed:
 Han har sig ladet stille ved sin Hustru
 Clementia, fordi de var hinanden
 For nær beslægtede.

Arel.

Det var ei Grunden.

Henrik er Kriger, Løve, han vil grunde
 En vældig Fyrsteslægt; hans Hustru skienkte
 Ham ingen Søner. Det var Hovedsagen.
 At dette Træk ei huer mig, det indseer
 Du uden Tvivl, Kong Hakon! da du veedst,
 Jeg elsker Balborg, min Beslægtede,
 Dg haaber ei, at du vil lægge Hindring
 For min og hendes Lykke.

Hakon.

Er det muligt?

Du har end ei forglemt den Daarlighed?

Axel.

Saa lidet, at jeg agter end i Dag
Med din Tilladelse at føre Balborg
For Alteret.

Hakon.

Ei! du est hurtig, Axel!

Axel.

Den Beiler kan ei kaldes saa, som trolig
Har ventet paa sin Brud fem lange Aar.

Hakon.

Din Brud? Og er det da saa vist og afgjort,
At Balborg elsker dig?

Axel.

See denne Krands

Om vore Navne; den har Balborg bundet.
Fem Somre skienkte Marken daglig Blomster
Til sli en Krands, som bandtes af min Balborgs
Sneehvide Hænder.

Hakon.

Dette Navnetræf?

Axel.

Har Axel skaaret.

Hakon.

Denne Blomsterkrands?

Axel.

Har Balborg bundet.

Hakon.

Ha!

Arel.

Hør mig, min Herre!

Jeg seer, dit Dje gløder, og jeg kiender
 Dit Hiertes Tilstand. Lad os tale ærligt
 Som Normænd om vor Siæls Anliggende.
 Mig er Forstillelsen umulig, Hakon!
 Jeg elsker Balborg, Balborg elsker mig.
 See, Hakon! du est Konge til et Rige,
 Et stolt og stort og herligt Kæmpesfolk;
 Vilst du berøve nu en ærlig Frænde
 Det Gnefte, han har — sin Fæstemø?
 See, Wren kalder dig! Din Fødsel vinker
 Til Kamp og Daad. End er ei Timen kommen
 Til rolig Elskov; det indseer din Norne,
 Hun kalder dig til Hildursleg. Velan!
 Følg hendes Vink, udrust dig mod din Fiende,
 Tilintetgør den Modstand, der vil rokke
 Dig paa din Throne. Manganen tapper Mand
 Vil følge dig, og med den sidste Draabe
 Af Arels Hierteblod skal han betale
 Din Godhed, hvis du skienker ham sin Balborg.

Hakon.

Du røber tydeligt din Tilstand, Frænde!
 Dit Hierte hidses i et Dieblif
 Af de forskielligste Bevægelser.
 Du beiler om en Nø, imens du stiller
 Dig ind som Stridsmand for din Konges Throne;
 Giver mig Raad, Formaning som en Gubbe,
 Imens du, som en heftig Yngling, tager
 Din Tilflugt til mit Hiertes Godhed. Taal,
 At Hakon mere kold og mere rolig

Føler sin Bærdighed, og svarer dig
 Med Orden paa din Tales Billedede.
 Forstod jeg ret, saa bød du først din Arm
 Og Trostab, som en indfødt Thrønder, mig,
 Den Thrøndste Konge, imod Erling Skafke?

Arel.

Det byder jeg med al Oprigtighed.

Hakon.

Og jeg modtager dette gode Tilbud
 Paa samme Maade.

Arel.

Dette Haandtag gjør
 Mig til din tro, usvigelige Mand.

Hakon.

Jeg takker dig, og skionner paa dit Bærd.
 Hvad nu den anden Sag vedkommer, om
 Den Elskovsild, du troer at spore hos mig,
 Om Grumheden, du frygter for, med mere;
 Da er det Ting, min Høihed maatte tage
 For Mangel af Verbødighed, hvis ei
 Din Videnskab var mig bekiendt. Ung Balborg
 Er faderløs og moderløs, forladt;
 Min kongelige Magt beskytter hende.
 I Fald jeg, ved at dele Norges Krone
 Med denne hulde Skabning, vilde lønne
 En Dyd, en Skionhed, som er Kronen værd;
 I Fald jeg derved vilde see at døve
 En Ricerlighed, som Kirken kalder syndig;
 Saae hende til at glemme ved min Dmhed
 En Beiler, som i fem Aar blev usynlig —
 Bar det en Brøde?

Arel.

Edle Hakon! ha,
 Nu først forstaaer jeg dig: du vilde som
 En Fader, en Belgiorer huldt beskytte
 Den skionne Mø, formilde hende Livet.
 Du elskte ei — og saa er Alting godt!
 Den samme Godhed, samme Venlighed,
 Som drev dig til at ægte Balborg, vil
 Nu bringe dig til at staae fra dit Forsæt,
 Da Beileren er her, og Balborgs Lykke
 Beroer paa denne hellige Forening.

Hakon.

Bestandig taler du, som den Beruste.
 Jeg elsker ei? Og hvorfor ei? Hvoraf
 Har du opdaget det? Troer du, dit Die
 Gne formaaer at skue Balborgs Skionhed?
 Og kan en Helt ei føle Rieerlighed,
 Fordi han ikke bruser vildt, som du?

Arel.

Du elsker Balborg da?

Hakon.

Ja, som en Mand,
 Og som en Konge. Jeg vil hendes Vel;
 Jeg vil, at hendes Ægtefællab skal grundes
 Paa Lovlighed og Uskyld, og for Resten
 Troer jeg at kunne giøre Balborg Livet
 Saa lykkeligt og glædefuldt, som du.

Arel.

Den Elskende seer ene Livets Lykke
 I den udkaarne Gienstand.

Hakon.

Du est altsaa

Den lyffelig Udkaarne?

Axel.

Balborg dele

Og denne Sag imellem! Som en Helt
 Er Qvindens Billie, som en Konning agt
 Din Undergivnes Ret, og som en Christen
 Glem ei det hellige Sagn om Naboths Viingaard!

Hakon.

Selvraadig vil jeg ikke handle her;
 Men Balborg skal ei dele os imellem.
 En Mø er efter Loven sat en Børge,
 Hun kan ei raade, dele selv sin Sag.
 Den hellige Kirke domme mellem os!

Axel.

Dermed er jeg tilfreds.

Hakon.

Tænk ei, at Hakon

Vil handle som Tyrann; men tænk ei heller,
 At daarlig han forsage vil sin Lykke,
 Naar Kirkens Lov har udeluffet dig.

Axel.

Er det din sande Mening og din Agt?

Hakon.

Det hørte Olaf, min udkaarne Helgen.

Axel.

For dette Sindelag behøver Retfærd
 Ei at forsage, Elskov ei at græde.
 Din Fordring grunder sig paa Ret og Fromhed,
 En Fordring, som sig Axel selv har giort.

Af denne Aarsag saae hans Balborg ei ham
 I fem, fem lange Aar, og, ædle Hakon!
 Hun skulde aldrig seet ham, hvis den Gud,
 Som huldt beskytter trofast Kiærlighed,
 Ei havde banet Veien ham til Balborg
 Igiennem Kirkens hellige Hvælvinger.

Hakon.

Hvad mener du?

Axl.

Her giver jeg en Afskrift
 Af Hadriani faderlige Brev
 I dine Hænder; det, han selv har skrevet,
 Har jeg alt givet Erkebispem. Bullen
 Ophæver Axl's Slægtskab med skion Balborg.
 Bort Egteskab er ingen Brøde meer.

Hakon

med udbrydende Hestighed.

Ha, Argelist! ha, Helved!

Axl.

Er det muligt?

Kong Hakon Herdebred har Axl sat
 Et ærligt Vilkaar, i den Mening blot,
 Det blev umuligt ham at gjøre Fyldest?

Hakon.

Big bort fra mine Dine!

Axl.

Hakon! Hakon!

Hakon.

Bort! siger jeg. Hvor længe vover du,
 En Undersaat, med plump forvoven Tale
 At sætte min Langmodighed paa Prøve?

Arel.

Jeg er en Thrønder af den gilske Rod,
 Saavel som du; jeg var en agtet Kriger
 I Henrik Løves Hær, og nu din Kæmpe,
 Men ei din Træl. Skion Balborg er min Brud;
 Gi naaer din Magt til Kirkens Helligdom.
 Jeg gaaer at føre hende frem for Altret.
 Fat dig! Betving dit Hjertes Lidenskab!
 Den største Seier for en ærlig Helt.

Hakon.

Bort, siger jeg!

Arel.

Gud dele os imellem!

Han gaaer.

Hakon.

Det var da Enden paa den hele Drøm?
 Det var din Skiebne, Hakon Herdebred?
 Hiin kommer for at røve dig dit Rige,
 Og denne for at røve dig din Brud.
 Hvad har du mere, der kan røves? Ha,
 Et opbragt Hjerte! Vel! men dette Rov
 Blier ei saa let. Det svulmer efter Hevn,
 Det tørster efter Blod, det vrede Hjerte.

Han bliver Broder Knud vaer, som er kommen ind under Slutningen af foregaaende Scene, har henlagt Kirkebogen, og læser med megen Opmærksomhed i Pergamentet, som Hakon har ladet falde.

Hvad vilst du, Munk?

Knud

rolig, uden at vende Diet fra Pergamentet.

Lillader eders Naade —

Hakon

stirrer forbittret paa Krandsen og Navnetrækket, drager sit Sværd, og hugger det med en stor Spaan fra Pilsen.

Vel truffet, Hakons Sværd! Saaledes skalst
 Du overhugge Baandet, som forbinder
 Mit Get og Alt til denne lumste Riding.
 Hvor listig vidste han at dreie Sagen,
 At lokke mig et Ord fra Læberne!
 Men hi, Forræder! Nei, din falske Kløgt
 Skal ikke lykkes dig. Du skalst ei trykke
 Den Fagre i din Arm, saa længe dette
 Hoved staaer over Mulden. Ved min Krone!

Knud

bestandig læsende med tilshneladende Glæde.

Tillader eders Naade —

Hakon.

Munk! hvad vilst du?

Gaf med din Bog, og ti med dine Taler!
 Det sommer Munke sig ved Læbens Kløgt
 At bane Lykkens Bei; en Konge bruger
 Sin kongelige Magt. Og ved min Høihed,
 Det vil jeg. — Hakon skulde som en vakker Yngling
 Vel holde Lyset for dig her ved Altret?
 Vel lyse dig dermed til Brudeseugen?
 Din Brudeseug skal vorde smykt med Roser,
 Med røde Lagen og med svovsblaae Bolstre.
 Løsnat er givet alt. — Hvad vilst du, Munk?

Knud,

som har udlæst.

Tillader eders Naade med et Ord —

Hakon.

Ti, du Glendige! Jeg vil ei længer
Her dvæle mellem Gravene; jeg vil
Gi sladdre Tiden bort imellem Munkke,
Gi sværme, Sigurd! nei! det loves dig.
Jeg ryster Elskeren af Ormet, nyder
Min Glæde som en Mand, og møder dig
Som Helt, min tappre Sigurd! og som Konge.

Han iler bort.

Knud.

Bild, som en Ulv! Hør mig, Kong Hakon! hør mig!
Den hele Bulle vorder uden Kraft;
Det Bigtigste er glemt. Hør mig, min Herre!

Han skynder sig efter Kongen.

Tredie Act.

Erkebiskop Erland. Knud med Kirkebogen.

Knud.

Tilgiv, ærværdige Fader! at jeg kalder
 I Genrum eder hid fra Choret's Brødre;
 Men Pligten byder mig at forberede
 Eder i Hast. Ung Axel skynder paa
 Sit Bryllup; vi kan vente Brudeskaren
 Hvert Dieblif, den drager alt fra Borgen.

Erland.

Mig under Himlen før min Dod den Fryd
 At sammenføie tvende rene Hierter!

Knud.

Det smerter mig, at maatte med et Ord
 Forstyrre eders Fryd, ærværdige Fader!
 Dog Skiebne's Styrelse maa jo den Vise
 Betragte som et Vink fra Himlen; altsaa
 Vil I hengive jer i Herrens Villie,
 Naar I erfarer, at ung Axels Bryllup
 Har ikke fundet Naadens Bifald, og
 At derfor ved en sær Omstændighed

Den Orlov, som den hellige Hadrianus
Har givet Axel, vorder uden Kraft.

Erland.

Saa vist som Kirkens Arm med Vælde strækker
Ud over Kongernes, saa vist skal og
Det hele Brev stadfæstes i sin Kraft.

Knud.

Det Brev er uden Kraft, ærværdige Fader!

Erland.

Har Hadrianus ei med klare Ord
Ophævet Axels Slægtskab med skion Balborg?

Knud.

Ret vel, Herr Biskop! Jeg har ogsaa læst
Det hele Brev, har endnu ei forglemmt
Saa ganske mit Latin, at jeg jo vel
Forstaaet har hvert Ord: Den hellige Fader
Uilintetgjør det Forhold mellem Axel
Og Balborg, der er mellem dem, som Frænder,
Som Søskindbørn —

Erland.

Dg er ei dette nok? ..

Knud.

Det skulde synes saa. Selv Axel Thordson
Har uden Tvivl formodet, det var nok;
Thi ellers er det ubegribeligt,
Hvordan han kunde forbigaae en Sag
Af samme Bigtighed, som deres Frændskab.
Dog — maaskee har han selv ei vidst det.

Erland.

Hvilket?

Knud.

Som Søskindbarn kan Arel elske Balborg;
Men som Daabsøskinde forbyder Kirken
Endnu dem Hgteskab.

Erland.

Hvad siger du?

Knud.

Sandhed, som Kirkebogen skal bevidne.
Høiværdige Fader! J er nylig kommen
Til Stedet, efter Augustini Flugt;
J veed naturligviis ei saa Bøstet
Om Kirkens Sager, som en flittig Tiener,
Hvis Liv randt hen imellem disse Mure.
Jert fromme Levnet gjorde jer til Biskop.
Vel har man troet tilforn, at til med Hæder
At styre Bispestaven hørte meer
End ærlig Bandel. Absalon i Danmark
Har viist, hvor smukt Staalbrynien klæder over
Det uldenhvite Pallium; at Hielmen
Kan ogsaa spændes om et raget Hoved;
At ei det bør en Biskop blot sig være
Ustraffelig, men vaabendicærv og stærk,
Som en Cherub i straalende Metal
Med Bredens vældige Slagsværd for sit Eden.
Dog, Augustini Sledskhed lærte Hakon
At søge sig en Bisp, som forestaaer
Sin Post — uskadelig. Jeg ønsker eder
Al Held og Lykke til det høie Kald.

Erland.

Jeg takker dig. Lad mig med Ro og Fred
Henvandre det Par Skridt, jeg har til Graven;

Jeg vil ei længe være dig i Beien.
 Spild Tiden ei! Din Tidende om Axl
 Bedrøver mig langt meer. En Yngling skuer
 Sit Haab i Møde; Oldingen er vant
 Til Frost og Storm. Den Uforsigtige
 Har kunnet glemme —

Knud.

Uden al Tvivl veed
 Han det saalidt, som Balborg; thi som Sagen
 Forholder sig, har deres Mødre søgt
 At skjule det. Den stærke Thord Husfreia
 Var Konning Sigurds Mand, saa vild en Kæmpe,
 Som Sigurd hør fra Reine. Efter Ustik
 Lod han sin Søn, den unge Axl, løbe
 Fem Aar reent uden Daab og Sacramente.
 Da Jimmers Datter Balborg skulde døbes,
 Dg holdes over Daaben af Fru Helvig,
 Bad han sin Frænke tage Gutten med:
 „At det dog eengang kunde worde gjort
 Fra Haanden“. Saadan døbtes de tilsammen,
 Skjøndt Axl fem Aar ældre er, end Balborg;
 Dg for at undgaae videre Scandal
 Har deres Mødre dulgt det. Men i Bogen
 Har Jon optegnet Alt. Jeg var tilstede
 Som Famulus, og mange Vidner leve
 Endnu, som kan bekræfte denne Sag.

Han viser ham Stedet i Kirkebogen.

Erland.

En grusom Skiebne følger denne Slægt.

Knud.

En grusom Skiebne følger stedse Synden,
 Dg Synderne i Harald Gilles Slægt,

Som i hver anden. Dersom Thord Husfreia
 Smukt havde ladet døbe strax sin Søn,
 Var Arel ei Daabbroder nu til Balborg;
 Hvis Arel elskte ei mod Kirkens Bud
 Sin nære Frænde, men en anden Mø,
 Da vilde Intet hindre ham hans Lykke.
 Af Gilskeslægten er Kong Hakon vigtigst;
 Vel! hvad der straffer Overtræderen,
 Ulyksaliggjør hans dyderige Liv.

Erland.

J Ulyksalige!

Knud.

Jeg indseer vel,
 At sliq Begivenhed, ærværdige Herre!
 Maa saare eders Hierte. J er gammel,
 Og eders Helbred ei den bedste. Altid
 Troer J kun slet om Broder Knud, jeg veed det;
 Dog har maaskee han meer Hengivenhed
 For eder, end J troer. Gaf J herfra
 J No til Klosteret! Jeg vil undskyldte
 For Kongen eders Bortgang her, og gierne
 Forrette Tienesten i Dag for eder.

Erland.

Gierne forrette Tienesten? jeg troer det.
 Nei, Knud! du skalst ei være deres Bøddel.
 Det trøster den Ulykkelige i
 Sin Nød at høre Skiebne's Dom forkyndes
 Af en medlidende, en venlig Læbe.
 Jeg vil forrette selv min haarde Pligt,
 Og skulde saa mit gamle Hierte briste.
 Jeg vil af alle Kræfter virke for

De Ulyksalige. Jeg selv vil skrive
Til Paven og udvirke dem en Orlov
For dette som for hiint.

Knud.

Derpaa er ei
At tænke, fiære Herre! Hadrianus,
Den gamle Normandsven, er død og borte;
Victor og Alexander fives ivrigt
Om Herredømmet, gribe hvert et Middel
For at indsmigre sig hos Kongerne.
Kong Hakon her har hylde Alexander,
Og Alexander vil vist ei undlade
I sliig en ringe Sag at være Kongen
Igien til Billie.

Erland.

En ringe Sag!
To ædle Menneskers Ulyksalighed.

Knud.

Saaledes taler man paa Prækestolen;
I Vaticanet og paa Kongeborgen
Udfordrer findrig Statsfløgt anden Mening.

Erland.

Ha, hvad de kalde Statsfløgt! Helved eier
Ei værre Monstrum i sin skumle Kule —
Hydra var skøn mod den, og Cerberus,
Og Fenris i det hedenske Valhalla.
De viste aabenlyst dog deres Struber;
Men denne Satan, rig paa alle Laster,
Med bundløs Uforstammenhed tør kalde
Sit Nidingsværk Fornuft, og stiuler Dolken

Bag Bærdighedens Flig, mens han forraader
Ukyldighed, som Judas, med et Kys.

Knud.

En prægtig Strøm af Ord, ærværdige Fader!

Erland.

Bee den, hvem Dydens Røst er ifkun Ord!

Knud.

Man nærmer sig; jeg hører Skarens Komme.

Erland.

Styrk dig, mit gamle Bryst! og tøm din Skaal.

Det var jo længst en Sialsørgers Pligt,

At følge den Ulykkelige til

Hans Golgatha.

Knud.

Vi ile maae til Choret,

For derfra i ærværdig Procession

At møde Skaren her, og standse den.

Under Choral-Musik kommer Brudeskaren i følgende Orden: først Kongens Drabanter med Hellebarder; derpaa en Skare Chordrenge i røde Kiortler, og med Hætter af samme Farve paa Hovedet, bærende Brudeblus; Arel Thordson og Hakon; flere Riddere Par og Par; en Flok unge Piger med Kurve, hvoraf de strøe Blomster paa Kirkegulvet; Dronning Thora, som fører Valborg, der er klædt i hvidt Atlast med en Rosenkrands over det gule Haar; Dronningens Fruer og Jomfruer parviis. Toget gaaer rundt om Harald Gille's Liigsteen i Forgrunden og om begge Pillerne; derpaa standse de saaledes, at Mændene staae paa høire Side ved Arels, Qvinderne paa venstre Side ved Valborgs Familiebegravelser. De Elskende knæle, og giøre en Bøn ved deres Forældres Grave. I Baggrunden stille Kongens Drabanter sig i en Række, og foran dem staae de unge Piger og Drengene med Fakler og Blomsterkurve.

I Midten mellem Pillerne lades en Udsigt giennem Hovedgangen til Høialteret og Choret, hvorfra Munkene komme parviis i Procession; Broder Knud med Kirkebogen, Erkebispens med sin sølverbundne Stav. Imidlertid synger

Choret:

Den Mand, Gud gav en Viv saa huld,
Han eier meer end Perler, Guld;
Et Kiøbmandsskib hun vel er liig,
Hun gjør lyksalig ham og rig.

Hun strækker ud sin Haand saa veen
Til Rokken og den fulde Teen;
Hun virker Tæpper, Viin og Riøl
Alt paa sin gyldne Bæverstol.

Hun gaaer i Silke hvid som Snee
Med Purpurbræmmer, skönt at see.
Saa snildt og fromt hun tale veed,
I Hiertet boer Uskyldighed.

Dg Søner skienker hun sin Mand,
Dg Dannemænd sit Fædreland.
Lov, Priis og Ære, Godheds Gud!
Lyksalig Svend! lyksalig Brud!

Munkene i Baggrunden.

Gloria in excelsis Deo!

Choret.

Amen!

Arel og Balborg reise sig fra Bønnen. Kong Hakon leder Arel til Balborg, Enkedronningen Balborg til Arel. De række hinanden Hænder over Harald Gille's Liigsteen, og vende

fig derpaa, for at vandre Haand i Haand op mod Alteret.
Mellem Kirkepillerne mødes de af Munkchoret, hvor Bis-
skoppen standser dem med sin Stav.

Erland.

Ulykkelige! efter Embedspligt
En Dding nødes til at standse eder
Paa Haabets blomsterstrøede Bei. Fortvivler
Ei over eders Skiebne! giver eder
I Herrens Haand, og fatter intet Nag til
En Gubbe, der sin Glæde vilde finde
I at forene eder, dersom Himlen
Tillod ham det.

Arel.

Gud! Kristus! hvad er dette?
Ærværdige Herre! fik I Bullen ei;
Har I ei seet, at vor Forening er
Os tilladt? at vort Slægtskabsbaand er brudt?

Erland.

Min gode Søn! udrust dig mod din Skiebne
Med Heltmod! Du kanst ei ægte Balborg.
Jert Slægtskab er vel hævet; men I ere
Gudsøskinde. I bragtes hid til Daaben
Paa een og samme Tid af samme Qvinde.
Fru Helvig var Gudmoder for jer begge.
Om dette Forhold ymter Bullen Intet,
Og Kirken hindrer slikt et Ægteskab.

Arel.

Ha, Bisp! hvad siger du? O Gud, min Balborg!
Hun blegner. Piger! Hjelp!

Valborg

understøttes af en Mø.

O, det er Intet!

Lidt svimmel blev jeg kun. Laan mig din Skulder,
Svanhvide! Det gaaer over strax igien.

Axel.

Gudsøskinde?

Knud

kommer med Kirkebogen.

Ja, Søskinde for Gud!

Axel.

Staaer det der? Lad mig see, du blege Synder!
Du lyver, haaber jeg. Lad see, du Munk!
Axel kan ogsaa læse.

Han stirrer i Bogen, som Knud holder hen for ham.

Alting løber

I Get for mine Dine.

Han styrter for Valborgs Fodder.

O, min Valborg!

Det er forbi!

Valborg.

Nei, nei!

Axel

springer op.

Jo, jo, forbi!

Jeg seer det grant, jeg indseer hele Følgen:
Min Stræben i de lange fem Aars Tid,
At nærme mig den gamle Hadrianus,
At skaffe mig hans Agtelse, hans Venskab,
At aabenbare ham mit Hiertes Tilstand,
Som endeligen lyktes mig — det er
Nu spildt, nu uden Virkning. Hvis han leved,

Hvad var det meer? en kort Opsættelse!
 Men han er død, og Alexander lever,
 En listig Cardinal; og Hakon lever
 Min Avindsmand. Jeg seer dig, Ulv! du lurer
 Alt paa dit Bytte, smilker under Skind.
 Min Stav er brudt! Alt er forbi, min Balborg!

Han kaster sig atter paa Knæ, og skjuler sit Ansigt i hendes
 Hænder.

Erland

med et strengt Blik paa Kongen.

Det var ei fromt, ei velgiort, at man lod
 Det komme til saa yderligt et Skridt;
 At spænde disse arme Hierter med
 Et staffet Haab, for i den sidste Stund
 At lade Haabets Sæbeboble briste;
 Ei velgiort, at man overrumpled mig,
 En Dding, der fortæner Agt, saavel for
 Mit Embed, som min Alder, med et slikt
 Unkværdigt Dptrin.

Hakon.

Hele Skylden falder
 Paa Arel Thordson kun; hans Hestighed
 Har selv ham skyndet til sin bratte Kummer.
 I Fald han havde fulgt sin Konges Raad,
 Da havde flogt han givet Tid. Jeg kan
 Ei spærre mine Kæmper Bei til Kirken;
 Og Kirkens Love tale giennem dig.

Rnud

Kommer med et Liinklæde.

Da Arel Thordson ei maa ægte Balborg,
 Saa fordrer Kirkens Lov et Mærke paa
 Skilsmisjens Vigtighed.

Erland til Hakon.

Jeg tænker, Konge!

Vi sætte denne Skif tilside for
I Dag.

Hakon.

Min Værdighed befaler mig
At hævde Landets Love. Gjør din Pligt!

Erland

nærmer sig de Elskende.

O, mine Børn! halvstierdsindstøve Vintre
Har knuget dette gamle Hierte; men
Gi draß det end saa bedst en Skaal. Min Axel!
Lilgiv en ærlig gammel Herrens Tiener
Sin Pligt. Mig er det ei, dig stiller Skiebnen
Fra Balborg; men Skilsmisßen gielder kun
For dette Liv, hist kan I evigt elske.

Axel og Balborg

Knæle for ham, gribe hans Hænder, og kysse dem.

O, min ærværdige Fader!

Erland.

Ricere Børn!

Stat op, min gode Axel! Hulde Balborg!
Stat op! Tag med din Haand i dette Klæde,
Min vakre Svend! Du arme Pige! tag
I dette Klæde.

Axel og Balborg tage hver i sin Ende af Liinlædet, Kongen
rækker Bispen sit Sværd, han nærmer sig for at skære
Klædet sonder, men holder inde.

Nei, jeg kan det ei!

Kom, Broder Knud! du har tilbudet jo
Din Hielp i denne Sag. Jeg er for gammel,

Jeg ryster paa min Haand; jeg har forglemt
 I fyrgethyve Aar at bruge Sværdet.
 Jeg kan det ei.

Knud.

Vel, giv mig Sværdet, Herre!

Han nærmer sig Arel og Valborg, træder imellem dem med
 Sværdet i Haand, og siger:

Som Kongens Sværd i Geistlighedens Haand
 Her overskærer denne Dug, saaledes
 Adskiller Himlen evig Arel Thordson
 Fra Valborg Immers Datter.

Han skærer Klædet sonder imellem dem.

Munkene i Baggrunden.

Amen! Amen!

Den røde Rosenkrands tages af Valborgs Hoved, en hvid sættes
 i Stedet.

Hakon.

Forretningen er endt. Man bringe Valborg
 Til Klosteret! Tilgiv, min ædle Moder!
 Hvis I var Dievidne til et Dptrin,
 Som frænked eder.

Dronningen.

Gud tilgive dig!

Hakon

rækker sin Moder Haand; i det han vender sig om og betragter
 Arel og Valborg:

Forretningen er endt. Man skille dem!
 Erland bestemt.

End ei. Du har med Strengthed drevet paa
 En Lovs Dpfyldelse, som maatte gyde
 Sin bittere Malurtdrif i disse Hierter;

Velan, jeg bringer i Grindring her
 En anden Lov, som vennehuld tillader
 Sligt ulyksaligt Par at tage Afsted
 Først med hinanden.

Hakon dvæler.

Vel, saa gjør det kort.

Tag Afsted, Uxel! med din Søster Balborg.

Erland.

Saaledes var det ikke meent; det stedes
 Dem frit at tale sammen her i Genrum.

Hakon.

For atter daarlig Veilighed at give
 Til denne syndefulde Flammes Næring?
 Urimeligt er dette Bud.

Erland fast.

Men dog

Et Bud, som kræver Efterlevelse.

Hakon.

Dg hvis nu Kongen ei tilsteder det?

Erland

med Værdighed.

Saa overtræder han sin Skyldighed,
 Dg jeg erklærer ham i Kirkens Band.

Hakon.

Du taler dristigt.

Erland.

Som en Erkebiskop.

Hakon.

Hvo gjorde dig til Erkebiskop?

Erland.

Gud.

Hakon.

Ha, Gamle!

Erland

befalende, i det han hæver sin Stav.

Man forføie sig herfra!

Man lade de Ulykkelige ene!

Hakon tvinger sig.

Vel! du har Ret til at befale her.

Han gaaer med sit Følge. Erkebispens giver Knud og de andre
Munke et Bink, hvorpaa de forføie sig bort til Choret.

Erland.

Intet forstyrrer meer den stille Rummer;
Nu giver eders spændte Hjerter Luft,
Dg tager Afsted, mine kiære Børn!
Men Tiden er kun kort, som skienkes eder;
Benytter den. Gud styrke jer, I Arme!

Han gaaer.

Arel.

Tak, Gubbe! Tak! du dækker Smertens Torn med
Medlidenhedens blege Rose.

Balborg

tager Kranfsen af sit Haar, og betragter den.

Mærke

Paa hellig Elskov er den blege Rose:
Det jordiske, det røde Blus er slukt,
Den rene Form staaer englehvid tilbage.

Arel.

O, Balborg! Balborg!

Balborg.

Troft dig, elskte Ven!

Agel.

Jeg trøste mig? O! hvor er du i Stand til
Saa let, saa snart at fatte dig?

Balborg.

Jeg var

Alt forberedt.

Agel.

Du forberedt? Nei, Balborg!

Jeg saae din Glæde, da du stegst i Karmen.

Hvor smilte sødt din Læbe, elskte Pige!

Hvor tindrede dit Die!

Balborg.

Diet tindrer

Med stærkest Glæds, naar det staaer fuldt af Taarer.

Agel.

Hvor kunde Balborg tvivle? Tegned Alt

Ei til vort Held? Er jeg da som en Daare

Hidstormet til min drømte Lykke? Har jeg

Som Jakob ei med ufortrøden Stræben

Arbeidet Aar for Aar paa at erhverve

Min elskte Rachel? Og nu træffer mig

Et saadant Stød! Nei, nei! min Skiebne var

Uforudseelig, skrækkelig — den knuser

Mit hele Mod. Du havde Ret, min Balborg!

Da hist du skued Pilegrimen knæle:

Han stander ved sin Grav, ei ved sit Maal.

Du havde Ret, den aabner sig som Favnen,

Som Favnen af en trofast Ven. Hvad har

Jeg meer at søge over Jordens Flade?

Min Sol er sunken, og mit Lys er slukt.

Vel, luk dig op, min Grav! du est jo luun;

Vel, luk dig op, og tryk mig til dit Bryst!
 Min Balborg tør ei trykke mig til sit.

Balborg.

Jo, Arel! jo! for sidste Gang til Afsked
 Din Balborg trykker fast dig til sit Bryst.

Arel.

O, Skiebne! dræb mig nu i hendes Arme.

Balborg.

Nei, elskelige Svend! nei, du maa leve.

Arel.

Hvad skal jeg leve for?

Balborg.

For Gien, Arel!

Erindre dig dit skønne Heltens navn!

Arel betyder stor og herlig i
 Bort gamle Sprog.

Arel.

Ja, det var Arel vorden,

Det var han vorden, hvis ei Skiebnen havde
 Berøvet ham sit salige Valhalla,
 Sin Balborg, Kampens Løn.

Balborg.

O, gode Svend!

Arel.

Krigsluren kaldte mig i Kampens Tummel,
 Gi for at vinde dunkle Egeblade;
 Du sad paa Skyen, som min Norne, Balborg!
 Og strakte Rosenfrandsen mod din Beiler,
 Den røde Rosenfrands.

Balborg.

Rosen er visnet.

Arel.

Jeg naaede Rom, jeg saae den gamle Pave;
 Med Skælven nærmed jeg mig Jordens Herre,
 Draf Liv og Redning af hans Fadersmiil.
 Han rakte mig det kiære Trolddomsbrev.
 I fierne, blaae italienske Bierge!
 Hvor hurtig svandt I da i Horizonten!
 Mit Die, idelig mod Norden vendt,
 Alt troede der at skue blege Nordlys;
 De glimted som Grindringer fra Hjemmet.

Balborg.

Det var din Balborgs Følelser, min Arel!

Arel.

Den unge Pilegrim gif usfortrøden
 Snart over Klipper, snart i lave Dale,
 Langt fra sin Arne med sin Vandringsstav;
 Et sikkert Haab om salig Fremtid lindred
 Den kiælne Længsel, veemodsfulde Hjemvee.
 Naar Lærken vakte ham, da sang den: Balborg!
 Og Morgenrøden lued, som hans Elskov.
 Middagen drev ham i den dunkle Skov;
 I mange velske Myrter, tydske Bøge
 Staaer Balborgs Navn. O, skynd dig, runkne Bark!
 At dække disse kiære Træk! Men du,
 Dryade! syng med sagte Røst i Stammen
 Om det ulykkelige Par i Nord
 For Sydens Hyrdepiger, mens du ryster
 I Aftenvinden dine grønne Loffer.

Balborg.

O, Arel! Arel! du har elsket mig.

Arel.

Nu skalst du atter see mig, vide Verden!
 Men uden Vandringsstav — min Stav er brudt.
 Nu skal jeg atter vanke mellem Stammer
 I Skovens Nat; men uden Maal og Stræben.
 Den første lille Tue paa min Sti
 Kan aabne sig og skienke mig en Grav;
 Der er min Urne.

Balborg.

Grumme! saadan vilst du
 Forlade Balborg?

Arel.

Arel skulde blive
 For rolig her at see dig slæbes hen
 Til Altret af din Bøddel?

Balborg.

Før skal han
 Henslæbe mig til Retterstedet.

Arel.

Tiger!
 Et saadant Hierte knuser du, og kalder
 Det Kiærlighed.

Balborg.

Mit Die, sløvt af Taarer,
 Vil snart ei kunne taale Dagens Lys;
 Før Døden lukker det, vil huldt min Moder,
 Den hellige Kirke, laane mig et Slør.

Arel.

O, Gud! min Balborg Nonne! disse Haar,
 De lange, gule, silkebløde Loffer

Afkaarne! disse skønne Lemmer hyllet
 I tykke, stive, sorte Klæder!

Balborg.

Da

Skal mangen Nat jeg vandre her alene,
 Og tanke paa min søde Drøm, og paa
 Din Gienkomst, Axel! og vor bitre Skiebne;
 Da skal mit Hierte stige fromt til Gud
 I Bønnen og den høie Sang, og for
 Min Bøns Skyld skal han lette dig dit Hierte.

Axel.

O, Balborg!

Balborg.

Stille skal jeg sidde i
 Min lille Celle, virke Guld i Silke,
 Henleve blid og sørgelig min Tid,
 Som Turtelduen, der med al sin Fromhed
 Dog aldrig finder Ro; der aldrig hviler
 Paa grønne Green, om den er nok saa mødig;
 Der aldrig drikker af det klare Vand,
 Før den har muddret det med sine Fødder.

Axel.

Og Axel?

Balborg.

Du skalst drage til din Gaard,
 Op til din Søster, til den gode Helfred;
 Gi vild forsage reent dit Fædreland,
 Gi heller blive paa et Sted, hvor daglig
 Din Harme maatte voxe. Tiden læger
 I Verden Alt, den læge dine Saar!
 Naturen i sin ædle, stille Storhed,

En kjærlig Søsters vennefulde Dmgang
 Formaaer langt bedre, end det muntre Samqvem,
 At lindre Hjertet. Derfor skalst du drage
 Op til din Gaard, der kneiser med sin Muur
 Paa Fjeldets Kant, og skuer over Elven
 Og over Dalen og det vildne Hav.
 Saaledes skalst du skue paa din Skiebne.
 Begynder Hjertet alt for stærkt at banke,
 Da grib dit Spyd, din Bue, styrk dig i
 De mørke Graneskove! Dv din Harm
 Paa Bjørnen og den ondskabsfulde Vos,
 Som skræffe Skovens Fred. Saaledes vil
 Du efterhaanden overvinde Smerten.
 Om Vinteraftnen skalst du sidde hos
 Din gode Helfred i jer lille Stue,
 Og læse hende for af gamle Sagn
 Om Odin, Thor, og om den gode Baldur.
 Bed Helfreds Harpe kanst du ogsaa synge
 Heel mangen Bise; men, min Arel! vogt dig
 For Signes og for Hagbarths, syng ei heller
 Om Ridder Uage og om Jomfru Else!

Hun brister i Graad.

Arel.

O, Balborg! Balborg! dem kun vil jeg synge.

Han omfavner hende.

Erland

kommer tilbage.

Nu, mine Børn! det kan ei Andet være,
 Jeg nødes til at stille eder ad.

Balborg.

Farvel!

Axel.

Farvel!

Balborg.

Vi sees igjen.

Axel.

Hos Gud.

De rive sig af hinandens Arme, og gaae hver til sin Side, Balborg med Folge. Man bliver Vilhelm vaer i Baggrunden.

Erland.

Ulykkelige Udelinge! blegt
 Som Stjerner kaster eders Flamme Gienstik
 Paa min Erindrings Vinterhimmel. Ja,
 Den er en ufrisk Mand, som aldrig kiendte
 Til Kiærlighedens Styrke. Gode Axel!
 Min Skiebne var din saare liig. O, min
 Eleonora! som en Maane straaler
 Dit Munde ned paa min Decembersnee.
 Blevst du din Erland tro til Døden? Ingen,
 Af! ingen Læbe bragte ham et Budskab
 Om dig og om din Død.

Vilhelm

i Baggrunden.

Eleonora

Von Hildesheim blev Erland tro til Døden.

Erland.

Taler en Røst til mig fra Gravene?

Han vender sig, og bliver Vilhelm vaer.

Vilhelm.

Selv tvunget af sin Fader Gebhard til
 At ægte Rudolf, blev Eleonora
 I Hiertet Erland tro; hun favned dig

I Lanterne, naar paa den skumle Schwarzburg
Hun nødtes at omarme den Forhadte.

Erland.

Hvo er den fremmede, den blege Mand,
Der taler hist i Kirkens Baggrund? Er det
En Aabenbaring? Som en Marmorstøtte
Staaer han og læner fast sig til sit Sværd.

Wilhelm gaaer ham i Møde.

Erland.

Hvo est du, Fremmede?

Wilhelm.

En Mellemting

Af Lam og Tiger, min ærværdige Fader!
En Sneeblostm, klækket ud i Kulden under
Et felsemt Horoscop, da Venusstiernen
Formørkedes af en ildrød Comet.

Erland.

Du est?

Wilhelm.

En Søn af din Eleonora
Og din Blodfiende Rudolf.

Erland.

Alle Helgen!

Du? er det muligt? Ja, jeg seer, jeg seer
De elskte Træk; jeg seer dem blandte med
Den kolde Barskhed. O, min Søn, min Søn!
Eleonoras Søn! kom i min Arm,
Kom, lad dig trykke til mit gamle Hierte.

Wilhelm

omfavner ham.

Jeg mener det saa varmt og godt, som du;
Men Taarer har Naturen negtet mig.

Erland.

Hvad er dit Navn, Eleonoras Søn?

Bilhelm.

Bilhelm, i eders danske Sprog Bildhialmur.

Erland.

Og hvilken Engel førte dig til mig?

Bilhelm.

En af de gode, haaber jeg, min Herre!
 Selsom er min Natur og halv en Uting;
 Tillsammensat af stride Elementer,
 Af Rærlighed og Had, af Harm og Dmhed,
 Gærrer en evig Uro i mit Bryst,
 Som ene skaffes Lise, naar jeg styrter
 Mig ind i Krigens Tummel, eller naar
 Med stum og kold, men ærlig Trofasthed
 Jeg slutter til en brav Staldbroder mig.
 Saa har jeg sluttet mig til Axel Thordson.
 Selv kan jeg ikke elske, men jeg finder
 Min Lindring i at hjælpe den, som elsker.
 Jeg fulgte ham; jeg vidste, J var her.
 Min Moder havde paa sin Sotteseng
 Paalagt mig eengang at besøge eder.
 Hun vidste, at J havde byttet Pandsret
 Med Munkelappen; heftigt bad hun mig
 At bringe eder hendes Livs Farvel.
 Tilgiv! i Kampens Larm har jeg i ti Aar
 Forglemt det. Axels Reise mindte mig
 Heel pludselig derom; den vakte min
 Samvittighed. Jeg troer, det mørke Tungvind
 Har været mig en Straf, som vil forsvinde
 Nu, jeg har lydt min Moders sidste Billie.

Ærværdige Fader! rør mit vilde Hoved
Med eders Haand, giv mig Betsignelsen.

Han knæler.

Erland.

Gud signe dig!

Bilhelm.

Tak! det har lettet alt.

Staaer op.

Jeg skuer Himlens Vink i dette Møde.
See, gode Gubbe! du din Brud har mistet
For mange Vintre siden; dette Bryst
Er luft for Elskov; men to unge Hierter
Udskilles her, kun skabt for Kærligheden.
Belan, ærværdige Fader! lad os To,
Den Ene Dffer for, den Anden Frugt
Af et usaligt Egteskab, forhindre
Et lignende, og redde vore Benner.

Erland.

Min Søn! hvordan?

Bilhelm.

Det kommer an paa dig,

Saa redder jeg dem.

Erland.

Kære Søn! hvorledes?

Bilhelm.

Seilfærdigt ligger end vort Skib i Fiorden,
Dg kan forlade Land, naar Ankret lettes.
Balborg er bragt til Klofret. Veien did
Gaaer kun igiennem Kirken. For at hindre
Bortførelse, som Hakon holder mulig,
Skal Broder Knud med thve Riddersvende

Her holde Vagt i Nat ved Kirkens Indgang,
Dg give Nys om mindste Lyd, der høres.

Erland.

Dg sliq Forsigtighed, som gjør al Redning
Imulig, fryder dig?

Bilhelm.

Forsigtigheden

Giør ene Redning mulig. Lufftes Kirken
Med sine jernbeslagne, tykke Døre,
Da var der ingen Redning; thi i Morgen
Sik Hakon føre Valborg hjem som Brud.
Men giennem tyve Riddersvende, giennem
Den skumle Munk selv Genogtyvende
Veed jeg at giøre Plads.

Erland.

Dg vil Skiermydslen

Ei giøre Larm og vække Borgens Kæmper?

Bilhelm.

Det hellige Kirkegulv skal ei besudles
Med ærligt Blod af brave Riddersvende,
Som lyde deres Pligt og Kongens Bud;
Jeg veed et bedre Middel.

Erland.

Hvilket, Søn?

Bilhelm.

Er ei den gyldne Kiste over Altret
Sanct Olafs Skrin? Dg troer ei menig Mand,
At ofte sig ved given Veilighed
Hans døde Legem reiser op i Graven
Bed Midienat, som Gienfærd, for at skrække

Forbryderen, til Hielp og Bistand for
Den undertrykte Dyd?

Erland.

Saa troer Enhver.

Bilhelm.

Har du som Erkebiskop ei hans Guldhielm,
Hans lange Jernspyd og hans Sølvmor skaabe
I din Forvaring?

Erland.

Jo.

Bilhelm.

Arel er reddet.

Erland.

Min Søn! du vilst —

Bilhelm.

Betænk du dig paa,

Om det ærværdige Folkesagn engang
Skal virke til det Godes Fordeel, som
Det ofte misbrugt virkede til Syndens?

Erland.

Nei! Det er ingen Synd. Gud vil tilgive
Det rene, det uskylde Bedrag,
Som Nødsfald kræver her til Dydens Frelse.

Bilhelm.

Bedrag? Og hvo har sagt, det er Bedrag?
Sanct Olaf kommer selv, ærværdige Fader!
Selv kommer han, han hyller sig i mig;
Jeg er hans Gienfærd. Er et Gienfærd ei
En jordist Larve for en evig Aand?

Erland.

Ei anderledes staaer det til at indsee.

Bilhelm høitidelig.

Velan, jeg er Sanct Olafs blege Larve;
 Selv har han blæst mig Tanken i min Siæl,
 Jeg kommer som hans virkelige Gienfærd.

Erland.

Min Søn! dit dunkle Dje gløder stærkt.

Bilhelm.

Min Tanke dvæler helst i Evigheden.

Erland.

Vel! jeg er rede. Følg mig, lad os ile!

Bilhelm.

End er det Tiden ei. Naar Dagen synker,
 Dg Duggen falder kold paa Gravens Steen,
 Livlen paa Mandens Mod, og Uengstligheden
 Paa Synderens Samvittighed; naar Kirken
 Er fyldt af det høitidelige Mørke,
 Dg Nattens Lampe kaster mat sit Skin
 Igiennem Mulmet hen paa Gravene;
 Naar Kloffen slaaer sit dumpe tolvte Slag;
 Naar Uglen tuder, og naar Hanen galer —
 Da stiger Olaf i sin Kongepragt,
 Som Nattens Konning, at forfærde Lasten,
 At fælde Nidingen, at tørre Graaden
 Af Ukylds Dje med sin Svededug.

Fjerde Act.

Nat; Lysekronen brænder svagt i Dæmringen. Broder Knud sidder med Biørn Gamle, Kolbein og flere Kæmper paa en Bænk ved den høire Kirkepille.

Knud.

Her bedst vi sidde, mine fiære Venner!
 Ved denne Pille, ved de hellige Kors
 Af trende salige Normannakonger.
 Her vil i Guds Navn vi tilbringe Natten.
 Endrid! har du et vaagent Die havt
 Med Kæmperne ved Døren?

Endrid kommer.

Ja, de vaage.

Knud.

Nu, vi vil ogsaa vaage. Kan vi bedre,
 End vaage for vor Konges Sikkerhed?
 Just derfor har jeg valgt os denne Plads
 Ved Kongepillen, som den kaldes; hellig
 Den hæver sig med sine ædle Kors.
 Seer Støtten derimod her overfor!
 Skamstøtte kunde man vel kalde den.
 Der havde tvende unge Syndefulde

Udskaaret deres Navne. Daarlig trodsed
 De Kongens Scepter, Geistlighedens Stav.
 Nu seer I Herrens Straf, Retfærdighedens!
 I ædel Harm har Kongen med sit Sværd
 Medhugget dette Tegn, som voved at
 Vanhellige Kirfens Træ med Elskovskrandse;
 Nu visner Krandsen hist i Støvet der.

Biørn.

Ja ja! hvad due Blomster Andet til,
 End til at visne? Lad den ligge der!
 Med Kongens Kors har det en anden Art,
 Jo høiere det staaer, desbedre staaer det
 Med Landets Kæmper, desto mere stiger
 I Kraft og Ære Riget. Derfor huer
 Mig og det øverste af disse Kors
 For alle. De to andre høine sig
 Vel ogsaa noget; men de naae dog ei
 Den høie Harald.

Rnud.

Tal ei saa, min Gubbe!

Den ædle Olaf Kyrre staaer maaskee
 Selv over Harald Haarderaade. Aldrig
 Har Freden blomstret saa, som under ham;
 Han var en Støttestav for Geistligheden.

Biørn.

Det var Ulykken just — forstaa mig ret:
 Jeg mener Freden; Geistligheden, Herre!
 Den er al Ære værd, det veed jeg nok.
 Men Olaf Kyrre, Magnus Barfod lagde
 De første Spirer til Fordærvelsen,
 Ved at forandre Landets gamle Sæder;

Dg derfor, mener jeg, de naaer ei til
Den drabelige Harald Haarderaade.

Knud.

Dlaf har gavnet Landet med sin Daad.

Biørn.

Før Dlaf Kyrræs Tid drak man af Horn,
Da brændte Ilden midt i Giestestuen,
Da sad blandt sine Mænd Normannakonning
Midt paa Langbænken, Dillet bragtes ham
Om Ilden. Det var Dlaf ei tilpas.
Han skulde have sig Høisæde giort
Paa Gaffelbænken. Ilden fik ei Lov
At brænde varm og lystig midt i Stuen;
Den skulde stoppes i et Hul affides,
Blot af den Aarsag, at de fiælne Lunger
Ei kunde taale Røg.

Knud.

Nu, Fader Biørn!

Den falder og paa Brystet.

Biørn.

Ei! hvad Brystet?

En ærlig Karl maa have Mod i Brystet,
Dg ikke bryde sig om Røg og Damp,
At tale nu om Klædedragten, da
Har Dlaf svare Synder, og vor Herre
Forlade ham det i hans Grav! Tilforn
Gik Kæmpen i sit Harnisk, eller i
Sin hvide Badmelskiortel; nu blev Brogen
Ham snørt om Lænderne med Guld og Sølv,
Guldringe spændt om Læggene, i Folder
Det bløde Silke lagt om Arm og Skulder,

Endskiøndt for Resten Hermet var saa trangt,
 At med et Bærtsøi paa det maatte drages.
 Med Magnus Barfod var det lige nær,
 Kun paa en anden Maade. Han var Helt;
 Men løb han efter sit irlandiske Tog
 Med stakket Kiortel og med bare Been
 Gi om paa Gaderne, som Betler, skiøndt
 Han var NormannaKonning? og kan ei
 Han selv sig takke for sit Dgenavn?

Knud.

Nu, Alt forandrer sig med Tiden, Fader!

Biørn

ryfter paa Hovedet.

I Fald de havde kun i Her holdt mig
 De gamle Drikkehorn, saa fik det være;
 Men denne Skif at nippe D af Bægre
 Er en Uvane, som vil bringe Landet
 Seent eller tidligt i Aftagende.
 En høvisk Svend maa tømme ud sit Maal,
 Gi sætte Skæggelevninger paa Bordet.

Endrid.

Nu, deri har vel Gubben Ret: Kong Harald
 Bar en udmærket Helt. I Grækenland
 Staaer høit hans Navn endnu i Her, fra
 Den Tid han tiende Dronning Zoe mellem
 De tappre Børinger.

Biørn.

Du kommer lige

Fra Miklagard; hvor gaaer det? gjør I end
 Det gamle Norden Her, som i min Tid?

Endrid.

Altting er ei dødt ud med dig, min Gubbe!

Biørn.

Saa sover end I paa den blotte Jord
Med Hielm om Tindingen, med Skiold paa Brystet,
Med Sværdet over Hov'det, med den Høire
Om Hialtet, og med Mod og Blod i Barmen?

Endrid.

Ei anderledes.

Biørn.

Rider end Kong Olaf,
Den hellige Dødning, paa sin hvide Hest
I eders Spidsse, naar I gaae mod Fienden?

Endrid.

Det hændes ofte, Fader Biørn! Har du
Ei hørt, hvad nylig sig tildraget har
Med Reiter, med hans Sværd?

Biørn.

Nei, Søn! fortæl!

Endrid.

I veed, at Ingebiørn, en tapper Svenske,
Tog dette Sværd, da Konning Olaf faldt
Paa Stiklestad. Det gif i Arv fra ham
Til Søn og Sønnesøn. Hans sidste Væ-
Tiente med mig i sidste Keiserkrig.
Vor Leir var slagen, Væringerne hvilte,
Just som du siger: hver i Rustning, med
Sit Sværd i Haanden over Hovedet.
Som Svensken vaagner, har han intet Sværd;
Det ligger kastet langt paa Marken ud.
Saa gif det trende Nætter alt i Rad.

Nu spørger Keiseren, hvad det vil sige.
 „Ja,“ svared han, „min ædle Kyrialax!“
 (Betyder nemlig: Herr Alexius;
 Thi Kyrie er paa Græsk en Herre, veed I
 Af Psalmebogen) altsaa: „Kyrialax!
 Det Sværd, jeg eier, kaldes Neiter; det
 Var Olafs Sværd, som med sit Liv han misted
 Paa Stiklestad.“

Biørn.

Belgiort af Konning Olaf,
 Han vristed Sværdet ud af Svenskens Haand!
 Hvad skulde ogsaa han med Olafs Sværd?

Endrid.

Rigtig; det indsaae Keiseren og Alle.
 Med stor Bekostning lod da Kyrialax
 En Kirke bygge for Sanct Olaf paa
 Det Sted, hvor Sværdet laae; og over Altret
 Blev Sværdet hængt, saaledes som hans Skrin
 Staaer over Alteret i Choret her.

Kolbein.

Hvor selsomt skinner den forgyldte Kiste
 Igiennem Mørket hid til os fra Choret!
 Er det da sandt, ærværdige Herre! at
 Kong Olaf gaaer igien?

Biørn.

Er det et Spørgsmaal?

Knud.

I Normænd er et uregierligt Folk;
 Da blier det vel nødvendigt, at selv stundom
 De Døde stige frem af Gravene,
 For at formane jer til Frygt og Bedring.

Biørn.

Har du ei hørt de hundrede Mirakler?

Kolbein.

Vel har jeg det; jeg veed kun ikke rigtig,
Om de staae til at troe.

Rnud.

Forsynd dig ei!

Saa gierne kanst du tvivle, Søn! om Himlen
Dg om din Salighed, som om Sanct Olaf
Dg om hans Terteign.

Biørn.

Tag dig Vare, du!

At det ei gaaer dig, som den danske Jarl,
Der misted Synet for sin Bantro.

Endrid.

Gamle!

Fortæl os Noget om den hellige Mand;
Din Alder har oplevet meget, veed jeg.

Kolbein.

Det hidser kun Indbildningskraften op;
Dg da vi dog skal holde Vagt i Nat
I Kirken —

Biørn.

Est du Riding?

Kolbein.

Iffe for

De Levende.

Biørn.

Vel svart, min Søn! Har du
En god Samvittighed?

Kolbein.

Ja.

Biørn.

Saa behøver

Du heller ei at frygte for de Døde.
Kong Olaf vil ei skade Nogen her;
Ihi alle vi — naar jeg undtager ene
Den fromme Broder Knud — har store Synder,
Men vor Samvittighed er reen, og derfor
Vil Olaf ei tilføie Nogen Ondt.

Endrid.

Fortæl!

Biørn.

En Midienat i Kiøping her,
Som Kloffen just slog tolv —

Kloffen slaaer tolv.

Endrid.

Ha, hørte du?

Biørn.

Jeg er ei døv. En Nat, just Kloffen tolv,
Da Hanen havde galet Midnatsgalet —

Hanen galer.

Kolbein.

Den galer! hører J?

Biørn

fortrædelig.

Skal jeg fortælle,

Saa maa du tie. Hvad er det for Bæsen?
Man kan ei høre sine egne Ord
For lutter Kloffeslag og Hanegal
Og tosfet Snak. Det er en hæslig Bane,
At unge Svende blande næsviis sig

I Tølen; i min Ungdom taug han stille,
 Naar gammel Kæmpe talte. — Men hvor var det,
 Vi slap?

Endrid.

Bed Hanegalet.

Biørn.

Rigtig.

Til Kolbein.

Falder

Du tiere mig i Tølen, kanst du bede
 En tandløs Kierring dig fortælle Resten. —
 Altsaa: en Midnat her, just Kloffen tolv,
 Som Hanen havde galet, kom Sanct Olaf
 Fra Choret hist igiennem Kirken i
 Sin gyldne Rustning, med sin lukte Hielm
 Omfranset af Karfunkelkronen, med
 Sit lange Spyd og med sin Sølvmor skaabe,
 Som slæbte efter ham i Kirkegangen.

En Skikkelse lader sig see i Kirkens Baggrund, just saaledes
 som Biørn fortæller. Kolbein, som først bliver den vaer,
 blegner, og stirrer derhen med stive Blik.

Hvad gaaer der atter af dig, yste Svend?

Kolbein tier.

Nu, kanst du ikke lukke Munden op?

Kolbein.

Fortæl kun du! Jeg skal ei falde dig
 I Tølen. Det vil jeg kun ellers melde
 I Forbigaaende: der staaer en Mand
 I Gangen hist livagtig, som du siger.

Kæmperne.

Christ frie os!

Munken flygter; Endeel vil følge ham.

Biørn.

Bliver, er I norske Mænd!

Blier, er I ærlige, trofaste Kæmper!

Den er en Riding, en Ildgierningsmand,

Som flyer. Nedkaster jer paa eders Knæ,

Som jeg! — Saa! — Blotter eders Hoveder!

Folder andægtigt eders Hænder! — Saa!

Den er en Stimand, som forkræffet flyer

Før Dlaf's Mand. Hvad er I bange for?

Han er vor Skjtspatron. Hvi flygter I,

I Fald han tale vil med sine Børn?

Kolbein.

Det kommer nærmere.

Kæmperne.

Gud staae os bi!

Spøgelseset.

Hvad hvisler i min Hvælving,

Hvor Døden hviler?

Hvad kalder Kongens Knokler

Uf Kobberkisten?

Hvad buldrer, hvor den Blege,

Blodløse blunder?

Forlader uden Larmen

Med Sværd og Landser

De mulmbeklædte Mure,

Det bælte Mørke;

Og lader før fra Læben

Ei Ordet lyde,

Før Solen i sin Skønhed

Min Grav bestråler!

Kæmperne staae op, neie, forse sig, og forlade Kirken.

Knud

kommer tilbage med Dørvogterne.

Jeg siger jer, det er Bedrageri!
 Det var mig kun i første Dieblif
 Lidt sært, før jeg fik Tid til Eftertanke.
 Der staaer han. Nærmer eder! Vi er nok.
 Omringer ham med eders Hellebarder!
 Fanger ham levende! Det er en Gøgler.
 Der spøger ingen Aander; det er Fordom.
 Man vil bedrage Kongen. Overvinder
 Jer Døvertro! Sanct Olaf er en Støvhob,
 En Ormesæk; hans Magt er længst forbi.

Spøgelseset gaaer med hurtige Skridt ind paa Knud, og støder
 ham Spydet igiennem Brystet.

Kæmperne.

Christ frels os! Han er falden paa sin Synd.
 Flyer! Lovet være Gud og alle Helgen!

Alle flye, Spøgelseset forsvinder.

Knud alene.

Det blev mit Banesaar. Hielp! Redning! Hielp!
 Forlader mig i Nøden ei! — Ha, jeg
 Er ene! — Jeg forbløder mig. Var det
 Et Menneske? Han stødte Spydet mig
 I Brystet med en unaturlig Kraft
 Igiennem Pandsret, som min Rutte skjuler.
 Nei, nei, det var en Dødelig! Alt døer.
 Der er jo ingen Ewigbed.

Klokken slaaer et Dvarteer til eet.

Ha, hvad

Betyder dette dumpe Klokkeslag?
 Den fæle, stærke Genklang fra det Høie?

D, Skræk! D, isnende Fortvivlelse!
 Er Intet, hvormed jeg kan stille Blodet?

Han famler omkring, og finder Valborgs Krands, som Hakon
 har nedhugget.

Her, her er Urter, som kan stille Blodet. —
 Det rinder stærkere! Hvad seer jeg? Gud!
 Skøn Valborgs Blomsterkrands! Barmhiertighed,
 Forbarmelse! D, beder, beder for mig,
 I unge Elskende! Mit Hjerteblod
 Har farvet eders Krands. D, beder for mig!

Han døer.

Wilhelm kommer tilbage med Valborg og Erkebispens.

Wilhelm.

Skælv ei, min ædle Jomfru! I er frelst.
 Min Svend er ilet hen at hente Axel.
 Binden er god, Alt klart forinden Borde.
 De hvide Alfer puste venligt alle
 I Skibets Silkeseil, og Freias Stierne
 Nedfunkler klar fra Nattens dunkle Hvalving.

Erland.

Min Søn! Gud takke dig for denne Daad.

Wilhelm.

Min Daad er ringe, Fader Erland! dig
 Kan Axel ene takke for sin Lykke.

Valborg.

D, vi maae begge takke eder begge!

Wilhelm.

Der er han.

Axel.

kommer med Sværd og Skjold.

Wilhelm! Elskte Valborg! Fader!

Bilhelm.

Er Beien ryddelig til Skibet, Axel?

Axel.

Gaden er tom; jeg saae den rædde Skare
Udstyrte nys af Kirkedøren, som
En Sværm af blege, tause Aftenbakker.
Men Munken, som vi skulde gribe strax
Som han kom ud af Kirken, saae vi ei.
Jeg frygter, han har skiult sig i en Krog,
At han forraader Alt.

Bilhelm.

Bær uden Frygt!

Forræderiet fundet har sin Skranke.

Han viser ham Munkens Liig.

Axel.

Knud i sit Blod!

Balborg.

O, Himmel!

Erland

med et bange Blik paa Bilhelm.

Myrdet?

Bilhelm rolig.

Dræbt.

Hans frække Ryggesløshed jog ham selv
Bespottende i Skiebne's og Sanct Olafs
Jiskolde Jernspyd.

Erland.

Arme Synder, brat

Henrevet, uden Bod og Sacramente!

Arel.

Hvad holder han i sine Hænder? Himmel!
 Min Balborgs Krands. Tæt har han kryftet den
 Til Hjertet i sin Dødskamp.

Balborg.

O, den Arme!

Han har fortrudt sin Synd. Gud naade ham!

Arel.

Det vil han for din Bøns Skylds, søde Pige!
 O, Glæde! seer mit Dø die dig igien?

Balborg.

To Engle har udrevet os fra Døden.

Bilhelm.

To Mennesker. Og nu, mit kælne Par!
 Nu gielder Hurtighed. Naar Alt er endt;
 Naar trygt den høie Schwarzburg med sin Ringmuur
 Og sine runde Taarn beskytter os;
 Naar Fader Erland har i Borgcapellet,
 Hvor Leonora tvunget blev til Rudolf,
 Lagt eders Hænder i hinanden — da
 Er nok af Tid til Riærtegn; da skal I
 Forvandle Schwarzburg til et Weiffensels;
 Da skal den gamle Erland see sig ung
 I eder, og den barske Wilhelm blid;
 Da skal vi ogsaa synge Sælemesjer
 For denne arme Synders Salighed.
 Men nu, gjør Alting kort, og følger Wilhelm!

Balborg.

Gud, hvor mit Hjerte banker!

Arel.

Lad os knæle

Paa Haralds Grav, og tage Afsked med
Bort Fædreland!

I det de Elskende ville knæle, hører man tre huult hylende Toner af et Horn langt borte.

Ha, hvad var det?

Bilhelm.

Man kommer ind i Kirken.

Frygt ei, min ædle Jomfru! det er Gotfred,
Min ærlige, trofaste Svend. Hvad bringer
Du, Gotfred? Hvad betyde disse Toner,
Vi nys har hørt?

Arel.

Det var et Ludurhorn.

Gotfred.

Alt gjør os Flugten let. I denne Stund
Er Erling Skaffe løbet ind i Fiorden
Fra Bergen med en talrig Flaade, for
At overrumple Hakon Herdebred.
Det Horn, I hørte, lød fra Erlings Skib,
Som Tegn til Angreb. Intet hindrer os
Nu i at flygte. Alt er i Forvirring.

Bilhelm.

Den vrede Skiebne gaaer med raske Skridt
Sin Hevn i Møde. Kom, min brave Broder!
At du vilst ikke stride mod din Frænde,
Forbyder dig dit Udelmod, det veed jeg;
Vel, overlad ham til hans egen Skiebne,
Dg følg, hvorhen din gode Norne vinker!

Axel

efter et Diebligs Taushed.

Min gode Morne vinker til min Pligt.

Bilhelm.

Hvordan? du troer —

Axel.

Nu kan jeg ikke reise;

Det er umuligt, Balborg! plad umuligt.

Bilhelm.

Du vilst?

Axel.

Forsvare Hakon Herdebred.

Bilhelm.

Din Avindsmand?

Axel.

Hvad Avindsmand? Ham har

Jeg trodsig Ryggen vendt; nu er min Konge
Bestedt i Nød, ham skylder jeg mit Liv.

Bilhelm.

Du skylder Fædrelandets Vel dit Liv,
Ei Hakon. Mener du at gavne Norge
Med at forsvare denne unge Daare,
Som overtræder alle Pligter for
Sin Lidenstabs? som ringeagter Dyden
Og Undersaattens Ret? som glemmer ganske
Det Heles for sin egen Tarv? Nei, Axel!
Hvo Konge være vil, ham bør det sig
At tænke, handle kongeligt. Kom! Erling
Er en glørværdig nordisk Kæmpe, ædel.
Forsink ham ikke Seiren; han vil ei

Misbruge den. Lad Norges Scepter funkle
I Heltens Haand; det rustes i en Riding's.

Axel.

Lad ei din Læbe med spidsfindig Kløgt
Forvirre Erligheden i dit Hierte!
Hakon er ingen Riding; Munkens List
Har vidst at nære lumst hans Videnskab.
Uheldig Elskov, Ungdom, onde Raad!
Get af de Tre var nok til at forvirre
Det bedste Hierte. Hakon vilde grumt
Berøve mig min Brud — det led jeg ikke;
Nu vil man grumt berøve ham hans Rige —
Det lider jeg ei heller. Hakon er
Min Frænde. Erling taler slet om
Vor Stammefader i sin Grav; han vil
Ydmyge Harald Gilles Æt, og sætte
Sin egen Søn paa Norges Kongethrone.
Var jeg en Thrønder af den Gilske Stamme,
I Fald jeg taalte det? en ærlig Svend,
I Fald jeg svigted Hakon i sin Nød?
Har jeg ei lagt min Haand i Hakons Haand?
Fortiente Axel denne Lielievand,
Dit Benskab, hvis han blev sin Konge troløs?

Erlend.

Min unge Helt! du taler Pligtens Ord.
Jil at forsvare Kongen med dit Sværd!
Hvi negter Gud min matte Alderdom
At følge dig?

Wilhelm.

Trøst du den væene Mø;

Jeg fylde vil din Plads i Kampen, Fader!
 Jeg kiender ei Forholdet her saa nøie
 Som du og Arel. Hvis J begge mene,
 At ærlig Troskab kalder ham til Kamp —
 Vel, Sværdet er alt draget, og jeg følger.

Arel.

Græd ikke, Balborg! Al min Frygt er endt.
 Mit Hierte slaaer ei længer tungt og bange.
 Jeg vil ei røve Balborg, nei, jeg vil
 Fortiene hende. Ha, vor Stammefader!
 Nu først forstaaer jeg dig. Du lægger Haand
 Paa Sværd; din Mine siger: „Red min Ære!
 Forlad ei Fædrelandet!“ — Vel, min Elskte!
 Vi vil forsone Skiebnen; Hafon selv
 Vil vi forsone. Unglingen skal lære
 At sætte Priis paa ærlig Helt i Kamp.
 Selv skal han efter overstanden Fare
 Forene vore Hænder, elskte Balborg!
 Her over Graven af den Hevnede.

Hornet lyder.

Jeg kommer, Hildur! Dine Kamper komme,
 At skienke Karpen Blod i Trondhiems Fiord.
 See, min Veninde! tvende røde Hierter
 Staae brændende foreent i Arels Skiold,
 Halv i den blaa, halv i den hvide Grund;
 Det tyder: „Elskov, Uskyld, Himlen,“ Balborg!
 Vor Elskov er uskyldig, Himlen vil
 Belønne den.

Balborg.

Ja, med sin Salighed.

Axl.

I Hurtigheden har jeg glemt at spænde
Sværdbæltet om min Bænd; jeg greb kun Sværdet.

Balborg

tager et himmelblaat Skjærf af sin Skulder.
Kom, elskte Kæmpe! lad mig skienke dig
Dit Axl skjærf.

Axl

Knæler, hun hænger ham Skjærftet over Skulderen.
O, søde Balborg! Axl
Er din, din Kæmpe, og du tvivler om
Den sikke Seir?

Balborg.

Du est min Kæmpe; jeg
Er din Valkyrie.

Axl.

O, græd ei, Balborg!

Balborg.

Jeg vil ei græde. Dgsaa Pigen, Axl!
Kan vise Heltemod i stille Taal.
Gaf, min udkaarne, elskte Ungersvend!
Din Balborg skienker dig til Fædrelandet.

Wilhelm.

En ærlig Pige, ved Sanct Innocens!
Farvel, ærværdige Fader!

Erland.

Mine Sønner!
Guds hellige Englestare følger eder.

Axel.

Farvel, min Balborg!

Balborg

holder ham tilbage i sine Arme.

Vi et Dieblif!

Lad mig endnu engang, for sidste Gang,
See Axel i sit skønne Heltesie.

Axel

kysser hende.

Farvel!

Balborg.

Nu gaa! nu glemmer jeg dig aldrig.

Kæmperne gaae.

Femte Act.

Arel kommer ind med Kong Hakon, som er saaret i den høire Arm.

Arel.

Her er vi sikke for en Stund, min Herre!
 Her i Guds hellige Huus. Sæt dig paa Bænken!
 Saa! lad mig nu forbinde dig din Arm.
 En Kæmpe maa forstaae Saarlægekunsten;
 Man har ei altid Hielp ved Haanden. Saaret
 Er dybt, men ikke farligt. Havde vi
 Et Stykke Linned kun!

Hakon.

Din Godhed saarer
 Mig dybere, end Erling Skaffes Sværd.

Arel.

Lad ei min Trostaa saare dig; det var
 Jo ganske mod dens Hensigt.

Han søger i sin Barm, drager et Klæde ud, studser, men fatter
 sig strax, og siger:

Her er Linned.

Hakon.

Hvi studser du? Almægtige Guds Navn!
Jeg kiender dette Klæde.

Axel.

Tving din Feber!

Hakon.

Du vilst forbinde mig med dette Klæde?

Axel.

At ikke Blodet skal forløbe dig.

Hakon.

Du vilst forbinde mig med dette Klæde,
Hvorned jeg sønderrev dit Liv?

Axel.

Min Herre!

Det er en anden Dug.

Hakon.

Nei, nei! det er

Viinklædet, som den ondskabsfulde Knud
Skar over mellem dig og Balborg, Axel!
Jeg kiender det. Ha, svøb det ei om Armen!
Det brænder mig, det martrer mig kun meer.

Axel.

Det er naturligt, at et Saar maa brænde,
Dg at Forbindingen er smertelig.
Vær rolig, hviiil et Dieblif, min Herre!
Dg grib saa Sværdet med din venstre Haand,
Dg følg paa ny med Axel mod din Fiende.
Nærværelsen af Kongen styrker Folket,
Dg jeg vil være dig din høire Haand.

Hakon.

Er det en grusom, en hevngierrig Stolthed?

Er det naturlig, reen Høimodighed?
 Hvordan forstaaer jeg Arel? Vilst du sanke
 Gloende Kul paa Hakons Hoved?

Arel.

Nei,

Bed Gud og Mænd! tro vil jeg tiene dig,
 Ei krænke dig, ei forekaste dig.

Hakon.

Men denne Høimod smerter mig kun meer.
 Ulykkelige Hakon Herdebred!
 Din bedste Kæmpe ringeagter dig.

Arel.

Bed Gud i Himlen, ved min Balborg, Hakon!
 Jeg agter dig.

Hakon.

Nu troer jeg dig, min Frænde!
 Du svorst en hellig Ed. Vel, er det saa!
 Og Hakon handled som en heftig Elsker
 Paa Kongethronen, Arel! ei som Niding.

Arel.

Hvo kiender Elskovs Magt, og indseer ei
 Dens Virkninger?

Hakon.

Nu taler du mig af
 Mit eget Hierte, vakkre Kæmpe! See,
 Din Trostak og din Høimod rører mig.

Bludselig vild.

Og dog, i Fald jeg mærked, at du troede,
 Det var en qvindlig Blødhed, foraarsaget
 Af legemlige Smerter — Arel Thordson!

Jeg rev mit Sværd med venstre Haand fra Hosten,
Dg fordred dig til Kamp paa Liv og Død.

Axel.

Jeg svor ved Balborg, at jeg agter dig.

Hakon.

Belan! saa skalst du og høiagte mig.
Thi jeg vil gjøre dig et Offer, Axel!
Men Offeret er stort; det er nødvendigt,
At du indseer dets Kostbarhed.

Axel.

Min Konge —

Hakon

afbrøder ham.

Ti stille! ti! lad først mig tale ud.
Jeg indseer, hvad jeg vover ved at gjøre
Dig sliq en Gave i en saadan Tilstand:
„Nu har den stolte Ungersvend engang
Dog faaet Diet op; nu indseer han
Nødvendigheden af sin Thrones Børn;
Nu trænger han til sine Kæmpers Trost, og
Dg derfor kjober han sig Ven med Mø
Udi sit Hjertes Angst og Nød.“ O, fy!
Jeg vilde hade dig, jeg vilde kalde
Dig en barbarisk Fiende, kold og sløv,
I Fald du kunde dømme saa.

Axel.

Min Herre!

Hakon.

For Balborg mister Hakon Norges Rige,
Dg Balborg — mister han for Balborgs Skyld.
Skøn paa min Gaves Bærd! Man lønner ei

Det Mindre med det Større, for at tækkes
Sin Egennytte.

Arel.

Hakon, ædle Frænde!

Hakon.

Men jeg har feilet, og din rene Siæl,
Dit Adelsind har aabnet mig mit Die,
Dg fri og frank, fordi jeg vil det Gode,
Betvinger jeg mit Hjertes Lidenskab,
Dg skienker dig din Balborg, skienker dig
Det Kiæreste, jeg elsker her i Verden.
Miskiend mig ei, see min Dpoffrelse!

Arel.

Jeg seer den, og Gud seer den, ædle Konge!

Hakon.

Omsavn mig nu!

Arel.

D, tag din Arm i Agt!

Hakon.

Nu brænder Saaret længer ei, nu smerter
Gi Klædet meer; det køler mig, som Saften
Af friske Urter.

Arel.

D, min Konge!

Hakon.

Lad

Nu Erling overvinde Hakon! Hakon
Har overvundet kiæk sig selv; hans Seir
Er størst.

Axel.

Men det skal ikke blive derved;
Den anden Seier vil vi ogsaa vinde.

Man hører Larm uden for Kirken.

Bær rolig, hvil endnu et Dieblif!
Din gyldne Hielm er tung; dit Hoved trænger
Til Lettelse. Giv mig din Hielm! Der har
Du min i Stedet; den er lettere.

Larmen tager til; Axel kaster Kongens Purpurkaabe, som er
løst af under Forbindingen, om sine Skuldre.

Hakon.

Hvad gør du, Axel?

Axel.

Bær kun rolig, Herre!
Der kommer Nogen; muligt er det Fiender,
Lad Axel være da dit Skjold!

En Flok Fiender styrter ind.

Formanden.

Der staaer han,
Der staaer han, seer I? med den gyldne Hielm,
I Purpurkaaben. Det er Kongen. Trænger
Jer ind paa ham, og dræber ham!

Hakon.

Ha, Axel!

Nu fatter jeg din underlige Færd.
Giv mig min Hielm tilbage!

Axel.

Drag dit Sværd,
Stil dig saaledes, at din høire Arm

Bedækkes af mit Legem! Naar du seer
Dit Snid, hug ud, og træk dig flux tilbage!

Han raaber:

Herfrem, I Ublinger! her stander Hakon,
Hans Sværd er draget, og han frygter ei
Et Nidingsoverfald i Herrens Huus.
Herfrem, I Mordere, som ikke vove
At støvne Mand mod Mand i ærlig Kamp!
Kommer at vinde Guld for Hakons Liv!
Min blanke Lovetunge blinker tørstig;
Vel, lad den læske sig i Nidingsblod!

Hakon

drager sit Sværd.

Han daarer eder: her staaer Norges Konge,
At fælde Stimænd med sin venstre Arm.

Arel.

Ei, Arel Thordson! du est saaret; Hakon
Kan selv forsvare sig.

Fienden.

Ind paa ham! ind!

Strid. Man hører Larm udenfor af andre Kæmper; der raabes:
Til Hielp! til Hielp! man overfalder Kongen!

Den fiendtlige Kæmpe

til Arel.

Dig skal de ikke redde.

Han saarer ham.

Iler! flygter!

Hakon er fældet. Slaaer med stærke Slag
Jer giennem Biarkebeinerne til Erling!
Hakon er fældet. Bort!

Sigurd af Reine og Vilhelm styrte ind med en Skare Biarkebeiner.

Sigurd.

Ha, hugger, stikker!

Forfølger Morderne!

Fienden drives paa Flugt.

Sigurd til Kongen.

Dit Liv er frelst.

Bliver Agel vaer.

Agel i Kongens Raabe, bleg og blodig,
Med Kongens Hielm?

Agel til Kongen.

Nu tag din Hielm igien,

Nu er den mig for tung; følg dine Kæmper,
Dg lad mig ene med min Baabenbroder!

Hakon.

Agel, min Frænde! er dit Saar —

Agel.

Forlad mig,

Styrt dig mod Fienden, hevn Forsmædelsen,
Følg Sigurd og de barkeflædte Kæmper!

Sigurd.

Ja, Hakon! Norges Skove selv har rustet
Sig ud, for at forsvare Trondhiems Konge.

See disse Kæmper! Elvegimmer, Bjørne,
Lutter bevægelige Granestammer

Fra Fioldene! I Mangel af et Harniss
Bedækker Træets Bark de tappre Hierter;

Dg Ellestangen, hærde med sin Spidse
I Arnens Ild, gjør Fyldest for et Spiud.

Saaledes kæmpe de for Arnens Fred

Dg Kongens Vre. Stil dig fremst i Flokken!

Saa storme vi og hævne Agels Drab. —

Du døer en prægtig Død, min norske Broder!
 Du falder for din Konge. Ogsaa vi
 Vil følge dig, og hilse dig hos Gud.
 Kom, Hafon! lad ham ene med sin Ven;
 Livet forlanger Strid, men Døden Fred.

Hafon

til Kæmperne, i det han peger paa Arel.

J norske Mænd! han blegned for sin Konge.

Biarkebeinerne

støde utaalmodigen deres Træspyd mod Jorden.

Vi, vi vil ogsaa blegne for vor Konge.
 Før os i Døden, før os imod Fienden!

Hafon

omfavner Arel.

Farvel! Vi sees igien, før Solen synker.

Han følger Kæmperne.

Wilhelm

nærmer sig Arel.

Min Broder! er din Bunde dødelig?

Arel.

Ja. Løs af Skuldren mig mit Arelskiærf,
 Drag Skeden ud, giv mig det bløde Klæde,
 At jeg en liden Stund kan stille Blodet
 Og friste Livet. Tak! Nu led mig hen
 Til Pillen, hvor jeg skar min Balborgs Navn. —
 Her sidder jeg saa godt. Saa! lad mig læne
 Min Ryg mod Støtten, at jeg falder ei,
 Naar jeg affiæles.

Wilhelm.

Lider du af Smerte?

Axel.

Nei, jeg er let og rolig i mit Hierte.

Bilhelm.

Vilst du ei see din Balborg, før du døer,
Endnu engang i dette Liv?

Axel.

Af, Bilhelm!

Bilhelm.

Jeg iler op at hente hende flux.

Axel.

Et Dieblif! Det kunde hændes, Bilhelm,
At Axel var ei meer, naar Balborg kommer;
Siig da min Siæls Udvalgte: Axel døde
Med hendes Navn paa Læberne.

Bilhelm.

Det skal jeg.

Axel.

Siig hende: Hakon er en ærlig Helt;
At Axel ei blev skuffet i sit Haab om
Sin Konges Hierte.

Bilhelm.

Det skal efterkommes.

Axel.

Hils Helfred, hils min elskte Søster, Bilhelm!
Paa Immersborg; tak hende kiærligt for
De Følelser, de Glæder og de Sorger,
Som hun fra Barnsbeen deelte med sin Broder.
Af, hun forstod mig, kiendte mig saa vel!
Siig hende: Axel har ei glemt sin Søster
I Dødens Lime.

Bilhelm.

Jeg skal hilse hende.

Axel.

Men Balborg først og sidst! Mit Dnske er
 At slumre ved min elskte Piges Side
 I Graven, naar hun her har endt sit Liv.

Bilhelm.

Vel! Er der mere?

Axel.

Nei.

Bilhelm.

Saa — gaaer jeg da.

Axel

rækker ham sin Haand.

Min ærlige, trofaste Baabenbroder!
 Tak for dit Venskab, din Hengivenhed;
 Du viste den i Daad, i Ord kun sjelden.
 Tag af min matte Haand mit Livs Farvel!

Bilhelm.

Farvel — Farvel!

Axel.

Bilhelm! var jeg din Ven?

Bilhelm.

Min eneste. Nu har jeg ingen mere.

Han gaaer.

Axel alene.

Jeg døer for Land og Drot, som mine Fædre;
 Hvad kan en ærlig Kæmper ønske bedre?
 Jeg træder tillidsfuld for dig, min Gud!
 Jeg skal min elskte Balborg atter finde.

J Ewigheden er hun Axels Brud;
Der røver Ingen ham hans Siæls Veninde.

Solen skinner igiennem Thorvinduet.

Du liflige, nyfødte Morgenlue!
Du kommer for mit brystne Blik at skue;
Den Bleges Kind du farver venlig rød.
Snart skal et Morgenrødt ham nu tilsmile,
Der aldrig hidser sig til Middagsglød;
Et Aftenrødt, som aldrig gaaer til Hvile. —

Men, mine Haab! J kom ei for at svinde:
Gud skienkte mig en trofast Elskerinde,
En Ven, en Konge, som sit Hierte lød,
Som er ved Axel Thronen værdig blevet,
Som han har reddet med sin egen Død.
Vel, Axel! du kan døe, thi du har levet.

Og du, min Siæls Udvalgte! hisset binder
Himlen en Krands af evigblaae Kiærminder;
Den træffes ei af Lidenskabens Sværd.
Der skal forklaret dig din Axel møde,
Din Skionhed og dit Hierte mere værd;
Hvor hellig Kiærlighed er ingen Brøde.

Farvel, min Valborg —

Han deer.

Vilhelm kommer med Valborg.

Vilhelm.

Axel lever end!

Han lever! Hørte du, han nævnte Valborg?

Balgorg.

Jeg tog hans Livs Farvel.

Hun betragter ham.

Han er ei meer. —

Min Axel! lever du? I Fald du lever,
 Slaa Diet op, og lad for sidste Gang
 Din ædle Siæl lyse Betsignelsen
 Paa Balborg giennem dine brustne Blik! —
 Han er ei mere. Han er død. Han døde
 Med Balborgs Navn paa Læberne. Vel, du
 Har udstridt, gode Svend! — Han faldt jo for
 Sin Konge?

Bilhelm.

Som en Helt.

Balgorg.

O, skionne Død!

Hvor langt, langt bedre, end at flygte bort
 Til fremmed Land, og friste der dit Liv
 I kummerlig Landsflygtighed, min Axel;
 End tæres langsomt hen af Hiertesorger!
 Nu lider du ei meer, hiertelskte Svend!
 Nu har du indlagt dig en evig Ære.
 Dit Fædreland, den ædle Moder Norge
 Er stolt af Axel, af sin brave Søn.
 I mange Tider vil endnu dit Navn
 Bestandig svæve hende frisk paa Læben.
 Paa Thinget vil hun ofte nævne høit
 Din Heltedaa, og tidt i Fruerstuen
 Om Aften i en gammel Bise siunge
 Om Axels Ælskov og hans Trofasthed.

Til Bilhelm.

Hvor han er smuk i Døden! — Dine Loffer
 Svirvle sig vildt omkring dit blege Ansigt.

Sun ordner hans Haar med sin Haand.

Saaledes! denne Pande maa ei dækkes;
 Den hvælver høi og ædel sig, som Himlen. —
 Han smiler i sin Død.

Sun kysser ham.

Farvel, min Axel!

Din Balborg kommer snart.

Sun staaer op, lægger Haanden paa sit Bryst, i det hun drager
 sin Aande dybt og tungt.

Ja snart, ret snart!

Bilhelm.

Min ædle Balborg! du est bleg.

Balborg.

Min Axel

Er blegere. Ei stille, gode Bilhelm!
 Forstyr mig ikke i min Gensomhed.

Sværmerisk.

Hvor her er godsligt her i denne Kirke!
 Hvor muntert Solen skinner giennem Vindvet,
 Ret som i Gaar ved denne Tid, min Axel!
 Da først du trykte Balborg til dit Bryst.
 Hvor her er huusligt, smukt i denne Kirke!
 Her skal vi leve ret fornøiet sammen,
 Boe roligt ligeover for hinanden,
 Du hos din Fader, Balborg hos sin Moder.
 Naar Kloffen da slaaer tolv, og Droslen synger
 I Birken uden for vort Kirkevindue —
 Da revner Muur og hviden Marmelsteen;

Da mødes vi ved Harald Gilles Grav;
 Da gaae vi Haand i Haand opad mod Altret,
 Dg sætter os i Choret der i Maanskin,
 Dg lade Maanen skinne sølverbleg
 Paa vore blege Kinder, mens vi høre
 Paa Droskens Foraarsfang, og mindes grant
 Bor Kiærlighed og Trofasthed i Livet.
 Naar Maanen skiuler sig bag Kirkemuren,
 Da gaae bedrøvet langsomt vi tilbage,
 Tre Gange Harald Gilles Liigsteen rundt;
 Saa standse vi, og tage kiærligt Afsted
 Til næste Nat. Saa flumre vi saa sødt
 Dybt i vor Grav, imens de Levende
 Larme derude.

Bilhelm.

Arels Dnske var,
 At hvile i den samme Grav, som Balborg.

Balborg.

I samme Grav? Ak, det var herligt! Men
 Det gaaer ei an, min ædle Ridder! Arel
 Dg Balborg var jo ei Trolovede.
 Det gaaer ei an. Hvor meget gav jeg til,
 At samme Kiste maatte giemme Balborgs
 Dg Arels Been! — Men, ædle Bilhelm! siig,

Sun stirrer ned for sig.

Hvad glimter hist i Støvet, der i Ridsen
 Ved Haralds Liigsteen?

Bilhelm.

Seer jeg ret, da er det

En Ring.

Valborg.

En Ring?

Bilhelm

tager den op.

Ja, det er Axels Ring;

Jeg kender den.

Valborg.

Den trilled ei i Graven?

Vor Stammefader! nu forstaaer jeg dig.

Og jeg forstod dig strax. — Giv mig min Ring!

Hun sætter den paa sin Finger.

Nu er jeg din Trolovede, min Axel!

Nu er jeg Axels Brud, nu kan vi slumre

I samme Grav tilsammen.

Bilhelm.

Arme Pige!

Valborg.

Hvad arme Pige? Lykkelige Pige!

Ei sandt, min ædle Ven! — jeg kalder dig

Min Ven; thi du varst Axel Thordsøns Ven —

Ei sandt, min Ven! du kants den gamle Vise

Om Ridder Aage og om Jomfru Else?

Bilhelm.

Erland har lært min Moder den; min Moder

Gienlærte mig den i min spæde Barndom.

Valborg.

Du mindes den dog end?

Bilhelm.

Fuldkommen vel.

Balborg.

O, skönt! Min Arel har fortalt mig, at
 Du har en herlig Stemme, ikke fiælen,
 Som den, der fildrer Mennesket i Livet,
 Men dyb, høitidelig og stærk, som Røsten
 Fra Gravene. Vel, ædle Vilhelm! vil
 Du vise mig den Godhed for min Arels
 Og eders Benskabs Skyld, at synge Bisen
 For Balborg, medens hun til Giengield sætter
 Sin Ring paa Arels blege Haand?

Vilhelm.

Jeg vil

Ei vægre mig, hvis det dig trøste kan.

Balborg.

Min Arel har fortalt mig, at du est
 En herlig Harpeflager.

Vilhelm.

Ofte dødsfer

Dens Toner mit oprørte Sind til Ro.

Balborg.

Vel! Seer du, hist i Krogen, fiære Vilhelm!
 Tæt ved min Moders Grav, der staaer en Harpe?
 Hvor mangen søvnløs Nat har Balborgs Røst
 Bed den sig hævet mellem Gravene!
 Hvor mangen Gang har hun ved den begyndt
 Paa Ridder Aages Bise! Aldrig sang
 Hun den til Ende; hede Taarer qualte
 Den svage Stemme. Vel, min ædle Vilhelm!
 Dig skienkte Gud en mere stærk Natur;
 Tag du den gyldne Harpe, sæt dig hen

Bed Pilsen ligeover for min Arel,
 Dg syng ved Strængens Klang din Sang til Ende,
 Mens Balborg knæler ved sin Arels Liig,
 Dg reis dig ei, før Alting er forbi,
 Før Else har sin Aage fulgt i Døden.

Bilhelm.

Jeg synger dig din Trøst i Morgenrøden.

Balborg knæler ved Arels Liig; Bilhelm tager Harpen, sætter sig, og synger:

Det var Ridder Herr Aage,
 Han red sig under D;
 Fæstet han Jomfru Else,
 Hun var saa væn en Mø.
 Fæstet han Jomfru Else
 Alt med hiin røden Guld;
 Maanedsdag derefter
 Laae han i sorten Muld.

Det var Jomfru Else,
 Hun var saa forrigfuld;
 Det hørte Ridder Herr Aage
 Dybt under sorten Muld.
 Op stod Ridder Herr Aage,
 Tog Kisten paa sin Bag,
 Lakked saa til hendes Buur,
 Sig selv til megen Umag.

Han flapped paa Døren med Kiste,
 Fordi han havde ei Skind:
 „Hør, du Jomfru Else!
 Dg luk din Fæstemand ind.“

Gienstvared Jomfru Else:

„Jeg lukker ei op min Dør,
Før du kanst Jesu Navn nævne,
Alt som du kunde før.“ —

„Hvergang du dig fryder,
Dg i din Hu er glad,
Da er min Kiste forinden
Med røde Rosenblad;
Hvergang du er sorrigfuld,
Dg i din Hu er mod,
Da er min Kiste forinden
Alt med hiin levret Blod.

Alt galer Hanen den røde,
Til Graven maa jeg ned;
Til Graven skulle alle Døde,
Thi maa jeg følge med.
See du op til Himlen
Dg til de Stierner smaae,
Da skalst du see, hvor sagtelig
At Natten den mon gaae!“

Op saae Jomfru Else,
Op til de Stierner smaae;
I Graven sank den Døde,
Hun ham ei mere saae.
Hiem gif Jomfru Else,
Hun var saa sorrigfuld;
Maanedsdag derefter
Laae hun i sorten Muld.

Bilhelm tier; Balborg ligger ubevægelig med sit Hoved paa
Arels Haand.

Bilhelm.

Bisen er endt, min ædle Balborg! — Balborg!

Han reiser sig.

Balborg, stat op! jeg har fuldendt min Sang.
Hun rører sig ei! — Kold og bleg! Hun aander
Ei meer? — O, Himmel! det har anet mig.
Balborg er død, som Nanna med sin Baldur,
Som med sin Hjalmar Ingeborg, som Else
Med Ridder Age. Ja, ja! hendes Hierte
Er brustet over hendes Arels Liig. —
O, Trost! Trost! du est stor i Nord. —
Der ligge de nu i hinandens Arme,
Affælede, i Himlen kun een Siæl!
Og Bilhelm skulde synge eders Gravsang?
Vel, vel! det er jo Venstabs sidste Pligt.

Krigsmusik uden for Scenen.

Gotfred kommer.

Hakon er falden, Erling Skakke feirer.
Man bringer Kongens Liig.

Bilhelm.

Uddøet af Jorden

Er altsaa nu den hele gilske Slægt.
Bær hurtig, Gotfred! skynd dig op til Bispen,
Bring ham paa Skibet ud, og vent mig der.
Før Solen synker, seile vi fra Trondhiem.

Svenden gaaer.

Bilhelm

drager sit Sværd.

Og nu, I kiære, elskelige Venner!
Til Graven aabner sig, og tæt forener,

Hvad Livet adskilt har, skal Vilhelm trofast
Bevise eders Støv den sidste Gre.
Jeg holder Bagt ved eders Liig; jeg lægger
Dit Skjold, dit Sværd paa Kisten, vakkre Kæmpe!
Omvundet af din Piges Blomsterkrands,
Og graver i den blanke Kobberplade:
Her hviler Arel Thordson og skøn Balborg;
Han døde Kongen, hun sin Veiler tro.

ANMÆRKNINGER.

Side 1: **Palnatoke** er forfattet i Paris i den første Halvdeel af Aaret 1807. I Februar Maaned begyndte Digteren paa Stykket, som han først ikke vilde gjøre til et Sørgespil (see Uddrag af P. O. Brøndsted's Reise-Dagbøger, 1850, Side 33 og 34), og inden Kjøbenhavns Bombardement var det sendt renskrevet til Hjemmet (see Oehls Erindringer, II, 1850, Side 130-131). Første Gang trykt (A) udkom det, uden Aarstal, i Marts 1809, af hvilken Udgave hyppigt forekommer et Eftertryk, der kun adskiller sig fra Originalen ved enkelte nye Trykfeil, f. Ex. Side 3, Linie 12: Det er Barnesygdum for Det er en Barnesygdum; Side 55, Linie 13: Tillader nu for Tillader mig nu. Digteren besørgede tre senere Udgaver, nemlig: (B) i Tragødier, I, 1831, (C) i Tragødier, II, 1842, og (D) i Tragødier, III, 1849. Foruden disse Kilder har nærværende Udgiver benyttet et Manuscript af Stykket, skrevet med Oehls egen Haand, og tilhørende Mægler Ed. J. Hvidt, hvem Rahbek har foræret det.

Oehls En Reise fortalt i Breve til mit Hiem, II, 1818, Side 68-69:

Scenen med Ublet, som Faderen maa skyde sit Barn af Hovedet, er yderst rørende, og fortræffelig

udført [i Schillers Wilhelm Tell]. Et Tilfælde redder Drengens Liv: Dersom ikke Rudenz kom i Harnisk mod Gesler, og for et Dieblig vendte Tyrannens Brede og Alles Opmærksomhed fra Tell paa sig, vilde denne ikke have Fatning og Rolighed nok til at træffe rigtigt. Men medens Alle — selv Tilskuerne — have glemt Tell, sigter han i Mag; de Andres Hestighed gjør ham selv stillere, besindigere, og Modet vaagner med Tilliden til hans egen Færdighed, naar han føler, at han igien er Herre over sig selv. Det er besynderligt, hvorledes dette Træk med alle Omstændigheder gientager sig i Historien. Men Tid og Sted, Tænkemaade og Mennesker kan gjøre en Handling, som ligner en anden i alle udvortes Ting, meget indvortes forskjellig. Det var lyst til at vise dette, der gav mig Mod til at behandle hiin Scene, efter Schiller, i Balnatofe. I Wilhelm Tell tvinges en sølsom, idyllisk Jæger af en Tyrann til at prøve det Gyselige med sin lille Dreng, for at redde sit og Barnets Liv. I Balnatofe prøver en trodsig Helt et Bovestykke paa sin vogne Søn, for at redde sin Dre. Troen paa Balhal, den visse Tillid til Udødeligheden hos Balnatofe og Balnir, deres raske Foragt mod Harald, deres Jubel og Trods, naar det er lykkes, og Haralds Indmygelse gjør det Hele til et lystigt Optrin. I Wilhelm Tell er det sentimentalt og smeltende. Saaledes yttres sig da Get og det Samme ganske forskjelligt, og ligesaa lidet som jeg altsaa har tænkt paa at forbedre den Schillerske Scene, ligesaa lidet troer jeg ogsaa at have efterlignet den. Ogsaa i Belents Saga findes dette Træk med

Ublet. Scenen i Herodot mellem Astyages og Harpagus har noget Lignende.

Oehl.s Levnet, II, 1831, Side 125:

I Hakon Jarl skildrede jeg uskyldig, from Christendom i Modsætning til vild, hedensk Grumhed; i Balnatofe søgte jeg igien at skildre ærligt og kraftigt Hedenskab i Kamp mod Muukelist og Svig. Den ædle Helt overiler sig og myrder Oldingen; kun hans eget Blod kan vaske Pletten af hans Skjold. Saaledes bliver Balnatofe en tragisk Helt. Han forener Tapperhed med Blidhed, og staaer forbindende mellem Jomsborgerne: Kæmpelyst uden Mildhed, og Thorvald: Mildhed uden Kæmpelyst.

Oehl.s Prometheus, I, 1832, Side 85:

Med hvilken Sandhed og Characteertegning giver han [Skuespiller Carl Winsløw] ikke den besynderlige Skofte, der paa den barokkeste Maade forener Dybsind og Trællesind, og i det han selv troer blot at være et blindt Værktøi i sin Herres Haand, uafsladelig gjør Bemærkninger, anstiller Betragtninger, og viser, at det ikke er Forstand, han mangler, men at han derimod i sin barbariske Naivitet er berøvet enhver Funke af Hierte og god Følelse. Dette gjør os Winsløw saa tydeligt, at Ingen, der seer ham, vil tvivle om Muligheden af en saadan Forbindelse i et Menneskes Characteer. Man kommer til at tænke paa de smaae fløgtige, hierteløse Dverge i de nordiske Eventyr, der hielp eller skade Menneskene med deres Behændighed, ligesom Lunet er; og det er ogsaa efter et saadant Dverge-Ideal, at Finnen Skofte paa sine Sneebierge maa have dannet sig.

Oehls Erindringer, II, Side 114-116:

I Paris skaffede Brøndsted mig Suhms Historie af Danmark fra det store Bibliothek. Efter at have skrevet en norsk Tragødie i Fjor, Hakon Jarl, vilde jeg nu skrive en dansk. I Palnatøke fandt jeg et godt Emne, og jeg valgte det saameget heller, da det sluttede sig til en Tidsalder, jeg alt i Halle temmelig grundigt havde studeret. Dengang var man i høj Grad modtagelig for det Nationale, det Heroiske, det Alvorlige i mit Fædreland. Dersom det er tilladt at sammenligne det Mindre med det Større, saa havde Slaget paa Rheden den 2den April 1801 begejstret de Danske for Boesien — ligesom Slagene ved Marathon og Salamis Grækerne, og Tilintetgjørelsen af den spanske Armada Britterne i Elisabeths Tid. Der hører en foregaaende Kraftanstrengelse til at forjage det Spidsborgerlige, det Spidsfindige, det Smaa — og stemme en Nation for det Store, det Skønne. I den lykkelige No, der følger paa sliq en Uro, trives da Kunsten bedst. Min Hakon havde, uagtet Hovedrollen blev spillet af Frydendahl, gjort stor Lykke. Denne fortræffelige Comiker var aldeles ikke Tragiker. Jeg pleier ellers sjeldent at tænke paa Skuespillerne, naar jeg skriver mine Dramer. Mig synes, at den Originalitet, en Digter skal stræbe efter i sine Character-skildringer, maa aldeles forsvinde, naar en Skuespiller staaer som Model. Fra Digterens egen Subjectivitet kan han aldrig, skal han ikke ganske løsrive sig. Digterens subjective Anskuelse og Begeistring er Stoffet for det Ideale i hans Værk, ligesom Objectet giver ham det Characteristiske og Handlingen. Men dette

Object maa han ikke søge i enkelte, altid tilbageværende Personligheder. Dersom han blot vil virke paa Diebliffet, saa vinder han ved at benytte flige Personligheder. Ofte bliver ellers hans Bærf en død Capital, indtil den Mand kommer, der kan bruge Capitalen. Saaledes varede det nogle Aar, inden den genialste Ryge kom som Hakon Jarl. Men en anden herlig Hakon havde jeg dog tænkt mig i Forveien, da jeg digtede min Tragødie. Det var nemlig Normanden Rosing, aldeles skabt for denne Rolle, men nu — slagen af Lamhed, tabt for mig, for Kunsten og for Verden.

I Hakon Jarl havde jeg skildret Striden mellem Hedenskab og Christendom, med Overvægt af den dydige Kraft paa Christendommens Side; hvorfor hiint, uagtet sit større politiske og poetiske Liv, maatte bukke under. I Palnatoke vilde jeg skildre en Modsætning. Her er Pligt og Dyd paa Hedningen Palnatokes Side, i Kamp med det skumle Munkevæsen, den forbryderiske Munkesonge; derfor seirer Hedenskabet, og blomstrer op endnu engang i det kraftige Jomsborgerlag.

Uagtet jeg høit elskede og beundrede Schillers Wilhelm Tell, frygtede jeg dog ikke for, at den lignende Scene i begge Stykkerne med Ublet paa Drengens Hoved skulde misforstaaes til min Skade. Denne Scene er hverken Johan Ballhorneri eller Efter-

Linie 26: Johan Ballhorneri] Den lübeckske Bogtrykker i det sextende Aarhundrede Joh. Ballhorn kaldte sit Oplag af *Abc'en* „verbessert durch Johan Ballhorn“, fordi han havde gjort en lille smagløs Forandring ved Vignetten.

ligning. Den viser, som saa Meget, at det Samme kan ske oftere i Verden hoist forskjelligt efter de forskjellige Tidbalderes og Characterers Tænkemaade og Bevæggrunde. Hvad der i Schillers Tragødie er rørende, til Beemod smeltende, behandles i Palnatøke næsten som et lystigt Optrin mellem de til Blod og Død daglig vante Hedninger; dog handler Faderhierttet i begge Scener, og Barbariet er adlet i Palnatøke. Uden Udelmod og Høihed vilde en sliq Forbovenhed — hvorpaa man oftere har seet Prover, selv mellem gale Drengene — være blot oprørende Frækhed uden Poesie. Thorvald har jeg i Palnatøke behandlet noget for blod og modern. Havde jeg i Paris havt Thorvald Vidførles Saga, saa vilde jeg givet denne Character meer af sin Tidbalderes Colorit.

Et morsomt Tilfælde indtraf, da jeg digtede Stykket. Det var en Aften silde (tværtimod Sædvane, thi jeg digter sædvanlig om Morgenene), at den Idee faldt mig ind om Harald Blaatand, at han kommer ind i Liigklæderne og siger: „Her er jeg i min egentlige Dragt“ etc. Dette Billede stod saa levende for mig i sin første Oprindelse, at jeg blev forskrækket, løb ind til Brøndsted, gad ikke være alene, og bad ham spille mig noget Lystigt paa sit Pianoforte.

Palnatøke blev meget rost og læst i Fædrelandet; men det lykkedes ikke den i saamange andre Roller fortræffelige Schwarz bedre i Aar at spille Palnatøke, end det i Fjor lykkedes Frydendahl at spille Hakon. Begge Roller fik først nogle Aar derefter i Ryge deres mesterlige Fremstillinger.

Til Palnatoke kunne her følgende Bemærkninger gjøres:

Side 10, Linie 5:

Dg giester dig nu moxen i din Hal.]

Om denne Brug af moxen for flux see Trag. Dram. I, Side 329, Anm. til Linie 5-6.

— 34, — 4:

Dertil har ham Gud osv. til Linie 19: Med mandig Styrke.]

Af M sees, at disse Linier ere tilføjede senere, uden tvivl fremkaldte ved Englændernes Angreb paa Danmark og Tabet af den danske Flaade.

— 43, — 24:

Han svigter heller ei, hvor Hildur leger.]

I C og D fortsættes denne Replik saaledes:

Men først en Sang for Lauget uden Drif.

Hvorpaa Sigurd synger det, ogsaa i tredie Sang af Hrolf Krake, med Udeladelse af een Strophe, anvendte Digt Biarkemaal. Til dette Tillæg er føiet følgende Anmærkning: Denne Bise, der var skrevet til Stykket, men udelodes ved Opførelsen, meddeles her paa sit oprindelige Sted. At Digterens Hukommelse ved denne Leilighed har skuffet ham, sees af M, der ikke viser Spor af Tillægget. Digtet er ogsaa meget ældre end Palnatoke, da det hører til den i Aaret 1802 for en Deel trykte, men aldrig udkomne Fortælling Erik og Roller (see Erindr. I, Side 182 og 193), og fremkom første Gang i S. Poulsens Nytaarsgave for 1804. Digteren har uden tvivl forvexlet Biarkemaal med Stærkod-

ders Svanesang, der har det samme Versemaal, og er skrevet til Tragedien Stærkodder.

Side 60, Linie 3-5:

Dg troer, en tapper Fyrste, at en Hær
Af Danekæmper skulde takke Seiren
Din Munkelift]

D. e. og troer, at en tapper Fyrste osv. I Oehls tyske Oversættelse af Palnatoke (1819) lyder Stedet saaledes: Glaubst, ein tapfrer Fürst, ein Heer von Dänenhelden mag deinem Trug den Sieg verdanken.

— 78, — 19-21:

Maanen skine!
Dømand grine!
Berde du ikke ræd?]

Disse Linier ere et Fragment af en gammel norsk Sang, meddeelt Oehl. af L. Sagen; see Nyerups Idunna, 1812, Side 58-60.

— 88, — 9-12:

Dp! ei til lystigt Gilde osv.]

Disse Linier ere tagne af Biarkemaallet i Peder Syvs Danske Viser, fjerde Part, Nr. 1. Baarde (egentlig en falsk Infinitivform for berge) er slaae.

— 101, — 5-8:

D, hvad er skönt, som det at ei' en Fader?
Bedbenden slynger sig ei mere trygt
Til Egen og den brede Bøg, end Sønnen
Til Faderherttet.]

I B, C og D ere disse tre og et halvt Vers, ikke uden Grund, udeladte. Nærværende Udgiver har dog troet at maatte beholde dem, da han ellers maatte have givet de efterfølgende sex og et halvt Vers i

en af de til sex Vers sammentrukne Former, hvori de findes i B, C og D, men som ere mindre gode end den oprindelige.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen ere følgende:

- Side 3, Linie 7: Svogre] = M; A: Svogere
 — 6, — 22: Ebbøs] = M; A: Ebbas
 — —, — 25: over] = C; A: fremfor
 — 7, — 12: Benfkaab, hvis J] = C; A: Huld, hvis
 saa J
 — —, — 16: hans] = B; A: sin
 — —, — 23: Pergamentrulle] = B; A: Pergaments Rolle
 — —, — 25: Rulle] A: Rolle (i B, C og D andre
 Forandringer)
 — 8, — 6: Danerfongen] = C; A: Dannerfongen
 (saaledes hvergang dette Ord forekommer i Stykket)
 — 9, — 5: dygtigt] = M; A: dygtig
 — —, — 9: Undersaat] = B; A: Underdan
 — 10, — 4: J Fiorden har han sine Skibe qværsat]
 = C; A: Har qværsat sine Skibe (M: Skib') i Jøse-
 fiorden
 — —, — 5: dig nu] = C; A: her dig
 — —, — 24: ærværdige] = B; A: ærværdig
 — 11, — 2: forbudet] = B; A: forbuden
 — —, — 6: Hal] = C; A: Stue
 — 12, — 3: slippe mig] = B; A: vorde qvit mig
 — —, — 10: Sprakaleg] = M; A: Sprakalege
 — —, — 12: mod] = M; A: med
 — 13, — 29: Kæmpehals] = B; A: Kæmperhals

- Side 14, Linie 19-20: fun som død | Ud] = C; A: ud for
 død | Hen
- —, — 23: I Dag med mig] = B; A: Med mig
 i Dag
- —, — 27: komme] A: kommer (i B, C og D anden
 Forandring)
- 16, — 1: Pafnatoke kommer med en] = B; A: Paf-
 natoke. En
- —, — 16: Roes] = C; A: Gre
- 17, — 1: [aa] = B; A: da
- —, — 10: Danerfolket] = C; A: Dannerfolket (saa-
 ledes hvergang dette Ord forekommer i Stykket)
- 18, — 21-22: Det blev Banhæder kaldt, naar stundom
 Kæmpen | I Kongens Hal draf sig en] = B; A:
 Blev for Banhæder det betragtet, stundom | At see en
 Kæmpe med en
- 19, — 8: rigtig] = B; A: stundom
- —, — 21: ja fremfor] = C; A: ja selv for
- 20, — 2: Dig Armen] = C; A: Din Arm dig
- —, — 27: for dem] = B; A: forud dem
- —, — 30: heel] = C; A: nu
- 21, — 13: skalst] = M; A: skal
- —, — 28: vægrer sig] = B; A: nægter det
- 23, — 7: Bindvestruder] = M; A: Bindvestruder
- 24, — 16; Side 59, Linie 22; Side 69, Linie 23;
 Side 73, Linie 26; Side 76, Linie 19; Side 79, Linie 13;
 Side 97, Linie 25; Side 98, Linie 6; Side 112,
 Linie 11; Side 113, Linie 2; Side 114, Linie 3;
 Side 122, Linie 5 og 20; Side 123, Linie 3 og 31;
 og Side 124, Linie 10: Niding] = M; A: Nidding
- —, — 21: figter han ud] = B; A: lægger han an ud

- Side 25, Linie 6: iler] = B; A; falder
- —, — 17-18: staf en anden Piil i Barmen, | Før du den første skiød imod] = C; A: stafst en Piil i Barmen nylig, | Kort før du skiødst den anden mod
- —, — 30: [aa som] A: saasom (smlg. Trag. Dram. I, Side 335, Var. til Side 177, Linie 20. I B, C og D andre Forandringer)
- 26, — 11: Begynder] = M; A: Begynde
- —, — 13: Digre, gaa til Thorvald] = C; A: Digre, Thorvald
- 29, — 6: Gotfred] = C; A: Gotfrid
- —, — 7-8: satte sikker Dæmning | Mod Carl den Store, Carl den Vældige] = C; A: satte Carl den Store | En sikker Dæmning, Carl den Vældige
- —, — 15: Tal ud] = B; A: faer fort
- —, — 18: berøve] = B; A: betage
- —, — 21: hurtigt] = B; A: hurtig
- 30, — 3: Danekæmper] = C; A: Dannerkæmper
- —, — 9: styrker] = M; A: styrke
- —, — 27: Kraft] = C; A: Magt
- 31, — 6: i det mindste handle] = B; A: handle i det mindste
- 32, — 10: Til] = C og D; M: Med; A: Ved; B: Mod
- —, — 18: Drvarodd] = C; A: Drvarodd
- —, — 21: vore] = B; A: Nordens
- —, — 31: Danerhelte] A: Dannerhelte (smlg. Var. til Side 38, Linie 25. I B, C og D anden Forandring)
- 34, — 3: flumbefrandste] = M; A (B, C og D) flumbeflædte

- Side 34, Linie 10: Malmet] = M (B, C og D); A: Malmen
 — —, — 14: Sin stolte Tumbleplads igien kan finde
 = C; A: Sit stolte Element kan atter finde
 — —, — 17: Staae] M, A, C og D : Staaer (i B er
 Verset udeladt)
 — —, — 23: Dg] = M; A: D
 — —, — 25: [spildte] Alle Kilderne: spille (Oehl.s tyske
 Oversættelse af Palnatoke, 1819, har: verschwendete)
 — —, — 27: Han] = B; A: Den
 — —, — 28: flaae] = M; A: flaaer
 — —, — 29: Sværde] = C; A: Sværd
 — —, — 31: en Luge] = C; A: en Loftsluge
 — 35, — 5: Akifon] = M; A: Akifon
 — —, — 27: ud du giennem] = B; A: der du ud af
 — —, — 29: vilst] = M; A: vil
 — 36, — 13-14: til Laagen af Bue, som kaster] = B;
 A: af Bue til Laagen, hvor han støder
 — —, — 22: Palnatoke.] = B (C og D); A (efter
 M, hvor det rimeligviis er en Skrivfeil): Thorvald.
 — 38, — 21: Forslag, Benner! Troer] = M; A: Fors-
 slag. Benner! troer (i B, C og D anden Forandring)
 — —, — 25: Danerhelte] = C; A: Dannerhelte
 — —, — 27: Maa handle selv og egen Billie følge]
 = B; A: Maa yttre egen Daad og Billie her
 — 39, — 6: Sagn] = C; A: Sager
 — —, — 20: Stifterlaug] = B; A: Stifterlag
 — 40, — 2: Akifon] = M; A: Akifon
 — 41, — 17: Danemænd] = C og D (her = danske Mænd;
 derimod Side 16, Linie 29, i alle Kilderne: Danne-
 mand = brav Mand); A (og B): Dannemænd
 — 42, — 20: sværger] = C; A: sværge
 — —, — 24: Sværde] = C; A: Sværd

- Side 45, Linie 11: flere hundred] = C; A: alt trehundred
 — 47, — 11: hans] = C; A: sin
 — 48, — 20: undrer] = B; A: undres
 — 49, — 16-17: ei den Ivedragt endt? Deri | Maa
 Christen og maa Hedning] = B; A: ikke denne Ived-
 dragt endt? | Deri maa Christ og Hedning
 — —, — 20: Sønnemordet] = B; A: Barnemordet
 — 50, — 24: Lo] = B; A: Evende
 — —, — 25: stemmer] = M; A: stemme
 — 51, — 10: den] = C; A: det
 — —, — 14: Danemar] = C; A: Dannemar] (saa-
 ledes overalt, hvor dette Ord forekommer i Stykket)
 — 52, — 2: altsaa] = C; A: hele
 — —, — 25: Jeg veed, at vende Sagen til] = B; A:
 Kan jeg kun vende Tingen til
 — 53, — 26-27: jeg varer kun | Om hvad] = C; A:
 jeg har forudseet, | Alt hvad
 — 54, — 15: foraarsager] = B; A: vil aarsage
 — —, — 16: Fiendskab, og som gjør] = B; A: Fiend-
 skab, som vil gjøre
 — —, — 17: Rimberts fromme Bær] = M; A: Rim-
 bert's Bær
 — —, — 24: J her paa Hjertet] = C (og M's første,
 overstrøgne Læsemaade); A: J paa Jert Hjerte
 — 55, — 27: den] Alle Kilderne: det
 — 57, — 12: Fortræfflig] = M; A: Fortræffeligt
 — —, — 18: bestyrtet] = B; A: bestyrtset
 — —, — 29-30: forudsaae, hvad der omtrent | Her vilde]
 = B; A: forudsaae omtrent, hvad | Der vilde
 — 59, — 31: ærlig] = C; A: venlig
 — 60, — 4; Side 69, Linie 22; Side 106, Linie 17;

- Side 69, Linie 23: Freden. Bore Benner —] = B; A: Freden; og vort Anhang —
- —, — 24: opdages let;] = B; A: opdages, hist
- 70, — 29: Dertil staaer ei min Hu] = B; A: Det er mod min Natur
- 71, — 29: Gaae] = C; A: Gaaer
- 72, — 4: Danebodø] = C; A: Dannebodø
- 73, — 10: Du fiender] = B; A: J veed
- —, — 17: hiulpet] = B; A: hiulpen
- 74, — 19-20: Ut Intet tykkes dem saa mageligt, | Som naar] = B; A: Ut de er aldrig meer i deres Gød, | End naar
- 75, — 12: Sag] = M; A: Dag
- —, — 23-24: til at være | Min Staller, Mærkismand! Rald Hæren sammen] = B; A: til min Staller, | Min Mærkismand. Bring Hæren hurtig sammen
- —, — 25: holde Flaaden klar] = B; A: vaage over Flaaden
- —, — 26-27: Natten; men | J Morgen] = M; A: Natten; | J Morgen
- —, — 27: som] = B; A: en
- —, — 29: frygt ei, gode Herre] = B; A: frygt dig ei, min Herre
- 76, — 27: i Seng] = B; A: tilfengø
- 77, — 13: Støtte] = B; A: Piller
- —, — 21: frist] = M; A: frist
- 78, — 10: En from] = B; A: Moralsk
- —, — 11 og 14: Tyrting] = C; A: Tirting
- —, — 12: Skialde] = C; A: Skialdre
- 79, — 18: var bælmørk] = M; A: var en bælmørk
- —, — 21: Oprøverne] = B; A: Rebellerne

- Side 80, Linie 26: drypper] = M; A: dryppe
 — 82, — 26: Er Nøden størst, er ogsaa Hjælpen] = C;
 A: Naar Nøden stærkest er, er Hjælpen
 — —, — 29: Palnatøke — det er Ridningen] = B; A:
 Palnatøke, hist, er Ophavsmanden
 — —, — 31: bort] = C; A: hist
 — 83, — 22: bygget. Underst] = B; A: byggt; dernede
 — 84, — 14: farrig] = C; A: farrigt
 — —, — 21: skionne] = B; A: nye
 — —, — 22: Den] = B; A: Det
 — 87, — 17: Lugt] = M; A: Lust
 — 88, — 7: døver] = M; A: døve (i B, C og D an-
 dre Forandringer)
 — 89, — 15-16: Mummespil. — | I Lygten der kan
 Lyset gierne brænde] = B; A:

Mummespil — —

Lyset kan ingen Skade giøre der
 I Lygten; jeg vil lade Lyset brænde

- —, — 19: ind. Kort efter bliver Skærmen taget] = B;
 A: ind. Pause). | (Skærmen bliver taget
 — 90, — 23: for] = M; A (B, C og D): paa
 — 92, — 19: kommen] = C; A: kommet
 — —, — 30: bageste] = M; A: Bagerste
 — 93, — 10: Rorne] = C; A: Rota
 — —, — 12: Skulde] = C; A: Skæbne
 — —, — 14: Gudinde] = C; A: Gudinder
 — —, — 16: Forsete!] = B; A: Forsyn! nu
 — —, — 24: bort, mens jeg besøger] = B; A: bort
 mig, mens jeg gæster
 — 94, — 24: Danebod] = B; A: Dannebod (M: Da-
 nabod)

- Side 95, Linie 13: fræver] = M; A: fræve (i B, C og D andre Forandringer)
- 96, — 1: selv mig raade] = B; A: raade selv mig
- —, — 15: Bæggen] = M; A (B, C og D): Muren
- 97, — 21: Skuldað] = C; A: Rotas
- 98, — 4: Bi til i Morgen] = B; A: Bi, bi til Morgnen
- 100, — 9: følger derpaa langfomt] = B; A: følger langfomt
- 102, — 13: byder] = C; A: betyder
- —, — 27: mistænkt? tal!] = M; A: mistænkt?
- 104, — 19: Bøggur] = C; A: Biggo
- 105, — 29: fra dette Gravel] = C; A: fra Graverølet
- 107, — 9 og 13: forsvarer] = C; A: undskylder
- —, — 31: Der] = M; A: Her
- 108, — 2: Kom] = B; A: Fort
- —, — 15: frygter] = M; A: frygte
- 112, — 9: Hvo forudseer vel alle] = B; A: Hvo kan forudsee alle
- —, — 25: Unslag mod] = C; A: Unfald paa
- 115, — 14: Blodnornen] = M; A: Blod — Nornen
- —, — 27, og Side 116, Linie 2: Gaa ei herfra i Dag til Kongens Gravel] = B; A: Gaa ikke hen til Kongens Graverøl
- 116, — 20: veed] = B; A: veedst
- —, — 25: Haralds Gravel] = B; A: Graverølet
- 117, — 8: fiendtlig] = C; A: dristig
- —, — 24: Mig tyktes, at der kom en Mand og sagde] = B; A: Der kom en Mand til mig i Søve, sagde

Side 118, Linie 3: Saa følg mig nu! Jeg gaaer til Haralds Gravøl] = B; A: Følg mig! Jeg gaaer til Haralds Graverøl

— —, — 10-11: Hielp. — Jeg gaaer herfra; | Thi] = B; A:

Hielp. — Selv vil jeg flye
Udfaldet og min ængstelige Nummer.

Thi

— 119, — 9: Norne] = B; A: Nota

— —, — 10-11: Høisædet, Palnatøke ved] = B; A: Høisædet. Arnoddur har anvist Palnatøke sin Plads ved

— —, — 14: beslaet] = B; A: beslaget

— —, — 21-22: med Svend, hvorpaa] = M; A (B, C og D): med; hvorpaa

— —, — 23: Svend] = B; A: Kong Svend

— 120, — 2: op, og] = B; A: op i sit Sæde og

— —, — 19: Lurer] = B; A: Trompeterne

— 123, — 1: Landetø] = M; A: Landesø

— 124, — 6: kæmpe] = C; A: fægte

— —, — 27: O, hellige Guder! Mægtige Forsete!] = C; A: O alle hellige Guder! Mægtige Forsøn!

— 125, — 27: luffer] = B; A: slutter

— 126, — 8-9: an | I Krigen] = M; A: an | Krigen

— —, — 22: Stilhed.] = C; A: Et Stille.

Side 129: **Axel og Valborg** er skrevet i Paris i Begyndelsen af Aaret 1808, og udkom første Gang trykt (A) i Januar 1810. Af første Udgave, hvis kobberstukne Titelblad er prydet med en Vignet, forestillende Axels Sværd og hans, i nærværende Bind Side 225,

Linie 23-26, beskrevne Skiold, omvundne med tvende Roser og en Blomsterkrands, forekomme hyppigt to Eftertryk, der, ligesom de af Oehl.s Digte 1803 og af Palnatoke, skuffende ligne Originalen. Denne kan dog kjendes fra hine ved forskjellige Sætterfeil, blandt hvilke følgende ere egne for Originalen: Side 43, Linie 2: Det er er Folfesagn; Side 63, Linie 13: Den Grusomhed, du frygter for; Side 102, Linie 22: Ved Helfrids Harpe kanst du ogsaa synge. Til disse Eftertryk sigter Oehl. i sine Erindringer, III, Side 7: For mine første Digte gav Brummer mig 100 Rbdlr.; for de Poetiske Skrifter fik jeg af Schubothe 6 Rbdlr. for Arket, og maatte endnu høre Skamflikker, fordi Bogen var bleven saa stor. De Nordiske Digte fik jeg noget bedre betalt, maaskee det Dobbelte. For Uxel og Balborg fik jeg endelig 300 Rbdlr.; men 3000 Exemplarer af dette Indlingsstykke ere vist solgte næsten i det første Aar. For flere Dplag fik jeg ikke en Skilling. — Digteren besørgede tre senere Udgaver: (B) i Tragødier, II, 1831, (C) i Tragødier, V, 1842, og (D) i Tragødier, VI, 1849. Foruden disse Kilder har nærværende Udgiver benyttet (M) en egenhændig Reenskrift af Stykket, som maa antages at være af Digteren sendt fra Paris til Grevinde Schimmelman, og som ved Auction efter Geheimeconferentsraad Danckwart kjøbtes og nu eies af Urtekræmmer C. Verdellin. Manuscriptet har paa Titelbladet den samme Vignet, som Originaludgaven, tegnet og coloreret, den ene Rose rød, den anden hvid, og Krandsen som Forglemmigei mellem grønne Blade. A og B ere forsynede med følgende

Forerindring.

Den gamle Sang i Peder Syvs Kæmpeviser, der har givet Anledning til nærværende Sørgeespil, staaer ikke i nogen, Forfatteren bekiendt, Forbindelse med den norske Historie. Alle Spor i Visen tyde hen paa det ellefte eller tolvte Aarhundrede; altsaa paa en Tid, Snorro Sturlesøn omstændeligen har beskrevet. Der tales i Kæmpevisen om en Kong Amund, hvilken Peder Syv troer at være Amund Kulbrænder. Denne understøttede Svend og Harald mod Kong Magnus i Norge, og døde 1051. Et Par andre svenske Fyrster af dette Navn levede før denne Tid, og staae ikke i Forbindelse med sliq Begivenhed. Kæmpevisen nævner en Dronning Malfrid. I den norske Historie gives kun een saadan Dronning, en russisk Prindsesse, først gift med Sigurd Jorsalasar, siden, forskudt af ham, med Erik Emund i Danmark. Med Sigurd havde hun Christina, der blev Erling Skaffes Hustru, og døde 1135. Paa dette Egtteskab grundede Erling sin Søn, Magni, Ret til det norske Herredømme. Om Hagen, Kongens Søn, taler ogsaa Vi-

Linie 2: Den gamle Sang i Peder Syvs Kæmpeviser] Visen om Axel Thordsen og skjøn Valborg findes i Peder Syvs Danske Viser, fjerde Part, Nr. 23, i Nyerups og Rahbeks Danske Viser, III, Nr. 143, i Oehl.s Gamle danske Folkeviser, Side 117—137, hvortil de Læsere henvises, som ville undersøge, hvor meget der af Handlingen i Sørgeespillet er hentet fra Visen. For saavidt enkelte Stropher eller Verslinier af Visen ere benyttede i Stykket, findes de anførte efter Peder Syv nedenfor imellem Bemærkningerne.

— 20-21: Herredømme] = B; A: Herredom

sen; det vil sige: den unge Kong Hakon, thi at han selv var Konge og faderløs, vise Begivenhederne. Snorro omtaler tvende unge Konger af dette Navn: Hakon, Magnus den Godes Søn, som levede elsket og rolig, og døde paa Jagt; og Hakon Herdabreith (Skulderbred), Sigurds Søn, som efter et kort og uroligt Regimente faldt med sine trofaste Mænd i et Slag mod Erling Skaffe. Blandt disse Mænd var en Askel eller Agel fra Fohrland. En tro Hirdmand af Sigurd, Hakons Fader, hed Thord Husfreia. Gior man nu denne Agel til Thord Husfreias Søn, saa kommer en Agel Thordson derudaf. Digteren har fundet denne Fiction overeensstemmende med Tid, Omstændigheder og selve Navne. Efter Harald Gille Tid maa ogsaa Tildragelsen være skeet, da der tales saameget om den Gillske Slægt, hvilke Giller ikke uden langt mere usandsynligt kunne menes at være Gille Laugmands Askom; han levede i Olaf den Helliges Tid, og var ikke nær saa berømt en Mand, som Harald Gille. Denne Slægt udmærkede sig i den korte Tid, den levede, tragisk og sig selv tilintetgiørende. Ved at vælge en slig sandsynlig og for Stykkets Lær passende Tidspunkt, kunde man nu vel ikke lade Agel have tient en Keiser Henrik, vel derimod den sagske Hertug Henrik Love, en mandhaftig og berømmelig

Linie 1-2: han selv var Konge] = B; A: han var Gnevoldsherre

— 2: vise] = B; A: viser

— 9-10: Fohrland. En tro Hirdmand af Sigurd, Hakons Fader, hed] = B; A: Fohrland, en tro Hirdmand af Sigurd. Hakons Fader heed

— 19: Tid, og var ikke] = B; A: Tid, ikke

Helt. I Stedet altsaa for det, i Bisen formodentlig opdigtede, Overfald fra Dpland, benyttedes det historiske og vigtigere af Erling; og saaledes lagdes da uden Tvang Melpomenes og Elios Hænder i hinanden, hvorved det Hele faaer en fastere og værdigere Grund. Da Gisten eller Augustinus blev Hakon utro, og flygtede til Bergen, for at understøtte hans Fiende, er det ikke usandsynligt, at Hakon har sat en Anden i hans Sted i dette Mellemrum, hvilken her kaldes Erland, efter den ædle, med saa Ord velkildrede Erke-degn i Kæmpevisen. Augustinus byggede den store Trondhiems Domkirke, hvilket kan være skeet i Agels og Balborgs spæde Barndom; der gives i Tragødien Bink derom, skiondt kun svagt, for ikke at forstyrre det Ærværdige med en alt for ny Kirke.

Oehls En Reise fortalt i Breve til mit Hiem, II, 1818, Side 166-169:

Dagen før vor Afreise spillede man i Dresden for første Gang Agel og Balborg, med samme Forandringer som i Wien (see samme Bind, Side 20-21). Da Dresdens Skuespillere for nogen Tid siden havde opført Stykket med Bifald i Leipzig, var det dem saa meget lettere. Det blev givet godt, og Forestillingen behagede; men jeg indsaae dog nu Grunden, hvorfor den talentfulde Mad. Schirmer havde giort mindre Virkning i Berlin i denne Rolle, end man havde formodet. Det kom af det, hun tog den noget ander-

Linie 1-2: det, i Bisen formodentlig opdigtede, Overfald fra] = B;
A: det formodentlig opdigtede Overfald i Bisen fra

ledes, end jeg havde forestillet mig den. Mad. Schirmer troede hele Stykket igiennem paa en Maade at burde præparere og motivere Balborgs Død, som om en Dm hemmeligt gnavede hende fra det Dieblif, Ringen falder i Harald Gilles Grav. Dette er rigtigt; kun maa man ikke lade sig forlede af Balborgs Ord til Agel til at troe, at hun er rolig og resigneret, og det selv i Adskillelssscenen i tredie Act. Biser Balborg sig for rolig udvortes, saa blive Tilskuerne kolde, thi man kan kun see det Indvortes paa Theatret af det Udvortes. Hovedsagen er desuden ikke Balborgs Død — den er kun et Tilfælde — men det Skionne, det Poetiske bestaaer i de to unge Menneskers søde Sværmeri og deres Ulykke. For at det ret skal røre Hjertet, maa Balborg være kraftig, fuld af Ild og Følelse. Hun vil berolige Agel med sine Ord, og mærker ikke, at hun trænger ligesaa meget til Trøst, som han, og at hun deler hans Skiebne. Det er just det Rørende, det Henrykkende i den ædle qvindelige Natur, at den glemmer sin egen Tilstand over den Elskede. Saaledes sidder en Moder paa Braget med sit Barn, og lader det suge sit udtærede Bryst, indtil Havet eller Hungersnøden tilintetgjør dem begge. Uden denne Ild, dette Sværmeri, kunde Balborg heller ikke drømme saaledes i Kirken tilsidst. Det bliver desuden unaturligt, at tænke sig Balborgs Død motiveret i den korte Tid. Tiden kan ikke tære hende hen; ikke at tale om, at Tæring, i hvor kort man forestiller sig den, har noget Uskiønt, som bør undgaaes, hvor det kan. Og det har jeg ogsaa altid gjort. Det er høist urigtigt, naar man tænker sig

Correggio som en Sfrantning, der hiver i de fire første, og bukker under i femte Act. Det lille indvortes Saar, der var nyligt lægt, brister ved hans Hestighed, og han falder, just fordi han har været saa uforsigtig levende, bevægelig, rørt og lidenskabelig. Alting maa være Jld og Liv, saavel hos Valborg som Correggio.

„Lig Siælens Glimt i det halvbrustne Die,
Hvis Jld forkynder, at det snart skal slukkes.“

Saaledes maae vi ogsaa antage, at Valborg ikke døer af Sorg; det havde rigtig nok været trofastere, men til denne episke Død var Tiden paa Skuepladsen for knap. Hendes Aand maa sværme vildt under Vilhelms Sang, og just denne stærke, hestige Følelse foraarsager en dødelig Convulsion, et Krampeflag. Hendes Hierte brister, poetisk, ikke chirurgisk talt; det vil sige, ikke Riødmuskelen i hendes venstre Side, thi den er for stærk, men et andet svagere Kar, hvis Tilintetgjørelse er ligesaa farligt og dødeligt. Synes man nu maaskee dog, at jeg undertiden for lidet har motiveret Døds-scenerne i mine Stykker, saa kommer det netop deraf, at jeg ingen Lyst har havt til længe at beskæftige min eller Tilskuernes Phantasi med det blot Lidende og med en for lang Forestilling af den physiske Smerte. Sligt maa mere i Kunstens Rige antydes, end udmalees.

Oehls Erindringer, II, Side 116:

Da der slet ingen Qvinder behøvedes i Palnatofe, lod jeg dem heller ikke optræde deri. Men

Linie 8-9: „Lig Siælens Glimt“ osv.] See Ewalds Fiskerne, I, 1.
— 24: med] Orig.: ved

næste Vinter skrev jeg Axel og Balborg, hvor Kiærlighed er Hovedsagen, egentlig Kiærligheds Tro-
skab, ligesom jeg et Par Aar senere i Hagbarth
og Signe søgte at skildre Kiærligheds Videnskab i
sit første Udbrud; det Første mellem et Par unge
Christne, dette Sidste mellem et Par unge Hednin-
ger, men begge heroiske og med nordisk Følelse. Med
den sandselig glødende sydlige Elskov i Romeo og
Julie vilde jeg ikke kappes; men den milde Sep-
tembermaane i en nordisk Bøgeskov kan ogsaa gjøre
Virkning, skiondt den er meget forskiellig fra den
italienske Sommernat.

Samme Bind, Side 127:

Især fornøiede det os Danske at leve en tre Ugers
Tid sammen med den elskværdige norske Familie
Knudson, som kom til Paris. Brøndsted, Koës og
jeg spiste ofte hos dem, og naar vi saaledes vare
samlede, bildte vi os ind, at vi vare i Danmark og
Norge. Jeg glemmer aldrig disse kiære Menneſker:
den brave Johansen og hans trofaste Sara; den elsk-
værdige Fru Labouchere og hendes Søster, den hulde
Benedicte. Min Dmgang med dem bidrog meget til
at give Axel og Balborg, som jeg just dengang
skrev, den friske nordiske Colorit, hvilken ellers det
lange Ophold i Udlandet let kunde have svækket.

Samme Skrift, III, Side 17:

Hakon Jarl havde gjort overordenlig Lykke.
Det var den første poetiske Skildring af den hedenſke

Linie 28: den hedenſke] = Oehl's Levnet, hvor det samme Sted
findes II. Side 279; Erindr.: det hedenſke

Oldtids Heltelig, grundet paa Historien, som fremstilledes paa den danske Skueplads. Dette havde dog ikke alene kunnet giøre saa megen Virkning paa det større Publicum, hvis ikke ogsaa Hakons Forhold til Thora, eller, rettere sagt, hendes Til ham, havde rørt Qvindernes Hjertes. I Balnatofe var dette ikke Tilfældet: der var slet ingen Kiærlighed i, og derfor var ogsaa Skuespilhuset temmelig tomt ved de første Forestillinger. Men Arel og Balborg gjorde Alting godt igien; deri var Kiærlighed fra Begyndelsen til Enden. Skøndt Stykket ikke var trykt endnu, var det allevegne bekiendt; man havde vidst at skaffe sig Afskrifter deraf, disse bleve solgte i dyre Domme, og man havde saaledes den Fornøielse, at sætte sig hen i Munketiden før Bogtrykkerkunstens Opfindelse, hvor et smukt afskrevet Exemplar forhøiede Nydelsen, fordi den var sieldnere, og fordi man nød Noget, som Andre ikke kunde nyde. Rige Englændere forlyste sig jo tidt endnu paa denne Viis med at lade faa prægtige Exemplarer trykke som Manuscript.

Samme Bind, Side 19-21:

Arel og Balborg gjorde Lykke; dog undgik den ikke Dadel af den ældre Skoles Medlemmer. Afdøde Professor Kierulf fandt det urimeligt, at Arel sang en Svanesang, før han døde. Jeg havde nemlig skrevet „Svanesang“ over Arels sidste Monolog, hvormed jeg ikke meente Andet end hans Hjertesuk i Døden. Det havde vistnok været bedre, at udelade hiin

Linie 26: udelade hiin Overskrift.] M. har paa det anførte Sted først havt, ligesom alle fire trykte Udgaver: Arel alene, hvilket hist er forandret til: Arels Svanesang.

Overskrift. Da man engang under Opførelsen spurgte Thaarup: „Hvad døer Balborg af?“ svarede han: „Af en Bise“. Balborgs Død har vistnok noget Paa-faldende, og for Mange noget Unaturligt; men jeg troer dog ikke, den er umulig, og det er nok for Dig-teren. Jeg har siden engang i Dresden seet en Ma-dame Schirmer at ville motivere Balborgs Død ved fra tredie Act af at lade hende bære paa en vis Hensmægten, som hun søger at skjule; men det er at fordærve det Hele, uden at redde det Enkelte. Balborgs Hjerte maa pludselig bryde ved et Nerveslag, som hendes overspændte Tilstand medfører. Hun døer altsaa stærkt bevæget, og hensover ikke elegisk. Det vilde være let, at forandre hendes Død uden Skade for Stykket; men det skal jeg vel vogte mig for i Udgaven af Tragødiene selv. Læserne ere nu eengang vant til og fornøiede med den gamle Form, og vilde ansee sliq Forandring som et Indgreb i offentlig Eiendom. Imidlertid, dersom der er Noget i den saa kaldte Kunstnerudødelighed, maa den dog i det mindste overleve nogle Menneskeslægter. Der vil altsaa komme en Tid, hvori man fra Ungdommen af ogsaa kan vænne sig til Forandringen i et Digterværk, uden Tab af personlige Følelser og Grindringer. For disse — og for de Nutidslæsere, der, i det mindste i et Levnetsløb, kunne interessere sig for en Forfatters forskellige Ideer, vil jeg hidsette en Monolog, jeg i senere Aar har digtet, og hvormed Balborg kunde ende Stykket, naar Wilhelm har sagt sin sidste Replik, og troer, at hun er død.

Valborg

reiser sig fra Arels Liig, og nærmer sig Wilhelm.

Nei — end ei død, min ædelig Herre!
 Din Sang jeg høit maa prise;
 Men Valborgs Hierte brast ei disværre
 Bed Aages og Elses Bise.

En langsom Død i dette Kloster
 Mig Livet først skal røve.
 Dog dette Dffer mig Intet koster;
 Saa staaer min Tro sin Prove.

Rom nu, Herr Erland Erkebisp! kom,
 Indvi mig til Guds Ære!
 Man af den dunkle Helligdom
 Først Valborg død skal bære.

Rom nu, hver Jomfru og Ridder huld!
 Det volde jer ingen Harm!
 Indvier, og kaster det sorte Muld
 Over ung Valborgs Arm.

Nu ganger Valborg i Nonnetal,
 I Klostret har hun hjemme.
 Messen hun aldrig forsømme skal,
 Og aldrig Arel glemme.

Linie 11: Rom nu, Herr Erland Erkebisp! kom, osv.] Til denne og de følgende Stropher ere med Forandringer Kæmpevisens Strophe 195, 196, 197, 199 og 200 benyttede.

Bedre dog, ei at være fød,
 End kun i Sorg at græde;
 Naar Solen synker i Havets Skød,
 At mindes sin tabte Glæde.

Gud dennem forlade, som Aarsag er,
 At de ei sammen maae være,
 Som have hinanden af Hjertet kjær,
 Og elsker i Tugt og Ære!

Saaledes vilde Tragodien fromt og ret smukt slutte sig til den gamle Bise, den gik ud fra; og Valborgs Død, skøndt i Grunden den samme, blev naturligere.

Til Axel og Valborg kunne følgende Bemærkninger gjøres:

Side 129, Linie 3-6:

Gud dennem forlade, som Aarsag er, osv.]

Dette Motto er Slutningsstrophen af Kæmpevisen.

— 136, — 3-5: Valborgs Moder
 Var nylig død, og Valborg sat i Kloster
 At lære Sømmen sye og læse lære.]

Kæmpevisen, i Str. 11 og 12:

I Klosteret sættes hans liden Brud,
 At hun skulde Sømmen lære.

De lærte hende Silkesøm at sye,
 At læse lod de hende lære.

— 142, — 9:

Hvor lider Valborg?]

Kæmpevisen, i Str. 38 og 39:

Hvor lever Valborrig, Fæstemø min? — —

Skjøn Valborrig lider meget vel — —

Side 150, Linie 1:

[En Ring jeg tager af min Haand]

Kæmpevisen, i Str. 9:

Han tog en Guldring af sin Haand.

— —, — 5-8:

[Kom vel i Hu, min unge Brud! osv.]

Kæmpevisen, Str. 10:

Kom vel ihu, min lille Brud!

I Dag monne jeg dig fæste;

Jeg vil nu reise af Landet ud,

Og fremmede Herrer gjæste.

— —, — 9-12:

[Han tiener i Herr Henrik's Hær; osv.]

Kæmpevisen, Str. 15:

Herr Axel tjener i Keiserens Gaard,

Forgyldte haver han Spore;

Sit Sværd han vel ved Siden bar,

Og ridderlig var hans Fore.

Fore eller Forde er Færd, Optog; Oehl. forklarer det i sine Gamle danske Folkeviser, Side 119, ved Adfærd.

— —, — 13-16:

[Men, af! han sover ei sødelig, osv.]

Kæmpevisen, Str. 16:

Herr Axel sover saa sødelig,

Alt som en Herre mon sømme;

Om Natten har han ei Ro hos sig

Alt for sine stærke Drømme.

Side 150, Linie 19:

Jeg sviger ei paa Verdens D]

Kæmpevisen, i Str. 46:

Jeg sviger eder ei paa Verdens Ø.

— —, — 21:

Dg Lykken veyler ofte om]

Omqvædet paa Kæmpevisen:

Men Lykken vender sig ofte om,

— 151, — 4:

Rose for alle Blomme!]

Kæmpevisen, i Str. 38:

En Rose for alle de Blomme.

— 153, — 27:

Heel mangen Klump af Benderses Skurdguder]
Skurdguder (Islandsk), Afgudsbilleder.

— 159, — 2-4:

Viis

Dig vaabendiærø og færdig at undfange
Dprøererne.]

Undfange, ældre Dansk for modtage.

— 164, — 14-15:

Alexander valgtes

Bel af Conciliet]

Conciliet skulde have heddet Conclavet.

— 187, — 6 ff.

Den Mand, Gud gav en Biv saa huld, osv.]

Denne Sang er en udtogsmæssig Bearbejdelse af Poul
Gerhards Frauenlob: „Ein Weib, das Gott den
Herren liebt,“ osv., hvortil Motivet er taget fra Sa-
lomons Ordsprog, Cap. 31.

— 190, — 4-5:

Jeg seer dig, Ulv! du lurer

Alt paa dit Bytte, smilker under Skind.]

Smilke er: begynde at smile, smaasmile; under

Skind, under Kappen, under Dække, hemmeligt, listigt. Begge Udtryk efter Kæmpeviserne.

Side 199, Linie 14-21: Stille skal jeg sidde i

Min lille Gelle, virke Guld i Silke, osv.]

Kæmpevisen, Str. 139 og 140:

Jeg vil sidde i Høieloft vid,
Og virke det Guld i Hue;
Saa sørgelig vil jeg leve min Tid,
Alt som en Turteldue.

Hun hviler aldrig paa grønne Green,
Hendes Been ere alt saa møde;
Hun drikker aldrig det Vand saa reen,
Men rører det først med Fødder.

— 200, — 28:

Nu, mine Børn! det kan ei Andet være]

Kæmpevisen, i Str. 148:

Det kan nu Andet ei være.

— 201, — 13-14:

Den er en ufrisk Mand, som aldrig fiendte
Til Kiærlighedens Styrke.]

Kæmpevisen, i Str. 100:

Den agter jeg for en ufrist Mand,
Der kiender ei Elskoven stærke.

Ufrisk læses saavel i M og de trykte Udgaver af Stykket, som i Oehls Behandling af Kæmpevisen i hans Gamle danske Folkeviser, Side 131. Digteren har maaskee taget den gamle Form ufrist (ufristet, uprøvet, uerfaren) for en Trykfeil.

— 215, — 14:

En Midienat i Kiøping her]

I Kiøping her d. e. her i Byen (Kjøping eller Kjøbing d. e. Kjøbstad).

- Side 225, Linie 21-22: Dine Kæmper komme,
 [At skienke Karpen Blod i Trondhiems Fiord.]
 Digteren er formodentlig senere bleven opmærksom paa,
 at Karper som Ferskvandsfisk ikke kunde findes i Fjor-
 den, og har derfor i C og D forandret Karpen til Kampen,
 hvilken Forandring imidlertid ikke kan kaldes heldig.
- —, — 23-25:
 [See, min Veninde! tvende røde Hjerter osv.]
 Kæmpevisen, i Str. 162:
 Hans Skjold var baade hvid og blaa — —
 To røde Hjerter deri monne staae.
- 235, — 23:
 [See disse Kæmper! Elvegrimmer, Bjørne,]
 Elvegrimmer, Mændene, som boede ved Øster-
 Elven, om hvilke Snorro fortæller i Magnus Barfods
 Historie, Cap. 8.
- 239, — 9:
 [Et Aftenrødt, som aldrig gaaer til Hvile.]
 Herefter følger i M en Strophe, der vel ikke uden
 Grund er bleven udeladt af Texten, men dog kan
 fortjene at opbevares her:
 I høie Hvalvinger, I dunkle Gange,
 Hvor tidt som Barn jeg sneg mig rørt og bange
 Med Anelsernes Drøm i spæden Barm!
 Nu tager Arel her sit Arnesæde;
 Snart skal en anden Yngling, god og varm,
 Rørt for hans egen Grav i Kirken træde.
- 241, — 20:
 [Hvor her er godsligt her i denne Kirke!]
 Godsligt (Norsk), hyggeligt, behageligt.
- 244, — 6-10: Vel, ædle Wilhelm! vil
 Du vise mig den Godhed for min Arels

Dg eders Venstabs Skyld, at synge Visen
 For Valborg, medens hun til Giengjæld sætter
 Sin Ring paa Axlis blege Haand?]

Til Gjengjæld, ikke for Vilhelms Sang, men for
 Axels Ring.

Side 245, Linie 10 ff.

Det var Ridder Herr Aage, osv.]

Oehl's Kilde til denne gamle Folkevise er Sandvigs
 Levninger af Middel-Alderens Digtekunst,
 I, Side 63-65, hvor den læses væsentlig i den samme
 Form som her i Stykket. Af Visens udførligere Skik-
 kelse i Nyerups og Rahbeks Danske Viser, I, Nr. 29,
 og af dens Heelhed i S. Grundtvigs Danmarks
 gamle Folkeviser, II, Nr. 90, hvor Else begge Ste-
 der følger med den Døde til Kirkegaarden, seer man,
 hvorledes det besynderlige Udtryk i sidste Strophe
 af Udtoget: „Hjem gik Jomfru Else“ er opstaaet.
 Oehl. har selv componeret Melodien til denne Vise;
 see Melodier af Adam Oehlenschläger, udg. af
 A. P. Berggreen, 1857, hvor det hedder i Fortalen:
 „Melodien blev først trykt 1810 tilligemed Aages
 og Elses Vise, der udkom som Prøve paa den
 bebudede Nyerup-Rahbekske Udg. af Kæmpeviserne,
 hvori den siden blev optagen uden Angivelse af
 Oehlenschläger som Componist; og naar Vilhelm
 i Axel og Valborg greb i Strængene, vidste Mange
 vel ikke, at de ogsaa hørte Digteren i disse Toner“.

— —, — 15;

Alt med hiin røden Guld]

Udentvivel skal hermed forstaaes: ved at give hende
 en Guldring. I Sandvigs Levninger staaer: „Alt
 med sit meget Guld“.

Side 245, Linie 26-27:

Han flapped paa Døren med Kiste,
Fordi han havde ei Skind]

I Fortalen til sine Gamle danske Folkeviser, Side VI, siger Oehl.: Den sædvanlige Ridderkaabe kaldes ofte „Skind“, fordi den var foret eller kantet med Skind. Heraf komme de Talemaader: „at smile under Skind“, „at flappe paa Døren med Skind“, det vil sige: sagte, med Kaaben mellem Fingrene og Døren. Ridder Aages Spøgelse flapper med Kiste, „fordi han havde ei Skind“.

— 248, — 5:

Omvundet af din Piges Blomsterkrands]
Hvilken Krands her er meent, sees af M, der først har havt:

Omvundet af din Piges hvide Roser.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen ere følgende:

- Side 131, Linie 1: **Personerne.] = B; A: De Handlende:**
 — —, — 14: **Gotsfred] = C; A: Gotsfried**
 — —, — 22: **Høialteret. Over] = B; A: Høialteret,**
 hvorfra Hovedgangen gaaer ned mellem Stolestader paa begge
 Sider til Pillerne i Forgrunden. Over
 — 134, — 10: **Bindvet] = M; A: Binduet**
 — —, — 14: **vel] = B; A: hist**
 — —, — 15: **Hist] = B; A: Der**
 — —, — 24: **Negle] = C; A: Negler**
 — 135, — 6: **Muld] = B; A: Mulden**
 — —, — 9 og 15; Side 208, Linie 4 og 7: **Pille]**
 = B; A: Piller

- Side 135, Linie 20: Kæmpehøide] = B; A: Kæmperhøide
- 136, — 2-3: Kiærlighed og med | Mit Fædreland
at tage. Valborgs] = C; A: Kiærlighed at tage, |
Dg med mit Fædreland. — Min Valborgs
- —, — 4: død, og Valborg [at] = B; A: død;
Valborg var [at]
- —, — 20: undrede] A (og B): undredeð (smlg. Var.
til Trag. Dram. I, Side 17, Linie 2; Side 100, Li-
nie 2, 4 og 5; Side 217, Linie 13. I C og D an-
den Forandring)
- —, — 25: det silkebløde Haar] = C; A: de silke-
bløde Lokker
- 137, — 4-5: paa Læben. | Fra Barnsbeen] = B; A:
paa Læben,
Fra den Tid virkelig jeg elskte hende.
Fra Barnsbeen
- —, — 21: Midie] = D; A: Legem
- 139, — 14: Da Odins Skarer skiltes ad, blev No-
den] = B; A:
Da Odins Skare deelte sig i tvende
Mægtige Broderarme, blev dog Roden
- —, — 17: vorde Benner] = C; A: elste sig
- —, — 21-22: Elskov. | Jeg lader ene dig med
Kiærligheden] = B; A: Elskov | Jeg lader dig nu
med din Kiærlighed (M har Punctum efter Elskov)
- 140, — 22: til min] = B; A: medens
- 141, — 2: Hilsen] = B; A: Hilsning
- —, — 10: et Aar] = M; A (B, C og D): eet Aar
- —, — 21: Fraværelsen] = M; A: Fraværelse
- —, — 23: vel giort] = M; A: velgiort

Side 142, Linie 10-12: Rn ud.

Nu,

Som det nu gaaer de unge Møer; hun]
= M; A: Rn ud.

Som det nu gaaer de unge Møer; nu hun
(i B, C og D anden Forandring)

- 145, — 11: hans] = B; A: sin
- 146, — 1: Ei nogen god, uskyldig Drift] = C; A:
Ei en uskyldig dydig Drift
- —, — 21: hurtig] = M; A: hastig
- —, — 22-23: Brat | Jeg finder der] = M; A:
brat jeg finder | Der
- 147, — 2: i Forgrunden, og] = B; A: i Forgrun-
den af Skuepladsen og
- —, — 11: som forklædt] = B; A: som fuldkommen
forklædt
- —, — 15: Hvor hun er] = B; A: Hvad er hun
- —, — 17: Beemodslilier] = M; A (B, C og D):
Bemodslilier
- —, — 21: seer sig omkring] = M; A: seer omkring
- —, — 25: i Stedet] = M; A: isteden
- 148, — 6: Og lettet Hjertet] = B; A: Lettet sit
Hjerte
- —, — 24: Helfred] = C; A: Helfrid (saaledes
overalt, hvor dette Navn forekommer i Stykket)
- 149, — 6: forvandler] = M; A: forvandle
- —, — 13: flyede] = M; A: flydde
- —, — 20: jer for det] = C; A: Eder derfor
- 150, — 24: hans] = B; A: sin
- 151, — 12: Ugel i] = C; A: Ugel styrter i
- 153, — 5: Ultre] = M; A: Ultere

- Side 153, Linie 18: andre ti] = M; A: andreti (i B, C og D andre Forandringer)
- —, — 24-26:
 Af dit Skarlagenfkind skal Gangerpiltten
 Strunk bære Slæbet, naar som Ugels Hustru
 Du vandrer hen til Kirken fra hans Gaard]
 = B; A:
 Af din Skarlagens Raabe skal den liden
 Smaadreng strunk bære Slæbet, naar du vandrer
 Fra Ugels Gaard til Kirken, som hans Hustru
- 155, — 7: mandig, tillidsfuld] = M; A (B, C og D): mandig tillidsfuld
- —, — 12: Paa hendes Moders] = B; A: Paa hendes sin Moders (M: Hen paa sin Moders)
- —, — 13: end bedrøvet] = B; A: fort, bedrøvet
- —, — 21-22: Bryn. | Vor Stammefader! af] = B; A: Bryn; | Vor Stammefader. — Af
- 156, — 16: Og Erling stormer] = B; A: Erling haandterer (Digteren har uidentvivel meent huserer)
- —, — 18: Diøligest Ingebiørn, Landshøvdingen] = B; A: Ingebiørn Epil, Landshøvdingen diøligest
- 157, — 2: vel samme Hilsen] = B; A: den samme Hilsning
- —, — 29: Din Sundhed og din Dygtighed be-
 tvinge] = B; A: Tvinge din Sundhed og din Dyg-
 tighed
- 158, — 7: nu] = M; A (B, C og D): fun
- —, — 20: Ein Gienstand fundet] = B; A: Fun-
 det sin Gienstand
- —, — 29: derpaa du tænker] = B; A: du tænker
 derpaa

- Side 159, Linie 9: kanskee det] = B; A: det kanskee
 — —, — 18: er et Folkesagn] = M; A: er er Folke-
 sagn
 — 160, — 16: Sag ham at betroel] = C; A: Sag
 at handle med ham
 — —, — 20: de sorte Rutter] = M; A: den sorte
 Rutte (i B, C og D andre Forandringer)
 — 162, — 28: Trygvesøn] = M; A: Tryggesøn
 — 163, — 25: Det Skafspil] = B; A: I dette
 Skafspil
 — —, — 27-28: Eders Naade vogte Kongen | For
 Løberen! Med Sindighed og Kulde] = B; A: Eders
 Naade vogte | Kongen for Løberen! Med Rolighed
 — 164, — 17: Alt er i Kamp] = B; A: Alting er Kamp
 — —, — 18: Mod Benden, Fredrik til Italien] =
 C; A: I Benden; Fredrik i Italien
 — —, — 19-20: I Danmark og Norge raste længe |
 Mord] = C; A:
 I Danmark og Norge hørtes jo
 Ei i de sidste Tider andet end
 Mord
 — —, — 21: nytte denne Tilstand] = B; A: bruge
 denne Tidspunkt
 — 165, — 2: derfor] = B (og M's oprindelige, over-
 strøgne Læsemaade); A: altsaa
 — —, — 10: gaae] = M; A: gaaer
 — —, — 18: vor Sag] = B; A: Sagen
 — 166, — 13: At gribe Lykken stræber Mennesket] =
 B; A: Menneskets Hjerte stræber til sin Lykke
 — —, — 14: bruger] = B; A: griber
 — 167, — 24: dog engang] = B; A: eengang dog

- Side 167, Linie 27; og Side 169, Linie 23: Danemarck] =
C; A: Dannemarck
- 168, — 2: fieded] = M; A: fjended
- —, — 4-6: gifst | Herfra, da Landet var i Oprør;
da | De dragne] = M; A: gifst | Da dragne (B, C
og D: gif, | Da dragne)
- —, — 13: Fædrelandet] = M; A: Fædreland
- —, — 29: Jeg tiende] = B; A: Tiente jeg
- 169, — 29: Haand ham ræffe] = B; A: give
Haand ham
- 170, — 1: I Tydsckland var saa anseet og] = B;
A: Var saa anseet i Tydsckland, og
- —, — 16: han] = B; A: det
- 171, — 3: end ei] = B; A: ei end
- —, — 19: Somre] = B; A: Foraar
- 172, — 24: hidsees i et Dieblif] = B; A: giennem-
stormes i et Blund
- 173, — 3: bød] = B; A: bødst
- —, — 16: vedkommer] = B; A: betræffer
- —, — 17-18: spore hos mig, | Om Grumheden] =
B; A: spore; om | Den Grusomhed
- —, — 22: moderløs, forladt] = D; A: moderløs
forladt
- 174, — 17-18: en Helt ei føle Kiærlighed, | Fordi
han ikke brusser vildt, som du?] = B; A: en mandig
Helt ei elske uden | At sværme vildt og brusende,
som Du?
- 175, — 11: Selvraadig] = B; A: Genmægtig
- —, — 13: er efter Loven sat en Værgel] = B;
A: er sat Laugværgel efter Loven
- —, — 15: domme mellem os] = B; A: dele os
imellem

- Side 175, Linie 28: *Retfærd]* = B; A: *Dyden*
 — 176, — 3: *Gud]* = B; A: *Guddom*
 — —, — 4: *huldt]* = M; A: *huld*
 — 177, — 6: *Ei naaer din Magt til Kirken's Hellig-*
dom] = B; A: *I denne Sag henrækker ei din Magt*
 — —, — 7: *Ultræt]* = M; A: *Ultræt*
 — —, — 25: *Scene, har]* = B; A: *Scene; han har*
 — —, — 26: *læser med]* = B; A: *læser nu med*
 — 178, — 3: *Pillen]* = B; A: *Pilleren*
 — —, — 6: *Get og Alt]* = B; A: *Get, mit Alt*
 — —, — 8: *fra]* = B; A: *af*
 — —, — 12: *over]* = M; A: *oven*
 — 179, — 8: *tappre]* = C; A: *vakkre*
 — 180, — 9: *alt]* = B; A: *hid*
 — 181, — 8: *Det Brev]* = B; A: *Bullen*
 — 182, — 4: *Endnu dem]* = B; A: *Dem endnu*
 — —, — 9: *Høiværdige Fader! I er]* = B; A:
Eder's Ærværdighed er
 — —, — 19: *Hielmen]* = B; A: *Guldhielmen*
 — —, — 20: *et raget Hoved]* = B; A: *en raget*
Linding
 — —, — 23: *Som en Cherub]* = C; A: *En Che-*
rubim
 — —, — 26: *Bisp, som forestaaer]* = B; A: *Biskop,*
som forvalter
 — —, — 31: *det Bar Skridt, jeg har til]* = B (og
M's oprindelige, overstrøgne Læsemaade); A: mine
forte Skridt til
 — 183, — 3: *mig langt meer]* = B; A: *mere mig*
 — 184, — 9: *dyderigste]* = M; A: *dyderige*
 — —, — 18: *maaskee han]* = B; A: *han maaskee*

- Side 184, Linie 21: her] = C; A: nu
 — —, — 25: Bøddel] = M; A: Bødel
 — 185, — 29: Med bundløs Uforfammenhed tør falde]
 = C; A: Kalder med bundløs Uforfammenhed
 — —, — 30: Sit] = M; A: Sin
 — —, — —: Fornuft, og skiuler Dolken] = B; A:
 Fornuft, skiuler sin Dolk
 — 186, — 1: Flig, mens han] = B; A: Raabe, og
 — —, — 13: Hans] = C; A: Sit
 — —, — 19: Drabanter] = B; A: Drabantere
 — —, — 20: Hætter] = B; A: Galotter
 — —, — 25: det] = D; A: de
 — —, — 31-32: stille Kongens Drabanter sig i en Række]
 = B; A: gjør Kongens Drabantere en Række
 — —, — 33: Dreng med] = B; A: Dreng i Bunter-
 rad med
 — 187, — 4-5: synger | Choret:] = B; A: synger
 Choret følgende Psalme:
 — 188, — 1: Alteret] = M; A: Altret
 — —, — 6: En Dlding nødes] = C; A: Nødes
 en Dlding
 — —, — 9: fatter intet Nag til] = M; A (B, C
 og D): fatter Nag ei til
 — —, — 16: J ei seet] = M; A: J seet
 — —, — 20: Med Heltemod] = B; A: Med —
 Heltemod
 — —, — 28: Ha, Bisp] = B; A: Biskop
 — 189, — 5: Svanhvide! Det gaaer over strag igien]
 = B; A: Riare Svanhvide! Det gaaer over strag
 — —, — 25: Jo, jo] = B; A: Ja, ja
 — —, — 26: grant] = B; A: vel

- Side 189, Linie 28: *Ut nærme mig den] = B; A: Ut komme til den*
- 191, — 28: *holder inde] = B; A: holder af igien*
- 192, — 15: *Den røde Rosenfrands tages af] = M; A (B, C og D): Pigerne tage den røde Rosenfrands af*
- —, — 25: *fig om og] = M; A (B, C og D): fig og*
- —, — 31: *Malurtdrif] = C; A: Malurtskaal*
- 193, — 7: *Tag Afsted, Uxel!] = B; A: Uxel, tag Afsted*
- 194, — 6: *Man lade] = M; A: Men lade (i B, C og D anden Forandring)*
- —, — 25: *Det jordiske, det røde] = B; A: De jordiske, de røde*
- 195, — 2-3: *i Stand til | Saa] = M; A: istand | Saa*
- 196, — 5: *Din Balborg trykker] = B; A: Trykfer din Balborg*
- 197, — 4: *af] = B; A: i*
- —, — 7: *hurtig] = M; A (B, C og D): hurtigt*
- —, — 25: *Dryade] = anden Udgave af Digterens tyske Oversættelse af Stykket (i Adam Oehl's Schriften, VII, 1829); alle de danske Kilder og Digterens første tyske Oversættelse (1810): Druide*
- 198, — 15: *Bøddel] = M; A: Bødel*
- —, — 29: *D, Gud!] = B; A: Himmel*
- 199, — 16-17: *Tid, | Som Turtelduen] = B; A: Tid, som | En Turteldue*
- 200, — 10-11: *Harm | Paa Biørnen og] = B; A: Harm paa | Bildbaßsen og*
- —, — 12: *stræffe] = B; A: strækker*

- Side 200, Linie 20: Hagbarthø] = B; A: Haborø
- 201, — 11: Flamme Gien[fin] = M; A: Flamme
Efin
- —, — 24: Bon] = M; A: Bom
- 202, — 14-15: ud i Kulden under | Et selsomt
Horoscop, da Venus[stjernen] = C; A: ud og bragt
til Verden | Under et selsomt Heroscop (M: selsomt
Horoscop), da Venus
- —, — 29-30: Wilhelm omfavner ham.] = M; A
(B, C og D): Wilhelm.
- 203, — 14-15: naar | Med] = B; A: naar jeg |
Med
- —, — 16: Jeg slutter] = B; A: Har sluttet
- —, — 29: det] = B; A: min
- —, — 31: lydt] = B; A: fyldt
- 204, — 10: du din Brud har mistet] = C; A: du
har tabt din Brud
- —, — 14: To] = B; A: tvende
- —, — 15-16: Frugt | Af et usaligt] = B; A:
Frugt af | Et ulyksaligt
- 205, — 20: brave] = M; A: vakkre (i B, C og D
andre Forandringer)
- 207, — 11: Wilhelm.] = B; A: Wilhelm morf.
- 208, — 6: bedst vi sidde] = B; A: sidde bedst vi
- —, — 9: Guds Navn] = M; A (B, C og D):
Gudsnavn
- —, — 18: Kongepillen, som den kaldes] = M;
A: Kongepilleren, saa kaldet
- 209, — 27-28: Freden; Geistligheden, Herre! | Den
er al Gode værd, det veed jeg nok] = B; A: Fre-
den; thi hvad Geistligheden | Betræffer, den er Gode
værd; det veed jeg

- Side 209, Linie 31: forandre Landets gamle Sæder] = B;
 A: indføre andre Landes Sæder
- 210, — 26: han&] = B; A: sin
- 211, — 29: Miklagard] = B; A: Myklegaard
- 212, — 26: Vor Veir var slagen, Bæringerne hvilte]
 = B; A: Veiren var slagen og hver Bæring hvilte
- —, — 27: hver i Rustning] = B; A: i sin Rustning
- 213, — 19: Staaer over Alteret i Choret her] = B;
 A: Her stander over Alteret i Choret
- —, — 30-31: stige frem af Gravene, | For at for-
 mane jer til Frygt og Bedring] = B; A: stige op
 af Graven, for | At bringe Eders Aand til Frygt og
 Indsigt
- 217, — 8-9: flyer | For Olafs Aand] = B; A:
 flyer for | Den hellige Aand
- 218, — 3: siger jer, det er Bedrageri!] = C; A:
 siger Eder, det er kun Bedrag!
- —, — 5: Lidt sært; før jeg fik Tid til Efter-
 tanke] = B; A: Lidt underligt, før jeg fik Tid til
 Tanke
- —, — 9: Fordom] = B; A: Epilværk
- —, — 20: Hielp! Redning! Hielp!] = B; A:
 Hielp! Redder! Hielper!
- 219, — 6: Gud!] = B; A: Himmel!
- —, — 14: J er frelst] = B; A: Alt er vundet
- 220, — 9: Krog] = B; A: Ufrok
- —, — 29: Sacramente] = M (B, C og D); A:
 Sacrament
- 222, — 5: Elskende ville knæle] = M; A (B, C og
 D): Elskende knæle
- —, — 10, 12 og 16: Gotfred] = C; A: Gotfrid

- Side 222, Linie 23: Nu i at flygte. Alt er] = B; A:
 Alt seile bort. Altting er
- —, — 29: hans] = B; A: sin
- 224, — 8: Uheldig Elskov, Ungdom] = B; A:
 Ungdom, uhældig Elskov
- —, — 11: ikke] = B; A: ei
- —, — 12: hans] = B; A: sit
- —, — 26: dit Sværd] = B; A: din Glavind
- 226, — 5: Skærf af sin Skulder] = B; A: Silke-
 mon af sine Skuldre
- 229, — 24: Forbindingen] = M; A: Forbindningen
- 234, — 22: Til Hielp! til Hielp! man overfalder
 Kongen!] = B; A: Kongen til Hielp! han over-
 faldes, hjælper!
- 235, — 23: Elvegriimmer] = M; A: Elvegrymmer
- —, — 31: og] = B; A: at
- 236, — 25: Pillen, hvor jeg står min Valborgs]
 = M; A: Pilleren, som bær min Valborgs (i B, C
 og D andre Forandringer)
- 237, — 27: Barnsbeen] = M; A (B, C og D):
 Barndom
- 239, — 2: hans] = B; A: sin
- —, — 6: venlig rød] = M; A: venlig mild (B,
 C og D: venligmild)
- —, — 8: Middagsglød] = M; A (B, C og D):
 Middagsild
- 240, — 29-30: Om Aftnen i en gammel Vise
 siunge | Om Axlæs Elskov og hans Trofasthed] = B;
 A: Vil hun om Aftnen i en gammel Vise | Siunge
 din Elskov og din Trofasthed

Side 241, Linie 2: dit blege Ansigt] = M; A: det blege
Ansigt (B, C og D: den blege Pande)

— —, — 26-28:

Boe roligt ligeover for hinanden,
Du hos din Fader, Balborg hos sin Moder.
Naar Kloffen da slaaer tolv, og Droelen synger

= B; A:

Boe ligeover for hinanden; du hos
Din Fader, Balborg hos sin Moder. Naar
Kloffen slaaer tolv, og Droelen synger hist

— 242, — 3: sætter] = M; A: sætte

— —, — 6: mindes grant] = B; A: mindes os

— —, — 22-24:

Det gaaer ei an. Hvor meget gav jeg til,
At samme Kiste maatte giemme Balborgs
Og Agels Been! — Men, ædle Vilhelm! siig!

= B; A:

At nei, det gaaer ei an. Hvormeget gav
Jeg til, at samme Egekiste giemte

Agels og Balborgs Been; — men ædle Vilhelm

— 244, — 8: synge Bisen] = C; A: synge den

— —, — 22: Tæt ved min Moders Grav, der staaer
en Harpe] = B; A: Der, ved min Moders Grav
en Harpe stande

— 245, — 1: Ved Pillen ligeover for min] = B;
A: Ved Kongepilleren, retfor min (M: Ved Konge-
pillen, overfor min)

— —, — 22: Dø stod] = B; A: Døstod

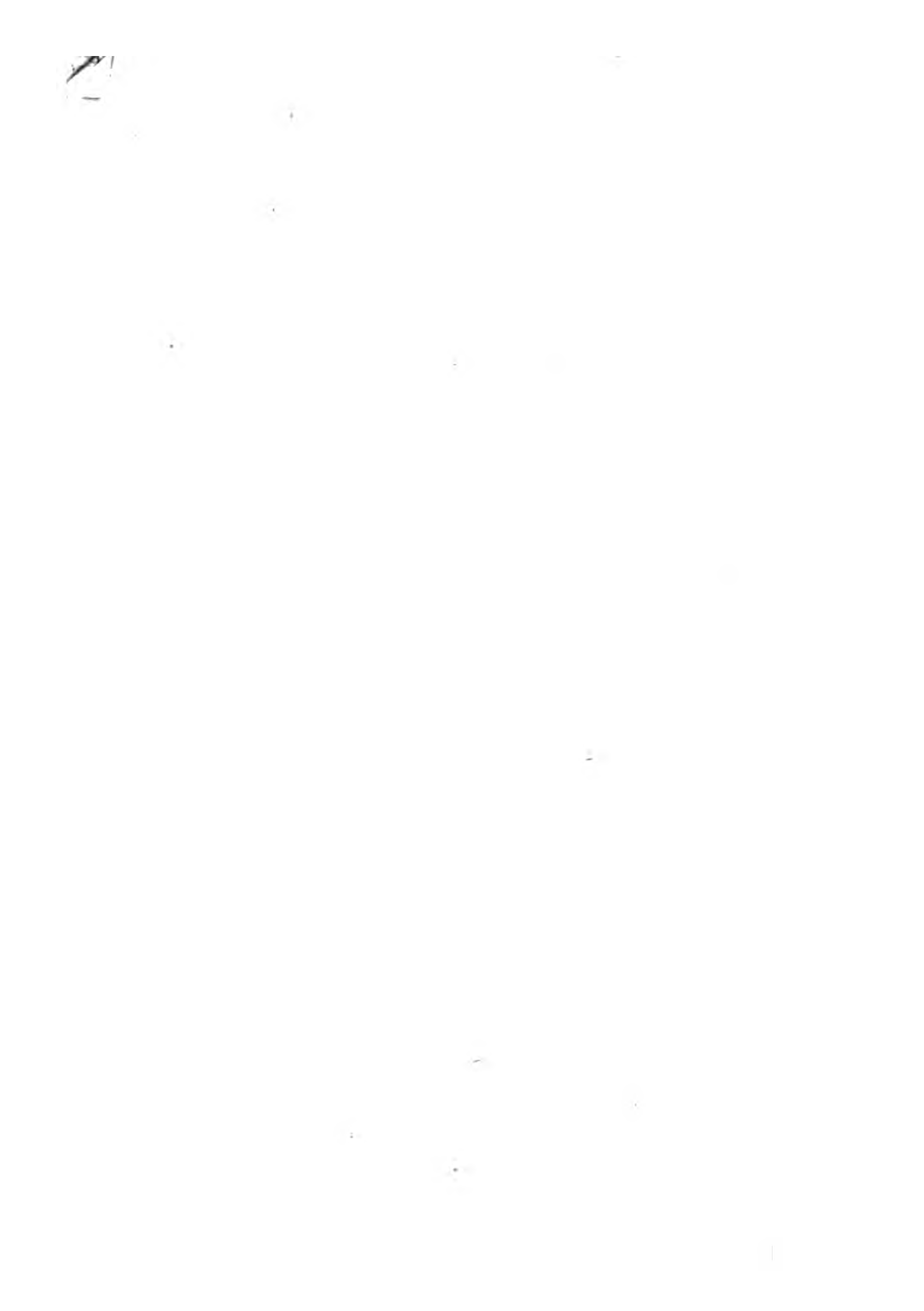
— 246, — 12: hiin levret Blod] = M; A (B, C og
D): hint levret Blod (smlg. Side 245, Linie 15:
hiin røden Guld)

- Side 246, Linie 13: den] = M (C og D); A (og B): hin
 — 247, — 9-11: Nanna med sin Baldur, | Som med
 sin Hjalmar Ingeborg, som Else | Med Ridder Aage]
 = C; A: Nanna over Baldur, | Som over Hjalmar
 Ingeborg, som Else | Over sin Aage
 — —, — 19 og 25: Gotfred] = C; A: Gotfried
 — —, — 20: falden] = M; A (B, C og D): faldet
-

Rettelser.

Side 19, Linie 8 (og det tilsvarende Sted i Varianterne): rigtig læs rigtigt

— 32, — 31, efter Ordet Danerhælte læses Comma i Stedet for Punctum.

1. Introduction

2.

3.

4.

5.

6.

7.

